

DINSDAG 21 OKTOBER 2008

VOORZITTER: DIANA WALLIS

Ondervoorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 9.00 uur geopend)

2. Ingekomen stukken: zie notulen

3. Van de Raad ontvangen verdragsteksten: zie notulen

4. Aan de resoluties van het Parlement gegeven gevolg: zie notulen

5. Debatten over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat (bekendmaking van de ingediende ontwerpresoluties): zie notulen

6. Uitdagingen voor collectieve overeenkomsten in de EU (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0370/2008) van Jan Andersson, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over de uitdagingen voor collectieve overeenkomsten in de EU [2008/2085(INI)].

Jan Andersson, rapporteur. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, ik hoop dat de Commissie snel komt. Ze zijn nog niet aangekomen.

Ik wil beginnen met in het algemeen iets over het verslag te zeggen. In het Europees Parlement hebben we meermaals besproken welk beleid we in een geglobaliseerde maatschappij moeten voeren. We mogen niet concurreren met laagbetaalde banen, we moeten goede arbeidsvoorwaarden hebben, we moeten ons toespitsen op het menselijk kapitaal en investeringen en andere elementen om succesvol te zijn. We hebben het ook meermaals gehad over het evenwicht tussen open grenzen en een sterk sociaal Europa en zijn tot de conclusie gekomen dat dit evenwicht belangrijk is.

Verder hebben we gesproken over de kwestie en het belang van gelijke behandeling van mensen, ongeacht hun geslacht, etnische afkomst en nationaliteit, en vastgesteld dat gelijke behandeling en non-discriminatie de regel moeten zijn.

Het verslag gaat over de noodzaak van open grenzen. De commissie pleit voor open grenzen zonder beperkingen of overgangstermijnen, maar tegelijkertijd moeten wij een sociaal Europa hebben waar wij niet met elkaar concurreren door lagere lonen, slechtere arbeidsvoorwaarden enzovoort, af te dwingen.

Het verslag gaat ook over het beginsel van gelijke behandeling, dit wil zeggen, gelijke behandeling en non-discriminatie van werknemers, ongeacht hun nationaliteit. Het mag niet zo zijn dat een Let, Pool, Duitser, Zweed of Deen op een en dezelfde arbeidsmarkt anders worden behandeld. Dat is ook de achtergrond van de voorstellen in het verslag. De belangrijkste voorstellen houden verband met de terbeschikkingstellingsrichtlijn omdat drie van de arresten over ter beschikking gestelde werknemers gaan. Het is uiterst belangrijk dat wij van de terbeschikkingstellingsrichtlijn geen minimumrichtlijn maken.

Het klopt dat er tien minimumvoorwaarden in de richtlijn staan waaraan voldaan moet worden. Die voorwaarden moeten in de richtlijn staan, maar het basisbeginsel is gelijke behandeling. Daarom moeten we duidelijk zijn. Gelijke behandeling, ongeacht nationaliteit, moet een feit zijn. Op een arbeidsmarkt, bijvoorbeeld de arbeidsmarkt van de Duitse deelstaat Nedersaksen, moeten de geldende voorwaarden van toepassing zijn op alle werknemers, ongeacht waar ze vandaan komen. Het is een belangrijk beginsel dat nog duidelijker moet worden na de arresten die zijn gevelde.

Een tweede element is dat we verschillende arbeidsmarktmodellen hebben. Al die modellen moeten evenwaardig zijn wat de uitvoering betreft. Een aantal andere elementen van de richtlijn moet ook gewijzigd

worden. Bovendien moeten wij volkomen duidelijk maken dat het stakingsrecht een in de grondwet beschermd basisrecht is dat niet ondergeschikt mag worden gemaakt aan het vrij verkeer. Dit geldt voor het nieuwe Verdrag maar, op een andere manier, ook voor het primair recht.

Ten derde mag het EG-recht niet in strijd zijn met het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). De zaak Rüffert houdt verband met een ILO-Verdrag betreffende openbare aanbestedingen. In dit geval gelden de arbeidsvoorwaarden die van kracht zijn op de plaats waar het werk uitgevoerd wordt. Dat is de reden achter de voorstellen die zijn ingediend. Ik zal naar het debat luisteren en wil tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik maken om alle betrokkenen, bijvoorbeeld de schaduwrapporteur, te bedanken voor de goede samenwerking die we hebben gehad.

(Applaus)

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren, staat u mij toe me allereerst te verontschuldigen voor mijn lichte oponthoud. Helaas had ik niet tijdig voorzien dat het druk zou worden op de weg.

Dames en heren, de uitspraken die het Hof van Justitie kort geleden heeft gedaan in de zaken Viking, Laval en Rüffert hebben op Europees niveau en binnen de lidstaten een breed debat ontketend over de bescherming van werknemers in verband met de toenemende globalisering en arbeidsmobiliteit. Er zijn passende regels nodig om te zorgen dat de Europese arbeidsmarkt goed functioneert. De richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers is een belangrijk instrument om dit doel te bereiken. Ik wil u eraan herinneren dat genoemde richtlijn tot doel heeft een balans te vinden tussen enerzijds een goede bescherming van arbeidskrachten die tijdelijk naar een andere lidstaat worden uitgezonden en anderzijds het vrije verkeer van diensten in de interne markt.

De Commissie wil waarborgen dat de fundamentele vrijheden volgens het Verdrag niet in strijd zijn met de bescherming van grondrechten. De Commissie heeft de wens uitgesproken een open debat te voeren met alle betrokken partijen om gezamenlijk de gevolgen van de uitspraken van het Hof van Justitie te analyseren. Dit debat is van groot belang, want het kan duidelijkheid scheppen over de juridische situatie en de lidstaten er vervolgens toe in staat stellen passende wetswijzigingen door te voeren. De Commissie heeft op 9 oktober 2008 een forum over dit thema georganiseerd, waaraan alle betrokken partijen deelnamen. Dat forum zou het uitgangspunt moeten zijn voor het debat waar zo dringend behoefte aan is.

De Commissie is het ermee eens dat de toegenomen mobiliteit van werknemers in Europa voor nieuwe uitdagingen zorgt wat betreft het functioneren van de arbeidsmarkt en de regulering op het gebied van arbeidsomstandigheden. De Commissie heeft er vertrouwen in dat de sociale partners zich in de beste positie bevinden om deze uitdagingen het hoofd te bieden en mogelijke oplossingen aan te dragen. Daarom heeft de Commissie de Europese sociale partners gevraagd zich te buigen over de gevolgen van de toegenomen mobiliteit in Europa en de uitspraken van het Europees Hof van Justitie. Het doet mij genoeg dat de Europese sociale partners deze uitdaging hebben aanvaard. De Commissie zal hen in hun werk steunen, mocht dat nodig zijn.

De Commissie wijst erop dat de lidstaten waarvoor de uitspraken van het Hof van Justitie de grootste gevolgen hadden momenteel werken aan wetswijzigingen om hun wetten in overeenstemming te brengen met de jurisdictie van het Hof van Justitie. De Commissie kan het niet eens zijn met het voorstel om in de terbeschikkingstellingsrichtlijn een verwijzing naar het vrije verkeer op te nemen. Een dergelijke uitbreiding zou beslist tot onenigheid leiden over de werkingssfeer van de richtlijn, omdat het verschil dan wordt weggevaagd tussen twee categorieën werknemers, namelijk uitgezonden werknemers en migrerende werknemers. Ik wil benadrukken dat er toch duidelijk een verschil is tussen uitgezonden werknemers en migrerende werknemers.

De Commissie is het eens met het Parlement dat de tenuitvoerlegging en de werking van de richtlijn nodig verbeterd moeten worden. In verband daarmee wil ik u er graag aan herinneren dat de Commissie in april 2008 een aanbeveling tot meer bestuurlijke samenwerking heeft goedgekeurd, waarin de lidstaten ertoe worden opgeroepen de bestaande tekortkomingen te verhelpen. De Commissie zal nauwere samenwerking verder steunen door een Comité van deskundigen uit de diverse lidstaten op te richten. Daarnaast is de Commissie ervan overtuigd dat in het kader van het voorgestelde Verdrag van Lissabon de sociale rechten aanmerkelijk versterkt zullen worden, mede door middel van een sociale clausule, op grond waarvan in al het overige beleid van de Europese Unie rekening moet worden gehouden met sociale kwesties, en door de invoering van een juridisch bindende verwijzing naar het EU-Handvest van de grondrechten.

Małgorzata Handzlik, *rapporteur voor advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, het verslag waarover we vandaag een debat voeren, heeft tot gevolg dat het een grote uitdaging zal zijn om de huidige Richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers en de collectieve overeenkomsten met elkaar in overeenstemming te brengen. Ik begrijp dat bepaalde lidstaten niet erg ingenomen zijn met de arresten van het Hof van Justitie. Deze uitspraken staan evenwel garant voor een goed evenwicht tussen alle doelstellingen van de richtlijn, met name tussen het vrij verrichten van diensten, de eerbiediging van de werknemersrechten en het behoud van de beginselen van eerlijke mededinging. Ik zou willen onderstrepen dat het in stand houden van dit evenwicht voor ons een absoluut noodzakelijke voorwaarde is.

Het voornaamste probleem in verband met de correcte tenuitvoerlegging van deze richtlijn is de foutieve interpretatie ervan door de EU-lidstaten. We zouden ons bijgevolg eerder moeten concentreren op de interpretatie van de tekst dan op de bepalingen van de richtlijn zelf. Met het oog hierop hebben we in de eerste plaats behoefte aan een diepgaande beoordeling op het niveau van de lidstaten. Op basis van deze analyse kan worden vastgesteld welke problemen naar aanleiding van de arresten van het Hof ontstaan en welke uitdagingen dit mogelijkwerijs met zich meebrengt. Daarom ben ik ook van mening dat we in dit stadium beter niet oproepen om de richtlijn te wijzigen. Het is belangrijk dat we niet vergeten dat de terbeschikkingstelling van werknemers onlosmakelijk verbonden is met de vrijheid om diensten te verrichten. Dit laatste aspect vormt een van de grondbeginselen van de gemeenschappelijke Europese markt en mag in geen geval als een beperking voor collectieve overeenkomsten worden beschouwd.

Tadeusz Zwiefka, *rapporteur voor advies van de Commissie juridische zaken*. – (PL) Ondanks onze uiteenlopende overtuigingen in dit Parlement vind ik het onaanvaardbaar dat er kritiek wordt geuit op de arresten van het Europees Hof van Justitie. Het gaat immers om een onafhankelijke en onpartijdige instelling die van cruciaal belang is voor de goede werking van de Europese Unie. Wij hebben het recht om het niet eens te zijn met bepaalde wetgeving en zijn natuurlijk ook in staat om deze te wijzigen. Ik vind het echter moeilijk om deze kritiek op het Hof te aanvaarden, aangezien de uitspraken van dit orgaan steeds op de geldende wetgeving zijn gebaseerd.

Ik zou twee belangrijke aspecten willen onderstrepen in verband met de aangelegenheden die we vandaag bespreken. Ten eerste hebben de uitspraken van het Hof geen enkele invloed op de vrijheid om collectieve overeenkomsten te sluiten. Ten tweede mogen de lidstaten volgens de uiteenzettingen van het Hof geen minimumnormen opleggen op andere gebieden dan deze die in Richtlijn 96/71/EG betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers zijn vermeld. Daarenboven erkent het Hof het recht op collectieve actie als een fundamenteel recht dat deel uitmaakt van de algemene beginselen van het Gemeenschapsrecht. Tegelijkertijd vormt het beginsel van vrij verkeer van diensten, samen met de andere vrijheden van de interne markt, een even belangrijke basis voor de Europese integratie.

Wat zijn de gevolgen van dit verslag? De rapporteur roept op om de Richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers te herzien omdat hij van mening is dat de interpretatie van het Hof niet strookt met de bedoelingen van de wetgever. Ik ben het volledig oneens met dit standpunt.

Jacek Protasiewicz, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, jaarlijks zijn er op het grondgebied van de Europese Unie ongeveer een miljoen mensen aan het werk als gedetacheerde werknemers in een ander land dan datgene waar de hoofdzetel is gevestigd van de onderneming die hen in dienst heeft.

In de loop van de voorbije jaren hebben zich slechts enkele problemen voorgedaan in verband met de interpretatie van de bepalingen van de richtlijn en van de EU-wetgeving op dit gebied. Het Europees Hof van Justitie heeft deze enkele voorbeelden van naderbij bekeken. Algemeen genomen was het Hof van oordeel dat deze problemen niets te maken hebben met de inhoud van de richtlijn, maar eerder voortkomen uit het feit dat de individuele lidstaten de richtlijn niet naar behoren omzetten. Dit bewijst dat de EU-wetgeving die in het leven is geroepen om de terbeschikkingstelling van werknemers in goede banen te leiden adequaat en goed onderbouwd is. Het enige mogelijke probleem houdt verband met de tenuitvoerlegging van de richtlijn in de verschillende EU-lidstaten.

Dit betekent uiteraard niet dat deze wetgeving ideaal is. Er moet echter in de eerste plaats op gewezen worden dat in de huidige richtlijn de bescherming van de fundamentele rechten van de werknemers wordt gewaarborgd door de vaststelling van minimumgaranties op het gebied van beloning en van gezondheid en veiligheid op het werk. Ten tweede maakt de richtlijn het niet onmogelijk om via collectieve overeenkomsten gunstigere afspraken te maken dan de in de richtlijn vastgelegde minimale arbeidsvoorwaarden. Dat zou ik duidelijk willen benadrukken. Tegelijkertijd wordt in de richtlijn een juist evenwicht bereikt tussen het vrij verrichten

van diensten en de bescherming van de rechten van gedetacheerde werknemers die in een ander land diensten leveren. Daarom zijn we er in het verslag van de heer Andersson mee akkoord gegaan om de Commissie te vragen de richtlijn opnieuw te bekijken. We blijven ons krachtig verzetten tegen het standpunt dat dit een slechte richtlijn is en dat er een dringende behoefte bestaat aan radicale veranderingen in de Europese wetgeving op dit gebied.

Stephen Hughes, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik feliciteer de heer Andersson met dit voortreffelijke verslag. Ik wil graag beginnen met een gedeeltelijk citaat van paragraaf 12 van het verslag. Daar staat “is van mening dat de intentie van de wetgever in de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers en de dienstenrichtlijn niet verenigbaar is met de interpretaties van het Hof”. Daar ben ik het mee eens. Ik was een van de wetgevers voor beide richtlijnen en ik had nooit verwacht dat het Hof – wanneer de richtlijnen en het Verdrag naast elkaar werden gelegd – tot de conclusie zou komen dat economische vrijheden vóór de fundamentele rechten van werknemers komen.

Wanneer zoiets gebeurt, moet de wetgever handelen om de juridische zekerheid te herstellen. Wij zijn medewetgever en uit deze resolutie blijkt heel duidelijk wat wij vinden dat moet gebeuren. Maar, commissaris, zolang u uw recht van initiatief niet uitoefent, kunnen wij onze taak als wetgever niet vervullen. Ik ben covoorzitter en medeorganisator van de interfractiegroep vakbonden. Alle grote fracties zijn hierin vertegenwoordigd en via deze interfractiegroep kom ik in contact met diverse vakbondslieden – niet alleen in Brussel en Straatsburg, maar ook in de regio's – en ik kan u zeggen dat de bezorgdheid over de onevenwichtigheid die uit deze uitspraken voortvloeit, zich steeds verder verspreidt. Commissaris, dit is in de aanloop naar de Europese verkiezingen van volgend jaar een ernstige zaak. Als vakbondslieden tot de conclusie komen dat Europa deel uitmaakt van het probleem in plaats van de oplossing, kan dat zeer schadelijk zijn voor alle geledingen van dit Parlement en voor het democratische proces op zich.

Ik ben blij u te horen zeggen dat u van mening bent dat de terbeschikkingstellingsrichtlijn vatbaar is voor verbetering, want een van de dingen die we willen, is een herziening van die richtlijn, zodat in ieder geval duidelijk wordt hoe collectieve overeenkomsten kunnen worden aangewend om minimumvoorwaarden vast te leggen en aan te geven hoe collectieve actie kan worden ingezet ter bescherming van deze rechten.

Commissaris, ik verzoek u derhalve naar deze rechtstreeks gekozen instelling te luisteren. We volgen de zaak op de voet. Gebruik uw initiatiefrecht en laat merken dat u de noodzaak tot handelen inziet.

Luigi Cocilovo, *namens de ALDE-Fractie*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ook ik wil de heer Andersson graag bedanken voor dit initiatief en de bijdrage van alle fracties en alle rapporteurs aan de definitieve, door de commissie goedgekeurde tekst. Ik denk dat het standpunt van het Europees Parlement zeer belangrijk is. Laat ik duidelijk zijn: het Parlement betwist en bekritiseert de vonnissen van het Hof op zich niet; die zijn altijd legitiem. Het probeert echter oplossingen te vinden voor problemen met de uitleg van de terbeschikkingstellingsrichtlijn die deze vonnissen opwerpen.

Het is onjuist om te veronderstellen dat deze reactie gebaseerd is op twijfels over bepaalde fundamentele vrijheden, zoals het recht op grensoverschrijdende dienstverlening, dat wij juist ten volle willen waarborgen, net zoals wij het beginsel van een gezonde en transparante mededinging willen waarborgen. Wat echter niet aanvaardbaar is, is een vorm van mededinging die gebaseerd is op het profiteren van *dumping*. Een vorm van concurrentie die uitgaat van de illusie dat bepaalde grondbeginselen, zoals het vrij verkeer van ondernemingen en het non-discriminatiebeginsel, met de voeten kunnen worden getreden. Hoezeer men ook van mening kan verschillen over interpretatie, dit laatste beginsel is slechts op één waarheid gebaseerd: er mag geen verschil in behandeling zijn tussen werknemers, in de zin van het land waar de diensten worden geleverd, of zij nu gedetacheerde of mobiele werknemers zijn, en ongeacht hun nationaliteit. Dezelfde regels, inclusief het recht op staking, dienen te gelden voor bedrijven die in een ander land opereren en bedrijven die gebruik maken van gedetacheerde werknemers.

Wij zijn van mening dat ieder ander model van Europa zou worden afgewezen en met argwaan zou worden bekeken. Vrij verkeer heeft ook betrekking op beginselen en iedere afwijking hiervan is in de eerste plaats schadelijk voor Europa, ongeacht de uitleg van een specifieke richtlijn.

Elisabeth Schroedter, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, gelijke behandeling is een grondbeginsel van de Europese Unie. De lidstaten moeten kunnen garanderen dat deze gelijke behandeling in de praktijk ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Het Hof van Justitie heeft ons hier in een lastig parket gebracht. Ik kan niet verhelen – het is ook algemeen bekend – dat de Commissie in ten minste één geval een handje heeft geholpen. Het recht om te staken en het recht om collectieve overeenkomsten te sluiten kunnen niet zomaar in twijfel worden getrokken. Daar moeten we

iets aan doen. De uitspraak van het Hof heeft een dermate negatief beeld van Europa opgeroepen dat veel mensen Europa de rug toekeren. Dan kunnen we toch niet lijdzaam toezien!

Als je de mobiliteit in Europa wilt bevorderen, moet je ervoor zorgen dat gelijke behandeling in de praktijk wordt toegepast. Het Europees Hof van Justitie heeft ons hier werkelijk van de wal in de sloot geholpen, en het heeft schade veroorzaakt aan het proces van het sociale Europa.

Wij als wetgevers moeten in deze puinhoop handelend optreden, aangezien het Hof van Justitie ook een tekortkoming in de terbeschikkingstellingsrichtlijn, ofwel de PWD, aan het licht heeft gebracht. Het Hof heeft er namelijk op gewezen dat er een probleem ontstaat als werknemers dienstverleners zijn. Werknemers moeten weer als werknemers worden behandeld. Daarom moet de richtlijn worden herzien.

Het beginsel van gelijke vergoeding voor gelijk werk op dezelfde arbeidsplaats moet worden gewaarborgd. Het is gebleken dat de PWD dit, volgens de interpretatie van het Hof van Justitie, niet meer waarborgt. We hebben deze herziening nodig om de geloofwaardigheid van Europa te herstellen, want zonder dit project kunnen we geen campagne gaan voeren voor de verkiezingen. Anders worden we met het probleem geconfronteerd van scheve verhoudingen tussen de vrijheid van de interne markt en het beginsel van gelijke behandeling, zoals dat in de praktijk ten uitvoer wordt gebracht.

Zoals de heer Cocilovo heeft gezegd, is het niet acceptabel dat concurrentie niet op kwaliteit is gebaseerd, maar op sociale dumping. We moeten optreden! Ik wil er opnieuw bij dit Parlement voor pleiten dat het dit verslag-Andersson in deze vorm aanneemt. Dit is absoluut noodzakelijk, want het verslag biedt ons ook een zeer concrete strategie aan voor de manier waarop we de herziening van de PWD kunnen uitvoeren. Het beginsel van gelijke behandeling is een beginsel van het sociale Europa. Burgers hebben ons voor dit Parlement gekozen om dit sociale Europa weer tot stand te brengen. Daarom moeten we het verslag aannemen.

Ewa Tomaszewska, namens de UEN-Fractie. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, tot mijn spijt stel ik vast dat de economische rechten maar al te vaak de overhand krijgen op de grondrechten en de fundamentele vrijheden. Dit geldt met name voor de uitspraken van het Europees Hof van Justitie in de zaken Laval, Viking en een aantal andere gevallen.

Het is essentieel dat we voor deze rechten een juiste volgorde van belang bepalen en dat we in overweging nemen dat de mens meer waard is dan geld. Rechten in verband met economische vrijheden mogen in geen geval een belemmering vormen voor het recht van individuen om zich in vakbonden te verenigen en hun rechten collectief te verdedigen. Werknemers hebben met name het recht om organisaties op te richten en collectief over hun arbeidsvoorwaarden te onderhandelen. De systemen van collectieve onderhandelingen en de collectieve overeenkomsten over arbeidsvoorwaarden die als gevolg van deze onderhandelingen ontstaan, verdienen onze erkenning en steun. Tenslotte vormt de instemming van de verantwoordelijke sociale partners een garantie voor sociale vrede en biedt de gesloten overeenkomsten een grotere kans op succes. De ILO-verdragen zijn een goed voorbeeld van een dergelijke aanpak.

De belangrijkste uitdaging die we momenteel op het gebied van collectieve overeenkomsten moeten aangaan, betreft het garanderen van gelijke rechten aan alle werknemers, ongeacht of het om migrerende werknemers gaat, om gedetacheerde werknemers of om werknemers die in hun eigen land aan het werk zijn. Ik zou de rapporteur van harte willen feliciteren met zijn werk.

Mary Lou McDonald, namens de GUE/NGL-Fractie. – (GA) Mevrouw de Voorzitter, door de jaren heen hebben de werknemers en de vakbonden hun vertrouwen in de Europese Unie gesteld als het erom gaat de arbeidsomstandigheden te verbeteren en hun rechten te beschermen.

(EN) Werknemers in heel Europa hebben recht op fatsoenlijk werk en recht op gelijkheid. Ze hebben het recht om zich te organiseren en actie en campagne te voeren om hun werksituatie te verbeteren. Ze moeten erop kunnen vertrouwen dat de wet deze rechten erkent en steunt.

De reeks uitspraken van het Europees Hof van Justitie waarover het verslag-Andersson handelt, vormt een brute aanval op deze fundamentele rechten. Deze gerechtelijke uitspraken hebben het licht op groen gezet voor de grootschalige uitbuiting van werknemers. De uitspraken zijn een weerspiegeling van het juridische status-quo, een weerspiegeling van het feit dat, wanneer de rechten van werknemers samenvallen met de mededingingsregels, het mededingingsrecht prevaleert. De gerechtelijke uitspraken hebben wat we de "race naar de bodem" noemen, gelegitimeerd.

Ik ben zwaar teleurgesteld over dit verslag. Er wordt met opzet van afgezien op te roepen tot wijziging van de EU-Verdragen, terwijl we allemaal weten dat dit nodig is om de werknemers te beschermen. Deze roep

om wijziging van de Verdragen is met opzet en op meedogenloze wijze uit de eerste ontwerpversie van dit verslag geschrapt, ondanks de enorme stroom van oproepen van de vakbondbeweging in heel Europa om een sociale vooruitgangsclausule in de Verdragen op te nemen.

De kwetsbaarheid van de rechten van werknemers was een van de voornaamste redenen dat de Ieren tegen het Verdrag van Lissabon stemden, hoewel de EU-leiders dit ongemakkelijke feit om praktische redenen liever negeren. Als we willen dat een nieuw verdrag door de bevolking van Europa wordt aanvaard, moet dit verdrag voldoende bescherming bieden voor werknemers.

Wij hebben als Parlementsleden nu de kans erop aan te dringen dat er een bindende sociale vooruitgangsclausule of protocol in het verdrag wordt opgenomen. Als de hierop gerichte amendementen vandaag niet worden aangenomen, raakt het Europees Parlement nog verder verwijderd van de mensen die we zeggen te vertegenwoordigen. Ik ben ervan overtuigd dat de Ierse werknemers in dat geval mijn teleurstelling over het feit dat het Europees Parlement hen in de steek heeft gelaten, zullen delen.

Hanne Dahl, namens de IND/DEM-Fractie. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, de ontwikkelingen die we binnen de arbeidsmarkt hebben gezien in het licht van de zeer vergaande uitspraken van het Europees Hof van Justitie in de zaken Rüffert, Laval en Waxholm staan in schril contrast met de wens om het flexizekerheidsmodel in te voeren als economisch model voor Europa. Men schijnt namelijk helemaal te vergeten dat het flexizekerheidsmodel gebaseerd is op een lange traditie, waarbij de arbeidsmarkt steeds het zelfstandige en op ruime bevoegdheden gebaseerde recht heeft gehad om over collectieve overeenkomsten te onderhandelen. Dit wil zeggen dat er niet een model voor flexibiliteit op de Europese arbeidsmarkt kan worden ingevoerd, terwijl we tegelijkertijd wetgeving invoeren of rechterlijke uitspraken accepteren die het voor de vakbonden moeilijk maken om een systeem in te voeren of te handhaven dat is gebaseerd op collectieve overeenkomsten. Als we tegelijkertijd flexizekerheid invoeren en accepteren dat de EU-regels voor de interne markt voorrang hebben op loononderhandelingen en de veiligheid van de werkomgeving, maken we in feite de resultaten van een eeuw arbeidersstrijd ongedaan en zijn we weer terug bij af. Het verslag-Andersson is slechts een pleister op de wonde die het Hof van Justitie heeft toegebracht aan de resultaten van de jarenlange arbeidersstrijd en is bij lange na niet toereikend.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, dit verslag gaat duidelijk in de juiste richting, in de zin dat het werk boven de economie stelt en sociale rechten boven vrijheid van ondernemerschap. In feite verdedigt het verslag een algemeen idee van sociale beginselen die deel uitmaken van de Europese traditie.

Het moet echter gezegd dat dit verslag geen aandacht besteed aan een fundamenteel probleem van deze tijd, namelijk het zeer hoge aantal gedetacheerde of buitenlandse werknemers die de nationale markten overspoelen. We moeten daarom aandacht besteden aan het fenomeen 'dumping', dat zich in landen als Italië voordoet, waar een groot aantal burgers, waaronder Roemenen, de arbeidsmarkt heeft bestormd. Dit leidt ongetwijfeld tot 'dumping' en is positief voor grote bedrijven, maar negatief voor autochtone arbeiders.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, ik zou willen onderstrepen wat wel en wat niet in het verslag staat. Ik wil graag de rapporteur bedanken. Hij stond erg open voor de verschillende opvattingen in de commissie. Dat betekent, mijnheer Špidla, dat het verslag geen eis bevat om de terbeschikkingstellingsrichtlijn teniet te doen en opnieuw te redigeren. Het verslag stond aanvankelijk vol met veroordelingen van en kritiek op het Hof, maar die elementen zijn eruit gehaald. Dat is waar wij het nu over hebben.

Om dat te benadrukken wil ik in het Engels citeren:

(EN) Ik citeer de Engelse tekst van paragraaf 27: "Welcomes the Commission's indication that it is now ready to re-examine the impact of the internal market on labour rights and collective bargaining"; en: "Suggests that this re-examination should not exclude a partial review of the PWD." Er staat dus: 'niet uitsluiten'.

(SV) Mevrouw de Voorzitter, dat betekent dat een wijziging niet nodig is. Een inspectie door de Commissie van hoe dit in de praktijk werkt, wordt op prijs gesteld. Als die inspectie aanleiding geeft tot veranderingen, mogen deze niet uitgesloten worden.

Dat wou ik zeggen omdat de terbeschikkingstellingsrichtlijn een erg grote rol speelt. Een miljoen mensen hebben de mogelijkheid om in verschillende landen te werken. Het gaat ook om gelijke behandeling, over gelijke rechten om in alle delen van de Unie te kunnen werken, ook als iemand een collectieve arbeidsovereenkomst uit zijn of haar land van herkomst heeft. Dat is waar het om draait. Zolang als men

aan de regels van de terbeschikkingstellingsrichtlijn voldoet, heeft men het recht om in de hele EU te werken. Dat was ook de conclusie van het hof in bijvoorbeeld de zaak Laval.

Mijnheer de commissaris, mevrouw de Voorzitter, de kritiek die aan het adres van het Hof werd geuit, is uit het commissieverslag verdwenen en er wordt niet in geëist dat de terbeschikkingstellingsrichtlijn teniet wordt gedaan en opnieuw geredigeerd. Het is belangrijk dat in het achterhoofd te houden voor het vervolg van het debat.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Dank u wel, mevrouw de Voorzitter. Het probleem van het debat van vandaag is, zoals het Latijnse spreekwoord luidt: „Als men niet weet naar welke haven men vaart, kan geen enkele wind gunstig zijn.” Helaas is in het debat van vandaag de haven niet in zicht waar iedereen graag zijn anker zou uitwerpen. De regelgeving betreffende het vrije verkeer van naar het buitenland uitgezonden werknemers is verwijderd uit de als compromis aangenomen dienstenrichtlijn van 2006, maar het probleem is blijven bestaan, zoals bleek uit de reacties op de uitspraken van het Hof, en groeit ons nu boven het hoofd. Op vergelijkbare wijze kunnen ook het Verdrag van Maastricht, het ontwerp-Verdrag tot vaststelling van een grondwet en het wankelende Verdrag van Lissabon niet worden gescheiden van de kwesties omtrent het vrije verkeer van diensten, en van de steeds opnieuw oploeiende discussie welk van de twee grotere bescherming verdient: de vier fundamentele vrijheden of de sociale rechten, desnoods ten koste van elkaar.

Het is waar dat de regels van de Europese Unie een tijdelijk concurrentievoordeel opleveren voor dienstverleners in de nieuwe lidstaten. Het vrije verkeer van goederen en kapitaal heeft echter gunstigere marktvoorwaarden geschapen voor de meer ontwikkelde lidstaten. Ik blijf erbij dat deze verschillen tijdelijk zijn, het is immers nodig dat de kwaliteit en de voorwaarden van de goederen- en geldmarkten en de arbeids- en dienstenmarkten nader tot elkaar komen. Daarom is het niet onze eerste taak om de richtlijnen te herschrijven en bezwaar aan te tekenen tegen rechterlijke uitspraken, maar om de bestaande regels consequent en efficiënt uit te voeren. Vandaag de dag worden oorlogen niet in de eerste plaats met wapens gevoerd en financiële crises zoals de huidige, kunnen evenveel schade aanrichten als een oorlog. Ik hoop dat we in dit Parlement en andere besluitvormende fora van de Europese Unie, met de gedachte van na de Tweede Wereldoorlog over duurzame vrede en samenwerking in het achterhoofd, allen zullen streven naar een evenwichtige oplossing, zodat we leden kunnen zijn van een lange tijd bestaande en florerende, solidaire en hechte Gemeenschap. Het naar binnen gerichte protectionisme moet echter worden losgelaten. Dank u wel, mevrouw de Voorzitter.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, dank u wel, mijnheer Andersson, voor een belangrijk verslag. Veel draait rond het arrest in de zaak Laval, waarin de Zweedse vakbond te ver ging. Er staat heel wat in het verslag dat ik niet goed vind. Het heeft een bepaalde toon wanneer het gaat om het interpreteren van het Europees Hof van Justitie en op vele plaatsen zijn er aanwijzingen van wat de heer Andersson oorspronkelijk wilde: de terbeschikkingstellingsrichtlijn tenietdoen. Maar zo staat het niet in het herziene verslag, waar de heer Hökmark terecht op wijst. Nu gaat het erom een gedeeltelijke herziening van de richtlijn niet uit te sluiten, wat meer spoort met het advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming, waar ik verantwoordelijk voor was.

Hopelijk zal ook uit de stemming blijken dat de terbeschikkingstellingsrichtlijn niet versnipperd hoeft te worden. Zie voorstel 14 en 15 van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa fractie.

Mijnheer Andersson, het is verkeerd te denken dat het Zweedse model het beste in stand kan worden gehouden door via Brussel te gaan. Integendeel zelfs. Als wij via Brussel gaan, kan het Zweedse model met zijn verantwoordelijke partijen bedreigd worden en krijgen wij in Zweden wetgeving en minimumlonen. Dat kan redelijkerwijze niet in het belang van de Zweedse vakbonden zijn.

Roberts Zīle (UEN). – (LV) Dank u, mevrouw de Voorzitter en mijnheer Špidla. Achter ogenschijnlijke pogingen om arbeidsnormen te waarborgen en voor gelijke arbeidsomstandigheden te zorgen, gaat in feite vaak protectionisme en een duidelijke beperking van vrije en eerlijke mededinging schuil. Het individuele loon moet afhankelijk zijn van het succes van de werknemer en van zijn productiviteit, en niet van afspraken tussen de sociale partners. Als gevolg daarvan gaan alle deelnemers op de interne markt van de Europese Unie er momenteel op achteruit, aangezien het concurrentievermogen van de EU op de wereldmarkten afneemt. Het is helemaal niet nodig om de terbeschikkingstellingsrichtlijn te wijzigen zodat deze kan worden toegepast op de socialezekerheidsstelsels van bepaalde lidstaten. De Europese Unie heeft de fundamentele plicht ervoor te zorgen dat ondernemingen uit de oude en de nieuwe lidstaten onder gelijke voorwaarden kunnen opereren op de interne dienstenmarkt. Als de uitspraken van het Europees Hof van Justitie ons niet

bevallen, wijzigen we de wet. Ik betwijfel alleen of de Europese Unie door dit soort dingen begrijpelijker wordt voor de burger.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, om te beginnen wil ik krachtig protesteren tegen het gedachtegoed dat ten grondslag ligt aan de uitspraak van een paar minuten geleden, namelijk dat onze arbeidsmarkt wordt overspoeld door buitenlanders.

Verder had ik van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken een duidelijker en ondubbelzinniger verslag willen hebben. Alleen als fundamentele sociale rechten als primair Europees recht worden gedefinieerd, kan er vertrouwen in de sociale cohesie van de Europese Unie ontstaan. We moeten een sterker signaal afgeven aan de Raad, de Commissie, de lidstaten en het Europees Hof van Justitie en niet tevreden zijn met alleen maar de eis van het in evenwicht brengen van de grondrechten en het vrije verkeer op de interne markt, want daarmee brengen we geen veranderingen teweeg. Sociale grondrechten zijn net als de vrijheden mensenrechten die niet mogen worden ingeperkt door het vrije verkeer op de interne markt.

Het is van belang dat we het Europees sociaal model verdedigen en verbeteren, en het is absoluut hoog tijd dat er bij de bestaande EU-Verdragen een sociale vooruitgangsclausule als bindend protocol wordt ingevoerd. Het is tijd dat we de terbeschikkingstellingsrichtlijn wijzigen, zodat we verhinderen dat eisen op het gebied van lonen en minimumnormen tot minimumeisen worden beknót.

Hélène Goudin (IND/DEM). - (SV) Mevrouw de Voorzitter, een van de belangrijkste conclusies van de heer Andersson is dat de arbeidsmarkt veilig moet worden gesteld door een wijziging van de Europese terbeschikkingstellingsrichtlijn. Wat Zweden betreft, zou de beste oplossing daarentegen zijn als duidelijk in het EU-Verdrag zou worden vastgelegd dat over arbeidsmarktkwesties op nationaal niveau moet worden beslist. Als we iets uit het arrest in de zaak Laval hadden moeten leren, is het dat de arbeidsmarkt niet door de bemoeizuchtige EU-wetgeving mag worden gestuurd.

Wij van de Zweedse partij Junilistan pleiten voor een Zweedse derogatie inzake het communautair arbeidsrecht. Het zou interessant zijn te horen wat de heer Andersson van dat voorstel vindt. Is EU-wetgeving altijd de beste manier van werken? Het arrest in de zaak Laval is het resultaat van de instemming van de sociaaldemocratische en centrumrechtse politici in de EU met wijzigingen van het EU-Verdrag, waardoor zij de EU en het Europees Hof van Justitie nog meer macht over het arbeidsmarktbeleid hebben gegeven. Wij zullen vanzelfsprekend tegen het eerbetoon aan het Verdrag van Lissabon door de heer Andersson stemmen.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de PPE-DE-Fractie heeft de oorspronkelijke versie van het verslag van Jan Andersson niet gesteund. Dankzij de inspanningen van onze schaduwrapporteur, die het verslag samen met andere schaduwrapporteurs aanzienlijk heeft herschreven, konden we het verslag in de commissie steunen. Onze fractie zal ook voorstellen het verslag vandaag in zijn huidige vorm te steunen. Daarnaast zijn er nog bepaalde amendementen waarvoor we ook graag steun zouden krijgen. Ik hoop dat de rapporteur dat van zijn kant in zijn overweging meeneemt.

Ik zal één heel belangrijk punt naar voren halen. Stephen Hughes sprak over het feit dat er bij de vakbonden alom bezorgdheid heerst over mogelijke beperkingen van het recht om te staken. Ik weet dat dit zo is – dat spreek ik niet tegen – maar ik hoop dat hij mij niet tegensprekt als ik zeg dat er onder werknemers alom bezorgdheid heerst over mogelijke beperkingen van het recht om te werken. Over dat belangrijke recht heb ik – zowel in dit debat als in de commissie – te weinig gehoord. Het stakingsrecht is natuurlijk een fundamenteel recht: dat staat buiten kijf. Maar het recht om te werken – de vrijheid om te werken – is ook een heel belangrijk recht en dat is iets wat wij aan deze kant van het Parlement graag benadrukt zouden zien.

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de interne markt is geen doel op zich. Het is een instrument ter verbetering van de leef- en arbeidsomstandigheden voor iedereen. Zwakke onderdelen van de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers die kunnen worden benut om een race naar de bodem mogelijk te maken, moeten dus met spoed worden geschrapt.

De sociaaldemocratische fractie is erin geslaagd in de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken een overweldigende meerderheid vóór dergelijke hervormingen tot stand te brengen. De enige fracties die zich niet bij deze consensus aansluiten, zijn uiterst rechts en uiterst links. Zij bedrijven liever partijpolitiek dan dat ze op zoek gaan naar een politieke oplossing voor de problemen.

Wij moeten als Parlement onomwonden van de Commissie en de regeringen van de lidstaten eisen dat zij fatsoenlijke beloning en arbeidsomstandigheden niet opofferen op het altaar van de interne markt. Europa

kan alleen met succes concurreren op basis van kwalitatief hoogwaardige diensten en goederen en niet door het verlagen van de levensstandaard.

Ik verwelkom de signalen van de Commissie vandaag dat ze bereid is om zich opnieuw te buigen over de terbeschikkingstellingsrichtlijn, die hoognodig moet worden herzien, maar, commissaris, de vraag is wanneer. Wanneer komt u naar dit Parlement met een initiatief waarin u duidelijk uiteenzet welke amendementen u voorstelt voor deze richtlijn?

Er is een duidelijke noodzaak om gelijke behandeling en gelijke vergoeding voor gelijk werk op dezelfde arbeidsplaats te waarborgen en te versterken, zoals reeds is bepaald in artikel 39, lid 12, van het EG-Verdrag. De vrijheid om diensten te verlenen of de vrijheid van vestiging en de nationaliteit van de werkgever en de werknemers of ter beschikking gestelde werknemers kan niet als rechtvaardiging dienen voor ongelijkheden op het gebied van werkomstandigheden, loon of de uitoefening van grondrechten zoals het recht om te staken.

Anne E. Jensen (ALDE). - (DA) Mevrouw de Voorzitter, ik zou willen zeggen: houd op met de kritiek op het Europees Hof van Justitie en de richtlijn aangaande de terbeschikkingstelling van werknemers (de PWD). Het zijn de lidstaten die meer moeite moeten doen. In overeenstemming met de uitspraak in de zaak Laval wordt in Denemarken een wetswijziging doorgevoerd, waarover overeenstemming is bereikt met de sociale partners. Negen regels wettekst garanderen dat vakbonden collectieve acties kunnen organiseren om arbeidsvoorwaarden te beschermen die gangbaar zijn op het betreffende gebied. Ook in Zweden zou men eens moeten onderzoeken hoe de PWD het beste in de praktijk kan worden omzet. We moeten niet de richtlijn wijzigen, maar de beschikking krijgen over betere informatie, zodat werknemers weten wat hun rechten zijn en werkgevers weten wat hun plichten zijn. Daar hebben we behoefte aan, evenals aan een betere uitvoering van de richtlijn in de praktijk.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, over enkele maanden vragen we de EU-burgers opnieuw om hun vertegenwoordigers voor het Europees Parlement te kiezen. Opnieuw zullen onze burgers niet begrijpen waarom dit van hen wordt verwacht of wat de functie is van het Europees Parlement. Bijgevolg zal de opkomst bij deze verkiezingen ook dit keer erg laag zijn.

Het debat van vandaag in verband met de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers en de uitspraak van het Europees Hof van Justitie maakt duidelijk dat het onder andere de taak is van het Europees Parlement om de burgers te beschermen tegen bepaalde kortzichtige en eenzijdige beleidsmaatregelen die door hun eigen regeringen worden bepleit. In dit geval is dit beleid ook veel te liberaal. Het Europees Parlement en het Europees Hof van Justitie hechten momenteel meer belang aan het verdedigen van de werknemersrechten dan aan de vrijheid van ondernemerschap. We kunnen onmogelijk gekant zijn tegen het beginsel van gelijke behandeling van werknemers in de hele Europese Unie. We betalen in de winkel allemaal evenveel voor onze boodschappen. Daarom ijveren we voor gelijk loon voor gelijk werk in de hele Unie.

Thomas Mann (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, een van de successen van het Europees Parlement die de meeste aandacht hebben gekregen, is de wijziging van de Bolkestein-richtlijn, waarbij het beginsel van het land van oorsprong werd vervangen door het beginsel van de vrijheid van dienstverlening. Werknemers hebben behoefte aan eerlijke arbeidsvoorwaarden, en ondernemingen, vooral de middenstand, hebben bescherming nodig tegen de concurrentie van goedkoper producerende bedrijven, die een bedreiging vormt voor hun bestaan. We moeten erop letten dat het resultaat op de lange termijn gewaarborgd is.

Het debat heeft zojuist aan het licht gebracht dat dit op grond van de recente gerechtelijke uitspraken in de zaken Viking, Laval en Rüffert wordt betwijfeld. Is het waar dat het Europees Hof van Justitie meer waarde hecht aan de vrijheid van dienstverlening dan aan de bescherming van werknemers? Beschouwt het Hof het recht om te staken als ondergeschikt aan het recht van het vrije verkeer? Het is acceptabel dat er twijfels bestaan over een individueel vonnis, maar het is tegelijkertijd in dezelfde mate onacceptabel dat de onafhankelijkheid of legitimiteit van de instelling in twijfel wordt getrokken.

Voor het verschaffen van opheldering is er geen wijziging van de PWD nodig, maar een coherente tenuitvoerlegging in de lidstaten. Dat is het vereiste evenwicht tussen de waarborging van het vrije verkeer en de bescherming van werknemers. Het beginsel van gelijke vergoeding voor gelijk werk op dezelfde arbeidsplaats mag niet worden afgezwakt.

Arbidsvoorwaarden die hoger zijn dan het minimumniveau, vormen geen belemmering voor de concurrentie, en collectieve onderhandelingen mogen in geen geval worden ingeperkt. Het is belangrijk dat we duidelijk

afstand nemen van elke vorm van sociale dumping en van pogingen om “postbusbedrijven” in het leven te roepen die gericht zijn op de vermindering van minimumnormen voor loon- en arbeidsvoorwaarden. Sociale beginselen mogen niet ondergeschikt zijn aan economische vrijheden.

Pas als er in de Europese Unie sprake is van eerlijke verhoudingen kunnen we rekenen op de broodnodige steun van de ondernemers en de middenstand voor het concept van de sociale markteconomie.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Dames en heren, geachte commissaris, een van de waardevolle eigenschappen van dit Parlement is het vermogen om tot consistente standpunten te komen. Ik ben het niet eens met de ondermijning van de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers. Het is juist nodig deze richtlijn consequent na te leven. Ook de uitspraken van het Hof van Justitie geven een duidelijke richting aan. In het verslag over collectieve overeenkomsten worden deze uitspraken aangevochten, evenals het compromis dat werd bereikt tijdens het debat over de dienstenrichtlijn in het Europees Parlement. Daar kan ik niet achter staan. Dat wat dumping veroorzaakt, is het illegaal in dienst nemen van werknemers en de ontduiking van de richtlijn. Daarom vraag ik u, collega's, om te stemmen voor onze wijzigingsvoorstellen, die verwijzen naar de huidige wetgeving. Ondernemers hebben het recht grensoverschrijdend hun diensten aan te bieden onder de voorwaarden van de geldende richtlijn en ik ben het ermee eens dat het nodig is om de mensen, ofwel werknemers, daar bewust van te maken.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Het spook van de Poolse loodgieter is nu vervangen door de dreigende schaduw van de Letse bouwvakker. De onwaardige discussie die opnieuw de kop op heeft gestoken, heeft al enorm veel schade aangericht aan de gehele Europese Unie. Sommige mensen luiden de noodklok vanwege de onbeperkte toestroom van werknemers uit nieuwe lidstaten, oftewel sociale dumping. Dit is echter een verdraaiing van de feiten. Laten we realistisch zijn. Laten we de kiezers niet afschrikken met dit soort uitspraken. De twaalf nieuwe lidstaten hebben nauwelijks een comparatief voordeel. Een van die voordelen is dat arbeidskrachten er relatief goedkoop zijn, maar dit zal slechts enkele jaren duren. Gelukkig gaan de lonen bij ons ook omhoog. Ik vraag u met klem, als u het over gelijke behandeling heeft – dat is ook een van de aspecten van deze kwestie – om dan ook een gelijke behandeling te hanteren bij oude en nieuwe lidstaten. Het zou de hele Europese Unie schade toebrengen als we het concurrentiepotentieel van de interne markt en de vrijheid van ondernemen beperken. Maar het sociale aspect vind ik uiteraard ook uitermate belangrijk. Dank u.

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, tijdens het recente debat over het Verdrag van Lissabon in Ierland draaide het veelal om de kwesties die door de zaken Laval en Viking onder de aandacht waren komen te staan en dat heeft in sterke mate bijgedragen tot onzekerheid en verontrusting. Ik heb vanochtend diverse collega's dezelfde gevoelens horen uiten en daarom ben ik blij met de inspanningen van het Parlement hier vanochtend.

Ik vind het ook geruststellend om van de commissaris te horen dat de Commissie het met het Parlement eens is dat de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers moet worden verbeterd en naar behoren moet worden omgezet.

Het standpunt van het Parlement is duidelijk. In paragraaf 33 wordt bekrachtigd dat fundamentele sociale rechten in de hiërarchie van de grondrechten niet ondergeschikt zijn aan economische rechten. In het verslag wordt ook benadrukt dat de vrijheid om diensten te leveren niet in strijd is met en niet superieur is aan het fundamentele recht om te staken. Deze verklaringen zijn glashelder en geven aan wat het standpunt van het Parlement is. Het is nu aan de Commissie om het stokje over te nemen en aan de slag te gaan.

Ik begon met Lissabon en daar wil ik ook mee besluiten: ratificatie van het Handvest van de grondrechten en opname van de sociale clausule in het Verdrag van Lissabon zouden hebben geleid tot een betere situatie voor de werknemers in heel de EU.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Mevrouw de Voorzitter, de rechten van de vakbonden om op te komen voor betere salariëring en arbeidsvoorwaarden voor hun leden worden beknot. De regeringen worden ervan weerhouden wetgeving in te voeren ter verbetering van de levensomstandigheden van de werknemers.

Ik ben het hier vandaag met mijn collega's eens dat een bindende clausule inzake sociale vooruitgang in de Verdragen moet worden opgenomen, als minimumvoorwaarde om dat te kunnen voorkomen.

Het verslag van de heer Andersson gaat echter niet in op de kern van de zaak. Het verslag zou door een aantal amendementen kunnen worden versterkt. Het Europees Hof van Justitie spreekt recht in overeenstemming

met de Verdragen. Zolang de Verdragen beperkingen van de werknemersrechten en lagere lonen en slechtere arbeidsvoorwaarden mogelijk maken, kan het Hof daar in zijn uitspraken niet van afwijken.

Luca Romagnoli (NI). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik ben verheugd over het verslag-Andersson, omdat het zich concentreert op de beginselen die leidend zouden moeten zijn binnen de interne markt, voor wat het evenwicht betreft tussen het vrije verkeer van diensten en de onvervreembare rechten van werknemers.

In de praktijk worden dergelijke kwesties weliswaar op nationaal niveau behandeld, maar hier in het Parlement moeten wij ervoor zorgen dat de negatieve gevolgen van het vrije verkeer van werknemers op sociaal en politiek niveau beperkt blijven. We moeten daarom de richtlijn inzake de detachering van werknemers herzien, de sociale bepalingen van de Monti-richtlijn en de dienstenrichtlijn samenvatten en de richtlijn inzake tijdelijke werknemers, waarvoor dezelfde regels dienen te gelden als voor vaste werknemers, goedkeuren.

Ik ben het ten slotte eens met het feit dat dringend passende maatregelen moeten worden genomen ter bestrijding van fictieve bedrijven die zijn opgericht om diensten te verlenen buiten hun staat van vestiging, om de regels op het gebied van betaling en arbeidsomstandigheden in het land waarin zij opereren te ontlopen. Enkele uitzonderingen daargelaten, steun ik, kortom, het verslag.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, zoals anderen al zeiden: de uitspraak in de zaak Laval en andere uitspraken hebben tijdens het debat over het Verdrag van Lissabon in Ierland tot enige controverse geleid en zijn in dat opzicht gebruikt en misbruikt.

Dit verslag handelt in de eerste plaats over de beginselen van de interne markt, maar het roept ook op tot gelijke behandeling en gelijke vergoeding voor gelijk werk en dat moet vandaag onze leidraad zijn. Sociale dumping is een punt van grote zorg, maar ik zou erop willen wijzen dat er een vreemde en unieke situatie zal ontstaan in Europa, waar zich weleens een verandering zou kunnen voordoen in de toevloed van arbeidskrachten waarmee landen zoals Ierland te maken hebben gehad. Het is in ons aller belang dat onze werknemers, waar ook in de Europese Unie, fatsoenlijke en gelijke rechten hebben.

Ik wijs er ook op dat Europa voor een veel groter probleem staat: de verplaatsing van complete ondernemingen naar buiten de Europese Unie, waardoor het werk en de economische ontwikkeling van deze bedrijven uiteraard buiten onze grenzen komen te liggen en wij de resultaten gewoon importeren. Deze kwestie vraagt onze aandacht.

Kostas Botopoulos (PSE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, voor mij is het verslag van de heer Andersson een dappere zet van het Europees Parlement, want het doel dat hiermee wordt beoogd is het bereiken van een evenwicht tussen rechtsbeginselen en politieke opvattingen. Dat evenwicht heeft echter een rechtstreekse weerslag op het leven van niet alleen de werknemers maar ook de andere burgers.

Het is geen toeval dat de zaken waar wij hierover spreken op concrete wijze uiting geven aan de bezwaren van niet alleen juristen – ik ben zelf jurist en ik weet dit dus – maar alle burgers van de Unie die van mening zijn dat de Unie hen niet begrijpt. Dat was, zoals reeds gezegd, een van de belangrijkste redenen waarom het Ierse volk 'nee' tegen het Verdrag van Lissabon zei.

Het is vreemd maar waar: juist het Verdrag van Lissabon zal waarschijnlijk in dit geval een oplossing bieden, omdat daarmee de desbetreffende bepalingen vanuit een andere invalshoek kunnen worden uitgelegd. De sociale clausule en de specifieke clausules in het Handvest van de grondrechten zullen hoogstwaarschijnlijk het Hof ertoe nopen de zaak anders te bekijken.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). - (DA) Mevrouw de Voorzitter, mijn Deense collega van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa fractie merkte eerder op dat het probleem dat is ontstaan naar aanleiding van de uitspraak in de zaak Waxholm in Denemarken is opgelost. Dat moet ik echter weerspreken. Men denkt dat het probleem is opgelost, maar of dat werkelijk zo is, moet door het Europees Hof van Justitie worden bepaald en dat is nu precies het probleem. Het probleem is dat over de vraag in hoeverre men het recht heeft om in de verschillende lidstaten te staken vandaag de dag wordt beslist door het Europees Hof van Justitie. Om deze reden hadden we het Verdrag moeten herzien. We hadden het Verdrag moeten herzien om vast te leggen dat deze situatie niet juist kan zijn. Het verslag-Andersson legt dat helaas niet vast. Er zitten goede punten in het verslag, maar dit laatste ontbreekt. Er is bijvoorbeeld geen duidelijke eis opgenomen om de richtlijn aangaande de terbeschikkingstelling van werknemers (de PWD) te wijzigen en daarom wil

ik u allen oproepen voor de amendementen te stemmen die deze dingen duidelijk maken, zodat het Parlement een helder standpunt inneemt.

Elmar Brok (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, staat u me toe hier kort nog iets over te zeggen.

Het vrije verkeer is een van de grote verworvenheden van de Europese Unie. We moeten echter ook duidelijk maken dat vrij verkeer niet mag leiden tot een vorm van concurrentie waarbij het gebruikelijk is dat sociale normen die zich hebben ontwikkeld, worden afgeschaft. Sommige landen met lagere normen zullen spoedig begrijpen wat ik bedoel, omdat men daar de normen zal verhogen. Het mag niet zo zijn dat Europa staat voor de afschaffing van zwaarbevochten sociale rechten en rechten van werknemers. Om die reden moeten we duidelijk maken dat dit nooit deel heeft uitgemaakt van ons beleid en dat een dergelijk beleid ook nooit ten uitvoer mag worden gebracht.

Als er in een land een klus wordt uitgevoerd, moet voor dezelfde klus hetzelfde loon worden betaald. Er mag geen sprake zijn van een klassenmaatschappij, waarin buitenlandse werknemers het werk tegen een lagere beloning verrichten. Dit is voor beide partijen niet eerlijk. Daarom moeten we hier duidelijk over zijn.

Yannick Vaugrenard (PSE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik graag onze collega Jan Andersson complimenteren met zijn werk. Maar wat wil de Europese Unie nu precies? Een eenheidsmarkt waar de concurrentie de vrije teugel wordt gelaten, zodat alle collectieve rechten worden vernalen, of een gereguleerde eenheidsmarkt waar burgers fatsoenlijk werk kunnen doen op het gehele grondgebied van de EU?

De boodschap van Europees Hof van Justitie is niet eenduidig, noch altijd consistent, de boodschap van de Commissie vaak ook niet, en die van het voorzitterschap van de Raad soms evenmin. Een samenleving is slechts zoveel waard als, en overleeft slechts door, het contract dat ze voor zichzelf afsluit. Deregulering en 'ieder voor zich' leiden tot nog meer deregulering en uiteindelijk tot uiteenspatting van het systeem.

Dat willen wij niet. Wij zijn absoluut voor de eenheidsmarkt, maar dan wel een markt die als middel dient om de levens- en werkomstandigheden van onze medeburgers te verbeteren. In het Verdrag van Lissabon wordt een aantal beginselen vastgelegd, waaronder het recht op cao-onderhandelingen. Laten we ervoor zorgen dat dit beginsel door de Europese Unie en door alle lidstaten wordt gerespecteerd.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Voorzitter, het volstaat niet dat we de ontoelaatbare uitspraken van het Europees Hof van Justitie bekritisieren, die een zware aantasting betekenen van de meest elementaire rechten van werknemers. We moeten veel verder gaan en de Europese verdragen vergaand wijzigen om herhaling van dat dit soort situaties te voorkomen.

De afwijzing, via de referenda, van de zogenaamde Europese Grondwet en het ontwerp-Verdrag van Lissabon zijn een duidelijk teken van de onvrede die er onder de bevolking leeft over deze Europese Unie, die geen respect heeft voor werknemers. Ik betreurt het dat dit verslag niet tot dezelfde conclusie komt, ondanks de kritiek die erin verwoord wordt op de uitspraken van het Europees Hof van Justitie, maar dat is niet voldoende.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. - (CS) Dames en heren, ik wil de rapporteur en u graag bedanken voor het debat dat nu van start is gegaan, omdat het een debat is over een bijzonder gevoelig en diepgaand thema. Ik denk dat er tijdens het debat heel wat meningen naar voren zijn gebracht die een hevige polemiek zouden kunnen uitlokken. Ook waren er heel wat meningen te horen die recht tegenover elkaar stonden. Bovenal toont dit echter aan hoe belangrijk en complex dit debat is. Ik wil een aantal fundamentele overwegingen onder de aandacht brengen. Ten eerste, het Hof van Justitie in Luxemburg heeft met zijn uitspraken geen grondrechten verzwakt of aangevallen. Daar is gewoon niets van waar. Ik wil ook opmerken dat het Hof in Luxemburg bovendien als eerste in zijn jurisprudentie verklaarde dat het stakingsrecht een grondrecht is. Dat was niet eerder in de jurisprudentie of in ons rechtssysteem geformuleerd.

Voorts wil ik opmerken dat tijdens het debat vaak de voorstelling werd gegeven dat de terbeschikkingstelling van werknemers zich zou afspelen op de grens tussen de oude en nieuwe lidstaten. Ik kan u vertellen dat Bondsrepubliek Duitsland het land is dat de meeste werknemers ter beschikking stelt. Het land dat wat dit betreft de tweede plaats inneemt is Polen, op de derde plaats komt België en op de vierde plaats Portugal. Het idee dat het zou gaan om een beweging van oost naar west, van de nieuwe naar de oude lidstaten, berust dus niet op de feiten. Ook is het niet waar dat de terbeschikkingstelling van werknemers impliciet gelijk staat aan sociale dumping. Ik wil u erop wijzen dat het tot het kernbeleid van de Commissie behoort elke vorm van dumping af te wijzen en daar effectief tegen op te treden. Dat geldt ook voor sociale dumping. Tevens

is het beleid van de Commissie erop gericht de bereikte sociale standaarden te waarborgen en geenszins om deze, onder wat voor omstandigheden of op welke wijze dan ook, te ondermijnen.

Daarnaast wil ik erop wijzen dat in het debat dat werd gehouden tijdens de discussiebijeenkomst, de meeste lidstaten waarop de uitspraken in de zaken Laval en Rüffert betrekking hadden niet vonden dat de richtlijn gewijzigd moet worden. De overgrote meerderheid van hen zoekt een oplossing in het kader van de toepassing van de nationale wetgeving en enkelen van hen zijn daarmee al flink op weg. Ik wil Denemarken en Luxemburg noemen en ook het feit dat er, volgens mijn informatie, in Zweden binnen een dag of vijftien een belangrijke beslissing aan zit te komen; de kwestie wordt daar zeer uitvoerig en grondig besproken met de sociale partners en de regering.

Ook wil ik opmerken, al gaat het om een detail, dat zogenoemde postbusbedrijven niet het gevolg zijn van de terbeschikkingstelling van werknemers of van het vrije verkeer. Er zijn honderden van dit soort gevallen te vinden binnen de interne markt van de diverse lidstaten en naar mijn mening is het een open vraag. Een ander belangrijk punt dat ik wil benadrukken is dat de uitspraken die het Hof in Luxemburg heeft gedaan, antwoorden zijn op eerdere kwesties. Het is aan de nationale rechtbanken en justitiële autoriteiten om definitieve beslissingen te nemen.

Dames en heren, ik vind het uitermate belangrijk om te benadrukken dat dit een zeer fundamenteel vraagstuk is. De Commissie volgt deze zaak vanuit de standpunten waarover we het hebben gehad en is bereid tot alle nodige stappen om deze situatie op te lossen en de benodigde overeenstemming te bereiken, want ik wil nogmaals benadrukken dat ook in dit debat niet duidelijk is geworden welke lijn er zal worden gevolgd. We hebben nog veel werk voor de boeg en staat u mij toe op te merken en te benadrukken dat de sociale partners daarbij onmisbaar zullen zijn.

Jan Andersson, rapporteur. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, enkele korte opmerkingen:

Er is een verschil tussen de taken van het Hof en ons als wetgevers. Het Hof heeft zijn zegje gedaan. Nu moeten wij als wetgevers handelen als we vinden dat het Hof de wetgeving niet heeft geïnterpreteerd zoals wij zouden willen. In het verslag zeggen we dat wij en de Commissie moeten handelen. We mogen geen wijzigingen van de terbeschikkingstellingsrichtlijn uitsluiten, wat iets is waar wij ook op wijzen. Er is geen tegenstelling tussen vrij verkeer en goede sociale voorwaarden. Integendeel.

Kort iets over de amendementen van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten. Jammer genoeg bevatten ze verschillende contradicties waar ze compromissen proberen te vinden. Enerzijds hebben ze kritiek op eenzijdige standpunten van de Raad en anderzijds zijn ze ingenomen met standpunten. Er zitten veel contradicties in hun amendementen. Ik kant mij tegen derogaties voor enkele speciale landen, omdat het hier om Europese problemen gaat die we samen op moeten lossen. Verschillende arbeidsmarkten moeten zij aan zij werken.

Wij zijn voor het nieuwe Verdrag omdat de problemen met de arresten zich onder het oude Verdrag voordeden. Ik ben niet tegen maatregelen op nationaal niveau. Dergelijke maatregelen zijn nodig in bijvoorbeeld Zweden en Duitsland, maar we hebben ook maatregelen op Europees niveau nodig.

Tot slot wil ik zeggen dat het nu aan de Commissie is om te handelen. Als de Commissie niet luistert naar het Parlement en met name naar wat de mensen in Ierland, Duitsland, Zweden en andere lidstaten zeggen, zal het Europees project daaronder lijden. Dit is een van de belangrijkste aangelegenheden voor de burgers in Europa. Vrij verkeer – ja, maar goede sociale voorwaarden en geen sociale dumping. Daar moeten we aan werken. Luister dus naar het Parlement!

(Applaus)

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt op woensdag 21 oktober 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Ole Christensen (PSE), schriftelijk. – (DA) De mobiliteit op de Europese arbeidsmarkt moet worden versterkt. Om dat te bereiken moet er meer aandacht komen voor gelijke behandeling en de bestrijding van discriminatie.

Wie van het ene land naar een ander land verhuist om daar te werken, zal uiteraard onder de arbeidsvoorwaarden moeten werken die gelden in het land waar men gaat werken.

De lidstaten moeten hun uitvoering van de richtlijn aangaande de terbeschikkingstelling van werknemers (de PWD) evalueren, zodat er meer duidelijkheid wordt gecreëerd.

Daarnaast zijn er ook Europese oplossingen nodig.

- Het recht om te staken mag niet ondergeschikt zijn aan de regels voor de interne markt.

- De PWD moet worden aangepast aan de intenties die er oorspronkelijk aan ten grondslag lagen. Het moet voor lidstaten mogelijk zijn om betere voorwaarden te creëren voor gedetacheerde werknemers dan de minimumvereisten voor deze voorwaarden. Op die manier versterken we de mobiliteit, de gelijke behandeling van werknemers en collectieve overeenkomsten, inclusief het recht om collectieve vakbondsacties te organiseren.

Richard Corbett (PSE), schriftelijk. – (EN) Het verslag-Andersson levert een nuttige bijdrage aan dit controversiële en juridisch zeer complexe debat. Ik ben met name ingenomen met de aanbeveling dat EU-lidstaten de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers (de PWD) naar behoren ten uitvoer dienen te leggen en de eis dat de Commissie wetsontwerpen opstelt om iets te doen aan de mazen in de wetgeving die door de uitspraken zijn ontstaan en om een tegenstrijdige interpretatie van de wet te voorkomen. We moeten voorkomen dat de PWD tot sociale dumping leidt en dat collectieve overeenkomsten worden ondermijnd doordat werknemers uit andere EU-lidstaten voor lagere lonen en met slechtere arbeidsvoorwaarden in het gastland werken.

We moeten het Hof, dat slechts duidelijk maakt wat de wet voorschrijft, hiervan niet de schuld geven. Het Hof heeft vanuit sociaal oogpunt tenslotte ook talrijke gunstige uitspraken gedaan. We kunnen ons beter concentreren op het herstellen van de onderliggende juridische situatie. De Commissie verklaarde in april van dit jaar zelf dat het fundamentele recht om te staken en lid van een vakbond te zijn geen voorrang heeft op het recht om diensten te leveren.

We moeten voorkomen dat dit verslag het einde van dit debat inluidt. Indien nodig moeten we onze bevoegdheid aanwenden om een veto over de nieuwe Commissie uit te spreken als zij niet de noodzakelijke wetgevingsvoorstellen in haar eerste werkprogramma opneemt.

Gabriela Crețu (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik wil graag iets duidelijk maken. Werknemers uit het oostelijke deel van de Unie zijn niet betrokken bij en wensen ook geen enkele sociale dumping; zij zijn niet degenen die zich goedkoop willen verkopen. Helaas zijn de kosten van het vernieuwen en ontwikkelen van de beroepsbevolking vergelijkbaar in het oosten en in het westen. Sommige kosten zijn zelfs hoger in Roemenië dan in andere gebieden, maar ook hier moeten de rekeningen worden voldaan.

De verantwoordelijkheid voor het ontstaan van deze kwetsbare situatie op de arbeidsmarkt en de verslechtering van de arbeidsomstandigheden in de Europese Unie ligt niet bij de werknemers, maar bij degenen die alle mogelijke vormen van druk uitoefenen teneinde de bestaande garanties binnen het arbeidsrecht af te schaffen met één enkel doel: het hoe dan ook maximaliseren van de winst, onder andere door alle waarden en principes die we beschouwen als gemeenschappelijke verworvenheden van de Europese samenlevingen op te offeren.

Het is onze taak in dit geval om een fundamenteel recht van de werknemers uit Oost-Europa te verdedigen: gelijke vergoeding voor gelijk werk. De sociaaldemocraten en de vakbonden dienen in de eerste plaats te voorkomen dat er een valse, kunstmatige scheiding ontstaat binnen de klasse van diegenen die hun rechten alleen kunnen afdwingen in onderlinge solidariteit. Zij hebben geen enkel ander wapen dan saamhorigheid.

Marianne Mikko (PSE), schriftelijk. – (ET) Het vrij verkeer van werknemers is een van de vier vrijheden van de interne markt. Als we een snellere integratie van Europa willen, is het van essentieel belang dat we de bij de West-Europese werknemers levende angsten voor de Oost-Europese werknemers wegnemen, zonder daarbij de arbeidsmarkten af te grendelen. De wens van sommige West-Europese vakbondsorganisaties om de markten weer af te sluiten voor werknemers uit de nieuwe lidstaten, zal helaas niet tot een verenigd Europa bijdragen. Economisch gezien is dit een dwaalspoor dat verkeerde voorstellingen bij de werknemers wekt, wantrouwen zaait en niet strookt met een geest van internationale solidariteit.

Het vrij verkeer van werknemers is een oplossing voor tekorten op de arbeidsmarkt. In sommige gebieden is er een sterke vraag naar buschauffeurs, in andere bestaat er een tekort aan gekwalificeerde artsen. Het vrij verkeer van werknemers mag in dergelijke gevallen niet worden beperkt.

Aangezien gelijke behandeling een van de grondbeginselen van de Europese Unie is, dient het vrij verkeer van werknemers op gelijke voorwaarden te worden gewaarborgd. De wijdverbreide praktijk dat aan buitenlandse werknemers lagere lonen worden betaald dan aan burgers van het gastland, is niet in overeenstemming met dat beginsel. Ik onderschrijf het beginsel dat in het verslag wordt benadrukt – gelijke behandeling en gelijk loon voor gelijk werk.

Bij het uitzenden van werknemers binnen de Europese Unie moet op zijn minst het minimumloon worden gegarandeerd.

Traditioneel worden er in de verschillende delen van Europa uiteenlopende mechanismen voor de bescherming van werknemers gehanteerd. Het is echter tijd om ook de praktijken op dit gebied te wijzigen. Als de werknemers nu alleen voor hun bijzondere nationale rechten opkomen, hebben ze al gecapituleerd. Het valt mensen uit de nieuwe lidstaten maar moeilijk uit te leggen dat veranderingen niet mogelijk zouden zijn, gezien het feit dat Estland bijvoorbeeld in staat is gebleken het complete *acquis communautaire* in nog geen zes jaar in te voeren. De bescherming van werknemers is een zeer nobele doelstelling, en we moeten ons best doen om een consensus te bereiken.

Siiri Oviir (ALDE), schriftelijk. – (ET) Het onderhavige initiatiefverslag is onevenwichtig en heeft een protectionistische strekking. Niemand trekt het stakingsrecht in twijfel, maar het mag niet zo ver gaan dat het concurrentievermogen van de dienstverleners in gevaar komt.

Vandaag hebben we over een aantal specifieke uitspraken van het Europees Hof van Justitie gediscussieerd, met name over de zaken Laval, Rüffert en Viking Line. Ik zou de aandacht willen vestigen op het feit dat geen van de voornoemde arresten betrekking heeft op collectieve overeenkomsten die in de lidstaten kunnen worden ondertekend, noch op het recht om dergelijke overeenkomsten te sluiten. Het recht om collectieve maatregelen te treffen valt onder het toepassingsgebied van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en moet derhalve door een groot openbaar belang gerechtvaardigd zijn en evenredig zijn.

7. Bijeenkomst van de Europese Raad (15-16 oktober 2008) (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn het Verslag van de Europese Raad en de Verklaring van de Commissie: Bijeenkomst van de Europese Raad (15-16 oktober 2008).

Mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, beste Nicolas Sarkozy, mijnheer de voorzitter van de Europese Commissie, beste José Manuel Durão Barroso, we hebben de afgelopen weken een aantal buitengewoon moeilijke momenten doorgemaakt, waarin de Europese Unie, onder uw voorzitterschap, haar daadkracht heeft getoond. Als de Europese landen geen gezamenlijk antwoord hadden gevonden, als er geen akkoord was gekomen tussen de Europese partners en als de euro er niet was geweest, dan hadden we vandaag naar alle waarschijnlijkheid heel diep in de problemen gezeten.

De voorstellen van de Eurogroep van tien dagen geleden, de besluiten van de Europese Raad van woensdag en de verbintenissen die dit weekend zijn aangegaan op de Top van Camp David vormen een successenreeks waaruit een echt gecoördineerd optreden spreekt dat erop gericht is de hervormingen door te voeren die nodig zijn om effectief te reageren op de problemen van de wereldeconomie. Het waren echter niet de regeringen alleen die met een antwoord op de crisis kwamen; de Europese Raad heeft er, onder uw *leadership* en in nauw overleg met de Europese Commissie en het Europees Parlement, voor gezorgd dat de Europese Unie een doorslaggevende rol heeft gespeeld ten behoeve van het welzijn van onze burgers, aan wie wij allen verantwoording verschuldigd zijn.

Het is dikwijls in tijden van crisis dat de Europese Unie haar ware kracht laat zien, en ditmaal hebben we dat aan u te danken, mijnheer Sarkozy en mijnheer Barroso. Het Europese optreden was een gemeenschappelijk optreden. Ik wil u als voorzitter van de Europese Raad en voorzitter van de Europese Commissie daar graag mee feliciteren alvorens het debat van vanmorgen te openen.

Nicolas Sarkozy, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik beschouw het als een eer om nogmaals voor het Europees Parlement te mogen verschijnen om verslag te doen van het optreden van het voorzitterschap van de Raad in een periode die zo belangrijk is voor Europa. Ik zal proberen, met uw welnemen, om heel vrijuit te spreken, zoals dat hoort in dit Huis, dat het hart is van het democratische Europa dat wij nastreven.

Wat hebben we geprobeerd te bereiken? Allereerst heeft het voorzitterschap de Europese instellingen op één lijn willen brengen in de aanpak van alle crises die op ons af zijn gekomen. Ik heb het Europees Parlement

voortdurend willen betrekken bij alle belangrijke wederwaardigheden. Ik wil uw fractievoorzitters, van alle politieke kleuren, bedanken voor de constructieve dialoog en samenwerking met het voorzitterschap van de Raad.

Ook heb ik hand in hand willen samenwerken met de Commissie, en met name haar voorzitter, want ongeacht de tegenstellingen of verschillen die er bestaan tussen u allen die hier zitting hebt, iedereen weet dat verdeeldheid tussen de instellingen van Europa een verzwakking van Europa betekent en dat het de plicht is van degenen die verantwoordelijkheden dragen, om eensgezind samen te werken. We zullen Europa verder brengen als het Europees Parlement, de Commissie en de Raad wat de grote lijnen betreft de weg van de consensus vinden om de stem van Europa hoorbaar te maken.

(Applaus)

Wat we in de eerste plaats wilden was dat Europa één is – en dat was nog niet eenvoudig –, dat het zelf nadenkt – want de wereld heeft het nodig dat Europa nadenkt – en dat het proactief is. Als Europa iets te vertellen heeft, laat het dat dan niet alleen zeggen, maar ook doen!

Ten eerste was er de oorlog, met de volkomen disproportionele reactie van de Russen in het conflict in Georgië. Woorden hebben betekenis. Ik gebruik het woord 'disproportioneel', omdat het disproportioneel was om op te treden zoals de Russen in Georgië hebben opgetreden.

(Applaus)

Maar ik gebruik ook het woord 'reactie', want disproportioneel als deze reactie was, er ging een volkomen ongepaste actie aan vooraf. Europa moet rechtvaardig zijn en niet schromen om buiten ideologische kaders te denken om een boodschap van vrede te brengen.

Op 8 augustus is de crisis losgebarsten. Op 12 augustus waren Bernard Kouchner en ik in Moskou om een staakt-het-vuren te bereiken. Ik zeg niet dat hier niets op aan te merken was, ik zeg alleen maar dat Europa na vier dagen een staakt-het-vuren had bereikt. En begin september bereikte Europa de terugtrekking tot de linies van voor de crisis van 8 augustus. In twee maanden tijd heeft Europa het einde van een oorlog en de terugtrekking van de bezettingstroepen bewerkstelligd!

Er werd verschillend tegen de zaak aangekeken. Sommigen beweerden – en daar hadden ze zo hun redenen voor – dat dialoog geen zin had en dat het antwoord op de militaire agressie militair moest zijn. Dat is waanzin! Europa heeft de muur zien vallen en de Koude Oorlog zien eindigen; Europa mag niet medeplichtig worden aan een nieuwe Koude Oorlog die enkel te danken zou zijn aan een gebrek aan zelfbeheersing!

(Applaus)

Dit was een probleem waar we samen met onze Amerikaanse bondgenoten, die het niet opportuun vonden om naar Moskou af te reizen, uit zijn gekomen. Ondanks alles hebben we nauw samengewerkt met onze Amerikaanse bondgenoten. Hun standpunt verschilde van het onze, maar we hebben geprobeerd samen te werken in plaats van elkaar tegen te werken. En gezien hoe de zaken er op dit moment voor staan in de wereld, denk ik eerlijk gezegd niet dat de wereld zit te wachten op een crisis tussen Europa en Rusland! Dat zou onverantwoord zijn. We kunnen dus onze ideeën uitdragen over de eerbiediging van de soevereiniteit, de eerbiediging van de integriteit van Georgië, de mensenrechten, de meningsverschillen tussen ons en degenen die Rusland leiden, maar het was onverantwoord geweest als we de voorwaarden hadden geschapen voor een conflict waar we geenszins op zitten te wachten.

In Genève zijn de gesprekken begonnen over de toekomstige status van de Georgische gebieden Ossetië en Abchazië. Men heeft mij verteld dat ze moeizaam van start gaan – wie had gedacht dat dat anders zou zijn? – maar het voornaamste is dát ze van start gaan. Ik moet overigens zeggen dat president Medvedev de beloften die hij heeft gedaan ten overstaan van de Commissie en het voorzitterschap van de Raad toen we begin september in Moskou waren, is nagekomen.

Europa heeft vrede gesticht. Europa heeft voor elkaar gekregen dat een bezettingsleger zich heeft teruggetrokken en Europa heeft het initiatief genomen voor internationale gesprekken. Volgens mij had Europa lang niet meer zo'n rol gespeeld in een dergelijk conflict!

Natuurlijk ben ik me bewust van alle ambigüiteiten, alle onvolkomenheden, alle compromissen die nodig waren, maar in alle oprechtheid denk ik dat we het maximaal haalbare bereikt hebben en vooral, mijnheer de Voorzitter: als Europa niet voor dialoog en redelijkheid had gepleit, wie had dat dan gedaan? En toen Bernard Kouchner en ik op 12 augustus naar Moskou en Tbilisi afreisden wisten alle media wereldwijd dat

de Russen Tblisi tot op veertig kilometer genaderd waren, met als doel de regering van president Saakasjvili omver te werpen. Zo stonden de zaken ervoor! Er leek zich een ramp te gaan voltrekken, maar dankzij Europa, een vastberaden Europa, is die ramp uitgebleven, ook al is er, mijnheer Pöttering, natuurlijk nog een lange weg te gaan om de spanningen in dat deel van de wereld weg te nemen.

Ten tweede: de crisis, de systemische, ongelooflijke, onwaarschijnlijke financiële crisis, die om precies te zijn is begonnen op 15 september 2008 en niet op 7 augustus 2007. Op 7 augustus 2007 begon een crisis die weliswaar ernstig was, zorgwekkend, maar, als ik het zeggen mag, normaal. Op 15 augustus 2008 zijn we in een andere crisis terechtgekomen, want wat gebeurde er op 15 augustus 2008? Toen ging Lehman Brothers failliet – en de wereld zag op 15 augustus 2008 tot haar verbijstering dat een bank failliet kan gaan.

Het is niet aan ons, en het is niet aan mij, om een oordeel te vellen over wat de Amerikaanse regering al dan niet heeft gedaan. Ik zeg alleen, ik stel dat op 15 september 2008 de ernstige crisis een systemische crisis is geworden met de ineenstorting van het Amerikaanse financiële stelsel en vervolgens van het Europese financiële stelsel, en daarna langzaam maar zeker van de andere beurzen en financiële stelsels.

Wat heeft men op dat moment geprobeerd te doen? Er was het eerste plan-Paulson, dat niet werkte. Dat is geen kritiek van mijn kant, maar gewoon een constatering. En op dat moment hebben we samen met de voorzitter van de Commissie geprobeerd tot een gemeenschappelijk Europees antwoord te komen, om te beginnen in de eurozone. Mijnheer de Voorzitter, u had het er al over, of je er nu voor bent of tegen, we hebben in de eurozone nu eenmaal dezelfde bank, dezelfde munt en dus dezelfde verplichting tot eenheid!

Het was niet eenvoudig om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Ons eerste voorstel was om bijeen te komen met de vier Europese landen die lid zijn van de G8. Het is geen belediging voor wie dan ook om te zeggen dat de invloed van bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk op het wereldwijde financiële stelsel groter is dan die van andere landen van de 27. Ik heb tegen mezelf gezegd dat als we er op een of andere manier in zouden slagen om de Engelsen, de Duitsers, de Italianen en de Fransen op één lijn te krijgen, dat niet ten koste van de andere Europeanen zou gaan, maar dat zij daar juist baat bij zouden hebben.

Natuurlijk liepen de meningen uiteen, en wie kan ons dat verwijten? Gedurende de eerste dagen van de crisis wisten we niet meteen wat het juiste antwoord was op een crisis zoals die zich nog niet eerder in de geschiedenis van de economie had voorgedaan, althans niet in de twintigste eeuw. Toen heb ik tegen mezelf gezegd: als we de grote vier op één lijn hebben, moeten we ook de landen van de eurogroep bij elkaar brengen, plus Slowakije dat op het punt staat zich bij ons te voegen. En dankzij deze extra week konden we samen een oplossing vinden om ervoor te zorgen dat de banken hun werk weer gingen doen, namelijk leningen verstrekken. We bevonden ons echter in een situatie waarin de banken elkaar geen leningen meer verstrekten, ze geen geld meer hadden om uit te lenen en het hele stelsel in elkaar zakte. Genationaliseerde banken in het Verenigd Koninkrijk, failliete banken in België, een IJslands bankenstelsel – weliswaar buiten Europa maar nauw met Europa verbonden – dat instortte, erg slechte berichten en een voor een worden andere landen aangestoken: Duitsland, Frankrijk, ze worden allemaal meegesleurd! En wij in de eurogroep zijn erin geslaagd het eens te worden over een gigantisch plan, waar een bedrag van 1 800 miljard EUR mee gemoeid is, om te zorgen dat onze financiële instellingen hun werk kunnen blijven doen en om de Europese spaarders en ondernemers gerust te stellen.

Vervolgens zijn we naar de Europese Raad gegaan en die heeft ingestemd met diezelfde strategie. Vanaf dat moment is het gelukt om de markten in Europa tot kalmte te bewegen. Als aangename verrassing diende het tweede plan-Paulson zich aan en iedereen heeft kunnen vaststellen dat het tweede plan-Paulson sterk geënt is op het Europese plan. Dat is geen reden om onszelf op de borst te slaan, maar slechts een aanleiding om te bedenken dat aangezien de crisis de hele wereld treft, het antwoord ook wereldomspannend moet zijn. De Verenigde Staten en Europa moeten op één lijn zitten.

Dit is echter allemaal alleen maar crisisbeheer, mijnheer de Voorzitter, niets meer en niets minder. Als we dit niet hadden gedaan, wat zou er dan wel niet gebeurd zijn?

Nu is het echter zaak om met echte antwoorden te komen. Hoe heeft dit alles kunnen gebeuren? Hoe kunnen we voorkomen dat het nog eens gebeurt? En heeft Europa ideeën om uit te dragen of een beleid om voor te stellen? In dat verband heb ik begin september namens Europa in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties voorgesteld een internationale top te houden om de grondslagen te leggen voor een nieuw *Bretton Woods*, verwijzend naar wat er na afloop van de Tweede Wereldoorlog is gebeurd om een nieuw mondiaal financieel stelsel op te zetten. Dit idee vindt ingang. Wat moet de insteek van Europa zijn op deze top? Europa moet het idee uitdragen van een radicale hervorming van het wereldwijde kapitalisme.

Wat er is gebeurd, is verraad aan de waarden van het kapitalisme; de markteconomie zelf komt niet ter discussie te staan. Er was een totaal gebrek aan regels en de beloning voor speculanten ging ten koste van de ondernemers! We moeten het idee van een nieuwe regulering uitdragen. Europa moet zijn ideeën op tafel leggen en zal dit ook doen. Allereerst mag geen enkele bank die met overheidsgeld werkt, mijnheer de Voorzitter, met belastingparadijzen werken.

(Applaus)

Geen enkele financiële instelling mag opereren zonder aan financiële regulering onderworpen te zijn. Het systeem waarmee de salarissen voor traders worden berekend, moet zodanig worden vormgegeven dat het hen niet aanzet tot het nemen van onbezonnen risico's, zoals we dat hebben zien gebeuren. De boekhoudregels voor onze banken mogen de ernst van de crisis niet vergroten maar moeten deze juist indammen. Er moet voor het monetaire systeem worden gezocht naar een alternatief dat ligt tussen vaste wisselkoersen en helemaal geen wisselkoersen tussen valuta. Alles is geprobeerd in de wereld. Kunnen wij, de rest van de wereld de schulden van de voornaamste wereldmacht blijven dragen zonder dat we daar iets over te zeggen hebben? Het antwoord is duidelijk "nee".

(Applaus)

Het heeft overigens geen enkele zin om een schuldige aan te wijzen; wat we moeten doen is wegen en middelen vinden om te zorgen dat dit niet nog eens gebeurt. Ik zou hier verder nog lang over door kunnen gaan, maar wat ik vooral zou willen is dat Europa zijn blik richt op de mondiale governance van de eenentwintigste eeuw. Het hoeft ons niet te verbazen dat het nu niet werkt. We zitten in de eenentwintigste eeuw met de instelling van de twintigste. De president van de Verenigde Staten en Europa hebben daarom voorgesteld om meerdere toppen te houden, om te beginnen half november, over een nieuwe regulering, een nieuwe mondiaal governance. Ik hoop dat Europa het debat daarover kan voeren.

Ik zal mijn partners, de Europese staatshoofden en regeringsleiders, voorstellen een bijeenkomst te houden om deze toppen voor te bereiden. Dit vraagstuk van de radicale hervorming van ons kapitalistische systeem en ons internationale systeem is evengoed een onderwerp voor het Europees Parlement. Dat moet daarover debatteren en zijn ideeën aandragen. Maar als Europa een kans wil hebben om gehoord te worden moet het wel met één mond spreken.

Wie gaan er aan die top deelnemen? Er zijn heel wat verschillende mogelijkheden. Het meest voor de hand liggend lijkt me de G8, die onmisbaar is, met de Russen natuurlijk, en daarbij de G5, die even onmisbaar is, omdat we zo met name China en India erbij kunnen betrekken. Dat is ook het doel van ons bezoek, met voorzitter Barroso, aan China, om de Aziatische mogendheden te overtuigen om aan deze radicale hervorming mee te doen.

Mijnheer de Voorzitter, dit voorzitterschap stond in het teken van nog een derde buitengewoon complex onderwerp, namelijk de toekomst van het energie- en klimaatpakket. Ik weet heel goed dat uw Parlement en sommigen van uw fracties verdeeld zijn over het te geven gevolg. Ik wil graag mijn visie met u delen en het beleid dat ik voorsta. Het energie- en klimaatpakket is een ambitieus pakket dat is gebaseerd op de overtuiging dat de wereld op ramspoed afstevent als ze op dezelfde manier blijft produceren. Dat is de diagnose!

(Applaus)

Ik zie geen enkel argument om te stellen dat de wereld er vanuit milieuoogpunt beter voor staat als gevolg van de financiële crisis. Toen we besloten met het energie- en klimaatpakket aan de slag te gaan, deden we dit omdat we ons bewust waren van onze verantwoordelijkheid jegens onze kinderen en de toekomst van onze aarde. Het is een structureel beleid, het is een historisch beleid en het zou dramatisch zijn om dit beleid te laten varen onder voorwendsel van de financiële crisis.

(Applaus)

Dat zou dramatisch zijn en onverantwoordelijk. Waarom onverantwoordelijk? Het zou onverantwoordelijk zijn omdat Europa het signaal zou afgeven dat het niet vastbesloten is om de beloofde inspanningen op dit terrein te leveren, en als Europa zich niet inspent is de kans dat we de rest van de wereld weten te overtuigen dat het evenwicht van onze aarde niet verstoord moeten worden, nihil. Het gaat er dus niet alleen om dat Europa het voor zichzelf laat afweten, het gaat erom dat Europa het ten overstaan van de hele wereld laat afweten voor wat betreft het milieu. Als Europa geen voorbeeld stelt zal het niet gehoord worden, zal het

niet gerespecteerd worden en zal het geen aandacht krijgen. En als Europa dit niet op zich neemt zal niemand het in zijn plaats doen! Dan hebben we dus een historische kans gemist.

(Applaus)

Wat bedoel ik met het missen van een historische kans? Wat mij betreft betekent dat twee dingen: ten eerste dat we moeten terugkomen op de doelstellingen van “driemaal twintig”; ten tweede dat we moeten terugkomen op het tijdschema, dat wil zeggen het eind van het jaar. Het ligt daarbij geenszins in mijn bedoeling – en ik kan of wil dat ook helemaal niet – om de medebeslissing op welke wijze dan ook te ondermijnen. En je moet ook wel te kwader trouw zijn om te veronderstellen dat ik zoiets denk, ook al is het op zich al een compliment om te veronderstellen dat ik denk, beste Dany! Maar op dit terrein hebben we samen met voorzitter Barroso gevochten in de Europese Raad om te zorgen dat men zich aan de doelstellingen en aan het tijdschema houdt. Dat was niet gemakkelijk! Daarom hebben we nog een paar weken om een aantal van onze partners te overtuigen, wier zorgen ik overigens begrijp, want je kunt niet de voorwaarden scheppen voor een compromis zonder dat je probeert te begrijpen wat degene die het niet met je eens is, te zeggen heeft.

Sommige economieën zijn voor 95 procent afhankelijk van kolen. We kunnen niet van hen vragen om hun eigen glazen in te gooien terwijl ze al diep in de problemen zitten. We moeten dus wegen en manieren vinden om flexibel te kunnen zijn, zonder daarbij de rode lijnen te overschrijden die ik in de Raad heb voorgesteld: handhaving van de doelstellingen en handhaving van het tijdschema.

Mijnheer de Voorzitter, misschien dat ik in een andere setting nog de gelegenheid krijg mijn standpunt uitvoeriger toe te lichten, maar ik wil uw geduld niet op de proef stellen. Wat ik u in elk geval zeggen wil is: dit is wat we wilden doen, en ik hoop dat iedereen daarin mee kan gaan.

Dan wil ik nog kort iets zeggen over het vierde onderwerp, het immigratiepact. Het is denk ik een goed voorbeeld van de Europese democratie dat ondanks de aanvankelijke verschillen, iedereen het eens heeft kunnen worden over een beleid van selectieve immigratie, in samenspraak met de emigratielanden, zodat we de consequenties trekken uit Schengen waar drie kwart van de Europese landen onder valt. Aangezien we de visa onderling hebben afgeschaft is het niet meer dan logisch dat de landen waarvan de ingezetenen geen visum meer nodig hebben om van het ene naar het andere land te gaan, eenzelfde denkraam aannemen als het gaat om een Europees immigratiebeleid.

Ik wil nog twee punten aanstippen voordat ik afrond. Ten eerste heeft de financiële crisis tot een economische crisis geleid. Die economische crisis is er al! Het is zinloos om te voorspellen dat ze eraan komt, want we zitten er middenin. Op persoonlijke titel wil ik zeggen dat, hoewel ik volkomen op de hoogte ben van de meningsverschillen tussen bepaalde landen, ik niet denk dat iemand me kan uitleggen waarom we voor de financiële crisis een gemeenschappelijk Europees antwoord nodig hadden en we voor de economische crisis niet evengoed een gemeenschappelijk Europees antwoord nodig zouden hebben!

Wat de betekenis van “gemeenschappelijk” betreft: een gezamenlijk antwoord wil niet zeggen één en hetzelfde antwoord. Voor de financiële crisis hebben we een gereedschapskist aangelegd, een routekaart, harmonisering, coördinatie. Welnu, ik denk dat we voor het economisch beleid hetzelfde nodig hebben. Dat wil niet zeggen dat we allemaal hetzelfde gaan doen, maar het betekent dat we ten minste verplicht zijn erover te praten, elkaar op de hoogte te stellen en, op bepaalde punten, met elkaar te overleggen. Er zijn meerdere initiatieven. Laat ik één idee uitlichten: de beurzen staan op een historisch laag peil. Ik zou niet graag zien dat de Europese burgers over een paar maanden wakker worden en tot de ontdekking komen dat Europese bedrijven nu in handen zijn van niet-Europees investeerders, die ze tegen de laagste beursprijs – voor een appel en een ei – gekocht hebben en die er eigenaar van geworden zijn. De Europese burgers zouden dan vragen: “Wat hebben jullie gedaan?”

Ik voor mij wil vragen, aan ons allemaal, om na te denken over de vraag of het opportuun zou zijn om van onze kant ook staatsfondsen in het leven te roepen in elk van onze landen, en misschien zouden die nationale staatsfondsen af en toe de handen ineen kunnen slaan voor een industrieel antwoord op de crisis! Ik wil daaraan toevoegen dat ik met veel belangstelling kennis heb genomen van het Amerikaanse plan voor de automobieliindustrie: 25 miljard dollar aan rente tegen de allerlaagste prijs om de drie Amerikaanse autobouwers van het bankroet te redden.

Ik zou willen dat we daar in Europa eens even bij zouden stilstaan. We vragen onze autobouwers – terecht – om voortaan schone auto's te bouwen, om hun complete productieapparaat te veranderen. Daardoor is voortaan, dankzij de milieubonus, vijftig procent van de verkochte auto's in mijn land schoon! Kunnen we toelaten dat de Europese auto-industrie zich in een buitengewoon oneerlijke concurrentiepositie bevindt

tegenover haar Amerikaanse concurrenten, zonder dat we de vraag stellen met welk Europees sectorieel beleid we de Europese auto-industrie beschermd zouden kunnen beschermen?

Dat wil niet zeggen dat de eenheidsmarkt op de helling moet! Dat wil niet zeggen dat het concurrentieprincipe op de helling moet! En dat wil evenmin zeggen dat het principe van staatssteun op de helling moet! Dat wil zeggen dat Europa een gemeenschappelijk antwoord moet geven, zonder naïviteit ten aanzien van de concurrentie van de andere grote regio's van de wereld. Wij zijn verplicht ervoor te zorgen dat er in Europa vliegtuigen, boten, treinen en auto's gebouwd kunnen blijven worden, omdat Europa een sterke industrie nodig heeft. Welnu, voor dat beleid zal het voorzitterschap zich sterk maken!

Mijn laatste punt ten slotte: de instellingen. Ik weet niet of dit een zucht van verlichting is omdat ik mijn betoog afrond of dat het is omdat de andere onderwerpen minder belangrijk waren. De instellingen zijn niet het enige waar het in Europa om draait en we hebben er helemaal geen goed aan gedaan ons te sterk hierop te richten, ten koste van andere onderwerpen. Maar de instellingen vormen wel degelijk een belangrijk onderwerp. Ik ben ervan overtuigd dat de crisis om een hervorming van de Europese instellingen vraagt. De crisis vereist dat Europa even snel en even krachtig op het drama van de financiële crisis kan reageren als elke andere wereldmacht, zoals de Verenigde Staten.

Ik behoor tot degenen die denken dat het een zeer ernstige vergissing zou zijn om onze instellingen niet te hervormen. Een zeer ernstige vergissing! Vooral omdat voor de follow-up van ingewikkelde kwesties als Georgië-Rusland, de financiële crisis en de economische crisis een halfjaarlijks roulerend voorzitterschap niet erg zinnig lijkt. Wat u bij de afgelopen verkiezingen ook gestemd hebt, ik zou u willen zeggen dat het me voor wie van Europa houdt en voor wie wil dat Europa met één mond spreekt, eerlijk gezegd niet zinnig lijkt om te vinden dat de Raad elke zes maanden van voorzitter moet wisselen. En dus moeten we met voorzitter Barroso een routekaart maken voor december om te bepalen hoe we de kwestie-Ierland gaan beantwoorden. Ik ben vast van plan om voor ik het stokje overdraag deze routekaart te presenteren en op basis van consensus de wegen en de middelen aan te geven om eruit te komen.

Ik wil overigens nog iets zeggen, namelijk dat de eurozone niet verder kan zonder vastomlijnd economisch bestuur. Zo kan het niet langer! Ik prijs het optreden van de ECB. Ik ben ervan overtuigd dat de ECB onafhankelijk moet zijn. Maar het optreden van de ECB kan pas echt tot zijn recht komen in samenwerking met een economisch bestuur. Zo was het in het Verdrag ook bedoeld! Het Verdrag beoogt dialoog, democratie en wederzijdse onafhankelijkheid. En wat mij betreft is het echte economische bestuur van de eurogroep een eurogroep waarvan de staatshoofden en regeringsleiders bij elkaar komen. Ik was dan ook stomverbaasd toen ik om die bijeenkomst vroeg en erachter kwam dat het voor het eerst sinds de invoering van de euro zou zijn dat een dergelijke bijeenkomst gehouden zou worden!

Want laten we eerlijk zijn: we roepen een munt in het leven, we zorgen dat we een centrale bank hebben, we zetten een gemeenschappelijk monetair beleid op, maar een noemenswaardig economisch bestuur hebben we niet! Het kiezen van een voorzitter van de ministers van financiën – een besluit waarbij ik betrokken ben geweest aangezien ik toen zelf minister van Financiën was – was de moeite waard, mijnheer Almunia, en ik wil daarbij graag mijn waardering uitspreken voor het werk van Jean-Claude Juncker en voor het uwe. Ik wil echter één ding zeggen: als de crisis de omvang aanneemt die we hebben kunnen vaststellen, weegt een bijeenkomst van de ministers van financiën alleen niet op tegen de ernst van de crisis. En toen we de bedragen moesten vrijmaken die we hebben vrijgemaakt, hadden we daar niet de ministers van financiën voor nodig, maar de staatshoofden en regeringsleiders, die als enigen over het democratische mandaat beschikken om zulke zware beslissingen te nemen.

Dames en heren, ik zou nog van alles kunnen zeggen, maar om af te ronden wil ik zeggen dat de wereld een Europa nodig heeft dat een krachtig geluid laat horen. Die verantwoordelijkheid rust op uw schouders, op de schouders van de Commissie en op de schouders van de Raad. Ik wil u allen zeggen hoeveel het voorzitterschap eraan gehad heeft om ondanks alle onderlinge verschillen de solidariteit te voelen van een Europees Parlement dat van meet af aan de ernst van de crisis heeft ingezien en dat bereid was – alle lof daarvoor – om onze meningsverschillen te overstijgen en zo de voorwaarden te scheppen voor Europese eenheid. Dat wilde ik u zeggen want ik vind oprecht dat dat zo is.

(Applaus)

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter van het Europees Parlement, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, dames en heren afgevaardigden, er is ongekend intensief gewerkt om de economische crisis in Europa het hoofd te bieden en de Europese Raad van afgelopen week was daar het hoogtepunt van. Deze Raad heeft het risico van ongecoördineerde ad-hocmaatregelen

weggenomen om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen voor het herstellen van de stabiliteit van het Europese financiële stelsel. Ik wil president Sarkozy prijzen om zijn daadkracht en zijn vastberadenheid, die onmisbaar zijn geweest om het optreden van de 27 rond gemeenschappelijke doelstellingen en principes de nodige impuls te geven.

Ik ben eveneens trots op de bijdrage van de Commissie, die – zoals president Sarkozy al zei – voortdurend nauw heeft samengewerkt met het Franse voorzitterschap en die er daarbij steeds op heeft aangedrongen dat alleen een Europees antwoord voldoende effect zou kunnen hebben.

De impuls die we ervoeren tijdens de Europese Raad en waardoor we bovendien een zeer belangrijk immigratiepact hebben kunnen goedkeuren, moet ons ook leiden bij het managen van de Europese agenda in het vooruitzicht van de Europese Raad van december.

We zullen met name een routekaart moeten vaststellen voor het Verdrag van Lissabon voor een goede voorbereiding op de verkiezingen van 2009.

Wat het energie- en klimaatpakket betreft moet er nog heel wat gebeuren om voor eind dit jaar tot een akkoord te komen. De Commissie zal nauw samenwerken met het voorzitterschap om oplossingen te vinden die tegemoetkomen aan de zorgen van alle lidstaten. We rekenen op de voortdurende inzet van het Parlement om tot een akkoord te komen.

Maar ik zou mijn betoog vandaag willen toespitsen op hetgeen onze voornaamste onmiddellijke zorg is: de Europese economie. We moeten op drie vlakken aan het werk: ten eerste de onmiddellijke maatregelen op Europees niveau om uit de financiële crisis te geraken; ten tweede de hervorming van het internationale financiële stelsel; en ten derde de versterking van de zogenoemde “werkelijke economie” om de gevolgen van de financiële crisis zoveel mogelijk te beperken en de voorwaarden te scheppen voor het aantrekken van de groei en de werkgelegenheid.

Ik geloof werkelijk dat Europa zich via de keuzen die het maakt kan laten gelden in het internationale antwoord op de crisis. De bijeenkomst in Camp David van afgelopen weekend heeft duidelijk laten zien dat Europa succes kan boeken als het eensgezind is. Laten we er niet omheen draaien: het was geen uitgemaakte zaak. Een maand of twee geleden was het nog onmogelijk geweest om met de president van de Verenigde Staten om de tafel te gaan zitten. Maar nu zijn we erin geslaagd om met onze Amerikaanse partners om de tafel te gaan zitten en ik denk dat we de voorwaarden hebben geschapen voor een ingrijpende hervorming van het wereldwijde financiële stelsel.

Wat we nu meemaken is nog nooit eerder gebeurd en vraagt ook om een mate van coördinatie zoals nog nooit eerder heeft plaatsgevonden. Voor dit wereldwijde antwoord hebben we een Europees antwoord nodig. Europa moet het wereldwijde antwoord op de wereldwijde problemen vormgeven. De hoofdregel van de mondialisering is nu juist de inachtneming van het beginsel van openheid en onderlinge afhankelijkheid. Europa moet de mondialisering niet ondergaan, maar deze vormgeven met zijn waarden en bovendien zijn eigen belangen verdedigen. Ik ben blij en trots te kunnen vaststellen dat Europa tijdens deze crisis heeft laten zien dat het tegen deze uitdagingen is opgewassen.

(EN) Mijnheer de Voorzitter, staat u mij toe wat uitvoeriger stil te staan bij onze reactie op deze crisis.

Onze eerste prioriteit was dat we, als Commissie, een bijdrage zouden leveren aan de redding van financiële instellingen in nood. Hierbij konden we rekenen op de uitstekende samenwerking met de lidstaten en de ECB.

Onze volgende stap was om te komen met een pakket precieze, gerichte maatregelen om in te spelen op specifieke tekortkomingen inzake kapitaalvereisten, depositogaranties of boekhoudkundige regels. Er moest snel gehandeld worden en daar hebben we op ingespeeld door ons werk te versnellen. Ik was eveneens dankbaar voor het feit dat dit Parlement zijn overweging van de wijziging van de boekhoudkundige regels zo snel heeft weten af te ronden. Ik weet dat u zich er volledig bewust van bent dat de andere voorstellen die op tafel liggen, het waard zijn om in hetzelfde tempo te worden afgehandeld.

We moeten ook bekijken welke andere voorstellen nodig zijn om het huidige wetgevangsregime te actualiseren en de hiaten te vullen.

Volgende maand dienen we een voorstel inzake kredietbeoordelingsbureaus in. We komen met een initiatief over de beloning van bestuurders, op basis van een herziening van onze aanbeveling van 2004. We zullen ons buigen over de regulering van derivaten. We zullen op constructieve wijze samen met het Europees

Parlement werken aan het vervolg op zijn recente resoluties en we zullen de gevolgen voor het werkprogramma 2009 van de Commissie bekijken. Elk onderdeel van de financiële markten zal in dit onderzoek aan bod komen.

Eén belangrijk punt waarop we onze toekomstige actie zullen baseren, zijn de resultaten van de groep op hoog niveau onder leiding van Jacques de Larosière die ik heb opgezet en die zich buigt over grensoverschrijdend financieel toezicht in Europa. Ik heb het genoegen u vandaag op de hoogte te kunnen stellen van de samenstelling van deze groep. De groep zal bestaan uit Leszek Balcerowicz, Otmar Issing, Rainer Masera, Callum McCarthy, Lars Nyberg, José Pérez Fernández en Onno Ruding. Ik zal deze groep vragen op tijd voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad met de eerste resultaten te komen en ik ga vanmiddag met uw Conferentie van voorzitters bespreken hoe we ervoor kunnen zorgen dat het Parlement bij dit werk wordt betrokken.

Maar zoals ik al eerder zei: we zullen ook de hervorming van het mondiale financiële systeem moeten bevorderen. De afgelopen maanden is gebleken dat de instellingen van Bretton Woods het tempo waarin de mondiale financiële markten zijn geïntegreerd, niet hebben kunnen bijhouden.

De samenwerking tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten is van essentieel belang: zoals u weet, nemen de Europese Unie en de Verenigde Staten bijna 80 procent van de financiële groothandelsmarkten voor hun rekening. Deze samenwerking is niet alleen van belang om ons door de crisis heen te helpen maar vooral om een volgende crisis te voorkomen. In dit opzicht waren de besprekingen die president Sarkozy en ik het afgelopen weekeinde hadden met president Bush een grote stap vooruit.

Maar het is niet genoeg. We moeten andere spelers aan boord halen. Ik ga later deze week naar China waar ik deze kwestie tijdens de ASEAN-top, samen met president Sarkozy, zal bespreken met de Chinese president en minister-president en met andere Aziatische partners. We moeten een kritische massa van spelers mobiliseren.

Het doel moet zijn een systeem van mondiale financiële governance op te zetten dat is toegespitst op de uitdagingen van de eenentwintigste eeuw in termen van efficiency, transparantie en vertegenwoordiging.

Europa wijst de weg. Daar kunnen we met z'n allen trots op zijn en ik wil samen met dit Parlement zorgen voor een krachtige Europese bijdrage aan dit internationale debat.

Maar we hebben ook te maken met wat we meestal de reële economie noemen en we weten allemaal dat de tekenen dat er een ernstige economische teruggang aankomt, van dag tot dag duidelijker worden. Dit heeft gevolgen voor de werkgelegenheid, het inkomen van huishoudens en de orderportefeuilles van bedrijven, zowel grote als kleine.

Eén ding moet duidelijk zijn: er is geen nationale oplossing voor deze crisis – onze economieën zijn te zeer met elkaar verweven. Het is een kwestie van samen pompen of verzuipen. We moeten niet toegeven aan de roep om protectie. We moeten ons niet afwenden van de mondialisering of onze interne markt in gevaar brengen. De interne markt blijft de motor voor groei in de Europese Unie.

Maar we kunnen ook niet doen alsof er niets aan de hand is. De Europese economie heeft een stimulans nodig om te herstellen, om te blijven groeien, om werkgelegenheid te bieden. In de eerste plaats binnen Europa. We moeten onze inspanningen gericht op de aanpak van langetermijnkwesties verdubbelen en ons schrap zetten voor de uitdagingen die voor ons liggen. We moeten een kenniseconomie van Europa maken en meer investeren in onderzoek en ontwikkeling en innovatie. Het herziene Stabiliteits- en groeipact biedt voldoende flexibiliteit voor de lidstaten om met hun begrotingsbeleid te kunnen inspelen op de huidige uitzonderlijke omstandigheden en om de groei en de werkgelegenheid te stimuleren.

Maar we moeten ook over onze grenzen kijken. Handel is de laatste jaren de sleutel tot de Europese groei geweest. Het wordt nu tijd om proactief te zijn op het gebied van de markttoegang, om duidelijk te maken dat niemand gebaat is bij handelsbelemmeringen. Ik hoop dat we allemaal de les geleerd hebben dat protectionisme herstel alleen maar in de weg staat.

De Europese industrie moet worden gesteund. Kleine en middelgrote ondernemingen moeten de vrijheid hebben om zich te concentreren op hun markten. Om die reden hebben we onlangs bijvoorbeeld voorgesteld om onze kleinste ondernemingen vrij te stellen van buitensporige lasten in termen van boekhoudkundige regels en statistische verslaglegging.

De grote verwerkende industrie heeft ook hulp nodig. Ik wil ervan op aan kunnen dat we de Europese programma's zoals ons eigen concurrentie- en innovatieprogramma en het kaderprogramma voor onderzoek optimaal benutten. We moeten de synergie tussen de strategie van Lissabon voor groei en werkgelegenheid en onze klimaat- en energieagenda versterken.

Door investeringen in koolstofarme technologieën en maatregelen op het gebied van energie-efficiency te bevorderen, steunen we tegelijkertijd ons concurrentievermogen, onze energiezekerheid en onze klimaatagenda. De Europese Investeringsbank zal hierbij een waardevolle partner zijn.

Europese burgers, vooral de kwetsbaardere, moeten ook worden gesteund. Het is van groot belang dat we in een tijd van toenemende werkloosheid blijven investeren in opleidingen en de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden en dat we zorgen dat mensen er klaar voor zijn als zich nieuwe kansen aandienen. Het is nu meer dan ooit van belang om vooruitgang te boeken op het gebied van onze sociale agenda voor toegang, kansen en solidariteit. We zullen opnieuw bekijken welke rol het Fonds voor aanpassing aan de mondialisering hierbij kan spelen.

We moeten op al deze terreinen met beleid handelen. We moeten elke stap die we nemen, zoveel mogelijk zien te benutten. Slimme maatregelen wil zeggen dat we twee vliegen in één klap vangen. Het is bijvoorbeeld prima om de bouwsector te helpen, maar dan wel door een energie-efficiënt woningbestand te bevorderen. Waar nodig is staatssteun prima, maar dan wel volgens de richtsnoeren die erop gericht zijn dat staatssteun wordt ingezet voor steun aan het milieu en onderzoek en ontwikkeling. Hulp voor belangrijke industrieën zoals de auto-industrie – waarom niet? – maar dan moeten we ze wel voorbereiden op de markt voor schone auto's in de toekomst. Slimme steun, dat is wat onze industrie nodig heeft, en geen protectionisme. Dat wil ik heel sterk benadrukken.

Onze strategie van Lissabon, die in december wordt afgerond, biedt de gelegenheid om deze verschillende lijnen samen te brengen. Er bestaat geen tovermiddel dat kan zorgen voor een omslag in de economie van de Europese Unie. We moeten onderzoeken welke mogelijkheden het beleid van de Europese Unie lidstaten biedt om elke kans te grijpen die Europa op weg naar groei helpt. Dat is onze taak voor de komende weken. Daar bereiden we ons nu op voor en dat is de taak waar ik samen met het Europees Parlement de schouders onder wil zetten.

Dit zijn zonder twijfel historische tijden. Door de crisis komen alle zekerheden op losse schroeven te staan en staat men meer open voor verandering. Dit zijn heel bijzondere momenten die zich niet dagelijks voordoen. We moeten begrijpen dat dit echt zo'n moment is waarop alles kneedbaarder is. Als we er werkelijk in slagen verandering tot stand te brengen, zullen we nu en dan beseffen dat de beslissingen van vandaag bepalend zijn voor de realiteit van morgen. Wat we nu nodig hebben is verandering. We mogen niet terugvallen op de oplossingen van het verleden, maar moeten op zoek naar de oplossingen van de toekomst, de oplossingen van de eenentwintigste eeuw van de gemonialiseerde wereld.

Vandaag kan Europa de beginselen en regels voorstellen waarmee we een nieuwe wereldorde gestalte kunnen geven. We hebben de kans om met voorstellen te komen op basis van Europese waarden, op basis van open maatschappijen en open economieën. Zoals ik het afgelopen weekeinde op Camp David zei: open maatschappijen zijn afhankelijk van rechtsorde en democratie. Open economieën kunnen ook niet zonder regels – regels op het gebied van transparantie, verstandige regelgeving en verstandig toezicht.

Europa toont in tijden van crisis zijn ware gedaante. In Georgië slaagde Europa erin een einde aan een oorlog maken. In de financiële crisis wijst Europa de weg naar een mondiale oplossing. De komende weken moeten we laten zien dat we in staat zijn de weg te blijven wijzen in de strijd tegen de klimaatverandering en een energiebeleid voor de toekomst vorm te geven. Dat zijn we aan onze burgers, onze economieën, onze partners overal ter wereld en ook aan toekomstige generaties Europeanen verplicht.

(Applaus)

Joseph Daul, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter van het Parlement, mijnheer de voorzitter van de Europese Raad, mijnheer de voorzitter van de Commissie, dames en heren, tot tweemaal toe hebben Europa en de wereld van de zomer met flinke crises te maken gekregen. Tot tweemaal toe heeft Europa laten zien dat, als de politieke wil er is en de eensgezindheid, het niet alleen snel een krachtig standpunt kan innemen, maar dat het ook zijn partners in de wereld kan beïnvloeden en meekrijgen, zoals bijvoorbeeld in Georgië.

Ik wil hierbij namens mijn fractie het Franse voorzitterschap en zijn voorzitter, Nicolas Sarkozy, complimenteren met hun voorbeeldige optreden tijdens deze twee belangrijke crises. Hij heeft geen vakantie

gehad, hij is vanaf het begin van zijn voorzitterschap voortdurend in de weer geweest. Het huidige voorzitterschap van de Unie bewijst Europa en de Europeanen een grote dienst. Het laat zien dat Europa een rol kan spelen op het internationale toneel ...

(Gefluister)

Mijnheer de Voorzitter, ik zou het toch prettig vinden als er naar me geluisterd werd!

Het laat zien dat Europa de moeite van het opbouwen waard is en bestaansrecht heeft. En tijdens de afgelopen Europese Raad werden de richtsnoeren voor de landen van de eurozone unaniem goedgekeurd. Of het nu gaat om maatregelen om regulerings- en toezichtsmechanismen in te stellen of om gedragsregels om een einde te maken aan de gouden handdrukken, het gaat allemaal de goede kant op.

Natuurlijk hebben we de financiële crisis nog niet achter de rug, maar juist in crisissituaties kunnen en moeten we regels stellen voor de toekomst. Ik hoor hier en daar mensen zeggen dat we getuige zijn van het failliet van het kapitalisme, dat het allemaal de schuld is van de vrije markt. De werkelijkheid is dat, hoewel de vrije markt haar nut bewezen heeft, er wel spelregels nodig zijn. En er zijn duidelijk onvoldoende regels geweest, of ze zijn niet streng genoeg toegepast. In plaats van op allerlei ideologische gronden het hele systeem ter discussie te stellen, zijn het die regels waar we aan moeten werken, met hulp van de centrale banken en van de gehele internationale gemeenschap.

Wat dat aangaat verwelkom ik het initiatief van het voorzitterschap om met onze partners om de tafel te gaan zitten om een nieuwe economische en financiële wereldorde vast te stellen. We moeten ervoor zorgen dat kleine spaarders niet van de ene dag op de andere hun spaargeld zien verdampen. We moeten ervoor zorgen dat ondernemers, en vooral de kleine en middelgrote ondernemingen, hun activiteiten – een bron van werkgelegenheid en groei – tegen redelijke tarieven kunnen blijven financieren.

Onze fractie zal iedere maatregel steunen die gericht is op het waarborgen van het Europese model van solidariteit en sociale markteconomie waarvan we in tijden van crisis de grote waarde ten volle inzien. Wat het Verdrag van Lissabon betreft wil ik de lidstaten die het nog niet hebben geratificeerd, nogmaals oproepen dit zo snel mogelijk te doen, zodat we een globaal overzicht krijgen van hoe het er uiteindelijk voorstaat met de ratificatie.

Dat we die vraag stellen is omdat we zien hoe moeilijk het is voor Europa om efficiënt te functioneren met de unanimiteitsregel en zonder stabiel voorzitterschap. We hopen dat de Europese Raad van december tot een besluit komt voor een routekaart en een realistisch maar veeleisend tijdspad om de crisis te boven te komen. En ik zou daaraan willen toevoegen dat als het Verdrag van Nice de komende maanden van toepassing blijft, dit Verdrag evengoed voor het Europees Parlement moet gelden als voor de Europese Commissie. Daarom vraag ik u allen om uw verantwoordelijkheid te nemen. De Commissie die in het najaar van 2009 zal aantreden en waarvan het Parlement op 15 juli aanstaande de voorzitter zal hebben benoemd, zal minder commissarissen tellen dan lidstaten! Ook dat is het Verdrag van Nice, evenals een Parlement met minder zetels en minder bevoegdheden, en een Commissie met minder commissarissen!

Dames en heren, de Europese Raad heeft het Europees immigratiepact goedgekeurd. Dat is een mooi succes, maar dat neemt niet weg dat ons nog veel andere uitdagingen wachten, op het gebied van klimaat, energie, defensie, om er maar een paar te noemen. En alleen door te werken op basis van ons samenlevingsmodel en door onze sociale markteconomie te consolideren kunnen we tot geloofwaardige en duurzame antwoorden komen voor onze generaties. Mijnheer Sarkozy, ik roep op tot vooruitgang in ons werk. We moeten in het Parlement alles op alles zetten om voor het eind van het jaar ook hier een geloofwaardige visie te hebben voor de wereld en voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

Martin Schulz, *namens de PSE-Fractie. – (DE)* Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, afgelopen weekend hebben we een foto gezien die inderdaad historisch was. We zagen de slechtste president van de Verenigde Staten sinds mensenheugenis, geflankeerd door een daadkrachtige voorzitter van de Europese Unie en de voorzitter van de Europese Commissie, die als het gaat om het beleid op het gebied van de Europese interne markt zijn verstand begint te gebruiken.

Het was inderdaad een historisch moment en een enorme kans voor Europa om zijn rechtmatige plaats in de internationale politiek in te nemen. Het beleid van de regering-Bush, dat bestond uit de volledige deregulering van de wereldmarkten en een totale laissez-faire-aanpak, waarbij iedereen waar dan ook maar elke maatregel kan nemen, heeft schipbreuk geleden. Europa heeft nu de kans het ontstane vacuüm op te vullen met een nieuwe, socialere economische orde in Europa en de gehele wereld. Dat is de taak waarvoor we ons geplaatst zien, en die is inderdaad historisch te noemen.

(Applaus)

De eerste stappen zijn goed, mijnheer Sarkozy. U hebt de maatregelen genomen die nodig waren in de crisis, en u krijgt daarom wat deze kwestie betreft de steun van onze fractie. Ik wil niet verhelten dat wij onder de indruk zijn, ook van de vastberadenheid die u en – dat wil ik benadrukken – ook de heer Barroso zelf, maar niet zijn Commissie, aan den dag hebben gelegd.

Nu ik het over het benutten van kansen heb, wil ik benadrukken dat we de maatregelen die nu nodig zijn, moeten laten voorafgaan door de woorden “*never more*”. Dat wat zich op deze markten heeft afgespeeld, mag zich niet meer herhalen. Het hoofdstuk van de ineenstorting van de internationale financiële markten en de daardoor veroorzaakte crisis in de reële economie moet worden gesloten. Dat mag niet opnieuw gebeuren.

Er moeten nieuwe regels worden opgesteld om te voorkomen dat het wèl opnieuw gebeurt. Deze nieuwe regels moeten ook van u komen, mijnheer Barroso. Mijn collega Poul Nyrup Rasmussen zal zo dadelijk concreet aangeven wat we van u verwachten. Voor het einde van het jaar verwachten we de voorstellen die u zojuist hebt aangekondigd, want we moeten snel handelen. We hebben niet veel tijd.

Als we snel optreden, dan komen regels centraal te staan. Het gaat daarbij niet alleen om regels voor de banken, maar we hebben ook regels nodig voor de hedgefondsen en de private-equityfondsen. Daartoe hebben we enkele weken geleden met grote eensgezindheid besloten.

Vandaag heb ik sociaaldemocratische redevoeringen gehoord: de heer Sarkozy, jarenlang leider van de UMP, de conservatieve president van Frankrijk, spreekt als een echte Europese socialist.

(Applaus)

De heer Barroso spreekt in een late echo van zijn trotskistische en zijn maoïstische verleden als een echte linkse politicus. En als ik naar de heer Daul luister, hoor ik zuivere sociaaldemocratie. Inschrijvingsformulieren voor de PSE-Fractie liggen bij de ingang!

(Algemene hilariteit)

Maar ik wil nu graag een citaat voorlezen – luister goed, heren!

(Interruptie: “*dames!*”)

“De afgelopen decennia was er in sommige lidstaten, net als in de Europese Unie als geheel, te veel sprake van overregulering en afscherming. Deze overregulering ondermijnt onze concurrentiepositie.” Dit staat in het manifest van de Europese Volkspartij uit 2006, dat is ondertekend door zowel Nicolas Sarkozy, José Manuel Durão Barroso als Joseph Daul. U komt laat tot inzicht, heren, maar beter laat dan nooit.

(Applaus)

(Interruptie: “*Pöttering ook!*”)

Ik vraag me in het debat met u af: waar zijn de gewone burgers in uw redevoeringen? Wie heeft het eigenlijk over de belastingbetalers die we nu opzadelen met de risico's van deze ineenstorting? En wie heeft het eigenlijk over de koopkracht die nodig is voor de opleving van de interne markt?

We gaan een periode in waarin een recessie op de loer ligt, als we ons al niet in een recessie bevinden. We hebben behoefte aan meer koopkracht. We hebben niet alleen sociale bescherming nodig voor de banken, maar we moeten allereerst de gewone burgers beschermen tegen de risico's die onze plannen met zich meebrengen. Want als onze plannen mislukken – en er is geen alternatief –, dan zijn het vooral de gewone burgers in de Unie, de werknemers, die de prijs betalen. Daarom willen we deze gewone burgers dezelfde bescherming bieden als de grote banken, door middel van een toename van het aantal regels, uitbreiding van het toezicht en steun van de lidstaten. Dat is de eerste vereiste, in het bijzonder in de lidstaten.

(Applaus)

Ook wil ik de woorden van Angela Merkel aanhalen. In het jaar 2000 zei zij op het partijcongres van de CDU het volgende: “De overheid moet zich terugtrekken op het gebied van het economisch en sociaal beleid.” Daar ben ik het niet mee eens. De overheid moet zich niet terugtrekken, maar moet op economisch gebied een meer bemiddelende, controlerende rol spelen. Ik ben de heren Barroso en Sarkozy dankbaar dat zij bevestigen dat er meer regels nodig zijn in plaats van minder, en dat er meer toezicht moet komen in plaats van minder. U bent op de goede weg. Daarom wil ik u zeggen dat u ook op de goede weg bent als u niet

toestaat – en u kunt daarbij op onze steun rekenen – dat het maatregelenpakket inzake klimaatverandering, dat overigens nieuwe banen kan creëren en duurzaam economisch handelen mogelijk maakt, in de huidige situatie tegen de financiële crisis wordt uitgespeeld.

Jean-Claude Juncker heeft terecht gezegd dat de financiële crisis over zal gaan, maar de klimaatverandering helaas niet. Het is daarom verkeerd het ene tegen het andere uit te spelen. Maar u hebt gelijk, mijnheer Sarkozy, dat ook daarvoor een oplossing moet worden gevonden op basis van de onderlinge solidariteit tussen de sterken en de zwakken en op basis van de samenwerking in het gehele Parlement alsmede in de Raad.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, hartelijk dank, in het bijzonder u, mijnheer de Voorzitter, dat u me een minuut extra spreektijd hebt gegeven. Het duidelijke standpunt van de Sociaal-democratische Fractie blijft dat de waarden, die hier nooit de steun van de meerderheid van dit Parlement kregen, omdat dit hier altijd onmogelijk werd gemaakt, nu in deze crisis op de agenda staan. Als u nu uw goedkeuring geeft, laat u zien dat u eindelijk verstandig bent geworden. Maar u moet toegeven dat het vooral aan uw fouten te wijten is, dat de regels die noodzakelijk zijn nog niet zijn ingevoerd.

(Applaus van links, protesten van rechts)

Graham Watson, namens de ALDE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik richt mijn opmerkingen tot de fungerend voorzitter van de Raad. Fungerend voorzitter, u had warme en stimulerende woorden voor ons van de Raad van de afgelopen week. U hebt gezegd dat de Raad en het Parlement hand in hand moeten werken – *‘travailler main dans la main’* – maar onze taak is het om de kleine lettertjes te lezen.

Waarom wordt er in de conclusies van de Raad alleen verwezen naar samenwerking tussen Raad en Commissie?

(Applaus)

Waarom wordt in alle paragrafen over klimaatverandering het Europees Parlement helemaal niet genoemd? In paragraaf 16 van dit document had u het Europees Parlement – en niet alleen de Commissie – moeten uitnodigen om met u te werken; en moeten erkennen dat Raad en Parlement zullen beslissen, niet de Raad alleen. Bovendien, fungerend voorzitter, zult u tot de conclusie komen dat u het Europees Parlement nodig hebt omdat enkele lidstaten nu proberen te tornen aan overeenkomsten die op een fatsoenlijke manier tot stand zijn gekomen. Europa moet zich houden aan de doelen waarover het overeenstemming heeft bereikt. Het is niet eerlijk van sommige regeringen om te zeggen dat die overeenkomsten door het nieuwe economische klimaat niet meer haalbaar zijn. Nieuwe doelen op het gebied van de uitstoot zullen voor de auto-industrie niet voor 2012 in werking treden: de voorstellen over het delen van de uitstoot zijn pas na 2013 van toepassing, lang nadat de wereldeconomie volgens de voorspellingen weer aantrekt. Krachtig optreden nu uitstellen is vragen om een klimaatramp en een nog hogere rekening. We hebben meer nodig dan waarover de Raad vorige week overeenstemming heeft bereikt.

Fungerend voorzitter, u onderkent terecht de macht van de markten. Sinds de Berlijnse muur gevallen is, zijn vijftig miljoen Europeanen de armoede ontstegen omdat het vrije verkeer van goederen, diensten en mensen de sleutel is tot de voorspoed van Europa. Meer dan dat, het is van essentieel belang voor onze vrijheid. Vandaag de dag zien we wat er gebeurt als markten geen rekenschap hoeven af te leggen. De afgelopen weken heeft het wereldwijde financiële systeem aan de rand van de afgrond gestaan en we hebben eensgezinde actie nodig om het van die afgrond weg te trekken. Mijn fractie juicht daarom toe dat de Raad de maatregelen consolideert waarover de eurozone overeenstemming heeft bereikt. Ze hebben de druk op de interbankmarkten verlicht. Nu moeten we de rentepercentages naar beneden brengen om de recessie te verlichten.

Wij juichen ook de richtlijn kapitaalvereisten van de Commissie toe, de nieuwe boekhoudnormen en de plannen om controle uit te oefenen op de kredietbeoordelingsbureaus. Europa moet ook een leidende rol spelen in het tot stand brengen van een mondiaal stelsel van financieel bestuur. Hoewel regels noodzakelijk zijn, zijn de middelen om op de naleving ervan toe te zien dat ook. Op de top is men het niet eens kunnen worden over een effectief stel regels om toezicht te houden op het financieel stelsel in Europa. Ik heb gepleit voor een Europese autoriteit financiële diensten en het gerucht gaat dat de fungerend voorzitter ook vóór een streng toezicht op Europees niveau is. Probeer met de Amerikanen tot een mondiaal akkoord te komen, prima, maar ga zonder hen verder als ze niet willen meewerken. Toezicht op de financiële dienstensector blijft het ontbrekende stukje van de puzzel.

Fungerend voorzitter, u bent een man van daden. Uw daden onderstrepen het pleidooi voor een voltijdse voorzitter van de Raad. U vestigt de aandacht op onze successen. In augustus heeft Europa de tanks uit Tbilisi

gehouden. Deze maand heeft Europa de banken draaiende gehouden. Als Europa er in december voor zorgt dat het de planeet behoudt, dan zouden we zelfs de meest sceptische figuren ervan moeten kunnen overtuigen dat we het Verdrag van Lissabon nodig hebben.

(Applaus)

Daniel Cohn-Bendit, namens de Verts/ALE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de voorzitter van de Commissie, ik zou de laatste zijn om te ontkennen dat je in de politiek energie en daadkracht nodig hebt en het staat buiten kijf dat de hoeveelheid energie en daadkracht die het Franse voorzitterschap aan den dag heeft gelegd, Europa goed heeft gedaan.

Alleen, soms geloof ik mijn oren niet. Ik geloof mijn oren niet als men het over de crises heeft, want alle crises – de financiële crisis, de milieucrisis, de honger in de wereld – hangen samen. We kunnen de ene crisis niet oplossen zonder de andere crises op te lossen. In dat licht is het gewoon niet waar om te beweren dat de crisis in juli, in augustus of in september is begonnen! De crisis is jaren geleden al begonnen. En een klein beetje zelfkritiek van een voormalig minister van Financiën van Frankrijk, een klein beetje zelfkritiek van deze Commissie die een jaar geleden nog elke Europese regulering van de geldstromen afwees, zou hen toch geloofwaardiger maken voor de toekomst ...

(Applaus)

Je gelooft je oren niet! Alsof de huidige crisis een natuurramp is die niemand kon zien aankomen! Dat is gewoon niet zo. En vanaf dat punt kan er een debat worden gevoerd.

Crises vloeien voort uit de volgende eenvoudige logica: almaar meer en zo snel mogelijk! Dat heeft de financiële crisis veroorzaakt, dat heeft de milieucrisis veroorzaakt en dat verergert de honger in de wereld. En laten we het daarom niet meer over ongecontroleerde groei hebben ... dat wil zeggen: waar het om gaat is de inhoud van de verandering. En wat ik zo interessant vind is dat iedereen het heeft over een radicale hervorming van het kapitalisme en van de markteconomie, maar dat ik van niemand vandaag heb gehoord op welke grondslagen die hervorming moet plaatsvinden. Wat we nodig hebben is een ecologische markteconomie en een sociale markteconomie. Dat wil zeggen dat we de grondslagen van onze productiemethoden en van onze levenswijze ter discussie moeten stellen. Als we die moeilijke – heel moeilijke – vragen niet stellen, gaan we opnieuw recht op de afgrond af.

Dat is de reden dat als u, mijnheer Sarkozy, bijvoorbeeld zegt dat de automobiellindustrie uit het slop moet worden getrokken, ik niet begrijp dat tegelijkertijd de Duitsers willen afdingen op de CO₂-eisen voor de automobiellindustrie, dat wil zeggen dat ze de wetgeving willen uitkleden en dat ze ook nog geld willen geven! Aan de automobiellindustrie! En dan ook nog de Duitse automobiellindustrie, die de afgelopen tien jaar de meeste winst heeft gemaakt! Het is die industrie die geld in belastingparadijzen gaat steken. We gaan dus geld geven aan Mercedes, BMW en Audi zodat zij hun geld in belastingparadijzen kunnen steken. Daar ben ik het helemaal niet mee eens!

(Applaus)

Jawel, mijnheer Schulz, want terwijl u zojuist het woord richtte tot uw rechtse collega's, heb ik het woord gericht tot mijn rechtse en linkse collega's – sociaaldemocraten en christendemocraten – die het eens waren met de Duitse autolobby om de klimaatcriteria uit te kleden! Jawel, mijnheer Schulz, zo is het!

(Applaus)

Wat dat betreft, ... jawel, ik heb gewoon gelijk! U kunt u wel verstoppen wat dit betreft, mijnheer de sociaaldemocraat, u kunt u wel verstoppen, maar het was uw politieke koers niet waardig!

Ik wil daar graag op verdergaan, ik wil graag verdergaan met iets heel belangrijks, namelijk de groei (*interruptions*). Wilt u uw mond houden? Ik ben aan het woord! Ik bedoel dat als u zegt "groei", het vanaf nu van belang is om het te hebben over het soort groei en hoe die bereikt kan worden. En aangezien de staat nu mede-eigenaar is geworden van banken – een gedeeltelijke nationalisering, enzovoorts – moet nu de discussie worden gevoerd: wat voor investeringen gaan we doen? Hoe en waarom gaan we investeren?

Dat is een inhoudelijk debat. Als we investeren in verslechtering van het klimaat, welnu, dan doen we als tevoren. Daarom moeten we debatteren over een Europees herstelplan, daar heeft u gelijk in, maar dan wel een Europees ecologisch herstelplan, wat de Groenen een *Green Deal* noemen, en niet zomaar wat.

Om af te ronden wil ik graag twee dingen zeggen. Wat de belastingparadijzen betreft – u was minister van Financiën – moeten we de aangifteplicht omkeren. Dat wil zeggen dat als een persoon, een bedrijf of een bank geld in een belastingparadijs steekt, het belastingparadijs het geïnvesteerde geld bij het land van herkomst moet aangeven. Omkeren wat niet ... Transparantie is een begin als je de strijd wilt aanbinden met bedrijven die gebruik maken. Dat is een belangrijk besluit waar we verder mee zouden komen.

Tot slot wil ik het toch ook over het klimaatpakket hebben. Mijnheer Sarkozy, u hebt – zoals de heer Watson terecht opmerkte – een institutionele putsch op touw gezet door te verklaren dat de Europese Raad, waar unanimiteit vereist is, een dergelijk besluit zou gaan nemen. U hebt de doos van Pandora van Duitse, Italiaanse en Poolse veto's geopend, in plaats van de zaken te laten zoals ze waren, dat wil zeggen met de stemming in de commissies van het Parlement, de Commissie die een standpunt inneemt, en met de Raad van milieuministers. We hadden de kans om in medebeslissing en met gekwalificeerde meerderheid een klimaatpakket vast te stellen. Door dat in december terzijde te schuiven hebt u de medebeslissing en de gekwalificeerde meerderheid om zeep geholpen! U zult daar een heel hoge prijs voor betalen, want u bent nu overgeleverd aan het veto van de landen die ik zojuist noemde.

Ik zeg dus ja tegen uw Europa-gezindheid, ja tegen uw daadkracht voor Europa, ja tegen het feit dat we verder moeten, of dat Europa onafhankelijk moet zijn, maar tegelijkertijd zijn er tussen ons nog forse, enorme verschillen van mening over het hoe, over de Europese democratie en over de ecologische inhoud van de noodzaak tot herstel.

(Applaus)

Cristiana Muscardini, *namens de UEN-Fractie. – (IT)* Voorzitter, waarde collega's, wij zijn het volledig eens met de woorden van de voorzitter. Wij waarderen het werk dat het voorzitterschap in deze moeilijke maanden heeft verricht en zijn verheugd over de voorstellen die zijn gedaan. Dit neemt echter niet weg dat wij de voorzitter van de Commissie eraan willen herinneren dat hij, door bepaalde veronderstellingen te doen, waar wij het niet per se mee oneens zijn, de verantwoordelijkheid op zich neemt voor het handelen van bepaalde commissarissen, waaronder de commissaris voor mededingingszaken, die met haar opmerkingen over de paraffinekwesitie niet bepaald heeft bijgedragen aan een verbetering van de veiligheid, noch aan kalmtte op de markten.

Wij hadden ook graag gezien dat de Commissie adequater had gereageerd op derivaten, producten die veel burgers, maar ook overheden en EU-lidstaten, op hun knieën hebben gekregen. De opmerkingen van president Sarkozy stemmen overeen met de wens van diegenen onder ons die geen Europa willen met een voorzitter die elke zes maanden wisselt, maar een Europa met een voorzitter die kan optreden als vertegenwoordiger van een werkelijk verenigd – niet homogeen, maar verenigd – Europa, waarbij de lidstaten gezamenlijk problemen vaststellen en deze met gezamenlijke strategieën proberen te bestrijden en vooral op te lossen. De crisis is absoluut een systeemcrisis, maar om een systeemcrisis op te lossen moeten we een nieuw systeem opzetten en – met alle respect, excellentie – het wereldwijde kapitalisme een geheel nieuwe basis geven.

Misschien moeten we daar nog iets aan toevoegen. We zouden moeten zeggen dat de vrije markt niet gelijkstaat aan extreem liberalisme en dat een systeem dat zich wil baseren op kapitaal tegenwoordig in staat moet zijn het sociale met het liberale te verenigen. Er zijn banken die failliet gaan of al failliet zijn gegaan. Hoeveel meer had de Europese Centrale Bank wel niet kunnen doen als we in praktijk hadden gebracht wat u zelf, meneer de president, al voor het begin van uw mandaat had voorgesteld, namelijk een nauwer verband tussen politieke planning en economische vooruitgang? Het is onmogelijk de economie te beheren zonder een politieke visie die aangeeft welke doelstellingen moeten worden verwezenlijkt.

Wij hopen dat de ECB in de toekomst ook meer controle krijgt over de kwaliteit van het financiële systeem, maar we willen niet dat de ECB een geïsoleerde positie bekleedt. Voorzitter, ik wil u ten slotte zeggen dat ik zeer verheugd ben over de goedkeuring van het pact inzake immigratie en asiel. Eindelijk beschikken we over communautaire regels voor een thema dat voor iedereen van belang is en waarover wij met één stem moeten spreken. Wij hopen dat we, met betrekking tot bepaalde schrijnende kwesties, tot harmonisatie kunnen komen van de civiele en strafrechtelijke sancties, zodat we kunnen optreden tegen speculanten en tegen degenen die de veiligheid van consumenten en daarmee ook de stabiliteit van de economie, op het spel zetten. Dank u en veel succes, mijnheer de voorzitter.

Francis Wurtz, *namens de GUE/NGL-Fractie. – (FR)* Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer de voorzitter van de Commissie, nooit eerder in het bestaan van het Europees Parlement hebben we het hoofd hoeven bieden aan een zo omvangrijke en zo ernstige meervoudige crisis, en te vrezen valt dat het ergste nog komt.

Allereerst staan tal van zuidelijke landen, die in principe partners zijn van de Europese Unie, aan de rand van de afgrond: ze gingen al gebukt onder de voedselcrisis, de milieucrisis en de energiecrisis, en daar is nu de financiële crisis bij gekomen. Ze hebben er geen enkel aandeel in gehad, maar krijgen wel de volle laag. Hun inkomsten kelderen, investeringen kelderen, de groei keldert; bij alle internationale inspanningen zijn zij degenen die het meest over het hoofd worden gezien, zozeer zelfs dat de directeur-generaal van de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO), de heer Diouf, erop heeft moeten wijzen dat van de noodfondsen die de grootmachten in afgelopen juni hadden toegezegd, tot nu toe nog maar 10 procent is uitgekeerd. Degenen die het kapitalisme willen fatsoeneren hoeven niet om werk verlegen te zitten!

Ook de opkomende landen worden door de crisis getroffen, maar het valt nog niet te bepalen wat de sociale gevolgen daarvan zijn. Vlak voor onze deur dreigt een staat die voorheen werd opgevoerd als een model voor succes, IJsland, op de fles te gaan. Binnen de EU zitten nieuwe lidstaten als Hongarije – dat er zelfs niet meer in slaagt om schatkistbiljetten uit te geven – tot over hun oren in de problemen, die ongekende offers zullen vragen van hun bevolkingen. Ook in landen als Groot-Brittannië, Ierland en Spanje, die nog niet zo lang geleden ten voorbeeld werden gesteld, is de omslag spectaculair. Overal komt de schok hard aan. In Frankrijk dreigt dat ook te gebeuren als de recessie het buitengewoon gespannen sociale klimaat nog verder verslechtert met massaontslagen, lagere overheidsuitgaven, financieel uitgemergelde lokale overheden en privatiseringsprojecten voor openbare diensten.

U zult zeggen dat ik afdwaal, maar dat is niet zo, want al onze landen worden bedreigd door een sociale crisis van onvermoede omvang, als gevolg van een ontwikkelingsmodel waarvoor onze bevolkingen vandaag een hoge prijs betalen. Dat model zag het licht in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, maar de Europese Unie heeft het zich volkomen eigen gemaakt met het omslaan van de internationale krachtsverhoudingen een jaar of twintig geleden. Sindsdien is dat het model dat de Commissie ons maand na maand weer voorschotelt, en is dat het model waar onze verdragen, onze rechtspraak van het Hof en veel van ons beleid van doordeesemd zijn.

Vandaar, mijnheer de fungerend voorzitter van de Europese Raad, dat ik uw diagnose van het verschrikkelijke kwaad dat onze samenlevingen wegvreet, niet deel. Zeker, het was in New York dat de bom barstte. Maar de brandstof voor het vuur is evengoed in Europa als in Amerika te vinden en onze politieke leiders die Europa de afgelopen twintig jaar van koers hebben doen veranderen, zijn verantwoording schuldig aan onze medeburgers. Ze moeten niet denken dat ze er vandaag vanaf zijn wanneer ze maatregelen nemen, hoe noodzakelijk die ook zijn, op het vlak van boekhoudnormen, financieel toezicht op de kredietratingbureaus en gouden handdrukken.

Meer dan dat echter, moet het systeem in de kern worden veranderd: het geld om de winst en de winst om het geld, die duivelse spiraal die leidt tot de ontwaarding van arbeid, deflatie van lonen, rantsoenering van sociale diensten en verspilling van de hulpbronnen op aarde, evenals de marginalisering van een enorm deel van de wereldbevolking. De cijfers spreken voor zich: van de monetaire transacties heeft vandaag de dag slechts 2 procent betrekking op goederen en diensten, en 98 procent op financiën. Het kwaad bij de wortel aanpakken betekent dus de steeds drastischer financiële rentabiliteitscriteria aanpakken, die volstrekt onverenigbaar zijn met de eerlijke bevordering van menselijke capaciteiten en een echt duurzame ontwikkeling.

Evenzo zou een Bretton Woods II dat die naam waardig is, gericht moeten zijn op een collectieve controle op de wereldwijde geldcreatie, dat wil zeggen op de vervanging van de valse gemeenschappelijke wereldmunt, de dollar, door een echte gemeenschappelijke wereldmunt die ten doel heeft bij te dragen tot een evenwichtige ontwikkeling van de mensheid en de aarde. Er is nog zo'n lange weg te gaan dat we er in dit stadium beter aan zouden doen om overmatige superlatieven over de radicale hervormingen die worden doorgevoerd, te vermijden, tenzij de Europese leiders zich in hun plotselinge drang om de wereld te veranderen laten inspireren door het devies van de prins van Salina in *De tijgerkat*: "Als we willen dat alles blijft zoals het is, moet alles anders worden". Ze lopen dan echter wel het risico om over niet al te lange tijd het deksel op de neus te krijgen!

(Applaus)

Nigel Farage, namens de IND/DEM-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik richt mijn opmerkingen tot de fungerend voorzitter van de Raad. President Sarkozy, uw eigen energie, dynamiek en initiatief stuurden u naar Georgië en Rusland om te proberen een overeenkomst tot stand te brengen. U hebt dat op eigen houtje gedaan. U handelde niet namens de Europese Unie. Het is een waanidee als iemand hier denkt dat u dat wel deed. Er was geen bijeenkomst van de Raad geweest, er was geen resolutie en er was geen mandaat. U hebt het als de Franse president gedaan, en prima gedaan hoor!

Als u echter voorstelt dat dit het model is waarmee we over onze buitenlandse zaken in de toekomst moeten beslissen – het idee dat een vaste voorzitter of een vaste minister van Buitenlandse Zaken zo maar even beslist wat het buitenlands beleid van ons allemaal zou moeten zijn en ervandoor gaat en dit doet zonder nationale regeringen en nationale parlementen te raadplegen – dan moet het antwoord zijn: nou nee, bedankt.

Wat de financiële crisis betreft ben ik heel blij dat uw oorspronkelijke plan dat iedereen zijn geld bij elkaar zou moeten leggen in duigen is gevallen. Het was goed dat de Ieren, de Grieken en de Duitsers ervandoor gingen en in hun eigen nationale belang hebben gehandeld. Wat er op de top gebeurde, was eerder een voorbeeld van natiestaten die met elkaar tot overeenstemming komen, wat prima is en waar ik goed mee kan leven.

Ik heb vandaag nog niemand horen erkennen dat deze financiële crisis vooral ook een falen van de regelgeving is. We hebben geen gebrek aan regelgeving gehad: uit het actieplan financiële diensten voor de afgelopen tien jaar is een lawine aan regelgeving over ons uitgestort. Het heeft het concurrentievermogen van plaatsen als Londen aangetast en nog niet één investeerder beschermd. Dus alsjeblieft, meer regelgeving is niet het antwoord. We moeten nog eens goed nadenken over wat we hebben gedaan.

Ik denk dat we in ons eigen nationale belang moeten gaan handelen. Het feit dat onze banken de komende vijf jaar geen dividend kunnen uitkeren, terwijl de Zwitserse banken dat wel kunnen, bewijst dat als je flexibel bent en je kunt aanpassen omdat je niet in de Europese Unie zit, je een financiële crises veel beter kunt doorstaan dan wanneer je vastzit in de EU.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad en president van de Franse Republiek, we bespreken de palliatieve zorg voor de zieken, maar we zijn zeer discreet over de oorzaken van de ziekte. Hoe kan het dat geen enkele EU-instelling de huidige crisis heeft zien aankomen? Noch de Raad, noch de Commissie, noch de Centrale Bank, en zelfs, beste collega's, ons Parlement niet, en geen van de regeringen van de lidstaten! Deze crisis werd weliswaar voorspeld door slechts een handvol economen, zoals Nobelprijswinnaar Maurice Allais, en politici, voornamelijk onze geestverwanten, waaronder eens te meer Jean-Marie Le Pen, maar helaas was het een kwestie van "de stem des roependen in de woestijn"!

Het is echter zonneklaar dat dit een crisis is van het euromondialistische systeem, van de teugelloze vrijhandel, van de angstaanjagende wijze waarop de financiële schijnwereld is losgezongen van onze wegwijnende economieën en industrieën, die straks zomaar ten prooi kunnen vallen aan staatsinvesteringsfondsen uit derde landen die van de huidige situatie profiteren. Uw hele optreden, mijnheer Sarkozy, getuigt ervan hoe slecht de Unie op de situatie is afgestemd: een top met 4, in plaats van 27, landen op 4 oktober; een week later een bilaterale bijeenkomst met alleen Duitsland; vervolgens een top met alleen de 15 leden van de Eurogroep; en een bijeenkomst met de president van de Verenigde Staten om hem ervan te overtuigen nog weer een top te organiseren om in theorie het hele systeem radicaal te hervormen, waarvoor, als we het goed begrepen hebben, slechts 6 van de 27 EU-lidstaten, de VS, Japan, Rusland, India en China zouden worden uitgenodigd.

Ik wil geen voorbarig oordeel vellen over het nut van die bijeenkomsten. Ik wil alleen zeggen dat dit een terugkeer is tot een bilaterale of multilaterale diplomatie die duidelijk laat zien dat de EU, die niet in staat is tot reageren, die volkomen verstrikt is in bureaucratische normen en die onophoudelijk bevoegdheden naar zich toe trekt die ze niet weet uit te oefenen, haar tijd gehad heeft. Het verslag van de Europese Raad spreekt boekdelen, voor wie in staat is om tussen de regels door te lezen. De Raad bekrachtigt uw initiatieven, de Raad smeekt de Centrale Bank in bedekte termen om het keurslijf van de criteria van Maastricht iets minder strak te doen, maar de Raad neemt geen enkel besluit.

U had het over de situatie in Georgië en uw inspanningen op dat vlak, maar hoe bestaat het dat u niet ziet dat de eenzijdige erkenning van de onafhankelijkheid van Kosovo de weg vrijmaakte voor die van Abchazië en Zuid-Ossetië? Hoe kunt u de onbegrensde uitbreiding van de NAVO rechtvaardigen nu het Warschaupact verdwenen is?

Mijnheer Sarkozy, dit is niet de juiste weg. We moeten radicaal breken met het mondialistische systeem, we moeten de vermeende zegeningen van de wereldwijde vermenging van mensen, goederen en kapitaal fundamenteel ter discussie stellen. Een ondubbelzinnige verdediging van onze onafhankelijkheid en onze identiteiten betekent niet dat we ons isoleren, integendeel, het is juist een voorwaarde voor het terugwinnen van onze invloed in de wereld.

Nicolas Sarkozy, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer Daul, dank u voor uw steun. De Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten heeft altijd gelooft in een Europa

dat beschermt en u bent zelf betrokken geweest bij de dialoog met onze Russische burens. Het was een visionair standpunt: Rusland heeft de energie, Europa de technologie. Rusland heeft een groot demografisch probleem – het verliest circa 700 000 mensen per jaar, binnen een grondgebied ter grootte van tweemaal de Verenigde Staten van Amerika. Ik beschouw Rusland niet als Europa's eeuwige vijand; integendeel, ik denk dat in de toekomst de fundamenteën moeten worden gelegd voor een gemeenschappelijke economische ruimte tussen Rusland en de Europese Unie, hetgeen ook de beste manier zou zijn om dit land dichterbij de in Europa zo gekoesterde waarden van eerbiediging van de mensenrechten en democratie te brengen.

Mijnheer Daul, ik voeg hier nog aan toe dat we de banken wilden steunen om zo de spaarders te beschermen. Er waren meerdere strategieën. Sommige landen wilden de producten van de banken beschermen en garanderen, maar ik kom hier later op terug. Ik heb ervoor gevochten de banken zelf te beschermen en te garanderen, zodat zij vervolgens hun werk konden doen, en hierbij was de steun van uw fractie voor ons van essentieel belang.

Tot slot wil ik zeggen dat u met uw oproep om het Verdrag van Lissabon te ratificeren de spijker op de kop hebt geslagen en het is bovendien toch niet agressief om mensen te vragen consequent te zijn: je kunt niet zeggen dat je uit angst een commissaris te verliezen niet voorgestemd hebt als je door deze weigering juist de handhaving forceert van een verdrag dat voorziet in een verkleining van de Commissie. Ik respecteer eenieders mening, maar ik kan niet instemmen met inconsistenties. Je kunt niet een van de grootste voorstanders van Europese uitbreiding zijn en tegelijkertijd Europa verhinderen instellingen op te richten met het oog op de uitbreiding. We hebben gezien hoeveel het Europa gekost heeft dat zijn uitbreiding niet gepaard ging met het nadenken over verdieping; we moeten niet opnieuw dezelfde fouten maken!

Mijnheer Schulz, ik praat dus als een Europese socialist? Dat kan wel zo zijn, maar u moet toegeven: u echt niet als een Franse socialist!

(Applaus)

Eerlijk gezegd, kies ik in het socialistische schisma zonder enige twijfel en wroeging de heer Schulz. Ik wil hierover echter nog het volgende zeggen: de essentie van Europa is dat het ons dwingt compromissen te sluiten. Dat is wat de heer Schulz en ik nu doen. Europa, zijn instellingen en beleidslijnen zullen op een dag worden overgenomen en toegepast door linkse en rechtse regeringen – dat is wat in het Frans de “loi de l’alternance” wordt genoemd, een afwisseling van links en rechts. Het Europese ideaal kan niet worden gereduceerd tot alleen een kwestie van links of rechts en dat maakt het juist zo groots.

Mijnheer Schulz, gelukkig kunnen mannen zoals u erkennen dat mensen die tot een andere politieke familie behoren, daardoor niet per se ongelijk hebben. Tegen u en uw fractie zeg ik dat ik, als fungerend voorzitter van de Raad en ondanks het feit dat ik loyaal ben aan de PPE, bijzonder veel waardering heb voor het door de socialistische fractie tentoongespreide verantwoordelijkheidsgevoel op het moment dat er een zeker aantal strategieën moest worden bepaald. Europa reduceren tot slechts een debat tussen links en rechts – zelfs indien dit bestaat – is zondigen tegen het Europese compromis, tegen het Europese ideaal. Ik vind dan ook niet dat u uw principes verloochent wanneer u het voorzitterschap steunt, net zo min als ik de mijne verloochen wanneer ik de steun van de socialistische fractie in het Europees Parlement waardeer.

Ik zou zelfs nog iets verder willen gaan. De heer Schulz noemt dit terecht een historische taak. Net als de heer Daul denkt hij dat de crisis een kans kan bieden. U hebt volkomen gelijk. U hebt ook gelijk wanneer u zegt: “Dit nooit meer.” Dit is geen kwestie van christendemocratie of sociaaldemocratie, maar van gezond verstand. Wie heeft ons tot dit punt gebracht? Ik ben het er echter niet mee eens dat in de afgelopen dertig jaar alleen rechtse regeringen fouten hebben gemaakt en linkse altijd gelijk hebben gehad: dat zou een herschrijving inhouden van een voor beide zijden pijnlijke geschiedenis.

Wat uw opmerkingen over mevrouw Merkel betreft: ik heb begrepen dat er in Duitsland verkiezingen zijn en ik zou haar woorden derhalve als een verkiezingsplatform beschouwen. Zelf ben ik gezegend met de solidariteit en vriendschap van mevrouw Merkel en ik wil eens te meer eer bewijzen aan haar acties gedurende haar voorzitterschap. De zes maanden durende voorzitterschappen zijn onderdeel van een continuüm en ik heb veel voordeel gehad bij de inspanningen van mijn voorgangers, in het bijzonder van mevrouw Merkel.

Mijnheer Watson, ik heb alle respect voor u en uw ideeën, maar zelfs als u – en blijkbaar zonder bril – de kleine lettertjes kunt lezen, dan hebt u dat nu toch niet goed gedaan, want wat zegt de tekst? Deze verwijst expliciet naar de conclusies van de Europese Raden van maart 2007 en maart 2008. En hoe luiden deze twee Raadsbesluiten? Dat het klimaatveranderingspakket volgens de medebeslissingsprocedure met het Europees Parlement zal worden aangenomen. De teksten vormen een samenhangend geheel, mijnheer Watson.

Welnu, wat was mijn opzet? Misschien was het een vergissing, maar ik wilde een eind maken aan de publicatie door Europese Raden van communiqués van vijftig bladzijden die door niemand gelezen worden en heb er daarom een van acht pagina's voorgesteld. Voor een korter communiqué is het beter te breken met de traditie om de conclusies van voorgaande Raden samen te vatten om zo het ontbreken van nieuwe besluiten door de huidige Raad te verhullen. Ik denk dan ook dat de medebeslissing gedekt werd door de verwijzingen naar die twee vorige Raden. Mijnheer Watson, ik wil dit niet alleen graag bevestigen, ik ga zelfs nog iets verder.

Wat het energie- en klimaatveranderingspakket betreft, weet ik, herhaal ik en geloof ik dat er een grote inzet van het Europees Parlement nodig zal zijn om dit erdoor te krijgen. In oktober had ik slechts één ding voor ogen, namelijk proberen de consensus van de Europese Raad te behouden: immers, als ik voor het Europees Parlement was verschenen met een besluit van de Europese Raad dat er in feite op neerkwam dat we in ieder geval vóór december geen akkoord hoefden te verwachten, zou u mij – geeft u het maar toe – terecht hebben verteld: "U hebt u niet gehouden aan hetgeen de Raden in 2007 en 2008 hebben besloten." Ik heb het energie- en klimaatveranderingspakket niet opnieuw ter discussie gesteld, ik heb er juist voor geijverd, en ik heb de medebeslissingsprocedure niet in twijfel getrokken, ik heb er juist op aangedrongen! Dit hebben voorzitter Barroso en ik bovendien gezegd tegen onze collega's in de Europese Raad.

Mijnheer Cohn-Bendit, u bent echt in topvorm! Ik kreeg van u vijf keer een "ja" en slechts twee keer een "nee" – ik ben een minder goede score gewend! Om eerlijk te zijn, komt uw steun voor de vastberadenheid van het voorzitterschap en een aantal van zijn acties van pas. Mijnheer Cohn-Bendit, ik voeg hier nog aan toe dat een voorzitterschap van de Commissie en een voorzitterschap van de Raad die zich zo inzetten voor de verdediging van het energie- en klimaatpakket, de steun van de Groenen verdienen. Wij zijn het weliswaar niet overal over eens, maar jullie, de Groenen, gaan je toch zeker niet verzetten tegen een Commissievoorzitterschap en een Raadsvoorzitterschap die zich helemaal inzetten voor de aanneming van het energie- en klimaatpakket! We kunnen toch ten minste een eindje met elkaar oplopen. U bent een gekozen vertegenwoordiger, ik ben een gekozen vertegenwoordiger en het is geen schande om toe te geven dat ik u nodig heb, maar dat u mij ook nodig hebt – dat is waarschijnlijk pijnlijker voor u dan voor mij, maar zo is het. U vroeg mij overigens enige zelfkritiek uit te oefenen. U hebt gelijk, dat moet ik doen – en ik niet alleen!

(Gelach en applaus)

Tot slot, wat de institutionele putsch betreft, is mijn antwoord hetzelfde als dat aan de heer Watson. De heer Cohn-Bendit zal mij dit niet kwalijk nemen. Kunnen deze crisis en de bescherming van het milieu echter een mogelijkheid bieden voor groei? U hebt volstrekt gelijk – u noemt het "groene groei" en ik "duurzame groei", maar het is een onbetwistbaar feit. De milieubonus op auto's heeft dit overigens bewezen. Frankrijk is een van de weinige landen waar de automobielsector niet krimpt. Waarom? Omdat de milieubonus het land heeft geholpen meer schone dan vervuilende auto's te verkopen. Misschien vinden de Groenen de uitdrukking "schone auto" shockerend, maar voor ons is het van groot belang. Het milieuplan Grenelle Environnement, dat in Frankrijk hopelijk unaniem, ook door de socialisten, zal worden aangenomen, laat zien dat Frankrijk echt deze koers wil varen. Ik denk echt dat Europa een historische vergissing zou begaan als het de boot zou missen wat betreft het energie- en klimaatpakket.

Mevrouw Muscardini, dank u voor uw steun. U noemde het immigratiepact en dat doet mij deugd, want niemand heeft het over treinen die op tijd komen. Het is voor Europa echter een verbazingwekkende noviteit dat wij het alle 27 eens konden worden over een pact. Natuurlijk zijn er nog enkele ambiguïteiten en natuurlijk hadden we nog iets verder willen gaan, maar toch! Wie had kunnen voorspellen dat u allen, samen met de lidstaten, de wijsheid zou hebben om enkele maanden voor de Europese verkiezingen in te stemmen met een Europees immigratiepact? Want gelooft u mij, dit is de enige manier om te voorkomen dat de politieke uitersten in al onze landen zich een onderwerp toe-eigenen dat intelligentie, menselijkheid en vastberadenheid verdient. Dus, mevrouw Muscardini, bedankt dat u deze kwestie ter sprake hebt gebracht.

Mijnheer Wurtz, u zei dat wij niet dezelfde diagnose stellen en dat is absoluut waar. Uw toespraak was echter zoals altijd afgemeten qua vorm, maar bijzonder excessief qua inhoud. Mijnheer Wurtz, dingen worden niet minder shockerend als ze zachtjes worden gezegd: niet alleen de bewoording is belangrijk, maar vooral de achterliggende gedachte. Hoewel ik ervan overtuigd ben dat het kapitalisme moet worden hervormd, ben ik toch van mening, mijnheer Wurtz, dat het kapitalisme nooit zoveel schade heeft aangericht op sociaal, democratisch of milieugebied als het collectivistische systeem dat u zoveel jaar hebt gesteund. Mijnheer Wurtz – luistert u naar de woorden van de heer Cohn-Bendit over zelfkritiek –, niet de markteconomie, maar het collectivistische systeem heeft een patent op grote milieurampen. Sociale rampen, mijnheer Wurtz, waren kenmerken van een collectivistisch systeem en dit systeem heeft de Berlijnse muur overeind gehouden en

miljoenen mensen hebben fysiek geleden onder het verliezen van hun vrijheid. Ik blijf derhalve gehecht aan de markteconomie, de vrijhandel en de kapitalistische waarden, niet aan het verraad van het kapitalisme!

(Applaus)

We kunnen beide terugkijken naar de twintigste eeuw en gaat u er maar van uit dat het oordeel niet gunstig zal zijn voor de ideeën die u decennialang loyaal hebt verdedigd. Mijnheer Wurtz, u zegt dat ik wakker moet worden, maar in alle vriendschappelijkheid: ik vrees dat ik u moet aanraden niet al te veel na te denken over de gebeurtenissen in de twintigste eeuw omdat oprechte mannen zoals u dan zouden inzien systemen te hebben aangehangen die ver verwijderd zijn van hun jeugdige idealen.

Mijnheer Farage, ik had geen mandaat – dat kan ik niet ontkennen –, maar de Russische troepen eerlijk gezegd ook niet, toen zij Georgië binnenvielen.

(Applaus)

U bent een van die mensen die Europa jarenlang hebben verweten geen politieke wil te hebben. Ik stond voor een keuze: eenieders mening vragen en geen actie ondernemen of in actie komen en vervolgens kijken of de anderen het hiermee eens waren. Ik heb gekozen voor actie. Mijnheer Farage, eindelijk een Europa naar uw hart. Toegegeven, dat ik het ben is een minpuntje, maar in wezen is het toch het door u zo vurig gewenste Europa! Ik voeg hier nog aan toe dat ik er op democratische wijze samen met Bernard Kouchner op heb toegezien dat de Europese Raad de door ons genomen beslissingen bekrachtigde.

Nog een laatste punt: gelukkig kon de Commissie de brokken lijmen toen de Ieren – en ik vel geen oordeel, gezien de ernst van de crisis – besloten alle producten van hun banken te garanderen, Europese banken en filialen niet inbegrepen. Want wat gebeurde er? Binnen een tijdsbestek van 24 uur zat de hele City zonder liquide middelen omdat deze natuurlijk werden overgeheveld naar de banken die werden gegarandeerd door de Ierse staat, die op eigen houtje had besloten tweehonderd procent van zijn bbp te garanderen! We hebben elkaar dus duidelijk nodig: als wij onze reactie niet hadden gecoördineerd, dan was ieder land terechtgekomen in een spiraal van 'wie het meeste kan garanderen' en dan zouden de spaargelden naar het meest garanderende land zijn gegaan, ten nadele van de andere landen. U bent zo'n trouwe verdediger van het Verenigd Koninkrijk, maar vergeet u niet dat Europa het mogelijk heeft gemaakt het evenwicht van de City te herstellen, niet het Verenigd Koninkrijk in zijn eentje!

(Applaus)

Tot slot, mijnheer Gollnisch, u bent de enige persoon ter wereld die denkt dat Europa geen nut heeft. Er zijn twee mogelijkheden: de wereld heeft ongelijk en u hebt gelijk of andersom. Ik vrees dat het eens te meer andersom is!

(Levendig applaus)

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, we hebben nu al een aantal ideologische discussies kunnen volgen, en dat was beslist interessant. Ik geloof echter niet dat ik me op dit moment in dat debat moet storten. Daar zal volgens mij later wel tijd voor komen. Ik zal me nu vooral concentreren op hoe we snel en rechtevreeks op de crisis kunnen reageren.

Ik wil hoe dan ook dit zeggen: wij zijn bij het analyseren van de oorzaken van de crisis tot de slotsom geraakt dat de regelgeving tekortgeschoten is, met name in de Verenigde Staten. Bepaalde sectoren van deze markt waren niet gereguleerd, en dat is de aanleiding voor deze crisis geweest. Uit onze analyse is echter ook gebleken dat de onderliggende oorzaak van deze crisis wel degelijk verband houdt met bepaalde onevenwichtigheden in de economie – die van de VS én die van de rest van de wereld.

Zoals zoveel economen al hebben aangegeven – en ze blijven dat doen – is het niet goed mogelijk staatsschulden van het soort dat we in de VS zien lang vol te houden. Verder is het zo dat de landen met de hoogste schuld de grootste consumenten zijn, terwijl de landen met de laagste schuld het minst consumeren.

We hebben dus te maken met fundamentele problemen, en dan hebben we het over onevenwichtigheden op het gebied van de openbare schuld, het overheidstekort. Om het heel eenvoudig te stellen: als de Verenigde Staten een stabiliteits- en groeipact hadden gehad, zou deze financiële crisis zich niet hebben voorgedaan. Als de macro-economische basis solide is, is de kans dat je problemen ondervindt als gevolg van de mazen – de tekortkomingen – in de regelgeving veel geringer.

Het is waar dat er ook problemen op het gebied van de regelgeving waren. Niet omdat de financiële markt niet gereguleerd zou zijn: het is waarschijnlijk de sterkst gereguleerde sector van de economie, zelfs in de Verenigde Staten. En ook niet omdat we hier in Europa geen regelgeving zouden hebben – integendeel: er bestaan voor deze sector heel veel regels. Het is echter wel waar dat de mechanismen voor toezicht tekort zijn geschoten. En we mogen niet vergeten dat die mechanismen eerst en vooral nationale systemen zijn.

Dit is een gebied waarop de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank nauwelijks enige bevoegdheden hebben. De mechanismen voor toezicht zijn immers vrijwel geheel nationaal van opzet, al is het wel waar dat we nu moeten gaan onderzoeken wat wij hier vanuit een wetgevend perspectief kunnen ondernemen. En het is ook waar dat het Europees Parlement nu al jaren heel goede verslagen uitbrengt over een aantal van deze punten. Wij zijn daarom gaarne bereid met u samen te werken.

We moeten echter wel beseffen dat “niemand een eiland is”. En dat geldt ook voor instellingen: de Commissie zal dus samen met het Parlement en de Raad aan deze vraagstukken moeten gaan werken. Laten we in dit opzicht heel duidelijk zijn: een aantal weken geleden – geen jaren of maanden, maar een aantal weken geleden – zou het niet mogelijk zijn geweest sommige van de regels in kwestie te wijzigen, aangezien een aantal landen zich, zoals u maar al te goed weet, daartegen met hand en tand verzet zou hebben. Dat is alom bekend.

We moeten dus goed beseffen dat we ons nu in een positie bevinden om een aantal wijzigingen te bewerkstellingen – met ieders instemming, hoop ik. Het gaat er dan niet alleen om een hervorming in Europa te realiseren; Europa moet proberen voorstellen te doen voor een wereldwijde hervorming van het financiële systeem.

De tweede kwestie betreft het “klimaatveranderingspakket”. Ik wil u hier graag bedanken, dames en heren, voor uw opmerkingen en voor uw steun. Wat de institutionele kant van de zaak betreft, het is niet zo – president Sarkozy heeft dat al uitgelegd, maar ik wil het u nu graag namens de Commissie zeggen – dat we het respect voor reeds lang bestaande besluitvormingsprocedures, met name de medebeslissingprocedure en de rol die het Parlement in die procedure speelt, verwarren met de noodzaak om met betrekking tot zo iets belangrijks als het energie- en klimaatpakket een solide consensus tussen de lidstaten te bereiken. Die twee aspecten zijn niet onverenigbaar of met elkaar in tegenspraak – ze vullen elkaar nu juist aan. Ik kan u verzekeren dat we samen met het voorzitterschap actief en onvermoeibaar blijven werken aan een ambitieus maar evenwichtig compromis met het Parlement.

Ik zal er geen doekjes om winden en u heel eerlijk vertellen dat we zonder het leiderschap van president Sarkozy en – ik geloof dat ik dit wel kan zeggen – de bijdrage van de Commissie geen consensus in de Europese Raad zouden hebben behaald over de noodzaak om de doelstellingen die we een jaar geleden hebben goedgekeurd aan te houden.

Het is nu eenmaal zo dat regeringen, als ze geconfronteerd worden met een financiële situatie zoals we die nu hebben, defensiever en voorzichtiger worden, wat volgens mij alleen maar natuurlijk is. Misschien willen ze terugvallen op wat minder ambitieuze posities. En dat is dan een uitdaging waarop we samen een antwoord zullen moeten formuleren. Ik geloof namelijk dat het een heel slechte zaak zou zijn als Europa zijn ambitieuze doelstellingen bij het bestrijden van klimaatverandering zou opgeven.

Het zou een slechte zaak zijn, omdat het belangrijkste bezwaar dat sommigen tegen dit pakket aantekenen erin bestaat dat wij een offer doen zonder dat anderen ons daarin volgen. Maar als we de anderen willen overhalen ons te volgen, dan moeten we niet nu aangeven dat we bereid zijn onze doelstellingen minder ambitieus te formuleren. Juist nu moeten we vasthouden aan de “drie keer twintig”-doelstellingen die we vorig jaar hebben vastgelegd. En juist daarom moeten we een krachtig signaal afgeven. Ik ben dus heel tevreden met hetgeen president Sarkozy en de overige leden van de Europese Raad hebben gedaan. En ik wil ook kanselier Merkel bedanken: we hebben deze doelstellingen een jaar geleden onder haar voorzitterschap vastgelegd en ik hoop dat we nu geen water bij de wijn zullen gaan doen.

Ziet u, mijnheer Schultz, ik kan het ook zeggen. Dat is toch interessant. Ik kan niet anders dan me aansluiten bij hetgeen zojuist is gezegd. Ik geloof namelijk dat het heel goed mogelijk is om politiek van mening te verschillen en er verschillende ideeën op na te houden, en toch – zeker nu – samen te werken. We mogen ons nu niet in verschillende richtingen bewegen.

Ik denk niet dat er één enkele politieke richting is in dit Huis die kan beweren het monopolie op Europese ideeën te hebben. In heel de geschiedenis van Europa zijn het de bijdragen van de christendemocraten, de socialisten, de liberalen en anderen ter linker- of rechterzijde en in het midden van het politieke spectrum geweest die het politieke Europa tot stand hebben gebracht.

Ik begrijp dat politieke debat wel degelijk, en ik wil het belang van zo'n ideologisch debat ook niet bagatelliseren. Ik vind echter ook dat iedereen die in de Europese idealen gelooft en vindt dat Europa in een situatie als de huidige een belangrijker rol op het wereldtoneel dient te spelen moet meewerken aan het vinden van een basis voor consensus. Het is tenslotte zo dat de wereld – en dus niet alleen de Europeanen, maar de gehele wereld – naar Europa kijkt om te zien wat voor oplossingen wij op bepaalde punten aandragen.

U kunt er van uitgaan dat wij, de drie instellingen – de Commissie, het Parlement en de Raad –, met respect voor de verschillende politieke krachten, maar daarbij wél uitstijgend boven de partijpolitieke standpunten, ons zullen laten leiden door het verlangen naar consensus. Zo kunnen we er samen voor zorgen dat Europa sterker uit de bus komt.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, deze morgen is er terecht geconstateerd dat de Europese Unie in twee grote crises blijk heeft gegeven van haar vermogen adequaat op te treden. Daarmee heeft de Unie bij de rest van de wereld vertrouwen gewekt in haar rol, en heeft ze bovendien het vertrouwen van de Europese burgers herwonnen. Dit is hoofdzakelijk de verdienste van de fungerend voorzitter van de Raad. U kunt met recht trots zijn op dit succes, president Sarkozy.

We kunnen ons natuurlijk zonder veel moeite voorstellen dat president Sarkozy als hij geen voorzitter van de Raad was geweest ook krachtadig en vindingrijk zou hebben gehandeld, maar hij is nu eenmaal Raadsvoorzitter en daarom profiteert de Europese Unie van zijn optreden. En dat is ook goed zo.

We moeten ons er wel van bewust zijn dat we geluk hebben dat hij juist nu voorzitter van de Raad is, maar dat het vermogen van de Europese Unie om crises aan te pakken niet afhankelijk mag zijn van geluk. Dat betekent dat we het Verdrag van Lissabon nodig hebben. Dat is eens te meer een argument dat ervoor pleit dat we het Verdrag in werking laten treden. Ik ben ervan overtuigd dat in dit Parlement een brede meerderheid voor het Verdrag te vinden is.

Uit terughoudendheid hebben we het tot nu toe niet luid en duidelijk te kennen gegeven, maar ik ben van mening dat het tijd is om te zeggen dat dit Parlement achter het Verdrag van Lissabon staat. Het zou positief zijn als we erin slagen het Verdrag voor de Europese verkiezingen van kracht te laten worden. Dat hebben wij niet in de hand, maar ik denk wel dat dit ons standpunt is.

Collega Schulz heeft de financiële crisis geanalyseerd en concludeerde daarna dat de oorzaak in het systeem ligt. Hij heeft de verantwoordelijkheid resoluut op de hals geladen van de conservatieven, de liberalen en de christendemocraten. Ach mijnheer Schulz, uw visie op de wereld is een beetje eenvoudig, duidelijk met het oog op de komende verkiezingen. U weet heel goed dat de enorme welvaart hier in Europa, die bijna nergens anders op de wereld gevonden wordt, de grote mate van sociale zekerheid, de ongekeerde omvang van de milieubescherming en de daarmee gepaard gaande technologische vooruitgang, en niet in de laatste plaats de mate van persoonlijke vrijheid die aan deze verworvenheden is verbonden, tot stand zijn gekomen op basis van het beginsel van de sociale markteconomie en niet op basis van socialistische denkbeelden. Dat moeten we ook nu niet vergeten. Het is niet het systeem dat heeft gefaald, maar enkele bij het systeem betrokken actoren. Zij moeten dan ook ter verantwoording worden geroepen. Daarvoor hebben we inderdaad nieuwe regels nodig.

Ik heb een opmerking over het klimaatpakket. Ik wil mede namens mijn fractie vaststellen dat de doelstellingen onomstreden zijn, maar dat we over de methoden nog in gesprek moeten. In een tijd waarin de emissiehandel op grond van berekeningen van de Commissie 70 tot 90 miljard EUR per jaar zal kosten, die de betrokkenen zullen moeten ophoesten, kunnen we toch werkelijk niet verwachten dat dit dossier niet zal worden getroffen door de financiële crisis en de crisis in de reële economie. Daarom verklaren wij dat wij onverkort aan de doelstellingen zullen blijven vasthouden. Ik ben echter wel van mening dat we dit dossier maar beter zo zorgvuldig en grondig kunnen behandelen, dat we geen fouten in de wetgeving maken en dat we vooral rekening houden met alle betrokkenen. Daar hebben we tijd voor nodig en daar moeten we ook de tijd voor nemen.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ons tijdsgewricht is er een van loodgieters. Eerst waren er de Poolse loodgieters die veel Fransen hebben bewogen het Grondwettelijk Verdrag af te wijzen, en nu beslist Joe the Plumber wie van de twee, Obama of McCain, het gaat winnen. En ook onze staatshoofden en regeringsleiders zullen zich met dit vak bezig moeten gaan houden – om de voortdurende lekken in een bijna in elkaar stortend internationaal financieel stelsel te dichten. Onze regeringen hebben zich voorzien van een soort IKEA-gereedschapskistje, een set gereedschappen die iedere staat in de gelegenheid zou moeten stellen een specifieke oplossing voor een specifieke situatie bij elkaar te knutselen. Maar zoals iedere trouwe IKEA-ganger weet zijn de constructieaanwijzingen van IKEA hopeloos onnauwkeurig. De

IKEA-methode zou dus wel eens niet adequaat kunnen zijn als je die toepast op internationale financiën. Het voorzitterschap heeft gedaan wat het kon, dat wil zeggen: crisisbeheer voeren. President Sarkozy heeft daar zelf met klem op gewezen. Onze regeringen zijn erin geslaagd de lekken in het internationale financiële systeem te dichten, maar dat systeem is dusdanig wijdevast dat de gebreken ervan zich meteen op wereldschaal hebben doen gevoelen.

Er zijn echter grenzen aan wat je als loodgieter met je ingrepen kunt bereiken. We moeten nu eens gaan kijken naar de architectuur van de internationale financiën. Als we de financiële wereld opnieuw vorm willen geven om ervoor te zorgen dat ze de reële economie dient, hoeven we niet wederom een groep op hoog niveau in het leven te roepen. Een groep op laag niveau volstaat om de aanbevelingen van het Forum voor financiële stabiliteit eens op een rijtje te zetten. Dit Forum heeft in 2001 al de aanbeveling gedaan om betere dekking te verzorgen voor de risico's die de banken namen. Het Europees Parlement heeft bij diverse gelegenheden gewezen op de meest in het oog lopende onzinnigheden van de internationale financiën, maar onze stem werd niet gehoord. Op de Europese Top is gezegd dat de Raad beslist lering wil trekken uit deze crisis om ervoor te zorgen dat degenen die binnen het financiële systeem opereren op een verantwoordelijker wijze optreden, waarbij ook verwezen werd naar salarissen en andere beloningen. Er zal een internationale conferentie worden georganiseerd om een en ander te bespreken. Krijgen we dus een nieuwe Bretton Woods? Het lijkt niet erg waarschijnlijk. Er wordt door sommigen – ook binnen het voorzitterschap – al gewaarschuwd voor te strenge regulering. Commissaris McCreevy maakt het nog bonter: hij wil geen wetgeving om plafonds voor beleggingsfondsen vast te leggen. Terwijl de Europese Raad de enorme bonussen van de *golden boys* aan banden wil leggen, dringt de heer McCreevy aan op het soort zelfregulering dat we de afgelopen jaren in de praktijk hebben gezien. Terwijl zelfs de heer Paulson oproept tot een betere regulering van de markten, meent de heer McCreevy dat – en ik citeer – “er een gerede kans bestaat dat we in onze goed bedoelde pogingen om de gebreken van markt recht te zetten haastig opgestelde, onhandige en contraproductieve regels zullen invoeren.” De McCreevy's van deze wereld werken nu al aan de volgende speculatieve zeepbel, en die zal zich – voorspel ik – voordoen op de secundaire markten van het systeem voor emissierechten. En intussen, mijnheer Sarkozy, glijdt de reële economie af naar een recessie. Dit is niet het moment om onze ambities op het gebied van het milieu naar beneden bij te stellen, maar het is nu ook niet het moment om – unilateraal – de enige Europese industriesector die openstaat voor internationale mededinging te hervormen.

Marielle de Sarnez (ALDE). – (FR) Mijnheer de fungerend voorzitter, we zijn in een wereldwijde financiële crisis verzeild geraakt en Europa doet nu zijn eerste stapjes als een politieke mogendheid. Onder uw voorzitterschap – het Frans voorzitterschap – hebben de staatshoofden en regeringsleiders de juiste beslissingen genomen. Ik geloof zelfs dat het Europese plan beter doordacht is dan het plan-Paulson; ik hoop dat we er met ons plan in slagen de schade te beperken.

Het is echter duidelijk dat we verder moeten gaan. De hervorming van het wereldwijde financiële systeem waar we allemaal op hopen – en voor bidden – is alleen mogelijk als Europa in een positie verkeert om van zich te laten horen, daar ben ik van overtuigd. En om dat mogelijk te maken zullen we nieuwe instrumenten moeten vinden. We zullen een Europese autoriteit voor de financiële markten en een Europees bankcomité moeten creëren. We hebben behoefte aan een Europese regelgevende instantie die met de regelgevende instanties in de VS kan onderhandelen. We zullen verder een einde moeten maken aan de belastingparadijzen op ons eigen continent – als we tenminste willen dat onze pogingen om dat in de rest van de wereld ook te doen geloofwaardig overkomen.

Om de economische en sociale crisis het hoofd te bieden hebben we behoefte aan een Europees antwoord. We moeten een gemeenschappelijk actieplan ontwikkelen om onze medeburgers te helpen, zodat we in de toekomst kunnen investeren in activiteiten die niet naar elders kunnen worden verplaatst – zware infrastructuur, bijvoorbeeld, of projecten voor het zodanig renoveren van gebouwen dat ze aan de milieueisen voldoen. We hebben behoefte aan economische governance van de eurozone: dat wordt hoog tijd. Belangrijker nog is echter dat we gaan nadenken over een Europees ontwikkelingsmodel dat ethisch, humaan, maatschappelijk verantwoord en duurzaam is. En dat model moeten we, zodra het eenmaal is vastgelegd, uitvoeren en blijven steunen.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Mijnheer de fungerend voorzitter, ik ben blij dat we meer tijd hebben uitgetrokken om tot een evenwichtiger besluit te komen betreffende het verminderen van de CO₂-uitstoot. Volgens het door de Commissie voorgestelde systeem worden de kosten voor de invoering van de beperkingen op een zeer ongelijke manier tussen de lidstaten verdeeld. Voor landen met een energieproductie op basis van steenkool komt het kostenplaatje neer op enkele miljarden euro's per jaar. Helaas gaat het hierbij vaak om de armste landen van de Unie. Voor bijvoorbeeld mijn landgenoten, die voor deze maatregelen een hoge prijs zouden moeten betalen, is dit ronduit onbegrijpelijk. We moeten goed beseffen dat we onmogelijk het

goede voorbeeld kunnen geven indien de Europese Unie als enige ter wereld een dergelijk systeem invoert en op die manier de fundamenteën van haar eigen economie ondermijnt.

Daarenboven mag de financiële crisis geen voorwendsel zijn om de situatie in Georgië in de doofpot te stoppen. We mogen niet uit het oog verliezen dat Rusland nog steeds meer dan drie keer zoveel soldaten in het conflictgebied heeft dan voor 7 augustus het geval was. Daarnaast voert Rusland een beleid van voldongen feiten met betrekking tot de internationale status van Zuid-Ossetië en weigert het de vredesovereenkomst uit te voeren. Zo diskwalificeert Rusland zichzelf als partner van de Europese Unie.

Ik zou willen eindigen met een iets lichtvoetigere opmerking. Mijnheer Sarkozy, hoe vaker u een zitting van het Europees Parlement bijwoont, hoe minder zeker ik weet of ik liever naar u of naar uw echtgenote luister. Hoewel ik me niet altijd kan vinden in wat u zegt, zou ik u van harte willen feliciteren met de manier waarop u de dingen zegt en leven brengt in dit Europees Parlement.

Philippe de Villiers (IND/DEM). – (FR) Mijnheer de fungerend voorzitter, ik heb maar één minuut spreektijd, maar ik wil er toch graag op wijzen dat u er tijdens deze financiële crisis in geslaagd bent de internationale dogma's op hun kop te zetten – Brussel, Frankfort, mededinging, de Maastricht-criteria, het mondiale vrijhandelssysteem, het verbod op staatssteun voor bedrijven of banken en ga zo maar door.

U heeft zojuist verwezen naar de kwestie staatsfondsen. Die zullen nu heel belangrijk gaan worden bij het redden van onze ondernemingen als deze aan de grond komen te zitten, of liever: nu deze aan de grond zitten. Toch is het zo, mijnheer Sarkozy, dat het Verdrag van Lissabon – dat de Europese leiders, u zelf voorop, kunstmatig in leven proberen te houden – u verhinderd zou hebben te doen wat u zojuist heeft gedaan. Dat Verdrag verbiedt immers elke belemmering van het kapitaalverkeer, elke mogelijke interventie en elke politieke beïnvloeding van de Europese Centrale Bank. Belangrijker nog: het verbiedt alle staatssteun voor ondernemingen.

De vraag luidt dus heel eenvoudig: wat gaat u kiezen, mijnheer Sarkozy? Wilt u aan handen en voeten gebonden zijn, of heeft u liever alle vrijheid? Als u vrijheid verkiest, dan heeft u het Verdrag van Lissabon niet langer nodig. Wat u dan nodig heeft is een verdrag dat rekening houdt met de lessen die we hier nu samen leren.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Ik ben het eens met de conclusie van de Europese Raad dat de Europese Unie er samen met haar internationale partners naar moet streven het financiële stelsel geheel te hervormen. Deze situatie zal zich nog minstens tien jaar lang voortslepen, en de gewone man draait voor alle gemaakte fouten op. Er moeten snel beslissingen worden genomen met betrekking tot transparantie, wereldwijde normen inzake grensoverschrijdend toezicht en crisisbeheersing.

Staatshulp op het niveau van individuele lidstaten mag de economische mededinging niet vervalsen, bijvoorbeeld in de vorm van discriminatie ten gunste van filialen van banken die eigendom zijn van een centrale bank in een andere lidstaat van de Unie. Onevenredige liquiditeitsstromen van filialen naar hun moederbank moeten echter ook worden voorkomen. Ik ben voor een snelle aanscherping van de regels voor de activiteiten van ratingbureaus en het toezicht daarop. Bovendien moet snel een besluit worden genomen over regels inzake de veiligheid van deposito's, teneinde de consumenten meer bescherming te bieden.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik zal hier de punten aanstippen waarover ik het met het voorzitterschap eens of oneens ben en ik zal hier de elementen noemen die mijns inziens in het discours van het voorzitterschap ontbraken.

Ik onderschrijf dat de oorsprong van de crisis niet beperkt is tot de zogenoemde subprime-crisis in de Verenigde Staten. Ik onderschrijf het beginsel van wat Greenspan nu als de fase van de "irrationele uitbundigheid" bestempelt. Ik onderschrijf dat de markten hebben gefaald omdat de reguleringsmechanismen hebben gefaald, zodat de regeringen te hulp moesten snellen. Ik onderschrijf dat wij te maken hebben met een wereldwijde crisis en beaam dus ook dat er een nieuw Bretton Woods nodig is dat sommigen Bretton Woods II en anderen Bretton Woods III noemen. De verwijzing van president Sarkozy naar het huidige systeem doet mij overigens sterk denken aan de woorden die generaal De Gaulle sprak voordat Bretton Woods I instortte, vóór de "overgave" van Fort Knox, toen president Nixon besloot om de dollar los te koppelen van het goud.

Daarom is het noodzakelijk dat wij een Europese diplomatie inrichten, een diplomatie van de euro, en dat Europa met één stem spreekt en "orde op zaken stelt". Met "orde op zaken stellen" bedoel ik het verder

ontwikkelen van de financiële markten – in dit geval de retailmarkten, zodat zij een passende omvang bereiken – en het bestuderen van het regelgevingskader.

Voor wat betreft de Europese Centrale Bank ben ik het ermee eens dat deze goed werk heeft geleverd. Hij heeft snel gereageerd, zij het met enige wispelturigheid. Zo heeft hij de voorschriften inzake looptijden en onderpanden maar liefst driemaal gewijzigd, terwijl banken met het oog op hun financieringswerkzaamheden behoefte hebben aan zekerheid.

Ten tweede is het monetair beleid – kredietverlener in laatste instantie – nog steeds een gecentraliseerd beleid, terwijl het toezicht op de banken nog steeds gedecentraliseerd is.

Mijnheer de fungerend voorzitter, is het geen tijd om te beslissen of wij artikel 105 van het Verdrag wensen te ontwikkelen teneinde grotere toezichthoudende bevoegdheden te verlenen aan de Centrale Bank?

Ik kan mij helemaal vinden in de kwestie van de economische governance en nu we toch bezig zijn met deze dans der ideologieën, wil ik hier de volgende woorden van Marx in herinnering te brengen: wanneer de economische structuren veranderen moet ook de politieke bovenbouw worden aangepast.

Wij hebben Maastricht voor elkaar gekregen, maar wij hebben geen oplossing gevonden voor de institutionele architectuur.

Het is dan ook essentieel dat wij vóór Lissabon nagaan welke formules ons in de gelegenheid zullen stellen om op dit gebied vorderingen te maken.

Het derde en laatste punt is bijzonder belangrijk en heeft betrekking op een zeer specifiek verzoek. Het is noodzakelijk dat de financiële economie tegenover de reële economie wordt gesteld. Mijnheer de voorzitter, neemt u alstublieft geen afscheid van het voorzitterschap zonder de Commissie te belasten met de specifieke taak om een Lissabon+-agenda op te stellen die op 1 januari 2011 in werking treedt en een herziening van de financiële kaders omvat.

Tot slot nog een citaat. De Spaanse filosoof Unamuno zei ooit in het kader van een dergelijke ideologische kwestie dat hij antiklerikaal maar voor de kerk was. Welnu, ik ben tegen volledige deregulering en tegen de markt. Ik denk dat het voorzitterschap en ik het over dit punt eens zijn.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, deze crisis had voorkomen kunnen worden: zij is geen onvermijdelijke natuurwet. Het is een lang verhaal en ik heb geen tijd om erop in te gaan maar voor nu is één ding zeker: laten we alstublieft van onze ervaringen leren en laten we dingen samen doen. Laten we de vaart erin houden.

President Sarkozy, u zit boordevol energie, maar houdt deze energie nu ook vast. Hoe dringend het ook was om een omvallen van onze banken te voorkomen, het is nu immers net zo dringend nodig om beter te reguleren en te voorkomen dat deze recessie wortel schiet. Ik doe vandaag een beroep op u en ook op de voorzitter van de Commissie om de volgende verplichtingen aan te gaan.

Ten eerste: geef ons alvast een cadeautje voor de kerst, voorzitter Barroso – concrete voorstellen voor nieuwe en betere regelgeving. Ik ben er zeker van dat de fungerend voorzitter van de Raad, president Sarkozy, het met mij eens was toen hij u vroeg vandaag te beloven om te reageren op dit verslag van het Europees Parlement met het volgende concrete voorstel: het gaat niet alleen om het reguleren van de banken, maar ook om het reguleren van hedgefondsen en privaat vermogen. Dat is de eerste verplichting.

Ik was zo blij, president Sarkozy, toen u in Camp David dit simpele feit meteen al noemde, omdat hedgefondsen en bedrijven die door privaat vermogen worden gefinancierd nu het verhaal proberen te verkondigen dat ze niets te maken hebben met de financiële crisis. Dat is gewoon niet waar. Ze hebben vele jaren lang geopereerd met buitensporige schulden en hebzucht. Beloofd u mij dus alstublieft vandaag dat alle actoren gereguleerd zullen moeten worden; anders leren we niets van onze ervaringen.

Ten tweede zou ik een heleboel details kunnen noemen, maar ik wil slechts een antwoord van voorzitter Barroso van de Commissie – zet u alstublieft alles in het werk om de voorstellen van dit Parlement over het reguleren van de markt waar te maken.

Tot besluit richt ik mij tot president Sarkozy. U en ik, en wij allemaal, vinden dat dit een tijd is waarin het lot van de Europese Unie wordt bepaald. Geef gewone mensen niet de indruk dat de Europese Unie niet in staat is om een recessie te voorkomen die miljoenen en miljoenen onschuldige werknemers zal treffen. Daarom wil ik herhalen wat u zelf hebt gezegd: laten we het samen doen. Volgens berekeningen waarover ik beschik

– en ik denk dat we de Commissie moeten vragen om deze te bevestigen, president Sarkozy – zullen we tien miljoen banen meer hebben als we dingen samen doen en de komende vier jaar elk jaar slechts 1 procent meer investeren in infrastructuur, in onderwijs, in arbeidsmarktbeleid en in de privésector. Ik denk dat dit doel het nastreven waard is en ik hoop oprecht dat u het op zich zult nemen, president Sarkozy, dit in december of eerder te verwezenlijken. Het is nu of nooit.

Annemie Neyts-Uyttebroeck (ALDE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Barroso, mijnheer Sarkozy, ik heb in de Commissie buitenlandse zaken al twee keer de gelegenheid gehad om u te vertellen hoezeer ik u bewonder om uw optreden tijdens de crisis tussen Rusland en Georgië, en ik wil vandaag nog eens mijn waardering uitspreken. Ik voel dezelfde bewondering voor de wijze waarop u de financiële crisis en de daaruit voortvloeiende gevolgen tegemoet treedt.

Wat Rusland betreft moet ik echter eerlijk zeggen dat ik niet helemaal gerustgesteld ben als ik de conclusies van de Raad lees. Kennelijk is besloten dat de onderhandelingen over een nieuw pact of strategische alliantie met Rusland hoe dan ook zullen doorgaan, ook als er rekening wordt gehouden met de conclusies van de Raad en de Commissie. Ik vind dat in het geheel niet geruststellend. Ook al ben ik er net als u, mijnheer de president, van overtuigd dat we met Rusland moeten blijven praten, ik geloof niet dat we ze de indruk moeten geven – en daarin zult u het met mij eens zijn – dat er helemaal niets is gebeurd, dat het “business as usual” is.

Ik weet zeker dat u dit graag aan Rusland wilt vertellen als u naar de Top in Moskou gaat, en ik verzoek u nu, namens mijn fractie, dat ook inderdaad te doen: te zeggen dat het niet “business as usual” is en dat we in dit verband heel oplettend zullen blijven.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Mijnheer de fungerend voorzitter, Robert Gwiazdowski, een deskundige die aan het Adam Smith Institute is verbonden, schreef onlangs: “Monty Kaczyński’s Flying Circus is teruggekeerd uit Brussel, zonder dat echter ooit duidelijk is geworden waarom het daar eigenlijk heen gevlogen is. Dit reisje van de Poolse president naar Brussel heeft de Poolse belastingbetalers ongeveer 45 000 EUR gekost. In deze context zou ik u enkele vragen willen stellen, mijnheer Sarkozy. Waarom hebt u een politicus die geen deel uitmaakte van de delegatie van de Poolse regering toestemming gegeven om de debatten bij te wonen? Blijkbaar weet niemand echt wat die man daar deed. Verder kan de heer Kaczyński in Polen op aanzienlijke steun van extremistische groeperingen rekenen, die ik zelfs als fanatiek zou durven omschrijven. Bovendien spreekt de heer Kaczyński, althans voor zover ik weet, alleen maar Pools. Hij is bijgevolg niet in staat om zijn ideeën in een andere vreemde taal te verwoorden. Ik zou daarom graag van u vernemen, mijnheer de fungerend voorzitter, hoe u erin geslaagd bent om een conversatie met hem te voeren. Zou u het Parlement kunnen uitleggen wat de precieze reden was voor de aanwezigheid van de heer Kaczyński tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad en wat u persoonlijk met hem besproken hebt?

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, we hebben het al twaalf jaar over de val van de globalisering, *le piège de la mondialisation*, en nu is deze dichtgeklapt. Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, ik wil u het concrete voorstel doen dat u een leerstoel instelt voor de geschiedenis van de financiële markt. Via deze weg kunt u nauwkeurig laten onderzoeken hoe de situatie, waarin we ons nu bevinden, zich heeft kunnen ontwikkelen. In de geest van de woorden van Martin Schulz: “*Never more!*”, waarbij hij waarschijnlijk “*Never again!*” bedoelde, met andere woorden: iets dergelijks mag nooit meer gebeuren. “*Never more*” zou immers betekenen: laten we het weer eens zover laten komen. Daarvan mag geen sprake zijn.

Deze leerstoel geeft ons de mogelijkheid inzicht te krijgen in de vraag in hoeverre de schuld bij de conservatieven kan worden gelegd, die gedreven werden door overdreven Amerikaans neoliberalisme, en in hoeverre bij de sociaaldemocraten, die niet intensief genoeg hebben aangedrongen op sociaaleconomisch evenwicht. Grijp deze kans om uw les te trekken uit de geschiedenis, zodat we een onverschrokken Europese sociale democratie tot stand kunnen brengen en niet tevreden zijn met kleine voordelen die het Verdrag van Lissabon ons, naar men – onterecht – zegt, zou opleveren.

Margie Sudre (PPE-DE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, zowel het conflict tussen Rusland en Georgië als de financiële crisis zijn voor de Europese Unie een gelegenheid geweest om zich op het wereldtoneel te laten gelden als een volwassen politieke mogendheid van de eerste orde.

Dankzij uw vastberadenheid, mijnheer Sarkozy, is Europa erin geslaagd bijeen te komen om snel gecoördineerde en doeltreffende antwoorden te formuleren. Europa heeft in een crisissituatie laten zien dat het werkelijk bestaat en aangetoond dat het een meerwaarde heeft te bieden.

Met betrekking tot immigratie, bijvoorbeeld, is het “ieder voor zich”-beginsel niet langer het gangbare. De Europese Raad heeft een door het Franse voorzitterschap voorgesteld immigratie- en asielpact aangenomen en dat is een belangrijke stap voorwaarts.

Wat de bestrijding van klimaatverandering betreft: Europa moet voor zichzelf concrete doelstellingen vastleggen en zijn partners in de rest van de wereld de weg wijzen. U heeft over dit onderwerp al eerder gesproken, mijnheer Sarkozy, maar we blijven toch hopen dat deze overeenkomst zo evenwichtig mogelijk zal zijn. We moeten namelijk rekening houden met de economische situatie in onze landen en die is nu verre van stabiel. We moeten echter ook vaststellen wat voor soort groei we in de toekomst willen nastreven.

Om al de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden het hoofd te bieden, heeft de Europese Unie het Verdrag van Lissabon meer dan ooit van node. We begrijpen de bedenkingen van de Ieren, maar het voortzetten van de status-quo is geen optie. Ierland moet bij de in december te houden Europese Raad een oplossing voorstellen. Velen onder ons roepen daartoe op.

We hebben de afgelopen weken met trots kunnen opkijken tegen een politiek sterk Europa dat verenigd is in verscheidenheid, dat vastberaden is ten overstaan van zijn partners en dat gehoord wordt op het internationale toneel. We hopen dat deze nieuwe Europese mentaliteit beklijft en regel zal worden. Om dat te bereiken is het Verdrag van Lissabon de best mogelijke oplossing.

Martin Schulz (PSE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet welk artikel van het Reglement mij het recht geeft het woord te voeren, maar ik dank u hoe dan ook voor deze gelegenheid.

President Sarkozy, ik verkeerde in de indruk dat u hier sprak in uw hoedanigheid als voorzitter van de Europese Raad, en ik heb gereageerd in mijn hoedanigheid als voorzitter van een politieke fractie in dit Parlement. Ik had niet de indruk dat ik mij richtte tot de president van de Franse republiek; ik verzeker u dat ik dan een heel ander betoog had afgestoken, aangezien er geen verschil is tussen mij en mijn Franse socialistische kameraden.

Nicolas Sarkozy, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen was het volstrekt logisch dat de heer Schulz wilde reageren. Zoals ik het zie, deed hij dat op persoonlijke titel. Beste Martin – als ik je gekrenkt heb door je te vergelijken met een Franse socialist, dan spijt mij dat.

(Applaus)

Ik persoonlijk zie dat niet als een belediging, maar wil graag toegeven dat het vooral van belang is wat de toegesproken persoon er zelf van denkt. Ik zal mijn opmerking daarom terugnemen, mijnheer Pöttering. Mijnheer Schulz kan ook spreken als Franse socialist.

Mijnheer Nassauer, ik dank u voor uw steun. Inderdaad: we hebben het Verdrag van Lissabon nodig. En ik zal eerlijk zijn en u vertellen dat ik me er tot de laatste minuut van het Frans voorzitterschap voor zal inzetten om de mensen ervan te overtuigen dat Europa instellingen voor de eenentwintigste eeuw moet ontwikkelen. Ik heb steeds mijn steun verleend aan het proces van Lissabon, en ik zal nu alles op alles zetten om ervoor te zorgen dat dit proces wordt afgesloten. En ik herhaal daarbij één ding: als we Lissabon niet krijgen, en we het bij Nice houden, dan is dat het einde van de uitbreidingen, en dat zou beslist jammer zijn. Laten we daarom hopen dat iedereen zijn verantwoordelijkheden zal weten te aanvaarden.

Mijnheer Nassauer, ik ben het met u eens dat er nog veel moet worden gedaan aan het klimaatveranderingspakket. Ik besef dat heel goed, maar we mogen onze ambities in dezen niet opgeven. Ik ben er namelijk van overtuigd dat het gemakkelijker is een compromis te bereiken als we met onze ambities hoog inzetten, dan wanneer we met weinig genoegen nemen. Het is dus eenvoudiger een compromis te bereiken over een ambitieus voorstel dan over een beperkt voorstel. Het zou dus een vergissing zijn als we in een poging iedereen tevreden te stellen uit zouden komen op een volledig onbegrijpelijk Europees beleid. We moeten ons van dat risico steeds bewust blijven.

Mijnheer Goebbels, u heeft het over architectuur en loodgieters. Ik reken inderdaad op de steun van Luxemburg, zodat de financiële architectuur binnen én buiten ons continent op een ingrijpende wijze kan worden hervormd.

U moet niet denken dat ik daarmee kritiek lever, mijnheer Goebbels. En ik val u zeker niet aan. Het is maar een opmerking.

Mevrouw De Sarnez heeft het goed samengevat: we kunnen geen bezwaar aantekenen tegen praktijken buiten ons continent als we diezelfde praktijken binnen ons eigen werelddeel wel toestaan. Dat is alles. Als er mensen zijn die denken dat we het uitsluitend over hen hebben vergissen ze zich. Ik richt me tot niemand in het bijzonder – het zou niet bij me opkomen.

Mevrouw De Sarnez, u heeft gezegd dat we de juiste beslissingen hebben genomen en daar wil ik u voor bedanken. Ik wil graag reageren door te zeggen dat ik persoonlijk uw voorstel voor een Europese regelgevende instantie steun. Dat is logisch. Waarom doen we dat dan niet meteen? Omdat bepaalde kleinere landen denken ze dat ze hun eigen identiteit beschermen door vast te houden aan hun eigen systeem voor regulering. Ik zet niemand in het beklagdenbankje. Ik geloof echter wel, mevrouw De Sarnez, dat we uiteindelijk inderdaad een Europese regelgevende instantie nodig zullen hebben. Tot dan zullen we in ieder geval de coördinatie tussen de verschillende regelgevende instanties in Europa moeten verzekeren. Dat is de aanpak die wij, met de Commissie, voorstellen. Ik geloof dat dit de enige realistische benadering is, omdat we anders in een impasse zullen geraken.

U heeft het ook gehad over Europese economische governance en een Europees economisch plan. Daar heeft u gelijk in, maar ik wil in verband met uw interventie graag verzet aantekenen tegen de stelling – niet uw stelling, overigens – dat elk Europees economisch initiatief automatisch tot een hoger begrotingstekort leidt. Ik zeg hier met nadruk: daar moeten we mee ophouden. We mogen allemaal vrijuit spreken. Het is mogelijk om voorstander te zijn van een Europees economisch beleid zonder daarmee ook voorstander te zijn van een hoger tekort. We kunnen het beleid in de verschillende landen niet coördineren door gewoonweg een economisch herstel op verzoek uit te voeren.

We – ik zeg niet “u” – moeten niet langer elkaar uitspraken toeschrijven zoals we dat vroeger deden als iemand de euvele moed had een eigen mening over het monetaire beleid uit te dragen. Het is gewoonweg heel goed mogelijk een ander monetair beleid voor te staan zonder de onafhankelijkheid van de ECB in het geding te brengen. En ik durf zelfs dit te zeggen: het is mogelijk om voorstander te zijn van een Europees structureel economisch beleid zonder voorstander te zijn van een toename van het tekort. Laten we dus ophouden met te zeggen dat sommigen gelijk hebben en anderen ongelijk. Integendeel: het Europese debat moet nu juist een echt debat zijn, en niemand heeft het monopolie op de waarheid.

Af en toe moeten we afstand nemen – en dat zou wel eens het enige punt kunnen zijn waarop ik me bij de heer De Villiers aansluit – van de dogma's die het concept Europa zulke schade hebben toegebracht. En dan heb ik het over dogma's die des te minder legitiem zijn omdat ze vaak niet eens voortvloeien uit beslissingen van democratische en dus legitieme lichamen. Mijn eigen Europese ideaal is voldoende sterk om ervoor te zorgen dat de Europese democratie een echte democratie is. Groepsdenken, dogma's, vaste gewoonten en behoudzucht hebben de nodige schade aangericht en ik zal van de gelegenheid gebruik maken om hierover in verband met een ander onderwerp wat meer te zeggen.

Mijnheer Szymański, ik zal u vertellen dat ik de problemen van Polen goed begrijp, en dan zeker de problemen die voortvloeien uit het feit dat 95 procent van de economie van het land van kolen afhankelijk is. Ik geloof echter dat Polen Europa nodig heeft om zijn mijnindustrie te moderniseren, en ik geloof ook dat het heel goed mogelijk is overeenkomsten met Polen te bereiken over schone kolen. Polen heeft dus héél Europa nodig om zijn mijnindustrie te moderniseren. Kortom: wij hebben Polen nodig en Polen heeft Europa nodig. En op basis van dat gegeven gaan we nu samen met de heer Barroso proberen een compromis te bereiken met onze Poolse en Hongaarse vrienden en een aantal anderen die zich zorgen maken over hun groei.

Mijnheer De Villiers, ik heb, zoals u zegt, dogma's van hun voetstuk gehaald, en dat is omdat ik geloof dat we pragmatisch moeten zijn. Maar ik schrijf Lissabon – het Verdrag – geen tekortkomingen toe die het niet heeft. Ik bevind me in een zodanige positie dat ik wel degelijk kan inzien dat het Verdrag van Lissabon geen wonder is. Het is niet perfect – maar niets, afgezien van de Vendée, mijnheer De Villiers – is perfect, zeker niet als je 27 landen met verschillende regeringen en een uiteenlopende geschiedenis bijeenbrengt. U moet het idee van een ideaal verdrag gewoon opgeven – u weet maar al te goed dat zoiets niet kan bestaan. Europeanen zijn pragmatici, verstandige mensen die liever een onvolmaakt verdrag hebben waarmee ze dingen kunnen verbeteren dan een volmaakt verdrag dat er nooit komt, eenvoudigweg omdat er over zo'n ongrijpbaar idee nooit overeenstemming kan bestaan.

Dat is waar het in Europa over gaat: elke dag voortgang boeken, omdat we een einde wilden maken aan oorlog en omdat we een ruimte voor democratie wilden creëren. Ik geloof, mijnheer De Villiers, dat u zich op een andere vijand moet richten. De vijand waartegen u nu vecht is een product van uw verbeelding. Het is in de context van de huidige crisis toch duidelijk dat de mensen in Europa goed begrijpen dat samenwerking een teken van kracht is – niet van zwakte. Zelfs iemand die zo sterk en getalenteerd is als u staat machteloos

als u de crisis alleen te lijf zou moeten. Het is dan beter een compromis te sluiten met de rest van Europa dan in uw eigen hoekje te gaan zitten in de wetenschap dat u eigenlijk gelijk heeft.

Mijn antwoord is ook op u van toepassing, mijnheer De Villiers, als het gaat om “vrijheid”. En dat is het antwoord van een vrij man, ook in het Franse politieke debat. Ik denk dat stoppen met kwetteren nu het belangrijkste is. Ik geloof dat we goede compromissen kunnen sluiten met oprechte mensen die hun ideeën goed doordenken. Het probleem met het Europese politieke debat is nu juist dat er zo weinig ideeën zijn. Dat geldt voor ons allemaal, voor alle politieke stromingen. Het is alsof de gedachte dat je met iets nieuw zou kunnen komen ons verlamde. Als Europa op bepaalde momenten vooruitgang heeft geboekt, dan was het omdat mannen en vrouwen op die momenten bereid waren nieuw terrein te ontginnen. De zelfkritiek waar u toe oproept is iets waartoe we allemaal verplicht zijn. We hebben in Europa heel lang gehandeld alsof we onbeweeglijke objecten waren. We volgden de oprichters, maar niet hun ideeën – we baanden ons geen nieuwe paden en we verzuimden nieuwe ideeën te ontwikkelen. Ik geloof oprecht dat we nu wat meer vindingrijkheid moeten tonen, omdat het grootste gevaar er uiteindelijk in bestaat dat we vandaag helemaal niets doen – en dus niet dat we iets stoutmoedigs doen omdat we met een geheel nieuwe situatie worden geconfronteerd.

Mijnheer Kozlík, transparantie is van cruciaal belang. Wat de kredietbeoordelingbureaus betreft: ik geloof dat de opstelling van deze bureaus wel het meest schandalige aspect van deze crisis is. Ze gaven producten op zondag een triple-A, en de maandag daarop was die waardering gezakt tot triple-B. We kunnen niet toelaten dat kredietbeoordelingbureaus – de meeste daarvan zijn Amerikaans – hun monopolie behouden. Kredietbeoordelingbureaus, hun onafhankelijkheid met betrekking tot bepaalde groepen en het instellen van een Europees kredietbeoordelingbureau zullen de kernpunten vormen bij de eerste top over regelgeving in de toekomst. Wat mededinging betreft: ik zal u – en iedereen die het over mededinging heeft gehad – vertellen dat ik geloof in mededinging. Ik heb echter genoeg van mensen die van mededinging een doel maken, terwijl het natuurlijk een middel is om een bepaald doel te bereiken. Mededinging is een middel om groei te verwezenlijken; het is geen doel op zich. Ik zal al het mogelijke ondernemen om die opvatting terug te brengen in het nieuwe Europese beleid.

Ik geloof in vrijheid, ik geloof in vrijhandel en ik vind dat we protectionisme moeten verwerpen. Mededinging moet een middel voor het verwezenlijken van groei zijn. Van mededinging een doel op zich maken is een vergissing. Dat vond ik vóór de crisis, en dat denk ik nog steeds.

Mijnheer García-Margallo, u had het bij het rechte einde toen u zei dat we een nieuw Bretton Woods nodig hadden, en wel omdat – zoals de heer Daul en de heer Schultz zojuist hebben aangegeven – het geen zin heeft een internationale top te organiseren als we dan niet meer gaan doen dan wat pleistertjes op de wonden plakken. Als we het systeem maar voor de helft veranderen, heeft het geen zin.

U heeft het over boekhoudkundige normen gehad – maar kijk eens goed naar onze banken. Om te beginnen is het zo dat de dictatuur van de Amerikaanse boekhoudnormen niet langer aanvaard kan worden. Ten tweede is de hoeveelheid geld die een bank kan uitlenen afhankelijk van de eigen fondsen en het eigen vermogen van die bank. Als wij dat vermogen berekenen op basis van de marktwaarde – en dan heb je het over een markt die zo gedestabiliseerd is dat hij niet langer bestaat –, dan maken we de banken armer, waardoor ze nog minder goed in staat zullen zijn hun functie waar te nemen. Het idee om de boekhoudnormen te herzien, zoals de voorzitter van de Commissie heeft voorgesteld, kon op onze steun rekenen – er was haast bij. Mijnheer de Voorzitter, ik wil het Parlement graag bedanken voor het feit dat het zo snel gereageerd heeft. Iedereen in de Raad heeft die snelle reactie – het ging hier immers om een medebeslissingsprocedure – ten zeerste op prijs gesteld.

Mijnheer Rasmussen, was deze crisis te vermijden geweest? Voor we daarover iets kunnen zeggen, moeten we het eerst eens worden over de oorzaak van de crisis. Wat is er gebeurd? De Verenigde Staten, onze vriend en bondgenoot, hebben de afgelopen dertig jaar op te grote voet geleefd. De *Federal Reserve Bank* heeft een beleid gevolgd dat onder andere inhield dat de rente zeer laag werd gehouden, waardoor iedereen die maar wilde geld kon lenen. De afgelopen jaar hebben we de enorme schulden van 's werelds sterkste mogendheid meegezeuld, en nu zal de hele wereld moeten helpen die schulden te vereffenen.

De Amerikanen moeten dus hun verantwoordelijkheid nemen en samen met ons de gevolgen aanvaarden. Ik zie echter niet hoe wij, alleen, de Amerikanen hadden kunnen overreden de zojuist genoemde strategie te staken. Ik moet daaraan toevoegen dat een aantal van onze banken niet langer doet wat banken behoren te doen: banken moeten particulieren en ondernemingen leningen verschaffen, om burgers te helpen met de groei van hun gezinnen en bedrijven te helpen met de groei van hun projecten, en daarmee, na het verstrijken van een bepaalde periode, geld te verdienen. Onze banken hebben zich echter verder ontwikkeld

in wat men wel de *trading rooms* noemt. Ze zichzelf jarenlang wijsgemaakt dat het gemakkelijker is geld te verdienen met speculatie dan met investeringen.

Ik moet daarbij wel opmerken dat de onderlinge risicoverzekering ertoe heeft geleid dat de banken elkaar overeind hebben gehouden. Er zijn in Europa 8 000 banken, waarvan er 44 internationaal opereren. Als wij hadden toegestaan dat één bank failliet ging – zoals men dat in de VS heeft gedaan met Lehman Brothers – dan zou het hele systeem zijn ingestort. Ik weet niet hoe we de crisis hadden kunnen vermijden, mijnheer Rasmussen, maar ik geloof wel dat die crisis, als wij niet hadden gereageerd op de wijze waarop we dat gedaan hebben, ons eronder zou hebben gekregen. Dat geloof ik oprecht.

U zegt dat we nog voor Kerstmis voorstellen moeten formuleren, maar we hebben die voorstellen voor het midden van november al nodig. Ik ben inderdaad van plan om samen met voorzitter Barroso initiatieven te nemen om te verzekeren dat wij, Europeanen, naar deze top kunnen afreizen om daar met één stem te spreken. En we zullen daarbij nóg iets proberen te verwezenlijken, mijnheer Rasmussen. We moeten overeenstemming bereiken over de grootste gemene deler – en dus niet de kleinste. Bij het zoeken naar een consensus loop je immers altijd het risico dat je je ambities op een wat lager plan moet zetten. Dat risico bestaat. Ik hoop daarom dat we ambitieus zullen blijven, niet al te veel water bij de wijn hoeven te doen en toch in staat zullen blijven met één stem te spreken.

Ik zal niet terugkomen op hedgefondsen. Ik heb al gezegd dat die gereguleerd moeten worden. Geen enkele financiële instelling, hetzij openbaar, hetzij particulier, mag buiten de regelgeving vallen.

Mevrouw Neyts-Uyttebroeck, u heeft gevraagd of de besprekingen met Rusland zullen worden voortgezet, ongeacht de ontwikkelingen. Natuurlijk niet – maar probeert u zich onze positie eens voor te stellen. Rusland heeft zijn tanks 40 kilometer buiten Tbilisi halt laten houden, en dat is precies waar wij in Europa om hadden verzocht. Rusland heeft zijn troepen teruggetrokken over de grenzen van vóór de crisis van 8 augustus. Rusland heeft waarnemers – Europese waarnemers nog wel – toegelaten, en Rusland zal ook – toegegeven: niet van ganser harte – naar Genève gaan. Als we, gelet op dit alles, de Top EU-Rusland nu opeens zouden schorsen, wie zal er dan wijs kunnen worden uit het Europese beleid? Niemand.

Ik moet op dit punt verduidelijken dat we in overleg met voorzitter Barroso voorzichtigheid hebben betracht en de top niet hebben geschorst, maar uitgesteld. Wat is het verschil? Als we hadden besloten de top te schorsen, zouden we die pas weer kunnen houden via een unaniem besluit van de Europese Raad, en dat zou volgens mij politiek gezien een slechte indruk maken. Het besluit om de top uit te stellen, stelt ons in staat weer verder te gaan zonder onverdiende pluimen uit te delen. Ik geloof daarom dat deze strategie getuigt van koelbloedigheid, van kalmte en van weldoordachtheid. Ik geloof niet dat we een andere keuze hadden, en ik ben er nog steeds van overtuigd dat Rusland een partner is waarmee we kunnen praten, en tegenover wie we eerlijk kunnen zijn. We kunnen de Russen alleen tot bepaalde acties bewegen als we met ze blijven spreken. Als we daarentegen niet met ze praten, zal Rusland het gevoel krijgen dat het omsingeld wordt, en dan zullen onze ideeën minder weerklank vinden. Ik daarvan overtuigd, maar het is natuurlijk heel wel mogelijk dat toekomstige gebeurtenissen zullen aantonen dat ik vergis. Het is voor ons dus een kwestie van onze verantwoordelijkheden aanvaarden.

Mijnheer Wojciechowski, het is niet aan de fungerend voorzitter van de Raad om te beslissen wie Polen moet vertegenwoordigen. Polen had in de Europese Raad twee zetels, en het was aan Polen om te beslissen wie deze zetels zouden moeten bezetten. Stelt u zich eens een Europa voor waarin de voorzitter van de Europese Raad het recht heeft om te zeggen: “jij mag er niet in en jij wel”. Wat voor soort Europa zouden we dan hebben? Polen heeft een president – die u kennelijk niet steunt – en een premier. Zij moeten zich als staatslieden en Europeanen opstellen en beslissen wie Polen moet vertegenwoordigen. We zijn er uiteindelijk toch uitgekomen. Begin december zal ik de gelegenheid krijgen Polen te bezoeken, en dan zal ik de Poolse president het volgende zeggen: “U moet uw belofte nakomen. U heeft beloofd het Verdrag van Lissabon te ondertekenen, een Verdrag dat door uw parlement is geratificeerd. Nu is het tijd úw belofte gestand te doen.” We hebben het nu gewoon over de geloofwaardigheid van een staatsman en politicus.

(Applaus)

Ik ben voldoende overtuigd van het gewicht dat Polen in Europa vertegenwoordigt, en ik zeg dit dus zonder dat iemand zich beledigd hoeft te voelen.

Mijnheer Martin, we hebben behoefte aan een onverschrokken Europese democratie. Ik ben op de hoogte van uw campagne, uw campagne tegen corruptie en vóór een goed functionerende democratie. U heeft volledig gelijk, maar ik kan u verzekeren dat we samen met voorzitter Barroso hebben laten zien dat we

onverschrokken kunnen zijn. Er waren hier ook mensen in dit Parlement die vonden dat ik op reis ging zonder mandaat. Als ik iedere keer op een mandaat moest wachten voor ik op reis kon, zou ik niet vaak ergens komen.

Mevrouw Sudre, ik dank ook u voor uw verslag. Europa bestaat nu inderdaad, en het voortzetten van de status-quo is geen optie. Ik denk dat we het daarover allemaal wel eens kunnen worden. Het ergste zou wel zijn als we na het voorbij razen van de storm zouden doorgaan alsof er niets is gebeurd. Dat zou het einde van het Europese ideaal inhouden. We hebben het recht niet om deze gelegenheid voorbij te laten gaan.

Sommige mensen reageren verbaasd: waarom organiseren we deze top op zo'n korte termijn? Dat zal ik u vertellen. We doen dat omdat we tegen onszelf zeiden: als we nu te lang wachten – en zeker als we wachten totdat er een nieuwe Amerikaanse president is gekozen –, dan kan de situatie wel eens blijven verslechteren, en dan hebben we geen antwoord. In het andere geval, als de situatie zou verbeteren, zou iedereen alles tegen de nu komende lente alweer vergeten zijn, en dan zou alles gewoon hetzelfde blijven. We moesten daarom in november al een top organiseren – wellicht de eerste van een reeks –, zonder rekening te houden met Amerikaanse agenda.

Dames en heren, ik geloof dat ik iedereen die het woord heeft gevoerd een reactie heb gegeven. Ik ben ook gebonden aan de agenda van het voorzitterschap en door het feit dat we nu een persconferentie gaan geven met de voorzitter van de Commissie en de Voorzitter van het Europees Parlement. Als ik niet op ieders vragen een antwoord heb gegeven, dan wil ik me bij de desbetreffende sprekers verontschuldigen. Als ik geen antwoord heb gegeven, dan is dat niet omdat ik dat niet wilde, maar eenvoudigweg omdat ik mij heb te houden aan mijn agenda voor vandaag. Ik heb mijn best proberen te doen, en ik zal in december, als u daar prijs op stelt, nogmaals in het Parlement verschijnen om dan wat uitgebreider antwoord te geven op de vragen van alle sprekers.

De Voorzitter. – Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, het mag duidelijk zijn uit zowel de interventies als dit applaus dat u kunt rekenen op de steun van het Europees Parlement.

José Manuel Barroso, *voorzitter van de Commissie*. – (EN) Ik wil even heel kort antwoord geven op de vraag die mij door de heer Rasmussen is gesteld. Ik moet ook vragen of u mij wilt excuseren, omdat ik op de persconferentie moet zijn. De Commissie zal worden vertegenwoordigd door commissaris Almunia.

Zoals ik eerder heb opgemerkt, zal geen enkel aspect van de financiële markten in onze evaluatie ontbreken. Ik wil u hartelijk bedanken voor de bijdrage die u persoonlijk, en vele leden van het Europees Parlement, in uw verslag hebt gedaan. Wij zullen naar al deze opties kijken. Zoals president Sarkozy zojuist heeft gezegd: wij willen een leidende rol spelen bij deze wereldwijde inspanning. Wij geloven dat wij enkele van deze voorstellen voor Kerstmis ten uitvoer kunnen brengen, zoals u hebt gevraagd, maar sommige ervan liggen technisch erg gevoelig. Wij zullen een besluit nemen en zullen over al deze kwesties het internationale debat stimuleren, maar ik geloof dat het ook belangrijk is dat wij voorstellen hebben die technisch deugen. U zult ongetwijfeld gemerkt hebben dat wij alles waarover met de Raad Ecofin overeenstemming is bereikt – de financiële routekaart – voor u beschikbaar hebben gemaakt. Het klopt niet als er wordt gezegd dat er onder deze Commissie geen wetgeving is gekomen op het gebied van de financiële diensten. Sinds het aantreden van deze Commissie zijn er op dit gebied 32 wetgevingsmaatregelen goedgekeurd via een medebeslissings- of comitologieprocedure; 19 van deze maatregelen zijn via een medebeslissingsprocedure tot stand gekomen. Er zullen er in de komende weken en maanden nog enkele volgen, om te beginnen met het voorstel over kredietbeoordelingsbureaus begin volgende maand.

Laat ik u een voorbeeld geven over die ratingbureaus. Laten we hier heel duidelijk over zijn. Ik heb persoonlijk verschillende keren met verschillende regeringen gesproken over de noodzaak om de ratingbureaus te reguleren. Het antwoord was een beslist "nee". Zo is het gegaan. Daarom vraag ik u, de mensen die de Commissie bekritisieren: misschien kunt u een beetje van uw invloed bij uw eigen regering aanwenden of bij de partijen die in uw regering zitten. Dat zou heel nuttig zijn omdat toen wij hier enkele maanden geleden over discussieerden – en commissaris McCreevy was op dit gebied vóór regulering van de ratingbureaus – het meest ambitieuze voorstel waarover enkele regeringen nadachten in feite een gedragscode was.

U zegt misschien dat dit allemaal prima is en de Commissie het recht heeft om dit te doen. Dat is waar, maar op het gebied van de financiële diensten zijn de zaken, zoals u weet, niet hetzelfde als op vele andere gebieden. Toen we ons in een crisis bevonden – en het hoogtepunt van de crisis was in september van dit jaar (maar sinds augustus van afgelopen jaar hebben we deze routekaart) – werd ons, in feite, door velen in onze regeringen ten zeerste aangeraden geen voorstellen naar voren te brengen die tot een grotere gealarmeerdheid of een soort paniekreflex zouden kunnen leiden. Dit is een zaak waarin de Commissie volgens mij voorzichtig

moet zijn. In de zeer gevoelige kwesties inzake de financiële markten moeten we voorkomen dat we met loze aankondigingen grote gevolgen veroorzaken. Wij kunnen niet zomaar dingen verkondigen. Het is in deze zaak heel belangrijk om de coördinatie tussen Parlement, Commissie en Raad te handhaven. Ik zou zeggen dat wij in de Europese Commissie per definitie vóór een Europese dimensie zijn bij regelgeving en toezicht. Ik zal er geen doekjes om winden. Als de Commissie niet vaak voorstellen uitvoert die u terecht naar voren hebt gebracht, dan was dat niet altijd omdat wij zaten te slapen of omdat er een ideologische kloof was. Dan was het omdat uit een analyse van de situatie bleek dat de mogelijkheid om ze te verwezenlijken nul of ongeveer nul was. Dit is iets wat ik u in alle eerlijkheid wil zeggen. Wij zullen de tijd hebben om naar alle oorzaken en alle fasen van dit proces te kijken, maar ik denk dat het belangrijk is dat u dit weet bij het debat.

Eerlijk gezegd, twee weken geleden zeiden een aantal van onze regeringen nog steeds dat we geen Europees antwoord nodig hebben. Misschien hebt u gezien dat ik een artikel in de Europese pers heb gepubliceerd waarin ik heb gepleit voor een Europees antwoord en enkele van onze regeringen zeiden: "Nee, wij kunnen het wel op nationaal niveau oplossen. Wij hebben geen Europese dimensie nodig." Laten we daarom proberen collectief te handelen. Laten we kritisch naar onszelf kijken, zoals we allemaal moeten doen, maar laten we proberen een simplistisch antwoord op een zeer ingewikkelde kwestie te vermijden. Wij zijn er klaar voor om constructief met het Europees Parlement en de Raad samen te werken om goede oplossingen te vinden voor Europa en zo mogelijk voor de rest van de wereld.

(Applaus)

VOORZITTER : MARTINE ROURE

Ondervoorzitter

Gilles Savary (PSE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik betreur het dat de heer Pöttering mij het woord niet heeft gegeven toen ik daarom vroeg, want waar ik hem om verzocht was niets meer dan het recht op weerwoord, en ik zou daarvan graag gebruik hebben gemaakt toen de fungerend voorzitter van de Raad nog hier was.

Ik ben verontwaardigd over de wijze waarop de Franse socialisten hier als het ware buiten de wet worden geplaatst. Ik heb nooit – ik herhaal: nooit – meegemaakt dat een fungerend voorzitter van de Raad het nut van enige politieke partij in twijfel trok. En ik heb ook nog nooit meegemaakt dat een president van de Franse Republiek zijn landgenoten in een internationaal forum belachelijk maakt. Ik vind dat beledigend en ik had graag dat de Franse regering haar formele excuses aanbood.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Robert Atkins (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, even een punt van orde. We hebben opnieuw een voorbeeld van de belachelijk slechte wijze waarop de zaken van deze Kamer worden geleid. Het wordt onderhand tijd dat het voorzitterschap zich realiseert dat wanneer er stemmingen worden gehouden ze op de aangekondigde tijd dienen te worden gehouden en dat niemand belangrijker is dan de uitoefening van onze democratische rechten tijdens de stemmingen. Ik wil u vragen om bij het voorzitterschap ter sprake te brengen hoe onze zaken worden geleid, zodat ze verbeterd kunnen worden en wij op tijd stemmen en toezeggingen tot de juiste lengte beperkt blijven.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijnheer Atkins, als u het goed vindt, gaan we nu verder met het debat.

Dames en heren, ik zou u willen verzoeken u strikt aan uw spreektijd te houden. Wees niet verbaasd als ik u onderbreek.

Linda McAvan (PSE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het is jammer dat de fungerend voorzitter van de Raad vertrokken is want ik had een boodschap voor hem, maar ik hoop dat de heer Jouyet haar zal aannemen.

Wat hij vanochtend over klimaatverandering heeft gezegd is buitengewoon belangrijk en hij herinnerde de heer Nassauer er terecht aan dat het nu niet de tijd is om onze ambities op het gebied van klimaatverandering te laten varen en de voorstellen die voor ons liggen af te zwakken.

(Applaus)

Er is een enorme lobby geweest in dit Parlement en de Raad. Deze begon lang voordat de financiële crisis deze zomer uitbrak: hij begon verleden jaar al. De inkt was nog niet droog of men probeerde de Verklaring van Berlijn al af te zwakken.

President Sarkozy vroeg om het *engagement* van het Parlement. Hij krijgt meer dan het *engagement*: hij krijgt ons in een medebeslissingsprocedure. Ik weet niet waarom we zelfs maar discussiëren over het belang van medebeslissing: er komt geen klimaatpakket zonder dat dit Parlement mede beslist.

Wij willen voor Kerstmis een overeenkomst. De socialistische fractie kan u die beloven. Van de andere kant ben ik niet zo zeker, misschien dat de heer Sarkozy het zijn mensen eens wil vragen. De socialistische fractie wil vóór Kerstmis een overeenkomst, maar niet zó maar een overeenkomst. Wij willen een geloofwaardige overeenkomst; we willen er een waarin milieu, banen en concurrentievermogen met elkaar in evenwicht zijn.

Wij willen er echter niet een die de laagste gemene deler is. President Sarkozy heeft ons er zojuist aan herinnerd wat er gebeurt als je voor de laagste gemene deler gaat. We weten dat de individuele landen problemen hebben – en daarover kunnen we praten – maar we moeten een pakket hebben dat geloofwaardig is voor de internationale onderhandelingen, geen pakket dat is gebaseerd op compensaties in andere landen, omdat dat niet geloofwaardig is, en geen pakket dat de regeling over het emissiehandelssysteem ontmantelt en de koolstofprijs tenietdoet. Fungerend voorzitter, ik hoop dat u deze boodschap aan de heer Sarkozy overbrengt.

De heer Nassauer heeft gesproken over de kosten van het klimaatveranderingspakket. Tegenwoordig gooien we miljarden en miljarden aan tegen de financiële crisis waarvoor onze banken zich gesteld zien. Uiteraard zijn er kosten verbonden aan het pakket dat de Commissie heeft uitgewerkt, maar ik wil niet over een paar jaar naar onze burgers teruggaan en zeggen dat er miljarden meer gevonden moeten worden omdat we niet in staat zijn geweest om hier en nu iets aan de klimaatverandering te doen. Erger dan het geld dat ermee gemoeid is, is dat er levens over de hele planeet zullen worden verwoest. Er is politieke moed nodig van alle kanten van dit Huis; laten we opschieten en de overeenkomst met de Raad sluiten en wel voor Kerstmis, op tijd voor de internationale onderhandelingen.

(Applaus)

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Ik wil slechts één opmerking maken. De voorzitter van de Commissie heeft gezegd dat de reactie van de Europese Unie op de crisis ontoereikend was. In werkelijkheid was het een sterke reactie. De lidstaten hebben gereageerd, maar de reactie van de Europese instellingen was traag. Dat werd vandaag in deze zaal nog eens perfect geïllustreerd – toen mijnheer Sarkozy vertrok, vertrokken ook alle journalisten. Niemand interesseert zich voor ons. Dit komt vooral door ons onvermogen om onze manier van werken te hervormen. Bij de Europese Commissie en in het Europees Parlement zitten tal van uitstekende mensen, maar het bureaucratische systeem smoort elk initiatief in de kiem. We waren wel in staat om op de tsunami in Azië te reageren, maar morgen debatteren we over een begroting die is opgesteld zonder rekening te houden met het feit dat we in Europa met een economische tsunami te maken hebben. We kunnen best iets doen, door andere prioriteiten vast te stellen in onze begroting. We kunnen ook in onze parlementaire commissies prioriteiten bepalen die ons zouden helpen om de crisis te overleven en aan de verwachtingen van het publiek te voldoen. De Europese Commissie moet worden hervormd. Ik zou willen benadrukken dat de strategische taken van de Commissie van haar technische moeten worden losgekoppeld. Hierdoor zou zij efficiënter functioneren.

John Bowis (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, tegen de fungerend voorzitter, die nu afwezig is, zou ik willen zeggen: u hebt welluidend gesproken over de uitdaging waarvoor onze economische toekomst staat, die terecht bovenaan onze agenda staat, maar u hebt op de top en vandaag opnieuw niet minder terecht en welluidend duidelijk gemaakt dat het uw bedoeling is om het tijdschema en de doelen voor het aanpakken van de klimaatverandering te handhaven. Uw woorden raken de kern en zijn juist. Het klimaatpakket is, zei u, zo belangrijk dat we het niet eenvoudigweg kunnen loslaten met de financiële crisis als excuus.

Het was zeer belangrijk dat kanselier Merkel, ondanks de reële zorgen die haar land en andere landen hebben, duidelijk heeft gemaakt dat Duitsland ervoor gepleit heeft de klimaatdoelstellingen uit te voeren en vóór de top van december oplossingen te vinden. Als dat de uitdaging is die u ons geeft, dan geloof ik dat het Parlement effectief en op tijd zal reageren.

Maar de focus ligt nu, moet ik zeggen, bij de Raad. Om dit te bereiken zullen we een geruststelling nodig hebben voor de landen met echte problemen, zoals de problemen die Polen bijvoorbeeld heeft met kolen. We zullen duidelijk moeten zijn over de lichtere criteria die zoals we weten zullen worden gehanteerd voor

een beperkte lijst industrieën en sectoren die geconfronteerd worden met reële wegglekproblemen. Wij moeten er ook heel duidelijk over zijn dat onze steun voor biobrandstoffen in de vervoerssector afhankelijk is van de ontwikkeling van brandstoffen uit duurzame bronnen. Zonder dat zouden we onherstelbare schade aan onze omgeving kunnen aanrichten en aan de leefomgeving van mensen en de in het wild levende dieren en planten.

We hebben onszelf voor een enorme uitdaging gesteld, maar we kunnen het ons niet permitteren om deze te verliezen. Een milieuramp zou onze huidige economische problemen tot iets onbeduidends doen verbleken.

Zoals president Sarkozy gezegd heeft, moet het beleid op de twee terreinen samengaan. Maar wij moeten er ook voor zorgen – en de president moet ervoor zorgen – dat het Parlement niet met lege handen komt te staan door het onvermogen van de Raad om zijn goede voorbeeld te volgen.

Bernard Poignant (PSE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik ben de eerste Franse socialist die zich in dit debat mengt. Ik betreur het dat de fungerend voorzitter van de Europese Raad, die grappen meende te moeten maken over een van de belangrijkste politieke partijen in zijn prachtige land, niet meer hier aanwezig is. Hij mag grappen maken zoveel hij wil, maar hij is dan wel verplicht te blijven om naar de reacties te luisteren. Dat is waar ik mij over beklaag. Ik meen verder dat het een slechte zaak is als de fungerend voorzitter van de Europese Raad probeert verdeeldheid te zaaien in een van de belangrijkste politieke fracties in dit Parlement. De heer Schultz heeft hem van repliek gediend. Als de president grapjes meent te moeten maken over het Franse socialisme, laat hem dan eens goed kijken over wie hij het heeft. Hij vergeet dat het Franse socialisme Europa François Mitterand heeft gegeven, Jacques Delors ...

(Applaus)

... en in zijn verlangen om zichzelf in Europa geloofwaardigheid te verlenen vergeet hij dat hij zelfs twee socialisten heeft geleend: Bernard Kouchner en Jean-Pierre Jouyet.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Mevrouw de Voorzitter, twee dingen zijn belangrijk. Ten eerste: de financiële crisis. Het is belangrijk dat we vanuit Europa met één stem spreken. De vorige keer dat we samen met de VS een crisis aanpakten, was toen we het terrorisme moesten bespreken. Wij importeerden heel wat regels die nu erg vreemd lijken voor de Europese manier van denken over privacy. In de huidige crisis moeten we een Europese benadering hebben en daarom hebben wij gemeenschappelijke regels en normen nodig voor zaken als transparantie, solidariteit en welke financiële instrumenten op de Europese markt moeten worden toegepast. Het Stabiliteitspact zou daarvoor een uitstekend instrument zijn.

Ten tweede: het klimaatpakket. We hebben in de twee hoofdcommissies over het klimaatpakket gestemd en met grote meerderheid een lijn vastgesteld die het Commissievoorstel steunt. We zullen niet op onze schreden terugkeren, noch wat de doelstellingen noch wat de planning betreft. Als het voorzitterschap het beklemtonen van zowel de doelstellingen als de planning serieus neemt, wachten we op het bericht over wanneer wij voor concrete gesprekken rond de tafel kunnen gaan zitten. Wat het Parlement betreft: wij zullen gebruik maken van ons medebeslissingsrecht en de medebeslissingsprocedure binnen het interinstitutioneel evenwicht.

(Applaus)

Alexander Radwan (PPE-DE). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ook ik had er de voorkeur aan gegeven de heer Sarkozy en de heer Barroso rechtstreeks aan te spreken. Ik wilde namelijk vooral het woord richten tot de voorzitter van de Commissie, aangezien we de afgelopen jaren vergeefs hebben aangeklopt bij enkele commissarissen.

De burgers verwachten dat Europa zich met belangrijke zaken bezighoudt en niet met details. De heer Schulz, die zojuist de zaal heeft verlaten, heeft alle conservatieven over één kam geschoren. De mensen zitten niet te wachten op betutteling ten aanzien van minder belangrijke zaken. Ze willen echter wel dat de middenstand en de burgers minder regulerende beperkingen worden opgelegd, en dat de EU bij belangrijke kwesties handelend optreedt. Ik wil benadrukken dat het Europees Parlement de Commissie al in 2003 heeft verzocht een voorstel over ratingbureaus in te dienen. Het is verbazingwekkend dat ook de Commissie inmiddels van het woord hedgefonds heeft gehoord, hoewel dat niet voor alle commissarissen geldt. De voorzitter van de Commissie houdt zich momenteel met dit onderwerp bezig.

De heer Schulz heeft het zich bepaald niet moeilijk gemaakt toen hij verklaarde dat de schuld volledig bij de conservatieven ligt. Het was in feite de Raad die jarenlang verhinderde dat er vooruitgang werd geboekt op het gebied van het toezicht. Het waren de Duitse ministers van Financiën Eichel en Steinbrück. Ik wil het

Parlement in herinnering brengen dat de persoon die er in het verleden herhaaldelijk voor heeft gezorgd dat kwesties op Europees niveau vertraging opliepen, de heer Koch-Weser was, die nu een goede functie heeft bij Deutsche Bank. Ik wil de socialisten vragen hun voorzitter hiervan in kennis te stellen.

Wij verwachten dat Europa in de toekomst bij de regulering van de financiële markten zijn grondbeginselen en prioriteiten naar voren brengt. De focus moet dus liggen op duurzaamheid, en dat is meer dan het nemen van maximale risico's om een zo hoog mogelijk rendement te behalen. Verder moet het zich op de grondbeginselen oriënteren, dat zou een kleine of middelgrote onderneming ook doen. Dit zijn aangelegenheden die we in internationaal verband aan de orde moeten stellen. Het organiseren van internationale conferenties is daarbij niet voldoende. Europa moet eensgezind zijn, zodat het in staat is op internationaal niveau te waarborgen dat iets dergelijks niet meer kan gebeuren.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, als ik de conclusies van de Raad doorlees, valt één ding me op. Er wordt over salarissen gepraat, en terecht: dat is een belangrijk onderwerp, en we moeten daar samen een oplossing voor vinden. Dat is onze verantwoordelijkheid. Maar dan zijn er ook nog de belastingparadijzen, en ik heb de indruk – maar ik kan me vergissen – dat de tekst daarover zwijgt. Ook tussen de regels valt er over dit onderwerp niets te lezen.

De fungerend voorzitter van de Raad heeft gezegd dat we ambitieus moeten zijn en niet moeten aansturen op de laagste gemene deler. Ik zou hem graag willen verzoeken hetzelfde te doen met belastingparadijzen. En ik wil voorzitter Barroso, als hij tenminste werkelijk een oplossing wil vinden voor deze vraagstukken, graag vragen of het geen goed idee zou zijn om zijn taskforce voor het omgaan met deze crisis uit te breiden, door ook commissaris Kovács in het team op te nemen.

Tot slot wil ik de Commissie vragen om de lidstaten aan te moedigen hun nationale actieplannen te herzien. Wat heeft het voor zin als we het economisch beleid coördineren op basis van nationale programma's die niet eens rekening houden met de voorspelling dat ons een recessie te wachten staat? Daar zullen we immers een antwoord op moeten formuleren. Als de Commissie economische governance serieus neemt, moet ze de lidstaten oproepen hun plannen te herformuleren en daarbij rekening te houden met de reële economische situatie waarmee ze geconfronteerd zullen worden.

Nu heeft iedereen eindelijk het zijne bijgedragen, en als gevolg daarvan zien we nu een zekere mate van Europese samenwerking, maar die gaat niet ver genoeg. We hebben nu een historische gelegenheid om de lidstaten de instrumenten te verschaffen waarmee ze het functioneren van hun economisch beleid en hun economische en industriële strategieën kunnen beïnvloeden. Laten we die kans dus met beide handen aangrijpen. U dient namens de Commissie het initiatief te nemen en de lidstaten een kader te verschaffen voor de wijze waarop ze de naasting van hun banken kunnen aanwenden om deze banken te transformeren in instrumenten voor het garanderen van de lange termijninvesteringen die we ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer Jouyet, de Europese Raad heeft een deel van zijn conclusies aan energiezekerheid gewijd, maar dat is kennelijk niemand opgevallen – in de debatten hebben we er gaan aandacht aan besteed. En dat terwijl dit onderwerp nu belangrijker is dan ooit. Ik sluit me aan bij de conclusies van de Raad, maar uiteindelijk zijn het de details die doorslaggevend zijn. En die concrete details ontbreken. Ik wil er graag twee bespreken.

Om te beginnen een van de kernpunten: de betrekkingen tussen de EU en de producenten- en doorvoerlanden. Het idee om een intensievere energiediplomatatie te bedrijven is volkomen gerechtvaardigd, maar wat ontbreekt is de wil, bij de lidstaten, om overeenstemming te bereiken over de boodschap die we aan derde landen overbrengen. Ook de samenhang tussen de verschillende nationale strategieën met betrekking tot het gemeenschappelijk belang van de Unie is gebrekkig. Het komt erop neer dat we geen gemeenschappelijk buitenlands beleid hebben, en geen gemeenschappelijk beleid op het gebied van energiezekerheid. We zijn er nog lang niet in geslaagd een laagste gemene deler – de coördinatie van onze posities ten aanzien van de producenten- en doorvoerlanden – te formuleren en te implementeren. In plaats van met één stem te spreken, voeren we een beleid van “ieder voor zich”. Dat blijkt ook uit het feit dat er een reeks bilaterale overeenkomsten zijn afgesloten, die onze onderhandelingspositie ondermijnen en ons imago – een gemeenschappelijk front naar buiten toe – schade toebrengen.

Het tweede probleem is dat er geen Europese projecten zijn. Er wordt niet gerept over olie- en gaspijpprojecten, en die zijn toch van cruciaal belang voor het verzekeren van onze energievoorziening. Zelfs het lot van Nabucco lijkt nu onzeker te zijn, terwijl dat project toch een topprioriteit wordt genoemd.

We moeten lering trekken uit de crisis in Georgië en de consequenties daarvan voor de energiezekerheid. En dat kunnen we doen door een doeltreffend systeem op te zetten voor de bescherming van de bestaande infrastructuur in de doorvoerlanden in tijden van oorlog en politieke instabiliteit.

Tot slot verwijs ik naar de kernwoorden van de Raad: verantwoordelijkheid en solidariteit. Nu is het aan ons om meer actie te ondernemen. Anders lopen we het risico dat het Europese externe beleid alleen op papier blijkt te bestaan.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik zou in het kader van dit debat over de conclusies van de Europese Raad twee kwesties onder de aandacht willen brengen.

Mijn eerste opmerking betreft de financiële crisis die zonder twijfel duidelijk heeft gemaakt dat het systeem van regulerend toezicht op de banken ingrijpend moet worden herzien. Deze wijzigingen zouden in de eerste plaats gericht moeten zijn op een betere risicobeoordeling van de activa en het aanpassen van de voorzorgsmaatregelen aan de nieuwe financiële instrumenten. Er is echter ook behoefte aan veranderingen die een einde kunnen maken aan het procyclische karakter van beslissingen over hypotheeklen, die stijgen en dalen naargelang van de prijs van onroerende goederen. Het is juist dit mechanisme dat aanleiding heeft gegeven tot de vorming van speculatieve zeepbellen.

De tweede kwestie die ik zou willen aanstippen, houdt verband met het klimaatpakket. Ik ben bijzonder ingenomen met het besluit van de Raad om te proberen een compromis te bereiken over het systeem voor de verkoop van vergunningen voor de emissie van CO₂. Bepaalde lidstaten zijn voor maar liefst 90 procent van hun energieproductie aangewezen op steenkool. Indien deze landen al vanaf 2013 verplicht zouden worden om voor 100 procent vergunningen aan te kopen, zal dit rampzalige gevolgen hebben voor hun economieën. Een beetje gezond verstand volstaat om in te zien dat er overgangperiodes moeten worden ingevoerd. Dat is ook met het oog op de eerbiediging van het beginsel van gelijke behandeling noodzakelijk.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de leiders van Europa hebben zich in maart 2007 onder het Duitse voorzitterschap en nog eens in maart 2008 onder het Sloveense voorzitterschap ertoe verplicht om de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met minstens 20 procent terug te hebben gebracht, een ambitie die op zich al beperkt is. Laten we ons geen illusies maken: om in Kopenhagen een internationaal klimaatakkoord voor de periode na 2012 erdoor te krijgen, zullen we een duidelijk en ondubbelzinnig statement moeten maken via onze wetgeving.

Door de huidige internationale financiële liquiditeitscrisis en de economische situatie zijn velen ervoor teruggeschrokken om CO₂-doelen voor de lange termijn te stellen of om de industrie ertoe te verplichten de noodzakelijke vermindering van broeikasgassen te verwezenlijken en zo de economie van Europa vooruit te stuwten in de richting van de koolstofarme, duurzame economie die we zo ontzettend hard nodig hebben. Ook ik ben van mening dat die duurzame economie een derde industriële revolutie zal ontketenen, waarbij de voortrekkersrol van Europa op het hele gebied van de nieuwe technologie ons opwindende voordelen kan opleveren.

Maar de EU-doelen voor de periode na 2012 moeten niet in het licht van de huidige economische crisis worden gezien. Ik geloof dat onze regeringen in staat zullen zijn om die op kortere termijn op te lossen en we moeten nu daden stellen, zodat toekomstige generaties niet de dupe worden – ook economisch gezien – van een uitstel van het klimaat- en energiepakket. Wij kunnen in de toekomst niet de hogere prijs betalen voor ons onvermogen om nu te handelen, anders zal de geschiedenis hard over ons oordelen, of, zoals president Sarkozy heeft gezegd, anders zullen wij een historische kans missen.

Het Europees Parlement heeft mij, als een van de rapporteurs over het klimaatpakket, een sterk mandaat gegeven om de onderhandelingen met de Raad in de dialoog te leiden en ik neem deze verantwoordelijkheid serieus. We moeten de doelen en het tijdschema handhaven en, zoals de heer Sarkozy heeft gezegd, grote ambities met enkele compromissen zullen aan de orde van de dag zijn. Ik zie uit naar een zeer nauwe samenwerking met zowel de Commissie als de Raad onder het Franse voorzitterschap. Ik geloof dat we samen kunnen en zullen komen tot een doelmatige en werkzame overeenkomst over het klimaat- en energiepakket vóór december van dit jaar ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Ieke van den Burg (PSE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het is interessant om te zien dat toezicht op de financiële markten in de Raad prioriteit heeft gekregen. Ik waardeer het dat er een groep op hoog niveau

onder leiding van Jacques de Larosière is opgericht, iets waarvoor we in dit Parlement al verschillende jaren hebben gepleit.

Ik wil graag één ding duidelijk maken: coördinatie alleen is niet voldoende. We hebben echt institutionele oplossingen nodig. Vrijwillige samenwerking van nationale toezichthouders op basis van het 'pas toe of leg uit'-principe, zoals in de voorstellen voor de Solvabiliteit II-richtlijn en de richtlijn voor kapitaalvereisten, is niet voldoende. Het Financial Stability Forum, dat nauwelijks verantwoording schuldig is en waarin zich alleen vertegenwoordigers van de grotere landen bevinden, die hun nationale belangen verdedigen, is evenmin voldoende. Dit laat niet duidelijk de stem van Europa horen. We hebben één gemeenschappelijke constructie nodig in de trant van het Europese systeem van centrale banken dat een zeer goede functie vervult doordat het intern als arbiter optreedt en op internationaal niveau een krachtige stem kan laten horen.

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, allereerst wil ik de Raad gelukwensen met het akkoord over de derde weg voor het energiepakket. Het is een verstandige oplossing, waarmee de onteigening van de energiebedrijven wordt voorkomen, maar waarmee toch consequente concurrentie wordt gewaarborgd.

Het tweede dat ik wil zeggen, is dat het onderwerp CO₂ in deze periode van financiële crisis natuurlijk erg belangrijk is, aangezien we juist door de veiling weer het gevaar lopen dat we voorbijgaan aan de reële economie en dat er een nieuw speculatief financieel instrument wordt gecreëerd. Als gevolg daarvan zal de energie-intensieve industrie uit Europa worden verdreven. Ik wil u daarom vragen nogmaals serieus te overwegen of het niet zinvoller is CO₂-certificaten met de heldere doelstelling van een vermindering van de uitstoot met 20 procent gratis toe te wijzen in plaats van het geld weg te halen bij de bedrijven die dit nodig hebben voor onderzoek en innovatie, zodat ze de vermindering van 20 procent kunnen realiseren.

Ook moeten we de investeringen stimuleren, vooral met het oog op de kleine en middelgrote ondernemingen. Daarom wil ik oproepen tot een substantiële uitbreiding van de trans-Europese netwerken, vooral op het gebied van energie, en tot het ontwikkelen van strategieën voor doeltreffendere beleidsmaatregelen inzake energie-efficiëntie, omdat dat ontzettend belangrijk is voor onze ambachtelijke bedrijven en voor de werkgelegenheid en de nettolonen in Europa.

Ten slotte wil ik commissaris Kovács verzoeken na te denken over de vraag, hoe we door middel van het fiscale beleid, en dan vooral door middel van nieuwe en kortere afschrijvingsmogelijkheden en toepasselijke belastingvrije bedragen, de economie weer vlot kunnen trekken. Het is zeer goed mogelijk dat de Europese economie als gevolg van dit nieuwe fiscale beleid en door stimulerende maatregelen weer op gang wordt geholpen.

Giles Chichester (PPE-DE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het zou niet vergezocht zijn om de crisis op de financiële markten met een orkaan te vergelijken: als de wind eenmaal is gaan liggen, lijkt het of alles kalm is, maar het duurt jaren voor de aangerichte verwoestingen zijn opgeruimd. Dat zal ook het geval zijn met de economische en sociale gevolgen van de beroering die we hebben meegemaakt.

We moeten een goed evenwicht zien te vinden tussen continuïteit en aanpassing met het oog op de veranderde omstandigheden. Op het gebied van het energiebeleid betekent dit dat we moeten vasthouden aan de strategische doelen van energiezekerheid, duurzaamheid en concurrentievermogen, terwijl we moeten overwegen of we de tactiek, de middelen, moeten veranderen. Energie is van essentieel belang voor onze manier van leven en onze levensstandaard. Het is een industrie van de lange termijn, waarbij het bouwen van nieuwe capaciteit vijf, tien of vijftien jaar duurt en deze industrie kan natuurlijk op de korte termijn geen oplossing bieden voor de problemen waarmee we op de korte termijn worden geconfronteerd. Op dezelfde manier is de aanpak van de klimaatverandering een zaak voor de lange termijn en een wondermiddel of een eenvoudige oplossing bestaat niet.

Wat de tactiek betreft, zijn er mensen die bedenkingen hebben met betrekking tot het niveau en de timing van de doelen binnen het klimaat- en energiepakket. Sommigen maakten zich al lang voor de financiële crisis zorgen over het CO₂-weglekeffect of het naar het buitenland verdwijnen van Europese banen. Misschien moeten we nog eens goed naar de details hiervan kijken, of misschien zelfs naar het hele principe.

Wat ik op dit moment echter het belangrijkste vind, is dat we ervoor moeten waken in de valkuil van overregulering te lopen. Overregulering kan namelijk iets in de hand werken dat nog veel ernstiger is: een herhaling van de inzinking van de jaren dertig. Ik weet dat een goede regelgeving belangrijk is voor het functioneren van de financiële markten en voor de transparantie, maar we moeten niet de kip met de gouden eieren slachten.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Dankzij de inspanningen van de president en de premier van mijn land, Polen, heeft het gezond verstand gezegevierd tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in Brussel en is er een juist signaal afgegeven over het klimaatpakket. Dankzij de afspraken die tijdens deze ontmoeting zijn gemaakt en waarvoor we de Europese leiders dank verschuldigd zijn, komt er een einde aan het gevaar van onnodig strikte milieubeperkingen die vooral de nieuwe lidstaten zouden treffen. Toch is de dreiging nog niet helemaal geweken.

Tijdens deze topontmoeting stond ook de financiële crisis op de agenda. Merkwaardig genoeg was enkele dagen eerder in beperktere kring ook al een top gehouden met vertegenwoordigers van de grootste lidstaten van de Unie. Deze besloten bijeenkomst deed me terugdenken aan het politiebureau van de communistische partij in de voormalige Sovjet-Unie. Het is niet correct dat de machtigste EU-lidstaten hun oplossingen aan de andere landen proberen op te leggen. Voorts is de toepassing van dubbele normen voor velen een bron van ergernis. Ik doel in dit verband op het feit dat het blijkbaar wel aanvaardbaar is om de banken in bepaalde lidstaten te financieren, terwijl het onaanvaardbaar is om steun te verlenen aan de Poolse scheepswerven. Wat dit betreft gaat het er in de Europese Unie precies zo aan toe als in *Animal Farm* van George Orwell, waar alle dieren gelijk zijn, maar sommige toch iets gelijkjer dan andere.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Ik beschouw de discussie over de mate en het tempo van de verbetering van milieunormen, sociale en andere normen en de herziening van de Europese regulering als essentieel voor de oplossing van de recessie waar de Europese economie nu mee te kampen heeft. De heer Schulz heeft hier spottend de voornemens genoemd van de Commissie en de Raad, maar ook het Parlement, om de overregulering in de EU tegen te gaan. Tegelijkertijd is het juist de negatieve toegevoegde waarde die het concurrentievermogen van de EU op mondiaal niveau ondermijnt. De auto-, glas- en textielindustrie, de elektronische industrie en andere industrieën hebben geen behoefte aan financiële injecties, maar aan een redelijke mate van regulering. De financiële crisis is niet het gevolg van een gebrek aan regulering, maar van het falen van controlemechanismen. Dat is waardoor investeringen niet kunnen worden beschermd en de werkgelegenheid in gevaar wordt gebracht. Hetzelfde geldt ook voor regulering op mondiaal niveau. De crisis en de wereldwijde economische recessie zijn een goede gelegenheid om grondige regulering voor wereldwijde markten te ontwikkelen, en niet alleen Europese regulering, zodat er een duurzame, ecologisch en sociaal verantwoorde ontwikkeling kan worden bereikt. Dat is de omgeving die we voor Europeanen ook op mondiaal niveau moeten scheppen. Verder ben ik verheugd over de instemming van de Raad met het energiepakket.

Stavros Lambrinidis (PSE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, wij hebben een nieuwe economische en sociale overeenkomst, een *new deal*, nodig. Als de EU daarin niet slaagt, zullen door de hebzucht van de markten de onproductieve investeringen, die een hypotheek leggen op de toekomst van de EU en op de toekomst van haar werknemers en burgers, blijven voortduren.

Wat betekent een *new deal*? Dit betekent een nieuw systeem voor het economisch bestuur, een nieuwe rol voor de Europese Centrale Bank, nieuwe opvattingen over de verzorgingsstaat. Deze laatste mag geen anhangsel van de vrije markt zijn maar moet de kern vormen van de economische ontwikkeling. Er is behoefte aan nieuwe Europese financieringsinstrumenten, aan een fonds voor groene ontwikkeling, aan een serieus mondialiseringsfonds en natuurlijk aan een omvangrijkere Europese begroting en een nieuw sociaal 'Maastricht' voor werkgelegenheid en ontwikkeling.

Marios Matsakis (ALDE). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, veel Europese burgers – met inbegrip van een aantal die ik vertegenwoordig – willen de heer Barroso en de heer Sarkozy graag vragen of zij het rechtvaardig vinden dat de kosten van deze financiële crisis worden gedragen door de gewone Europese burger in plaats van door de bankmanagers in de Verenigde Staten of Europa die miljoenen hebben verdiend aan hun nalatigheid – of in sommige gevallen zelfs aan hun misdadig gedrag – en die nu van hun miljoenen kunnen genieten doordat deze in belastingparadijzen zijn ondergebracht of op veilige spaarrekeningen staan. Ze willen de heer Barroso en de heer Sarkozy ook het volgende vragen: wanneer de Amerikaanse economie verkouden wordt of kanker heeft, is het dan eerlijk dat het de Europeanen zijn die de chemotherapie moeten ondergaan? Samenwerken met de Amerikanen, prima, maar afhankelijkheid, daar bedanken wij voor.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). - (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer Jouyet, ik was in Tbilisi toen de fungerend voorzitter daarheen ging om over een vredesplan te onderhandelen. Ik wil hem uiteraard feliciteren met zijn snelle actie om deze oorlog te stoppen. Die oorlog was echter wel – voor een deel – het gevolg van tekortkomingen van onze zijde: we zijn veertien jaar te voorzichtig geweest. We hebben zonder iets te zeggen toegekeken terwijl de provocaties in de separatistische regio's escaleerden. Het is dus zo dat deze oorlog Europa heeft wakker geschud en ons aan onze verantwoordelijkheden heeft herinnerd. Maar

het vuur in de Kaukasus smeult nog steeds – we moeten dus al het mogelijk ondernemen om bevroren conflicten voor eens en altijd op te lossen, en wel in het belang van de veiligheid in heel Europa.

Ik weet, mijnheer Jouyet, dat de landen van Europa verdeeld zijn over de vraag of Georgië al dan niet tot de NAVO moet toetreden. Ik zelf ben daar tegen. Ik doe u daarom een voorstel: ik vraag de Europese Unie om voor deze landen in de Kaukasus een neutrale status voor te stellen. Alleen zo'n status kan de spanningen met Rusland verminderen en de subregio beschermen tegen nieuwe conflicten. Neutraliteit zal de veiligheid van deze nieuwe democratieën garanderen, en zo dus onze eigen veiligheid verzekeren.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). - (PL) Een van de belangrijkste thema's die tijdens deze topontmoeting aan de orde zijn gesteld, is de mondiale financiële crisis en het verband daarvan met het klimaatveranderingspakket. Het is een goede zaak dat de Raad besloten heeft zich over dit probleem te buigen. Ik vind het echter verontrustend dat de cruciale beslissingen hieromtrent al eerder waren genomen, tijdens een bijeenkomst met de vertegenwoordigers van slechts vier landen. Hun standpunt werd vervolgens in de zogenaamde Eurogroep bekrachtigd en pas daarna tijdens de Europese Raad ter sprake gebracht. Deze gang van zaken doet twijfel rijzen over het feit of de Europese Raad wel ernstig wordt genomen of uitsluitend wordt beschouwd als een forum dat zonder meer akkoord gaat met de beslissingen van een kleine groep leiders. Moeten wij hieruit afleiden dat er voortaan in feite een Europa met drie snelheden bestaat?

In het licht van de wereldwijde crisis is het ook noodzakelijk om eerdere beslissingen inzake de beperking van de CO₂-uitstoot te herzien. Door de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de vroegere besluiten zou de recessie nog kunnen toenemen, vooral in de landen van Centraal- en Oost-Europa, waaronder Polen. Dit zou een negatieve invloed hebben op de hele Europese economie. Met het oog hierop zou een apart pakket moeten worden aangenomen voor landen waarvoor steenkool de belangrijkste energiebron is.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal het kort houden, aangezien op een aantal vragen reeds antwoord is gegeven.

Ik wil mevrouw McAvan graag verzekeren dat we het volledig met haar eens zijn dat het een ambitieus pakket moet zijn. We hopen dat we – met de steun van het Parlement – al tegen Kerstmis overeenstemming zullen hebben bereikt, en ook wij geloven dat dit niet zomaar een akkoord mag zijn. Wij sluiten ons dus aan bij uw visie, en we hopen dat we een goed evenwicht kunnen bereiken tussen concurrentievermogen en duurzame ontwikkeling.

Het is inderdaad duidelijk, mevrouw Starkevičiūtė, dat de financiële crisis nu al verreikende gevolgen heeft gehad. We moeten echter niet – en dat is ook mijn boodschap aan andere sprekers – van onze koers afwijken. Dat is waarom we vasthouden aan het energie- en klimaatveranderingspakket. Wat de EU-begroting betreft: die zullen we morgen in het kader van uw eerste lezing bespreken. Ik meen dat het voorstel van de Commissie vooral gericht is op groei en duurzame ontwikkeling. Ik geloof dat we daaraan moeten vasthouden, maar we zullen het daar tijdens het morgen te houden debat nog over hebben.

Met betrekking tot de opmerkingen van de heer Bowis moet ik zeggen dat het duidelijk is dat we onze ambities met betrekking tot het energie- en klimaatveranderingspakket niet in de ijskast kunnen zetten met een verwijzing naar de financiële crisis. Daar is al eerder op gewezen. We moeten echter rekening houden met het evenwicht tussen de sectoren en het feit dat verschillende lidstaten uiteenlopende energiebronnen gebruiken.

Ik wil de heer Poignant en de heer Savary om te beginnen verzekeren dat ik erkentelijk ben voor de belangrijke bijdrage van de Franse socialisten – aan de discussie in het Europees Parlement en aan de socialistische fractie in datzelfde Parlement. Ik behoor tot degenen die goed beseffen hoeveel Europa te danken heeft aan Jacques Delors en François Mitterand. Ik geloof ook dat de Franse Socialistische Partij om misverstanden te vermijden wel iets luider de volgende boodschap zou kunnen uitdragen: "Europa is niet iets dat uitsluitend door rechts of links wordt nagestreefd – het is een Europees streven". Dat is de les die ik van Jacques Delors geleerd heb en ik weet dat de heer Poignant en de heer Savary dit standpunt delen.

Wat de opmerking van mevrouw Ek betreft: uiteraard zijn we oprecht met betrekking tot onze doelstellingen en het daarmee samenhangende tijdsschema. We moeten ervoor zorgen dat het pakket berekend is op de internationale uitdagingen die Europa zal moeten aangaan.

Met betrekking tot de opmerkingen van de heer Radwan en een aantal anderen over de financiële crisis, verzeker ik u dat we uiteraard actie ondernemen om de burgers en de spaarders te beschermen. We zullen er verder voor proberen te zorgen dat degenen die binnen de verschillende instellingen verantwoordelijk

zijn voor deze crisis aansprakelijk worden gesteld. Het beschikbaar gestelde geld moet worden gebruikt om burgers en spaarders te beschermen. Het is niet bedoeld als een gift voor degenen – zowel in de Verenigde Staten, als in Europa – die als eersten verantwoordelijk zijn voor de financiële crisis, eenvoudigweg omdat ze zich teveel met speculatie hebben bezig gehouden.

Mevrouw Berès heeft – zoals opgemerkt – terecht de nadruk gelegd op het bestrijden van belastingparadijzen binnen en buiten de EU. Dat vraagstuk is in de conclusies van de Europese Raad niet naar behoren aan de orde gekomen, maar – zoals de fungerend voorzitter van de Raad heeft gezegd – er zullen meer Europese Raden volgen, en “Europees” is het juiste woord. We hebben geen Europa met twee, drie of vier verschillende snelheden: dit zijn Europese ontmoetingen die we kunnen gebruiken om samen – nieuwe – internationale financiële regels op te stellen om zo de weg te banen voor een betere fundering van de economie op de lange termijn. Er is gezegd dat de denkgroep divers van aard moet zijn en ik sluit me daarbij aan.

De heer Saryusz-Wolski heeft volkomen gelijk als hij erop wijst dat we aan de conclusies van de Raad niet voldoende aandacht hebben geschonken, zeker als het gaat om energiezekerheid. Wat er tijdens de laatste Europese Raad met betrekking tot energiezekerheid is gedaan, is namelijk heel belangrijk. We moeten nu wel concrete uitvoering geven aan hetgeen we gezegd hebben over de betrekkingen met de producenten- en doorvoerlanden. We zijn heel duidelijk als het gaat om de boodschap die we aan derde landen moeten uitdragen, en we moeten daar in de context van de dialoog met Rusland rekening mee houden. We moeten deze conclusies verder implementeren door steun te geven aan projecten die gericht zijn op het diversifiëren van de aanvoerbronnen, zoals de projecten die zojuist genoemd zijn, inzonderheid Nabucco. Je kunt inderdaad zeggen dat er bij de laatste Europese Raad een bepaald type Europa van de energie is ontstaan.

Wat de opmerkingen van de heer Rosati betreft: we moeten, zoals we al hebben aangegeven, rekening houden met de specifieke karakteristieken van de energiesituatie in Polen, zeker als het gaat om kolen. Het is echter ook duidelijk dat Polen wel degelijk gehouden is om bij de voorbereidingen op de Top van Poznań mee te werken aan de verwezenlijking van de voor dit land geldende doelstellingen.

Tot slot wil ik graag kwijt dat ik het geheel eens ben met hetgeen mevrouw Doyle heeft gezegd. We moeten verantwoordelijkheid tonen. De financiële crisis mag er niet toe leiden dat we vergeten een antwoord te formuleren op de milieucrisis. We mogen de financiële crisis dus niet gebruiken om ons achter te verschuilen.

Wat de oproep van mevrouw Van den Burg betreft: we hebben inderdaad behoefte aan een betere institutionele coördinatie met betrekking tot het toezicht. We moeten onderscheid maken tussen toezicht en regulatie; als het om toezicht gaat, moeten we de coördinatie op institutioneel niveau verbeteren.

Net als de heer Rübig ben ook ik heel blij met het feit dat we overeenstemming hebben bereikt over een “derde weg”-energievoorstel. Dit is volgens mij een heel bevredigend compromis. Het is verder belangrijk om belastingvoordelen te verbinden aan energiebesparing. Ik ben het op dat punt geheel met de heer Rübig eens.

Op terug te komen op wat de heer Chichester heeft gezegd: het is waar dat we structurele oplossingen moeten vinden voor de financiële crisis – dat zal de uitdaging zijn voor de komende internationale topontmoetingen – én klimaatverandering. Het gaat er vooral om goede regels te bedenken; geen overdaad aan regels.

Wat de opmerkingen van de heer Czarnecki betreft: het is duidelijk dat we met betrekking tot bepaalde industriële problemen een analyse zullen moeten uitvoeren van de aanpassingsopties in een aantal landen. Dat geldt bijvoorbeeld voor Polen en de marinewerven in dit land. We zijn ons van dit probleem terdege bewust.

Tot slot, met betrekking tot wat mevrouw Isler Béguin gezegd heeft: we weten dat het zoeken naar oplossingen voor de problemen in de Kaukasus een hele tijd in beslag zal nemen, en dat Europa hier preventieve actie zal moeten ondernemen. Ik ben het met mevrouw Isler Béguin eens dat we wat meer vooruit zullen moeten denken als het gaat om de status van deze regio's en die van Ruslands buurlanden.

Joaquín Almunia, lid van de Commissie. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik wil in vijf minuten graag vier punten behandelen. Om te beginnen dit: Europa heeft nu eindelijk met één stem gesproken. We waren daar bij aanvang nog niet toe in staat, maar we zijn er in de vergaderingen van de Eurogroep en de Europese Raad wel in geslaagd één geluid te laten horen. Daar moeten we mee doorgaan. Dat is volgens mij de boodschap waarbij iedereen zich wil aansluiten. Een vereend Europa dat begint met het coördineren van steunpakketten en dan verder gaat met het coördineren van de banksystemen. Het is absoluut noodzakelijk dat we die systemen op Europees niveau coördineren, omdat er anders in bepaalde landen problemen zullen ontstaan. Een vereend Europa dat zich inzet voor een mondiale governance van het monetaire en financiële systeem.

We hebben dat in de Raad vele malen horen zeggen. Voor sommige lidstaten is het een nieuwe boodschap. En het mag niet zo zijn dat die volgende week alweer vergeten is.

Tweede punt: ik ben het er volledig mee eens – en nu verwijs ik naar iets dat de voorzitter van de Commissie en de fungerend voorzitter van de Raad al hebben gezegd – dat Europa de eerstvolgende jaren op het wereldtoneel een leidersrol zal moeten vervullen op het gebied van regulering. Alleen op die manier kunnen we er in deze fase voor zorgen dat het financiële systeem op Europees niveau beter wordt gereguleerd. Ik ben het eens met al degenen die erop aandringen dat het toezicht op Europees niveau moet worden geïnstitutionaliseerd; coördinatie is niet genoeg.

Ten derde sluit ik me aan bij al degenen die het hebben gehad over de noodzaak om de nationale hervormingsprogramma's en de strategie van Lissabon aan te passen aan de uitdagen van de reële economie, vandaag én morgen. Daar wordt aan gewerkt, en de Commissie zal de resultaten van die inspanningen in december aan het Parlement en de Raad voorleggen. Bij deze nieuwe dimensie, deze aanpassing van de strategie van Lissabon, moeten we rekening houden met de structuur van ons bedrijfsleven, en dan met name de kleine en middelgrote ondernemingen. Deze ondernemingen zijn immers de belangrijkste slachtoffers van het krediettekort dat door deze crisis in het banksysteem is gegenereerd.

Tot slot de begroting. Uiteraard moeten we onze begroting en de nationale begrotingen op een zodanige wijze gebruiken dat we in de toekomst geen problemen ondervinden op het gebied van duurzaamheid. We kunnen daarvoor gebruik maken van de manoeuvreerruimte die het fiscaal en begrotingsbeleid ons biedt, maar dan wel binnen het kader van het in 2005 herziene Stabiliteits- en groeipact. Er is veel ruimte voor flexibiliteit, maar het is ook zaak – en dit Parlement vormt samen met de Raad de begrotingsautoriteit – om nu het werk aan de Europese begroting te beginnen. En ook daarover zal nog een stevig debat moeten worden gevoerd.

(Applaus)

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

Er zijn zes ontwerp-resoluties ingediend, overeenkomstig artikel 103, lid 2, van het Reglement⁽¹⁾.

De stemming vindt morgen, woensdag 22 oktober 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De besluiten die zijn genomen door de Europese Raad van 15-16 oktober 2008 zijn van strategisch belang voor de toekomst van Europa. In de eerste plaats verwelkom ik de discussie over het Verdrag van Lissabon. De Europese Unie dient de institutionele hervormingen waarin het Verdrag voorziet te implementeren om een effectieve, samenhangende en meer transparante wijze van functioneren ten opzichte van de burger te waarborgen. Het is daarom een prioriteit dat het ratificatieproces van het Verdrag van Lissabon doorgaat en zo spoedig mogelijk wordt afgesloten in alle 27 lidstaten.

In de tweede plaats zou ik als rapporteur voor de regionale samenwerking in het Zwarte Zeegebied en als lid van de Commissie buitenlandse zaken het belang willen onderstrepen van de aspecten van buitenlands beleid. Ik wijs er nogmaals op dat het dringend noodzakelijk is een gemeenschappelijk Europees energiebeleid ter bevordering van de energieveiligheid en de Europese eenheid te ontwikkelen, alsook de energievoorziening te diversifiëren door middel van sterke steun voor strategische projecten als de Nabucco-pijpleiding.

Niet in de laatste plaats verwelkom ik het besluit om de relatie van de EU met haar oosterburen, in dit geval de Republiek Moldavië, te versterken door het aangaan van een nieuwe vergaande samenwerkingsovereenkomst. Voorts dient de EU sterk betrokken te blijven bij Georgië en actief te blijven helpen zoeken naar oplossingen voor alle conflicten in de Zwarte Zeeregio.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik wil om te beginnen het Franse voorzitterschap van de Europese Unie zoals dat wordt waargenomen door de heer Sarkozy, president van de Franse Republiek, feliciteren met de tijdens dit mandaat getoonde energie, passie en visie. Of het nu gaat om de oorlog in de Kaukasus – die voorkomen is –, of de actie die het heeft ondernomen om een antwoord te formuleren op de financiële en economische crisis, dit voorzitterschap heeft aangetoond dat we een sterke en vereende Europese

⁽¹⁾ Zie notulen.

Unie en een stabiel voorzitterschap nodig hebben om op te komen voor onze waarden in een wereld die snel verandert en steeds gecompliceerder is geworden. Wat de financiële crisis betreft en het gegeven dat de economie moet blijven functioneren: ik ben voorstander van het idee om de lidstaten hun financiële vermogens in te laten zetten en daarmee te interveniëren teneinde het vertrouwen te herstellen. De lidstaten moeten dan middelen gebruiken die in de particuliere sfeer niet op de balans worden vermeld, ofwel garanties. In die context wil ik graag dat we eens gaan onderzoeken of het mogelijk is een mondiaal openbaar instrument in het leven te roepen voor het beoordelen van staten. Dat instrument zou dan bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) moeten worden ondergebracht. Het zou onafhankelijk moeten zijn en het gezag – de governance – ervan zou door iedereen moeten worden aanvaard. Een dergelijk openbaar bureau voor het beoordelen van staten zou heel nuttig kunnen zijn als we willen garanderen dat de wereldeconomie en de wereldwijde financiën naar behoren functioneren en er dus ook vooruitgang in maatschappelijke zin wordt geboekt.

Katerina Batzeli (PSE), schriftelijk. – (EL) Het akkoord dat tijdens de Europese Raad van 15 en 16 oktober jongstleden werd bereikt, is een goed begin maar volstaat niet.

Er moet een nieuw evenwicht tot stand worden gebracht in de Europese Monetaire Unie en dit evenwicht moet worden gecombineerd met economisch en sociaal beleid. Er is behoefte aan een gemeenschappelijk beleid, aan een nieuw institutioneel en economisch bestuur, opdat de economie in de eurozone daadwerkelijk haar evenwicht kan hervinden.

Er moet opnieuw worden nagedacht over de oprichting van een gemeenschappelijk Europees fonds dat effectief kan voortbouwen op de rechtstreekse maatregelen die werden genomen voor de aanpak van de bankencrisis. Ook moet worden verduidelijkt dat op lange termijn de belastingbetalers niet de dupe mogen worden en de lasten moeten dragen. De tot nu toe gevolgde filosofie van zelfregulering van de crisis op nationaal niveau brengt het gevaar met zich mee dat de economische en sociale bevormen worden genationaliseerd en in de Europese economie een groot aantal verschillende snelheden ontstaat. Een dergelijk gefragmenteerd institutioneel profiel van de EU dient te worden vermeden.

Europa heeft een unieke, historische kans om haar nieuw economisch en sociaal ontwikkelingsmodel te promoten, waarop zij is beginnen aan te dringen met haar beleid inzake klimaatverandering, energiezekerheid, sociale stabiliteit en duurzame economie. Als de economische crisis haar cyclus doorlopen heeft, moet de EU op politiek en institutioneel vlak sterker dan ooit uit de strijd tevoorschijn komen. Dan moet zij socialer zijn en een voortrekkersrol vervullen in het beleid voor de aanpak van de klimaatverandering.

Titus Corlăţean (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik verwelkom graag de conclusies van de Europese Raad van 15-16 oktober 2008 inzake de noodzaak om het Europese beleid voor oostelijk nabuurschap van de Europese Unie opnieuw te definiëren, in het bijzonder met betrekking tot de Republiek Moldavië. De Europese Unie dient daadwerkelijk de Zwarte Zeeregio en uiteraard de Republiek Moldavië op te nemen in haar lijst van politieke prioriteiten.

We moeten een helder mandaat definiëren voor de onderhandelingen over een nieuwe vergaande samenwerkingsovereenkomst met dit land, maar onder de duidelijke voorwaarde dat er zichtbare vooruitgang wordt geboekt en dat de communistische regering in Chisinau de democratische standaarden, de normen van een Europese rechtsstaat, de onafhankelijkheid van justitie en het recht op vrije meningsuiting van de pers nauwgezet eerbiedigt. Beëindiging van het misbruik en de antidemocratische excessen van de communistische machtshebbers, wijziging van de wetgeving in die zin dat de bepalingen die burgers met een dubbele of meervoudige nationaliteit de toegang belemmeren tot openbare functies en ambten worden afgeschaft, en aanpassing van het Kieswetboek conform de Europese standaarden van de lidstaten van de Europese Unie en de aanbevelingen van de Raad van Europa zijn eerste voorwaarden voor het sluiten van dit akkoord.

Roemenië was en blijft de voornaamste voorstander van een toekomstige Europese integratie van de Republiek Moldavië en verwacht dat de Moldavische autoriteiten concrete stappen doen in deze richting.

Daniel Dăianu (ALDE), schriftelijk. – (EN) Een nieuw Bretton Woods moet goed worden voorbereid.

Een groeiend aantal vooraanstaande politici is voorstander van het organiseren van een wereldconferentie om de structurele zwakke plekken van de internationale financiële wereld aan te pakken en de internationale architectuur op dit gebied op te knappen. Voor een dergelijke historische opdracht is het vanzelfsprekend zeer wenselijk dat oude en nieuwe economische machten samenkomen. Een wereldconferentie (een nieuw Bretton Woods!) moet echter grondig worden voorbereid. In de eerste plaats moet worden voorzien in een analytische ondersteuning van de reconstructie van de internationale financiële wereld. Hoewel er een oorlog

gaande was, hebben deskundigen onder leiding van Keynes en Dexter White geruime tijd gewerkt aan een uitvoerbare blauwdruk. We moeten ervoor zorgen dat we op het moment dat er beslissingen worden genomen over een dergelijke blauwdruk beschikken. Het door Jacques de Larosière geleide team zou op dit punt een grote bijdrage kunnen leveren. In de tweede plaats moeten de belangrijke economische machten het over de belangrijkste kwesties eens zijn. En dit is een beetje ingewikkelder. Ik hoop van harte dat de EU een leidende rol gaat spelen bij de gezamenlijke inspanningen om het internationale financiële systeem te vernieuwen en om de regelgevende en toezichthoudende kaders te onderzoeken zodat de financiële wereld de economie werkelijk ten dienste kan staan.

Proinsias De Rossa (PSE), schriftelijk. – (EN) Indien we een coherent en effectief beleid willen ontwikkelen voor de aanpak van de mondiale ineenstorting van het financiële systeem, de klimaatverandering en de onderontwikkeling van een groot deel van de wereld, heeft Europa, met inbegrip van Ierland, het Verdrag van Lissabon nodig.

Economisch nationalisme kan geen oplossing bieden voor deze mondiale problemen. Ook is het geen oplossing als de financiële instellingen of transnationale ondernemingen de vrije hand krijgen, terwijl van de belastingbetaler verwacht wordt dat deze hen uit de problemen helpt wanneer de crisis toeslaat.

We hebben een systeem van mondiale governance nodig met een transnationale regulering van de financiële markten. Ook moeten er aan dergelijke instellingen op een dusdanige wijze belastingen kunnen worden opgelegd, dat wordt voorkomen dat ze landen tegen elkaar uitspelen.

Om die markten te stabiliseren, hebben we een systeem van belasting op de valutahandel nodig en dit zou ook een waardevolle bijdrage kunnen leveren bij het aanvullen van het financieringstekort voor de uitvoering van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling (MDG).

Een dergelijk heffingsstelsel wordt ook wel 'Tobin Tax' genoemd. James Tobin heeft dit als eerste voorgesteld na de instorting van het Bretton Woods-systeem. Het effect hiervan zou driedelig zijn: 1. Het helpt bij de stabilisering van de valutamarkten. 2. Het voorziet in een substantieel fonds dat kan helpen bij de uitvoering van de MDG. 3. Het zorgt voor het terugwinnen van een deel van de democratische ruimte die tot nu toe aan de financiële markten was afgestaan.

Elisa Ferreira (PSE), schriftelijk. – (PT) De Europese eenheidsmunt is een beschermende factor gebleken, waardoor de EU erger bespaard is gebleven tijdens de huidige crisis; in dat opzicht is de euro zonder meer een Europees succes.

Als reactie op de ontregeling van en de crisis op de markten is er een heel scala aan nationale maatregelen getroffen die met elkaar strijdig zijn. Inderhaast is er nu een overeenkomst tot stand gekomen waar we weliswaar blij mee zijn, maar die ons de overweldigende passiviteit van de Commissie, op het moment dat er een minimum aan visie en vooruitzien nodig was, niet doet vergeten.

In dit Parlement zijn de afgelopen jaren – niet maanden – goed gefundeerde hervormingsvoorstellen besproken en goedgekeurd, vooral op het gebied van regulering van en toezicht op de markten. Op basis van deze geloofwaardigheid vragen we het voorzitterschap van de Raad en de Commissie dit Huis actief te betrekken bij het vinden van oplossingen voor hervormingen, die drie doelstellingen moeten hebben:

Ten eerste: in een geïntegreerd Europa kunnen systemische risico's niet langer op nationaal niveau gereguleerd worden. Het is belangrijk om op structureel niveau te interveniëren, met duidelijke en stabiele maatregelen, die het systeem versterken.

Ten tweede: in een geglobaliseerde wereld moet Europa een actieve rol spelen bij het tot stand brengen van een internationaal kader waarin de belangrijkste partners deelnemen.

Ten derde: op een moment dat er duidelijk sprake is van economische recessie, moet er op een gecoördineerde manier een pakket economische herstelmaatregelen worden geïmplementeerd, dat groei en werkgelegenheid waarborgt en bijdraagt aan het herstel van het vertrouwen bij gezinnen en bedrijven

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Weer gaat het in dit debat niet over het onderwerp waar het fundamenteel over zou moeten gaan: breken met het bestaande beleid, dat de belangrijkste reden is van de crises waar we momenteel mee te maken hebben. Het was echter interessant om de verdedigers van het neoliberalisme gisteren te horen toegeven dat er iets moest veranderen, maar alleen in de zin van, in de woorden van president Sarkozy, 'een hervorming van het kapitalisme'. Daarom is een van hun prioriteiten de aanscherping van het immigratiebeleid, waarbij vooral de terugkeerrichtlijn in het oog springt, waarin de

fundamentele mensenrechten niet gerespecteerd worden en illegale immigranten als misdadigers worden behandeld en niet als mensen die hun land vanwege de honger zijn ontvlucht, op zoek naar een betere toekomst voor zichzelf en hun gezin.

Het beleid dat zij voorstaan wordt in toenemende mate gekenmerkt door de steeds kleinere plaats die sociale kwesties daarin hebben. Ze hebben voor de financiële crisis gigantische bedragen en politieke wil weten te mobiliseren. Maar voor de sociale aspecten van de crisis, de dalende koopkracht, de armoede, de werkloosheid en onzekere en slecht betaalde banen, ontbreken de benodigde middelen en de politieke wil nog steeds. Overigens zullen de voorstellen die nu worden gedaan de sociale situatie en de ongelijk verdeelde rijkdom eerder verergeren.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) De Europese Raad heeft de maatregelen bevestigd die eerder zijn aangenomen om het financiële kapitaal, de ruggengraat van het kapitalistische systeem, te redden en “voortgezette structurele hervormingen” door te voeren.

De zogenaamde ‘hervorming van het kapitalisme’ betekent gewoon meer kapitalisme – met al zijn ongezonde tegenstellingen –, meer uitbuiting van werknemers, meer liberalisering en privatisering van overheidsdiensten en een grotere overdracht van winst uit arbeid naar het kapitaal, een beleid dat in Portugal zo trouwhartig wordt uitgevoerd door de socialistische regering.

Maar nog steeds geen woord over:

- de toenemende problemen van werknemers en bevolking, salarisverhogingen en sociale zekerheid, verlaging van de prijzen van consumptiegoederen en belangrijke diensten, of over de beheersing van de hypotheekkosten;

- het bevorderen van productieve investeringen, van de arbeidsrechten, van overheidsdiensten of een sterke sector van overheidsbedrijven – zoals in het bankwezen – of over een rechtvaardige verdeling van de rijkdom;

- het einde van het huidige monetair beleid van de EU en haar Stabiliteitspact, het einde van de ‘belastingparadijzen’ en de versterking en inzet van de structuurfondsen voor economische ontwikkeling en verbetering van de situatie van werknemers.

Met andere woorden: geen woord over een breuk met het kapitalistische beleid...

Gábor Harangozó (PSE), schriftelijk. – (EN) Gezien de huidige uitzonderlijke marktomstandigheden hebben we behoefte aan concrete maatregelen om te waarborgen dat het Stabiliteitspact met voldoende flexibiliteit wordt uitgevoerd. Door de ongekende gebeurtenissen zijn de grenzen van het Europese financiële integratiesysteem zichtbaar geworden, toen dit met een crisis van deze omvang werd geconfronteerd. Bij de herziening van het Stabiliteitspact had niemand een dergelijke financiële beroering kunnen verwachten en de flexibiliteit die in het Stabiliteitspact is ingebouwd voor tijden van economische neergang lijkt in het licht van de recente gebeurtenissen onvoldoende te zijn. We moeten de begrotingsdiscipline handhaven, maar we moeten meer flexibiliteit mogelijk maken, opdat de nieuwe lidstaten zo snel mogelijk tot de eurozone kunnen toetreden. Met de huidige regels zou de financiële crisis nieuwe lidstaten ervan kunnen weerhouden om volgens plan tot de eurozone toe te treden. De economische rationaliteit die ten grondslag ligt aan de constructie van het Europees wisselkoersmechanisme moet opnieuw aan de huidige financiële omstandigheden worden aangepast om de voorwaarden voor een duurzame financiële markt te scheppen in landen die tot de eurozone toetreden. Versnelling van het proces door aan ieder land dat toetreedt individuele wegen naar het aannemen van de euro toe te staan, zou een oplossing kunnen zijn, omdat het door de financiële crisis heel duidelijk is geworden dat toetredende landen in de eurozone moeten worden verankerd.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), schriftelijk. – (PL) De huidige crisis heeft niet alleen tot de ineenstorting van het financiële bestel geleid, maar houdt ook verband met energie en voedsel. Dit is het topje van een ijsberg waarvan het ontstaan deels toe te schrijven is aan de teloorgang van bepaalde fundamentele morele principes en deels aan de menselijke naïviteit. Speculatie en risicovolle investeringen zijn hiervan het bewijs.

Een perpetuum mobile is iets wat noch in de fysica, noch in de economie bestaat. Wat bezield de individuen wier afkeurenswaardige praktijken tot de ineenstorting van het mondiale financiële systeem hebben geleid? We hebben ons om de tuin laten leiden door mensen die fortuinen hebben vergaard door anderen te bedriegen. En nu wordt van de belastingsbetalers verwacht dat zij de banksector er financieel weer bovenop helpen. Deze reddingsoperatie zal waarschijnlijk meer kosten dan de totale begroting van de Europese Unie. De financiële schok heeft in eerste instantie de Verenigde Staten getroffen, maar intussen zijn de gevolgen van

de crisis wereldwijd voelbaar. Bepaalde landen, zoals IJsland, stonden zelfs aan de rand van de financiële afgrond. Er komt allicht een domino-effect op gang dat nieuwe verliezen zal veroorzaken. Zou deze rampzalige situatie toch iets positiefs kunnen opleveren? Misschien wel. Misschien zullen we tot het besef komen dat het geen zin heeft om op drijfzand te bouwen of om geloof te hechten aan valse beloften en zullen we inzien dat een sterke basis van vertrouwen en solidariteit onontbeerlijk is. Het komt er uiteraard niet op aan om de uitdrukking 'zo solide als de bank' zijn voormalige betekenis terug te geven. Wat hier op het spel staat, is onze toekomst en die van onze kinderen. De werking van de markteconomie of, met andere woorden, van het kapitalisme moet gebaseerd zijn op solide en duurzame beginselen. Eerlijkheid is daarvan een belangrijk voorbeeld.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Mevrouw de Voorzitter, om te beginnen zou ik de fungerend voorzitter van de Raad willen danken voor zijn mijns inziens juiste redenering: de milieubelangen moeten zowel in goede als in slechte tijden hoge prioriteit krijgen. Uw antwoorden aan de heren Wurtz, Cohn-Bendit en Schultz waren eveneens relevant.

Ik wil met name mijn bezorgdheid uitspreken over de toekomst van de emissiehandel. Wanneer u bedenkt wat er in de herfst in dit Huis is gebeurd, kan het standpunt van het Parlement niet als uitkomst van een democratisch proces worden beschouwd. Het kwam overhaast tot stand, en de commissies wisten niet waar zij over stemden. De ingediende amendementen waren als een soort bluff bedoeld, en wij werden gemanipuleerd en om de tuin geleid. Onze rapporteur en onze fractiecoördinator hebben iedereen bedrogen door zich niet aan het besluit te houden dat de fractie bij stemming had genomen. Zoiets is nooit eerder vertoond in het Parlement.

De Commissie is een van de schuldigen. Zij kwam te laat met een enorm wetgevingspakket en waarschuwde dat het niet mocht worden aangetast, om de internationale harmonie inzake de klimaatkwestie niet te verstoren. Het resultaat hiervan is een slechte regeling van de emissiehandel die, als zij in de praktijk wordt gebracht, de kosten opdrijft en Europese banen op de tocht zet. Elke veiling die unilateraal wordt toegepast, betekent slechts een extra fiscale last. Ik zie niet in wat het voordeel voor het milieu is als Europese producten, de schoonst geproduceerde ter wereld, in naam van de strijd tegen klimaatverandering met dergelijke lasten worden bezwaard.

Door een veiling wordt de vervuiling uit Europa naar andere streken verplaatst en krijgen we hier werkloosheid. Dit milieubeleid is ondeugdelijk en onverantwoord. We hebben een doeltreffender klimaatbeleid nodig.

De emissies moeten worden teruggebracht overeenkomstig de verplichtingen die we zijn aangegaan. Ons alternatief verdient een behoorlijke behandeling in het Parlement. Vele lidstaten zijn er voor, evenals de Vereniging van de Europese Confederaties van Industrieën en Werkgevers en de gehele Europese vakbeweging. Met een nieuwe lezing zou het democratisch tekort worden verholpen dat in dit Huis is ontstaan.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De crisis die is opgetreden tussen Rusland en Georgië, alsmede de financiële crisis hebben niet alleen theoretisch maar ook in de praktijk de noodzaak van hervorming van de Europese instellingen aangetoond. Europese eenheid, door één enkele stem tot uitdrukking gebracht, is de enige oplossing in dit soort situaties. De implementatie van het Verdrag van Lissabon is een noodzaak. De Raad van december moet in dit verband met een oplossing komen, ongeacht de mogelijke consequenties. Financiële, energie- en politieke zekerheid en de consolidatie van de basiswaarden van het Europees project kunnen alleen worden gewaarborgd door een nauw partnerschap met onze buurlanden.

Het initiatief voor een oostelijk partnerschap geeft het nabuurschapsbeleid een nieuw dimensie, doordat het reeds bestaande projecten in de Zwarte Zeeregio aanvult en intensiveert door het bevorderen van een geïnstitutionaliseerd kader dat bijdraagt aan de actualisering van de overeenkomsten voor een minder streng visumbeleid, het instellen van een vrijhandelszone en van strategische partnerschappen met onze oosterburen.

Er is een gevoel van 'vermoeidheid' waarneembaar ten aanzien van de uitbreiding van de Europese Unie, maar we kunnen het ons niet veroorloven om landen als Moldavië en Oekraïne lange tijd buiten de Unie te houden. Het Oostelijk Partnerschap dient een duidelijk signaal te bevatten, een draaiboek voor deze landen dat de mogelijkheid van toetreding tot de EU biedt, uiteraard als het vereiste niveau op elk gebied is behaald.

Esko Seppänen (GUE/NGL), schriftelijk. – (FI) Op de EU-top werd gediscussieerd over de manier waarop de 'meltdown' van de kern van de Amerikaanse economie, dat wil zeggen het ineenstorten van de financiële economie van Wall Street, ook de Europese markten radioactief heeft besmet. Als gevolg daarvan betreedt de wereld een post-VS-tijdperk. De VS verloren hun autoriteit toen hun schip genaamd 'Kapitalisme' strandde op de ideologie van de hyperliberalen.

Hopelijk zal door de nieuwe armoede van Amerika en zijn bemoeilijkte toegang tot kredieten eerder een eind komen aan zijn militaire acties in de landen die het heeft bezet. Het optreden van de Verenigde Staten als bezettingsmacht in aanmerking genomen, werd er wel erg veel aandacht besteed aan de militaire operaties van Rusland in Zuid-Ossetië. We moeten tevreden zijn met het resultaat van de conferentie, omdat de extremistische landen in de EU en de Amerikaanse fundamentalisten geen steun hebben gekregen voor hun oproepen om Rusland te isoleren.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), schriftelijk. – (HU) We kunnen niet toestaan dat Europa de prijs betaalt voor de financiële crisis en de speculaties die in Amerika zijn begonnen, en dat de kleine man de dupe wordt van de kortzichtigheid van de banken en de gulzigheid van de speculanten.

Het door de Raad aangenomen pakket werpt hopelijk een dam op tegen deze financiële tsunami. De belangrijkste gezamenlijke taak van de Europese Unie en de lidstaten is verder dat ze er alles aan doen om de reëel-economische en maatschappelijke gevolgen van de crisis te temperen, een langdurige recessie te voorkomen en investeringen te beschermen.

We moeten reserves opbouwen om onze burgers te kunnen beschermen. In het belang hiervan zijn de Europese landen gedwongen noodmaatregelen te nemen, begrotingsuitgaven te verlagen, tijdelijk hun plannen voor belastingverlaging op te schorten of zelfs de belastingen te verhogen. Dit gebeurt overal, van Frankrijk tot Groot-Brittannië, van Italië tot Letland. Dit kan echter alleen effectief worden uitgevoerd met nationale consensus; iedereen die hier tegenin gaat, zet de financiële stabiliteit van het land op het spel.

De fundamenteën van de markteconomie moeten worden heroverwogen. Maatschappelijke controle op marktprocessen is onontbeerlijk: we hebben regelgeving nodig die de competitie niet lamlegt, maar onder toezicht stelt. Het Europees Parlement steunt het idee van een toezichtautoriteit voor de financiële en kapitaalmarkt, dat al eerder is voorgesteld door de Hongaarse minister-president Ferenc Gyurcsány.

Het mag niet zo zijn dat de schuldigen niet ter verantwoording worden geroepen. Het is geen straf als we hun miljoenensalarissen bevroren. Strafrechtelijke procedures mogen niet uitblijven, met inbegrip van de confiscatie van het bezit en het blokkeren van banktegoeden van de personen die schuldig zijn aan het uitbreken van de internationale financiële crisis.

8. Stemmingen

De Voorzitter. - Aan de orde zijn de stemmingen.

(Uitslagen en nadere bijzonderheden betreffende de stemmingen: zie notulen)

*
* *

Jan Andersson, rapporteur. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, we hebben vertraging opgelopen. We hebben veel verslagen te bespreken en het verslag waar ik verantwoordelijk voor ben, staat als laatste op de stemlijst. Omdat het kan gebeuren dat vele leden het plenum verlaten, zou ik willen dat we de stemming over het verslag-Andersson naar morgen verschuiven. Ik wil ook horen of de andere fracties hiermee akkoord gaan.

(Applaus)

De Voorzitter. - Dat lijkt me redelijk.

Zijn er bezwaren?

Dan wordt aldus besloten.

(De stemming over het verslag-Andersson (A6-0370/2008) wordt uitgesteld tot 22 oktober 2008).

*
* *

8.1. Maatregelen tegen de stijgende olieprijs (stemming)

8.2. Overeenkomst EG/Nieuw-Zeeland inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking (A6-0367/2008, Angelika Niebler) (stemming)

8.3. Veiligheidscontroles/-inspecties en aanverwante aangelegenheden (A6-0374/2008, Paolo Costa) (stemming)

8.4. Verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven (gecodificeerde versie) (A6-0380/2008, Diana Wallis) (stemming)

8.5. Drukvaten van eenvoudige vorm (gecodificeerde versie) (A6-0381/2008, Diana Wallis) (stemming)

8.6. Aanvullend beschermingscertificaat voor geneesmiddelen (gecodificeerde versie) (A6-0385/2008, Diana Wallis) (stemming)

8.7. Toepassing van het aan het EG-Verdrag gehechte Protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten (gecodificeerde versie) (A6-0386/2008, Diana Wallis) (stemming)

8.8. Groepen van overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de sector luchtvervoer (gecodificeerde versie) (A6-0379/2008, Diana Wallis) (stemming)

8.9. Stelsel van eigen middelen van de Gemeenschappen (A6-0342/2008, Alain Lamassoure) (stemming)

8.10. Europees bewijsverkrijgingsbevel voor gebruik in strafprocedures (A6-0408/2008, Gérard Deprez) (stemming)

8.11. Herstel van kabeljauwbestanden (A6-0340/2008, Niels Busk) (stemming)

8.12. Beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (A6-0399/2008, Reimer Böge) (stemming)

8.13. Ontwerp van gewijzigde begroting nr. 7/2008 (A6-0412/2008, Kyösti Virrankoski) (stemming)

8.14. Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering (A6-0405/2008, Reimer Böge) (stemming)

8.15. Naar een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie en de arme ontwikkelingslanden die het ergst door de klimaatverandering worden getroffen (A6-0366/2008, Anders Wijkman) (stemming)

8.16. Governance en partnerschap in het regionaal beleid op nationaal en regionaal niveau en op projectbasis (A6-0356/2008, Jean Marie Beaupuy) (stemming)

8.17. De wetgeving verbeteren 2006 overeenkomstig artikel 9 van het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid (A6-0355/2008, Manuel Medina Ortega) (stemming)

8.18. 24ste jaarlijks verslag van de Commissie over de controle op de toepassing van het gemeenschapsrecht (A6-0363/2008, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg) (stemming)

8.19. Strategie voor de toekomstige regeling van de institutionele aspecten van regelgevende instanties (A6-0354/2008, Georgios Papastamkos) (stemming)

8.20. Het arrestatiebevel tegen Joseph Kony met het oog op zijn proces voor het Internationaal Strafhof (B6-0536/2008) (stemming)

8.21. Erasmus Mundusprogramma (2009-2013) (A6-0294/2008, Marielle De Sarnez) (stemming)

8.22. Veiligheidsvoorschriften en -normen voor passagiersschepen (herschikking) (A6-0300/2008, József Szájer) (stemming)

8.23. Ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen (herschikking) (A6-0297/2008, József Szájer) (stemming)

8.24. Statistiek van het zeevervoer van goederen en personen (herschikking) (A6-0288/2008, József Szájer) (stemming)

8.25. Communautaire statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten (A6-0348/2008, Eoin Ryan) (stemming)

8.26. Toepasselijk recht in huwelijkszaken (A6-0361/2008, Evelyne Gebhardt) (stemming)

– *Vóór de stemming*

Panayiotis Demetriou, namens de PPE-DE-Fractie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag het volgende mondeling amendement indienen: “Echtgenoten kunnen het op echtscheiding en scheiding van tafel en bed toepasselijke recht aanwijzen mits dit recht in overeenstemming is met de grondrechten die zijn vastgesteld in de Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en met het beginsel van de openbare orde.”

Dit mondelinge amendement beperkt het recht van echtgenoten voor de keuze van het recht volgens artikel 20. Ik denk dat dit beantwoordt aan het beleid van de PPE-DE-Fractie, die de keuze van het recht zo wilde beperken dat het in overeenstemming zou zijn, zoals we dat hier zeggen, met de grondrechten en de openbare orde. Dus zal een rechter, geconfronteerd met een verzoek van echtgenoten om buitenlands recht te mogen toepassen, oordelen dat dit niet acceptabel is omdat het tegen de openbare orde of grondrechten indruist.

Evelyne Gebhardt, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik kan dit amendement aanvaarden, omdat het vanzelf spreekt. Natuurlijk moet het toepasselijk recht in overeenstemming zijn met de grondbeginselen van onze Verdragen en met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Ik heb geen bezwaar tegen dit amendement.

De Voorzitter. - Zijn er bezwaren tegen dit mondeling amendement?

Zo te zien niet.

(Het mondeling amendement wordt aangenomen)

Carlo Casini (PPE-DE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, uiteraard ben ik het er niet mee oneens dat de mensenrechten en de grondrechten van de Unie moeten worden gewaarborgd bij de keuze van het toepasselijk recht. Dat is niet het probleem. Het probleem is de vraag of het toepasselijk recht dat door echtgenoten kan worden gekozen – en ik wil benadrukken dat de keuze van het toepasselijk recht een uitzondering is in alle rechtssystemen – het recht moet zijn van een van de 27 EU-lidstaten of het recht van welk land dan ook.

Ik ben dus niet tegen dit amendement, maar ik denk dat het de stemming over de volgende amendementen van de PPE-DE-Fractie, die stellen dat slechts voor het recht van een van de 27 lidstaten van de Europese Unie kan worden gekozen, niet bij voorbaat moet uitsluiten.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, uit dit debat blijkt duidelijk dat we er met betrekking tot dit onderwerp nog lang niet zijn. Deze vraagstukken hadden in de commissie behandeld moeten worden. Daarom vraag ik u, met een verwijzing naar het Reglement, om dit verslag terug te sturen naar de commissie.

(Het Parlement verwierpt het verzoek om terugverwijzing van het verslag naar de commissie)

– Na de stemming over amendement 32

Evelyne Gebhardt, rapporteur. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, tussen de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten, de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement, de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie en de Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa bestond de volgende overeenkomst: als wij dit mondelinge amendement van de PPE-DE-Fractie aanvaarden, zal de PPE-DE-Fractie al haar andere amendementen intrekken. Ik verwacht van de PPE-DE-Fractie dat ze dit nu dan ook daadwerkelijk doet.

Panayiotis Demetriou, namens de PPE-DE-Fractie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, inderdaad maakte die voorwaarde deel uit van het compromis. De heer Casini is een andere mening toegedaan. Mijns inziens worden de amendementen van de PPE-DE-Fractie echter gedekt door het mondeling amendement dat ik heb voorgesteld en dat ook is aangenomen. Er hoeft nu niet meer te worden gestemd over de amendementen die juist zijn ingediend om steun te geven aan het verzoek tot beperking van het recht.

De Voorzitter. - De amendementen 32 tot en met 37 komen dus te vervallen.

Wij gaan verder. De fracties wilden een verklaring afleggen.

– *Vóór de stemming over de ontwerp-wetgevingsresolutie*

Cristiana Muscardini (UEN). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, soms moet je je bril opzetten om te zien of er een afgevaardigde is die op basis van het Reglement iets met de Voorzitter wil bespreken.

Zoals u weet kunnen de amendementen die één fractie heeft verworpen, wel worden aanvaard door een andere fractie. Wij zijn niet blij met wat de heer Casini heeft gezegd. Wij zullen stemmen over het amendement zoals dat door de Fractie Unie voor een Europa van Nationale Staten is goedgekeurd.

De Voorzitter. - Mevrouw Muscardini, ik heb zojuist gezegd dat de amendementen kwamen te vervallen. Als ze eenmaal vervallen zijn, kan ik ze niet meer in stemming brengen.

8.27. Beheer van de in ultraperifere gebieden geregistreerde vissersvloten (A6-0388/2008, Pedro Guerreiro) (stemming)

9. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

– **Verslag-Wijkman (A6-0366/2008)**

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik steun het voorstel om een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie, de minst ontwikkelde landen en de kleine insulaire ontwikkelingslanden op te richten. Voor aanpassing aan de klimaatverandering is naar het schijnt tot wel 80 miljard dollar nodig, want het stoppen van de kap van tropisch regenwoud is daarvoor uiteraard essentieel.

Het door ons vrij gemaakte bedrag van 60 miljoen EUR, minder dan 1 procent, zal desondanks van betekenis zijn voor de ergst getroffen landen, mits het bedrag effectief zal worden besteed. Het bondgenootschap kan perspectief bieden, indien het zal werken als methodologisch referentiepunt voor preventieve maatregelen tegen de risico's van de natuurrampen die de klimaatverandering in de armste landen zal veroorzaken. Het grootste zwakke punt is het gebrek aan coördinatie door een overmaat aan activiteiten. Het bondgenootschap zou geen vervanging moeten zijn voor humanitaire hulp, maar ertoe moeten bijdragen dat de omvang van de te verwachten natuurrampen kan worden beperkt tot een minimum door middel van de ondersteuning van innovatieve programma's, de versterking van beleidsstructuren op regionaal en nationaal niveau en door scholing van de bevolking van de bedreigde insulaire ontwikkelingslanden.

Bogdan Pęk (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik heb tegen dit verslag gestemd omdat ik van mening ben dat het hele concept van de drastische beperking van de CO₂-uitstoot, zoals voorgesteld door de Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad, fundamenteel onjuist is en niet op een passende rechtsgrondslag berust. Als dit beleid ten uitvoer zou worden gelegd in Polen, zou mijn land bovendien meer verliezen dan het tot nu toe heeft ontvangen in de vorm van rechtstreekse betalingen, indirecte subsidies en toelagen – en dat bedrag zou niet eens volstaan om alles te betalen. Verder zou dit beleid rampzalige gevolgen hebben voor de economieën van talrijke ontwikkelingslanden. Dit zou bijgevolg geen goed voorbeeld zijn voor de andere delen van de wereld die verondersteld worden om dit beginsel op basis van de in Europa bereikte resultaten om te zetten op mondiaal niveau. Indien dit beleid echter alleen in Europa ten uitvoer zou worden gelegd, komt dit neer op een totaal overbodige verspilling van 500 miljard EUR.

– Verslag-Beaupuy (A6-0356/2008)

Victor Boştinaru, *namens de PSE-Fractie.* – (EN) Mevrouw de Voorzitter, dit verslag gaat over de toekomst van het cohesiebeleid. Het viel niet mee om pragmatische antwoorden te vinden die voor alle 27 lidstaten en hun verschillende governance- en partnerschapssystemen gelden. De rapporteur is er in geslaagd om zeer concrete voorstellen op tafel te leggen. Op het punt van governance wil ik graag twee elementen onderstrepen. We moeten ervoor zorgen dat regionale en lokale autoriteiten beter en efficiënter in de verantwoordelijkheden kunnen delen. Van het allergrootste belang is ook de aanpak van het gebrek aan expertise en bestuurlijke capaciteit om fondsen en projecten op regionaal en lokaal niveau te beheren. Wat partnerschap betreft, wordt in het verslag terecht de nadruk gelegd op het belang van veelomvattende processen en volle eigendom. In alle stadia van het beleid en de uitvoer moeten zo veel mogelijk belanghebbenden worden aangetrokken, en hiertoe hebben we bindende minimumnormen nodig.

Ik ben uitermate tevreden over de manier waarop de rapporteur met al onze bijdragen en zorgen is omgegaan en ik feliciteer hem nogmaals met zijn uitstekende werk.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Met mijn achtergrond in de lokale politiek beschouw ik het partnerschapsbeginsel, net als de rapporteur, Jean Marie Beaupuy, als sleutelement van het cohesiebeleid van de EU. Daarom heb ik voor het verslag gestemd.

Een succesvol partnerschap vergt bepaalde investeringen aan het begin van het proces, dat echter op een gegeven moment besparingen qua tijd, geld en effectiviteit zal opleveren. De invoering van een Erasmusprogramma voor lokale gekozen volksvertegenwoordigers zou bijdragen tot de uitwisseling van beproefde benaderingen op het gebied van openbaar bestuur in EU-verband.

Ik verzoek de verantwoordelijke instellingen, met name de EU-12, waartoe ook mijn eigen land, Slowakije, om het partnerschapsbeginsel in de programmaperiode 2007-2013 zorgvuldig toe te passen en de historische kans te benutten om de ongelijkheden tussen de regio's uit de wereld te helpen. Lokale politici kennen hun gebied op hun duimpje en kunnen de meest doeltreffende oplossingen voor de problemen van hun steden en dorpen vinden, en daarom verzoek ik de lidstaten om de bevoegdheden inzake de uitvoering van het communautaire cohesiebeleid over te dragen van het centrale naar het regionale niveau.

– Verslag-De Sarnez (A6-0294/2008)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Net als de betrokkenen uit het hoger onderwijs was ik bijzonder ingenomen met de tweede fase van het Erasmus Mundusprogramma. Ik ben ervan overtuigd dat het voor iedereen als een paal boven water staat dat de integratie van verstandige jonge mensen uit verschillende delen van de wereld de sleutel vormt voor het opbouwen en het handhaven van vrede, niet alleen op ons continent, maar in de hele wereld. Studenten verruimen hun horizon en leren om zaken vanuit een andere invalshoek te bekijken dankzij rechtstreekse contacten, het leren van vreemde talen en de invloed van verschillende

culturen. Studenten worden opener en toleranter. Met het oog hierop ben ik een uitgesproken voorstander van het nieuwe concept dat in het verslag over het Erasmus Mundusprogramma wordt omschreven.

Philip Claeys (NI). - Voorzitter, ik heb tegen het verslag van mevrouw De Sarnez gestemd, omdat ik het niet aanvaardbaar vind om het programma uit te breiden zonder dat er iets fundamenteels verandert aan de discriminatie van Europese studenten tegenover niet-Europese studenten die van een beurs gebruik willen maken. Voor niet-Europese studenten bedraagt een beurs voor een jaar 21 000 EUR, terwijl voor Europese studenten die via Erasmus Mundus buiten de Europese Unie willen studeren, dat maar 3 100 EUR is. Een dergelijke kloof is niet objectief verklaarbaar en verdedigbaar, dus deze discriminatie kan en mag niet langer verder blijven bestaan.

– Verslag-Szájer(A6-0297/2008)

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Als rapporteur, in dit geval rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, van het verslag inzake het ingeperkte gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen, zou ik opnieuw willen benadrukken dat het Europees Parlement een grotere rol moet krijgen in het controleren van de processen. De Europese burgers zijn bang voor het ondoorzichtige gebruik van GGO's, en parlementaire controle staat voor openbaarheid en transparantie. Alleen met volledige openbaarheid kan het wantrouwen worden gematigd. Ook in het geval van genetisch gemodificeerde micro-organismen moeten we zien te bereiken dat het Europees Parlement verplicht bij kwesties op het gebied van gezondheids- en milieuveiligheid wordt betrokken. Ik ben blij dat mijn amendementen hieromtrent, die de Commissie milieubeheer unaniem heeft gesteund, nu ook door het Europees Parlement zijn aangenomen.

– Verslag-Gebhardt (A6-0361/2008)

Carlo Casini (PPE-DE). - (IT) Mevrouw de Voorzitter, ik geloof dat ik duidelijker moet uitleggen waarom ik het er niet mee eens ben en het onterecht vind dat de amendementen die door de PPE-DE-Fractie in het Gebhardt-verslag zijn voorgedragen, vervallen zijn verklaard vanwege de stemming over een zaak die op iets heel anders betrekking had.

Het is één ding om te zeggen dat men elk soort recht van alle landen in de wereld kan kiezen, mits het niet strijdig is met de mensenrechten; iets anders is echter te stellen dat men alleen het toepasselijk recht van de EU-lidstaten kan kiezen. Het zijn twee verschillende dingen. Het lijkt me dan ook onterecht dat de amendementen over het laatste punt vervallen worden verklaard.

Ik steun echter wel – en ik hoop dat mijn argument in de loop van het debat over deze verordening wordt aanvaard – de inspanningen om een Europese justitiële ruimte te creëren, met harmonisering op Europees niveau. Het heeft geen zin het Chinese recht, of het recht van een ander land ergens in Zuidoost-Azië, toe te passen op een delicaat thema als huwelijksbetrekkingen, als het juist zo hard nodig is om het recht van de 27 lidstaten van de Unie te harmoniseren.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Helaas behoren echtscheidingen tot de schaduwzijde van de Europese beschaving en is er sprake van een toename van het aantal zogenoemde internationale echtscheidingen. Wie hier altijd het meest onder lijden, zijn de kinderen. Internationale echtscheidingen vormen bovendien vaak aanleiding tot touwtrekkerij over de vraag in welke lidstaat de echtscheidingsprocedure, waarin beslist zal worden over het lot van de kinderen, plaats zal vinden. Ik heb mijn steun gegeven aan deze verordening, die duidelijkere regels schept voor internationale echtparen die om echtscheiding verzoeken, omdat onder deze verordening beide partijen op grond van een overeenkomst de bevoegde rechtbank zullen kunnen kiezen en daarmee het toepasselijk recht van de lidstaat waarmee zij een bepaalde band hebben. Dat is vooral belangrijk indien echtparen in een lidstaat wonen waarvan geen van hen de nationaliteit bezit. De rechtsregels van de lidstaten verschillen onderling aanzienlijk en daarom is het een volgende verbetering dat het Europees Parlement in de verordening de taak voor de Commissie heeft opgenomen om te voorzien in een op internet gebaseerd informatiesysteem voor het publiek, dat alle gedetailleerde informatie kan verstrekken. Het moet worden opgemerkt dat internationale echtscheidingen helaas al betrekking hebben op 170 000 echtparen en hun kinderen per jaar.

David Sumberg (PPE-DE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, dank u wel dat ik het woord mag voeren. Ik heb met de conservatieve delegatie tegen het verslag-Gebhardt gestemd. Voordat ik in het Parlement kwam, ben ik in het Verenigd Koninkrijk als advocaat werkzaam geweest en ik heb van tijd tot tijd ook met echtscheidingsrecht te maken gehad. Ik denk dat dit een stap achteruit zou zijn. Iedere staat moet zelf bepalen welk recht bij dergelijke aangelegenheden van toepassing is.

De Europese Commissie of welke andere Europese instantie dan ook hoeft zich hier niet mee te bemoeien. Al onze landen hebben verschillende tradities, verschillende meningen over echtscheiding, verschillende geloofsovertuigingen, verschillende religies, verschillende achtergronden, en het is alleen maar juist dat deze in ieder afzonderlijk land tot uitdrukking komen. We moeten niet accepteren dat er enig orgaan boven ons wordt gesteld dat ons vertelt wat we moeten doen.

Dank u wel dat u mij de gelegenheid biedt om hier te spreken. Dit is een gedenkwaardig moment in mijn politieke carrière: ik kan in alle eerlijkheid zeggen dat ik een, afgezien van u, mevrouw de Voorzitter, volkomen lege vergaderzaal heb toegesproken.

Schriftelijke stemverklaringen

– Verslag-Niebler (A6-0367/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Ik stem vóór het verslag van Angelika Niebler (A6-0367/2008) over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening namens de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap enerzijds en de regering van Nieuw-Zeeland anderzijds, het enige niet-Europese geïndustrialiseerde land waarmee de Europese Gemeenschap nog geen akkoord heeft opgesteld op het gebied van wetenschap en technologie.

Momenteel is de samenwerking tussen de Gemeenschap en Nieuw-Zeeland gebaseerd op een informele overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Commissie en de regering van Nieuw-Zeeland, die werd ondertekend en van kracht werd op 17 mei 1991. Dit akkoord voorziet echter niet in een institutionele coördinatie van samenwerking, noch bevat het specifieke regels over de behandeling en de waarborging van intellectuele eigendomsrechten. Tijdens mijn recente reis naar Nieuw-Zeeland heb ik de kans gehad met enkele van de hoogste ambtenaren van dat land te spreken. Zij bevestigden dat zij erin geïnteresseerd waren deze samenwerking door middel van het kaderprogramma te versterken op de terreinen voedsel, landbouw en biotechnologie, informatie- en communicatietechnologieën, gezondheid, milieu en de mobiliteit van onderzoekers.

Deze sectoren komen perfect overeen met die welke de Commissie het belangrijkste en meest veelbelovend acht voor de EU, met het oog op een toekomstige samenwerking, waarbij de EU ten volle kan profiteren van de samenwerkingsmogelijkheden met dit geïndustrialiseerde land.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark en Anna Ibrisagic (PPE-DE), *schriftelijk*. – (SV) De Zweedse conservatieven steunen het Commissievoorstel betreffende het opzetten van een specifiek programma om arme ontwikkelingslanden te helpen zich voor te bereiden op en zich aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering. Wij zijn ook voor de inhoudelijke hoofdzaken in het verslag van het Parlement over het Commissievoorstel, en daarom hebben wij gekozen om voor het verslag te stemmen.

Wij kanten ons echter tegen het verzoek om de begroting van de huidige 60 miljoen EUR tot 2 miljard EUR in 2010 te verhogen om het bondgenootschap tegen klimaatverandering te financieren. Wij zijn ook tegen het voorstel om ten minste 25 procent van de toekomstige inkomsten uit veilingen van emissierechten uit te trekken voor het financieren van die begrotingstoename.

Duarte Freitas (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PT) Krachtens Verordening (EG) nr. 639/2004 kan worden afgeweken van de regeling voor toevoeging/onttrekking aan de vloot die is vastgesteld in artikel 13 van Verordening (EG) nr. 2371/2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

In verband met de late goedkeuring van het rechtsinstrument van de Commissie op grond waarvan de lidstaten overheidssteun kunnen verlenen, en met de beperkte capaciteit van de scheepswerven, kon de bij Verordening (EG) nr. 639/2004 vastgestelde uiterste datum voor toevoeging aan de vloot van de vissersvaartuigen waarvoor overheidssteun voor vernieuwing is ontvangen, namelijk 31 december 2008, echter niet in acht worden genomen.

Het Europees Parlement, in concreto de Commissie visserij, pleit in zijn verslag voor verlenging van de geldigheidsduur van overheidssteun voor vernieuwing en van de toevoeging van schepen, zowel ten opzichte van de huidige regeling als ten opzichte van het voorstel van de Europese Commissie, dat een verlenging inhoudt met slechts een jaar, oftewel tot 31 december 2009.

De verlenging van overheidssteun voor de vernieuwing van de vloten in de ultraperifere gebieden tot 31 december 2009 en de mogelijkheid deze schepen tot 31 december 2011 toe te voegen vormen een belangrijke steun, gezien bovengenoemde belemmeringen.

Ik heb derhalve voor dit verslag gestemd.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) Van 19 tot 27 juli heb ik als lid van een 11-koppige delegatie van het Europees Parlement een bezoek gebracht aan Nieuw-Zeeland. Dit moderne en welvarende land met een Europese inslag is meer dan 27 000 kilometer van Slowakije verwijderd. Onze ontmoetingen met studenten van het Europees instituut aan de Universiteit van Auckland en aan de Canterbury Universiteit in Christchurch waren erg inspirerend. We hebben over het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie gesproken en over de mogelijkheden voor samenwerking tussen de EU en Nieuw-Zeeland op het gebied van wetenschap en onderzoek. In het kader van het raadplegingsproces ben ik daarom voorstander van de ondertekening van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap enerzijds en de regering van Nieuw-Zeeland anderzijds, zodat ik voor het verslag van de rapporteur, Angelika Niebler, heb gestemd.

Nieuw-Zeeland is een van de minst vervuilde landen ter wereld, iets waarop het land terecht trots is. De Nieuw-Zeelanders laten zich leiden door het motto “groen, schoon en veilig”. Twee derde van de elektriciteit van het land wordt met waterkracht opgewekt. Ook worden de vele warmwaterbronnen gebruikt voor de stroomproductie. Het land beschikt over geen enkele kerncentrale.

Ik ben ervan overtuigd dat wederzijdse samenwerking in de strijd tegen klimaatverandering en het streven naar een gemeenschappelijk aanpak op het gebied van wetenschap, onderzoek en innovatie beide partijen tot voordeel zullen strekken.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van mevrouw Niebler over de sluiting van een overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap enerzijds en de regering van Nieuw-Zeeland anderzijds. Zoals blijkt uit het voorstel voor een besluit van de Raad is Nieuw-Zeeland het enige niet-Europese geïndustrialiseerde land waarmee de Gemeenschap nog geen officiële overeenkomst heeft gesloten op wetenschappelijk en technologisch gebied. Gezien de toenemende complexiteit van technologische innovaties en de snelheid van de wetenschappelijke vooruitgang, denk ik dat het nu belangrijker is dan ooit dat de Gemeenschap de bestaande samenwerkingsovereenkomst een formeel karakter geeft, teneinde de samenwerking te versterken, met name op gebieden die nu volop aandacht behoeven, zoals gezondheid, biotechnologieën en informatie- en communicatietechnologie.

Ik ben van mening dat de Gemeenschap door het sluiten van een dergelijke overeenkomst het potentieel van de samenwerking met Nieuw-Zeeland ten volle kan benutten, op basis van de beginselen van een effectieve waarborging van intellectueel eigendom en een gelijke verdeling van intellectuele-eigendomsrechten.

– Verslag-Costa (A6-0374/2008)

Bogusław Liberadzki (PSE), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik stem voor het verslag over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van een memorandum voor samenwerking tussen de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie en de Europese Gemeenschap inzake veiligheidscontroles/-inspecties en aanverwante aangelegenheden (COM(2008)0335 – C6-0320/2008 – 2008/0111(CNS)).

De heer Costa, de rapporteur, heeft terecht benadrukt dat, overeenkomstig de doelstellingen van het burgerluchtvaartbeleid van de Gemeenschap, de betrekkingen tussen de Gemeenschap en de ICAO nog zullen worden versterkt door dit memorandum van samenwerking. Het is van bijzonder belang dat we niet vergeten dat de uitvoering van het onderhandelde memorandum ons in staat zal stellen om de nog altijd beperkte middelen voor de controle en de naleving van de voorschriften beter te benutten. De tenuitvoerlegging van dit besluit zou de EU-lidstaten aanzienlijke voordelen moeten opleveren.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Het voorgestelde memorandum voor samenwerking waar dit verslag over gaat heeft tot doel de individuele controles van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) in de lidstaten aanzienlijk te beperken. Daartoe zal de ICAO het systeem van de Europese Commissie voor veiligheidsinspecties in de luchtvaart evalueren.

Op deze manier en overeenkomstig de doelstellingen van het burgerluchtvaartbeleid van de Gemeenschap zal het memorandum van samenwerking de betrekkingen tussen de Gemeenschap en de ICAO versterken en de lidstaten in staat stellen hun beperkte middelen voor de controle van de naleving beter te benutten.

Tot dusverre hebben de lidstaten te maken met twee toezichtssystemen waarmee hetzelfde doel wordt beoogd en die – in grote lijnen – betrekking hebben op dezelfde punten. Nogmaals, het doel van deze actie is dat de beschikbare middelen op een rationelere manier worden gebruikt.

Tot slot, en om te garanderen dat op passende wijze wordt omgesprongen met gerubriceerde EU-gegevens, moet de ICAO de regelgeving van de Gemeenschap naleven en heeft de Commissie het recht ter plaatse te controleren welke maatregelen de ICAO heeft genomen ter bescherming van deze gegevens.

Ik heb daarom vóór het verslag-Costa gestemd.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik stem vóór het verslag van de heer Costa over de ondertekening van een memorandum voor samenwerking tussen de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie en de Europese Gemeenschap inzake veiligheidscontroles/-inspecties. Naar mijn mening zorgt de verplichting te moeten voldoen aan twee systemen voor de controle van conformiteit, die hetzelfde doel en in grote mate ook dezelfde reikwijdte hebben, niet alleen voor een inefficiënte toewijzing van middelen door de bevoegde autoriteiten, maar ook, en dit is nog belangrijker, voor een last voor de lidstaten, in de zin van kosten en het gebruik van de beperkte middelen die zij tot hun beschikking hebben. Ik ben dan ook verheugd over het voorstel voor samenwerking tussen de ICAO en de Europese Commissie op dit vlak.

– Verslag-Wallis (A6-0380/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Britse collega Diana Wallis gestemd voor het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven en de controle op de verzekering tegen deze aansprakelijkheid. Dit voorstel komt voort uit de wens om het Gemeenschapsrecht te consolideren, wat naar mijn mening onterecht codificatie wordt genoemd. Deze wens is prijzenswaardig, maar gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreur ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit specifieke geval codificeren wij diverse richtlijnen uit 1972, 1983, 1990, 2000 en 2005, alsmede de teksten tot wijziging ervan. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie.

Šarūnas Birutis (ALDE), *schriftelijk*. – (LT) We moeten ernaar streven het Gemeenschapsrecht te vereenvoudigen en te verduidelijken, om het inzichtelijker en toegankelijker te maken voor alle burgers, die vervolgens nieuwe kansen zouden krijgen en gebruik zouden kunnen maken van bepaalde rechten die hun zijn verleend.

Dit doel is onbereikbaar indien de vele voorschriften die verschillende malen, gedeeltelijk of vaak fundamenteel, worden gewijzigd, verspreid blijven over verschillende rechtshandelingen, zodat sommige voorschriften in de oorspronkelijke rechtshandeling en andere in latere wijzigingsbesluiten staan. Om de regels te vinden die op een bepaald moment van kracht zijn, is daarom een hoop zoekwerk nodig en moeten verschillende rechtshandelingen met elkaar worden vergeleken.

Als we ernaar streven het Gemeenschapsrecht duidelijk en transparant te maken, is het dus belangrijk dat we regelgeving die verschillende keren is gewijzigd, codificeren.

– Verslag-Wallis (A6-381/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Britse collega Diana Wallis gestemd voor de wetgevingsresolutie van het Europees Parlement en de Raad tot goedkeuring van het voorstel voor een richtlijn inzake drukvaten van eenvoudige vorm. Dit voorstel komt voort uit de wens om het Gemeenschapsrecht te consolideren, wat naar mijn mening onterecht codificatie wordt genoemd. Deze wens is prijzenswaardig, maar gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreur ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten

opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit specifieke geval codificeren wij diverse richtlijnen uit 1987, 1990 en 1993, alsmede de teksten tot wijziging ervan. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie en dat de huidige situatie niet correct is, met name ten opzichte van de lidstaten en burgers.

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) De lidstaten moeten alle nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat drukvaten alleen in de handel gebracht en in gebruik genomen worden indien zij, op passende wijze geïnstalleerd en onderhouden en bij een gebruik overeenkomstig hun bestemming, geen gevaar opleveren voor de veiligheid van personen, huisdieren of goederen. De fabrikant moet waarborgen dat de drukvaten in overeenstemming zijn met het type als beschreven in de EG-typeverklaring of het technische constructedossier, en zij moeten op de vaten een CE-markering aanbrengen en een verklaring van overeenstemming opstellen. Deze richtlijn is van toepassing op in serie vervaardigde drukvaten van eenvoudige vorm en is niet van toepassing op drukvaten die speciaal zijn ontworpen voor nucleair gebruik, vaten die voor voortstuwing van schepen of luchtvaartuigen bestemd zijn en brandblusapparatuur.

Dit beoogt de codificatie van Richtlijn 87/404/EEG van de Raad van 25 juni 1987 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake drukvaten van eenvoudige vorm. De nieuwe richtlijn vervangt de verschillende besluiten die erin zijn verwerkt. Dit voorstel laat de inhoud van de besluiten die worden gecodificeerd onverlet en beperkt zich er derhalve toe deze samen te voegen en daarin slechts de formele wijzigingen aan te brengen die voor de codificatie zelf vereist zijn.

– Verslag-Wallis (A6-385/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Britse collega Diana Wallis gestemd voor de wetgevingsresolutie tot goedkeuring van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het aanvullende beschermingscertificaat voor geneesmiddelen. Dit voorstel komt voort uit de wens om het Gemeenschapsrecht te consolideren, wat naar mijn mening onterecht codificatie wordt genoemd. Gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreur ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit specifieke geval consolideren wij de verordening van de Raad uit 1992 en de vier teksten tot wijziging ervan uit 1994, 2003, 2005 en 2006. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie en dat de huidige situatie niet correct is, met name ten opzichte van de lidstaten en burgers.

– Verslag-Wallis (A6-386/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Britse collega Diana Wallis gestemd voor de wetgevingsresolutie tot goedkeuring van het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de toepassing van het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte Protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten. Dit voorstel komt voort uit de wens om het Gemeenschapsrecht te consolideren, wat naar mijn mening onterecht codificatie wordt genoemd. Gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreur ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit specifieke geval consolideren wij de verordening van de Raad uit 1993 en de drie teksten tot wijziging ervan uit 2000, 2002 en 2005. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie en dat de huidige situatie niet correct is, met name ten opzichte van de lidstaten en burgers.

– Verslag-Wallis (A6-379/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Britse collega Diana Wallis gestemd voor de wetgevingsresolutie tot goedkeuring, na de raadplegingsprocedure, van het voorstel

voor een verordening van de Raad betreffende de toepassing van artikel 81 van het Verdrag in de sector van het luchtvervoer. Dit voorstel komt voort uit de wens om het Gemeenschapsrecht te consolideren, wat naar mijn mening onterecht codificatie wordt genoemd. Gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreurt ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit specifieke geval consolideren wij de verordening van de Raad uit 1987 en de teksten tot wijziging ervan uit 1990, 1992, 1994, 2003 en 2004. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie en dat de huidige situatie niet correct is, met name ten opzichte van de lidstaten en burgers.

– **Verslag-Lamassoure (A6-342/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn goede Franse collega en oud-minister Alain Lamassoure gestemd voor de wetgevingsresolutie tot goedkeuring, onder voorbehoud van amendementen, van het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van de verordening van 2000 houdende toepassing van het besluit betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen. Net als de overgrote meerderheid van mijn collega's ben ik van mening dat het goed is om eraan te herinneren dat de Raad de Commissie heeft uitgenodigd een complete en grondige analyse uit te voeren van alle aspecten van de uitgaven en de middelen van de Europese Unie en hem verslag uit te brengen in 2008/2009. In overeenstemming met het interinstitutioneel akkoord van 17 mei 2006 betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer ondersteun ik het feit dat het Parlement nauw wordt betrokken bij alle fasen van de analyse. In deze context moet iedereen zich herinneren dat de huidige financiële vooruitzichten voor 2007/2013 zijn goedgekeurd in het kader van een politiek compromis dat erop is gericht om de correctie van de Britse bijdrage te herzien.

Bruno Gollnisch (NI), *schriftelijk*. – (FR) Het verslag van de heer Lamassoure over het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie wil graag ideologisch zijn: het weigert zich bezig te houden met, ik citeer, “de details van een volledig achterhaald, onrechtvaardig en ondoorzichtig stelsel”, waarvan het belangrijkste gebrek naar de mening van de rapporteur steekt in het feit dat het niet het Europees Parlement is dat erover besluit.

En dat is maar goed ook, want te oordelen naar wat er in dit Parlement gezegd is, zouden de Europese belastingbetalers weldra een extra belasting rechtstreeks aan Brussel hebben moeten afdragen! Maar de vrije instemming met belastingen (door burgers of hun vertegenwoordigers) is een basisbeginsel van de rechtsstaat, net zoals de mogelijkheid om belasting te heffen een voorrecht is van de staat.

En daar wringt hem de schoen. De Europese Unie is geen staat en kan in geen enkel geval baat hebben bij de macht om belasting te heffen. Bovendien blijft zij, ondanks de afkeuring door de Fransen, de Nederlanders en de Ieren, hameren op de Europese Grondwet en blijft zij tonen dat zij weinig geeft om de vrije instemming van het volk. Helaas geeft zij de voorkeur aan leugens, manipulatie en zelfs dwang.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Lamassoure over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen. Ik ben het eens met de ideeën die eraan ten grondslag liggen en deel het standpunt van de rapporteur, die aangaf dat het nieuwe besluit van de Commissie, dat de uitvoeringsbepaling over eigen middelen in lijn met de beschikking van de Raad van 7 juni 2007 zou actualiseren, de procedure in de huidige bewoordingen alleen maar zou compliceren, aangezien het besluit voorziet in steeds meer uitzonderingen en bijzondere voorwaarden voor bepaalde lidstaten.

Ik ben dan ook van mening dat de benodigde algemene herziening van de werking van het stelsel van eigen middelen gepaard moet gaan met een actieve betrokkenheid van het Europees Parlement bij het voorstellen van passende maatregelen gericht op het bereiken van meer transparantie.

– **Verslag-Deprez (A6-0408/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Op basis van het verslag van mijn Belgische collega Gérard Deprez heb ik gestemd voor de wetgevingsresolutie tot wijziging van het ontwerp van een kaderbesluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures. Zoals een groot aantal van mijn collega's juich ik het voorstel voor

een kaderbesluit toe dat voorziet in het toepassen van het beginsel van wederzijdse erkenning op een Europees mandaat dat als doel heeft om voorwerpen, documenten en gegevens te verkrijgen voor gebruik in strafprocedures. Dit Europese mandaat, hierna "Europees bewijsverkrijgingsbevel" genoemd, zal een snellere en effectievere juridische samenwerking mogelijk maken op strafrechtelijk gebied en zal het huidige systeem van wederzijdse rechtshulp op dit gebied vervangen, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Afgezien van het feit dat we grote vraagtekens zetten bij de analyse van bepaalde aspecten in het verslag van het EP, zijn we het niet eens met de harmonisering van wetten en het invoeren van gezamenlijke procedures, met name als het gaat om het Europees bewijsverkrijgingsbevel, een initiatief dat een stap is op weg naar een Europese strafrechtelijke ruimte.

De Europese Commissie heeft overigens opvallend veel voorstellen gedaan om justitie op het supranationale niveau van de EU te tillen, waarmee ze de soevereiniteit van de lidstaten en hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de bescherming van de rechten van hun burgers op fundamentele punten uitholt.

In deze raadplegingsprocedure bepleit het EP het grensoverschrijdend vergaren van bewijsmateriaal, dat op een vergelijkbare manier moet functioneren als het Europees aanhoudingsbevel. De meerderheid van het Parlement is voor het schrappen van de 'territorialiteitsclausule', waarover in de Raad overeenstemming was bereikt (die lidstaten de mogelijkheid geeft onder bepaalde omstandigheden een Europees bewijsverkrijgingsbevel te weigeren), hetgeen een aantasting betekent van de soevereiniteit van de lidstaten.

Het Parlement, als altijd 'roomser dan de Paus', wil in feite een voorstel voor een Verdrag verwezenlijken dat al drie keer is afgewezen, namelijk op het terrein van justitie en binnenlandse zaken, om die 'Europese strafrechtelijke ruimte' vorm te geven en, in de woorden van de rapporteur, 'nationale vetorechten geen kans [te] geven'.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, de heer Deprez, over het ontwerp van een kaderbesluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel. Ik ben het eens met de doelstelling van het verslag en het standpunt daarin wordt ingenomen.

Het mogelijk maken van grensoverschrijdende bewijsverzameling is zonder twijfel een belangrijke stap op weg naar de verwezenlijking van het beginsel van wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen. Dit beginsel vormt de basis van juridische samenwerking, dat uiteindelijk tot doel heeft snellere en efficiëntere juridische bijstand te verlenen aan alle lidstaten. Ik wil graag onderstrepen dat, teneinde een samenhangende Europese juridische ruimte te waarborgen en ervoor te zorgen dat de juridische samenwerking op strafrechtelijk gebied de gewenste effecten heeft, het juridische kader door alle lidstaten ten uitvoer moet worden gelegd en de instrumenten de bijstand tussen de verschillende nationale juridische autoriteiten moeten vereenvoudigen, zonder daarbij natuurlijk de bescherming van persoonsgegevens uit het oog te verliezen.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), schriftelijk. – (PL) Het waarborgen van de veiligheid van de burgers van de EU-lidstaten en een snelle en doeltreffende werking van het Europese rechtsstelsel zouden prioriteiten moeten zijn voor de Gemeenschap. Dit is van cruciaal belang met het oog op de verontrustende ontwikkeling van de georganiseerde misdaad, met name van de grensoverschrijdende criminaliteit. Er moet bijgevolg bijzondere aandacht worden besteed aan alle instrumenten die de strafprocedures kunnen vergemakkelijken en tot de veroordeling van de daders kunnen bijdragen.

Het Europees bewijsverkrijgingsbevel voorziet in de automatische erkenning van rechterlijke beslissingen die in een andere lidstaat zijn genomen. Dit levert behoorlijk wat problemen op, aangezien met het oog hierop verregaande wijzigingen in de strafprocedures van de lidstaten noodzakelijk zijn. Gezien de sterk uiteenlopende strafprocedures en de grote verschillen in verband met het bewijsrecht is de tenuitvoerlegging van het Europees bewijsverkrijgingsbevel een allesbehalve eenvoudige opgave. In plaats van zich te mengen in zulke gevoelige kwesties als de strafprocedure in een bepaald land, zouden de Commissie en het Europees Parlement er mijns inziens beter naar streven om een zo hoog mogelijk niveau van samenwerking tussen de politiediensten van de EU-lidstaten te verzekeren. Deze doelstelling zou verwezenlijkt kunnen worden met de medewerking van organen als Eurojust en de Europese Politieacademie.

– Verslag-Busk (A6-0340/2008)

Lena Ek (ALDE), *schriftelijk*. – (SV) Het visserijbeleid dat door de EU wordt gevoerd, is niet gebaseerd op doordachte en solidaire beslissingen, en is dat ook nooit geweest. De voorbije jaren zijn de visbestanden in Europa dramatisch geslonken, en er wordt niet veel gedaan om deze situatie te veranderen. Het visserijbeleid dat door de EU zou moeten worden bepleit, moet doordrongen zijn van een langetermijnvisie en vooruitziend denken.

Het verslag van de heer Busk is in veel opzichten echter een positieve wending. In de toelichting staat onder andere dat het herstel van de kabeljauw een uiterst belangrijke aangelegenheid is en dat een stopzetting van de kabeljauwvisserij het beste zou zijn – ook al wordt deze maatregel vervolgens verworpen. De bezorgdheid die de heer Busk in zijn toelichting uitdrukt, wordt helaas niet weerspiegeld in de amendementen op het verslag.

De voorgestelde amendementen zijn veel te zwak om enig feitelijk belang te hebben. Het is erg ongelukkig dat de deur opengezet wordt voor een herziening van de al ontoereikende regulering van de visserijinspanningen wanneer de kabeljauwbestanden “aanzienlijk zijn verbeterd”. De klemtoon zou redelijkerwijze veel meer dan momenteel moeten liggen op het verzekeren van het herstel. Pas daarna kan men over een eventuele herziening beginnen te praten. Het verslag zendt daarom volkomen verkeerde signalen uit, namelijk dat het probleem snel verholpen zal zijn en we dan het systeem moeten beginnen te herzien. In de realiteit is het tegendeel waar. Ik heb daarom tegen het verslag gestemd.

Glyn Ford (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik heb geen steun verleend aan het verslag-Busk. We weten allemaal dat een herstel van het kabeljauwbestand belangrijk is. Het is duidelijk dat kabeljauw als bijvangst gevangen kan worden. Echter, dit voorstel om in het gebied van Cornwall tot de monding van de Severn de algehele intensiteit van de visvangst te verminderen, is wel erg drastisch en dramatisch. Als Parlements lid voor deze regio ben ik nog niet – als er meer bewijs zou zijn, misschien wel – overtuigd van de noodzaak om zó snel zó ver te gaan.

Duarte Freitas (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PT) Het onderhavige verslag heeft tot doel de Europese strategie wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden ‘op te poetsen’.

Sinds het begin van deze eeuw waarschuwt de Internationale Raad voor het onderzoek van de zee (ICES) voor het serieuze gevaar van instorting van de kabeljauwstand in de Noordzee en ten westen van Schotland en op de zitting van de Raad in december 2000 gaven de ministers van Visserij en de Commissie uiting aan hun bezorgdheid over de kritieke situatie van het kabeljauwbestand.

Gezien de verschillen die er bestaan tussen de visserijsectoren van de verschillende landen wil het Europees Parlement met dit verslag meer flexibiliteit mogelijk maken, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de visserij en de visbestanden in de verschillende gebieden waarop de herstelplannen van deze vissoort van toepassing zijn.

Een van de prioriteiten van dit verslag is het ervoor zorg dragen dat de regionale adviesraden en de betrokken lidstaten meer betrokken worden bij het effectieve beheer van de kabeljauwbestanden. Door in de wetgeving expliciet te verwijzen naar de regionale adviesraden en de lidstaten, zou er duidelijk blijk van worden gegeven dat de instellingen van de EU het serieus menen met het betrekken van de belanghebbende partijen bij de toekomstige ontwikkeling van de regelingen voor het beheer van de visserij.

Ik heb voor dit verslag gestemd.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) De situatie van de kabeljauw is uitermate ernstig en vereist onmiddellijk en krachtdadig handelen. Het Commissievoorstel is echter niet voldoende en schiet op veel vlakken tekort.

Het is ook interessant te zien hoe het Parlement plotseling vindt dat de kwestie op nationaal niveau moet worden aangepakt. Het is duidelijk dat men erop uit is het Commissievoorstel te verzwakken ten gunste van de industrie. Men probeert zonder meer het onmogelijke te bereiken.

Om de hierboven vermelde redenen hebben wij tegen het verslag gestemd.

Bogusław Liberadzki (PSE), *schriftelijk*. – (PL) Ik heb voor het verslag gestemd over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 423/2004, wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden, en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93.

Volgens het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de visserij bevinden de kabeljauwbestanden in de Noordzee zich in een kritieke toestand. Er worden te veel vissen gevangen, vooral te veel jonge exemplaren. Als gevolg daarvan wordt het voor de vissoort steeds moeilijker om zich te herstellen.

De rapporteur, de heer Busk, heeft de nadruk gevestigd op het belang van toezicht en controle om te verzekeren dat de regelgeving nageleefd wordt. De rapporteur sluit zich eveneens aan bij het standpunt van de Commissie in verband met de noodzaak om de vangsten te herzien, het beheersysteem te vereenvoudigen en de teruggooi van kabeljauw te beperken. We kunnen de kabeljauwvisserij niet verbieden om sociale en economische redenen, maar er dienen wel dringende maatregelen te worden genomen om het herstelplan voor kabeljauw ten uitvoer te leggen.

James Nicholson (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik ben verheugd over deze inspanningen voor een aanpak van de problemen rond het kabeljauwherstelplan van 2004, dat duidelijk ineffectief is gebleken. Ondanks verschillende maatregelen zijn er weinig tekenen dat de kabeljauwbestanden zich herstellen.

Het belangrijkste punt in dit voorstel betreft de vermindering van teruggooi. In het huidige klimaat van voedseltekorten en bijzonder moeilijke tijden voor vissers, kan dit alleen maar gezien worden als een volstrekt onlogische en verspillende praktijk.

Het quotum voor de totaal toegestane vangsten is zo laag en vissers worden gedwongen om grote hoeveelheden vis in zee terug te gooien, hoewel dit in het geheel niet bijdraagt aan de inspanningen om bestanden weer op peil te brengen.

We moeten natuurlijk maatregelen ter bescherming van onze kabeljauwbestanden blijven nemen. We moeten echter ook oog hebben voor het grote geheel. Klimaatverandering en de invloed van mondiale opwarming van de aarde zijn misschien wel belangrijkere oorzaken voor de uitgedunde bestanden dan de vissers die alleen maar in deze industrie hun brood proberen te verdienen.

– Verslag-Virrankoski (A6-0412/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn Finse collega Kyösti Virrankoski gestemd voor een resolutie die tot doel heeft om zonder amendementen het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 7/2008 van de EU, die betrekking heeft op de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie voor een bedrag van 12,8 miljoen EUR aan vastleggings- en betalingskredieten. Dit bedrag moet hulp bieden aan de bevolking van de Franse overzeese gebieden Guadeloupe en Martinique die hevige schade heeft geleden door de orkaan Dean in augustus 2007. Dit ontwerp van gewijzigde begroting is volledig neutraal op begrotingsgebied omdat het voorziet in een daarmee samenhangende vermindering van betalingskredieten van begrotingsonderdeel 13 04 02, “Cohesiefonds”. We moeten opmerken dat dit ontwerp van begroting het eerste is dat uitsluitend is gewijd aan het Solidariteitsfonds van de EU, zoals het Europees Parlement had verzocht.

– Verslag-Böge (A6-0399/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Op basis van het verslag van mijn geachte Duitse collega Reimer Böge heb ik gestemd voor de resolutie waarmee het Parlement zonder amendementen zijn goedkeuring hecht aan het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie met als doel om hulp te bieden aan Frankrijk, waarvan in 2007 de overzeese departementen Martinique en Guadeloupe slachtoffer zijn geworden van de orkaan Dean. Een bedrag van 12,8 miljoen EUR aan vastleggings- en betalingskredieten uit het Solidariteitsfonds wordt aldus aan Frankrijk beschikbaar gesteld, via een gewijzigde begroting die tegelijkertijd is aangenomen. Dit bedrag vertegenwoordigt 2,5 procent van een bedrag aan directe schades dat is geschat op 511,2 miljoen EUR.

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) Met Solidariteitsfonds en andere specifieke maatregelen is in verhouding tot de EU-begroting slechts een klein bedrag gemoeid en hebben ten doel om na rampen steun te verlenen aan de getroffen gebieden en bevolking. Ik sta achter het besluit om middelen uit het Solidariteitsfonds toe te wijzen aan Frankrijk voor Martinique en Guadeloupe, die in augustus 2007 door de orkaan Dean zijn verwoest. In zulke gevallen moeten we ons solidair tonen.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Frankrijk heeft een aanvraag ingediend om middelen uit het fonds beschikbaar te stellen na de orkaan Dean, die Martinique en Guadeloupe trof in

augustus 2007. De Commissie heeft daarom voorgesteld om middelen uit het fonds beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van 12 780 000 EUR, om Frankrijk te steunen.

Wij van de Zweedse partij Junilistan zijn ingenomen met nationale en internationale solidariteits- en hulpacties wanneer een land door een ramp wordt getroffen.

Wij zijn ten eerste echter van mening dat eerdere ervaringen hebben aangetoond dat de EU niet in staat is om steun bij rampen met communautaire middelen effectief te beheren. Ten tweede gaat het om een fractie van een promille van het bnp van Frankrijk. Het is onredelijk te denken dat de EU moet ingrijpen en projecten mee moet helpen financieren die een rijk land zelf zou moeten kunnen bekostigen.

Wij hebben daarom tegen het verslag als geheel gestemd.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) De Commissie stelt voor middelen uit het Solidariteitsfonds ter beschikking te stellen ten behoeve van Frankrijk.

Het Interinstitutioneel Akkoord staat uitgaven uit het fonds toe binnen het jaarlijkse maximum van 1 miljard EUR per jaar. In 2008 is een totaalbedrag van 260 411 197 EUR beschikbaar gesteld aan het VK (162 387 985 EUR), Griekenland (89 769 009 EUR) en Slovenië (8 254 203 EUR).

Frankrijk heeft steun uit het Solidariteitsfonds aangevraagd na de orkaan Dean, die Martinique en Guadeloupe trof in augustus 2007. De Commissie stelt voor om middelen uit het Europees Solidariteitsfonds beschikbaar te stellen voor een totaalbedrag van 12 780 000 EUR, in het kader van niet-benutte financiële middelen van het Cohesiefonds.

Eén vraag dringt zich echter, net als bij eerdere gevallen, op: hoe kan het dat er pas nu, een jaar nadat de bevolkingen getroffen zijn door deze rampen, EU-middelen beschikbaar worden gesteld? Het is duidelijk dat er hier iets niet goed gaat ...

Ik herinner u eraan dat we voorstellen hebben gedaan om de procedures voor het ter beschikking stellen van middelen uit dit fonds te versnellen en om ervoor te zorgen dat regionale rampen hiervoor in aanmerking zouden blijven komen. Ook beoogden deze voorstellen de erkenning in dit fonds van het specifieke karakter van natuurrampen in het Middellandse Zeegebied, zoals droogte en bosbranden.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN) Amendement 134

We zijn zeer gekant tegen verplichte abortus, gedwongen sterilisatie en kindermoord en zijn het ermee eens dat hierbij sprake is van schending van mensenrechten.

We hebben ons bij dit amendement van stemming onthouden, omdat voor deze doeleinden nooit EU-gelden zijn gebruikt en ook omdat uit het amendement niet duidelijk wordt wat het belang is van internationaal ontwikkelingswerk van geloofwaardige organisaties ter ondersteuning van vrouwen in de controle over de vruchtbaarheid, en vooral in voorlichting over de voortplanting en diensten voor reproductieve gezondheidszorg en familieplanning, en het voeren van campagnes voor het recht op gezondheidszorg voor vrouwen.

Amendementen 130, 131, 132, 133

Hoewel we vanwege het belang van het onderwerp voor deze amendementen stemmen, menen we dat het gepaster zou zijn om een aparte begrotingslijn voor de rechten van kinderen te creëren, die ook de kwesties zou omvatten die in deze amendementen worden behandeld.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) Natuurrampen hebben uiteenlopende en doorgaans verwoestende gevolgen. Naast het menselijk leed dat de rampen teweegbrengen, zorgen vooral de economische gevolgen ervoor dat deze landen, zoals in het huidige geval, jaren achterop raken in hun ontwikkeling. Onmisbare infrastructuur wordt vernietigd en kan met eigen middelen maar moeilijk worden hersteld.

Door de oprichting van het Solidariteitsfonds moeten dergelijke reparaties door selectieve financiële ondersteuning worden bespoedigd. De uitvoering dient ter plekke nauwkeurig te worden gecontroleerd. De getroffen gebieden hebben zeker spoedige hulp nodig, maar betrouwbaar toezicht op de investering in de betreffende projecten is ook belangrijk. Mijns inziens moet hier meer aandacht aan worden besteed. Daarom heb ik mij onthouden bij de stemming over dit verslag.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Böge over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie, waarom verzocht is door Frankrijk, als bijstand voor de noodsituatie die is veroorzaakt door de orkaan Dean in Martinique en Guadeloupe in augustus 2007. Ik deel de mening van de rapporteur en de Commissie regionale ontwikkeling dat het gebruik van het fonds volledig overeenstemt met de bepalingen van het interinstitutioneel akkoord van 17 mei 2006.

Margie Sudre (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ons Parlement heeft zojuist een door de Europese Commissie voorgesteld steunbedrag van 12,78 miljoen EUR voor Martinique en Guadeloupe goedgekeurd, bestemd om een deel van de noodkosten te dekken die afgelopen zomer zijn gemaakt na de orkaan Dean.

De financiële hulp zal welkom zijn, temeer omdat Martinique en Guadeloupe nu nog steeds last heeft van de effecten van de schade die de orkaan Dean heeft aangericht, vooral op het gebied van woningen en de landbouwsectoren voor bananen en ruikerriet.

Het Solidariteitsfonds, dat hier wordt ingezet bij wijze van uitzondering op de algemene regels, is met name belangrijk voor de ultraperifere gebieden, gezien de vele dreigingen waaraan de bevolking vaak staat blootgesteld; de Caraïben zijn vorige week nog getroffen door de orkaan Omar.

Ik maak me er sinds de oprichting van het fonds in 2002 sterk voor dat de overzeese gebieden van dit type steun kunnen profiteren. De ervaring die de Franse regering heeft verworven bij het indienen van haar steunverzoeken, en het begrip dat de Commissie, het Europees Parlement en de Raad tonen, verzekeren ons ervan dat Europa in staat is om aan de zijde te staan van de bevolking van overzeese gebieden die zijn getroffen door grote crises.

– Verslag-Böge (A6-0405/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb op basis van het verslag van mijn goede Duitse collega Reimer Böge gestemd voor het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad voor de beschikbaarstelling, ten laste van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2008, van een bedrag van 10,8 miljoen EUR aan vastleggings- en betalingskredieten uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering om te hulp te komen aan de automobielsector in Spanje en de textielsector in Litouwen. Voor Spanje (voorstel om 10,5 miljoen EUR toe te kennen) heeft de aanvraag betrekking op 1 589 ontslagen, waarvan 1 521 bij Delphi Automotive Systems España, in Puerto Real in de provincie Cadiz, Andalusië, een fabrikant van onderdelen voor de automobielsector die eigendom is van de in de VS gevestigde Delphi Automotive Systems Holding Inc., met een hoofdkantoor in Troy, Michigan. Voor Litouwen (voorstel om 0,3 miljoen EUR toe te kennen) heeft de aanvraag betrekking op 1 089 ontslagen die na de sluiting van Alytaus Tekstilė, een textielfabrikant, zijn gevallen in de referentieperiode van vier maanden.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) Spanje heeft een aanvraag ingediend met betrekking tot 1 589 ontslagen, waarvan 1 521 bij Delphi Automotive Systems España en 68 bij leveranciers van Delphi. De Spaanse autoriteiten vroegen om een bijdrage van 10 471 778 EUR, ter dekking van een deel van de totale kosten van de steunmaatregelen die op ongeveer 20,94 miljoen EUR worden geraamd.

Litouwen heeft een aanvraag ingediend die betrekking heeft op 1 089 ontslagen die bij de sluiting van Alytaus Tekstilė, een textielfabrikant, zijn gevallen en vroeg om een bijdrage van 298 994 EUR, ter dekking van een deel van de totale kosten die op ongeveer 0,06 miljoen EUR worden geraamd.

Zoals we al eerder gezegd hebben, mag dit fonds niet als tijdelijk 'stootkussen' gebruikt worden om de onacceptabele sociaaleconomische kosten op te vangen van de relocatie van en ontslagen bij bedrijven en zo niets te veranderen aan het beleid dat de oorzaak is van de uitbuiting, marginalisering en werkloosheid van arbeiders. We moeten voorkomen dat bedrijven straffeloos tot relocatie kunnen overgaan en we moeten een einde maken aan dit beleid van liberalisering van de wereldhandel dat door de EU wordt gevoerd.

Toekenning van overheidssteun moet gekoppeld zijn aan langetermijnverplichtingen op het gebied van werkgelegenheid en regionale ontwikkeling en onder geen beding mag er steun worden gegeven die gebruikt kan worden voor relocaties.

Het is van groot belang dat de vertegenwoordigers van de werknemers een grotere rol krijgen in het bestuur van bedrijven en bij het nemen van structurele beslissingen over het bedrijf.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Böge over de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie, waar in februari en mei 2008 door Spanje en Litouwen om is verzocht. Ik denk dat het goed is de middelen uit het fonds aan te wenden, aangezien die landen enorme uitgaven hebben moeten doen in de vorm van steunmaatregelen aan arbeiders. Aangezien het fonds juist tot doel heeft aanvullende steun te bieden aan werknemers die worden bedreigd door het nieuwe concurrentieklimaat en de commerciële praktijken in de huidige zakenwereld, lijkt mij dat het verzoek om beschikbaarstelling van middelen uit het fonds zonder twijfel kan worden goedgekeurd.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb gestemd voor de ontwerpresolutie die de invoering van het scannen van passagiers als maatregel ter vergroting van de veiligheid van de burgerluchtvaart tegenhoudt. De veiligheid van passagiers is van vitaal belang, maar de maatregelen die worden genomen, moeten niet leiden tot aantasting van de fundamentele rechten van de burgers. De invoering van de bodyscan in de vorm waarin deze momenteel wordt voorgesteld kan de waarborging van het recht op privacy niet garanderen.

Ik ben van mening dat er studies moeten worden uitgevoerd naar het effect hiervan op de menselijke gezondheid, alsmede een effectbeoordeling om de opportuniteit van deze maatregelen te bepalen. Voorts hecht ik buitengewoon veel belang aan de procedures die aangenomen zouden moeten worden voor de omgang met de beelden die door het scannen worden verkregen. In deze zin zou de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming een standpunt moeten formuleren en bekendmaken, zodat elke maatregel die bedoeld is voor de passagiersveiligheid geïmplementeerd wordt met inachtneming van de regels voor persoonsgegevens.

Wij zien met belangstelling aanvullende gegevens tegemoet van de Europese Commissie met betrekking tot de beoogde maatregelen ter verbetering van de veiligheid in de burgerluchtvaart. Ik was voor de goedkeuring van deze resolutie vandaag, omdat de fundamentele rechten van de burgers van de Europese Unie beschermd moeten worden.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), *schriftelijk*. – (PL) De mondialisering heeft zonder enige twijfel een positieve impact op de economische groei en de werkgelegenheid, maar kan ook negatieve gevolgen hebben voor de meest kwetsbare en minst geschoolde werknemers in bepaalde sectoren. Alle EU-lidstaten kunnen door deze negatieve gevolgen getroffen worden, zowel grote als kleine landen en zowel de oude als de nieuwe lidstaten.

De middelen uit de structuurfondsen van de Europese Unie worden gebruikt ter ondersteuning van geplande veranderingen en het beheer daarvan in het kader van acties als levenslang leren op lange termijn. Het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering daarentegen biedt eenmalige, individuele steun voor een beperkte periode om werknemers te ondersteunen die ontslagen worden ten gevolge van veranderingen op de wereldmarkt. De Europese Unie zou bijzondere aandacht moeten besteden aan dit fonds.

– Verslag-Wijkman (A6-0366/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb op basis van het initiatiefverslag van mijn Zweedse collega Anders Wijkman gestemd voor de resolutie naar aanleiding van de mededeling van de Commissie over het opzetten van een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie en de arme ontwikkelingslanden die het ergst door de klimaatverandering worden getroffen. Het is inmiddels duidelijk geworden dat de minst ontwikkelde landen (MOL's) en de kleine eilandstaten in ontwikkeling (SIDS) het eerst en het hardst worden getroffen door de gevolgen van klimaatverandering. Het zijn echter die landen die de minste middelen hebben om zich voor te bereiden op die grote veranderingen en om hun levenswijze aan te passen. De klimaatverandering veroorzaakt dus het risico dat er een verdere vertraging ontstaat in de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen (MDG's) in een groot aantal van die landen. Ik sta dan ook achter het voorstel van de Europese Commissie om een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering op te richten tussen de EU en de arme ontwikkelingslanden die het kwetsbaarst zijn voor de klimaatverandering, vooral de MOL's en de SIDS en de ACP-landen (Afrika, Caraïben en Pacifisch gebied). Net als de grote meerderheid van mijn collega's vind ik het bedrag dat is toegekend aan dit initiatief, namelijk 60 miljoen EUR, absoluut ontoereikend.

Alessandro Battilocchio (PSE), *schriftelijk*. – (IT) Ik stem vóór het verslag van Anders Wijkman over de noodzaak van een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie, de minst ontwikkelde landen en de kleine insulaire ontwikkelingslanden. Ik denk dat we strengere maatregelen

buiten de EU niet langer kunnen uitstellen, teneinde klimaatverandering en armoede, problemen die ons allemaal aangaan, te bestrijden. Dergelijke maatregelen zouden een stap betekenen in de richting van de tenuitvoerlegging van het actieplan van de EU inzake klimaatverandering en ontwikkeling uit 2004, op basis van het feit dat we nu beter weten dat klimaatverandering de manier waarop wij ontwikkelingshulp benaderen grondig moet veranderen.

Als lid van de Commissie ontwikkelingssamenwerking ben ik bijzonder geïnteresseerd in dit besluit, dat gecombineerd zou kunnen worden met het internationale overleg over klimaatverandering in Poznań in 2008 en in Kopenhagen in 2009. Het wantrouwen tussen de geïndustrialiseerde landen en de ontwikkelingslanden, dat een van de grootste belemmeringen is geweest voor een overeenkomst over klimaatverandering voor de periode na 2012, moet worden weggenomen.

Šarūnas Birutis (ALDE), *schriftelijk*. – (LT) De ontwikkelingslanden hebben het minst tot de klimaatverandering bijgedragen maar het meest zullen lijden onder de gevolgen daarvan, terwijl zij over de minste capaciteit beschikken om die gevolgen het hoofd te bieden. De geïndustrialiseerde landen dragen een historische verantwoordelijkheid voor de klimaatverandering en zijn moreel verplicht de ontwikkelingslanden te helpen bij hun inspanningen om zich aan de gevolgen daarvan aan te passen.

Het voortgangsverslag van 2007 over het EU-actieplan inzake klimaatverandering en ontwikkelingssamenwerking toont aan dat de integratie van de klimaatverandering in het ontwikkelingsbeleid van de EU onvoldoende is en veel te traag verloopt. Ik steun het initiatief van de Commissie om een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering in het leven te roepen. Evenwel is het bedrag van 60 miljoen EUR dat voor het wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering is uitgetrokken, volstrekt ontoereikend, en daarom dient de Commissie een langetermijnfinanciering uit te stippelen en tot aan 2010 ten minste 2 miljard EUR en tot aan 2020 5 miljard EUR ter beschikking te stellen. Momenteel zit er een enorm hiaat in de financiering van aanpassing in de ontwikkelingslanden. Door de ontwikkelingslanden te helpen, helpen we ook onszelf.

Marie-Arlette Carloti (PSE), *schriftelijk* – (FR) Ja, we hebben de plicht om ontwikkelingslanden en in het bijzonder de minst ontwikkelde landen en de kleine insulaire ontwikkelingslanden te helpen de gevolgen van de opwarming van de aarde te beperken, aangezien deze landen het zwaarst getroffen zullen worden door de aardopwarming, zonder dat ze er verantwoordelijk voor zijn.

Momenteel is Afrika het 'vergeten continent' van de klimaatonderhandelingen.

Deze ambitie moet zich echter vertalen in een financiële verbintenis die in verhouding staat tot wat ermee gemoeid is.

En daar wringt de schoen.

De begroting van 60 miljoen EUR die de Europese Commissie heeft toegezegd, is niet voldoende.

Het financieringsdoel voor de lange termijn moet ten minste 2 miljard EUR per jaar zijn tussen nu en 2010, en 5 tot 10 miljard EUR per jaar tussen nu en 2020.

Om deze verhoging mogelijk te maken moeten de Commissie en de lidstaten ten minste 25 procent van de inkomsten uit de Gemeenschapsregeling voor de emissiehandel aanwenden.

Ook verzoeken wij om financiële steunmaatregelen, technische bijstand en overdracht van technologie teneinde het gebruik van koolstofarme technologieën te faciliteren.

Tot slot moeten nieuwe financieringsmethoden worden gevonden.

Als eens te meer een beroep wordt gedaan op ontwikkelingskredieten en het Europees Ontwikkelingsfonds, zal dit bondgenootschap niet meer dan volksverlakkerij zijn.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (EL) De EU overdrijft als zij spreekt over de gevaren van klimaatverandering, ofschoon dit reële gevaren zijn die veroorzaakt worden door de ongebreidelde uitbuiting van de natuurlijke hulpbronnen door het kapitaal. Zij doet dit echter niet omdat zij echte maatregelen voor de bestrijding ervan wil bevorderen, maar omdat zij de volkeren de schrik op het lijf wil jagen, haar positie in de imperialistische wedijver wil verbeteren en het supergeconcentreerd kapitaal uitwijkmogelijkheden en de monopolies nog meer winstmogelijkheden wil bieden.

Het verslag van het Europees Parlement over een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie en de ontwikkelingslanden betekent openlijke inmenging in de interne aangelegenheden van de ontwikkelingslanden, zoals de organisatie van de economie, samenleving en administratieve mechanismen. Daarbij wordt de plutocratie in die landen karige economische tegenprestaties geboden of wordt gedreigd met militaire interventies in het kader van het preventief beleid voor de aanpak van veiligheidsdreigingen en van klimaatgerelateerde conflicten. Ook schaart het verslag van het EP zich achter het verslag van de heer Solana.

In het verslag wordt voorgesteld de ondernemingen via privaat-publieke partnerschappen een nog actievere rol te laten spelen, met name in sectoren als water, volksgezondheid en energiebevoorrading en bij de invoering van groene belastingen. Daarin wordt instemming betuigd met het handelssysteem voor emissierechten – waarvan de ondernemingen de vruchten plukken en de werknemers en het milieu de dupe worden –, met de aanpassing van de ontwikkelingslanden aan de kapitalistische herstructureringen op het gebied van handel, landbouw en veiligheid.

De volkeren zullen de imperialistische plannen van de EU verwerpen en een betere en gezondere toekomst opeisen.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Het verslag gaat over het Commissievoorstel om een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering op te richten. Jammer genoeg worden de basisbedoelingen gekruid met formuleringen die wij van de Zweedse partij Junilistan niet kunnen steunen, waaronder het koppelen van de inspanningen op het vlak van het milieu aan een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, alsmede gedetailleerde voorstellen over milieu-investeringen in derde landen.

Op basis van een aantal formuleringen in het verslag kan het bondgenootschap tegen klimaatverandering bovendien worden gezien als een poging van de EU om haar bevoegdheid inzake bosbouw en maritieme zaken uit te breiden. Wij verzetten ons met hand en tand tegen deze manier om aangelegenheden te gebruiken voor de uitbouw van de EU-Staat.

Wij van Junilistan zijn grote voorstanders van EU-samenwerking die grensoverschrijdende milieuproblemen omvat. Uitbanning van armoede en wereldwijde inspanningen voor het milieu zouden echter binnen het kader van de VN plaats moeten vinden. Wij van Junilistan hebben daarom na rijp beraad gekozen om tegen het verslag te stemmen.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Klimaatverandering is niet alleen een natuurlijk verschijnsel, maar ook het gevolg van een beleid van steeds intensiever gebruik van de natuurlijke hulpbronnen door de geïndustrialiseerde landen, waardoor die verandering dermate is aangescherpt dat deze de mensheid voor grote problemen stelt.

Een verantwoorde respons om iets te doen aan de gevolgen van dit grove misbruik van de natuurlijke hulpbronnen, veronderstelt een breuk met het kapitalistische beleid dat hieraan ten grondslag ligt.

De visie die echter wordt uitgedragen, met de EU voorop, is een visie waarin alle landen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Dit houdt in dat 'ontwikkelingslanden' beperkingen krijgen opgelegd met betrekking tot het soevereine gebruik van hun natuurlijke hulpbronnen. Het moge duidelijk zijn dat deze beperkingen de grote multinationals goed van pas komen bij hun ambities om deze hulpbronnen te exploiteren.

Afgezien van het feit dat het verslag dat door het EP is goedgekeurd tegenstrijdigheden bevat en afgezien van andere zaken, worden deze kwesties in dit verslag volkomen genegeerd. Integendeel, het pleit ervoor financiële middelen beschikbaar te stellen 'voor het uitvoeren van preventief veiligheidsbeleid of in het geval van klimaatgerelateerde veiligheidsbedreigingen of conflicten' en probeert de internationale betrekkingen zo naar zich toe te trekken en te militariseren, met 'klimaatverandering' als voorwendsel.

Het verslag bepleit tevens, in lijn met het principe van 'de gebruiker betaalt', de invoering van 'groene' belastingen (in plaats van een belastingstelsel op basis van inkomsten), waardoor de deur wordt opengezet voor de privatisering van openbare diensten en de bedrijfsmatige exploitatie van elementaire hulpbronnen als water.

Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Het praten over klimaatverandering is pas interessant als het gaat om het vinden van antwoorden. We moeten daarbij dogma's en onbezonnenheid zien te vermijden.

We moeten ons niet laten leiden door fatalisme, waarbij de groei van de wereldbevolking, de groei van de consumptie en, onvermijdelijk, de verbetering van de leefomstandigheden van miljoenen mensen als een potentiële milieuramp worden gezien. We moeten inzetten op de moderne wetenschap en de enorme vooruitgang waarvan we profiteren, om naar de juiste oplossingen te zoeken, die niet in zichzelf al tot ongewenste effecten leiden (zoals zo vaak het geval is bij besluiten die te snel genomen worden, vanuit de wens snel iets te doen, zonder dat we nog goed weten wat de situatie is).

Welke weg we ook kiezen – of wegen, want er zullen vele antwoorden nodig zijn – we moeten daarbij onderkennen dat er landen zijn die minder in staat zijn iets te doen, landen die in een ontwikkelingsfase verkeren waarin ze niet over de benodigde middelen beschikken en waarin ze uiterst kwetsbaar zijn. De situatie van deze landen en hun bevolkingen dienen centraal te staan in ons beleid, om de gevolgen van de klimaatverandering te beperken en hen te helpen zich aan te passen.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Wijkman over de oprichting van een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering. Het klimaatprobleem staat al enige jaren op de agenda. Er is al veel gedaan, maar nog niet genoeg. Het doel is het optreden van de EU op het gebied van klimaatverandering buiten de Unie te versterken. Daarom moet een politieke dialoog worden bevorderd tussen de EU en ontwikkelingslanden, om ervoor te zorgen dat factoren op het gebied van klimaatverandering worden opgenomen in de plannen voor armoedebestrijding op lokaal en nationaal niveau.

Ik steun dit initiatief. Voordat het optimaal kan werken moeten echter nog wel diverse obstakels worden weggenomen, zoals het gebrek aan coördinatie op wereldwijd niveau, het gebrek aan financiering, etc. Ik ben het tevens eens met de rapporteur dat moet worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van innovatieve modellen van publiek-private partnerschappen, waar Europa sterk in gelooft. Zij zijn de toekomst van de EU op zowel nationaal, regionaal als lokaal niveau.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – Het is al langer duidelijk dat de opwarming van de aarde de minst ontwikkelde landen (MOL) het hardst treft, terwijl zij er net het minst toe hebben bijgedragen. Door hun kwetsbaarheid zullen zij nog dieper in armoede wegzakken. Ik vind het positief dat rapporteur Wijkman dit zeer sterk benadrukt.

De idee is een alliantie op te richten om de klimaatsverandering het hoofd te bieden, maar de Commissie trekt hier te weinig geld voor uit. Zo kunnen de kosten van de klimaatverandering oplopen tot 80 miljard EUR. Het budget dat de Commissie uittrekt, bedraagt 60 miljoen EUR: veel te weinig voor de MOLs om zich op de klimaatverandering voor te bereiden. Het is nu aan de Alliantie om meer fondsen te vinden of vrij te maken. Dat betekent dat de individuele lidstaten van de Unie hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Zij moeten een veel groter bedrag vrijmaken dan ze momenteel doen.

Het Europees Parlement stelt ook voor om minstens 25 procent van de inkomsten van de EU uit het emissiehandelssysteem voor de Alliantie te gebruiken.

Het lijkt erop dat de Unie in het licht van de klimaatverandering anders begint na te denken over ontwikkelingssamenwerking, en dat is een goede zaak. Daarom steun ik het verslag.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik heb gestemd voor het verslag "Over een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering tussen de Europese Unie en de arme ontwikkelingslanden", omdat deze landen het kwetsbaarst zijn voor klimaatveranderingen.

Uit het eerder genoemde voortgangsverslag van 2007 over het EU-actieplan inzake klimaatverandering en ontwikkelingssamenwerking blijkt dat de vooruitgang die is geboekt bij de integratie van de klimaatverandering in het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie onvoldoende is en veel te traag verloopt.

De EU heeft zich weliswaar tot doel gesteld om in de strijd tegen klimaatverandering een voortrekkersrol te vervullen, maar de prioriteit die wordt gegeven aan beleid op dit gebied komt niet tot uitdrukking in de EU-begroting. Het mechanisme voor schone ontwikkeling (Clean Development Mechanism – CDM) is tot dusver weinig geschikt gebleken om te voldoen aan de investeringsbehoefte van de armste landen op het gebied van schone technologie.

Het verslag roept de EU op om klimaatverandering centraal te stellen in haar ontwikkelingssamenwerkingsbeleid en verzoekt de Commissie gedetailleerde informatie te verschaffen over de bestaande financiële mechanismen voor klimaatverandering en ontwikkeling op nationaal en internationaal niveau. De Commissie wordt op basis van deze informatie dringend verzocht voor te stellen welke maatregelen

moeten worden gebruikt om de financiële steun van de EU voor klimaatverandering en ontwikkeling op te trekken en om daarbij voor de best mogelijke coördinatie en complementariteit met de bestaande initiatieven te zorgen.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), schriftelijk. – (PL) Milieubescherming zou niet alleen voor elke EU-lidstaat, maar ook voor de Gemeenschap als geheel een prioriteit moeten zijn. Het initiatief om een wereldwijd bondgenootschap tegen klimaatverandering op te richten, kan echter het best als volstrekt zinloos worden omschreven. Het uitgeven van ons belastinggeld aan alweer een duur politiek orgaan zal het milieu in geen geval ten goede komen. Het enige wat dit initiatief zal opleveren, zijn nieuwe lucratieve functies voor ambtenaren in Brussel. De ontwikkelingslanden dragen in veel mindere mate bij tot de vervuiling en hun CO₂-uitstoot is onbeduidend in vergelijking met die van de economische grootmachten.

Ik zou erop willen wijzen dat de Verenigde Staten nu al enkele jaren tot de groep van landen behoren die de meeste giftige stoffen produceren. Toch heeft dit land het Protocol van Kyoto nog steeds niet geratificeerd. Ik ben er zeker van dat de oprichting van een bondgenootschap tussen de Europese Unie en de ontwikkelingslanden niet in het minst zal bijdragen tot een verlaging van het niveau van verontreiniging. Maatregelen als gesprekken met de politieke leiders van de bovengenoemde landen zijn daarentegen wel van cruciaal belang, aangezien net deze landen de meeste schade berokkenen aan het milieu.

– Verslag-Beaupuy (A6-0356/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb vóór de resolutie over governance en partnerschap op nationaal en regionaal niveau en als basis voor projecten op het gebied van regionaal beleid gestemd, die is ingediend naar aanleiding van het initiatiefverslag van mijn Franse collega Jean Marie Beaupuy. Ik kan me volledig vinden in het idee om, ter wille van eenvoud en doelmatigheid, te onderzoeken of het voor de periode na 2013 haalbaar is de verschillende Gemeenschapsfondsen te laten opgaan in het toekomstige cohesiebeleid.

Petru Filip (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Ik sta achter het initiatief om een verslag op te stellen over goed lokaal en regionaal bestuur en het belang van het begrip partnerschap tussen de vier of meer bestuursniveaus: lokaal, regionaal, nationaal en Europees. Een ontmoeting met vertegenwoordigers van de lokale autoriteiten, die rechtstreeks zijn gekozen door de burgers, brengt in de meeste gevallen verschillen aan het licht in de wijze waarop deze bestuursniveaus Europees beleid ten uitvoer leggen.

Zonder een beleid van echt partnerschap tussen al deze bestuurslichamen, waarbij politieke partijdigheid – die niets met subsidiariteit te maken heeft – geen rol speelt, zullen de inspanningen van zowel het Europees Parlement als de andere Europese instellingen niet tot de gewenste concrete resultaten en effectiviteit leiden. De conflicten en de slecht begrepen concurrentie tussen de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen die aan de macht zijn in de verschillende bestuurslagen kennen we maar al te goed. Meestal is het gevolg dat de Europese burgers verstoken blijven van de voordelen van de Europese projecten waartoe in dit Europees Parlement is besloten. Daarom heb ik voor het verslag gestemd, in de verwachting dat het regionaal beleid de aandacht krijgt die het toekomt.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) Het verslag van de heer Beaupuy is bijzonder leerzaam. Het gaat over de governance van het structuurbeleid, en we lezen dat het ware doel van het door Brussel gevoerde regionaal beleid niet zozeer is om de ontwikkelingsniveaus van alle regio's in de Europese Unie weer in evenwicht brengen, maar om de territoriale organisatie van de lidstaten en daarmee hun bestuurlijke en politieke structuren ingrijpend te veranderen.

In feite is dit niet echt een verrassing. In het huidige Europa wordt er alles aan gedaan om natiestaten te passeren of op te heffen. Ten eerste van bovenaf: hun bevoegdheden worden overgeheveld naar de Europese superstaat. Ten tweede van onderaf: in strijd met de tradities van sommige lidstaten en in weerwil van de natuurlijke of identiteitsgrenzen van provincies wordt de 'regio' – voor miljarden euro's – gepromoveerd tot het voorkeursniveau van infranationale organisatie of wordt de totstandbrenging van grensoverschrijdende infranationale ruimten bevorderd. De door de rapporteur geroemde 'geïntegreerde aanpak' voor Europese wetgeving, die dit niveau integreert in alle Europese beleidsvormen met territoriale, economische en sociale implicaties, versterkt deze ontwikkeling.

De door de heer Sarkozy voorgestelde bestuurlijke hervorming, deels te beschouwen als verkiezingsmanipulaties, moet waarschijnlijk ook in dit analysekader worden geplaatst.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) In het verslag wordt meer samenwerking tussen nationale instanties bepleit. Men mag echter niet vergeten dat het dankzij institutionele concurrentie

is dat de beste vormen van governance worden getest en van minder geschikte vormen worden onderscheiden. De Europese diversiteit op het gebied van vormen van governance en de uitwisseling van ervaringen tussen de instanties zijn waarschijnlijk een goed voorbeeld.

Het verslag staat vol van goed bedoelde formuleringen, maar mist hoofdzakelijk concrete voorstellen over hoe de governance van het structuurbeleid kan worden verbeterd om de enorme tekortkomingen met betrekking tot de controle van de economische aspecten van het structuurbeleid te verhelpen. Het loont de moeite eraan te herinneren dat het structuurbeleid van de EU in de periode 2007-2013 het belangrijkste beleidsonderdeel is en dat de Europese Rekenkamer in zijn Jaarverslag over het begrotingsjaar 2006 vaststelde dat ten minste twaalf procent van het totale bedrag dat is vergoed in verband met projecten op het vlak van structuurbeleid, niet had moeten worden vergoed.

In het verslag staan bovendien verwijzingen naar het Verdrag van Lissabon. Dat Verdrag is echter in de democratische processen verworpen. Het Verdrag van Lissabon aanvoeren is daarom de uiting van een onaantoonbare arrogantie. De toekomst van het Verdrag is op het ogenblik van dit schrijven zo onzeker dat het aanvoeren van de inhoud ervan zou moeten worden vermeden. Wij van de Zweedse partij Junilistan hebben er daarom voor gekozen tegen het verslag als geheel te stemmen.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Wij zijn uiteraard niet tegen de noodzakelijke participatie van regionale, plaatselijke, stedelijke en andere overheden, economische en sociale partners en de bevolking bij het definiëren van de doelstellingen en programma's en het concretiseren en controleren van de middelen uit de communautaire structuurfondsen op het niveau van de lidstaten. Wij hebben hier altijd al voor gepleit.

We kunnen echter niet toestaan dat er onder het mom van dit legitieme doel andere doelstellingen worden nagestreefd, zoals bijvoorbeeld het 'in het kader van het toekomstig cohesiebeleid voor de periode na 2013' in elkaar laten opgaan van de verschillende Gemeenschapsfondsen (het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Landbouwfonds voor regionale ontwikkeling). Dit voorstel kan datgene in gevaar brengen wat de centrale doelstelling van de communautaire begroting zou moeten zijn, namelijk de herverdeling van de rijkdom tussen de zogenaamde 'cohesie'-landen en de zogenaamde 'rijke' landen, met name doordat het de opheffing inhoudt van fondsen die uitsluitend voor die eerste groep landen bedoeld zijn (en bovendien brengt het ook de communautaire financiering van 'gemeenschappelijk beleid', zoals landbouw en visserij, in gevaar).

Verder kunnen we niet akkoord gaan met het pleidooi voor 'publiek-private partnerschappen', een instrument dat gebruikt wordt voor de privatisering van openbare diensten die van essentieel en strategisch belang zijn voor de bevolking en de sociaaleconomische ontwikkeling van de lidstaten.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), schriftelijk. – (RO) Het verslag van de heer Beaupuy onderscheidt goed bestuur op het niveau van twee complementaire systemen: enerzijds het institutionele systeem dat gaat over de verdeling van bevoegdheden en budgetten tussen de staat en de regionale en lokale overheden, en anderzijds het partnerschapssysteem, dat verschillende overheidsinstanties en particuliere organen die op een bepaald gebied met hetzelfde onderwerp te maken hebben, samenbrengt.

Partnerschap kan een meerwaarde leveren voor de tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid door een breder draagvlak, voortdurende coördinatie, gegarandeerde transparantie en een betere benutting van middelen. De betrokkenheid van de partners kan bijdragen aan de ontwikkeling van de institutionele capaciteit op sector- en territoriaal niveau. We moeten niet voorbijgaan aan het feit dat de partners de benodigde capaciteiten en middelen hebben die de effectiviteit van het programma kunnen verhogen door het projectselectieproces efficiënter te laten verlopen.

Om het proces van de besluitvorming te wettigen en elke mogelijke politieke invloed bij de openbare raadplegingen in de voorbereidende fase van operationele programma's te compenseren is de deelname van de lokale en regionale autoriteiten en van het maatschappelijk middenveld van groot belang. Dat maakt dat er gebruik gemaakt kan worden van een grotere expertise en het helpt de ontwikkeling, monitoring en evaluatie van het programma te verbeteren.

We moeten ons realiseren dat de nieuwe lidstaten nog niet voorbereid zijn op het partnerschapsprincipe en dit zou dus stapsgewijs kunnen worden versterkt door supranationale en subnationale druk.

Op grond van de argumenten die reeds zijn verwoord in de amendementen die ik heb ingediend en die de heer Beaupuy heeft opgenomen in de uiteindelijke tekst, heb ik mijn steun gegeven voor dit verslag.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Beaupuy over governance en partnerschap op nationaal en regionaal niveau en als basis voor projecten op het gebied van regionaal beleid. Het is duidelijk dat het succes van iedere regionale ontwikkeling niet alleen afhankelijk is van de resultaten die worden behaald, maar ook van de manier waarop deze resultaten worden behaald, met andere woorden: governance. Wij moeten daarom mechanismen ontwikkelen ter verbetering van governance systemen, zonder te worden gehinderd door andere beleidsmaatregelen.

Ik deel het enthousiasme van de rapporteur over het partnerschapsbeginsel: nieuwe governance methoden moeten overheidsinstellingen niet vervangen, maar er juist een aanvulling op vormen. Ik steun ook het plan voor een reorganisatie van de manier waarop governance zich verhoudt tot Gemeenschapsfondsen, de verschillende territoriale dimensies en natuurlijk de Europese Unie. Vaardigheden op het gebied van projectmanagement uit de zakenwereld kunnen uitstekende instrumenten zijn om een nieuw soort governance te creëren, een van de belangrijkste motoren van de specifieke ontwikkeling van het Europese systeem.

– Verslag-Medina Ortega (A6-0355/2008)

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose en Britta Thomsen (PSE), *schriftelijk*. – (DA) De Deense leden van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement hebben voor het initiatiefverslag over betere regulering gestemd, maar willen benadrukken dat het wegnemen van administratieve lasten een erg politiek proces kan zijn. Wij staan achter de doelstelling om overbodige administratieve lasten terug te dringen, maar bepaalde administratieve lasten kunnen maatschappelijk gezien zeer noodzakelijk zijn, ook al worden ze als remmend voor de groei en het innovatievermogen van bedrijven ervaren. Wij zijn van mening dat we op een evenwichtige manier moeten omgaan met de vermindering van administratieve lasten.

Luís Queiró (PPE-DE), *schriftelijk*. – (PT) Als we het willen hebben over 'de wetgeving verbeteren', moeten we eerst eens goed kijken naar de noodzaak van een groot deel van de Europese wetgeving, voordat we de inhoud ervan gaan bespreken. Het klopt dat de vorming van een gemeenschappelijke markt en het tot stand brengen van uniformiteit tussen landen met sterk verschillende geschiedenissen en tradities – wat vaak tot uiting komt in de details van hun wetgeving – harmonisering nodig maakt, wat tot een meer proactieve opstelling kan leiden bij het maken van wetten.

Daarmee zeggen we echter niet dat we vooral wetgeving moeten maken en dat we dat op Europees niveau moeten doen. Hoewel ik vind dat de EU vaak het juiste niveau voor wetgeving is, moet ook benadrukt worden dat het subsidiariteitsbeginsel van fundamenteel belang is en dat dit te vaak wordt vergeten in het streven naar een efficiëntie die niet realistisch is en een resultaat dat niet nodig is.

Als we willen dat de EU in staat is tegemoet te komen aan die behoeften waarvoor besluitvorming op Europees niveau nodig is, moeten we op een samenhangende en verstandige manier zien te voorkomen dat 'Europa' wordt overspoeld door projecten en bevoegdheden die heel goed op nationaal niveau gerealiseerd kunnen worden. Deze zorg, die vaak naar voren komt in de Verdragen, is helaas niet erg aanwezig in 'Brussel', met de onvermijdelijke gevolgen, bijvoorbeeld de neiging tot bureaucratie.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Medina Ortega over het protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. De Europese Unie moet streven naar duidelijkheid en efficiëntie, overeenkomstig haar regelgevingskader. Overwegende dat een verbetering van wetgevingsprocedures kan helpen deze doelstellingen te verwezenlijken en overwegende dat de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit twee van de hoekstenen van de Gemeenschap zijn, met name wanneer zij op een bepaald gebied geen exclusieve wetgevingsbevoegdheid heeft, steun ik de inspanningen van de Commissie juridische zaken om ervoor te zorgen dat de wetgeving van de Gemeenschap is gebaseerd op kwaliteit, door middel van een vereenvoudiging van het acquis communautaire, en niet op kwantiteit.

Voorts heb ook ik enige twijfels over de procedures op het gebied van zelfregulering en co-regulering, twee van de oorzaken van de huidige financiële crisis op de markten. Regulering blijft de eenvoudigste manier om de doelstellingen van de Unie te behalen en rechtszekerheid te bieden aan bedrijven en burgers.

– Verslag-Geringer de Oedenberg (A6-0363/2008)

Carl Lang en Fernand Le Rachinel (NI), *schriftelijk*. – (FR) De Commissie heeft zojuist haar 24e jaarverslag over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten gepubliceerd. De vrij legitieme vraag die kan worden gesteld is: zijn er verschillen of verbeteringen ten opzichte van het vorige verslag? Het

lijkt van niet. Zoals altijd wordt de schuld neergelegd bij de Europese lidstaten. Welke oplossing wordt aangedragen door de rapporteur? Strenger optreden tegen de lidstaten, indien nodig meer aanhangigmakingen bij het Hof van Justitie en strenger toezien op naleving van de door het Hof opgelegde arresten. Kortom: meer dwang- en vervolgingsmiddelen voor Europese instellingen ten aanzien van lidstaten.

De communautaire rechtsorde, die door de Verdragen reeds tot norm is verheven ten opzichte van nationale rechten, tracht de genoemde rechten van de lidstaten nu steeds verder uit te hollen. We zijn hier fel tegen gekant, omdat de onderwerping van nationale rechten en juridische specificiteiten zonder twijfel zal leiden tot onderwerping van de lidstaten zelf in een Europeïstisch en federalistisch geheel.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van mevrouw Geringer de Oedenberg over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht. Gegevens zijn objectief: ze kunnen worden geïnterpreteerd, maar niet betwist. De aanzienlijke toename van inbreukprocedures, het niet naleven van de arresten van het Hof en het niet binnen de vastgestelde termijn omzetten van richtlijnen, vragen om meer toezicht van de Commissie op de afzonderlijke lidstaten.

Bovendien ben ik ervan overtuigd dat er meer moet worden samengewerkt tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen, teneinde de toepassing van het Gemeenschapsrecht op nationaal, regionaal en lokaal niveau te bevorderen en te verbeteren. Ook juich ik het toe dat het probleem van het beheer van de structuurfondsen in de tekst aan de orde wordt gesteld. De lidstaten moeten eraan worden herinnerd dat zij, om gebruik te maken van de fondsen binnen het financiële kader 2007-2013, hun eigen wetgeving in overeenstemming moeten brengen met de Europese wetgeving, vooral wat milieubescherming betreft, teneinde de economische en sociale ontwikkeling op regionaal niveau op passende wijze te bevorderen.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *schriftelijk*. – (PL) Tijdens de zitting van het Europees Parlement van vandaag heb ik voor het jaarlijks verslag van de Commissie juridische zaken gestemd over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht in 2006.

Het document dat door de rapporteur, mevrouw Geringer de Oedenberg, is opgesteld, bevat een aantal verwijzingen naar voorbeelden van niet-naleving van de opgelegde termijnen bij de omzetting van richtlijnen, evenals naar het gebrek aan samenwerking tussen de rechtsstelsels van de lidstaten en het Europees Hof van Justitie. Verder wordt in het document kritiek geuit op de methoden voor het behandelen van klachten.

Een bijzonder zorgwekkend verschijnsel is het feit dat de nationale rechtbanken niet bereid zijn om het beginsel van voorrang van het Gemeenschapsrecht ten uitvoer te leggen en dat ze weigeren gebruik te maken van de prejudiciële procedure.

De rapporteur wijst eveneens op de toename van het aantal zaken waarbij door de lidstaten geen gevolg is gegeven aan de arresten van het Hof van Justitie of waarbij de termijnen voor de omzetting van de richtlijnen niet zijn nageleefd.

Met het oog op het voorgaande is er dringend behoefte aan nauwere samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen en aan versterkte controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht op nationaal en regionaal niveau. Zulke maatregelen zullen de Europese Unie niet alleen dichter bij haar burgers brengen, maar zullen ook haar democratische legitimiteit versterken.

– Verslag-Papastamkos (A6-0354/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb vóór de resolutie over een strategie voor de toekomstige toepassing van institutionele aspecten voor regelgevende agentschappen gestemd, en wel op basis van het initiatiefverslag van mijn uitmuntende collega en vriend, de voormalige Griekse minister Georgios Papastamkos. Het is betreurenswaardig dat de pogingen van het Parlement en de Commissie om de Europese regelgevende agentschappen onder wettelijk bindend toezicht te stellen geen wezenlijk resultaat hebben opgeleverd. Ik ben het eens met de overgrote meerderheid van mijn collega's die het jammer vinden dat een algemene strategie voor het opzetten van agentschappen in de Europese Unie ontbreekt. Het is hoog tijd dat de Raad en de Commissie samen met het Parlement een duidelijk, gemeenschappelijk en samenhangend kader tot stand brengen betreffende de rol die in de toekomst zal worden weggelegd voor de agentschappen als het gaat om Europees bestuur, mede gezien de noodzaak om een parlementaire controle op de vorming en de werking van regelgevende agentschappen in te voeren.

Šarūnas Birutis (ALDE), *schriftelijk*. – (LT) De afgelopen jaren is het aantal regelgevende agentschappen aanzienlijk toegenomen, zowel op Europees als op nationaal niveau. Ten aanzien van de twee referentieniveaus

bestaan er overeenkomsten, maar ook verschillen. De uiteenlopende structuren en takenpakketten van de agentschappen op Europees en nationaal niveau roepen ernstige vragen op ten aanzien van regelgevende aspecten, goed bestuur en de institutionele toenadering op het vlak van centralisatie versus decentralisatie.

Daar de Europese regelgevende agentschappen grotendeels gedecentraliseerd en zelfstandig zijn, zijn transparantie en democratische controle aangaande de oprichting en werking van groot belang. Een teveel aan regelgevende of uitvoerende organen die exclusief bevoegd zijn – of zich daarop voor laten staan – tot het ontwikkelen van beleid op maatschappelijk belangrijke terreinen, dreigen afbreuk te doen aan de waarde van de EU-instellingen, deze weg te vagen en zou leiden tot een bovenmatige toename van de bureaucratie.

De uitoefening van parlementaire controle op de structuur en activiteiten van de regelgevende agentschappen moet in overeenstemming zijn met het klassieke beginsel van de democratie, wat een versterking van de verantwoordingsplicht van alle instellingen met uitvoerende bevoegdheden impliceert.

Bruno Gollnisch (NI), *schriftelijk*. – (FR) De Europese Unie telt 29 agentschappen, echte Europese micro-instellingen waarvan de kosten ruim 1 miljard EUR belopen en waarvan het nut te betwijfelen valt. De rapporteur vraagt dan ook terecht om meer transparantie en meer verantwoording bij het beheer van deze talrijke agentschappen, echt politiek toezicht op hun activiteiten, beoordeling van reeds bestaande agentschappen, een moratorium op de oprichting van nieuwe agentschappen en een 'kosten-batenanalyse' voordat besluiten worden genomen.

Het ware probleem is echter gelegen in het bestaan op zich van deze agentschappen, extra lagen van Europese bureaucratie, waarvan sommige een wetgevende bevoegdheid hebben en andere uitvoerende functies bekleden die interfereren met het werk van de nationale instanties, en het vaak bemoeilijken. Het ware probleem is hun wildgroei en het feit dat ze overal in Europa opduiken, aangezien hun zetels als verkiezingspresentjes worden uitgedeeld. Het ware probleem is dat 40 procent van deze agentschappen zijn opgericht krachtens het veelbesproken artikel 308 van het Verdrag, dat het mogelijk maakt de bevoegdheden van Brussel uit te breiden wanneer de Verdragen er niet uitdrukkelijk in voorzien.

Omdat dit verslag niets oplost, kunnen we het niet goedkeuren. Omdat het desalniettemin een poging is wat orde te scheppen in deze janboel kunnen we het evenmin verwerpen. Daarom zullen we ons van stemming onthouden.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) Het is interessant dat men nu, in de voorgestelde paragraaf 5 van het verslag, het ontbreken van een algemene strategie voor de oprichting van EU-agentschappen vaststelt. Nieuwe agentschappen worden geval per geval opgericht waardoor er een ondoorzichtige lappendeken van regelgevende agentschappen, uitvoerende agentschappen en andere communautaire organen is ontstaan.

Nog interessanter is de vaststelling dat de meerderheid in het Europees Parlement altijd de oprichting van nieuwe organen heeft bepleit en nu pas inziet dat het totaaloverzicht verloren is gegaan.

Wij van de Zweedse partij Junilistan steunen de voornaamste ideeën van het verslag, maar zijn kritisch ten aanzien van hoe het Parlement nu nieuwe revieren probeert in te nemen met regelgevende agentschappen die een jaarverslag aan het Europees Parlement moeten presenteren en de mogelijkheid om de directeurs van de agentschappen uit te nodigen in de bevoegde Parlementaire commissie voor zij worden benoemd. Wij staan sceptisch tegenover die voorstellen. Ten eerste hoort de Commissie verantwoordelijk te zijn voor de governance van die organen, en ten tweede kan partijpolitiek geruzie de benoeming beïnvloeden van de directeur van een agentschap, die als dusdanig alleen maar een ambtenaar zou mogen zijn.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Papastamkos over een strategie voor de toekomstige toepassing van institutionele aspecten voor regelgevende agentschappen. Ik ben het eens met het plan van de Commissie om een interinstitutionele werkgroep op te richten die tot taak krijgt de functies van de regelgevende agentschappen vast te stellen, evenals de respectievelijke bevoegdheden van de organen van de Europese Unie met betrekking tot deze agentschappen.

Dit voorstel moet echter een vertrekpunt zijn, niet een eindpunt, aangezien de doelstellingen veel verder gaan dan de oprichting van een interinstitutionele werkgroep. Het voorstel voor een gemeenschappelijke aanpak ten aanzien van de structuur en de functionering van deze agentschappen heeft tot doel bureaucratie te verminderen, zodat die organen hun wetgevende rol zo correct en efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren. Op deze manier kunnen zij worden gemonitord en kan, in elk geval gedeeltelijk, aan de controlevereisten

worden voldaan, evenals aan de eisen op het gebied van het afleggen van verantwoordelijkheid, waar een dergelijke belangrijke rol om vraagt.

Ontwerpresolutie over de dagvaarding en vervolging van Joseph Kony door het Internationaal Strafhof (ICC) (B6-0536/2008)

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), *schriftelijk*. – (SV) Joseph Kony en het Verzetleger van de Heer hebben zich de voorbije twintig jaar schuldig gemaakt aan huiveringwekkende misdrijven, wat de reden is waarom het Internationaal Strafhof hem nu wil vervolgen.

Het conflict in het Grote-Merengebied, Oeganda en Soedan duurt voort en eist constant nieuwe burgerslachtoffers. Het is de duidelijke taak van de internationale gemeenschap om een einde te maken aan deze verschrikkelijke tragedie.

Wij van de Zweedse partij Junilistan staan door de bank genomen negatief tegenover resoluties op het vlak van buitenlands beleid. In dit geval gaat het om een organisatie en haar leider die door het Internationaal Strafhof worden aangeklaagd wegens misdrijven tegen de menselijkheid. Daarom hebben wij ervoor gekozen deze resolutie onze steun te verlenen.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik informeer het Parlement hierbij dat ik vóór de ontwerpresolutie stem over de dagvaarding en vervolging van Joseph Kony door het Internationaal Strafhof (ICC). Het is absoluut onaanvaardbaar dat men al meer dan drie jaar vruchteloos probeert een internationale crimineel als Kony te arresteren, een man die verantwoordelijk is voor en de opdracht heeft gegeven tot misdrijven als moord, genocide, verkrachting, plundering, aanzetting tot verkrachting, etc. Al deze pogingen zijn mislukt als gevolg van de voortdurende weigering van de Oegandese overheid om samen te werken om deze crimineel, waarvoor het ICC een internationaal arrestatiebevel heeft uitgevaardigd, aan te houden.

Ik wil benadrukken dat Oeganda het Statuut van Rome heeft ondertekend, waarin staat dat elke lidstaat zich zal inspannen om een einde te maken aan de straffeloosheid voor de ernstigste misdrijven, die zeer zorgwekkend zijn voor de internationale gemeenschap, en zal bijdragen aan het voorkomen van dergelijke misdrijven. Voorts uit ik mijn zorgen over het totale gebrek aan duidelijke inspanningen om te voorkomen dat internationale hulp (met name van de Soedanese regering) wordt doorgesluist naar Kony's leger, het LRA, waarmee dat zich gemakkelijk kan financieren.

– Verslag-De Sarnez (A6-0294/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Op basis van het verslag van mevrouw De Sarnez heb gestemd vóór de wetgevingsresolutie houdende wijziging van het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot invoering van een actieprogramma voor de verhoging van de kwaliteit van het hoger onderwijs en de bevordering van het intercultureel begrip door middel van samenwerking met derde landen (Erasmus Mundus) (2009-2013). Ik schaar me achter de compromisamendementen die streven naar academische excellentie, evenwichtige geografische spreiding, voorlichting van het publiek over dit programma en de noodzaak om alle wettelijke en administratieve obstakels voor de uitwisseling van programma's tussen Europese landen en derde landen (probleem van visa) weg te nemen. Ook blijf ik erbij dat het noodzakelijk is in het kader van het programma maatregelen te nemen om niet-gegradueerden, doctoraatsstudenten en post-doctoraatsonderzoekers en universiteitsmedewerkers uit de minst ontwikkelde derde landen (in het bijzonder ACS = Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan) in staat te stellen na verloop van de verblijfsperiode naar hun land van herkomst terug te keren en daarmee de zogenaamde "braindrain" te voorkomen. Tot slot juich ik de eis toe om ten minste twee Europese talen te leren, discriminatie tegen te gaan en gendergelijkheid te bevorderen.

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose en Britta Thomsen (PSE), *schriftelijk*. – (DA) De Deense leden van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement hebben tegen het verslag over het programma Erasmus Mundus II gestemd. De reden hiervoor is niet dat we tegen het programma zijn, maar dat de formuleringen betreffende de financiering het risico inhouden dat Deense studenten mogelijk moeten betalen om van het programma gebruik te kunnen maken. Over het geheel gezien steunen wij de doelstelling van de Erasmus Mundusprogramma's.

De Deense leden van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement hebben voor het initiatiefverslag over betere regulering gestemd, maar willen benadrukken dat het wegnemen van administratieve lasten een erg politiek proces kan zijn. Wij staan achter de doelstelling om overbodige

administratieve lasten terug te dringen, maar bepaalde administratieve lasten kunnen maatschappelijk gezien zeer noodzakelijk zijn, ook al worden ze als remmend voor de groei en het innovatievermogen van bedrijven ervaren. Wij zijn van mening dat we op een evenwichtige manier moeten omgaan met de vermindering van administratieve lasten.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De EU gebruikt, in het kader van het volksovijandige beleid van de strategie van Lissabon, het Erasmus Mundusprogramma 2009-2013 om de universiteiten in de lidstaten te hervormen overeenkomstig de wensen van de bourgeoisie en de behoeften van het kapitaal. Om de Europese monopolies nog winstgevender te maken moeten breinen uit derde landen worden ontvoerd en de werknemers nog sterker worden uitgebuit.

De criteria voor de beoordeling van universiteiten en onderzoeksinstituten worden aangescherpt en openbare en particuliere onderwijsinstellingen komen op voet van gelijkheid te staan. In een streven naar uitmuntendheid worden onderwijsconsortia opgericht en worden studenten gedwongen collegegeld te betalen, waardoor dus in feite de jongeren van de volksklasse worden uitgesloten van universitair onderwijs en postdoctorale studies.

De demagogische verklaringen van de EU dat de breinvlucht uit de minder ontwikkelde landen moet worden tegengegaan, kunnen het werkelijke doel niet verhullen: de meedogenloze uitbuiting van het arbeiderspotentieel van deze landen en de drastische beknotting van het recht van jongeren op openbaar, gratis en kwalitatief onderwijs, onderwijs dat voor alle kinderen van de arbeiders- en volksklasse beschikbaar moet zijn.

Daarom heeft de delegatie van de Communistische Partij van Griekenland in het Europees Parlement tegen het desbetreffend wetgevingsinitiatief gestemd.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor het verslag van Marielle De Sarnez over het Erasmus Mundusprogramma gestemd, omdat ik dit nieuwe programma van fundamenteel belang vind om Europa als onderwijsbestemming en als mondiaal uitmuntendheidscentrum aantrekkelijker te maken.

Door meer samenwerking tussen de verschillende onderwijsinstellingen van de EU tot stand te brengen, maakt Erasmus Mundus II een beter antwoord mogelijk op de toenemende mobiliteit van studenten en draagt het bij aan de kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs in de EU en de dialoog tussen de verschillende culturen. Ik wil ook nog wijzen op de belangrijke innovaties die in het verslag worden voorgesteld, zoals de uitbreiding van het programma tot het doctoraatsniveau, de overwegingen over studiebeurzen en het bevorderen van de actieve participatie van ondernemingen en onderzoekscentra.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Dit is een interessant programma dat studenten uit derde landen wil steunen die in de Europese Unie willen komen studeren, maar de middelen ervan zijn beperkt, hetgeen problemen kan opleveren voor iemand die collegegeld moet betalen en daar niet toe in staat is. Hoewel we voor het verslag gestemd hebben, betreuren we het daarom dat de voorstellen die onze fractie heeft gedaan om deze problemen op te lossen, verworpen zijn.

Maar we zijn blij dat andere voorstellen zijn goedgekeurd, die tot doel hebben de mobiliteit van deze studenten te bevorderen en de aandacht er op te vestigen dat dit programma niet tot gevolg moet hebben dat met name mensen uit derde landen met bijzondere kennis en vaardigheden naar de Europese Unie worden gehaald, wat nadelig zou zijn voor hun land van herkomst. We hebben er op aangedrongen dat de Europese Commissie bij de evaluatie van het programma speciale aandacht besteedt aan de eventuele braindraineffecten ervan en op de sociaaleconomische situatie van de betreffende personen.

Het is van belang ervoor te zorgen dat masterstudenten, doctoraalstudenten, onderzoekers en academici die uit derde landen afkomstig zijn, na afloop van hun verblijfstermijn kunnen terugkeren naar hun land van herkomst, om een zogenaamde 'braindrain' te voorkomen.

Neena Gill (PSE), schriftelijk. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik heb voor dit verslag gestemd en ik hoop dat de uitbreiding van het Erasmus Mundusprogramma tot 2013 als brug tussen verschillende culturen een belangrijke functie zal blijven vervullen.

De voordelen van dit onderwijsprogramma zijn duidelijk – de EU zal niet alleen profiteren van het aantrekken van intelligente, ambitieuze studenten uit derde landen, die bijdragen aan een verbetering van onderzoek en innovatie in de EU, maar onze eigen studenten zullen ook hun taalvaardigheden en hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren, zowel thuis als in het buitenland.

Bovenal denk ik dat dit programma bijzonder relevant is met het oog op het Jaar van de Interculturele Dialoog. Door het creëren van banden met derde landen via het onderwijs worden het begrip en de communicatie tussen verschillende culturen, talen en geloofsovertuigingen bevorderd. Dit is precies het soort programma dat het Europees Parlement zou moeten steunen en ik verwelkom het van ganser harte.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Wij hebben gekozen om tegen dit voorstel van de Commissie cultuur en onderwijs van het Europees Parlement te stemmen. Wij zijn niet tegen het idee van een Erasmus Mundusprogramma op zich, maar tegen een aantal gedetailleerde voorstellen die deels van de Parlementaire commissie, deels van de Europese Commissie stammen.

Wij zijn geen voorstander van een speciaal Erasmus Mundusvisum in overeenstemming met de beknopte beschrijvingen in het verslag. Elke lidstaat heeft het recht om visa te verlenen en wij hopen dat zij genereus zijn in het verstrekken van visa aan studenten die aan het Erasmus Mundusprogramma deelnemen. Wij zijn van mening dat dergelijke visa niet op EU-niveau kunnen worden vastgesteld.

Wij wijzen ook het idee af van financiële steun aan een alumnivereniging van alle afgestudeerden van het Erasmus Mundusprogramma. Studentenverenigingen moeten zich vanuit de behoeften en door de persoonlijke inspanningen van individuen ontwikkelen. Ze kunnen niet van bovenaf door EU-instellingen worden opgebouwd.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Het Erasmus Mundusprogramma is een programma voor samenwerking en mobiliteit op het gebied van het hoger onderwijs, dat ten doel heeft de Europese Unie te promoten als een gebied met uitgelezen opleidingscentra op wereldniveau. Het programma voorziet niet alleen in een uitbreiding van de mogelijkheden die tot dusver in het kader van het Erasmusprogramma voorhanden waren, maar maakt ook de weg vrij voor samenwerking op het gebied van onderwijs met landen die geen lid zijn van de Europese Unie.

Onderwijs speelt een cruciale rol in het leven van jonge mensen. Internationale ervaring wordt in toenemende mate gewaardeerd, zowel door de studenten zelf als door hun toekomstige werkgevers. De kennis van vreemde talen en culturen, het inzicht in het specifieke karakter van verschillende landen en het vermogen om in een internationale omgeving te aarden, zijn slechts enkele van de vele voordelen van dit programma. Het bevorderen van mobiliteit is een volgende aspect dat duidelijk tot uiting komt in de doelstellingen van het programma. Deze doelstellingen zijn bijzonder belangrijk in dit tijdperk van globalisering waarin onder meer de contacten met derde landen aan belang winnen. Het is een goede zaak dat Europese studenten en studenten uit derde landen ook in de toekomst de mogelijkheid zullen hebben om deze ervaring op te doen.

Ik ben erg blij dat het goedgekeurde programma ook voorstellen bevat om tot een oplossing te komen voor visumkwesties die het reizen onnodig bemoeilijken. De voorgestelde oplossing zou ook van toepassing moeten zijn op de beschikbare informatie. Studenten zouden toegang moeten krijgen tot alle mogelijke informatie die het hun gemakkelijker maakt om hun verblijf ruim op voorhand voor te bereiden. In dit verband kan de hulp van de vertegenwoordigingen van de Europese Unie in derde landen bijzonder nuttig zijn.

Ona Juknevičienė (ALDE), schriftelijk. – (LT) Vandaag hebben we gestemd over de nieuwe generatie van het Erasmus Mundusprogramma (2009-2013). Het lopende Erasmus Mundusprogramma werd in 2004 ingevoerd, en meer dan 4 000 burgers uit de hele Europese Unie en uit derde landen hebben er met succes gebruik van gemaakt. Erasmus Mundus is een betrouwbare maatregel op het gebied van hoger onderwijs gebleken, met name op het vlak van masteropleidingen. Het nieuwe programma heeft ten doel het hoger onderwijs in Europa te stimuleren, jongeren meer en betere carrièremogelijkheden te bieden, een sterker gestructureerde internationale samenwerking tussen hogere onderwijsinstellingen tot stand te brengen en voor een grotere mobiliteit te zorgen voor studenten uit de Europese Unie en uit derde landen. In de komende 5 jaar wordt meer dan 950 miljoen EUR toegewezen om aan het programma deel te nemen en beurzen te verstrekken. Er wordt een extra programma voor post-master studies toegevoegd, en de studenten krijgen meer financiële steun. Bij de stemming heb ik de amendementen van de bevoegde commissie gesteund, die de voorgestelde regelgeving duidelijker maken, de keuzevrijheid en de rechten van studenten waarborgen en mogelijkheden bieden voor een sterkere samenwerking tussen universiteiten.

Carl Lang en Fernand Le Rachinel (NI), schriftelijk. – (FR) Het bevorderen van economische immigratie op grote schaal, door de Europese Commissie reeds op 11 januari 2005 in gang gezet met haar 'Groenboek inzake een EU-aanpak voor het beheer van de economische migratie' is actueler van ooit, getuige dit verslag.

Voor de periode 2009-2013 is maar liefst 950 miljoen EUR uitgetrokken voor het programma Erasmus Mundus II. Dit programma is bedoeld om buitenlandse studenten en docenten naar het grondgebied van de Europese Unie te lokken. Dat is circa 654 miljoen EUR meer dan het bedrag dat was vrijgemaakt voor de eerste versie van dit programma.

Onder het op zich lovenswaardige voorwendsel studenten uit derde landen te willen aanmoedigen in Europa te komen studeren door ze masteropleidingen of doctoraten op hoog niveau te bieden, worden in feite de sluisen geopend voor een nieuwe tak van legale immigratie. Buitenlanders uit derde landen zullen namelijk makkelijker toegang krijgen tot Europa, met name dankzij vereenvoudigde procedures voor het verkrijgen van visa en studiebeurzen en gewijzigde les gelden.

In plaats van haar eigen onderdanen te bevoordelen en onderzoek en excellentie in Europa te stimuleren, waaraan ze nochtans behoefte heeft, geeft de Europese Unie eens te meer voorrang aan mensen van buiten de EU, en getuigt ze wederom van haar voorkeur voor grootschalige immigratie.

Andreas Mölzer (NI), schriftelijk. – (DE) Het programma Erasmus Mundus II is weliswaar vergelijkbaar met Erasmus, het uitwisselingsprogramma voor Europese studenten, maar het heeft hoofdzakelijk de uitwisseling met derde landen op het oog. Het programma heeft tot doel Europa aantrekkelijk te maken voor gekwalificeerde buitenlandse studenten.

In principe sta ik achter de interculturele uitwisseling, vooral op wetenschappelijk niveau. Ik heb echter mijn twijfels over de doeltreffendheid en met name over het nut van dit programma voor de lidstaten. In tijden waarin in enkele lidstaten voor de eigen bevolking de toegang tot studies aan universiteiten in sommige vakgebieden is ingeperkt, moeten we vooral bij de hogere kwalificaties voorzichtigheid betrachten.

Ten gevolge van de omschakeling van het gehele hogeronderwijsstelsel in Europa naar het model van Bologna, is het voor studenten met een mastertitel toch al erg moeilijk een promotieplaats te vinden. Het lijkt me contraproductief als we de binnenlandse studenten met nog meer concurrentie confronteren. Het zal bij het programma ook moeilijk zijn misbruik van de immigratiewetgeving te controleren. Om die reden heb ik tegen het verslag gestemd.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), schriftelijk. – (PL) Het Erasmus Mundusprogramma heeft tot dusver al een belangrijke rol gespeeld in het hedendaagse onderwijs van jonge mensen en volwassenen. De ervaring die we op dit gebied hebben opgedaan, leert ons echter dat bepaalde uitdagingen met de nodige omzichtigheid moeten worden aangaan. Al te radicale veranderingen, zoals nieuwe voorwaarden voor het collegegeld, kunnen dit onderwijssysteem op losse schroeven zetten, hoewel het zijn nut op de markt al duidelijk heeft bewezen. Zulke veranderingen zouden tevens een inbreuk kunnen vormen op bepaalde beginselen aangaande de autonomie van de academische instanties. We moeten ons bijgevolg afvragen of het beter is om het nemen van beslissingen over te laten aan het Erasmus Mundusconsortium of om de voorwaarden voor het beheer van het programma van bovenaf op te leggen.

Als er beproefde praktijken voorhanden zijn en de lokale instanties de mogelijkheid hebben om zelf bepaalde besluiten te nemen, moet dit mijns inziens worden gerespecteerd en dienen er geen nieuwe regels bij decreet te worden opgelegd. Dit is bijzonder belangrijk, aangezien we in zeer diverse regio's wonen die niet allemaal even sterk ontwikkeld zijn en zich tevens door verschillende tradities en uiteenlopende economische omstandigheden kenmerken.

Ik zou nog van deze gelegenheid gebruik willen maken om erop te wijzen dat het Parlement de ongerechtvaardigde gewoonte heeft om naar documenten te verwijzen die nog geen bindend karakter hebben, zoals de Europese Grondwet die bij referendum is verworpen, het Verdrag van Lissabon en het daaraan verbonden Handvest van de grondrechten. Wetgeving kan niet gebaseerd zijn op documenten die nog niet in recht zijn omgezet.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van mevrouw De Sarnez over het Erasmus Mundusprogramma (2009-2013). Jongeren zijn onze toekomst en dat zijn meer dan gelegenheidswoorden. Het Erasmus Mundusprogramma is gebaseerd op het idee van excellentie en de bevordering van interculturele integratie, door middel van samenwerking met derde landen, zodat de nieuwe generaties kunnen werken aan een betere wereld. Het nieuwe Erasmus Mundusprogramma legt het accent op de mogelijkheid masteropleidingen en postdoctorale opleidingen te volgen, op de ontwikkeling van partnerschappen met onderwijsinstellingen in derde landen en op het uitvoeren van specifieke communicatie- en informatieactiviteiten.

Ik juich dit initiatief toe en ik wil tevens de nadruk leggen op het voorstel van mevrouw De Sarnez dat het leren van ten minste twee vreemde talen een prioriteit moet worden. Talen zijn tenslotte het beste instrument voor culturele integratie.

Bart Staes (Verts/ALE), *schriftelijk*. – Erasmus Mundus II komt in grote lijnen overeen met zijn voorganger, hoewel belangrijke aanpassingen zijn aangebracht. Belangrijk zijn een meer evenwichtige en gewaarborgde geografische vertegenwoordiging in de Erasmus Mundusprogramma's die consortia van universiteiten uit ten minste drie Europese landen kunnen aanbieden, en extra aandacht voor kwetsbare bevolkingsgroepen.

De toelatingscriteria voor de opleidingen moeten betrekking hebben op kwaliteit en tegelijk moet erbij ook de gelijkheid tussen mannen en vrouwen geëerbiedigd en de toegang van achtergestelde groepen verbeterd worden.

Ook bij het toekennen van beurzen aan Europese studenten en studenten uit derde landen moeten de instellingen die de opleiding aanbieden, het beginsel van gelijke kansen en non-discriminatie eerbiedigen.

Tevens moet Erasmus Mundus II bijdragen tot de duurzame ontwikkeling van het hoger onderwijs in Europa en in derde landen, waarbij de Commissie er alles aan moet doen om braindrain te voorkomen.

We zullen er als groenen op toezien dat deze aanpassingen in de praktijk worden omgezet. Bij de evaluatie van Erasmus Mundus moet ook blijken dat de toegang tot de Erasmus Mundusopleidingen voor kwetsbare groepen is verbeterd.

Onder die voorwaarden keurde de Verts/ALE-Fractie in het Europees Parlement dit verslag goed.

– Verslag-Szájer (A6-0300/2008)

Bogusław Liberadzki (PSE), *schriftelijk*. – (PL) Ik stem voor het verslag over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake veiligheidsvoorschriften en -normen voor passagiersschepen (herschikking) (COM(2007)0737 – C6-0442/2007 – 2007/0257(COD)).

Net als de heer Szájer ben ik geneigd om de door de Conferentie van voorzitters aanbevolen beginselen en richtsnoeren te erkennen. Ze zijn immers volledig in overeenstemming met de wet. Daarnaast geef ik mijn volledige steun aan de stelling dat de besluitvorming door de Conferentie van voorzitters technische aanpassingen vereist.

– Verslag-Szájer (A6-0297/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb vóór het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde micro-organismen (herschikking) gestemd, en wel op basis van het verslag van de heer Szájer. Gezien de ontwikkeling en complexiteit van de wet- en regelgeving betreur ik het dat de Commissie haar besluit van 1 april 1987 niet heeft herzien waarin zij haar diensten opdraagt alle wetgevingbesluiten na maximaal tien wijzigingen te codificeren, waarbij zij erop wijst dat dit een minimumregel is en dat haar diensten ter wille van de duidelijkheid en het juiste begrip van de communautaire wetgeving ernaar zouden moeten streven de teksten waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen, met nog kortere tussenpozen te codificeren. In dit geval gaat het om herziening van de richtlijn uit 1990 en van wetgevingsteksten die deze richtlijn vier maal hebben gewijzigd, in 1994, 1998, 2001 en 2003. Richtlijn 90/219/EG, oorspronkelijk bedoeld voor codificatie, wordt uiteindelijk geherscht teneinde de wijzigingen door te voeren die nodig zijn geworden naar aanleiding van de in 2006 ingevoerde regelgevingsprocedure met toetsing. Ik ben van mening dat het beleid ter consolidatie van het Gemeenschapsrecht een prioriteit zou moeten zijn van de Europese Commissie en dat de huidige situatie niet correct is, met name ten opzichte van de lidstaten en burgers.

Dumitru Oprea (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Zelfs al zijn de geboekte vooruitgang en de gerealiseerde efficiëntie in de landbouw en veeteelt onvoorstelbaar zonder de grote ontdekkingen op het gebied van de genetica, het is nodig dat we optimale maatregelen op het gebied van bioveiligheid vaststellen voor het gebruik onder geïsoleerde omstandigheden van genetisch gemanipuleerde micro-organismen, omdat we het voorzorgsbeginsel in acht moeten nemen met het oog op de bescherming van de menselijke gezondheid en van het milieu.

Het lijkt geen twijfel dat zonder de ontdekkingen van Mendel en vervolgens die van Morgan, Crick en Watson, de mensheid tegenwoordig armer en meer in conflicten verwickeld zou zijn. Het is echter duidelijk dat het verkrijgen, testen, gebruiken en verhandelen van genetisch gemanipuleerde organismen (GGO) – of het nu

gaat om planten, dieren of micro-organismen – in elk land onderworpen moet zijn aan een speciaal regime van regelgeving, vergunningen en bestuur, dat het juridische en institutionele kader vaststelt waarmee de risico's dat zich negatieve effecten voordoen, moeten worden uitgesloten of verminderd.

– **Verslag-Ryan (A6-0348/2008)**

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Ryan betreffende de communautaire statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten. De communautaire wetgeving is erop gericht onnodige en buitensporige bureaucratie te beperken en de statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten kunnen in dat opzicht dan ook niet buiten schot blijven.

Eurostat heeft een werkgroep ingesteld die moet bepalen hoe de intracommunautaire verslaglegging met betrekking tot het goederenverkeer kan worden vereenvoudigd en gemoderniseerd. Bovendien wordt momenteel studie gedaan naar één enkel stelsel van ontwikkeling en catalogisering van commerciële goederenstromen binnen de gemeenschappelijke markt. Ik steun dit initiatief, maar hoop, net als de heer Ryan, dat de Commissie dit voorstel verbetert en specifiek aangeeft welke maatregelen moeten worden genomen om een dergelijk mechanisme van één enkele goederenstroom in te voeren. Hier kunnen proefprojecten voor worden gebruikt, om de waarde en de haalbaarheid van dit initiatief zo goed mogelijk te bepalen.

Eoin Ryan (UEN), *schriftelijk*. – (GA) Net als in de hele Europese Unie zijn de bedrijven in Ierland voor negentig procent kleine en middelgrote ondernemingen. In Ierland – ik gebruik dit voorbeeld omdat ik de situatie daar beter ken – zijn er rond 250 000 kleine en middelgrote ondernemingen die werk bieden aan meer dan 800 000 mensen. Bij de meeste ondernemingen (circa 90 procent) werken minder dan tien mensen, in de helft van de gevallen bestaat de ondernemingen uit één persoon. Tijd is derhalve een zeer waardevol goed, maar die bedrijven moeten vaak veel tijd besteden aan het invullen van formulieren.

Het zal u niet verrassen dat ik dit verslag (mijn eigen verslag) steun, waarover een compromis is bereikt in het kader van de samenwerking tussen de Raad en mijn collega's van de Commissie economische en monetaire zaken. Ik wilde echter deze stemverklaring afleggen om het belang van het verslag te benadrukken. Op grond van de bepalingen in dit verslag hoeven 200 000 kleine en middelgrote ondernemingen geen formulieren over het goederenverkeer meer in te vullen, wat tot tijdsbesparingen leidt en goed is voor de ondernemingen en het bedrijfsleven in het algemeen.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), *schriftelijk*. – (PL) Intrastat is een gemeenschappelijk en uniform systeem voor de Europese landen. Het heeft tot doel de onnodige bureaucratische rompslomp en regelgeving te beperken. Aangezien het een erg flexibel systeem is, kan hierbij niet alleen rekening worden gehouden met de specifieke behoeften van de landen, maar ook met oplossingen op maat voor de afzonderlijke lidstaten van de Europese Unie.

Een volgende belangrijk feit is dat zowel het Intrastat-systeem als het statistisch systeem voor de internationale handel gebaseerd zijn op de aanbevelingen voor een statistisch systeem voor het internationale goederenverkeer die door de Afdeling Statistiek van de Verenigde Naties zijn opgesteld. Dit maakt het mogelijk om volledige en vergelijkbare informatie te verzamelen over het internationale goederenverkeer.

Het voortdurend verzamelen van statistische gegevens over belangrijke economische kwesties is onontbeerlijk. De lidstaten van de Europese Unie zouden alles in het werk moeten stellen om dit systeem te moderniseren en te verbeteren.

– **Verslag-Gebhardt (A6-0361/2008)**

John Attard-Montalto (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Malta is de enige staat binnen de EU waar scheiden onmogelijk is. In Europa zijn er maar drie staten waar men niet kan scheiden: Vaticaanstad, Andorra en Malta.

Malta heeft echter de registratie van een scheiding die elders is voltrokken, toegestaan, mits de betreffende persoon onderdaan of inwoner is geweest van het land waar dit is gebeurd.

Krachtens Brussel II (Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad), kan iemand nu scheiden indien hij onderdaan van een lidstaat is en daar gedurende zes maanden zijn gewone verblijfplaats heeft gehad. Ieder ander kan een scheiding aanvragen indien hij voor een ononderbroken periode van een jaar onmiddellijk voorafgaand aan de scheiding zijn gewone verblijfplaats in de lidstaat heeft gehad.

Het is lofwaardig dat er is gedacht aan invoering van een nieuw artikel voor die gevallen waar staten geen scheidingswetten kennen, zoals in het geval van Malta.

In Malta hebben we de scheiding al erkend door middel van een registratiesysteem voor die gevallen waarin de desbetreffende verordeningen van toepassing zijn. Het is niet een kwestie van het aannemen van het principe van de scheiding, want dit is in bepaalde omstandigheden al het geval. Het gaat erom of de scheiding een specifiek onderdeel van ons juridisch systeem moet vormen, zelfs als deze speciale omstandigheden niet gelden.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Ik heb vóór de wetgevingsresolutie ter goedkeuring, behoudens amendementen, van het voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van de verordening van 2003 betreffende toepasselijk recht in huwelijkszaken, en wel op basis van het verslag van mevrouw Gebhardt. Door de toenemende mobiliteit van burgers binnen de Europese Unie, die leidt tot een toename van het aantal 'internationale' huwelijken, dat wil zeggen huwelijken waarvan de echtgenoten een verschillende nationaliteit bezitten of hun verblijfplaats hebben in verschillende lidstaten of in een lidstaat waarvan ten minste één van de twee geen onderdaan is, en door het hoge aantal echtscheidingen in de Europese Unie, werd het onontbeerlijk wetgeving op te stellen over het toepasselijk recht en de bevoegdheid bij huwelijkszaken, die elk jaar op steeds meer burgers van toepassing zijn. We moeten eraan blijven herinneren dat de verdragen voorzien in de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, en dat de maatregelen tot doel hebben de compatibiliteit te bevorderen van collisie- en bevoegdheidsregels die in de lidstaten van kracht zijn.

Lena Ek (ALDE), schriftelijk. – (SV) Het verslag van mevrouw Gebhardt verduidelijkt de bevoegdheid van nationale rechtbanken in huwelijkszaken binnen de EU en welk recht als het toepasselijk recht moet worden beschouwd. Het doel is het risico tegen te gaan dat een van de echtgenoten probeert als eerste het gerecht in te schakelen van een bepaald land waarvan de regels zijn of haar belangen het best dienen. Dat doel is op zich natuurlijk lovenswaardig. Volgens mij doen de nadelen van de verordening de voordelen echter teniet.

Zweden heeft een van de meest liberale huwelijkswetgevingen ter wereld, en dat is iets waar we trots op moeten zijn. Het gevaar van het oorspronkelijke voorstel is dat het zou kunnen betekenen dat Zweedse rechtbanken in een aantal zaken gedwongen zouden kunnen worden om een vonnis te vellen naar Maltees, Iers, Duits of Iraans recht wanneer een partij een scheiding aanvraagt. In het verlengde daarvan zou dat het Zweedse onvoorwaardelijke recht van een echtgenoot om een scheiding aan te vragen en die ook uitgesproken te krijgen kunnen beperken – een gebied waarop ik nooit compromissen zou kunnen sluiten. Mijn eerste idee was daarom om tegen het verslag te stemmen. Tijdens de stemming werd echter een mondeling amendement aangenomen dat in essentie verwijst naar het juridisch beginsel van "ordre public" (openbare orde). Ik ben nog steeds van mening dat het Zweedse model behouden moet blijven, maar, ter aanmoediging van verbetering, heb ik gekozen om mij van stemming te onthouden.

Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT) Ik heb vóór het verslag van Evelyne Gebhardt gestemd, over toepasselijk recht in huwelijkszaken. Gezien de toenemende mobiliteit van burgers in de EU en de verschillen in het toepasselijk recht in geval van echtscheiding tussen de lidstaten, ben ik er vóór dat echtgenoten die een verschillende nationaliteit bezitten of in verschillende lidstaten hun verblijfplaats hebben, in hun echtscheidingsprocedure het toepasselijk recht vrij kunnen kiezen.

Ik vind het echter van essentieel belang dat ervoor gezorgd wordt dat beide echtgenoten naar behoren worden geïnformeerd en precies weten wat de juridische en sociale gevolgen zijn van de keuze van het toepasselijk recht.

Bruno Gollnisch (NI), schriftelijk. – (FR) De nieuwe wetgeving waarover we ons buigen heeft betrekking op echtscheiding bij 'internationale' huwelijken, dat wil zeggen huwelijken waarvan de echtgenoten een verschillende nationaliteit bezitten of in verschillende lidstaten hun verblijfplaats hebben.

Het gaat hier om het vaststellen van regels inzake het bevoegde gerecht en toepasselijk recht, teneinde de rechtsonzekerheid te compenseren die op dit terrein overheerst. Momenteel wordt het toepasselijk recht vastgesteld volgens nationale collisieregels, die zelf sterk uiteenlopen in de diverse lidstaten, en uiterst complex zijn. De meeste lidstaten bepalen het toepasselijk recht overeenkomstig criteria van ingezetenschap of verblijf (*lex loci*). Andere lidstaten passen stelselmatig hun nationale wetgeving toe (*lex fori*), hetgeen vanzelfsprekend kan leiden tot het toepassen van een wet waarmee de echtgenoten nauwelijks een band hebben en een resultaat dat niet tegemoetkomt aan de eis van rechtszekerheid.

Deze nieuwe verordening stelt voor deze collisieregels te harmoniseren. Wij zijn hier voorstander van, aangezien het de voorspelbaarheid zou moeten vergroten van wat een dramatische situatie blijft, met name om kinderen, die maar al te vaak het slachtoffer worden van de scheiding van hun ouders, de zekerheid te bieden waar ze recht op hebben.

Hélène Goudin en Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk. – (SV) Met grote teleurstelling stellen wij van de Zweedse partij Junilistan vast dat de rapporteur zich vol enthousiasme op een aangelegenheid stort die heel onlangs door de Raad is verworpen. Het feit is dat de huidige Brussel II bis-verordening ondanks haar tekortkomingen een veel betere wetgevende tekst is dan de tekst die de rapporteur voorstelt. Echtgenoten de vrije keuze van rechtbank en jurisdictie te ontzeggen geeft blijk van de arrogante houding van de Commissie en vooral ook van de rapporteur ten aanzien van de huidige praktijken in alle lidstaten.

Wij zeggen niet alleen nee tegen dit ondoordachte verslag maar roepen alle leden op om op te komen voor de keuzevrijheid van in een scheiding verwikkelde echtgenoten. Gecomplliceerde EU-regels is het laatste wat die mensen nodig hebben in moeilijke tijden.

Marian Harkin (ALDE), schriftelijk. – (EN) Ierland heeft afgezien van het aannemen en toepassen van deze verordening, omdat we er geen voorstander van waren Ierse rechtbanken de bevoegdheid te geven het huwelijk van een EU-onderdaan te ontbinden op grond van een substantieel andere wet die van kracht is in het land waaruit hij of zij afkomstig is.

Indien Ierland deze maatregel zou uitvoeren, zouden in Ierland wonende EU-onderdanen voor onze rechtbanken kunnen scheiden op substantieel verschillende en minder verplichtende gronden dan de gronden die in onze grondwet zijn vastgelegd, zoals is bepaald in het referendum over scheiding in 1995, dat wil zeggen dat de betrokkenen vier jaar uit elkaar moeten zijn. Het zou ook betekenen dat de huidige grondwettelijke eis aan Ierse rechtbanken bij scheidingsprocedures, om alleen scheidingen toe te staan indien er behoorlijke voorzieningen zijn getroffen voor de betrokkenen en van hen afhankelijke kinderen, in die gevallen niet van toepassing zou zijn. Hoewel er in dit verslag positieve aspecten zijn te vinden, heb ik mij vanwege het Ierse standpunt in dezen van stemming onthouden.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), schriftelijk. – (FI) Mevrouw de Voorzitter, ik heb tegen het verslag van mevrouw Gebhardt over huwelijkszaken gestemd, omdat ik het belangrijk vind dat in de toekomst voor Finse rechtbanken Finse wetten worden toegepast in zaken waarin de toepassing van het recht van een ander land duidelijk in strijd zou zijn met de grondbeginselen van de Finse wetgeving.

Ik ben ook zeer bezorgd over de voorgestelde schuldbeoordeling in scheidingszaken. In Finland hebben we het onderzoek naar ontrouw en dergelijke zaken ongeveer twintig jaar geleden afgeschaft. De herinvoering daarvan zou een enorme stap terug en een terugkeer naar oude tijden betekenen.

Ona Juknevičienė (ALDE), schriftelijk. – (LT) In de uitgebreide Europese Unie groeit het aantal internationale gezinnen, dat wil zeggen echtparen met verschillende nationaliteiten. Helaas eindigt in de EU een groot aantal huwelijken tussen personen met verschillende nationaliteiten in een echtscheiding; het scheidingsproces is vaak ingewikkeld en duurt lang. Dit omdat de betrokkenen slechts in beperkte mate de mogelijkheid hadden om de rechtbank te kiezen die hun echtscheidingszaak in behandeling neemt. Wanneer zij besloten uit elkaar te gaan, konden de echtparen alleen naar een rechter in hun lidstaat van verblijf stappen. Daarom konden ze niet voor het recht van andere lidstaten van de Gemeenschap kiezen en op hun echtscheidingszaak laten toepassen. Om van haar man te kunnen scheiden moest bijvoorbeeld een Litouwse vrouw die met een Duitser was getrouwd en een gezin in Duitsland had, naar een rechter in hun woonplaats stappen. Hun echtscheidingszaak werd volgens het Duitse recht behandeld. Wanneer de verordening wordt goedgekeurd, zijn deze beperkingen vanaf 1 maart 2009 niet meer van kracht. Gezinnen die een scheidingsprocedure doorlopen, kunnen ofwel voor behandeling door een rechtbank in hun woonplaats kiezen of voor het toepasselijke recht van de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn. Bij de stemming heb ik de amendementen gesteund waarin wordt bepaald dat het toepasselijke recht in echtscheidingszaken niet in strijd mag zijn met de belangrijkste beginselen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Dit is bijzonder belangrijk in het kader van ons streven om in vonnissen en besluiten in echtscheidingszaken discriminatie op grond van geslacht te voorkomen.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), schriftelijk. – (FI) Ik heb voor het verslag van mevrouw Gebhardt gestemd, omdat ik van mening ben dat het voorstel van de Commissie om de collisieregels met betrekking tot echtscheidingen van 'internationale' echtparen te harmoniseren, een belangrijk voorstel is. Een echtscheiding is een menselijk drama voor de betrokkenen en hun kinderen. Daarom moeten de betrokkenen zoveel mogelijk duidelijkheid krijgen over het toe te passen recht en de materiële inhoud van de wetgeving.

De huidige situatie, waarin de echtelieden krachtens de verordening Brussel II bis kunnen kiezen uit een aantal bevoegde rechtbanken en de jurisdictie wordt bepaald aan de hand van de collisieregels van de lidstaat waar de rechtbank is gevestigd, zorgt niet voor de nodige rechtszekerheid. 'Forum shopping' en een 'rush naar de rechter' zijn hiervan de ernstige gevolgen.

Ik geloof dat het recht van echtgenoten om in onderlinge overeenstemming de bevoegde rechtbank en het toepasselijke recht aan te wijzen, hen in beide gevallen helpt meer kijk op de inhoud van de wetgeving te krijgen. Daarom is het van cruciaal belang dat de toegang tot de inhoud en de procedures wordt vergemakkelijkt, zoals dit in amendement 2 wordt voorgesteld. Amendement 1, dat de belangen van kinderen bij de rechtskeuze beschermt, is eveneens van essentieel belang.

Ik steun het door mijn fractie ingediende amendement 37, volgens hetwelk ook kan worden gekozen voor het recht van de lidstaat waar het huwelijk is gesloten. Dit is logisch en maakt het nog gemakkelijker om inzicht te krijgen in de inhoud van de toepasselijke wetgeving.

Astrid Lulling (PPE-DE), schriftelijk. – (FR) Over het algemeen zijn er in Europa te veel echtscheidingen, met name in mijn land. Een toenemend aantal echtscheidingen betreft gemengde huwelijken, dat wil zeggen huwelijken waarvan de echtgenoten een verschillende nationaliteit bezitten.

Aangezien het vrije verkeer van personen inherent is aan de Europese eenwording, is het cruciaal een duidelijk juridisch kader vast te stellen.

Daar ik weet dat de nationale regels ten aanzien van echtscheiding zeer sterk uiteenlopen, besef ik me terdege dat het gevaar van 'echtscheidingstoerisme' op de loer ligt als men de jurisprudentie kan kiezen die voor de ene echtgenoot het gunstigst is en voor de andere het ongunstigst.

Ik zou vóór dit verslag hebben gestemd omdat de voorgestelde verordening de tekortkomingen zou hebben gecompenseerd, waardoor beide echtgenoten die in verschillende lidstaten hun verblijfplaats hebben met wederzijds goedvinden en met volledige kennis van zaken, het in hun echtscheidingsprocedure bevoegde gerecht kunnen kiezen, dat een van de twee lidstaten van verblijf in de Europese Unie had moeten zijn.

Helaas stichtte een mondeling amendement dat was aangenomen tijdens de stemming zoveel verwarring dat we genoodzaakt waren het hele verslag terug te verwijzen naar de commissie. Omdat deze terugverwijzing uitbleef, heb ik niet meer deelgenomen aan de eindstemming.

Het onderwerp ligt te gevoelig om erover te stemmen in een toestand van verwarring.

Mairead McGuinness (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Ik heb mij bij dit verslag van stemming onthouden, omdat Ierland ervoor heeft gekozen geen gebruik te maken van zijn recht om de voorgestelde verordening aan te nemen en toe te passen en geen actieve rol heeft gespeeld bij onderhandelingen op het niveau van de Raad.

Ierland was er geen voorstander van om ook voor Ierse rechtbanken rechtspraak te laten gelden met betrekking tot uitspraken die leiden tot scheiding voor een EU-onderdaan, op grond van een substantieel andere wet van het land waar hij of zij vandaan is gekomen.

Indien dit was uitgevoerd, zouden in Ierland wonende EU-onderdanen voor Ierse rechtbanken kunnen scheiden op substantieel verschillende en minder verplichtende gronden dan de gronden die in onze grondwet zijn vastgelegd, zoals is bepaald in het referendum over scheiding in 1995.

Aangezien Ierland niet deelneemt aan het proces van het aannemen en toepassen van deze verordening, heb ik ervoor gekozen mij bij dit verslag van stemming te onthouden.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE), schriftelijk. – (SK) Ik ben verheugd over het verslag van mijn collega Evelyne Gebhardt over de rechtskeuze, de erkenning van rechterlijke beslissingen en de regels inzake het toepasselijk recht in huwelijkszaken. Ik ben ervan overtuigd dat het belangrijk is om op dit gevoelige gebied een duidelijk, allesomvattend en flexibel rechtskader te scheppen.

Bij de stemming vandaag heb ik mij uitgesproken voor de invoering van het recht om de bevoegde rechtbank in huwelijkszaken te kiezen. Ik heb mijn steun gegeven aan een voorstel volgens hetwelk een zogenoemd 'internationaal' echtpaar de mogelijkheid heeft om voor een bevoegde rechtbank in de lidstaat waar zij gewoonlijk verblijven te kiezen, of voor behandeling in het rechtstelsel van het land waar zij zijn getrouwd.

Ik sta volledig achter het standpunt dat moet worden gewaarborgd dat beide echtgenoten voldoende toegang tot informatie hebben, ongeacht hun financiële situatie of opleidingsniveau. Beide partijen moeten nauwkeurig en volledig worden ingelicht over de gevolgen van hun keuze van de rechtbank en het toepasselijk recht in huwelijkszaken. Dit geldt met name voor 'internationale' echtparen, aangezien de wetgeving van de lidstaten, de echtscheidingsprocedures en de voorwaarden waaronder echtscheidingen worden behandeld, enorm van elkaar kunnen verschillen.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) In aangelegenheden met betrekking tot grensoverschrijdende huwelijken is het belangrijk dat er in Europa sprake is van uniforme wetgeving. Juist de rechtszekerheid van burgers op het gebied van huwelijksluiting en echtscheiding, hetgeen vaak emotionele gebeurtenissen zijn, wordt in het overheidsbeleid steeds belangrijker.

In een wereld die met toenemende snelheid steeds kleiner wordt, zijn regelingen belangrijk voor de mobiliteit van partijen. Dergelijke regelingen bestaan al in het burgerlijk recht, zoals de vrije rechts- en gerechtskeuze door de partijen. In dit opzicht wordt er door deze regeling een "gebruikersvriendelijke" toegang tot een gedeelte van het familierecht tot stand gebracht. In verband hiermee is het ook belangrijk dat de partijen goed op de hoogte zijn van de wettelijke gevolgen van hun beslissing. Daarom heb ik voor het verslag gestemd.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), *schriftelijk*. – (RO) Ik heb gestemd voor dit verslag met de gedachte aan de ruim 150 000 Europeanen die jaarlijks verwikkeld zijn in grensoverschrijdende echtscheidingen. Een groot aantal van hen betreft Roemeense mannen of vrouwen die buiten hun land zijn getrouwd. Ik heb gestemd voor dit verslag omdat ik de opvatting huldig dat het onze plicht is al die hindernissen en bureaucratische moeilijkheden uit de weg te ruimen die sommigen ertoe brengen te stellen dat de Unie een hel is voor de burgers en een hemel voor de advocaten.

Daarnaast vind ik dat we ten opzichte van degenen die we vertegenwoordigen de plicht hebben om een aantal andere problemen op te lossen die onaangenaamheden veroorzaken voor de Europese burgers. Problemen die verband houden met de medische zorg voor een Europees burger die zich in een ander land bevindt dan het thuisland of de erkenning van diploma's zijn hiervan slechts twee voorbeelden.

Luca Romagnoli (NI), *schriftelijk*. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van mevrouw Gebhardt over het toepasselijk recht in huwelijkszaken. Het verslag heeft een lovenswaardig doel: het opstellen van een duidelijk en compleet juridisch kader dat wetten omvat inzake de rechtsbevoegdheid, de erkenning en de uitvoering van besluiten in huwelijkszaken, evenals regels over het toepasselijk recht.

In het huidige scenario kan een willekeurige "internationale" scheiding als gevolg van strijdigheid tussen nationale en communautaire regelgeving tot allerlei juridische problemen leiden. Bovendien moeten we rekening houden met een "rush naar de rechter", waarbij de echtgenoot die als eerste komt en zich beroept op het recht dat zijn of haar belangen het best behartigt, wordt beloond.

Dit is absoluut onaanvaardbaar. Ik ben dan ook verheugd over dit verslag, dat beide echtgenoten aanzienlijke verantwoordelijkheden oplegt, met name wat de weloverwogen keuze, de keuze van de rechterlijke instantie en ten slotte de keuze van het toepasselijk recht betreft.

Olle Schmidt (ALDE), *schriftelijk*. – (SV) Als voorstander van de Europese Unie zie ik doorgaans duidelijk de toegevoegde waarde van Europese wetgeving. Vaak worden betere oplossingen voor problemen gevonden wanneer meerdere mensen erover na hebben gedacht. Dit verslag is een jammerlijke uitzondering op de regel. We hebben alle reden om trots te zijn op wetgeving die mensen de mogelijkheid biedt gescheiden wegen te gaan wanneer ze dat wensen, en daarom alle reden om het systeem te beschermen dat we vandaag in Zweden hebben. Net als de regering ben ik daarom van mening dat het Commissievoorstel voor harmonisering op het verkeerde spoor zit, wanneer rekening moet worden gehouden met bijvoorbeeld de praktijken op Malta. We mogen niet toelaten dat het Vaticaan een actief gelijkheidsbeleid thuis een spaak in het wiel steekt. Het Europees Parlement was een andere mening toegedaan. Daarom was het mijn bedoeling om tegen het verslag te stemmen. De rectificatie is ook in de notulen opgenomen.

Anna Záborská (PPE-DE), *schriftelijk*. – (SK) Ik heb tegen de maatregel gestemd omdat ik het onverantwoordelijk vind van de EU om zich in zaken te mengen die niet onder haar bevoegdheid vallen. Hiertoe behoort ook het familierecht. De Raad van ministers dient zorgvuldig te overwegen of hij de voorstellen van de Commissie en het Parlement overneemt. Een klein aantal probleemgevallen mag geen aanleiding vormen om de EU van nog meer bevoegdheden te voorzien. Dit is niet de bedoeling van de Europese integratie.

Afgezien daarvan heeft het Europees Parlement in zijn advies een verwijzing opgenomen naar het Handvest van de grondrechten. Dit is een onaanvaardbare manipulatie door het Parlement, aangezien het Handvest van de grondrechten geen wettelijk bindend document is, maar een politiek compromis. In artikel 9 van het Handvest van de grondrechten staat: "Het recht te huwen en het recht een gezin te stichten worden gewaarborgd volgens de nationale wetten die de uitoefening van deze rechten beheersen." Het familierecht wordt op nationaal niveau geregeld. Waarom hebben we dan daarnaast nog een reeks Europese echtscheidingsvoorschriften nodig? Hierdoor wordt manipulatie mogelijk. Daarom is het volstrekt onduidelijk waar deze verordening toe zal leiden, en de Commissie is niet in staat om die onduidelijkheid weg te nemen. Ik adviseer de Raad van ministers het voorstel te verwerpen.

Andrzej Jan Szejna (PSE), schriftelijk. – (PL) Het aantal huwelijken tussen echtgenoten uit verschillende landen neemt voortdurend toe in de Europese Unie. Het gaat zowel om onderdanen van EU-lidstaten als van landen buiten de Europese Unie.

In dit verband stelt zich ook steeds vaker het probleem van de keuze van het toepasselijk recht of van de bevoegde rechtbank voor een bepaalde kwestie.

De Europese Unie heeft behoefte aan efficiënte collisieregels om de juridische bevoegdheid te kunnen bepalen.

Naarmate het aantal scheidingen toeneemt, stijgt ook het aantal gevallen van discriminatie bij echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed. De best geïnformeerde echtgenoot neemt in dat geval het initiatief en tracht als eerste het door hem of haar gekozen gerecht in te schakelen waarvan het recht zijn of haar belangen het best dient. Zo beoordeelt deze echtgenoot de juridische bevoegdheid van het betrokken rechtstelsel.

In het geval van huwelijken waarbij een van de echtgenoten in een niet-EU-land verblijft, kan het moeilijk zijn om een rechtbank te vinden die een echtscheidingsvonnis wil erkennen dat in een niet-EU-land is uitgesproken.

Het verslag waarover vandaag is gestemd, heeft tot doel voor beide echtgenoten de toegang tot betrouwbare informatie te verzekeren met betrekking tot de procedures voor echtscheiding of scheiding van tafel en bed, alsook over de belangrijkste aspecten van de nationale en communautaire wetgeving. Er wordt terecht op gewezen dat het van essentieel belang is om bij de keuze van het toepasselijk recht de belangen van alle betrokken kinderen in overweging te nemen.

– Verslag-Guerreiro (A6-0388/2008)

Lena Ek (ALDE), schriftelijk. – (SV) Het visserijbeleid dat door de EU wordt gevoerd, is niet gebaseerd op doordachte en solidaire beslissingen, en is dat nooit geweest. De voorbije jaren zijn de visbestanden in Europa dramatisch geslonken, en er wordt niet veel gedaan om deze situatie te veranderen. In plaats daarvan biedt de EU hulp aan landen in de derde wereld in ruil voor visserijrechten en vist de EU dus hun zeeën leeg. De lokale bevolking langs de kust wordt van haar broodwinning beroofd en gedwongen van hulp te leven, hulp die zelden voldoende compensatie biedt of opweegt tegen de inkomstenderving.

Het visserijbeleid dat de EU in plaats daarvan zou moeten bepleiten, moet doordrongen zijn van een langetermijnvisie en toekomstgericht denken. In zo een proces is er geen plaats voor verbetering of modernisering van visserijvloten, waarvan het uiteindelijke doel het verhogen van de vangstcapaciteit is. Maatregelen die gericht zijn op het steunen van kwetsbare lokale bevolkingsgroepen in arme kustregio's, waarvan visserij de enige bron van inkomsten is en die verschrikkelijk te lijden hebben onder de afnemende visbestanden, in grote mate als rechtstreeks gevolg van het misplaatste visserijbeleid van de EU, zou ik daarentegen graag steunen. De voorstellen in het voorstel van de heer Guerreiro bevatten echter geen dergelijke voorstellen en daarom heb ik tegen het verslag gestemd.

Duarte Freitas (PPE-DE), schriftelijk. – (PT) Krachtens Verordening (EG) nr. 639/2004 betreffende het beheer van de in ultraperifere gebieden geregistreerde vissersvloten, kan worden afgeweken van de regeling voor toevoeging/onttrekking aan de vloot die is vastgesteld in artikel 13 van Verordening (EG) nr. 2371/2002 inzake de instandhouding en de duurzame exploitatie van de visbestanden in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

Bij Verordening (EG) nr. 639/2004 werd 31 december 2008 vastgesteld als de uiterste datum waarop vissersvaartuigen waarvoor overheidssteun voor vernieuwing is ontvangen, kunnen worden toegevoegd aan de vloot. In verband met enerzijds de late goedkeuring van het rechtsinstrument van de Commissie op grond waarvan de lidstaten overheidssteun kunnen verlenen en anderzijds de beperkte capaciteit van de scheepswerven kon deze termijn echter niet in acht worden genomen.

De Commissie visserij pleitte in haar verslag voor verlenging van de geldigheidsduur van overheidssteun voor de vernieuwing en van de registratie van schepen, zowel ten opzichte van de huidige regeling als ten opzichte van het voorstel van de Europese Commissie, dat een verlenging inhoudt met slechts een jaar, oftewel tot 31 december 2009.

De verlenging van overheidssteun voor de vernieuwing van de vloten in de ultraperifere gebieden tot 31 december 2009 en de mogelijkheid deze schepen tot 31 december 2011 toe te voegen, vormen een belangrijke steun, gezien bovengenoemde belemmeringen.

Daarom heb ik voor het verslag-Guerreiro gestemd.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT) Steun voor de vernieuwing en modernisering van de vissersvloten in de ultraperifere gebieden is van groot belang, gezien het belang van de visserijsector voor deze gebieden. Het verslag waar vandaag over gestemd wordt, beoogt een verlenging met nogmaals een jaar van de financiering van de vernieuwing en modernisering van de vissersvloten in de ultraperifere gebieden.

Het is gerechtvaardigd bij het beheer van de vissersvloten rekening te houden met de bijzondere structurele, sociale en economische situatie in de betrokken gebieden. Daartoe dienen de bepalingen van de regeling voor toevoeging/onttrekking aan de vloot en de verplichte capaciteitsvermindering, alsmede de voorwaarden voor de toegang tot overheidssteun voor de modernisering en voor de vernieuwing van vissersvaartuigen, te worden aangepast aan de behoeften van deze gebieden.

Samenvattend, moet de steun voor vernieuwing en modernisering van de vissersvloten van de ultraperifere regio's worden gehandhaafd, met name voor de vloot voor kleinschalige visserij, aangezien de vloot in deze regio's voor het merendeel bestaat uit oude schepen van soms meer dan 30 jaar oud. Deze maatregelen zijn een onontbeerlijke voorwaarde voor verbetering van de installaties voor het bewaren van de vis, en verbetering van de arbeidsomstandigheden en de veiligheid van de beroepsvisserij in deze regio's.

Luca Romagnoli (NI), schriftelijk. – (IT) Mevrouw de Voorzitter, waarde collega's, ik stem vóór het verslag van de heer Guerreiro over het beheer van de in ultraperifere gebieden geregistreerde vissersvloten. Ik ben het eens met het standpunt van de Commissie, die zich altijd vóór Europese integratie heeft uitgesproken, ongeacht het thema dat besproken wordt. In dit geval moeten wij echter elke tijdsbeperking wegnemen, om die regio's voldoende tijd te geven voor een passende vernieuwing en modernisering, zodat ze zo goed mogelijk zijn uitgerust om de concurrentie op de interne markt aan te gaan.

Het is duidelijk dat de continuïteit van de steun voor deze vernieuwingen een absolute voorwaarde is, aangezien het zonder deze steun onmogelijk is om de arbeidsomstandigheden, de veiligheid en de instandhouding van visbestanden op fatsoenlijke wijze te waarborgen. Ik ben dan ook verheugd over dit initiatief, dat gericht is op een volledige herstructurering van de vissersvloten van de ultraperifere regio's, om de nieuwe Europese uitdagingen op het gebied van de visserij aan te kunnen gaan.

10. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

(De vergadering wordt om 14.15 uur onderbroken en om 15.10 hervat)

VOORZITTER: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Ondervoorzitter

11. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

12. Betrekkingen EU-Rusland (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de verklaring van de Raad en de Commissie over de betrekkingen tussen de EU en Rusland.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de betrekkingen van de Europese Unie met Rusland behoren tot de meest uitdagende betrekkingen van deze tijd. Aan de ene kant zien we een ingewikkeld web van gemeenschappelijke activiteiten en met elkaar verstrengelde belangen. Aan de andere kant zien we op de achtergrond de gebeurtenissen in Georgië.

De Europese Raad heeft om een herziening van de betrekkingen tussen de EU en Rusland gevraagd en hier wordt over nagedacht in een context van gebeurtenissen die een grote schaduw over de betrekkingen tussen de EU en Rusland hebben geworpen. De met geweld gepaard gaande schending van de territoriale integriteit van Georgië en Ruslands eenzijdige erkenning van Abchazië en Zuid-Ossetië blijven onaanvaardbaar en we kunnen ons niet vinden in de onlangs in Moskou uitgesproken beginselen van het buitenlands beleid, waaronder de herleving van de invloedssferen.

In de lopende herziening moet het eigenbelang van de EU in deze relatie daarom nogal nuchter worden bekeken. Aan de andere kant zijn de handels- en economische betrekkingen tussen de Europese Unie en Rusland sterk en deze worden steeds sterker. Rusland is al onze op twee na belangrijkste handelspartner en we zien de groeicijfers tot wel 20 procent per jaar stijgen. Energie vormt hierbij de belangrijkste factor, maar de groei in diensten is ook indrukwekkend.

Met de recente groeicijfers en de opkomende middenklasse vormt Rusland een opkomende markt die vlak bij ons ligt en die, ondanks de gevolgen van de huidige financiële crisis, mogelijkheden voor EU-bedrijven biedt. De Europese Unie is in Rusland één van de voornaamste investeerders, goed voor 80 procent van de cumulatieve buitenlandse investeringen. Een aanzienlijk deel van de Russische buitenlandse reserves is in euro's, en daarmee behoort Rusland tot de landen met de meeste eurobeleggingen ter wereld.

Om al deze redenen hebben we belang bij een blijvende groei van de Russische economie en bij het verlenen van steun aan de Russische inspanningen voor modernisering, met inbegrip van de ontwikkeling van een rechterlijke macht die werkelijk onafhankelijk is en waarmee de naleving van contracten kan worden gewaarborgd. Dit is in overeenstemming met de nadruk die president Medvedev op het belang van de rechtsorde in Rusland heeft gelegd.

De zekerheid van de energievoorziening en -vraag is binnen onze relatie van groot belang. EU-lidstaten zijn belangrijke afnemers van Russische energieproducten en hierin zal op de korte tot middellange termijn waarschijnlijk geen verandering komen.

De relatie wordt gekenmerkt door wederzijdse afhankelijkheid, niet door eenzijdige afhankelijkheid. De export naar de Europese Unie levert een belangrijke bijdrage aan de indrukwekkende groei die Rusland in de afgelopen vijf tot zes jaar heeft doorgemaakt. Er moet echter nog veel worden gedaan voor de totstandkoming van een daadwerkelijk energiepartnerschap dat is gebaseerd op de beginselen van het Verdrag inzake het Energiehandvest, met name transparantie, reciprociteit en non-discriminatie.

Nog belangrijker is dat Rusland een cruciale geopolitieke speler is en dat zijn constructieve betrokkenheid bij internationale aangelegenheden een absolute voorwaarde is voor een effectieve internationale gemeenschap. We spreken daarom met elkaar over Iran, het Midden-Oosten, Afghanistan, de Balkan en andere gebieden, alsmede in multilaterale fora. De non-proliferatie van massavernietigingswapens vormt ook een gemeenschappelijk belang. De samenwerking op al deze gebieden is niet altijd gemakkelijk maar we moeten hiermee doorgaan. Door een nauwere samenwerking op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht kunnen dreigingen van problemen zoals terrorisme en georganiseerde misdaad beter worden aangepakt.

Doordat we een dialoog op gang hebben gebracht, kunnen we ook over kwesties als de mensenrechten spreken. Vandaag vindt er in Parijs overleg plaats. We zullen Rusland nog eens wijzen op zijn afspraken als lid van de Raad van Europa en de OVSE, vooral op het gebied van de persvrijheid en de gebeurtenissen in bijvoorbeeld Ingoesjetië en andere mensenrechtenkwesties.

Voor ons is het duidelijk: Europa houdt bepaalde waarden hoog en heeft normen voor internationaal gedrag vastgesteld en we houden hier onder alle omstandigheden aan vast. Het gaat hier bijvoorbeeld om respect voor territoriale integriteit en het vreedzaam oplossen van geschillen. De Europese Raad heeft tot zijn tevredenheid vastgesteld dat de Russische troepen zich uit de gebieden langs de grens met Zuid-Ossetië en Abchazië hebben teruggetrokken en dit is een essentiële stap in de uitvoering van het zespuntenplan. Vorige week zijn er in Genève besprekingen begonnen en dit was ook een belangrijke stap in de goede richting. Uiteraard moet er nog veel meer worden gedaan.

Morgen ben ik gastvrouw op een donorconferentie voor Georgië om middelen voor het herstel van de verwoeste infrastructuur en de re-integratie van binnenlands ontheemden bijeen te brengen en om het economisch herstel van Georgië na het conflict te bespoedigen. In samenwerking met het Parlement wil ik hiervoor 500 miljoen EUR uittrekken en ik wil hierbij graag de voorzitters van de Begrotingscommissie en de Commissie buitenlandse zaken, die mij schriftelijk hun steun voor deze aanpak hebben toegezegd, bedanken.

De gevraagde herziening van de betrekkingen tussen de EU en Rusland met de Europese Raad zal een uitgebreid overzicht van de vele elementen van onze relatie bieden, van onze inspanningen voor de Russische toetreding tot de WTO, tot visumfacilitering, douanesamenwerking, uitwisselingen op het gebied van onderwijs en samenwerking in wetenschappelijk onderzoek. Deze herziening zou een leidraad moeten zijn bij de aanpak van al onze huidige en nog te verwachten activiteiten met Rusland. Deze herziening zou moeten worden besproken op de volgende Raad Algemene Zaken op 10 november 2008, waar we, naar ik hoop, begrip kunnen kweken voor de voortzetting van onderhandelingen over een nieuw akkoord tussen de EU en Rusland.

Ik zeg dit, omdat ik geen betere manier kan bedenken om onze belangen te behartigen en onze zorgen onder de aandacht te brengen. Aan de andere kant moeten we niet net doen alsof er niets is gebeurd. Bij alles wat we doen, moeten we ervoor zorgen dat onze doelen ons heel helder voor ogen staan en dat de EU als één macht achter deze doelen staat.

Misschien is het gepast dat we vandaag dit debat voeren, aan de vooravond van de internationale donorconferentie die morgen zal plaatsvinden en die ik, zoals gezegd, zal voorzitten samen met de Wereldbank en het huidige Franse en toekomstige Tsjechische voorzitterschap.

Zoals we dat ook tijdens de crisis hebben gedaan, zal de Europese Unie, geleid door haar waarden, als een betrouwbare partner haar rol blijven spelen en daarmee levert zij een doorslaggevende bijdrage aan stabiliteit en vrede.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, geachte afgevaardigden, allereerst wilde ik u vragen mij te verontschuldigen, en ik bedank mevrouw Ferrero-Waldner die namens mij het woord heeft gevoerd, omdat ik zojuist van de Conferentie van commissievoorzitters kom. De besprekingen duurden wat langer dan verwacht door het debat van vanochtend, waarbij de fungerend voorzitter van de Raad het woord voerde en de stemming plaatsvond. Ik bied u dan ook mijn verontschuldigingen aan.

Zoals mevrouw Ferrero-Waldner zei, bevinden we ons inderdaad op een kruispunt van wegen in de betrekkingen tussen de EU en Rusland, met name naar aanleiding van het conflict in Georgië. Na de buitengewone Europese Raad van 1 september heeft de Raad deze kwestie op 13 oktober besproken, zoals mevrouw Ferrero-Waldner zei. Bij die gelegenheid verklaarde de Raad dat zich, na de inzet door de Europese Unie van een onafhankelijke burgerlijke waarnemingsmissie in Georgië, troepen hadden teruggetrokken uit de gebieden die grenzen aan Zuid-Ossetië en Abchazië. Dit vormt een nieuwe, cruciale stap in de tenuitvoerlegging van de akkoorden van 12 augustus en 8 september, die tot stand gekomen zijn dankzij de bemiddeling van de Europese Unie en bedoeld zijn om de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Georgië te waarborgen – zoals ik uw Commissie buitenlandse zaken reeds meerdere malen heb medegedeeld.

In het kader van de gesprekken waarin deze akkoorden van 12 augustus en 8 september jongstleden voorzien, zal de Europese Unie de partijen blijven oproepen de tenuitvoerlegging van hun toezeggingen voort te zetten.

U weet ongetwijfeld dat deze gesprekken op 15 oktober van start gingen in Genève onder auspiciën van de Europese Unie, de Verenigde Naties en de OVSE. Voor de voorbereiding en uitvoering van deze onderhandelingen hebben we een speciale vertegenwoordiger voor de crisis in Georgië, Pierre Morel, die uitstekend werk verricht. Bij de eerste bijeenkomst, die op 15 oktober plaatsvond, zaten alle betrokken partijen met elkaar om de tafel.

Uiteraard gaat dit alles lang duren. Het is een langdurig proces maar als we, met de herinnering aan de situatie op de Balkan in ons achterhoofd, bedenken hoe de gebruikelijke vredesprocessen verlopen, dan is het feit dat een bijeenkomst heeft plaatsgevonden waar alle partijen aanwezig waren een belangrijke stap in de goede richting, ook al weten we dat het een zaak van lange adem zal zijn, zoals ik al zei.

De volgende bijeenkomst in het proces zal op 18 november in Genève plaatsvinden. We hopen dat de partijen daar overeenstemming zullen bereiken over het vinden van een pragmatische formule om de gesprekken voort te zetten, zodat alle resterende kwesties aan de orde kunnen worden gesteld, met name de voorwaarden voor veiligheid en stabiliteit, onder meer in de Kodori-vallei en in de regio Akhlagori, en uiteraard de dringende kwestie van ontheemde mensen.

De Unie is vastbesloten betrokken te blijven bij het proces van conflictoplossing in Georgië en te komen tot een globale regeling die gebaseerd is op de grondslagen van het internationaal recht.

Voorshands, in algemenere zin, heeft de Europese Raad de Commissie en de Raad gevraagd de betrekkingen tussen de EU en Rusland uitvoerige en grondig in kaart te brengen met het oog op de volgende top, die gepland staat voor 14 november. Deze beoordeling zal in ogenschouw worden genomen bij de verdere onderhandelingen over de nieuwe partnerschapsovereenkomst met Rusland. Zoals de fungerend voorzitter van de Raad, president Sarkozy, vanochtend zei, is het cruciaal een dialoog te voeren met Rusland; dat is in ons belang, aangezien de betrekkingen met Rusland zo belangrijk zijn.

Mevrouw Ferrero-Waldner zei al dat het een essentieel partnerschap is: de Europese Unie en Rusland zijn onderling afhankelijk, en het moge duidelijk zijn dat een dialoog ons tevens in staat stelt de mensenrechtensituatie in Rusland en de regio te verbeteren. Het is in ons belang om Rusland aan te sporen de samenwerking voort te zetten waar beide partijen behoefte aan hebben.

We hebben Rusland nodig – ik zeg het nog maar eens – om wereldwijde uitdagingen het hoofd te bieden, zoals de bestrijding van terrorisme, klimaatverandering of de proliferatie van massavernietigingswapens. De Europese Unie heeft deze keuze gemaakt, en wij denken dat het in het belang van Rusland is om deze keuze te maken, en daarom willen we deze dialoog heel graag voortzetten.

De op handen zijnde top van 14 november zal de gelegenheid bieden om de diverse aspecten van de relatie die we met Rusland voor ogen hebben tegen het licht te houden, en we moeten op constructieve wijze de vinger aan de pols houden om te bepalen of Rusland optimaal wil profiteren van deze dialoog. We moeten deze dialoog echter voortzetten, zoals de fungerend voorzitter van de Raad vanochtend aangaf, zonder afbreuk te doen aan de beginselen die ten grondslag liggen aan de Europese eenwording.

De dialoog met Rusland kan alleen maar gebaseerd zijn op eerbied voor de soevereiniteit van staten, voor de rechtsstaat en voor gemeenschappelijke regels. De toetreding van Rusland tot een organisatie zoals de Wereldhandelsorganisatie is in ons beider belang. Hiermee zouden namelijk talloze geschillen kunnen worden beslecht die een aantal lidstaten parten spelen.

Ik denk aan de uitvoerrechten op hout en Siberische overvliegbelastingen. Ook vinden wij het belangrijk, overeenkomstig de gesprekken die eveneens vanochtend plaatsvonden, te streven naar nauwere economische en commerciële betrekkingen met Rusland. Ook hier moeten we een zone hebben met Rusland die op economisch en commercieel niveau duidelijker afgebakend is, en indien mogelijk bijdragen aan de totstandbrenging van een gemeenschappelijke economische ruimte voor de Europese Unie en Rusland.

In dit verband zullen we Rusland uiteraard blijven wijzen op het belang van transparantie, wederkerigheid en non-discriminatie op het gebied van energie. Dit geldt in bredere zin ook voor investeringen, daar bedrijven uit de Europese Unie die actief zijn in Rusland vaak geconfronteerd worden met concrete problemen, waarvoor nog geen bevredigende oplossing voorhanden is.

Het is ook duidelijk dat we tijdens de top met Rusland de impact van de financiële crisis aan de orde moeten stellen. Dit is een nieuw en belangrijk gegeven voor de Europese Unie. Het is ook belangrijk voor Rusland, voor investeringsbeleid en voor het handelsbeleid tussen de EU en Rusland.

We zullen uiteraard ook onze bezorgdheid kenbaar maken, zoals ik reeds zei, over het naleven van toezeggingen inzake mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. Op internationaal niveau zullen we alle samenwerkingskwesties aan de orde stellen die betrekking hebben op ons gemeenschappelijke nabuurschap en uiteraard actuele kwesties na het conflict in Georgië. We zullen echter ook internationale vraagstukken ter sprake brengen waarbij we gezamenlijk belang hebben, zoals het Midden-Oosten, Iran en Afghanistan.

Ter afsluiting zou ik willen zeggen dat het in ons beider belang is om de dialoog met Rusland voort te zetten en zelfs uit te breiden. Wij denken dat dit de enige manier is waarop Rusland vooruitgang kan boeken en wij ervoor kunnen zorgen dat we een toekomst tegemoet gaan die berust op gedeelde waarden. We moeten lering trekken uit wat er gebeurd is in Georgië en een constructieve, evenwichtige relatie met Rusland tot stand brengen, door te proberen een langdurig strategisch partnerschap met dit land op poten te zetten. Het conflict met Georgië moet ons juist dichterbij dit doel brengen, rekening houdende, eens te meer, met wat de identiteit van de Europese Unie vertegenwoordigt ten opzichte van andere partners die in hun betrekkingen met Rusland mogelijk niet altijd dezelfde belangen hebben als wij.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, namens de PPE-DE-Fractie. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen zou ik hier enkele woorden willen citeren die de fungerend voorzitter van de Raad, mijnheer Sarkozy, hier vanochtend tijdens het debat heeft uitgesproken. Hij heeft gezegd dat de Europese Unie niet medeplichtig mag zijn aan een nieuwe Koude Oorlog en dat zij de spanning niet op onverantwoorde wijze mag aanwakkeren, aangezien een dergelijke houding tot een crisis met Rusland kan leiden. Het is immers

essentieel dat Rusland een positieve en constructieve bondgenoot van de Europese Unie is, met name gelet op de belangrijke strategische positie van het land, zijn natuurlijke rijkdommen, zijn militaire en nucleaire macht, de intense handelsbetrekkingen die wij met Rusland onderhouden – zoals de commissaris hier ook al in herinnering heeft gebracht – en eenvoudigweg omdat het land de voornaamste energieleverancier van de Europese Unie is.

Wij profileren ons evenwel niet alleen als een economische en commerciële Unie, maar ook als een Unie van waarden. En wij kunnen deze waarden niet zomaar *à la carte* toepassen al naargelang de macht en het belang van het betrokken land.

Ik ben van oordeel dat wij rekening moeten houden met waarden als vrijheid, eerbiediging van de democratische waarden, de mensenrechten, de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de verschillende landen. Wij mogen onze blik niet afwenden en doen alsof er de voorbije zomer niets gebeurd is. Rusland is wel degelijk een soevereine staat binnengevallen en heeft die vervolgens op gewelddadige wijze bezet.

Wij moeten ons nabuurschapsbeleid versterken en ons optreden dient in overeenstemming te zijn met de waarden die wij verkondigen.

Er staat nog veel te gebeuren: het evaluatieverslag waaraan de commissaris en de diensten van de Commissie thans werken, de gesprekken in Genève, de donorconferentie die nog deze week in Brussel zal plaatsvinden. Dat zijn allemaal belangrijke elementen.

Tot slot wil ik opnieuw de fungerend voorzitter van de Europese Unie citeren. Het is een feit dat de Europese Unie met één krachtige stem moet spreken. En wij zullen niet met één krachtige stem kunnen spreken – wij zullen veeleer tekenen van zwakte vertonen – als de Europese Unie op de aanstaande top van 14 november in Nice onderhandelingen opent met het oog op de sluiting van een overeenkomst of partnerschap met Rusland zonder dat dit land garanties biedt voor de naleving en de eerbiediging van de akkoorden die het op 12 augustus en 8 september vorig jaar met de Europese Unie heeft ondertekend.

Jan Marinus Wiersma, *namens de PSE-Fractie*. – Voorzitter, ik wil me net als de heer Salafranca aansluiten bij de woorden van president Sarkozy van vanochtend: we moeten proberen de problemen met Rusland op te lossen via een dialoog en niet via een confrontatie. We moeten proberen in Europa relaties te ontwikkelen die gebaseerd zijn op partnerschap, maar ook op het uitgangspunt van gelijkheid van partners, natuurlijk zonder na te laten kritisch te zijn waar dat nodig is.

In dit verband moeten we zoeken naar oplossingen voor de problemen rond Georgië en moeten we met Rusland samenwerken op het punt van een aantal belangrijke dossiers die al genoemd zijn, internationale dossiers, zoals de toekomst van het non-proliferatieregime, de problemen rond Iran en de follow-up van Kyoto. Onze eigen milieuambities kunnen alleen tot resultaten leiden, als we er met andere belangrijke partners in de wereld overeenstemming over bereiken.

Er moet ook worden samengewerkt met Rusland met betrekking tot de financiële crisis en de rol van Rusland in de G8. De financiële crisis toont nog maar eens aan hoe afhankelijk wij van Rusland zijn, maar ook hoe afhankelijk Rusland is van de internationale economie. Dit is nog een reden waarom er geen terugkeer zal zijn naar de Koude Oorlog: de wereld is totaal veranderd, vergeleken met dertig à veertig jaar geleden.

Ten tweede prijzen wij nogmaals het optreden van het Franse voorzitterschap en de eensgezindheid van de Unie bij de aanpak van het conflict rond Georgië. Het is heel erg van belang dat die eensgezindheid ook wordt vastgehouden in de komende tijd. Dit is met name van belang bij de gesprekken die in Genève op gang gekomen zijn en die in november worden voortgezet. Het is begrijpelijk dat daar niet meteen overeenstemming is gevonden over een formule om de kwestie Georgië op te lossen.

Die kwestie is misschien ook moeilijk op te lossen, omdat er een fundamenteel verschil van mening is tussen ons en Rusland. Wij zeggen dat de territoriale integriteit van Georgië overeind moeten worden gehouden. Wij kunnen niet accepteren dat Zuid-Ossetië en Abchazië als onafhankelijke landen zijn erkend. Het zal een moeilijke discussie zijn.

Het is misschien in dat verband van belang nog eens te wijzen op de noodzaak om ook in Europa een wat breder debat te voeren over de veiligheidsstructuren en -regelingen die we hebben, het zogenaamde Helsinki-proces. De Russen hebben voorstellen gedaan om dat aan te passen en te verbeteren. Misschien hebben Raad en Commissie daar ideeën over.

Wat van belang is in het kader van die discussie, is Rusland duidelijk te maken dat wij geen strijd willen over invloedssferen en dat we invloedssferen ook niet accepteren, ook niet in de regio's die zowel aan Rusland als aan de Europese Unie grenzen. Ik ben geen voorstander van uitbreiding van de NAVO in die richting.

Ik ben wel voorstander van een actief beleid van de Europese Unie om met name ook de onafhankelijkheid van landen als Oekraïne, Georgië en Moldavië te garanderen en ik hoop ook dat de voorstellen waarmee de Commissie dit najaar komt rondom oostelijk partnerschap zullen helpen om de banden met de genoemde nabuurlanden te versterken, zodat deze daarmee ook worden geholpen hun eigen ontwikkeling en hun eigen zelfstandigheid te garanderen.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *namens de ALDE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Jouyet, mevrouw Ferrero-Waldner, allereerst wilde ik, met uw welnemen, een goed boek adviseren voor uw kerstvakantie: de prachtige biografie van de gravin van Ségur. U weet ongetwijfeld dat de ware naam van de gravin van Ségur Sophie Rostoptsjina was – inderdaad, Rostoptsjina – en dat haar vader de man was die de veldtocht van keizer Napoleon naar Rusland een halt toeriep. Het boek bevat een prachtige beschrijving van hoe het allemaal is gegaan. Sommige lessen die het ons leert zijn tot op de dag van vandaag geldig. Maar dit was slechts een inleiding.

Ten eerste wilde ik toelichten dat ik vanochtend, toen ik het woord nam, geenszins heb willen suggereren dat de top tussen de EU en Moskou niet zou moeten plaatsvinden. Natuurlijk niet. Deze moet wel plaatsvinden. Ik heb me misschien niet goed uitgedrukt, omdat ik maar anderhalve minuut had. Wat ik wilde zeggen is dat ik uit de conclusies van de Raad had afgeleid dat het besluit reeds was genomen om de onderhandelingen over een partnerschap en over een associatieovereenkomst te hervatten en dat de uitkomst van de top van 14 november, die waarschijnlijk moeizaam zal verlopen, er weinig toe doet aangezien de onderhandelingen hoe dan ook zouden worden hervat, waarbij uiteraard rekening zou worden gehouden met de beoordeling van de Commissie en de Raad, dat is wel het minste. Eigenlijk wilde ik gewoon iets meer tekst en uitleg over deze kwestie.

Ik weet dan ook niet of de heer Sarkozy mij opzettelijk verkeerd heeft begrepen of niet. In ieder geval gaf hij mij geen antwoord; en toch zou ik een antwoord op prijs stellen, mijnheer Jouyet, omdat ik het persoonlijk jammer zou vinden als reeds is besloten de onderhandelingen te hervatten, wat er ook gebeurt. Ik ben onvoorwaardelijk voorstander van de dialoog met Rusland. Het is ontegenzeggelijk een groot land. Het is een groot land dat erg trots is, maar het is ook een groot land dat niet veel mededogen toont en het naar mijn idee niet waardeert wanneer anderen zich in een zwakke positie manoeuvreren.

Als mogelijk reeds is besloten dat de onderhandelingen hoe dan ook zullen worden hervat, nog vóór de top heeft plaatsgevonden, getuigt dat mijns inziens niet van bijster veel diplomatieke behendigheid. Maar ik ben door mijn tijd heen, dus ik hoop bovenal, mijnheer Jouyet, dat u mij een duidelijk antwoord zult geven, linksom of rechtsom. Ik zou u daarvoor zeer erkentelijk zijn.

Bart Staes, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – Voorzitter, minister, commissaris, beste collega's, over het conflict tussen Rusland en Georgië valt veel te zeggen, en het is zeker bepalend voor onze relatie met Rusland vandaag.

Wat in elk geval gezegd kan worden, is dat zowel Rusland als Georgië in gebreke is gebleven. Het kan niet dat landen militaire middelen gebruiken om hun conflicten op te lossen. Er is een theorie in de politieke wetenschap die zegt dat democratische landen hun conflicten in principe op democratische manier, via dialoog oplossen en niet met militaire middelen. Dit is hier niet gebeurd en het is dus wel zeker dat er wat schort aan de democratie zowel in Georgië als in Rusland. Anders was het allemaal niet zo gelopen zoals het uiteindelijk gelopen is.

Het debat spitst zich vandaag toe op onze relatie met Rusland. Wat we in elk geval over Rusland kunnen zeggen, is dat de toestand er zeer kritisch blijft, op het gebied van de democratie, op het gebied van de eerbiediging van de mensenrechten, op het gebied van de persvrijheid en de vrijheid van vereniging, op het gebied van de toestand in Tsjetsjenië – dit is wat weg uit de actualiteit, maar wie de zaak van nabij volgt, weet dat de toestand in Tsjetsjenië nog altijd zeer ernstig is – en ook op het gebied van de problemen die zich op dit ogenblik stellen bij de voorbereiding van de Winterspelen in Sochi. Het zijn allemaal kwesties die heel veel problemen opleveren.

Ik denk dat, zoals al een paar keer is gezegd, er een onderlinge interdependentie is tussen de Europese Unie en Rusland. Dat klopt. Maar ik denk dat we, telkens wanneer we over de wederzijdse afhankelijkheid spreken en we de genoemde problemen bespreken, die andere waarden, de waarden van een democratie, de typisch

Europese waarden, andere methoden om conflicten op te lossen, het streven naar meer democratie, het gebruik van *soft power*-instrumenten, in onze discussie moeten binnenbrengen.

De groenen zijn absoluut vóór dialoog. Ik denk dat die een wezenskenmerk van de Europese Unie is. De Europese Unie is een extreme oefening in het oplossen van conflicten en van conflictpreventie langs vreedzame weg. Daarom kunnen wij, als aan alle voorwaarden is voldaan en op voorwaarde dat de Raad, de Commissie en het Europees Parlement pal voor de genoemde waarden staan, de dialoog met Rusland, ook over de over de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten, in gerust gemoed aanvatten, met vastberadenheid en de wil om te slagen.

Adam Bielan, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het optreden van de Russische strijdkrachten in Georgië is niet alleen een uiterst belangrijke test voor de huidige bedoelingen van Rusland, maar stelt ook de politieke macht van de Unie en de fundamentele beginselen die aan de basis liggen van haar werking op de proef. Helaas gedragen de leiders van een groot aantal lidstaten zich alsof de Russische inval in het soevereine en democratische Georgië nooit heeft plaatsgevonden.

Dames en heren, Rusland vernedert de Europese Unie nog maar eens door bij hoog en bij laag te beweren dat het zijn strijdkrachten uit het gebied heeft teruggetrokken en dat zij opnieuw de posities van voor de inval hebben ingenomen. Hoe verklaren we dan dat in de Georgische dorpen in Zuid-Ossetië en in de omgeving daarvan nog altijd brutale etnische zuiveringsacties worden uitgevoerd? Hoe verklaren we dat aan de tweehonderd waarnemers die door de Europese Unie ter plaatse zijn gestuurd de toegang tot het conflictgebied wordt ontzegd? Er is helemaal niets te merken van een terugkeer naar de status-quo van 7 augustus, die nochtans een voorwaarde is voor de start van de onderhandelingen met Rusland. De Russische invasie in Georgië had onder meer tot doel de naburige landen in de regio angst aan te jagen. Verder wilde Rusland een stok in het wiel steken van het Nabucco-project dat essentieel is voor de energiezekerheid van de Unie. Ik heb de indruk dat vandaag niemand nog wakker ligt van de corridor voor het transport van aardolie en -gas door Georgië. Deze corridor is van vitaal belang voor de Europese Unie, aangezien het de enige pijpleiding is die niet door het Kremlin wordt gecontroleerd.

Ik zou het Europees Parlement er eveneens aan willen herinneren dat in de buurlanden van de Unie heel wat burgers wonen die in het bezit zijn van een Russisch paspoort. Ik denk onder andere aan Oekraïne, Wit-Rusland en de Baltische Staten. We dienen er bijgevolg rekening mee te houden dat het Kremlin op ieder ogenblik kan besluiten dat deze mensen de zogenaamde bescherming van Rusland nodig hebben. Dat is precies wat in Zuid-Ossetië is gebeurd. Ik zou nogmaals willen benadrukken dat de lidstaten van de Unie en hun naaste burens rechtstreeks blootgesteld zijn aan de Russische agressie.

We zijn vandaag terechtgekomen in een situatie waarin Rusland, afgezien van het feit dat het energie als chantagemiddel gebruikt, nog een stap verder is gegaan en zijn wapenarsenaal heeft uitgebreid met de dreiging van militaire acties tegen de lidstaten van de Europese Unie en hun naaste burens. De huidige situatie in Georgië is hier een duidelijk voorbeeld van. In dergelijke omstandigheden kan er in geen geval sprake zijn van een partnerschap tussen de Unie en Rusland. Indien de Europese Unie tijdens de aanstaande top in Nice op 14 november toch zou overgaan tot onderhandelingen, zou dit nog maar eens bewijzen dat de EU-leiders absoluut niet weten hoe ze Rusland moeten aanpakken.

Esko Seppänen, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, de effectenbeurzen in de Verenigde Staten zijn gekelderde, de effectenbeurzen in de lidstaten van de Europese Unie zijn gekelderde en de effectenbeurzen in Rusland zijn gekelderde. We zijn allen getroffen door de crisis die is veroorzaakt door het turbokapitalisme. Desondanks willen sommige landen van de EU – onder leiding van de Baltische staten, wier presidenten in de Verenigde Staten zijn opgeleid, en met name Polen – Rusland isoleren ten opzichte van de Europese Gemeenschap. Eerst werd de rem gezet op de gesprekken over de partnerschapsovereenkomst, en nu is het conflict van Georgië en Abchazië met Rusland het voorwendsel.

In vele Westerse landen wordt Rusland door de media als agressor neergezet. Dat is een verkeerde voorstelling van zaken. Het leger van Saakasjvili viel aan en veroorzaakte zo het wereldwijde conflict. Hij mag daar niet voor worden beloond. In dit verband is de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten in het Europees Parlement helaas in de greep van haar eigen extremistische elementen.

Natuurlijk heeft Rusland een militaire overwinning behaald op de troepen van Saakasjvili, die door de Amerikanen en Israëli's zijn opgeleid en door de Oekraïners zijn bewapend. Het was een politieke overreactie om de onafhankelijkheid van Zuid-Ossetië en Abchazië te erkennen. Rusland ziet zich nu met de consequenties daarvan geconfronteerd. Onze fractie is evenwel van mening dat de consequentie niet mag zijn dat Rusland wordt geïsoleerd. Het Europese kapitalisme is aangewezen op de natuurlijke hulpbronnen van Rusland, en

Rusland moet profiteren van de politieke ervaring van Europa met democratie, burgerlijke vrijheden en de rechtsstaat.

Deze doelstellingen kunnen niet door politiek geweld worden verwezenlijkt, maar alleen door samenwerking en dialoog. Deze zullen naar verwachting ook het onderwerp zijn van de gesprekken die vandaag in Helsinki worden gevoerd door de chefs van staven Mike Mullen en Nikolai Makarov. De EU mag deze dialoog niet boycotten.

Wij wensen het land dat het voorzitterschap bekleedt alle succes met zijn positieve initiatieven.

Paul Marie Coûteaux, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Jouyet, het is tijd voor berouw – dat lijkt de stemming vandaag te zijn – of ten minste om dogma's en impulsieve reacties te herzien. Ik ben de heer Sarkozy erkentelijk hiervan vanochtend een voorbeeld te hebben gegeven dat oprecht leek. Laten we dus ook ons oude, aloude wantrouwen jegens Rusland herzien, of beter gezegd jegens het land dat, of we het nu leuk vinden of niet, een van onze partners is.

In dit opzicht raad ook ik u aan – net als mevrouw Neyts-Uyttebroeck – een biografie van de gravin van Ségur te lezen, met name die van mevrouw Strich, uitgegeven door de uitstekende Bartillat, en u zult zien hoeveel gewicht moet worden toegekend aan een woord dat u tweemaal in de mond hebt genomen, als ik u goed heb beluisterd: 'onderlinge afhankelijkheid'.

Ja, we zijn onderling afhankelijk, dat lijkt geen twijfel, maar niet alleen als het gaat om de strijd tegen terrorisme of massavernietigingswapens. We zijn in alle opzichten onderling afhankelijk: op het gebied van energie, dat spreekt voor zich, maar ook op het gebied van wetenschap, industrie en politiek, hetgeen zich uiteraard op verschillende manieren manifesteert.

Laten we eens bedenken welke aanblik Europa in de eenentwintigste eeuw zou bieden, al naar gelang of onze naties nog steeds betrokken zijn bij het exploiteren van de immense rijkdommen in Siberië. Laten we dan ook alsjeblieft ophouden ons aan te sluiten bij twisten die niet de onze zijn, maar die van een derde macht die erop uit is Europa te verdelen om het te domineren. Geloof me, hierbij heb ik het belang van Europa voor ogen, als u van mij wilt aannemen dat deze kwestie ook Franse soevereinen bezighoudt.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Dames en heren, ik beschouw het besluit van de Raad om de onderhandelingen met Rusland over het strategisch partnerschap niet te hervatten als onverstandig, kortzichtig en schadelijk voor de burgers van de EU. We moeten beseffen dat het gaat om een partner van wie Europa afhankelijk is voor de levering van grondstoffen. Dat is niet alleen een kwestie van olie en gas, maar zonder titanium uit Rusland zouden we bijvoorbeeld niet één airbus kunnen produceren. Bovendien, en dat is nog erger, is de huidige "russofobie" niet gebaseerd op feiten, maar op de uitleg ervan in de politiek en de media. Ik wil erop wijzen dat Georgië het conflict in de Kaukasus is begonnen, zonder rekening te houden met de gevolgen, en niet Rusland. Bovendien is mij geen enkele concrete reden bekend, waarom de zelfstandigheid van Zuid-Ossetië en Abchazië niet zou kunnen worden gerespecteerd, terwijl tal van Europese lidstaten de onafhankelijkheid van Kosovo onmiddellijk en met veel gejubel erkennen. Het doet me genoegen dat Václav Klaus, de president van de Tsjechische Republiek, het land dat ik hier vertegenwoordig, de situatie realistisch beschreef toen hij zei dat Georgië niet "de goede" is en Rusland niet "de slechte". Helaas was hij de enige. Indien de EU daadwerkelijk een strategische partner en een wereldmacht wil zijn, zullen we dit aan Rusland moeten bekennen. Een confronterend beleid komt niemand ten goede.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de voorzitter van de Raad, een van de vorige sprekers zei dat het uitgangspunt bij dit alles "geen geweld" moet zijn. Dat geldt voor beide kanten, zoals dat in het internationale recht altijd het geval behoort te zijn. We moeten erop staan dat het internationale recht wordt nageleefd, en dat de principes van de territoriale integriteit, niet-inmenging in binnenlandse aangelegenheden van een ander land, niet-beïnvloeding, en de afspraken van augustus en september worden nagekomen. Ik hoop dat dit in Genève gehandhaafd blijft.

We moeten blijven waarborgen dat de beslissingen die de Europese Raad op 1 september heeft genomen en de besluiten die op grond van onderhandelingen door de Commissie tot stand komen, ten aanzien van associatieovereenkomsten, vrijhandelsovereenkomsten en de Europese Economische Ruimte Plus, of hoe dit ook wordt genoemd, worden nageleefd. Hierdoor kunnen we de positie van de individuele landen versterken en stabiliseren en hun betrokkenheid vergroten, zonder dat we hierbij een ander land provoceren. Daarvoor kunnen we dan op de donorconferentie de noodzakelijke stappen zetten.

Tegelijkertijd moeten we onze eigen Oost-Europese lidstaten het gevoel geven dat hun veiligheid solidair gewaarborgd is binnen de Europese Unie en de NAVO. Ik ben van mening dat dit ook belangrijk is uit psychologische overwegingen.

Ik ben u erkentelijk, mevrouw de commissaris, dat u hebt verwezen naar onze wederzijdse economische afhankelijkheid. Dat is het beste veiligheidsbeleid dat we maar kunnen hebben. Hoe meer deze interdependentie echter wordt versterkt en hoe meer deze deel gaat uitmaken van de invloedssfeer van beide partijen, zodat deze nauwer met elkaar worden verbonden, des te lastiger zal het voor ons zijn, ons niet vreedzaam van deze afhankelijkheid los te rukken. Hier moeten we het goede voorbeeld geven. Daarbij hebben we ondersteuning nodig van juridische verbintenissen, waarin Rusland participeert, en van de WTO en partnerschapsovereenkomsten met de overeenkomstige verbintenissen. We kunnen alleen vooruitgang boeken, wanneer onze economische interdependentie op deze manier juridisch en contractueel wordt onderbouwd.

We moeten wel belang hebben bij deze maatregelen. De continuïteit van de energievoorziening is een punt, en op dit gebied worden we wereldwijd met uitdagingen geconfronteerd. Niet voor niets zijn de 5 plus 1 naar aanleiding van de gebeurtenissen in Iran weer bij elkaar gekomen en hebben ze hun normale werk weer opgepakt. Dit gebeurt ook op andere niveaus. Ik heb vernomen dat een commissie van het Europees Parlement al weer een bezoek heeft gebracht aan Moskou. We kunnen in kwesties als Iran, het Midden-Oosten, de klimaatverandering, het terrorisme en vele andere niet zonder Rusland.

We moeten weer bereidheid tonen tot het voeren van gesprekken. Een veiligheidspartnerschap met Rusland werkt alleen wanneer dit niet ten koste gaat van bestaande allianties en van de banden tussen Europa en de Verenigde Staten. Dat is een voorwaarde voor een dergelijk partnerschap.

Reino Paasilinna (PSE). - (FI) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren, beide partijen hebben zich misdragen en hebben internationale overeenkomsten geschonden. Nu is het de vraag hoe we zo snel mogelijk een oplossing kunnen vinden en de stabiliteit kunnen herstellen.

Daarvoor moeten we ook met Rusland samenwerken. Dat is een basisvereiste. Eigenlijk heeft Rusland dezelfde doelstellingen als wij met het Verdrag van Lissabon hebben. President Medvedev heeft gezegd dat er institutionele hervormingen nodig zijn. Dat klopt. Het tweede punt dat hij heeft aangesneden, zijn hervormingen van de infrastructuur. Een derde punt betreft investeringen. Dit zijn de dingen waar we wat van afweten. Dan hebben we ook innovatie, iets waar we veel meer van afweten, als ik het zo mag zeggen. Dit zijn gemeenschappelijke thema's. Zij willen een rol spelen bij het oplossen van de internationale financiële crisis, maar zij hebben hiervoor weinig kapitaal. Daarom willen ze niet buitengesloten worden, dat ligt voor de hand, en we moeten reageren door middel van samenwerking, want op deze manier kunnen we Rusland de goede kant op krijgen.

Rusland wil het niet over ideologie hebben, maar de Europese Unie wil dat nu wel. We willen dat Rusland een democratie wordt; dat is onze ideologie. Rusland wenst praktische oplossingen, en het is waarschijnlijk de moeite waard om deze twee doelstellingen met elkaar in overeenstemming te brengen, omdat we op die manier vooruitgang zullen boeken. We hebben dus nog een 'i' nodig naast de vier 'i's' van Medvedev, namelijk integratie, zodat we de toekomst van Rusland vanuit ons eigen standpunt kunnen beïnvloeden en de stabiliteit kunnen versterken.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). - (PL) Ik stel vast dat we in dit debat over het conflict tussen Rusland en Georgië eerder geneigd zijn over het hoofd zien wat er in Abchazië is gebeurd dan wat er zich in Ossetië heeft voorgedaan. Wat zich in Abchazië heeft afgespeeld, is evenwel van het allergrootste belang. De Russen hebben inderdaad een aantal redenen om hun – weliswaar buitenproportionele – actie te rechtvaardigen met het argument dat dit een antwoord was op een poging om het probleem van Zuid-Ossetië langs militaire weg te regelen. Wat Abchazië betreft, is er echter nooit een dergelijke aanleiding geweest. De massale inval van Russische troepen, de aanwezigheid van de Russische vloot voor de Georgische kust en de verovering met militaire middelen van het grondgebied dat door de Georgische autoriteiten wordt gecontroleerd, laten er geen twijfel over bestaan dat Rusland bereid is zijn strijdkrachten te gebruiken onder het voorwendsel van een preventieve actie. Het gaat hier dus om maatregelen die enkel en alleen gerechtvaardigd zijn door een eenzijdige beoordeling van de middelen van het buitenlands beleid.

President Medvedev verwees in zijn toespraak naar het concept van een gemeenschappelijke ruimte van veiligheid die zich uitstrekt van Vancouver tot Vladivostok. Ik vraag me echter af, dames en heren, hoe wij vertrouwen kunnen hebben in dit gemeenschappelijke optreden met het oog op deze gedeelde ruimte van veiligheid als Rusland laat zien dat het zelf een bedreiging vormt. Wat de andere punten betreft die president

Medvedev in een mogelijke overeenkomst zou willen opnemen, dienen we hem eraan te herinneren dat deze kwesties al zijn opgenomen in de overeenkomst die vandaag van kracht is. Dit akkoord, dat in 1990 is gesloten, werd toen het Handvest van Parijs voor een nieuw Europa genoemd. Het is natuurlijk ook goed mogelijk dat het hier helemaal niet om dialoog draait, maar om het vetorecht voor uiteenlopende acties die de NAVO kan ondernemen.

(Applaus)

Rebecca Harms (Verts/ALE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik wil inhaken op de woorden van Bart Staes, die andere conflicten op de Kaukasus ter sprake heeft gebracht.

Als de gesprekken met Rusland weer worden hervat – en daar zijn wij voorstander van –, is het naar onze mening ontzettend belangrijk dat de situatie in Nagorno-Karabach, Tsjetsjenië, Moldavië en Transnistrië niet uit het oog wordt verloren. Dat geldt ook voor het feit dat we ook in het volgende decennium een moeilijke controverse in de Oekraïne, namelijk die op de Krim, moeten oplossen. De Europese Unie mag niet weer dezelfde fout maken als ze voorafgaand aan de oorlog in Georgië heeft gemaakt, namelijk dat ze deze conflicten niet serieus genoeg neemt.

Wij zijn van mening dat we ons met al deze conflicten bezig moeten houden. De Kaukasus en andere nabijgelegen regio's zijn erg belangrijk. Ze liggen allemaal in Europa en daarom moet Europa, de Europese Unie, deze conflicten met veel meer prioriteit gaan behandelen. Hierbij moet de samenwerking met Rusland worden gezocht.

Ik ben er niet zeker van dat we de conflicten daar naar tevredenheid kunnen oplossen. Maar ik heb er eigenlijk best vertrouwen in dat dit gevoel van "koude vrede" dat geheel Europa, geen lidstaat uitgezonderd, heeft bekropen, en dat ook in Rusland verontrusting teweeg heeft gebracht, volstond als waarschuwing, en dat de verschillende partijen de onderhandelingen nu weer serieuzer zullen hervatten.

Vanuit het standpunt van het Westen bezien, is het ook erg interessant dat Rusland in de financiële crisis hele landen redt, om zo zelf deze crisis aan te kunnen. In deze tijd van globalisering zijn onze economieën veel nauwer met elkaar verweven dan in onze debatten over het energiebeleid aan de orde is geweest.

Als we de juiste toon zouden weten te vinden en het Westen misschien eens een keer niet zou volhouden dat het westerse systeem sinds het einde van de jaren tachtig het zegevierende systeem is geweest, dan kunnen we weer een betere positie innemen, vanwaaruit we een oplossing voor de controverse kunnen zoeken.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, Rusland heeft misschien wel het meeste voordeel gedaan met de huidige financiële crisis. We hebben de afgelopen tijd veel minder aandacht besteed aan de Russische agressie tegen Georgië en hebben ons in eerste instantie op de problemen van de Europese banken geconcentreerd. Deze ommekeer kwam ook duidelijk tot uiting in ons debat van vanochtend.

We moeten echter in gedachten houden dat er vandaag nog altijd ruim zeventuizend soldaten aanwezig zijn in Ossetië en Abchazië. Dat is meer dan drie keer zoveel als op 7 augustus. Rusland houdt zich dus niet aan het vredesakkoord, althans niet zoals wij zouden willen. Dit betekent bijgevolg dat de betrekkingen tussen de Europese Unie en Rusland zich nog steeds in een impasse bevinden. Dit betekent ook dat er op dit ogenblik geen reden is om de politieke dialoog te hervatten in het kader van gemeenschappelijke Europees-Russische instanties. Er is geen enkele basis om de onderhandelingen over de partnerschapsovereenkomst opnieuw op te starten. Verder zijn wij teleurgesteld in het standpunt van bepaalde lidstaten die aanvoeren dat we niet langer aandacht moeten besteden aan de Russische agressie tegen Georgië en dat dit enkel een kwestie van tijd is. Deze passieve houding zou het hele buitenlandse beleid van de Europese Unie wel eens zeer duur kunnen komen te staan.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). - (IT) Voorzitter, waarde collega's, we moeten erkennen dat de Raad de betrekkingen met Rusland op evenwichtiger wijze heeft beheerd dan het Europees Parlement met zijn resolutie over de gebeurtenissen in Georgië. In die resolutie waren alle beschuldigingen tegen Rusland gericht en is zelfs de aanval door Georgië van 7 en 8 augustus gerechtvaardigd.

Maar als wij werkelijk vrede willen, moeten wij heel duidelijk "nee" zeggen tegen een eventuele toetreding van Georgië en Oekraïne tot de NAVO. We weten dat dit alleen maar tot destabilisering van de hele regio zou leiden en ernstige risico's op meer oorlogen met zich mee zou brengen. De onderhandelingen met Rusland moeten worden hervat, niet alleen vanwege economische belangen, maar ook omdat er, zolang er gesproken wordt, niet wordt geschoten en dat is altijd de beste weg.

Tegelijkertijd mogen we absoluut niet buigen op het gebied van mensenrechten, vrijheid van informatie en politieke vrijheden, die in Rusland niet bepaald vanzelfsprekend zijn. De beste manier om die rechten te verdedigen is niet om gijzelaars te worden van energie. Maar om onze afhankelijkheid van Rusland te veranderen, moeten wij niet alleen de bronnen van onze energielevering diversifiëren, maar ook investeren in alternatieve, schone energiebronnen.

Dan nog een laatste opmerking. Ik heb zowel de Commissie als de Raad horen zeggen dat zij veel vertrouwen hebben in de toetreding van Rusland tot de Wereldhandelsorganisatie. Ik wil u eraan herinneren dat u hetzelfde heeft gezegd toen China lid werd en we hebben kunnen zien wat voor dramatische gevolgen de toetreding van China heeft gehad voor de Europese economie en de Europese werknemers. Misschien moeten we de oplossing elders zoeken. Misschien moet juist het hele mechanisme van de Wereldhandelsorganisatie wel ter discussie worden gesteld.

Gerard Batten (IND/DEM). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het Kremlin heeft in zijn akkoord met president Sarkozy alles gekregen wat het wilde hebben. President Sarkozy's 'vrede in onze tijd'-overeenkomst heeft hun gegeven wat ze wilden en hun de diplomatieke oplossing geboden. Sinds de Tweede Wereldoorlog is het fundamentele principe in de internationale betrekkingen geweest dat agressie niet mag worden beloond, of dat er geen politieke concessies mochten worden gedaan aan agressors, maar Moskou heeft een overwinning behaald en de NAVO is vernederd, terwijl de EU op twee paarden wedt.

Als instituut staat de Europese Unie in de nieuwe Koude Oorlog eenvoudigweg niet aan de democratische westerse kant. De EU behoort niet tot de vrije wereld. Zij is antidemocratisch, ondemocratisch en imperialistisch. Institutioneel is zij geneigd partij te kiezen voor andere antidemocratische rijken, niet voor vrije naties. De EU wordt niet geleid door de wet maar door een ideologie.

Helaas zullen Europese regeringen – als goede Europeanen – er eerder voor kiezen om zich te scharen achter het rampzalige standpunt dat de EU met betrekking tot Rusland inneemt dan om hun eigen gemeenschappelijke nationale belangen na te streven.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) De Russische Federatie is, samen met de Verenigde Staten, een van de belangrijkste partners van de Europese Unie. Rusland is een strategische partner. Het levert de grondstoffen voor de energieproductie van de lidstaten van de Unie, onder meer aan mijn land, Polen. De economische samenwerking met Rusland is dus gewoon een feit en het is in het belang van beide partijen dat deze samenwerking goed verloopt. De Georgische aanval op Zuid-Ossetië en de daaropvolgende escalatie van het conflict vormden een ernstige bedreiging voor de relaties tussen Brussel en Moskou.

Dit betekent echter niet dat we Rusland de rug moeten toekeren of dat we alle banden met dit land moeten verbreken, zoals sommige Europese politici zouden willen. Rusland heeft de voorbije twintig jaar aanzienlijke inspanningen geleverd om zijn toenadering tot de kring van democratische landen in Europa te bewerkstelligen. Hoewel het voor de hand ligt dat er nog een lange weg moet worden afgelegd, lijdt het geen enkele twijfel dat de Russische bevolking als één man achter de huidige en de vorige president van de Russische Federatie staat. Ik hoop dat de Europese Unie en Rusland hun succesvolle samenwerking zullen voortzetten, ondanks een aantal belemmeringen. Dit is immers in het belang van beide partijen.

VOORZITTER: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Ondervoorzitter

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – Voorzitter, commissaris, minister, beste collega's, de betrekkingen met Rusland zijn de laatste tijd ontegenzeggelijk veranderd. Daarbij wil ik zeggen dat isoleren van Rusland naar mijn mening geen optie is. Tegelijk kun je ook heel moeilijk spreken over een partnerschap, als er in de lidstaten zoveel wantrouwen is ten opzichte van Rusland.

Ik vind wel, ook als voorzitter van de Delegatie voor de betrekkingen met Rusland, dat we de dialoog gaande moeten houden. Dat doet de Raad, dat doet de Commissie en dat moeten wij als Parlement ook doen. We hebben daarover overigens een forse discussie gehad in onze Rusland-delegatie, in verband met het bezoek dat wij eind deze week aan Moskou zullen afleggen. De uitkomst daarvan was dat we de dialoog moeten voortzetten, maar dat we onze partners moeten melden dat het geen *business as usual* is. We moeten dit openhartig melden en proberen constructief overleg te plegen.

Voorzitter, wij verwachten veel meer van Rusland. Het terugtrekken van de troepen uit de bufferzone was maar een eerste stap. Men kan de spanning alleen verminderen, als ook het aantal soldaten in Abchazië en

Zuid-Ossetië wordt verminderd of deze soldaten worden teruggetrokken. Hierover staat niets letterlijk in de afspraken, maar het strookt wel met de geest van de afspraken en ik zou daar ook graag de mening van de minister over horen.

Voorzitter, de EU, en met name ook het voorzitterschap, is de afgelopen tijd ongelooflijk duidelijk en heel daadkrachtig geweest. Ik vind dat dit moet worden voortgezet.

Ik heb nog een drietal vragen. Ten eerste wat de aanloop naar de top betreft: welke signalen en welke stappen acht u concreet nodig voor het hervatten van de onderhandelingen? Ten tweede: hoe betreft u het Parlement daarbij? En ten derde een opmerking: Rusland doet niet mee aan het Verdrag dat in Oslo ondertekend wordt over de clusterbommen. Nu blijkt dat de Nederlandse journalist door een Russische clusterbom is gedood. Hoe kunnen we, commissaris, Rusland toch nog bij dat nieuwe verdrag dat in Oslo wordt ondertekend, betrekken?

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, bij de aanpak van de crisis in Georgië heeft het Franse voorzitterschap een voorbeeldfunctie gehad. Een crisis kunnen we inmiddels wel beheersen maar nog niet voorkomen. Graag herinner ik het geachte Parlement eraan dat er een EU-minister van Buitenlandse Zaken is geweest, de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Steinmeier, die een heel belangrijk plan voor de oplossing van het conflict naar voren heeft gebracht, dat door alle betrokken partijen was aangenomen, behalve door Tbilisi. Dit is een historisch feit. Het is bijzonder spijtig want het had zelfs de oorlog kunnen voorkomen. Ik ben ervan overtuigd dat het Steinmeier-plan onveranderd de belangrijkste basis kan zijn voor de beslechting van het conflict, ook al ligt de situatie inmiddels veel ingewikkelder, aangezien de Abchazen en de Zuid-Osseten nu een geheel ander standpunt innemen. Ik moet daar meteen aan toevoegen dat er niet kan worden onderhandeld over de hoofden van de twee volkeren, de Abchazen en de Zuid-Osseten. Ook hun mening is van belang als het gaat om de betrekkingen met Rusland.

Toegegeven, we kunnen niet simpelweg verder gaan waar we waren gebleven. Rusland blijft een strategische partner maar ons vertrouwen is aan het wankelen gebracht; aan de andere kant kunnen we het land niet isoleren. Rusland moet lering trekken uit het gebeurd, maar wij ook, vooral ten aanzien van de vraag waarom Rusland veel verdraagzamer is wat betreft de toenadering van Oekraïne en Georgië tot de EU dan tot de NAVO. Dit is de les die zowel de Amerikaanse politiek als wij moeten leren als we het strategische partnerschap tussen de EU en Rusland willen normaliseren. Ik dank u voor uw aandacht.

Henrik Lax (ALDE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, de aanval van Rusland tegen Georgië is geen alleenstaand voorval. Wat we zien, is een paradigmawissel in de betrekkingen tussen Rusland en zijn buurlanden. Een paradigmawisseling die grote gevolgen kan hebben als de EU niet verstandig optreedt. We staan werkelijk voor een tweekop, zoals minister Jouyet zei. Ik maak mij zorgen omdat een groot aantal EU-leiders nu pleit voor een terugkeer naar “business as usual” in de betrekkingen tussen de EU en Rusland. Ze doen alsof de oorlog in Georgië niet plaats heeft gevonden, maar er bevinden zich nog steeds Russische troepen, maar liefst achtduizend man sterk, in de bezette gebieden. De etnische zuivering is nog steeds aan de gang.

De EU moet een krachtig signaal uitzenden en het imperialistische beleid van Rusland veroordelen, op basis waarvan Rusland denkt het recht te hebben “zijn” burgers te beschermen door soevereine staten te bezetten. Vandaag Georgië, morgen Oekraïne, Wit-Rusland. Ik zal dit vrijdag tijdens een vergadering van de delegatie voor de betrekkingen met Rusland in Moskou herhalen. Als de EU, in de huidige omstandigheden, onvoorwaardelijke onderhandelingen start om met Rusland een overeenkomst te sluiten, keuren we het Russisch optreden in Georgië goed en geven we Rusland een blanco volmacht om zijn imperialistische beleid voort te zetten. Het is de plicht van de EU om de slachtoffers te helpen, niet de agressor. Ik wil commissaris Ferrero-Waldner feliciteren met haar voorstel over 500 miljoen EUR en hoop dat de donorconferentie morgen een succes wordt.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik spreek hier vandaag niet alleen als vertegenwoordiger van mijn fractie en als lid van de delegatie EU-Rusland, maar ook als het enige Parlements lid met Russisch als moedertaal.

Sommige politici vergeten dat Rusland het grootste aantal inwoners van Europa heeft en dat Russisch taligen de grootste minderheid in de Europese Unie vormen – tien miljoen mensen. Helaas denken veel mensen als ze het over de hulpbronnen van Rusland hebben eenvoudig aan grondstoffen en vergeten dan de menselijke dimensie. We moeten niet vergeten dat mensen de basis vormen voor de betrekkingen tussen de EU en Rusland. De Russisch taligen in de Europese Unie staan positief tegenover betrekkingen tussen Rusland en de EU op basis van een strategisch partnerschap. We steunen niet slechts een gemeenschappelijke markt voor de EU en Rusland, zoals de heer Sarkozy vandaag heeft gezegd, maar ook een vrijer verkeer van mensen.

We steunen de mensenrechten – ook genoemd door de heer Sarkozy – maar we zijn tegen de dubbele moraal waardoor de instellingen van de Europese Unie blind zijn voor de schendingen van de rechten van Russischtaligen in de Baltische Staten.

Girts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Zijn het concurrenten of partners, doortrapte spelers of van elkaar afhankelijke dwazen? Ik heb het over de betrekkingen tussen de Westerse democratie en de Russische autocratie. Deze betrekkingen hebben iets weg van een kat-en-muisspel. Merkwaardig genoeg stelt mijnheer Medvedev twee maanden na de militaire actie in Georgië een nieuw Europees veiligheidsakkoord voor. Mijnheer Sarkozy is uiterst vriendelijk en ziet over het hoofd dat Rusland zijn militaire aanwezigheid in Zuid-Ossetië en Abchazië heeft versterkt. Hebben we redenen om Rusland te vertrouwen? Het Kosovo-proces en het conflict in Georgië hadden ons uit de droom moeten helpen. Wat is de aanleiding voor dit optimisme onder de leiders van Europa? Rusland zal handig gebruik maken van de lichtgelovigheid van het Westen, het is erop belust bij elke gelegenheid die zich voordoet wraak te nemen op het Westen. Het beleid inzake buitenlanders dat Rusland in Ossetië, Abchazië en Oekraïne heeft afgekondigd, is een groot risico; de cyberspace wordt een strijdtoneel. Niet voor niets hebben de Russische bevolking en de Russische media, ook in de Baltische landen, hun steun betuigd aan de Russische invasie in Georgië. We moeten nu geen haast maken met de hervatting van uitvoerige gesprekken met Rusland. Eerst moet Rusland maar het vredesplan voor de Kaukasus ten uitvoer leggen.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Voorzitter, waarde collega's, ik zou graag af willen van het idee dat Rusland Georgië heeft aangevallen. Ik denk dat we het voorstel van de Russen moeten volgen, die indertijd hebben verzocht een rechtbank te laten bepalen wie nu werkelijk met deze oorlog is begonnen.

Dat gezegd hebbende, denk ik dat het van fundamenteel belang is dat we, nu creatief boekhouden niet langer mogelijk is, nadenken over de reële economie die voor ons ligt, een economie die is gebaseerd op grondstoffen, land, arbeid en die voor Europa ook Rusland omvat. Ik wil ook zeggen dat dit niet slechts een economisch feit is: er is een West-Europa dat nauw verweven is met het katholicisme dat zich zou kunnen verbinden aan een Oost-Europa dat nauw verweven is met de orthodoxie. Dat zou in feite een verbond zijn van de twee longen van Europa, de twee geestelijke longen.

Het is dus in het belang van Europa om bij Rusland te zijn en in het belang van Rusland bij Europa te zijn.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (FR) Minister, na wat de heer Sarkozy vanochtend heeft gezegd, dat Europa krachtig naar buiten moet treden, wil ik graag een paar opmerkingen maken in het Pools.

(PL) De betrekkingen met Rusland liepen de laatste tijd niet van een leien dakje. De Europese Unie was verdeeld en sprak niet met één stem. Commissaris Mandelson zei dat de kwestie van het embargo op Pools vlees een bilaterale kwestie was. Dat is niet het soort Europa dat ik wil en er is in dit Parlement ook geen plaats voor zo'n Europa.

De crisis in Georgië heeft de West-Europese ogen tijdelijk geopend, met name die van onze socialistische collega's, die eindelijk hebben ingezien waartoe Rusland in staat is. Rusland kan een aantrekkelijk en fascinerend land zijn, maar is tegelijkertijd bijzonder onvoorspelbaar. Het land houdt zich niet altijd aan de overeenkomsten die het heeft gesloten en bovendien kan de houding van Rusland tegenover WTO-lidmaatschap moeilijk enthousiast worden genoemd. Rusland wil het spel volgens zijn eigen regels blijven spelen, zodat het de vrije hand heeft om beslissingen te nemen die het Russische belang dienen. Als we dit niet willen begrijpen, zullen we er nooit in slagen om de nodige vredesakkoorden te sluiten. Rusland is ons naaste buurland. Het is een land met een enorm potentieel en een rijke culturele traditie, een natie die bijzonder trots is op zijn land dat zich uitstrekt van de Oostzee tot aan de Beringstraat. We hebben dringend een dialoog met Rusland nodig, die niet alleen gebaseerd is op respect voor het Russische volk, maar zich ook kenmerkt door een resoluut gemeenschappelijk standpunt tegenover de leiders van dit land, de heer Medvedev en de heer Poetin. We mogen ons niet laten verlammen door de angst dat de Russen op ieder ogenblik de gaskraan kunnen dichtdraaien.

De levensstandaard van de Russische bevolking is in hoge mate afhankelijk van de invoer van goederen uit de Europese Unie. Het feit dat Rusland Europese producten nodig heeft om aan zijn behoeften te voldoen, zou de positie van onze leiders in de onderhandelingen met een machtige partner moeten versterken en ons een groter gevoel van eigenwaarde moeten geven. In plaats van door de knieën te gaan, zouden we als partners rond de onderhandelingstafel moeten plaatsnemen in het Kremlin. Tot slot, *signora comisaria*, de fungerend voorzitter van de Raad heeft benadrukt dat de terugtrekking van Rusland uit de bufferzone een succes was en dat deze actie als een positief signaal mag worden gezien. Moeten we dit echter niet eerder als een stap achteruit beschouwen? Ik beschouw deze actie als een stap waarmee Rusland alleen de indruk wil wekken

dat het toegevingen heeft gedaan, aangezien het zich in werkelijkheid helemaal niet heeft teruggetrokken uit Zuid-Ossetië en Abchazië en dat ook niet van plan is te doen. Laten we realistisch zijn en trachten Rusland in het vervolg een stap voor te zijn.

Hannes Swoboda (PSE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Raad, mevrouw de commissaris, er zijn veel verschillen tussen de Verenigde Staten van Amerika en Rusland. Ik zou vooral graag willen dat presidentsverkiezingen in Rusland net zo vrij zijn als naar mijn verwachting de komende verkiezingen in de Verenigde Staten zullen zijn.

Grootmachten vertonen echter ook bepaalde overeenkomsten. Ik hoop dat enkelen van u wellicht de uitzending over Henry Kissinger hebben gezien, die onlangs door de zender ARTE werd vertoond. Kissinger en generaal Alexander Haig hebben over de interventie in Chili en de voortdurende interventies in Latijns-Amerika gezegd dat de Verenigde Staten van Amerika zullen interveniëren en een machtswisseling tot stand zullen brengen als ze iets als storend ervaren. Ze hebben verklaard dat ze hun optreden daarin als volkomen gerechtvaardigd beschouwen. Over Rusland kan wellicht iets soortgelijks worden gezegd, hoewel er waarschijnlijk in minder gevallen dan bij de VS sprake was van interventies.

Ook liggen de beide grootmachten enigszins overhoop met het internationale recht. In het bijzonder de interventies in Latijns-Amerika waren duidelijk in strijd met het internationale recht. De oorlog in Irak was ook zeer duidelijk strijdig met het internationale recht, net als het optreden van Rusland in Abchazië en Zuid-Ossetië. Met betrekking tot het probleem in Kosovo zal moeten blijken of het Internationaal Gerechtshof vaststelt dat het optreden in strijd was met het internationale recht.

In beide gevallen had u absoluut gelijk, mijnheer Zaleski, – en ik zeg dit, omdat ik een hoge dunk van u heb –, toen u zei dat Rusland een fascinerend en sterk, maar onberekenbaar land is. Dat geldt in dezelfde mate voor de VS. Daar moeten we op inspelen.

Het is in beide gevallen naar mijn mening niet juist de dialoog te staken. Ook na de duidelijke schending van het internationale recht in de oorlog in Irak – een grove schending met duizenden doden – hebben we niet gezegd dat we de dialoog met de VS om die reden af zouden breken. We hebben onze gesprekken met dit land natuurlijk voortgezet.

Ik vergelijk de interne structuur van de VS en Rusland niet met elkaar, maar alleen hun optreden op internationaal niveau. Ik ben president Sarkozy zeer erkentelijk voor het pragmatische en duidelijke beleid dat hij voorstaat. Hij heeft volkomen gelijk als hij stelt dat we deze dialoog absoluut moeten voeren.

Bovendien moeten we versterking bieden aan de buurlanden, vooral als deze landen tegelijkertijd onze buurlanden zijn. We moeten de positie van de Oekraïne en Georgië versterken, zodat ze ook met hun grote en niet gemakkelijke buurland Rusland overweg kunnen. We moeten er echter ook voor zorgen dat ons optreden rationeel is. Het optreden van president Saakasjvili was dat niet. Verder heeft president Joesjtsjenko zich bijvoorbeeld ook niet rationeel gedragen ten opzichte van mevrouw Timosjenko. We moeten ervoor zorgen dat onze buurlanden rationele maatregelen nemen. Als ze daarin slagen en als wij achter hen staan, dan bieden ze ook weerstand aan Rusland als dat weer een poging doet om de grootmacht uit te hangen.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mijnheer de minister, ik ben de heer Swoboda zeer erkentelijk dat hij de dialoog met de Verenigde Staten niet wil afbreken, maar nu weer even ter zake. Het spreekt voor zich dat de twee partijen, ofwel de Europese Unie en Rusland, loyale en effectieve samenwerking nodig hebben, vooral op het gebied van energie.

Zonder onze technologische bijstand zal Rusland zeker niet daadwerkelijk van zijn hulpbronnen kunnen profiteren. Maar het is ook duidelijk dat wij het gemeenschappelijke en effectieve energiebeleid nodig hebben dat wij nu ontberen, zoals reeds is benadrukt in dit debat.

Uiteraard is er ook ten aanzien van vrede- en veiligheid in de Kaukasus een gemeenschappelijk beleid nodig. Een uitvoering van de akkoorden die de presidenten Sarkozy en Medvedev hebben gesloten, ook voor wat betreft de terugtrekking van Russische troepen in Abchazië en Ossetië – die nu drie keer zo talrijk zijn als drie maanden geleden – is noodzakelijk, juist als essentieel blijk van goede wil en loyale en geloofwaardige samenwerking.

De verantwoordelijkheid van de Russen ten aanzien van de situatie in de Kaukasische republiek is zonneklaar. De militaire aanwezigheid van de Russen in de laatste zestien jaar heeft geen kalmerende invloed gehad op conflicten, maar was juist veeleer een werktuig van de imperialistische politiek van dit grote land, dat geprobeerd heeft van deze conflicten te profiteren. Daaruit volgt, zoals enkele van mijn collega's reeds hebben

gezegd, dat de vermindering van het aantal Russische soldaten in Abchazië en Ossetië naar het niveau van vóór het conflict in augustus, de weg moet vrijmaken voor effectieve onderhandelingen.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, president Sarkozy heeft hier vandaag gezegd dat Rusland zijn verplichtingen aangaande de terugtrekking van zijn troepen is nagekomen en dat de Russische strijdkrachten opnieuw hun positie van voor 7 augustus hebben ingenomen. Hij riep tevens op om de betrekkingen met Rusland weer te normaliseren. Dit zou niet alleen een ernstige vergissing zijn, maar zou de regering van de Russische Federatie ook het gevoel geven dat ze geheel ongestraft haar gang kan gaan.

Ik zou het Parlement erop willen wijzen dat er op dit ogenblik achtduizend Russische soldaten gestationeerd zijn in Abchazië en Zuid-Ossetië, ook in gebieden waar zij niet aanwezig waren voor de aanvang van het conflict. Er hebben brutale etnische zuiveringsacties plaatsgevonden in grensdorpen. De door Georgië gecontroleerde Kodori-kloof is door Abchazische soldaten bezet. De meer dan tweehonderd waarnemers van de Europese Unie worden nog steeds niet toegelaten tot de twee republieken die door Rusland als onafhankelijke staten werden erkend. Naar mijn mening staat de huidige toestand nog mijlenver af van de situatie van 7 augustus 2008.

Zolang Rusland zijn verplichtingen naast zich neer blijft leggen, kan er in geen geval sprake zijn van een normalisering van onze betrekkingen. Als de Europese Unie toch beslist om met Rusland te onderhandelen, maakt ze zich niet alleen belachelijk, maar geeft ze ook aan dat ze uiteindelijk elke actie van Rusland – hoe gevaarlijk ook – zal rechtvaardigen.

Bastiaan Belder (IND/DEM). - Voorzitter, de lidstaten van de Europese Unie hebben als reactie op de eenzijdige territoriale opdeling van Georgië onder Russische supervisie de gelederen niet gesloten. Van een gezamenlijk, laat staan standvastig Europees antwoord op de machtsmachinaties van het Kremlin is opnieuw geen sprake. Blijft de cruciale vraag: wat verstaat de Unie onder een strategisch partnerschap met de Russische Federatie? Scherper geformuleerd: is Moskou werkelijk een onmisbare partner voor Brussel of raak ik hier soms aan een politiek taboe in Europa?

De naakte feiten gebieden immers te zeggen dat Rusland tot op vandaag een effectieve internationale aanpak van de Iraanse en Noord-Koreaanse atoomprogramma's blokkeert. Tegelijk toont Moskou zich evenmin een onmisbare partner in de bloedige strijd tegen het islamitisch terrorisme, bijvoorbeeld aan het Afghaanse front.

Alleen op energiegebied wijzen de koele cijfers wellicht op een strategisch, ja onmisbaar partnerschap tussen de Europese Unie en Rusland: vandaag zijn de 27 EU-lidstaten voor circa 70 procent van de Russische olie- en gasexport afhankelijk. Voor haar eigen welzijn moet de EU deze sterke afhankelijkheid evenwel zo snel mogelijk afbouwen. Tenslotte geeft Moskou zelf aan dat zijn energiereserves over tien tot vijftien jaar zullen zijn uitgeput.

Raad en Commissie, waar is nu uw strategie van energiediversificatie? De nieuwe Turkmeense gasvondst moet u toch tot daden aanzetten.

Josef Zieleniec (PPE-DE). – (CS) De Europese Unie heeft op een speciale top op 1 september beloofd de onderhandelingen over het nieuwe partnerschapsverdrag met Rusland te hervatten zodra de Russische troepen zich terugtrekken uit Georgië naar hun posities van 7 augustus. Als de Unie haar woord wil houden en wil aantonen dat ze een voorspelbare partner is, zou het enige criterium voor de hervatting van de besprekingen de beoordeling moeten zijn of de Russische troepen zich hebben teruggetrokken naar hun posities van 7 augustus. Rusland voldoet voorlopig niet aan deze voorwaarde. De hervatting van de besprekingen mag onder geen beding worden geïnterpreteerd als onze instemming met het Russische beleid in de Kaukasus en de blokkering van de besprekingen over de toekomstige regelingen in de regio, waarvan momenteel in feite sprake is. We moeten duidelijk onderscheid maken tussen de hervatting van de besprekingen en het verdere verloop ervan.

De partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst is een essentieel document waarin onze betrekkingen met Rusland worden verstevigd. De nieuwe partnerschapsovereenkomst is nodig voor zowel de EU als, ik denk in nog sterkere mate, Rusland zelf. Een nieuwe overeenkomst, waarmee de bestaande tekst zowel kwantitatief als kwalitatief gezien verbeterd wordt, is een voorwaarde voor de kwaliteit van onze betrekkingen met de Russische Federatie, en tegelijkertijd de weerspiegeling daarvan. Daarom is het van essentieel belang dat we onze standpunten en waarden duidelijk over het voetlicht weten te krijgen tijdens de besprekingen. Ik ben van mening dat, zodra objectief en eenduidig wordt vastgesteld dat Rusland zijn troepen heeft teruggetrokken naar de posities van 7 augustus, de EU de besprekingen zou moeten hervatten, zoals beloofd.

Voor de voortzetting van de besprekingen moet echter in ieder geval als harde voorwaarde aan Rusland worden gesteld, dat het geen geweld gebruikt tegen Georgië of een van zijn andere buurlanden, en dat het conflicten met betrekking tot onze gemeenschappelijke buurlanden zal oplossen in overleg met de Europese Unie. Juist de bereidheid van Rusland om gemeenschappelijk, en niet unilateraal en met geweld, op te treden bij de oplossing van problemen in de Kaukasus, Oekraïne en Moldavië, zou voor ons de lakmoesproef moeten zijn voor de voortzetting van de onderhandelingen met Rusland.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Samen met de rest van de wereld staat Europa voor tal van ernstige wereldwijde problemen. Daartoe behoren de verspreiding van kernwapens, het internationaal terrorisme, de opwarming van de aarde, de onopgeloste conflicten in het Midden-Oosten en Afghanistan, de wereldwijde financiële crisis en nog veel meer. Geen van deze problemen kan Europa in zijn eentje oplossen. Er is samenwerking nodig met andere internationale grootmachten, waaronder Rusland. Ook Rusland heeft behoefte aan samenwerking en een dialoog. Rusland heeft er behoefte aan zijn minerale delfstoffen te verkopen, en westerse technologieën, deskundigheid, consumptiegoederen en nog veel meer te kopen. Alleen op die manier zal Rusland de kans krijgen te moderniseren en geleidelijk zijn economie en maatschappij te hervormen. Samenwerking met Rusland zal een gemeenschappelijke toekomst voor de EU en de Russische Federatie tot stand brengen. Daar is echter een dialoog voor nodig, die plaats moet vinden op alle vlakken, van het energiebeleid en wederzijdse investeringsactiviteiten tot uiteraard de dialoog over mensen- en burgerrechten en democratie.

Het besluit van de Europese Raad om de betrekkingen tussen de EU en Rusland te blijven evalueren voorafgaand aan de naderende Top van Nice is naar mijn mening juist. De EU heeft een duidelijk signaal gegeven dat ze bereid is de besprekingen over een nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Rusland te hervatten. Voorwaarde daarvoor moet echter zijn dat Rusland de overeenkomsten van 12 augustus en 8 september naleeft.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Unie streeft naar een partnerschap en samenwerking met Rusland, maar we kunnen alleen over partnerschap spreken als dat gebaseerd is op wederkerigheid, het internationaal recht en het naleven van verdragen. Het optreden van Rusland in Georgië heeft de belangrijkste psychologische basis van het partnerschap, vertrouwen, weggeslagen. Dit vertrouwen kan alleen worden hersteld als de zes punten waaruit de overeenkomst bestaat tot in de details en volledig wordt uitgevoerd. We hebben geen vooruitgang of stappen in de goede richting nodig, maar daadwerkelijke en volledige uitvoering. Rusland moet eindelijk eens besluiten of het Europa als partner, rivaal of vijand beschouwt. Moskou moet beseffen dat, hoe het ook besluit – of ons als partner of als vijand wil zien – dat de toekomst en de onafhankelijkheid van Oekraïne, Georgië en andere buurlanden nooit de inzet mogen zijn van machts spelletjes. Europa kan nooit instemmen met de herindeling van het continent, een nieuw Verdrag van Malta. Wij willen een echt partnerschap, maar dan wel een partnerschap dat gebaseerd is op wederkerigheid en respect voor elkaar. Dank u.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, door de oorlog tussen Rusland en Georgië en de nasleep daarvan wordt de Europese Unie erop gewezen dat zij haar betrekkingen met Rusland serieus moet herzien, zoals de commissaris vandaag al zeer juist heeft opgemerkt. Bovendien moet Europa, totdat Rusland een duidelijk antwoord geeft op een aantal zeer belangrijke vragen, het idee dat er niets aan de hand is, laten varen.

Europa moet een manier vinden om jegens Rusland een nieuw, ander en sterker geluid te laten horen. Dit is nodig omdat Rusland de negentiende-eeuwse benadering van de 'invloedssferen' weer van stal heeft gehaald, of simpel gezegd, de doctrine van de realpolitik. Het feit dat Rusland het heeft over zijn geprivilegieerde belangen in zijn directe omgeving getuigt hiervan. In het land zelf wordt deze realpolitik gevoed door een agressief nationalisme en doordat de landen rondom Rusland als vijanden worden bestempeld. Tegen deze achtergrond is het van cruciaal belang dat Europa begrijpt dat het zwaardere machtsinstrumenten moet inzetten.

In Europa is verschillend gereageerd op het conflict tussen Rusland en Georgië en de nasleep hiervan. Sommigen hebben het idee dat de betrekkingen tussen de EU en Rusland weer 'business as usual' worden, ondanks het feit dat Moskou zijn beloften over de terugtrekking van troepen nog niet volledig is nagekomen en, wat nog belangrijker is, de onafhankelijkheid van Zuid-Ossetië en Abchazië heeft erkend. Normalisering van de betrekkingen voordat Rusland zijn beloften volledig is nagekomen, lijkt erg op verzoeningspolitiek. Europa moet Rusland aan zich binden, maar dit moet wel op een principiële en consequente manier gebeuren.

De invloed van de EU op Rusland is beperkt. Toch zou Rusland zich zeker wel iets aantrekken van een eensgezind westers optreden. Rusland is zeer gevoelig als het gaat om kwesties van status en prestige: bijvoorbeeld de kwestie van de G7 versus de G8. Moskou is ook geïnteresseerd in onderzoeksprogramma's op het gebied van de technologie, handelsovereenkomsten en splijtstoffen.

Tot slot wil ik zeggen dat de EU sterk en consequent moet blijven om haar visie op de manier waarop het partnerschap met Rusland zich zou moeten ontwikkelen, kracht bij te zetten.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ambassadeur Jouyet, mevrouw de commissaris, zelfs zonder de gebeurtenissen in Georgië zouden de betrekkingen van de EU met Rusland herzien moeten worden. Voor kwesties als energie, veiligheid en gemeenschappelijk nabuurschap is er een concept voor gezamenlijk beheer nodig dat nog niet bestaat. In de EU kiest men nog steeds liever voor bilaterale acties dan voor multilaterale acties, waardoor onze benadering minder efficiënt wordt. Bovendien bestaat er binnen de Unie, door verschillende ervaringen met Rusland, in het oosten en het westen nog steeds niet een zelfde beeld van Rusland, wat een voorwaarde is voor een gemeenschappelijk standpunt. Laat ik heel duidelijk zijn. Wij in het oosten zijn het minst uit op een confrontatie, omdat we de eersten zouden zijn die hiervan nadeel ondervinden. Eveneens zijn we minder bereid om toe te staan dat onaanvaardbaar gedrag van Rusland wordt genegeerd, omdat we ook dan de eerste verliezers zijn als dit gedrag zich herhaalt.

Generalisaties in beide richtingen zijn verkeerd. Enerzijds moeten de betrekkingen met Rusland niet totaal in het teken komen te staan van wat er zich in Georgië heeft afgespeeld. Anderzijds mogen de gebeurtenissen in Georgië niet worden ontkend, alleen maar om onze bilaterale betrekkingen niet te verstoren. We hoeven de betrekkingen met Rusland niet op te schorten. Per slot van rekening hebben we in het verleden wel met ergere situaties kunnen leven. We hebben een oprechte dialoog nodig die is gebaseerd op onze kracht – blijkbaar het enige waar Rusland respect voor heeft – waarin we Rusland duidelijk moeten maken wat aanvaardbaar is en wat niet, en waarin Rusland ons eindelijk eens vertelt wat het nu echt van ons wil. Ik hoop dat we daar beide mee kunnen leven.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, er is een traditie in het Europese buitenlandse beleid die in belangrijke mate is gevormd door Hans-Dietrich Genscher. Genscher voerde zelfs in de moeilijkste perioden van de Koude Oorlog nog een dialoog met de Sovjet-Unie, maar deed dat steeds op basis van een nuchtere analyse van de Russische belangen. In die tijd was de primaire doelstelling van de Sovjet-Unie de verdediging van de status-quo, terwijl voor Rusland de primaire doelstelling tegenwoordig is dat de status-quo in zijn eigen voordeel wordt veranderd. Dat is een compleet andere positie als het gaat om de Russische belangen. Rusland heeft een objectief belang bij bevroren conflicten en bij kritiek op het Handvest van Parijs door de erkenning van Abchazië en Zuid-Ossetië. Daarin is Rusland geïnteresseerd. Het heeft belang bij een onstabiele situatie in de Oekraïne.

Dat is allemaal niet zo mooi. Het vormt een uitdaging voor ons. Maar het is veel minder erg dan de existentiële bedreiging door de Sovjet-Unie, en zelfs in die tijd voerden we gesprekken met de Russen. Daarom is het heel duidelijk voor ons: we zitten niet te wachten op retoriek uit de tijd van de Koude Oorlog, maar ook niet op naïviteit. We willen een kritische dialoog met Moskou. We zijn voorstander van de langetermijndoelstelling van het strategische partnerschap, maar niet van de naïeve veronderstelling dat we deze doelstelling al zouden hebben bereikt.

Ik wil hier nog aan toevoegen dat het me deugd zou hebben gedaan, als we dit debat in Brussel hadden gevoerd in plaats van in Straatsburg.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, Rusland is een belangrijke wereldspeler en permanent lid van de Veiligheidsraad. Het land beschikt over een omvangrijk kernwapenarsenaal, een uitgebreid grondgebied en een overvloed aan natuurlijke rijkdommen, waaronder gas en aardolie. De samenwerking van Rusland is noodzakelijk om het hoofd te kunnen bieden aan uitdagingen zoals het vredesproces in het Nabije Oosten of de Iraanse nucleaire kwestie en de strijd aan te binden met de georganiseerde misdaad, het terrorisme, de klimaatverandering en de verspreiding van kernwapens.

Ik ben dan ook van mening dat wij Rusland niet mogen isoleren, maar veeleer moeten streven naar een dialoog en samenwerking. De betrekkingen met Rusland kunnen evenwel ook op een ander, ambitieuzer niveau plaatsvinden. De Russische Federatie is een Europese buur die tijdens het vorige decennium, na een lange periode van politiek totalitarisme, de weg van de democratie, de mensenrechten en het particuliere economische initiatief is ingeslagen.

Indien Rusland deze idealen blijft aanhangen, moet de Europese Unie met dit land diepgaande betrekkingen aanknopen op basis van gemeenschappelijke fundamentele waarden, zoals tussen echte burens en partners. Er zij evenwel op gewezen dat de crisis met Georgië zeer ernstig was. Voor ons, leden van de Europese Unie, moeten de volgende basisbeginselen gewaarborgd zijn: het niet gebruiken van geweld, eerbiediging van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de staten en naleving te goeder trouw van internationale overeenkomsten.

Het gedrag dat Rusland tijdens de afgelopen zomer heeft laten zien, was niet in lijn met deze beginselen. Bovendien heb ik de indruk dat Rusland de akkoorden van 12 augustus en 8 september niet echt op bevredigende wijze ten uitvoer heeft gelegd. Wellicht heeft het daarbij geprofiteerd van de dubbelzinnigheden in de tekst.

Anderzijds is ook de Conferentie van Genève niet al te best begonnen. Indien de Russische autoriteiten betrekkingen op basis van echte samenwerking en vertrouwen wensen aan te knopen met ons, met de EU, moeten zij dringend verandering brengen in de houding die zij de laatste maanden hebben aangenomen. Bovendien moeten zij zich ook in Rusland zelf houden aan het beginsel van de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat dat president Medvedev zelf aan het begin van zijn ambtstermijn heeft verkondigd.

Dames en heren, volgens mij is dit een cruciaal moment. Wij moeten waakzaam zijn en wij moeten Rusland ervan proberen te overtuigen dat intense betrekkingen op basis van wederzijds vertrouwen tussen echte partners en Europese burens gemeenschappelijke basisbeginselen en -regels vereisen.

Kristian Vigenin (PSE). - (BG) Mijnheer de Voorzitter, het vraagstuk van de betrekkingen met Rusland is in dit Huis regelmatig aan de orde gesteld, wat aantoont hoe belangrijk dit vraagstuk is, niet alleen voor de instellingen, maar ook voor de burgers van de Europese Unie. Ik ben ingenomen met uw benadering, mevrouw de commissaris, omdat we in de werkelijkheid moeten leven en ons volledig bewust moeten zijn van de gevaren en de negatieve gevolgen van een openlijke confrontatie met Rusland. We moeten proberen om uit elke conflictsituatie iets te leren, door er kracht voor de toekomst uit te putten. Wij onderschatten de ernst van de militaire campagne in Georgië geenszins. Preventie is de enige vorm van beleid waarmee soortgelijke gebeurtenissen in de buurlanden kunnen worden voorkomen.

Twee maanden geleden heb ik mijnheer Solana gevraagd of hij verwachtte dat Rusland na de oorlog in Georgië inschikkelijker zou worden en meer bereidschap tot compromissen zou tonen of dat het land meer aan zijn confrontatiekoers en roekeloze beleid zou vasthouden. Natuurlijk gaf hij geen antwoord, maar inmiddels concludeer ik dat dit negatieve scenario niet wordt bewaarheid. Dit hebben we echter voor een groot deel zelf in de hand. Volgens mij is de uitdaging er voor ons in gelegen een manier te vinden om nieuwe, pragmatische betrekkingen met Rusland op te bouwen, zonder afbreuk te doen aan de waarden waarop de Unie is gegrondvest. Daarom is het belangrijk dat we een duidelijke strategie hebben, teneinde te garanderen dat elke stap in de richting van samenwerking op het gebied van de economie, energie, buitenlands beleid en het oplossen van problemen wordt gevolgd door een stap ter bevordering van de mensenrechten en democratische hervormingen in Rusland.

Tot slot wil ik erop wijzen dat het belangrijk is om aandacht te besteden aan gebieden waarop Rusland ertoe kan worden bewogen beleidspunten ten uitvoer te leggen die wij met Rusland delen – ik zal deze gebieden hier niet allemaal opsommen. Ik ben van mening dat de benadering die de Commissie en de Raad tot dusver aan den dag hebben gelegd, gehandhaafd zal worden en met succes zal worden bekroond.

Ik dank u voor uw aandacht.

Toomas Savi (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het Europees Parlement is de enige EU-instelling die rechtstreeks door de burgers van de EU is gekozen. Het is wel eens het geweten van Europa genoemd. Dit geweten is in de loop der jaren met de door Rusland uitgelokte conflicten belast. Denk aan de oorlog in Tsjetsjenië, denk aan Oekraïne, trucks die wekenlang voor de grenzen van Finland, Estland en Letland staan, het 'bevroren' conflict in Transnistrië, cyberaanvallen op Estland, een verbod op Pools vlees. Daar komt nu ook nog eens Ruslands agressie tegen Georgië bij.

Ik ben bang dat de EU alleen maar bedeesd reageert, dat zij op haar tenen loopt in plaats van dat zij over sancties spreekt. We moedigen Rusland alleen maar aan om nog meer onverantwoord gedrag te vertonen. Ik ben ervan overtuigd dat een zuiver geweten met betrekking tot Rusland niet een luxe is die Europa zich niet kan veroorloven.

Ari Vatanen (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, volgende week wordt er een begin gemaakt met de aanleg van een Formule I-circuit in Moskou. Wanneer je een circuit aanlegt, moet je je aan het ontwerp van de ingenieur houden. Dat kan niet anders. Wij in dit Parlement worden verondersteld de ingenieurs van de democratie te zijn, en misschien moeten we niet spreken over de betrekkingen van de EU met Rusland, maar over de betrekkingen van de EU met het Kremlin, want de leiders van het Kremlin zullen op een dag plaatsmaken voor andere leiders en we hopen dat die beter zullen zijn.

Natuurlijk willen we dat Rusland meedoet en dat het Kremlin meedoet. Niemand kan daar tegen zijn, maar de vraag is: op wiens voorwaarden? Het kan niet op hun voorwaarden zijn. Het moet gebeuren op universele voorwaarden, op grond van universele waarden. Van ons wordt verwacht dat we de grondslagen van de EU verdedigen. Als je een padvinder bent, moet je je aan de regels van de padvinders houden. Indien we deze huidige – hoe zal ik het zeggen – praktijken van het Kremlinregime door de vingers zien, verloochenen we als het ware de *raison d'être* van de EU. We plegen ook verraad jegens het Russische volk, omdat we de democratische krachten overal ter wereld moeten steunen. We mogen niet met twee maten meten. We moeten hoop bieden aan alle mensen die strijden voor de fundamentele waarden in het leven. Dat is onze plicht.

Als Rusland democratisch wordt, moeten we hen in elke internationale structuur welkom heten. We moeten ver vooruitzien, net zoals onze voorvaderen. Waarom zou Rusland niet ooit tot een hervormde EU of NAVO kunnen behoren? Je weet het maar nooit. De heer Monnet en de heer Schuman hadden een zeer vooruitziende blik. Op die weg moeten we doorgaan. Dit wordt wel een zeer serieuze discussie, dus wil ik u – met het oog op onze relatie – nog even een Russische anekdote vertellen. Een kip zegt tegen een varken: “Laten we samen een bedrijf beginnen. Laten we een ontbijtservice beginnen. Ik zorg voor de eieren en jij voor het spek.”

Katrin Saks (PSE). – (ET) Het is duidelijk dat er geen sprake kan zijn van herstel of verbetering van de betrekkingen met Rusland zolang er geen wederzijds vertrouwen is, en dit vertrouwen kan niet worden opgebouwd zonder dat het vredesplan volledig wordt uitgevoerd. Ik beschouw de betrekkingen met Moskou vanuit twee gezichtspunten. Ten eerste vanuit het gezichtspunt van de lidstaten. Hier sta ik ook op het standpunt dat het verstandiger is om over dergelijke kwesties te praten dan de betrekkingen te verbreken. Op Europees niveau luidt onze boodschap echter dat de Unie rekening dient te houden met de wensen en angsten van onze kleine landen, die andere historische ervaringen hebben. Net zoals het agressieve buitenlandse beleid van Rusland of de mensenrechtenschendingen niet de enige boodschap kunnen zijn, zo kan de Europese Unie zich niet uitsluitend laten leiden door belangen die voorbijgaan aan de zwakkere, dat wil zeggen de Oost-Europese landen.

Ik vond het goed wat de rechtse president van Frankrijk, Nicolas Sarkozy, vandaag heeft gezegd: hij benadrukte de noodzaak van dialoog in plaats van represailles. Hij heeft ons eraan herinnerd dat de opvatting heerste dat het geen zin zou hebben om naar Moskou te reizen, maar dat door die reis wel een eind kwam aan de opmars van de Russische troepen. Natuurlijk hebben we geen behoefte aan een nieuwe Koude Oorlog, maar we moeten wel onze Europese beginselen van soevereiniteit, territoriale integriteit en op waarden gebaseerd beleid en democratie verdedigen.

Ik verzoek het Europees Parlement een duurzaam extern beleid jegens Rusland te blijven voeren en de betrekkingen niet te verbreken. De leden van het Parlement hebben de plicht om spanningen op te lossen. We moeten langs diplomatieke weg te werk gaan, een ook via ‘volksdiplomatie’, waarvan het uiterst succesvolle Russische theaterfestival dat zojuist in mijn land, Estland, werd gehouden, een goed voorbeeld is. Ik wil ook de Europese leiders, het voorzitterschap van de EU en de fractieleiders in het Europees Parlement verzoeken om rekening te houden met de in hun buurlanden heersende angst en de ontsteltenis die Rusland telkens weer veroorzaakt door zijn agressieve beleid. Het is duidelijk dat de betrekkingen tussen de Europese Unie en Rusland momenteel zijn gekenmerkt door een gebrek aan vertrouwen en respect, vanwege ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Jerzy Buzek (PPE-DE). – (PL) Ik ben bijzonder blij dat we de gelegenheid hebben om deze kwestie hier te bespreken. Ik ben er vast van overtuigd dat iedereen in dit Parlement eigenlijk hetzelfde wil. We willen samenwerken met Rusland. Voorts verlangen we naar een stabiele en voorspelbare politieke situatie in Europa. Het is zonneklaar dat Rusland ons – de Europese Unie – ook nodig heeft, niet alleen omdat het gas en aardolie wil verkopen, maar ook en vooral omdat het land zelf met interne en externe problemen kampt. Rusland heeft behoefte aan onze stabiliteit, verantwoordelijkheidszin en kracht. Waarom lopen de meningen in dit Parlement dan zo sterk uiteen? We hebben een verschillende visie op de manier waarop we onze betrekkingen met Rusland willen vormgeven om de doelstellingen van de Unie zo snel mogelijk te bereiken,

niet alleen op economisch gebied, maar ook wat betreft de eerbiediging van bepaalde beginselen en van het systeem van waarden waarin wij geloven.

Ik zou u, bij wijze van voorbeeld, een persoonlijke anekdote willen vertellen. In 2001 waren de relaties tussen Rusland en Polen uitstekend en werd de Poolse minister van Buitenlandse Zaken eervol ontvangen in Moskou. De toenmalige Russische premier kwam vervolgens naar Warschau om over belangrijke vraagstukken in verband met onze wederzijdse betrekkingen te onderhandelen, voornamelijk op het vlak van energie. Hoewel dit in normale omstandigheden bijna nooit voorkomt, bleef de premier zelfs een dag langer dan gepland, ondanks het feit dat Polen minder dan twee jaar voordien, in 1999, een tiental Russische diplomaten het land had uitgezet omdat ze bij tal van activiteiten betrokken waren waarvan er geen enkele iets met diplomatie te maken hadden. Na dit incident volgde een kortstondige crisis, tot de Russen uiteindelijk inzagen dat het de moeite loont om met ons te praten en om in onderling overleg maatregelen te nemen. Deze zaak is zo afgelopen omdat we de moed hadden om voet bij stuk te houden toen we het bij het rechte eind hadden.

De Russen zijn een trots volk met een rijke traditie. Ze hebben meer respect voor een resolute en krachtadige aanpak dan voor ingewikkelde verklaringen waaruit moet blijken dat 'zwart toch niet zo zwart' is. In situaties waarin we overduidelijk gelijk hebben, is een doortastend en vastberaden optreden de enige oplossing.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de Europese Unie moet haar betrekkingen met Rusland herdefiniëren en dat is een grote uitdaging. Deze betrekkingen moeten gebaseerd worden op de eerbiediging van de mensenrechten en op gehechtheid aan het internationaal recht. Door de internationale ontwikkelingen wordt de EU gedwongen een nieuw strategisch partnerschap met Rusland te sluiten. Het einddoel is immers een eengemaakt Europa zonder scheidslijnen.

In het kader van het Europees nabuurschapsbeleid moeten wij nauw samenwerken om dit gebied te stabiliseren. Voor geen enkel van de bevroren conflicten in de Kaukasus is er uitzicht op een oplossing als Rusland hierbij niet wordt betrokken. Het is in ons belang om naar gemeenschappelijke oplossingen te streven voor gemeenschappelijke problemen, om de partnerschapsonderhandelingen zo snel mogelijk voort te zetten en een dialoog te beginnen in het teken van wederzijds begrip en wederzijds respect. Dan is er hoop dat zelfs de moeilijkste problemen kunnen worden opgelost en wel in wederzijds belang. Wij hebben daar behoefte aan, ook met het oog op de politieke stabiliteit binnen heel de Europese ruimte.

Wij moeten de landen van de Kaukasus en de Verenigde Staten duidelijk maken dat de uitbreiding van de Euro-Atlantische betrekkingen gepaard moet gaan met normalisering van de betrekkingen met Moskou. Als collectieve veiligheid echt ons doel is, moeten wij samenwerken en iedereen daarbij betrekken. Anders zal er geen andere uitweg zijn dan een terugkeer tot de filosofie van de Koude Oorlog.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Mijnheer de Voorzitter, de kaart van Europa is veranderd door gewapende aanval en oorlog. Rusland heeft hiermee getoond dat het land bereid is militaire macht te gebruiken om politieke doelen te bereiken. Laat dat niet terzijde worden geschoven in het debat dat we vandaag voeren. Dit mag vanzelfsprekend niet zonder gevolg blijven voor ons beeld van Rusland, maar evenmin voor de verschillende eisen die aan een toekomstige samenwerking moeten worden gesteld. Ik wil diegenen waarschuwen die de vergelijking maken met andere voorbeelden. Mijnheer Swoboda, vergelijk deze situatie niet met Irak! Irak was een meedogenloze dictatuur en in conflict met de internationale gemeenschap. We hebben een verschillende visie op wat er gebeurd is, maar vergelijk Irak niet met een Europese democratie en soevereine staat.

Er is geen excuus voor wat Georgië aangedaan werd. Probeer niet te verontschuldigen wat niet verontschuldigd kan worden. Noch Rusland, noch enig ander land heeft legitieme veiligheidsbelangen in een ander Europees land. Dat moet het uitgangspunt van alle Europese samenwerking zijn, anders ondermijnt men de reden van de samenwerking en zet men de deur open voor nog meer geweld.

De betrokkenheid van Rusland is op een aantal samenwerkingsgebieden van groot belang; ik denk bijvoorbeeld aan de energiesector, Iran en de klimaatverandering. Mijns inziens moeten Europa en de Europese Unie openstaan voor samenwerking, maar uiteraard moet daarbij wel worden voldaan aan de voorwaarden die aan deze samenwerking ten grondslag liggen. We moeten samenwerking toejuichen, maar ook duidelijk zijn wanneer het aankomt op het stellen van eisen. Op die manier kunnen we Rusland ook helpen op de weg naar aanvaarding van democratie en inachtneming van basisregels. Daarop moet het Europese beleid tegenover Rusland gebaseerd zijn.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de commissaris, ik heb begrip voor de standpunten van veel collega's ten aanzien van Rusland. Zij hebben in het verleden

moeten lijden, maar dat geldt ook voor ons, Grieken. Wij hebben een vier jaar durende burgeroorlog te verduren gehad, die veel doden heeft veroorzaakt.

Wij kunnen echter niet achterom blijven kijken. Wij moeten toch ook het gelijk van Rusland erkennen. Zijn wij de waarschuwing van Poetin vergeten toen hij zei dat de erkenning van Kosovo de doos van Pandora zou openen? Zijn wij vergeten dat Bush de toezegging van de Verenigde Staten aan Rusland, dat de NAVO niet naar het oosten zou worden uitgebreid, niet is nagekomen?

Er is maar één beleid, namelijk het beleid dat president Sarkozy vandaag formuleerde toen hij zei dat het onverantwoord zou zijn om een crisis te veroorzaken in de betrekkingen tussen de Europese Unie en Rusland, en dat is het beleid dat wij moeten volgen.

Adrian Severin (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, Rusland is niet meer de Sovjetvijand van een vrij, democratisch Europa maar Rusland is ook nog niet de strategische partner van de Europese Unie. We moeten uit deze dubbelzinnige situatie geraken. Rusland is te groot om geïsoleerd te raken en te belangrijk om te negeren. De Europese Unie moet van deze werkelijkheid uitgaan.

De geopolitieke crises in de zuidelijke Kaukasus en de westelijke Balkan tonen aan dat Rusland en de Euro-Atlantische democratieën, zonder met elkaars prioriteiten rekening te houden, zonder verdere verplichtingen, eenvoudig meer eenzijdige maatregelen konden nemen.

Door de recente mondiale financiële en economische crisis is duidelijk geworden dat Rusland en de Europese Unie van elkaar afhankelijk zijn en elkaar nodig hebben. We moeten daarom een nieuwe conferentie organiseren over veiligheid en samenwerking in een groter Europa, van Vancouver tot Sjanghai dit keer, om de beginselen en de regels van internationale betrekkingen en internationaal recht van de internationale organisaties opnieuw vast te stellen ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Rusland herovert stap voor stap de controle over zijn bureaus en verwezenlijkt met succes zijn doelstellingen op het gebied van buitenlands beleid. Rusland plaatst de wereld voor voldongen feiten, terwijl de Europese politici blijven steken in hypocrisie en zwakheid. De Franse president kon niet genoeg woorden vinden om Rusland de hemel in te prijzen, ondanks het feit dat Rusland zijn troepen niet uit de opstandige gebieden in Georgië heeft teruggetrokken en hun onafhankelijkheid heeft erkend. De Duitse kanselier verzekerde op haar beurt in Tbilisi dat Georgië lid zou kunnen worden van de NAVO. Enkele weken later stelde ze president Medvedev gerust met de woorden dat er geen reden was om overhaast te werk te gaan.

En ja hoor, Rusland stelt deze loyaliteit zeer zeker op prijs. Het Duitse bedrijf E.ON kreeg als beloning toegang tot de Siberische voorraden en de energiemarkt. Beide landen, Duitsland en Rusland, zullen samen een gasleiding – een soort navelstreng – bouwen onder de Oostzee. De Franse president heeft in Moskou miljardencontracten getekend voor de modernisering van het Russische spoorwegnet. Het meest verwerpelijk voorbeeld van de Europese houding tegenover Rusland was de uitspraak van president Sarkozy dat Rusland het recht heeft om zijn eigen burgers te verdedigen.

Moeten we echt geloven dat de voorzitter van de Raad niet wist dat Rusland deze trukendoos in het verleden al meer dan eens opengetrokken heeft? Dit is een nieuw Jalta ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

De Voorzitter. – Dames en heren, ik moet u erop attenderen dat er niet getolkt kan worden wanneer u zo snel praat als de laatste spreker. De tolken kunnen dat tempo logischerwijs niet bijhouden. De “catch the eye”-procedure is overigens niet bedoeld als een tactiek om het woord te voeren wanneer u spreektijd tekortkomt. We zullen de procedure voorleggen aan het Bureau omdat er steeds meer afgevaardigden gebruik van maken. Als veertien of vijftien leden op deze manier het woord vragen, is het onmogelijk om iedereen aan de beurt te laten komen. Hoe het ook zij, weest u zich ervan bewust dat u wanneer u te snel praat uitsluitend begrepen wordt door uzelf en uw taalgenoten, omdat geen enkele tolk in staat is in een dergelijk tempo te vertalen.

Christopher Beazley (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb drie vragen voor de commissaris. Ze heeft na collega Hökmark te kennen gegeven dat ze voorstander is van het hervatten van besprekingen. Welke EU-belangen wil zij in deze besprekingen dienen? Zal zij eisen dat de Russische troepen – waarvan er zich nog achtduizend op Georgisch grondgebied bevinden – worden teruggetrokken, met name uit de

Kodori-vallei die illegaal door Abchazische soldaten is bezet, die het weer op de Georgische troepen hebben veroverd?

Ten tweede, zal Rusland overwegen om bij te dragen aan de financiering voor het herstel van de schade voor de Georgische burgers en aan de Georgische infrastructuur, die hun troepen hebben aangericht?

Weet zij ten slotte misschien dat, hoewel Saakasjvili van mateloosheid wordt beschuldigd, er in feite vierhonderd Russische tanks ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Miloš Koterec (PSE). – (SK) We zouden van een verkeerde premisse uitgaan als we Rusland als vijand zouden beschouwen. Het is al vaker gezegd, we delen met Rusland een groot aantal gemeenschappelijke strategische belangen. De globalisering is een feit, en we moeten ons bewust zijn van de echte gevaren voor de toekomst, de vrede, de ontwikkeling en ons eigen bestaan.

Ik vind ook dat we de buitensporige reactie in Georgië en andere acties van die aard moeten veroordelen. Maar wat hadden we eigenlijk verwacht? We uiten kritiek en reageren, maar laten we ook met Rusland samenwerken en laten we op de top in november mogelijke oplossingen voorstellen. Op die manier behartigen we tenminste onze belangen.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Raad, mevrouw de commissaris, uit het debat is tot nu toe zeer duidelijk gebleken dat we behoorlijk veel raakvlakken hebben met Rusland. Veel van deze raakvlakken blijken echter ook een bron van conflicten te vormen. Dat geldt voor de situatie in de Kaukasus en in Georgië en voor de energiekwestie. Deze thema's zijn herhaaldelijk ter sprake gebracht, net als het vraagstuk van de gemeenschappelijke belangen in de financiële crisis, dat hier terecht weer voor het voetlicht is gebracht.

Ik zou de Commissie en de Raad willen verzoeken, te bewerkstelligen dat Europa niet meer alleen maar op situaties reageert, maar dat het probeert actief en proactief het initiatief te nemen en een aantal voor ons belangrijke onderwerpen in te brengen in de discussie. President Sarkozy heeft dit ook kort aangestipt. Een constructieve dialoog met Rusland is wenselijk, maar deze moet niet steeds vooraf door acties van de ene partij worden bepaald.

Tunne Kelam (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat niet Rusland het voornaamste probleem is, maar de gespleten persoonlijkheid van Europa – de kloof tussen waarden, verleidingen en de behoefte om verder te gaan alsof er niets aan de hand is. De oplossing hiervoor zou zijn om overtuigend te laten zien dat de EU het in de praktijk brengen van haar universele waarden serieus neemt – het gaat niet om EU-waarden of Russische waarden – en ervoor te zorgen dat invallen zoals die in Georgië in Europa nooit meer zullen voorkomen. Georgië maakt deel uit van Europa.

Hoe we dat moeten doen? Niet door op onze tenen te lopen, zoals de heer Savi heeft gezegd, maar door een duidelijk standpunt in te nemen als het gaat om de vraag hoe we dergelijke gebeurtenissen in de toekomst kunnen voorkomen.

Mijn vraag heeft ook betrekking op de donorconferentie. Moeten we Rusland vragen een deel van de schade voor zijn rekening te nemen...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Het opbouwen van goede betrekkingen met de Russische Federatie is een enorme uitdaging voor de Europese Unie. Rusland is een van onze machtigste partners, zowel op politiek als op economisch en op militair gebied.

De recente gebeurtenissen in Georgië hebben het vertrouwen van de Europese Unie in haar oosterbuur ernstige schade toegebracht. Uit het Russische buitenlands beleid blijkt wat de aspiraties van het Kremlin zijn: het wil opnieuw een uitgestrekt wereldrijk opbouwen. Verder toont het veel te weinig respect voor internationale overeenkomsten. Moskou heeft duidelijk getoond hoever zijn invloedssfeer reikt. Hierdoor kwam de Europese Unie in een lastig parket terecht. Gelukkig hebben we in dit geval met één stem gesproken, ook al klonk die stem niet erg luid.

Na de gebeurtenissen in Georgië zouden we ons moeten afvragen hoe we ook in de toekomst een coherent beleid kunnen voeren ten opzichte van Rusland. De kwestie van de veiligheid vereist bijvoorbeeld onmiddellijke actie.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Charles Tannock (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag speciaal mijn waardering uitspreken voor de heer Sarkozy, zijn verdiensten in het kader van het Frans voorzitterschap, omdat hij ervoor gezorgd heeft dat op het punt van terugtrekking van de troepen uit Georgië aan 90 procent van het zespuntenplan is voldaan. Ik denk dat het Russisch leiderschap van de heer Poetin en de heer Medvedev zich te laat heeft gerealiseerd dat hun buitenproportionele agressie in Georgië een vergissing was, aangezien ze nog steeds goede betrekkingen met het Westen nodig hebben, omdat hun economie anders instort. Bovendien hebben alleen Venezuela, Nicaragua en de terroristische Hamas Zuid-Ossetië en Abchazië erkend, wat een schande is voor hun regering, en hun trouwste bondgenoten, zoals Belarus en Oezbekistan hebben de druk weerstaan om zich aan te sluiten bij het nieuwe en onlangs ontdekte concept van zelfbeschikking van Rusland, wat bij de Tsjetsjenen nooit is toegepast.

Rusland moet begrijpen dat het negentiende-eeuwse idee van de invloedssferen niet op de moderne wereld van toepassing is en moet in de toekomst zijn handen afhouden van Oekraïne en in het bijzonder van de Krim, en ook van Moldavië of de Zuid-Kaukasische republieken. Hun territoriale integriteit moet door Moskou worden gerespecteerd in de ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren afgevaardigden, het valt te verwachten dat er in dit Huis uiteenlopende standpunten te beluisteren zijn, gegeven de aard van de Unie. Het is een voortreffelijk debat geweest – ik ben daar verheugd over –, afgezien van de opmerkingen van de heer Batten, die ik persoonlijk schokkend vond. Maar deze toespraak daargelaten, waren alle interventies volkomen legitiem. Ik bedank ook mevrouw Neyts en de heer Couteaux voor hun leestips. Zo zullen we onze kijk op de verhoudingen tussen Napoleon en Rusland verrijken en, wat Benita en mij betreft, de Oostenrijks-Russische betrekkingen beter leren kennen.

Wat, in fundamentele zin, de oorsprong en de ontwikkeling van het conflict betreft, zal ik ten aanzien van het voorzitterschap van de Unie drie opmerkingen maken. De eerste is dat het gebruik van geweld vanzelfsprekend een vergissing is geweest. De tweede is dat er van Russische zijde een disproportionele reactie is geweest, maar zoals vanmorgen is benadrukt, voor een reactie moet er eerst iets van actie zijn geweest, ook al blijft de reactie disproportioneel. En de derde is dat de Europese Unie een onafhankelijk internationaal onderzoek wil naar de oorsprong en de ontwikkeling van het conflict.

Over de omvang van de Russische terugtocht en de stabiliteit in de Kaukasus wil ik ook zeggen dat men evenmin moet doen alsof er niets is gebeurd. Ons is gezegd: "Het voorzitterschap doet alsof de betrekkingen normaal waren." Kom, er is toch wel wat gebeurd sinds augustus. Twee maanden geleden werden wij geconfronteerd met een gewapend conflict, op 10 oktober hebben wij getuige kunnen zijn van de Russische terugtocht uit de aangrenzende gebieden, dat is – zoals ik heb gezegd – een cruciale aanvullende stap.

Dit betekent niet dat Rusland aan al zijn verplichtingen heeft voldaan, hiervan zijn we ons volledig bewust – en ik antwoord hiermee op de sprekers die de nadruk hebben gelegd op de problemen die zich voordoen in de regio Akhalkori – maar in dit stadium is het vooral van belang een politiek proces in gang te zetten en dat is het doel van de reeks conferenties die nu in Genève gaande is. De boodschap van de Unie is dat er geen invloedssferen meer op het werelddeel mogen zijn. De Europese Unie en Rusland hebben een gemeenschappelijk nabuurschap ten gunste waarvan wij moeten samenwerken en waar wij niet tegenover elkaar moeten komen te staan.

Wat de hervatting van de onderhandelingen over het partnerschap betreft, merk ik op dat de onderhandelingen over het volgende akkoord zijn uitgesteld, niet gestaakt, om de juridische redenen die ook zijn aangehaald in het debat van vanmorgen, en, zoals de Europese Raad op 15 oktober jongstleden heeft gezegd: de beoordeling die de Commissie en de Raad is gevraagd op te stellen zal deel uitmaken van de voortzetting van de onderhandelingen. Dit is volkomen logisch, zoals mevrouw Neyts ook heeft benadrukt. Ik wijs erop dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de hervatting van de onderhandelingen en de top van de Europese Unie en Rusland op 14 november. Deze top zal er komen en hij is, zoals dit debat heeft aangetoond, noodzakelijker dan ooit. De top zelf is niet bedoeld als een oefening in onderhandelingen over een toekomstig partnerschapsakkoord.

Ik wil ook nog terugkomen op wat enkele sprekers hebben gezegd over het begrip onderlinge afhankelijkheid. Het is waar dat deze onderlinge afhankelijkheid in brede zin in ogenschouw moet worden genomen. Zij bestaat op elk gebied: op het gebied van energie is zij overduidelijk en ik wil zelfs zover gaan om te stellen

dat het voor sommige lidstaten van de Unie een afhankelijkheid is die wij zouden moeten verhelpen door een diversificatie van toeleveringsbronnen. Tevens zijn wij ook afhankelijk op het gebied van internationale veiligheid en het is om die reden dat de Europese Unie, ten behoeve van een nieuw Europees veiligheidskader, de voorstellen van de Russische president, de heer Medvedev, niet onbeantwoord mag laten, zelfs als het standpunt van de Europese Unie niet noodzakelijkerwijs overeenkomt met dat van Rusland.

Wat dat betreft wil ik, zoals een aantal van u reeds heeft gedaan, wijzen op onze verknochtheid aan de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs, documenten die ook Rusland heeft ondertekend, de heer Onyszkiewicz heeft hierop terecht gewezen. In dat verband hebben we duidelijk behoefte aan een nuchtere analyse van de betrekkingen met Rusland, zoals een aantal van u heeft benadrukt. Van een terugkeer naar de Koude Oorlog is geen sprake, evenmin mag er worden geschipperd met onze waarden en principes. Maar om hiervoor te zorgen hebben we meer dan ooit een constructieve dialoog met Rusland nodig.

Ik bedank een ieder die het Franse voorzitterschap om zijn werk heeft geprezen, zeker de heer Wielowieyski en de heer Tannock. Het optreden van het Franse voorzitterschap is des te doeltreffender geweest – zo wil ik besluiten – omdat het kon rekenen op de steun van alle lidstaten, van de Europese Commissie en van dit Parlement. De verdeeldheid van de Europese Unie zal ongetwijfeld het de beste manier zijn voor Rusland om de Unie te verzwakken.

In het licht van de zeer scherpe polarisering van het debat tussen degenen die zich het kortst geleden bij ons hebben aangesloten en de oudere leden van de EU, dient te worden benadrukt dat wij, zoals dit debat heeft aangetoond, eensgezindheid bij de aanpak van de Georgische crisis meer dan ooit nodig hebben, dat wij meer dan ooit eensgezindheid nodig hebben in de dialoog met Rusland: eensgezindheid van de Europese Unie in de veroordeling van het gebruik van geweld door de partijen en de schending van de territoriale integriteit; eensgezindheid van de Europese Unie in haar optreden, dat wil zeggen: de inzet van civiele waarnemers in het gebied; eensgezindheid, ten slotte, van de Europese Unie in het bepalen van haar belangen, met name op het gebied van energie en op het meer algemene gebied van internationale veiligheid. Het is op grond van deze eensgezindheid dat, wanneer het moment daar is, de onderhandelingen over een toekomstig akkoord met Rusland zullen worden hervat.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit was een heel interessant debat, waaruit echter gebleken is dat er zeer verschillende overwegingen bestaan – er zijn verschillende meningen en verschillende aspecten en op een soortgelijke manier zien we dat er in het debat in de Raad enkele verschillende aspecten de boventoon voeren. Ik ben het absoluut met onze vriend en voorzitter van de Raad eens dat het belangrijkste is dat we met één stem, en met een krachtige stem spreken. Dit moet op de volgende Europese topontmoeting gebeuren.

Wat zijn onze belangen? Ik denk dat ik dit in mijn eerste interventie al heel duidelijk heb gemaakt. Omdat we zo van elkaar afhankelijk zijn, zijn dat alle grote belangen op het vlak van de economie en de energie, maar er bestaan ook belangen op een mondiaal niveau. Deze zijn genoemd – klimaatverandering, energiezekerheid, de vraag hoe we in de toekomst een akkoord in Kopenhagen kunnen bereiken. Wat doen we met Iran, met het Midden-Oosten? We hebben een duidelijk belang bij al deze verschillende kwesties en dit wilde ik nog eens benadrukken.

Op de volgende Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen op 10 november, zal er een heel belangrijk debat worden gevoerd en ik hoop dat we begrip kunnen kweken voor de voortgang van de onderhandelingen voor het nieuwe akkoord tussen Rusland en de EU, omdat deze alleen maar zijn uitgesteld. Wat onze voorzitter heeft gezegd was volgens mij heel duidelijk. Ik zeg dit omdat ik denk dat dit de best mogelijke weg is, maar tegelijkertijd moeten we ook standvastig zijn. We moeten Rusland behandelen zoals het is en niet zoals we wensen dat het zou zijn. Dat is ook duidelijk. Dat betekent dat er een dialoog over de mensenrechten moet plaatsvinden, zoals vandaag is gezegd en dat er over alle verschillen moet worden gesproken. Dit hebben we ook gedaan tijdens de afgelopen topontmoetingen, waarbij ik persoonlijk aanwezig ben geweest.

Wat alle vragen over de troepenmacht van achtduizend man betreft, heeft de Europese Raad een duidelijk antwoord gegeven en de Raad heeft tot zijn tevredenheid vastgesteld dat de Russische troepen zich uit de gebieden aan de grenzen met Zuid-Ossetië en Abchazië hebben teruggetrokken, wat een essentiële extra stap vormt in de uitvoering van de afspraken van 12 augustus en 8 september, alsmede dat de internationale besprekingen in Genève, die in die afspraken zijn vastgelegd, van start zijn gegaan. Ik denk dat Genève de juiste plaats is om de besprekingen over de politieke oplossing voort te zetten. Deze zijn op een moeilijk moment begonnen, maar het proces is op gang gebracht en nu willen we verder gaan. Dat is mijn eerste punt.

Ten tweede, om u een duidelijk antwoord te geven, Rusland zal niet op de donorconferentie aanwezig zijn, maar ik denk dat de tijd om de vraag over de schade naar voren te brengen nog wel komt en dat er dan een internationaal onderzoek wordt ingesteld. Hierover is in de Raad al gesproken en de Raad was voorstander van een dergelijke internationale discussie.

Ik wil nu graag iets over de mensenrechten zeggen. Zoals ik al zei, zijn er verschillende ontwikkelingen in Rusland die ons zorgen baren, met name de gewelddadige dood van journalisten, beperkingen voor ngo's en de situatie in de noordelijke Kaukasus in het algemeen en in Ingoesjetië in het bijzonder. We hebben gevraagd om een volledig onderzoek naar gevallen zoals de dood van Anna Politkovskaja en de recente moord op Magomed Jevlojev, na zijn arrestatie door de politie. Zoals ik al zei, vindt de laatste ronde in het overleg over de mensenrechten vandaag plaats en dit biedt zeker ook een mogelijkheid om die zorgen duidelijk ter sprake te brengen.

We hebben Rusland ook duidelijk laten weten dat het volledig moet samenwerken met de Raad van Europa en het Protocol 14 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en Protocol 6 over de doodstraf moet ratificeren.

Aangaande toetreding tot de WTO: wij, de Europese Unie, blijven een groot voorstander van toetreding van Rusland tot de WTO, omdat we denken dat hierdoor gelijke concurrentieverhoudingen ontstaan, wat nodig is voor onze economische gemeenschap, en we menen dat het voor ons als belangrijke handelspartner van belang is dat Rusland toetreedt tot een op regels gebaseerd systeem. Dit is echter ook belangrijk vanuit het oogpunt van de verdere ontwikkeling van onze bilaterale betrekkingen. Het is daarom van het grootste belang dat we hieraan onze steun blijven verlenen. We moeten openlijk met Rusland over dit belangrijke proces blijven praten, maar het is duidelijk dat we op tijd oplossingen met hen en voor hen moeten vinden.

Er is gesproken over energiezekerheid en schone energie. Ik kan zeggen dat we ook een energiedialoog en een milieudialoog voeren en dus zijn zaken als energie-efficiëntie, schone energie etc. al op verschillende G8-bijeenkomsten en op onze EU-topontmoetingen behandeld. Dit zal ook zeker een van de belangrijke onderwerpen zijn in de aanloop naar Kopenhagen, waar we ook de medewerking van Rusland nodig hebben. De Commissie heeft steun verleend aan gezamenlijke uitvoeringsprojecten in het kader van het Kyoto-protocol en is bereid om meer te doen, omdat we dit een zeer belangrijke zaak vinden.

Wat de Europese veiligheidsarchitectuur betreft wilde ik nog even zeggen dat president Medvedev dit al ter sprake heeft gebracht op de Top EU-Rusland in juni in Khanty-Mansiysk – niet na de Georgië-crisis, maar daarvoor. Ik ben daar geweest en ik weet dat heel goed, dus ik wilde er alleen even ter verheldering op wijzen. Dit is een oud Russisch idee dat weer van stal is gehaald en ik denk dat het interessant is dat president Sarkozy heeft voorgesteld om er misschien tijdens een OVSE-top in 2009 over te spreken. We zijn er nog niet, maar laat ik zeggen dat het zeer belangrijk is dat er over de kwestie van een veiligheidspartnerschap wordt gesproken, maar altijd met het oog op alle bestaande veiligheidsbetrekkingen. Op dat punt moeten we ook duidelijk zijn.

Ten slotte moet ik nog zeggen dat het heel belangrijk is dat we vooruitgang boeken met de kwestie van de bevroren conflicten – dat is duidelijk – en ik zal heel gauw, eind november/begin december, een voorstel indienen over het Oostelijk Partnerschap. We hebben hier in de Raad al over gesproken en het zal ook een zeer sterke veiligheidscomponent bevatten. We hebben echter ook nog andere institutionele mechanismen, zoals de Minsk-groep, die niet mogen worden uitgesloten.

Mijn laatste woorden gaan over clusterbommen, omdat deze ook ter sprake zijn gebracht. Ik moet zeggen dat we het ook ten zeerste betreuren dat aan beide kanten clusterbommen zijn gebruikt en dat hierdoor de terugkeer naar huis voor binnenlands ontheemden in hoge mate wordt belemmerd. We willen daarom samenwerken met de internationale organisaties die op dat gebied actief zijn, om de getroffen gebieden op te ruimen, maar ook om ervoor te zorgen dat er in de toekomst geen clusterbommen meer zullen bestaan.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Alexandra Dobolyi (PSE), schriftelijk. – (EN) Door recente gebeurtenissen zijn er vragen gerezen over de aard van onze betrekkingen voor zowel de korte als de lange termijn. We moeten verder en we moeten vooruitkijken. De besprekingen tussen de EU en Rusland over een akkoord over een nieuw strategisch partnerschap moeten worden voortgezet. Het is in het belang van beide partijen dat dit akkoord er komt. Het is voor de EU van groot belang een werkelijk 'strategisch partnerschap' met Moskou tot stand te brengen.

We moeten pragmatisch en realistisch zijn en een resultaatgericht beleid voeren. De EU moet de beste gezamenlijke aanpak vinden in haar omgang met Rusland ten aanzien van kwesties als de huidige mondiale economische uitdagingen, energie, wederzijdse economische afhankelijkheid, non-proliferatie, terrorisme en klimaatverandering. We kunnen het ons niet veroorloven om Rusland te marginaliseren, we moeten op een constructieve manier contacten onderhouden. Nu is dialoog en samenwerking voor de lange termijn meer dan ooit nodig. Het zal niet helpen als we Rusland isoleren. Op veel terreinen van wederzijds belang moeten de betrekkingen steviger worden, vooral met het oog op de aanpak van de huidige financiële crisis en het creëren van een nieuwe mondiale financiële architectuur, waar de samenwerking met Rusland en ook met China en India absoluut noodzakelijk is, en in de zorg voor stabiliteit en veiligheid in het nabuurschap van de EU en Rusland.

Lasse Lehtinen (PSE), schriftelijk. – (FI) Het Westen heeft zichzelf weer eens voor de gek gehouden met de hoop die het in Rusland had gesteld. Na de ineenstorting van de Sovjet-Unie geloofde men dat Rusland, dat van zijn ideologische ketenen bevrijd leek en het communisme had afgezworen, zich tegelijk ook van totalitarisme en autoritarisme zou ontdoen en de vervolging van dissidenten zou staken. Men geloofde, zoals zo vaak, dat Rusland dichterbij Europa en zijn waarden zou komen te staan. Rusland werd alleen geen democratische markteconomie, maar een soort kapitalistische dictatuur van uitbuiting, waar de burgerrechten worden opgeofferd aan de wet van de sterkste.

In discussies is het soms moeilijk om een onderscheid te maken tussen naïef wishful thinking en berekenend pragmatisme. De lidstaten van de EU hebben op zeer verschillende wijzen op de oorlog in Georgië gereageerd. Inmiddels moeten we ons afvragen of bijvoorbeeld het selectieve beleid ten aanzien van Rusland waarin economische waarden op de voorgrond worden geplaatst, geen afbreuk doet aan onze basis van gemeenschappelijke waarden. De EU is gegrondvest op gemeenschappelijke waarden en op het idee dat alle praktische problemen door onderhandelingen kunnen worden opgelost, en niet door oorlog te voeren. Deze basis moet blijven bestaan, zodat de kleinste leden van de EU en landen die willen toetreden, ook blijven bestaan. Deze gemeenschappelijke waarden mogen niet worden verkwanseld in de bilaterale betrekkingen van de lidstaten met Rusland.

Andres Tarand (PSE), schriftelijk. – (ET) Mijnheer de Voorzitter, een aantal leden van het Parlement heeft beweerd dat hebzucht de oorzaak is van de huidige financiële crisis. In een artikel dat dit voorjaar is verschenen, beschrijft de heer Schöpflin dat dit eeuwenoude fenomeen een belangrijke factor is in de betrekkingen tussen de EU en Rusland. Ik moet zeggen dat ik, toen dit artikel verscheen, tot dezelfde conclusie was gekomen met betrekking tot de betrekkingen op energiegebied tussen sommige EU-lidstaten in het recente verleden. In de afgelopen weken – na de eerste schok van de gebeurtenissen in augustus – kwam ditzelfde fenomeen tot uitdrukking in de kwestie Georgië. Om hun geweten te sussen hebben bepaalde politici elkaar er wederzijds van kunnen overtuigen dat de hoofdschuldige in dit conflict Saakasjvili was. Heeft Saakasjvili twee jaar geleden soms ook de deportatie van Georgiërs uit Moskou georganiseerd en bevel gegeven voor de opmars van de parachutistendivisie Pskov aan de vooravond van het gewapende conflict? Volgens mij moeten deze ontwikkelingen eerder worden beschouwd als resultaat van het gevaarlijke beleid dat is gericht op het herstel van de Russische invloedssfeer en moeten we hierop op gepaste wijze reageren.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), schriftelijk. – (PL) In de economische sector komt dit tot uiting in de Russische behoefte aan investeringen en technologie van de Europese Unie. De Unie heeft op haar beurt Russische grondstoffen nodig. In 2001 vertegenwoordigden de investeringen van de EU-lidstaten 79 procent van alle buitenlandse investeringen in Rusland, voor een totaalbedrag van ongeveer 30 miljard USD. In mei 2004 bedroeg het aandeel van de vijftientwintig lidstaten van de Europese Unie in de Russische buitenlandse handel 55 procent.

Een verslechtering van de betrekkingen tussen de Europese Unie en Rusland is zeker niet in het belang van de EU-lidstaten. De Unie moet streven naar een grotere diversificatie van haar aardolie- en aardgasvoorziening. Dankzij zijn politiek en economisch potentieel is Rusland een belangrijke partner voor de Europese Unie. Als de Europese Unie op het internationale toneel ooit ideeën zou willen uitdragen die afwijken van de ideeën van de Verenigde Staten, zou de politieke steun van Rusland wel eens de sleutel kunnen zijn voor de uitvoering ervan. Zo kon het Protocol van Kyoto in werking treden na de ratificatie van het document door Rusland en stemde de Europese Unie in ruil daarvoor in met het WTO-lidmaatschap van dit land.

13. Democratie, mensenrechten en nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst EU/Vietnam (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over:

– de mondelinge vraag van Marco Cappato en Marco Pannella, namens de ALDE-Fractie, aan de Raad: Democratie, mensenrechten en nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst EU/Vietnam (O-0095/2008 – B6-0473/2008) en

– de mondelinge vraag van Marco Cappato en Marco Pannella, namens de ALDE-Fractie, aan de Commissie: Democratie, mensenrechten en nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst EU/Vietnam (O-0096/2008 – B6-0474/2008).

Marco Cappato, auteur. – (IT) Voorzitter, waarde collega's, commissaris, leden van de Raad, er wordt momenteel onderhandeld over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Vietnam en ik denk dat het belangrijk is dat dit Parlement wordt geïnformeerd over de inhoud van deze onderhandelingen, met name op het gebied van respect voor de mensenrechten en de democratie.

Wij beweren niet dat we door middel van samenwerkingsovereenkomsten er met één knip van de vingers voor kunnen zorgen dat de democratie en mensenrechten in Vietnam of waar dan ook geëerbiedigd worden. Ons Europees recht verplicht ons echter wel om ernstige en stelselmatige schendingen van de mensenrechten en de democratie niet te accepteren. Wij weten dat we niet over zware instrumenten beschikken om dit respect af te dwingen, maar we weten ook dat nieuw overleg over samenwerkingsovereenkomsten een goede gelegenheid kan zijn om toch ten minste enige vooruitgang te boeken inzake de ernstigste en meest stelselmatige schendingen.

Ik hoop dat dit Parlement via de resolutie die morgen zal worden aangenomen enkele bijzonder ernstige kwesties onder de aandacht van de Commissie en de Raad kan brengen, kwesties die ook aan de orde zijn gesteld tijdens de hoorzitting van de Subcommissie mensenrechten van het Parlement, waaraan onder andere mensen als Kok Ksor, Vo Van Ai en leden van de niet-gewelddadige radicale partij deelnamen.

Allereerst de situatie van de Degar-minderheden, christenen in de centrale hooglanden van Vietnam: zij worden nog steeds met honderden tegelijk gearresteerd, en internationale waarnemers – in het bijzonder de Verenigde Naties – hebben nog steeds geen vrije toegang tot dit gebied. Nu Vietnam zitting heeft in de VN-Veiligheidsraad, mag dit niet langer gebeuren: de honderden politieke gevangenen moeten worden vrijgelaten.

Er is een groot probleem met religieuze vrijheid waar Vietnam een antwoord op moet bieden voordat een nieuw akkoord wordt gesloten, en dan denk ik met name aan het niet erkennen van de Verenigde Boeddhistische Kerk. Thich Quang Do, de leider van deze kerk, wordt nog steeds gevangen gehouden en het grondbezit van de katholieken is nog steeds niet vrijgegeven. Het wordt tijd dat Vietnam de wetten op grond waarvan afwijkende meningen en religieuze activiteiten strafbaar zijn, afschaft.

Commissaris, fungerend voorzitter van de Raad, onze vraag is dan ook concreet: kunnen wij ervoor zorgen dat deze problemen, in elk geval deze ernstige schendingen van de mensenrechten, worden opgelost voordat een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren afgevaardigden, beste mijnheer Cappato, ik ben blij mij vandaag weer in uw midden te bevinden.

Wij volgen de mensenrechtensituatie in Vietnam nauwgezet en het voorzitterschap heeft kort geleden nog de gelegenheid gehad andermaal zijn bezorgdheid te uiten als gevolg van de veroordelingen van onder anderen twee journalisten die reportages over corruptieaffaires hadden geschreven. De Raad en de Commissie voeren met Vietnam een regelmatige dialoog over de mensenrechten. Deze vindt tweemaal per jaar plaats. De laatste bijeenkomst, die op 10 juni 2008 in Hanoi werd gehouden, stelde ons in de gelegenheid om enerzijds de algemene mensenrechtensituatie in Vietnam en in het bijzonder de vrije meningsuiting, de toestand van de minderheden en ook nog de uitvoering van de doodstraf aan de orde te stellen, en anderzijds een aantal individuele gevallen te bespreken.

Bij deze dialoog kan een aantal selectievere maatregelen ten aanzien van individuele gevallen worden opgeteld, indien arrestaties of veroordelingen ons in strijd lijken te zijn met de openbare vrijheden, de internationale

verplichtingen en, met name, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat Vietnam heeft geratificeerd.

Verder hebben wij, ter gelegenheid van de Europese dag tegen de doodstraf op 10 oktober jongstleden, de Vietnamese autoriteiten opnieuw ons zeer duidelijke standpunt ten aanzien van deze kwestie uitgelegd. Zij leken ontvankelijk te zijn voor onze boodschap en hebben naar voren gebracht dat zij bezig zijn met een hervorming van het strafrecht die het aantal misdrijven waarop de doodstraf staat moet terugbrengen. Dat is wel het minste!

Dames en heren afgevaardigden, u ziet, het onderwerp mensenrechten vormt een belangrijk onderdeel van onze betrekkingen met Vietnam. Het is een gevoelige kwestie. U, mijnheer Cappato, hebt de situatie van de christenen in Centraal Vietnam aangevoerd, een zaak waarvoor wij in het bijzonder gevoelig zijn, en ik dank u dat u deze hebt aangevoerd. Ik wil erop wijzen dat de Europese Unie de enige macht is die op dit gebied zo'n breed en wilskrachtig beleid voert, wat ons nog wel eens op kritiek van onze partner komt te staan. Maar laat ik duidelijk zijn: wij zullen dit beleid vastberaden voortzetten.

Ik kom nu op de toekomstige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, waarover de onderhandelingen gaande zijn. Op dit moment is er in Hanoi een nieuwe sessie aan de gang, die tot 22 oktober duurt. Zoals elke overeenkomst tussen de Europese Unie en een derde land, moet deze overeenkomst een heel belangrijke clausule inzake de mensenrechten omvatten. Deze clausule zal een essentieel deel vormen van de toekomstige overeenkomst, die kan worden opgeschort of zelfs herroepen als een van de partijen deze niet eerbiedigt – ik hecht eraan u dit te zeggen. In het huidige stadium van de onderhandelingen heeft Vietnam het principe van een dergelijke clausule niet ter discussie gesteld. Alweer, dat is wel het minste. Het is een positief signaal van Vietnam en een praktische verplichting ten aanzien van de eerbiediging van de mensenrechten. De Europese Unie zal zodoende de beschikking hebben over een machtig rechtsinstrument waarmee de eerbiediging van de mensenrechten kan worden gewaarborgd zodra de overeenkomst is geratificeerd.

Dames en heren afgevaardigden, beste mijnheer Cappato, wij zijn het met u eens dat de mensenrechtensituatie in Vietnam moet worden verbeterd. Wij menen dat de acties die wij al vele jaren ondernemen daartoe bijdragen, maar afgezien daarvan zal het sluiten van een toekomstige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst ons, in dit geval net zo goed als in andere, in staat stellen de mensenrechtenclausule te gebruiken om het best mogelijke kader te verschaffen voor het behandelen van deze kwestie met Vietnam. Uiteraard zal dit Huis volledig op de hoogte worden gehouden van het verloop van de onderhandelingen die, zo zeg ik nogmaals, gaande zijn.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijn excuses dat ik de vergadering heb verstoord door even naar enkele afgevaardigden te luisteren.

De Voorzitter. – Mevrouw de commissaris, het is niet uw schuld dat er afgevaardigden naar u toekomen en u afleiden met kwesties die niet ter zake doen. Dat getuigt overigens van een gebrek aan solidariteit met de spreker die op dat ogenblik het woord voert. Ik aanvaard uw verontschuldiging en attendeer de leden erop dat zij de fungerend voorzitter van de Raad of de vertegenwoordiger van de Commissie niet mogen afleiden wanneer een van hun collega's aan het woord is. Gaat u alstublieft door.

Benita Ferrero-Waldner, lid van de Commissie. – (FR) Beste collega's van de Raad, beste Voorzitter, en natuurlijk, beste leden van dit Parlement, mijnheer Cappato, de Commissie is zeer ingenomen met de aandacht die het Parlement schenkt aan de onderhandelingen over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Vietnam, en aan de mensenrechtensituatie in dit land.

Ons debat komt op een zeer opportuun tijdstip, aangezien er op dit moment, zoals onze voorzitter heeft gezegd, in Hanoi onderhandelingen over deze overeenkomst plaatsvinden. Ik kan u zeggen dat de mensenrechtensituatie een volstrekt cruciaal punt is voor de Europese Unie in haar betrekkingen met Vietnam. Het is waar dat dit land, ondanks alles, enige vooruitgang boekt op dit gebied. Ik denk bijvoorbeeld aan de recente inspanningen om de reikwijdte van de doodstraf terug te dringen, een wetgevend kader in te stellen dat de voorwaarden voor vrije godsdienstuitoefening vervat, en op een betere aanpak van de kwestie van etnische minderheden die naar Cambodja waren gevlucht en nu naar Vietnam terugkeren.

Niettemin, en daar hebt u gelijk in, zijn er de laatste maanden helaas duidelijk enkele verontrustende ontwikkelingen geweest, vooral op het gebied van vrije meningsuiting en vrije godsdienstuitoefening, wat in het bijzonder blijkt uit het lastig vallen van de katholieke gemeenschap in Hanoi en de veroordeling, vorige week, van journalisten vanwege hun onderzoek naar corruptie.

Zoals ik de Vietnamese vicepremier, de heer Khiem, heb voorgehouden tijdens diens zeer recente bezoek aan Brussel, op 17 september, zou het rampzalig zijn voor de stabiliteit van Vietnam op de lange termijn en voor zijn internationale geloofwaardigheid, als het in autoritaire en repressieve reflexen vervalt door de economische en maatschappelijke problemen die het op dit moment ondervindt.

Vietnam moet zich juist meer dan ooit van mechanismen voorzien waarmee op vreedzame wijze uiting kan worden gegeven aan de sociale spanningen en frustraties die in het land worden gevoeld. Dat is een boodschap die voorzitter Barroso deze week ook zal herhalen, tijdens zijn ontmoeting met premier Dung, in de marge van de ASEM-top in Peking. Het zal de boodschap zijn van de Europese Unie tijdens de volgende dialoogsessie tussen de EU en Vietnam over de mensenrechten, die ook in Hanoi zal plaatsvinden, in december. De ontwerp-partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst die de Europese Unie aan Vietnam heeft voorgelegd, bevestigt en versterkt het belang dat wij aan de mensenrechten hechten in onze betrekkingen met dit land.

Immers, de huidige ontwerpovereenkomst omvat, zoals onze voorzitter heeft gezegd, een essentiële, opschortende clausule over de mensenrechten; consolideert de regelmatige dialoog tussen de Europese unie en Vietnam over de mensenrechten door deze een juridische status te geven, en voorziet in hulp aan Vietnam om een nationaal actieplan op te stellen op het gebied van mensenrechten. Hij bevat een hele reeks gedetailleerde bepalingen over de eerbiediging van het recht op arbeid, behoorlijk bestuur en de stimulering van de rechtstaat. Hij bevat ook een clausule over het Internationaal Strafhof. Zodoende is deze overeenkomst een rechtsinstrument en een hefboom voor politieke actie waaraan wij, meen ik, behoefte hebben om onze inzet op het gebied van mensenrechten en democratisering te verhogen.

Charles Tannock, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik moet helaas zeggen dat ik sceptisch blijf wat betreft de mensenrechtenclausule in de samenwerkingsovereenkomst EU/Vietnam en ik vraag me af of deze clausule het papier wel waard is waarop deze geschreven is.

De nobele bedoelingen die erin beschreven staan, vormen – en dat is begrijpelijk – een afspiegeling van onze gemeenschappelijke Europese waarden, maar volgens mij is het weinig meer dan schone schijn en een begrijpelijke concessie aan de machtige mensenrechtenlobby in de Unie. China is nu de op een na grootste handelspartner van de EU, en desondanks trekt de communistische dictatuur in Peking zich niets aan van onze zorgen over de mensenrechten. Ik vraag me soms zelfs af of het nog wel de moeite waard is om dit vraagstuk aan de orde te stellen.

De politieke onderdrukking en de schendingen van de mensenrechten in China leiden onze aandacht nogal eens af van wat er in het aangrenzende Vietnam gebeurt, waar het er net zo meedogenloos aan toegaat. Democratisch gezinde dissidenten en religieuze minderheden worden gevangen genomen, journalisten wordt door middel van intimidatie het zwijgen opgelegd, en de vrijheden die wij hier in Europa vanzelfsprekend vinden, zoals ongecensureerd internet, bestaan daar gewoonweg niet.

Daarom heb ik vorig jaar samen met de heer Cappato en anderen voorgesteld dat Thich Quang Do in aanmerking zou moeten komen voor de Nobelprijs voor de vrede. Deze moedige boeddhistische monnik heeft vanwege zijn streven naar godsdienstvrijheid en mensenrechten jarenlang intimidaties ondergaan en in de gevangenis gezeten.

De gebeurtenissen in Vietnam geven in een notendop het dilemma weer waarmee de Europese Unie wordt geconfronteerd. Hoe belangrijk moeten mensenrechten zijn in onze handelsrelaties met derde landen wanneer deze formeel worden opgenomen in handelsovereenkomsten en partnerschapsovereenkomsten? En kunnen sterkere economische banden op zich tot positieve ontwikkelingen leiden op het gebied van politieke rechten en mensenrechten en democratische hervormingen?

Dit zijn lastige vragen waarmee de nieuwe handelscommissaris uit Groot-Brittannië, barones Ashton, zich zal moeten bezighouden. Ik ben van mening dat er over onze gemeenschappelijke waarden niet te onderhandelen valt. Daarom dring ik er bij de Commissie en de Raad op aan ofwel eerlijk te zijn en af te zien van alle pretenties door deze mensenrechten- en democratieclausules te schrappen, of derde landen echt rekenschap te laten afleggen voor hun moedwillige schending van waarden die voor ons allemaal heilig zijn. Ik wil heel in het bijzonder hulde brengen aan de heer Cappato en al het fantastische werk dat hij in dit verband heeft verricht.

Barbara Weiler, *namens de PSE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, wij hebben in Europa veel begrip, een grote belangstelling en veel sympathie voor de bevolking van Vietnam. Het afschuwelijke leed en de verwoestingen die de oorlogen en de bezettingen in Vietnam hebben veroorzaakt, niet alleen door toedoen van de Verenigde Staten, maar ook door Europese landen, liggen mijn fractie nog vers in het geheugen.

Vietnam ontwikkelt zich momenteel tot een dynamische en opwindende regio in Zuidoost-Azië. De tien lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten, ASEAN, zijn geen van alle democratieën in de Europese zin van het woord, maar dit is aan het veranderen. Het nieuwe handvest van de ASEAN-landen laat in het bijzonder zien dat schendingen van de mensenrechten niet kunnen worden genegeerd, mijnheer Tannock. Verder blijkt uit de onderhandelingen ten behoeve van dit handvest dat de kwestie van de schending van de mensenrechten zeker op de agenda staat.

Juist nu is de tijd gunstig, omdat de onderhandelingen zijn heropend. Er zijn nieuwe onderhandelingen gaande over de samenwerkingsovereenkomst van 1995. De Europese Unie is inderdaad na China de op één na belangrijkste handelspartner van Vietnam, en juist daarom kunnen we vooruitgang boeken. Partnerschapsovereenkomsten zijn beslist niet zinloos.

De PSE-Fractie verzoekt de Commissie aan te sturen op de waarborging van de persvrijheid, de vrijheid voor minderheden, voor democratische activisten, godsdienstvrijheid en natuurlijk de vrijheid voor VN-waarnemers hun werk te verrichten. Dan zal onze vriendschap met dit prachtige land alleen maar hechter worden.

Athanasios Pafilis, namens de GUE/NGL-Fractie. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, wij begrijpen maar al te goed waarom het imperialisme en zijn vertegenwoordigers, de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika en al degenen die hen steunen, Vietnam niet zullen vergeten. Vietnam is namelijk een symbool voor heel de wereld: het volk van Vietnam overwon het Frans en Amerikaans imperialisme en verwierf zijn onafhankelijkheid.

De vandaag ingediende, geheel identieke resoluties zijn onaanvaardbaar. Daarin wordt Vietnam opgeroepen om zich te voegen naar de aanwijzingen van de Europese Unie. Wat u niet hebt kunnen bereiken met de wapens, probeert u te bereiken met economische chantage. Daarop zijn namelijk de clausules gericht die u hebt ingevoerd om aan te dringen op de zogenaamde eerbiediging van mensenrechten en democratie.

U doet een beroep op de mensenrechten, maar dan moet ik u allen en de heer Cappato toch verzoeken om de volgende vraag te beantwoorden. Er zijn tienduizenden mensen in Vietnam die nog steeds lijden onder de gevolgen van *Agent Orange*, een onmenselijke chemische stof, een biologisch wapen dat de Verenigde Staten van Amerika hebben gebruikt. Er zijn duizenden gevallen van teratogenese, ofwel misvormingen bij foetussen, en sterfgevallen door kanker en hele gebieden zijn veranderd in een woestijn door het gebruik van dit wapen, dat geproduceerd werd door de bekende onderneming Monsanto.

Komen deze mensen, die nu nog steeds lijden onder en sterven aan de gevolgen van deze stof, dan niet in aanmerking voor mensenrechten, voor het hoogste mensenrecht, het recht van leven? Waarom geeft u geen steun aan de Vietnamese regering en de slachtoffers die schadevergoeding eisen en behandeld willen worden voor de gevolgen van deze verboden biochemische oorlog? Waarom geeft u wel steun aan wat volgens u mensenrechten zijn, namelijk de teruggave van de bezittingen van de kerk, die bezittingen van het volk zijn?

Daarom is het invoeren van de mensenrechten schijnheilig. Alleen het volk van Vietnam is bevoegd om zijn problemen op te lossen, en niet degenen die, als puntje bij paaltje komt, zich zouden moeten verontschuldigen voor de één miljoen mensen die tijdens de door hen ontketende oorlog werden vermoord. Er is behoefte aan een gelijkwaardige economische samenwerking, aan een samenwerking waar beide partijen van profiteren en waarin geen sprake is van politieke en economische chantage.

VOORZITTER: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Ondervoorzitter

Jim Allister (NI). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, in weerwil van de verklaringen van de Vietnamese regering in het verleden dat zij de godsdienstvrijheid zou garanderen, en ondanks alle inspanningen van de laatste spreker om het regime in Vietnam te vergoelijken, ziet de werkelijkheid er geheel anders uit, met name voor geïsoleerde groepen christenen. Confiscatie van kerkelijke eigendommen is aan de orde van de dag en met name degenen die verbonden zijn aan niet-geregistreerde evangelische huiskerken vormen het doelwit van vervolging door de overheid. Nog maar een paar maanden geleden is een jonge man van een stam die weigerde afstand te doen van zijn christelijk geloof aan verwondingen overleden die hij tijdens de officiële ondervraging had opgelopen; honderden zitten vanwege hun geloof in de gevangenis waar mishandelingen schering en inslag zijn. Ik heb bewondering voor hun moed, ik veroordeel hun vervolgers, maar bovenal doe ik een beroep op deze EU om niet het verbeteren van de betrekkingen met Vietnam en de handel maar de eis dat de fundamentele mensenrechten van deze zeer gelovige mensen worden geëerbiedigd, prioriteit te geven.

We mogen niet, ter wille van de handel of ander kortetermijngewin, de schandelijke staat van dienst van Hanoi op het gebied van de mensenrechten negeren.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, Vietnam is een land dat zijn deuren steeds meer opent voor de Europese Unie, maar er is één struikelblok, namelijk de mensenrechten en de fundamentele vrijheden. Ik wil in dit verband in het bijzonder de aandacht vestigen op de vrijheid van godsdienst, zoals deze resolutie dat gelukkig ook doet. Christenen in Vietnam worden vervolgd. De bisschop van Augsburg, die zich in het bijzonder om vervolgte christenen bekommert, is hier vandaag om deze kwestie met ons te bespreken. Daarnaast ondervinden boeddhisten en andere religieuze groeperingen tegenwerking bij de beoefening van hun religie en worden ze vervolgd.

We kunnen er duidelijk over zijn dat het onze taak is ernaartoe te werken, dat Vietnam een gelijkwaardige partner wordt, dat het zich opent, en dat het in toenemende mate toenadering tot ons zoekt. Dit mag echter niet ten koste gaan van de fundamentele mensenrechten, maar het moet plaatsvinden op grond van een eerlijk partnerschap, dat gebaseerd is op de fundamentele mensenrechten.

Richard Howitt (PSE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, onze resolutie van vandaag maakt niet alleen onze zorgen kenbaar op het gebied van de vrijheid van meningsuiting, onderdrukking van afwijkende meningen en religieuze discriminatie in Vietnam, maar doet ook een oproep aan de Europese Unie om verantwoording af te leggen over wat er via van onze mensenrechtendialoog wordt bereikt en duidelijke referentiepunten aan te geven voor verbetering, als het gaat om het bereiken van een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Vietnam.

We mogen nooit accepteren dat wanneer een journalist aantoonde dat er een bedrag van 750 000 Amerikaanse dollars is verduisterd binnen het ministerie van Vervoer, welk bedrag gedeeltelijk is gebruikt voor weddenschappen op voetbalwedstrijden van de Engelse Premier League, deze journalist in de gevangenis terecht komt.

We mogen nooit accepteren dat de doodstraf wordt toegepast voor 29 verschillende misdrijven, waarvan geen enkele bij ons als een misdrijf wordt aangemerkt. Executies, zo hebben wij vernomen, vinden plaats om 4 uur 's ochtogens, zonder waarschuwing vooraf, wat betekent dat gevangenen, uit angst dat hun tijd gekomen is, nooit voor zes uur 's ochtogens kunnen slapen.

En evenmin mogen we bedreigingen en intimidatie tegen de katholieke kerk zoals na de vreedzame massaprotesten in Hanoi vorige maand, accepteren. Amnesty International registreerde een geval van een vrouw die de kerk uitkwam en op een bende stuitte die leuzen riep als "Vermoord de aartsbisschop" en "Vermoord de priesters".

Vietnam is sinds 1982 een van de partijen van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Het huidige bewijs toont een duidelijke schending van de artikelen 2 en 18. Bovendien heeft Vietnam in juli ook nog het voorzitterschap van de Veiligheidsraad van de VN op zich genomen. We roepen de Europese onderhandelaars op om de Vietnamese regering duidelijk te maken dat wanneer Vietnam in internationale instellingen het internationaal recht wil naleven, dit recht ook in eigen land moet worden geëerbiedigd.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Ik ben van mening dat het gewelddadige optreden van de Vietnamese staat tegen de katholieken in het land een van de belangrijkste voorbeelden is van de lange lijst met gevallen van schending van de mensenrechten in Vietnam. De regering in Hanoi heeft eenzijdig beslist om de bezittingen van de katholieke kerk onder haar controle te plaatsen, hoewel dit in strijd is met eerdere afspraken. Katholieken die zich verzetten tegen de inbeslagname van de gebouwen van de Apostolische Nuntiatuur in Hanoi worden aangevallen door knokploegen. Het aantal gewetensgevangenen neemt toe. Recentelijk zijn er opnieuw gelovigen aangehouden in het klooster van de Redemptoristen in Thai Ha. De aartsbisschop van Hanoi, Quang Kiêt, staat onder huisarrest en onder permanent toezicht. De man vreest voor zijn leven. Hoewel Vietnam op economisch en sociaal vlak een grotere – zij het nog altijd relatief beperkte – openheid aan den dag legt, worden in dit land de laatste tijd steeds vaker christenen vervolgd. De kwestie van de godsdienstvrijheid in dit land moet in de nieuwe overeenkomst tussen de Europese Unie en Vietnam aan de orde worden gesteld. Indien dit niet gebeurt, zou deze overeenkomst niet ondertekend mogen worden.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Voorzitter, waarde collega's, ik zou de heer Pafilis willen zeggen dat de huidige oorlog in Vietnam een oorlog is van het Vietnamese regime tegen zijn eigen volk, tegen het Vietnamese volk, tegen het Khmer Krom-volk en tegen het Degar-volk.

Er zal een mensenrechtenclausule worden opgenomen in het nieuwe akkoord. Dat is goed, maar ook het bestaande akkoord bevat al een dergelijke clausule. Het lukt ons alleen niet ervoor te zorgen dat die wordt nageleefd. Ons dringende verzoek is dan ook dat wij, voordat er een nieuw akkoord ondertekend wordt, eerst bepaalde toezeggingen krijgen over fundamentele aspecten inzake stelselmatige mensenrechtenschendingen: toegang tot de centrale hooglanden van Vietnam, vrijlating van politieke gevangenen, erkenning van de Boeddhistische Kerk en de bezittingen van de katholieken. Want als wij geen toezeggingen krijgen voordat het akkoord wordt ondertekend, zal het achteraf onmogelijk zijn om naleving van het Europese en internationale recht te verlangen.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren afgevaardigden, er spelen hier twee dingen die we mijns inziens niet door elkaar moeten halen: enerzijds het weten wat het betekent om slachtoffer te zijn geweest van het imperialisme, en anderzijds het weten, vandaag de dag, wat respect voor mensenrechten inhoudt. Ikzelf zou slachtoffers van biochemische wapens en slachtoffers van schendingen van godsdienstvrijheid niet met elkaar vergelijken. Dit alles vormt een enkel, volstrekt ondeelbaar geheel.

Om antwoord te geven op de heer Tannock, maar ook een beetje op de heer Cappato: de waarde van de opschortende clausule over de mensenrechten moet niet worden onderschat. Er hoeft slechts te worden stilgestaan bij de moeite die het kost om andere overeenkomsten te sluiten, na vaak bijna twintig jaar onderhandelen, met andere groepen staten – ik denk aan de Golfstaten. Er hoeft ook slechts te worden stilgestaan bij wat deze clausule teweeg heeft gebracht bij sommige ACS-landen in het kader van de Cotonou-overeenkomst. Daaruit blijkt dat de Europese Unie serieus wordt genomen in haar wens om de mensenrechten in deze overeenkomsten te bevorderen.

Wat betreft de aanvullende concessies waar de heer Cappato om heeft gevraagd, juist de door de Commissie gevoerde onderhandelingen moeten het mogelijk maken te zien – en mevrouw de commissaris heeft sterk de nadruk gelegd op dit punt – of de Vietnamese autoriteiten op dit gebied vooruitgang hebben geboekt. Deze vooruitgang zal in zijn totaliteit worden beoordeeld. Nogmaals, ik meen dat het door dialoog is dat wij vooruitgang zullen boeken in de betrekkingen tussen deze landen en de Europese Unie. Het is met een dergelijke overeenkomst en een dergelijke clausule dat de Unie het beste de waarden kan bevorderen die u en ons, mijnheer Cappato, en anderen in deze banken, evident dierbaar zijn.

Benita Ferrero-Waldner, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het is heel duidelijk dat we allemaal de kwestie van de mensenrechten wanneer en waar dat mogelijk is aan de orde willen stellen. Zoals ik al zei, heb ik dat een paar weken geleden nog gedaan, en ook toen ik twee jaar geleden in Vietnam was. Ik weet nog dat ik toen eveneens een paar gevangenen vrij heb weten te krijgen, dus er is inderdaad een mogelijkheid. Wij geven hun ook lijsten met namen en zeggen dan waar iets aan gedaan moet worden.

Ik denk dat dit daarom een belangrijk debat was, want we zijn hierin tot nieuwe inzichten gekomen over de specifieke kwestie van de religieuze gemeenschappen en, in dit specifieke geval, de christenen en katholieken. We moeten heel duidelijk de nadruk leggen op deze kwesties, maar tegelijkertijd wil ik ook zeggen dat we weten dat Vietnam zich nu ook in een moeilijke economische en sociale situatie bevindt. Dat betekent dat als Vietnam niet voorzichtig is, buitenlandse investeringen, met name uit de Europese landen, zullen uitblijven. Dit biedt ons, naast alleen de dialoog, nog een goed instrument dat we kunnen inzetten.

We zullen bijvoorbeeld zeker om een gebaar van clementie vragen van de kant van de Vietnamese autoriteiten ten behoeve van de twee journalisten die onlangs in Hanoi in hechtenis zijn genomen en zijn veroordeeld omdat zij gebruik hebben gemaakt van hun vrijheid van meningsuiting. Dat is iets waar we zeker ook op terug zullen komen.

Ten slotte wil ik nog zeggen dat Vietnam volgende keer in Genève aan een periodieke, algehele beoordeling zal worden onderworpen op het gebied van de mensenrechtensituatie; dat zal dan ook weer een uitstekende gelegenheid zijn om heel duidelijk deze vragen aan de orde te stellen en te zien wat er tot dan toe gedaan is.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Er zijn vier ontwerp-resoluties⁽²⁾ ingediend, overeenkomstig artikel 108, lid 5, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

(2) Zie notulen.

De stemming vindt woensdag plaats.

14. Vragenuur (vragen aan de Raad)

De Voorzitter. – Aan de orde is het vragenuur (B6-0475/2008).

Wij behandelen een reeks vragen aan de Raad.

Ik moet u tot mijn spijt meedelen dat we krap in de tijd zitten, maar ik ben voornemens de vergadering zoals gepland om 19.00 te onderbreken. De heer Jouyet is hier de hele middag aanwezig geweest, evenals mevrouw Ferrero-Waldner.

Vraag nr. 1 van **Claude Moraes** (H-0703/08)

Betreft: Stand van zaken in verband met de "blauwe kaart"

Welke vooruitgang kan de Raad thans, halverwege het Franse voorzitterschap, melden in verband met de "blauwe kaart" en de daarmee verband houdende prioriteiten migratie van hooggeschoolden en circulaire migratie?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Moraes zeggen dat het voorstel voor een richtlijn betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan, het voorstel voor een zogeheten "blauwe kaart", in oktober 2007 door de Commissie is voorgelegd aan de Raad, zoals hem overigens bekend is.

Met dit voorstel wordt beoogd hooggekwalificeerde onderdanen van landen buiten de Unie ertoe aan te sporen zich in de EU te vestigen. Het bevat gemeenschappelijke regels voor hun toelating, waarborgt gelijke behandeling met onderdanen van EU-lidstaten op diverse terreinen en burgers met een blauwe kaart krijgen met het voorstel de mogelijkheid zich binnen de Unie vrij te bewegen. Op die manier wordt de aantrekkelijkheid van de Unie vergroot.

Zoals u weet, vormt dit voorstel een van de prioriteiten van het Franse voorzitterschap in het kader van het pact inzake immigratie en asiel. Op 25 september heeft de Raad dit initiatief gesteund en is een door het voorzitterschap voorgelegd compromis bereikt waarin enerzijds de definities van hoge beroepskwalificatie en diploma voor hoger onderwijs en anderzijds de relatie met het nationale recht zijn vastgelegd, alsmede het minimumsalaris waarvoor een vrijstelling geldt wanneer er speciale behoeften zijn voor een bepaalde beroepscategorie.

De Raad heeft het Comité van Permanente Vertegenwoordigers opgedragen de behandeling van de tekst af te ronden om snel tot een voorstel te komen. De uiteindelijke goedkeuring kan plaatsvinden na de goedkeuring van uw advies over dit voorstel. Ik ga ervan uit dat dit tijdens de zitting van november kan gebeuren.

Claude Moraes (PSE). – (EN) Dank u voor dit uitvoerige antwoord. De 'blauwe kaart' zou een grote prestatie zijn wanneer ze allesomvattend, eerlijk en evenwichtig zou zijn. In dit opzicht wil ik de Raad vragen hoe braindrain kan worden vermeden, hoe we kunnen voorkomen dat niet alleen in het geval van ontwikkelingslanden, maar ook in het geval van opkomende economieën de beste arbeiders als krenten uit de pap worden geplukt? Worden er afspraken gemaakt tussen EU-regeringen, de Commissie en de regeringen van de betrokken landen – in het bijzonder de ministeries van Arbeid van die landen – om ervoor te zorgen dat we weliswaar de beste arbeiders krijgen en om de beste mensen concurreren, maar dat we die economieën in opkomst en in ontwikkeling niet beroven van het beste deel van hun arbeidsbevolking? Zijn er verder afspraken om dit probleem voortdurend in het oog te houden en de keuzevrijheid in stand te houden, maar tegelijkertijd te zorgen voor een goede ontwikkeling van de 'blauwe kaart', omdat deze voor de EU zeer positief kan uitpakken?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Ik wil slechts op één concreet punt ingaan. In het verleden hadden we telkens weer het probleem dat wij enerzijds vanuit Europees oogpunt behoefte hadden aan migratie van geschoolde arbeidskrachten, en wij anderzijds op dit punt telkens zeer restrictief waren.

Bestaat er een serieuze vergelijking tussen de aantrekkingskracht van de Amerikaanse greencard en vergelijkbare systemen en de plannen die wij in Europa willen doorvoeren?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat we juist een oplossing proberen te zoeken voor het feit dat Europa nog steeds migranten nodig heeft. Het staat buiten

kijf dat de bevolkingssamenstelling zich onevenwichtig zal ontwikkelen en dat Europa in vergelijking met andere regio's in de wereld aan aantrekkelijkheid zal inboeten. Daarom moeten we een open beleid blijven voeren, niet alleen binnen de Unie maar ook ten opzichte van opkomende landen, en we moeten tegen deze achtergrond over een juridisch kader beschikken dat verband houdt met economische migratie en evenwichtige overeenkomsten afsluiten met de landen van herkomst. Het gaat om een combinatie van onze opvangcapaciteit en het voorkómen van een hersenvlucht voor deze landen.

In het pact inzake immigratie en asiel dat door de zevenentwintig lidstaten is aanvaard, zijn deze nieuwe verschijnselen van economische migratie meegenomen en wordt er een kader voor geboden, wat in mijn ogen een van de meest vernieuwende aspecten van het pact vormt. Als antwoord op uw vraag, mijnheer, trachten wij de intelligente en doeltreffende aanpak van de Verenigde Staten op dit terrein inderdaad enigszins te volgen.

De Voorzitter. – Vraag nr. 2 van **Liam Aylward** (H-0705/08)

Betreft: Gevolgen van de op risico gebaseerde benadering voor voedselprijzen en resistentie

Wat zijn volgens de Raad, uitgaande van de veronderstelling dat de op risico gebaseerde benadering het aantal bestrijdingsmiddelen op de markt zal beperken, de gevolgen voor de resistentie en de daarmee samenhangende toekomstige productie in de EU, de gevolgen voor de voedselprijzen/gegarandeerde voedselvoorziening en de gevolgen voor de ontwikkelingslanden (sommige deskundigen zijn van mening dat de EU meer voedsel uit de ontwikkelingslanden zal betrekken, waardoor de prijzen daar stijgen met alle gevolgen van dien voor mensen die aan de rand van de armoede leven)?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Wat gewasbeschermingsmiddelen betreft, ligt er op dit moment een pesticidenpakket bij de Raad waarmee herziening wordt beoogd van de verordening voor het in de handel brengen van deze middelen en van de richtlijn inzake het duurzame gebruik ervan.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen moet samengaan met milieubescherming en bescherming van de volksgezondheid en de gevolgen van het pakket voor de weerstand van schadelijke organismen moet uiteraard worden meegewogen. Op grond hiervan heeft de Raad op 15 september een gemeenschappelijk standpunt ingenomen.

In dit standpunt is vastgelegd dat de gevaren en risico's voor de gezondheid van mens, dier en milieu moeten worden onderzocht voordat de in bestrijdingsmiddelen gebruikte werkzame stoffen worden goedgekeurd.

Dit is van levensbelang. Ook hier staat bescherming van de burger centraal, omdat er gevaarlijke stoffen bestaan die bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, wijzigingen in het DNA teweeg kunnen brengen, gevaarlijk kunnen zijn voor de voortplanting of de hormoonwerking kunnen verstoren. Deze stoffen mogen dan ook niet worden gebruikt. De gevolgen voor de landbouwproductie worden eveneens door de Raad in aanmerking genomen, want de Raad is vastbesloten ervoor te zorgen dat de nieuwe wetgeving niet negatief uitpakt voor de kosten of de beschikbaarheid van levensmiddelen in Europa of andere werelddelen.

De herziening van de wetgeving inzake bestrijdingsmiddelen en gewasbescherming moet er juist voor zorgen dat het vrije verkeer van producten wordt versterkt door wederzijdse erkenning van productvergunningen in eenzelfde zone en rationalisering van de goedkeuringsprocedures voor werkzame stoffen op Europees niveau. Hiermee moet de Europese landbouw worden gemoderniseerd en moeten onze consumenten en burgers beter worden beschermd.

Liam Aylward (UEN). – (EN) Ik kan de minister verzekeren dat we allemaal oog hebben voor de volksgezondheid en het milieu, maar kan de Raad zich vinden in de oproep aan de Europese Commissie om te onderzoeken welke effecten deze wetgeving op de voedselproductie en voedselvoorziening in de afzonderlijke lidstaten heeft? Het feit dat de Commissie dat tot dusver niet heeft gedaan, is volstrekt onaanvaardbaar.

Denkt de Raad ook niet dat we zonder behoorlijke actuele informatie geen geïnformeerde keuzes en beslissingen kunnen maken resp. nemen?

Jim Allister (NI). – (EN) Aansluitend op de laatste vraag, waarom is de Raad bang voor een gedegen effectbeoordeling, zodat we weten welke effecten uw voorstellen werkelijk op de voedselproductie in Europa hebben? Deze hebben zowel gevolgen voor producenten als consumenten. Producenten en consumenten hebben veel te verliezen wanneer bestrijdingsmiddelen, die momenteel onmisbaar zijn voor gewasproductie, van de markt worden gehaald zonder dat een substituuut beschikbaar is. Wat moeten bijvoorbeeld de

aardappeltelers in het natte klimaat van Noord-Europa doen wanneer ze geen substituuat hebben voor het bestrijden van de aardappelziekte? Moeten we dan maar zeggen, "jammer, maar het is niet anders"? Moeten we de consument dan zeggen, "laten we maar uit landen importeren waar bestrijdingsmiddelen onbeperkt kunnen worden gebruikt"? Echt, is het niet tijd hier nog eens over na te denken en eerst een gedegen effectbeoordeling uit te voeren?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Ik sta achter de laatste twee opmerkingen over de noodzaak van een effectbeoordeling. Je zou zeggen dat er vanuit het gezichtspunt van de Commissie en de Raad veel te winnen is wanneer je over informatie beschikt die leidt tot een gunstige effectbeoordeling. Ik weet dat de aardappelziekte in Ierland inmiddels een overbekend verhaal is, maar het is een zeer significant probleem waaraan u volgens mij niet voorbij kunt gaan. Niet alleen vanwege de belangen van de producent, maar ook omdat dit gevolgen heeft voor de prijzen en de beschikbaarheid. Nog afgezien van het feit dat we een product gaan importeren dat is geproduceerd met gebruikmaking van chemische stoffen die in Europa zelf worden verboden.

Lijkt u dat zinnig? Mij niet.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Ik dank de heren Aylward en Allister en mevrouw McGuinness voor hun vragen. Wij streven ernaar vóór het einde van het jaar in tweede lezing tot overeenstemming te komen over dit gevoelige onderwerp en tijdens de zitting van december een formele goedkeuring van het Europees Parlement te krijgen. Er zal een dialoog plaatsvinden tussen de Commissie, de Raad en het Parlement om de verschillende standpunten bijeen te brengen en in dat verband lijkt het me inderdaad logisch dat er effectbeoordelingen worden uitgevoerd om te onderzoeken welke gevolgen deze regelgeving heeft, zowel voor de productiewijzen als voor de consumentenbescherming. Ik twijfel er niet aan dat de gevolgen van deze richtlijnen hiermee beter in kaart kunnen worden gebracht.

De Voorzitter. - Vraag nr. 3 van **Seán Ó Neachtain** (H-0707/08)

Betreft: Toegang tot O&O-financiering van de EU

Welke initiatieven ontplooit de Raad om erop toe te zien dat Europese bedrijven precies weten hoe zij voor subsidies van communautaire O&O-programma's in aanmerking kunnen komen? Tussen 2007 en 2013 wordt in het kader van deze programma's namelijk meer dan 55 miljard euro aan ondernemingen in de EU ter beschikking gesteld.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mijnheer de Voorzitter, als antwoord op de vraag van de heer Ó Neachtain kan ik medelen dat de Raad sinds de goedkeuring van het eerste kaderprogramma voor onderzoek een aantal maatregelen heeft getroffen waarmee informatie toegankelijker is geworden voor bedrijven. Met deze maatregelen weten bedrijven precies hoe zij financiering kunnen ontvangen in het kader van Europese kaderprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling.

Zo is er de website Cordis, een elektronisch instrument waarmee voorstellen voor Europese projecten voor onderzoek en technologische ontwikkeling kunnen worden ingediend. Deze site biedt bedrijven toegang tot alle noodzakelijke informatie over Europese programma's en over de voornaamste nationale en regionale actoren in de verschillende lidstaten. De site bevat tevens een praktische gids over financiering voor onderzoek en innovatie.

Er is ook een netwerk van nationale contactpersonen waarmee informatie beter toegankelijk wordt gemaakt voor bedrijven. Dit informatienetwerk wordt gesteund in het kader van het zevende programma voor onderzoek en ontwikkeling en in het kader van het kaderprogramma inzake concurrentievermogen en innovatie. Met dit netwerk moet informatie eenvoudiger beschikbaar zijn en op maat en decentraal worden verstrekt door verschillende instellingen, zoals nationale ministeries, universiteiten, onderzoekscentra en ook consultancybureaus, met elkaar in contact te brengen.

Tot slot hebben wij richtsnoeren gepubliceerd voor het gebruik van middelen uit het zevende kaderprogramma voor onderzoek en voor het gebruik van de structuurfondsen op het gebied van onderzoek. Deze richtsnoeren bevatten tevens essentiële informatie voor bedrijven en wij weten ook dat deze waaier aan informatiebronnen van doorslaggevend belang is voor het concurrentievermogen van onze ondernemingen in het licht van de instrumenten die de Europese Unie ten uitvoer legt.

Seán Ó Neachtain (UEN). - (GA) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik zou de Raad echter willen vragen om aan te geven hoe de aanvragen in het kader van het

ontwikkelingsprogramma effectiever kunnen worden afgehandeld en hoe de Raad ervoor denkt te zorgen dat we sneller antwoord krijgen. Welke aanpak is in uw ogen de juiste om dit te verwezenlijken?

Teresa Riera Madurell (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, zowel in het zevende kaderprogramma als in het kaderprogramma inzake concurrentievermogen en innovatie stelden we ons onder meer als doel de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen te stimuleren.

Zou de Raad ons, nu er twee jaar voorbij zijn sinds de goedkeuring van deze programma's, kunnen zeggen of de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen in de lidstaten is verbeterd ten opzichte van bijvoorbeeld eerdere kaderprogramma's?

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Kan de Raad bevestigen dat het de bedoeling was om onder het zevende kaderprogramma de hele aanvraagprocedure veel gebruikersvriendelijker te maken, dat dat metterdaad is gebeurd, en dat de procedure nu ook transparant is, zodat ondernemingen over het algemeen weten hoe ze financiële middelen kunnen krijgen en hoe ze moeten reageren op oproepen tot het indienen van subsidieaanvragen uit hoofde van het zevende kaderprogramma?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Ik zal de heer Ó Neachtain eerlijk zeggen dat deze kwestie, hoe belangrijk ook, waarschijnlijk niet tijdens de Europese Raad van december aan bod zal komen omdat er al veel andere punten op de agenda staan. Dit moet aan de orde komen in het kader van de Raad "Onderzoek" en de Raad "Concurrentievermogen". Ik ben van oordeel dat er al veel is gedaan ter verbetering van het informatiesysteem.

Als antwoord op de vraag van mevrouw Riera denk ik dat er nog veel werk te verzetten is. Morgen zullen de Commissie, de Raad en het Parlement tot een politiek akkoord over de mededeling komen, zodat de Europese maatregelen ook hier bekender worden.

Dat is een belangrijke stap, maar zoals mevrouw Doyle en mevrouw Riera terecht stellen, is het vooral van belang dat er steeds meer plaatsen komen waar praktische informatie beschikbaar is. Ik denk dat dit Parlement een uiterst belangrijke rol te vervullen heeft om erop toe te zien dat deze informatiepunten verder worden ontwikkeld, zodat belangstellenden bijvoorbeeld weten tot welke instantie zij zich kunnen richten en welke procedure daarbij moet worden gevolgd.

De Voorzitter. - Vraag nr. 4 van **Brian Crowley** (H-0709/08)

Betreft: Noodhulp bij natuurrampen

Welke voorstellen heeft het Voorzitterschap van de Raad gedaan tot uitbreiding en verbetering van de noodhulp die in de EU verleend wordt bij natuurrampen, zoals overstromingen, branden en dergelijke?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Om in te gaan op wat de heer Crowley zei, er hebben zich in Europa de afgelopen jaren steeds meer rampen en grote crises voorgedaan. Uit de bosbranden en overstromingen waardoor diverse Europese landen onlangs zijn getroffen, is gebleken dat de doeltreffendheid en het reactievermogen van de Unie in noodsituaties absoluut moeten worden verbeterd. Ook hierbij moeten solidariteit en bescherming van de burgers voor ogen worden gehouden. We moeten solidair zijn, met één stem spreken en in de bres springen voor burgers binnen de Unie en daarbuiten. Daarom heeft het voorzitterschap versterking van het reactievermogen van de Unie bij rampen en crises als een van zijn prioriteiten aangemerkt.

Met bestaande communautaire middelen, in het bijzonder het communautair mechanisme voor civiele bescherming, moeten we vooruitgang boeken in de verschillende reactiefases bij rampen. Ten eerste gaat het om preventie, onderzoek en informatie. Wij moeten de ontwikkeling van systemen van vroegtijdige waarschuwing versnellen. Ten tweede moeten we ervoor zorgen dat we op crises zijn voorbereid: de capaciteiten voor crisisbeheer en het reactievermogen in geval van een crisis moeten worden versterkt. Daarnaast dient de coördinatie van de betrokken instanties op Europees en internationaal niveau te worden verbeterd. Hiermee willen wij de Europese capaciteiten voor humanitaire hulp en civiele bescherming vergroten en het communautair mechanisme voor civiele bescherming verbeteren door middel van een beter functionerend centrum.

Er zijn binnen de Raad dus verschillende bevoegde werkgroepen die zich over deze onderwerpen buigen. De Raad zal deze werkzaamheden vóór het einde van het jaar bekendmaken. Ter informatie meld ik u dat het voorzitterschap op 4 en 6 november aanstaande een grote oefening voor civiele bescherming organiseert

waarbij alle directeuren-generaal voor civiele bescherming uit de lidstaten betrokken zijn. Zo kunnen we ter plekke bekijken welke verbeteringen op dit belangrijke terrein nodig zijn.

Brian Crowley (UEN). - (EN) Coördinatie is uiteraard het belangrijkste aspect, zoals we vorig jaar bij de bosbranden in Griekenland hebben gezien, die oversloegen naar Italië en delen van Slovenië, of bij de overstromingen van de Donau, waardoor niet alleen Oostenrijk maar ook andere Donaustaten werden getroffen.

Is er een voorstel voor de oprichting van een permanente coördinatie-eenheid die dergelijke grensoverschrijdende natuurrampen, waarvan de gevolgen in de hele Unie merkbaar zijn, vanuit een centraal punt helpt coördineren?

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, de coördinatie van hulpmaatregelen is een ding. Iets anders is of het voor de Europese burgers duidelijk blijft dat het hierbij gaat om inspanningen van de Europese Unie, niet alleen van de lidstaten – dat Europa zich daadwerkelijk inzet voor de mensen ter plaatse.

Jim Allister (NI). - (EN) Mijnheer de minister, ik wil uw aandacht vestigen op het drempelbedrag dat voor het Solidariteitsfonds van de EU geldt. Als ik het goed begrijp is die drempel zowel voor kleine als grote landen en regio's vastgesteld op zo'n drie miljard euro. Bijgevolg kunnen zich gevallen voordoen zoals deze zomer in Noord-Ierland, waar sprake was van zeer uitgebreide schade door overstromingen, maar omdat de schade onder de vastgestelde drempel bleef en zich niet uitstreckte tot de rest van het Verenigd Koninkrijk, maar beperkt bleef tot die specifieke regio, kon men geen beroep doen op het Solidariteitsfonds. Is dat eerlijk? Moet daar niet naar gekeken worden, en zou u niet ook moeten kijken naar de idiote hoepels waar met name landbouwproducenten doorheen moeten springen om hulp te krijgen uit dit fonds?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Allereerst denk ik als antwoord op de vraag van de heer Crowley inderdaad dat het voorzitterschap daadwerkelijk de ambitie heeft om een coördinatiecentrum in het leven te roepen dat zo operationeel mogelijk is. Dat is onze wens. Het probleem is dat daarbij een evenwicht moet worden gevonden tussen enerzijds de lidstaten die meer coördinatie willen, wat ook geldt voor het voorzitterschap, en anderzijds de lidstaten die op dit terrein meer belang hechten aan subsidiariteit. Maar het voorzitterschap zal zich binnen de Raad heel duidelijk inzetten voor versterkte en – als antwoord op de vraag van de heer Rack – ook meer zichtbare coördinatie, omdat de Unie zichtbaar moet zijn, zoals de heer Rack terecht stelt.

Als antwoord op de vraag van de heer Allister over het Europese Solidariteitsfonds heb ik er kennis van genomen dat wij met betrekking tot een aantal natuurrampen aandacht moeten besteden aan Noord-Ierland. Ik ben niet op de hoogte van enige discriminatie ten aanzien daarvan, maar ik zal er met de diensten van de Raad op toezien dat het Solidariteitsfonds naar gelang van de regio's zo snel en gelijkmatig mogelijk wordt ingezet, zowel op Europees als op nationaal niveau.

De Voorzitter. – Vraag nr. 5 van **Eoin Ryan** (H-0711/08)

Betreft: Veilige voedselvoorziening in een ongelijk partnerschap

De EU heeft de toezegging gedaan voort te gaan met initiatieven om de veiligheid van de voedselvoorziening in de derde wereld te garanderen. Hoe reageert de Raad op beschuldigingen dat de EU daarentegen een ongelijk partnerschap exploiteert, doordat zij enerzijds handelsovereenkomsten sluit die - in de woorden van de Economische Commissie van de VN voor Afrika - "onvoldoende inclusief" en "onvoldoende transparant" zijn en die de EU in staat stellen om te profiteren van het gebrekkige vermogen van Afrikaanse landen om om te gaan met juridische complexiteiten, en anderzijds de veiligheid van de voedselvoorziening in Europa garandeert met overeenkomsten die ondermeer ten koste gaan van de visserijsector van de Afrikaanse landen?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) In antwoord op de vraag van de heer Ryan vormt de Overeenkomst van Cotonou van 23 juni 2000 zoals u weet een nieuw samenwerkingsverband tussen de Europese Unie en de 78 ACP-landen. Deze nieuwe overeenkomsten moeten de weg vrijmaken voor een globale benadering van de relatie tussen de Europese Unie en deze landen. Het is tegelijkertijd een commerciële benadering ten aanzien van goederen en diensten, met begeleidende maatregelen en maatregelen ter bevordering van regionale integratie. Bovendien sluiten deze commerciële maatregelen aan op de regels van de Wereldhandelsorganisatie. Eind 2007 zijn tussentijdse overeenkomsten getekend waarmee het risico van

verstoorde handelsbetrekkingen uit de weg is geruimd, zoals de Raad in zijn conclusies van mei 2008 heeft benadrukt. Deze kwestie legde veel gewicht in de schaal.

Maar het is duidelijk dat het onderhandelingsproces voor volledige regionale economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) de grootste voorrang van de Raad geniet. Deze heeft trouwens een nieuwe reeks conclusies over de economische partnerschapsovereenkomsten aangenomen, de vierde sinds 2006, waarin wordt benadrukt dat deze met de WTO-regels strokende overeenkomsten tot doel hadden de ontwikkeling te ondersteunen. Binnen de Raad bestaat dus nog steeds een gemeenschappelijk standpunt over deze belangrijke kwestie evenals een gezamenlijke wil om te komen tot volledige regionale economische partnerschapsovereenkomsten die een duurzame economische ontwikkeling voor de ACP-landen met zich meebrengen.

De voedselveiligheid staat centraal in de gedachtewisseling tussen de partijen op basis van informatie van de commissie die belast is met de onderhandelingen. Op regionaal niveau wordt regelmatig vooruitgang geboekt en wij blijven ernaar streven om deze volledige regionale overeenkomsten zo snel mogelijk af te sluiten.

Ten aanzien van de partnerschapsovereenkomsten in de visserijsector wil ik erop wijzen dat de Gemeenschap naar aanleiding van de conclusies van de Raad van juli 2004 een nieuw soort bilaterale overeenkomst heeft ingevoerd. Van belang hierbij is dat ten eerste de vangstmogelijkheden aan schepen van de Gemeenschap moeten worden toegewezen op basis van transparante wetenschappelijke standpunten, naar we mogen hopen. Ten tweede moet een deel van de financiële bijdrage van de Gemeenschap die in de zogenaamde overeenkomsten voor sectorale steun is vastgelegd, worden gebruikt voor de ontwikkeling van de visserijsector van de partnerstaat om te komen tot een verantwoordelijke en duurzame visserij.

Tussentijdse overeenkomsten zijn noodzakelijk, maar wij moeten vooral zo snel mogelijk komen tot volledige economische partnerschapsovereenkomsten. Alle leden van de Raad spannen zich hiervoor in.

Eoin Ryan (UEN). - (EN) Welke transparantiemaatregelen kan de Raad invoeren om niet alleen voor handelstransacties, maar ook voor hulp aan ontwikkelingslanden maximale effectiviteit te verzekeren?

Aangezien we enerzijds de Commissie horen praten over het belang van economische partnerschapsovereenkomsten en anderzijds van de kant van ngo's veel kritiek horen op diezelfde overeenkomsten, is het erg moeilijk om te weten te komen wie het bij het juiste eind heeft en wie werkelijk van deze overeenkomsten profiteert. Maar het is zeker zo dat deze overeenkomsten voortdurend voorwerp zijn van kritiek, onder meer wat betreft hun transparantie, waaraan het zou ontbreken. Wat is uw commentaar hierop?

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Wat de visserijsector van de West-Afrikaanse landen betreft, wil ik het voorzitterschap erop wijzen dat de visserijovereenkomsten met die landen weliswaar bilateraal zijn, maar dat er toch veel meer toezicht door de EU en de Commissie nodig is om te voorkomen dat ernstige armoede en zware schulden een onweerstaanbare druk op die landen uitoefenen om deze overeenkomsten te ondertekenen, die weliswaar lucratief zijn voor die landen, maar vaak leiden tot een niet-duurzame en volstrekt onverantwoorde winning van hulpbronnen. Ik denk dat grote vraagtekens moeten worden geplaatst bij wat Europa hier doet. Ik verzoek het voorzitterschap hierop te reageren.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil dezelfde vraag stellen als mevrouw Doyle, alleen iets anders geformuleerd.

Het beheer van de visgronden langs de Westelijke Sahara is circa twintig jaar geleden aan Marokko overgedragen. Daarbij is geen druk uitgeoefend. De bevissing door de Europese Unie in dat gebied is minimaal geweest, een probleem was echter het wanbeheer van de visgronden.

Mijn vraag is nu welke maatregelen wij kunnen nemen om landen die verantwoordelijk zijn voor de visserij, te helpen bij het waarborgen van een doeltreffende controle. Het is immers niet genoeg om simpelweg geen visserijovereenkomsten te sluiten. Zonder doelmatige controle in de visgebieden zullen er altijd problemen zijn.

Kan de Europese Unie iets doen om die landen te helpen een doelmatige controle uit te oefenen op hun visgronden en te vermijden dat hun visbestanden uitgeput raken, zoals op dit moment gebeurt?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* - (FR) Ik ben van mening dat deze overeenkomsten zo transparant mogelijk moeten zijn. Er is mij nooit een gebrek aan transparantie gemeld. We moeten vooral

voor ogen houden dat wij ons met deze tussentijdse overeenkomsten in een overgangperiode bevinden. Deze overeenkomsten zijn niet helemaal bevredigend, maar in het licht van de WTO-regels kunnen wij niet anders.

Ten tweede, mijnheer de afgevaardigde, stelt u terecht dat er kritiek komt van staten die dit soort overeenkomsten moeten sluiten. De doelmatigheid van ontwikkelingshulp wordt altijd bekritiseerd. Uiteraard werken wij samen met de Commissie voor een grotere transparantie van deze mechanismen voor steun en bijstand.

Ten derde is het doel globale overeenkomsten af te sluiten waarbij alle deelnemende partijen zijn betrokken, alsmede vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld in de partnerlanden.

Ten vierde geef ik mevrouw Doyle gelijk met betrekking tot de visserij langs de kusten van West-Afrika. We moeten uiteraard altijd zorgen voor duurzame ontwikkeling en er moet in het kader van deze bilaterale overeenkomsten geen sprake zijn van extreem hoge druk. Mijnheer de afgevaardigde, zoals u hebt benadrukt, moeten er doeltreffende maatregelen blijven bestaan voor controle van de visbestanden. Dat is niet eenvoudig. Er moet natuurlijk ook rekening worden gehouden met de economische ontwikkeling en deze landen moeten worden geholpen bij hun integratie in de internationale handelszones.

De Voorzitter. – Vraag nr. 6 is niet-ontvankelijk verklaard, aangezien deze vergelijkbaar is met een vraag die tijdens de vergaderperiode van september II is beantwoord.

Vraag nr. 7 van **Manuel Medina Ortega** (H-0719/08)

Betreft: Veiligheid van het luchtvervoer

Tijdens de voorbije maanden is het aantal vliegtuigongelukken in verschillende delen van de wereld toegenomen. Meent de Raad dat de bestaande internationale voorschriften en procedures op het gebied van luchtveiligheid toereikend zijn, of acht zij het nodig nieuwe initiatieven voor te stellen om de veiligheid van de burgers zowel in het intra-Europees vervoer als buiten ons luchtruim te waarborgen?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van de heer Medina Ortega, is het vliegtuig nog steeds een van de veiligste vervoermiddelen. Wel is het zo dat bepaalde ongelukken, in het bijzonder dat van afgelopen zomer in Spanje, ons aan de absoluut dramatische gevolgen van dergelijke ongelukken doen herinneren en ik begrijp dan ook de emotie die iedereen hierbij voelt.

De verbetering van de veiligheid van de passagiers van luchtvervoer staat nog steeds hoog op de agenda van de Raad. Het Parlement en de Raad hebben een verordening aangenomen met een zwarte lijst van risicovolle luchtvaartmaatschappijen. Op grond van deze verordening kan voor vliegtuigen die als onveilig zijn aangemerkt een vliegverbod in de Gemeenschap worden opgelegd. Het is een doelmatig middel om tevens de toepassing van internationale veiligheidsnormen te verbeteren in landen waar de minimale veiligheidsregels volgens de Commissie niet in acht worden genomen. Deze lijst wordt regelmatig bijgewerkt.

Op dit belangrijke terrein van de veiligheid van de luchtvaart is een ander belangrijk aspect de invoering van het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart. Dit agentschap heeft de taak een zo hoog mogelijk niveau van veiligheid en milieubescherming van de burgerluchtvaart te bevorderen. De communautaire instellingen hebben zich eveneens gebogen over gevallen van vliegtuigen die binnen de Gemeenschap door externe (niet-Europese) transporteurs werden geëxploiteerd, en er zijn Europese regels opgesteld ten aanzien van het toekennen van licenties voor personeel, exploitatie en veiligheidsnormen.

Ik sluit me aan bij de stelling van de geachte afgevaardigde dat deze regels moeten worden aangevuld en aangescherpt en dat de Commissie ons voorstellen moet doen, wat naar ik hoop zo spoedig mogelijk zal gebeuren. Deze voorstellen zullen door de Raad en het Parlement worden bestudeerd in het kader van de u bekende regelgevingsprocedure.

Wij moeten eveneens samenwerken met de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie die uiteraard een centrale partner op dit terrein is. Het Franse voorzitterschap wil alle zeilen bijzetten op het gebied van de luchtveiligheid. Zo worden nieuwe voorstellen van de Europese Commissie die in juni zijn aangenomen, nu al behandeld. Met deze voorstellen wordt beoogd communautaire veiligheidsregels in te voeren die betrekking hebben op vliegvelden, het beheer van het luchtverkeer en luchtverkeersdiensten.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Hartelijk dank voor uw uitgebreide antwoord, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad. Het was zeer uitvoerig.

Als aanvulling alleen nog dit: er wordt wel gezegd dat het aantal ongevallen mede is toegenomen doordat de luchtvaartmaatschappijen zich meer dan voorheen richten op onderlinge concurrentie met goedkope vluchten. Voor de consument is het heel prettig dat het vliegen minder kost, maar ik weet niet of de Commissie beschikt over onderzoeken die duiden op een verband tussen goedkope vluchten en een toenemend aantal luchtvaartongevallen.

Robert Evans (PSE). - (EN) Mijn opmerking heeft betrekking op deze hele kwestie van luchtveiligheid. Er zijn een aantal voorvallen gemeld waarbij passagiers, waarvan sommige met de Britse nationaliteit, tijdens de vlucht te veel alcohol hadden gedronken en met hun gedrag andere passagiers en soms het hele toestel in gevaar brachten.

Denkt u dat het mogelijk is om passagiers die alcohol bij zich hebben, de toegang tot vliegtuigen te weigeren?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Ik denk dat alle bronnen van gevaar door de Commissie in het kader van haar voorstellen moeten worden onderzocht. Mocht blijken dat het inderdaad gevaar oplevert, wat mogelijk is, ben ik het ermee eens, en ik geef daarmee antwoord op de laatste vraag van de heer Evans. Er moet in dit verband ook worden gekeken naar het gedrag van passagiers. Dat geeft mij de gelegenheid de heer Ortega te antwoorden, omdat dit soort incidenten zich niet voordoet bij de goedkoopste vluchten, omdat de verkopen waarschijnlijk beperkter zijn.

In antwoord op de vraag van de heer Ortega, er is mij geen direct verband bekend tussen "low-costmaatschappijen", als dat uw vraag is, en het aantal ongelukken. Anderzijds is het waar dat er een verband bestaat tussen ondernemingen die de kosten willen drukken, in het bijzonder die voor het onderhoud, de veiligheid en de levensduur van vliegtuigen, en het aantal ongelukken. En daartegen moeten wij juist optreden. We moeten er middels bestaande commissies en in het bijzonder het Cesar-project voor zorgen dat het functioneren van deze ondernemingen beter wordt gecontroleerd en in het bijzonder de onderhoudswerkzaamheden die in bepaalde gevallen, waarvan u helaas het slachtoffer bent geworden, de oorzaak kunnen zijn van deze rampen. Het onderzoek zal het uitwijzen. Ik ben van mening dat deze kwestie speciale aandacht verdient.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Dank u, maar ik moet u toch interrumpen. We hoeven alleen een garantie – we dwalen enigszins van het onderwerp af en maken misschien misbruik van de mildheid van het voorzitterschap – kunt u alstublieft iets ondernemen zodat we op de luchthaven van Straatsburg kunnen landen en zo naar deze plek te komen? Straatsburg is een mooie stad, maar moeilijk bereikbaar. Dat is de reden waarom we allemaal klagen over de vergaderperiodes hier.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Ik ben blij een antwoord te kunnen geven op de vragen van mevrouw Doyle, die ik zeer waardeer en die mij zeer dierbaar is. En ik zou dus graag willen benadrukken dat wij ons in belangrijke mate inspannen om de verbinding met Straatsburg te verbeteren en dat wij inderdaad vijf lijnen van vliegtuigmaatschappijen subsidiëren. De Franse staat, als ik namens hem mag spreken, geeft meer dan 22 miljoen uit om het functioneren van deze lijnen naar Straatsburg te kunnen waarborgen. Wij hebben eveneens geprobeerd de verbinding tussen Brussel en Straatsburg middels een treinverbinding te vergemakkelijken door om Roissy heen een verbinding tussen de Thalys en de TGV te bewerkstelligen. Er moet ongetwijfeld meer worden gedaan. Wij proberen hieraan verder te werken. Er wordt momenteel overigens onderzocht hoe de bereikbaarheid van deze in uw en mijn ogen prachtige stad kan worden bevorderd.

De Voorzitter. – Vraag nr. 8 van **Robert Evans** (H-0721/08)

Betreft: Elektronische paspoorten

Welke garanties kan de Raad bieden dat het gebruik van elektronische paspoorten in sommige luchthavens, waarbij geen visuele controle meer wordt verricht door bevoegd personeel, niet tot gevolg zal hebben dat de veiligheid vermindert of dat het gemakkelijker wordt om zich voor iemand anders uit te geven?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van de heer Evans, hecht de Raad inderdaad grote waarde aan aanscherping van de controles bij de buitengrenzen van de Europese Unie zoals vanochtend nogmaals is benadrukt

Wij willen Europa niet ombouwen tot vesting, maar wij moeten rekening houden met de uitbreiding van het Schengengebied en met het feit dat het Verdrag van Schengen geheel efficiënt moet functioneren. Wij zijn samen verantwoordelijk voor bestrijding van de grensoverschrijdende misdaad en zodanige maatregelen te nemen dat iedere vorm van illegaliteit wordt ontmoedigd.

De Raad heeft er dus voor gezorgd dat nieuwe technologieën ten aanzien van de bewaking van de buitengrenzen beter worden benut. De Commissie heeft de mededeling "De voorbereiding van de volgende stappen in het grensbeheer in de Europese Unie" opgesteld, een goed voorstel dat wij toejuichen.

Ter geruststelling van de heer Evans: het is tevens van groot belang dat de integriteit en de veiligheid van het Schengengebied niet ter discussie worden gesteld door de versoepeling van de controles aan de grens. De veiligheid aan de grenzen mag door geautomatiseerde identiteitscontrole van reizigers niet in het gedrang komen.

Zoals u weet, zijn in Verordening (EG) nr. 2252/04 garanties vastgelegd. In deze tekst zijn precieze normen opgenomen voor biometrische elementen in paspoorten en reisdocumenten die door de lidstaten worden afgegeven. Door deze maatregelen worden paspoorten veiliger en kan de vervalsing van documenten doelmatig worden bestreden door een betrouwbaarder verband tussen het document en de werkelijke houder. De garanties van deze verordening moeten worden versterkt en wij moeten hiervoor blijven ijveren. Dit is ook de strekking van het pact inzake immigratie en asiel dat tijdens de zitting van vanochtend uitvoerig is uiteengezet door president Sarkozy.

Het is van belang dat wij over een juridisch kader beschikken om te kunnen handelen. Wat met dit pact eveneens van belang is, is dat wij, mijnheer Evans, voortaan de gezamenlijke politieke wilskracht aan de dag leggen om tevens de noodzakelijke veiligheid te waarborgen binnen een grotere ruimte van vrijheid.

Robert Evans (PSE). - (EN) Net zo min als de minister wil ik van Europa een fort maken en net als de minister wil ik verstandige veiligheidscontroles en het gebruik van nieuwe technologieën. Maar ik heb zelf gezien hoe deze elektronische paspoorten worden gebruikt en ik vraag me af of hij me dan kan vertellen waar ik de fout inga. Want wat er feitelijk gebeurt is toch, dat iemand met een elektronisch paspoort naar een machine stapt, dat paspoort door een leesapparaat haalt en vervolgens doorloopt als het paspoort in orde is. Dan gebeurt toch niets anders dan dat er wordt gecontroleerd of de persoon in kwestie in het bezit is van een geldig paspoort?

Wat dat apparaat echter niet doet, is controleren of de betreffende persoon houder is van een paspoort dat op zijn of haar naam is uitgereikt. Dus als u mij uw paspoort zou lenen, minister, weerhoudt niets mij ervan om uw paspoort te gebruiken om door de controle te komen, omdat er niemand is die controleert of ik de persoon op de foto ben. Ik zou ook het paspoort van zo'n gerenommeerd iemand als de heer McMillan-Scott kunnen gebruiken.

Kunt u mij garanderen dat daadwerkelijk wordt gecontroleerd of de houder van een paspoort ook de eigenaar daarvan is en dat iemands identiteit wordt geverifieerd?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Dat is een eenvoudige vraag. Mijnheer Evans, dank u voor deze vraag. Nee, ik vind serieus dat als de identiteitscontrole niet waterdicht is, hetgeen ik zal moeten nagaan, we zullen moeten beschikken over concreet bewijs van de identiteit. Dat is duidelijk. Paspoorten mogen door niemand anders dan de houder worden gebruikt.

Ik zal uw opmerkingen daarom in gedachte houden. Wij zullen uw bevindingen controleren en u kunt erop vertrouwen dat wij in het kader van de maatregelen van de Raad en de werkzaamheden voor tenuitvoerlegging van het pact inzake immigratie en asiel opnieuw zullen onderzoeken of dit punt in het kader van het Schengengebied moet worden verbeterd. Dat is wat er moet gebeuren.

De Voorzitter. - Vraag nr. 9 van **Marian Harkin** (H-0723/08)

Betreft: Vrijwilligerswerk

Zou het Franse Voorzitterschap ermee instemmen om Eurostat te verzoeken om de toepassing van het VN-handboek over non-profitorganisaties in het systeem van nationale rekeningen aan te bevelen? Dit is namelijk een gebied van het statistische systeem dat de Europese burgers rechtstreeks aanbelangt en dat de deelname van burgers aan vrijwilligerswerk erkenning geeft door deze voor het eerst duidelijk zichtbaar te maken in het statistische systeem.

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van mevrouw Harkin zijn er, zoals zij weet, op initiatief van de Europese Commissie discussies gevoerd over de betalingsbalans binnen het Comité voor monetaire, financiële en betalingsbalansstatistiek, dat is Eurostat, naar ik veronderstel. Na afloop van die discussies heeft het comité geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek op academisch niveau moet worden verricht om geharmoniseerde normen voor identificatie van instellingen

zonder winst oogmerk te definiëren, waardoor het mogelijk is op termijn tot betrouwbare vergelijkingen van deze instellingen te komen. Deze vraag met betrekking tot de statistieken is dus belangrijk omdat structuren voor vrijwilligerswerk inderdaad zeer verschillend zijn en er betere kennis nodig is van deze structuren. Wat echter belangrijk is en wat ik het parlementslid wil verzekeren, is dat er bij de Raad veel waarde wordt gehecht aan de ontwikkeling van vrijwilligerswerk. Het is een burgerplicht om de Europese ambitie waar te maken, in het bijzonder voor jongeren. Uit recente studies is bovendien gebleken dat zij niet spontaan de grootste eurofielen zijn, ondanks alle geboden mogelijkheden.

Zo zal de Raadsformatie Onderwijszaken, Jeugd en Cultuur in november een aanbeveling goedkeuren over de mobiliteit van jonge vrijwilligers in Europa om ervoor te zorgen dat vrijwilligerswerk op Europees niveau wordt gestimuleerd en op die manier een concreter beeld van Europa wordt gegeven, in het bijzonder ten opzichte van onze jongere medeburgers.

Marian Harkin (ALDE). - (EN) Laat ik om te beginnen het voorzitterschap bedanken voor zijn reactie en mijn lof uitspreken voor het initiatief inzake mobiliteit. De brief van de Europese Commissie die u in uw antwoord citeert, is echter slechts een afleidingsmanoeuvre, omdat daarin staat dat de nadruk is gelegd op de verscheidenheid aan wettelijke statussen en het ontbreken van geharmoniseerde criteria voor het vaststellen van non-profit-activiteiten in de verschillende landen. Minister, u weet heel goed dat non-profitorganisaties al in 32 landen bestaan, waaronder tot mijn vreugde ook Frankrijk en de Tsjechische Republiek, die vanaf januari het voorzitterschap van de Raad zullen uitoefenen. Ik geloof dus dat de Commissie bezig is met een afleidingsmanoeuvre en opzettelijk treuzelt. Aangezien Frankrijk deze rekeningen zelf wel opstelt, zou ik blij zijn van u te horen dat u op zijn minst aan Eurostat de aanbeveling doet om alle EU-landen aan te bevelen deze rekeningen op te stellen.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Meer dan 100 miljoen Europeanen van verschillende leeftijden en met verschillende geloofsovertuigingen en nationaliteiten verrichten vrijwilligerswerk en het sociale kapitaal dat gevormd wordt door actief vrijwilligerswerk speelt een belangrijke rol in de plaatselijke democratie door middel van een partnerschap op vele niveaus. Ik ben er voorstander van om het jaar 2011 uit te roepen tot Europees jaar van het vrijwilligerswerk. Vind de Raad niet dat we op dit gebied tot 2011 veel meer zouden moeten en kunnen doen dan tot nu toe het geval is?

Paul Rübzig (PPE-DE). - (DE) Ik wil een vraag stellen over de opstelling van deze statistieken. Wij constateren telkens opnieuw dat in statistieken de verschillende landen worden weergegeven, zoals Duitsland, Spanje, Polen, enz., maar nooit of zeer zelden heel Europa, het Europa van alle zevenentwintig lidstaten. Vervolgens worden deze statistieken echter vergeleken met de VS, India of China. Het is van belang dat Europa met alle 27 lidstaten in deze statistieken weergegeven wordt, omdat dat juist voor het vrijwilligerswerk voor ons een belangrijke rol speelt.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Ik zal eerst antwoord geven op de vraag van mevrouw Plešinská, vervolgens zal ik bij mevrouw Harkin en de Heer Rübzig terugkomen. Ik geloof dat het inderdaad belangrijk is vrijwilligerswerk te symboliseren en 2011 uit te roepen tot het Jaar van vrijwilligerswerk. Daarom wil het Franse voorzitterschap hiervoor de voorbereidingen treffen en de mobiliteit van jonge Europeanen daadwerkelijk aanmoedigen om te komen tot de ontwikkeling van Europese vrijwilligersdiensten.

In antwoord op de vraag over de statistieken, zou ik graag willen terugkomen op de discussie die met Mevrouw Doyle is gevoerd. Ik ben er voorstander van dat de kennis over wat Europa doet op verenigings- en liefdadigheidsgebied daadwerkelijk wordt verbeterd zoals de heer Rübzig aangeeft, en dat er tevens meer transparantie komt. Maar we zien ook hoe de humanistische traditie van Europa zich voortzet ten opzichte van andere delen van de wereld, in het bijzonder de Verenigde Staten, maar ook andere werelddelen – ik denk aan wat er in Azië kan bestaan.

Ik ben geen deskundige op dit terrein, maar er moet ook een goed evenwicht worden gevonden tussen statistische verplichtingen en vereenvoudigingen enerzijds en het streven naar vereenvoudiging en lastenverlichting anderzijds voor structuren die soms over weinig middelen beschikken. Ik ben in principe voorstander van een goede statistische kennis en de richting die u aanbeveelt. Ik ben niet voor uniformiteit op dit gebied. Ik ben van mening dat er ook een zekere diversiteit moet worden behouden. Ik zie niet in waarom diversiteit deze goede statistische benadering in de weg zou staan. Het lijkt me echter belangrijk ervoor te zorgen dat deze verplichtingen, waarvan ik het nut inzie en die moeten bestaan, in verhouding staan tot het beoogde doel, door de lasten te vereenvoudigen, met name van structuren die in administratief opzicht over weinig mogelijkheden beschikken.

De Voorzitter. – De vragen nrs. 10 en 11 zijn samengevoegd aangezien ze sterk op elkaar lijken, maar de auteurs zullen beiden de kans krijgen aanvullende vragen aan de minister te stellen.

Vraag nr. 10 van **Avril Doyle** (H-0725/08)

Betreft: EU-beleid over GM-producten

Zijn het Voorzitterschap en de Raad het ermee eens dat de bestaande EU-“tolerance”politiek die een verbod inhoudt op de invoer van niet in de EU goedgekeurde producten - die een toevallige of geringe hoeveelheid GMO's bevatten - de EU-landbouw voor grote problemen stelt omdat zij afhankelijk is van de invoer van graan en veevoer?

Deze producten bevatten vaak GM-variëteiten die eerder zijn goedgekeurd door de EU, maar het kleinste spoortje niet-toegelaten GM kan ervoor zorgen dat de producten worden verboden en vernietigd. Aan dit proces ligt geen wetenschappelijke nauwgezetheid en integriteit ten grondslag.

In een recent rapport van het Gemeenschappelijk Onderzoekscentrum (JRC) van de Commissie staat dat er tot nog toe geen gegevens zijn binnengekomen waaruit blijkt dat GM-voedselproducten die aan het reguleringsproces zijn onderworpen, ook maar enig gevolg voor de gezondheid hebben.

Gezien de conclusie van het JRC-rapport en de achterstand die is opgelopen in het beoordelingsproces van GM-variëteiten: welke actie kan het Voorzitterschap ondernemen om ervoor te zorgen dat de veiligheidsevaluaties van GM-producten in de Europese Unie sneller worden afgewerkt?

Vraag nr. 11 van **Mairead McGuinness** (H-0730/08)

Betreft: Discussies over de strategische aspecten van de GMO's

De lidstaten werden onlangs door de Europese Commissie uitgenodigd om hoog geplaatste ambtenaren te benoemen om deel te nemen aan het debat over de strategische aspecten van de GMO's. De kwesties die in de groep aan de orde zullen worden gesteld, omvatten ondermeer: de werking van de goedkeuringsprocedures; het effect van asynchrone verlening van vergunningen voor GMO's; en een debat met het publiek over de kwestie van de GMO's. De eerste vergadering van de werkgroep op hoog niveau vond plaats op 17 juli; een andere vergadering is voor deze maand gepland.

Kan de Raad informatie verstrekken over de vooruitgang die in de discussies is bereikt en over het tijdstip waarop de werkgroep op hoog niveau zijn verslag zal kunnen uitbrengen?

Kan de Raad mededelen in welke opzichten de doelstellingen en aanbevelingen van deze werkgroep op hoog niveau zouden kunnen verschillen van die van de GMO-werkgroep die door de Raad van ministers voor Milieu is opgericht?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb het geluk dat ik tegelijkertijd antwoord kan geven aan mevrouw Doyle en aan mevrouw McGuinness, wat me verheugt. Het Franse voorzitterschap heeft dus besloten het ingewikkelde en politiek zeer gevoelige debat over ggo's, dat tijdens het Franse voorzitterschap in gang is gezet, voort te zetten om vóór het einde van het jaar tot een conclusie over dit onderwerp te komen.

Mevrouw Doyle, mevrouw McGuinness, gisteren heeft de Milieuraad van gedachten gewisseld over ggo's in vervolg op de informele vergadering van de ministers van milieu die zoals bekend in juli heeft plaatsgevonden in Celle Saint-Cloud. Dit debat zal worden voortgezet zodat de Raad aan het einde van het Franse voorzitterschap in december operationele conclusies zal kunnen voorleggen.

Over welke oriëntaties is er in het huidige stadium gediscussieerd? De eerste beleidslijn omvat aanscherping van de controlemaatregelen en de milieueffectbeoordeling door middel van harmonisering op Europees niveau, en uiteraard zal ik in december hierover verslag uitbrengen.

Tevens moeten wij in het kader van deze gedachtewisselingen rekening houden met de sociaaleconomische criteria bij het beheer van risico's die ggo's met zich meebrengen. We moeten bekijken hoe het functioneren van de wetenschappelijke expertise kan worden verbeterd en geharmoniseerde etiketteringsnormen opstellen en tot slot rekening houden met de kwetsbaarheid van sommige grondgebieden die gevoelig of beschermd zijn.

Zoals u weet heeft voorzitter Barroso een werkgroep op hoog niveau ingesteld die zich hierover gaat buigen en ik denk dat u bij de Commissie kunt nagaan welke vorderingen deze werkgroep heeft gemaakt. Tot dusver

is er nog geen verslag gepubliceerd. De werkgroep buigt zich over het wetgevingskader, kwesties die verband met elkaar houden, tussen de handel en het milieu, over prijsverhogingen van landbouwproducten en de gevolgen daarvan voor ggo's.

Wat bij de Raad naar voren is gekomen, is van belang, zoals ik reeds heb gesteld. Voorts moeten snel nieuwe richtlijnen worden aangenomen voor versterking van de milieueffectbeoordeling, zodat het milieurisico van ggo's op lange termijn wordt meegenomen. Hierop wilde ik wijzen.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Ik dank het voorzitterschap voor zijn antwoord, maar, vooruitlopend op het verslag van de werkgroep op hoog niveau, meen ik toch dat wanneer de Wereldhandelsorganisatie ook maar enige rol van betekenis heeft, hierin op zijn minst een uniforme procedure opgenomen zou moeten zijn voor veiligheidsbeoordeling en vergunningverlening voor mondiaal verhandelde GG-producten. Want we willen toch immers niet beweren dat de Amerikaanse, Australische en Japanse consumenten een groter risico lopen door de veiligheidsbeoordelings- en vergunningprocedures in hun land, die buitengewoon efficiënt zijn? Tot slot, vindt het voorzitterschap ook niet dat er veiligheidsbeoordelings- en vergunningprocedures moeten komen die vakkundig zijn beoordeeld en op wetenschappelijke informatie zijn gebaseerd omdat het anders aan integriteit zou ontbreken en onze wetgeving in diskrediet zou worden gebracht?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - (EN) Ik denk dat mijn vraag er bij het samenvoegen van de twee vragen bij is ingeschoten, omdat ze zeer specifiek is. Om te beginnen ben ik er niet zeker van dat de samenwerking met deze groep op hoog niveau zo goed was. Ik zou graag willen weten welke vooruitgang de groep heeft geboekt en wanneer ze verslag doet, want ik heb het idee dat Europa meer over ggo's praat dan werkelijk actie op dit terrein onderneemt, en actie is zeker nodig. We bevinden ons immers in een situatie waarin een zeer groot land als de Verenigde Staten en andere landen erg blij zijn met de wijze waarop ze ggo's beoordelen, terwijl Europa andere criteria wil. U zegt in uw antwoord dat u het veel "strenger" wil – wat dat ook mag betekenen – waardoor we met hetzelfde probleem blijven zitten.

De Voorzitter. – Het was de Raad die verzocht heeft de vragen samen te voegen.

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik neem de verantwoordelijkheid op mij, ik verzeker u dat u er niets aan kunt doen. Ik neem hiervoor de algehele verantwoordelijkheid op mij en ik bied mevrouw McGuinness mijn verontschuldiging aan.

In antwoord op de vraag van mevrouw Doyle over eventuele beoordeling, in het bijzonder door wetenschappers en deskundigen, is de Raad gestart met een gedachtewisseling met de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid, in het bijzonder over de beoordeling van het milieurisico. Deze discussies hebben een positieve bijdrage geleverd, met name over het thema dat verband houdt met de aanscherping van de milieueffectbeoordeling, over verbetering van het functioneren van de technologische expertise en inachtneming van bepaalde gevoelige gebieden, zoals ik reeds heb gesteld.

Een vakkundige beoordeling door wetenschappers en deskundigen lijkt me een stap in de goede richting. Ik vind dat een gezonde ontwikkeling. Ten aanzien van de bezorgdheid die mevrouw McGuinness heeft geuit, ben ik van mening dat een serieuze beoordeling van het langetermijneffect van ggo's op het milieu onontbeerlijk is. Ik ken de Amerikaanse koers op dit gebied. Wat betreft de Europese bezorgdheid moeten wij eveneens rekening houden met de bezorgdheid op de lange termijn en dus echt zeer strikt zijn bij de uitvoering van de beoordeling.

De Voorzitter. – Vraag nr. 12 van **Jim Higgins** (H-0728/08)

Betreft: De situatie in Zimbabwe

Kan de Raad mededelen of zij haar standpunt ten aanzien van de situatie in Zimbabwe aan een herziening heeft onderworpen, gezien het feit dat op het moment dat ik deze regels schrijf de pogingen van Thabo Mbeki om een door bemiddeling een overeenkomst tussen de partijen tot stand te brengen mislukt zijn, zodat de bevolking van Zimbabwe ontberingen zal blijven lijden, terwijl de Europese Unie langs de kant blijft toekijken op de mislukte onderhandelingen?

Jean-Pierre Jouyet, *fungerend voorzitter van de Raad.* – (FR) Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van de heer Higgins volgen wij de zorgwekkende situatie in Zimbabwe nauwlettend. Wij hebben het geweld begin april al veroordeeld. Wij hebben het verloop van de verkiezingen veroordeeld en ik zal daar nu niet verder op ingaan. De Europese Unie heeft getracht binnen de Veiligheidsraad een zeer strenge resolutie ten aanzien van Zimbabwe aan te nemen.

Sinds de ondertekening op 15 september van het akkoord over een eenheidsregering onder toezicht van de SADC heeft de Europese Unie haar partners benaderd om zo snel mogelijk een geloofwaardige eenheidsregering te vormen waarin gehoor zou worden gegeven aan de wil die het Zimbabweanse volk op 29 maart kenbaar heeft gemaakt.

De onderhandelingen zijn nog altijd gaande, maar nu president Mugabe het plan heeft opgevat om het belangrijkste deel van de portefeuilles voor zijn partij te reserveren, zijn deze bemiddelingspogingen gestrand. Overigens had deze partij de verkiezingen verloren, waarbij in de tweede ronde was gefraudeerd. De Raad heeft aangegeven de situatie op de voet te zullen volgen.

De Raad heeft de bemiddeling van de SADC onder leiding van president Mbeki overigens aangemoedigd, om tot een acceptabeler akkoord te komen waarin de keuze van het Zimbabweanse volk op 29 maart beter tot uitdrukking komt. Als deze inspanningen permanent worden gedwarsboomd, zijn wij bereid om nadere sancties te treffen tegen de Zimbabweanse autoriteiten.

Gezien de uiterst verontrustende humanitaire situatie, willen wij voorkomen dat de bevolking hiervan de dupe wordt. Daarom heeft de Commissie tien miljoen euro extra vrijgemaakt om de situatie van de Zimbabweanse bevolking het hoofd te bieden.

Wat de sociaaleconomische situatie betreft, wijs ik het Parlement erop dat de Unie bereid is om maatregelen ter versterking van de democratie en het economische herstel van dit land te nemen zodra er een geloofwaardige eenheidsregering is.

We blijven dus waakzaam en de Europese Unie blijft op alle fronten actief (politiek, diplomatiek, economisch en humanitair) om recht te doen aan het Zimbabweanse volk.

De Voorzitter. – (EN) Ik heb twee aanvullende vragen naar aanleiding van deze vraag, maar dit wordt de laatste. Ik ben bang dat ik er nu een einde aan moet maken. Ik dank de minister voor zijn zeer uitvoerige antwoorden. Iedereen in de kamer wiens vraag nog niet is beantwoord, krijgt een schriftelijk antwoord.

(Interruptie uit de zaal van Gay Mitchell)

Ik ben me bewust van uw probleem, mijnheer Mitchell. Maar ik houd me aan de tijd. Wanneer anderen dat niet doen, is dat hun probleem. Ik kan voor mezelf antwoorden. Ik zei aan het begin van het vragen uur dat we om 19.00 uur zouden ophouden.

(Interruptie uit de zaal van Gay Mitchell)

Laten we proberen enigszins de orde te bewaren. Ik stel uw bezorgdheid op prijs.

(Interruptie uit de zaal van Gay Mitchell)

Ik neem kennis van uw opmerkingen, maar ik denk niet dat ik hier de schuld van draag.

Jim Higgins (PPE-DE). – (GA) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, zoals de Raad weet, wil het NDC (National Democratic Congress) nieuwe verkiezingen en zijn de besprekingen over de machtsdeling die in Swaziland zouden plaatsvinden een week uitgesteld.

De reden voor dit uitstel was de weigering om oppositieleider Morgan Tsvangirai een paspoort te verstrekken. Denkt u dat dit een correcte beslissing was of dat dit de zaak enig goed doet? En bent u er op dit moment van overtuigd dat een duurzame regeling voor de lange termijn nog tot de mogelijkheden behoort?

Colm Burke (PPE-DE). – (EN) Ik vraag mij alleen af of de Europese Unie rechtstreekse contacten heeft gehad met politieke belanghebbenden in Zimbabwe. Zelfs als het land zijn politieke problemen morgen oplost, dan nog zal het een enorme hoeveelheid hulp nodig hebben, zowel economische hulp als hulp bij het opbouwen van nieuwe handelsbetrekkingen. Heeft de Europese Unie enigerlei contacten gehad met belanghebbenden?

Jean-Pierre Jouyet, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Zoals de heer Higgins heeft aangegeven blijft de situatie uiterst zorgwekkend en wij begrijpen waarom de oppositieleiders de voorgestelde oplossingen nu niet aanvaarden, maar ik ben van mening dat er een trojka van het politiek uitvoerend orgaan van de SADC moet worden georganiseerd, dat wil zeggen Swaziland, Angola en Mozambique, dat op 27 oktober bijeenkomt in Harare.

In antwoord op de vraag van de heer Burke is het inderdaad moeilijk om contacten te onderhouden, gezien het lot van de heer Tsvangirai. Zijn paspoort is in beslag genomen en niet teruggegeven en hij is dan ook niet naar Swaziland gereisd. De Commissie en de voorzitter van de huidige ministerraad, Bernard Kouchner, blijven natuurlijk op de hoogte en hebben zeer nauwe contacten met vertegenwoordigers van de SADC en vertegenwoordigers van president Mbeki. Wij kunnen de betrekkingen met Zimbabwe alleen herstellen, als de rechtsstaat wordt gewaarborgd en er een bevredigende oplossing is bereikt. Maar wij onderhouden in de huidige situatie zo veel mogelijk contacten, zowel met Louis Michel als met Bernard Kouchner.

De Voorzitter. – Het vragenuur is gesloten.

De vragen die wegens tijdgebrek niet zijn beantwoord, zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

(De vergadering wordt om 19.00 onderbroken en om 21.00 hervat)

VOORZITTER: LUISA MORGANTINI

Ondervoorzitter

15. Verdediging parlementaire immuniteit: zie notulen

16. Hervormingsprogramma van de Poolse scheepswerven (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de verklaring van de Commissie over het hervormingsprogramma van de Poolse scheepswerven.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik zou u willen mededelen dat er op de officiële tribune een Poolse vakbondsdelegatie heeft plaatsgenomen die ons debat van vandaag zal volgen. De delegatie bestaat uit vertegenwoordigers van de scheepswerven in Gdańsk, Gdynia en Szczecin. Ik zou u willen vragen om onze vrienden uit Polen welkom te heten.

De Voorzitter. – Dank u, mijnheer Siwiec, de delegatie is van harte welkom.

Neelie Kroes, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, de Commissie is zich goed bewust van het historisch belang van de Poolse scheepswerven. Daarom hebben we ook hard gewerkt aan het vinden van een oplossing waarmee de sector op een dusdanige wijze kan worden geherstructureerd dat deze de mensen in de betrokken regio's een middel verschaft om in hun levensonderhoud te voorzien. Maar we zijn afhankelijk van de samenwerking van de Poolse autoriteiten om tot een levensvatbare oplossing te komen. Laat ik heel duidelijk zijn: het onderzoek naar overheidssteun in deze zaken loopt nu al zo'n vier jaar.

Het onderzoek heeft betrekking op een substantieel bedrag aan bedrijfssteun voor de scheepswerven van Szczecin, Gdynia en Gdańsk. De werf van Gdynia heeft vanaf 2002 tot heden van de Poolse staat – dat wil zeggen: de Poolse belastingbetaler – steun voor een totaalbedrag van ongeveer 167 000 euro per arbeider ontvangen. Dat is ongeveer 24 000 euro per arbeider per jaar. Dat betekent dat de subsidie voor elke werfarbeider ten minste het dubbele is van het gemiddelde jaarinkomen van Poolse arbeiders. En bij die cijfers zijn de staatsgaranties nog niet eens meegerekend.

De werven van Gdynia en Szczecin hebben sinds 2002 steun ontvangen voor een totale nominale waarde van respectievelijk 700 miljoen en 1 miljard euro, en ook dat is zonder de staatsgaranties die in die periode zijn verstrekt.

Ondanks al dat geld zijn de werven nog steeds kwetsbaar en is de toekomst van de arbeiders nog steeds onzeker. Dat laatste is wat me werkelijk verontrust. En dat zeg ik met nadruk. Er moet rekening worden gehouden met de toekomst van de arbeiders. Men is de pijnlijke maar noodzakelijke herstructurering uit de weg gegaan die bijvoorbeeld wel bij de Duitse en Spaanse werven is doorgevoerd en waar ook Malta op dit moment de voorbereidingen voor treft.

Die afgelopen vier jaar heeft de deur van de Commissie steeds opengestaan voor de opeenvolgende Poolse regeringen. Ik heb tamelijk wat Poolse ministers en premiers ontmoet. Steeds weer hebben we geprobeerd om tot overeenstemming te komen, maar helaas – en ik zeg dit met pijn in mijn hart – hebben de Poolse autoriteiten geen gebruik gemaakt van de mogelijkheden die hun werden geboden.

In juli van dit jaar kwam de Commissie tot de conclusie dat de laatste herstructureringsplannen onvoldoende waren om de levensvatbaarheid van de scheepswerven te garanderen. Maar nogmaals, zich bewust van het belang van de werven voor de Poolse economie en samenleving, stelde de Commissie zich flexibel op en gaf de Poolse autoriteiten twee extra maanden om met nieuwe definitieve plannen te komen, die vóór 12 september moesten worden voorgelegd.

Gedurende de zomer waren de ambtenaren van de Commissie voortdurend beschikbaar en gaven ze de Poolse autoriteiten feedback over de ingediende ontwerpversie van de plannen. Ik heb de herstructureringsplannen die de Poolse autoriteiten op 12 september hebben voorgelegd nu zorgvuldig beoordeeld. Helaas kan ik met geen mogelijkheid tot de conclusie komen dat deze herziene definitieve plannen de werven wel levensvatbaar zullen maken. Sterker nog, deze plannen vereisen dat in de toekomst nog meer overheidsgeld in de werven wordt gepompt, inclusief steun voor de dagelijkse bedrijfsvoering.

Tevens moet worden benadrukt dat de op 12 september voorgelegde herstructureringsplannen – en dan heb ik het over de plannen van de Poolse regering – voorzien in een vermindering van het aantal banen met ongeveer 40 procent. Hier staat echter geen arbeidszekerheid voor de resterende arbeiders tegenover, aangezien de werven hoogstwaarschijnlijk niet levensvatbaar zouden worden en afhankelijk zouden blijven van staatssteun op kosten van de Poolse belastingbetaler.

Dit is geen aanvaardbare uitkomst, niet uit het oogpunt van het Europese mededingingsrecht en ook niet voor de toekomst van de werven, de mensen die er werken en meer in het algemeen de Poolse economie. Zoals de situatie er op dit moment voor staat, zie ik niet hoe we kunnen voorkomen dat de Commissie ten aanzien van de werven van Gdynia en Szczecin een negatief standpunt inneemt.

Maar de Commissie kan niet zomaar “nee” zeggen. We hebben actief met de Poolse autoriteiten samengewerkt voor het vinden van een oplossing waarmee de economische centra van Gdańsk, Gdynia en Szczecin een levensvatbare economische toekomst wordt gegarandeerd en voor duurzame arbeidsplaatsen wordt gezorgd.

Volgens dit scenario zouden de bedrijfsmiddelen van de werven van Gdynia en Szczecin in meerdere pakketten tegen marktvoorwaarden worden verkocht, na een open, onvoorwaardelijke en niet-discriminerende aanbesteding. De resulterende lege vennootschap zou met de opbrengst van die verkoop de steun terugbetalen die in de loop van de jaren is ontvangen en vervolgens worden geliquideerd. Daardoor zouden de kopers de economische activiteiten op de werven snel kunnen hervatten, zonder met een enorme berg schulden te zitten in de vorm van de grote hoeveelheden staatssteun die de werven in de loop van de jaren hebben ontvangen. Er zouden dan misschien zelfs meer mensen opnieuw in dienst kunnen worden genomen dan het geval was geweest als de herstructureringsplannen van 12 december waren uitgevoerd.

Ik ga ervan uit dat een investeerder die bereid is de werven over te nemen – of op zijn minst een gedeelte van de huidige aansprakelijkheden – dat met nog meer plezier zal doen als ze schuldenvrij zijn en hij ze zo concurrerend en duurzaam kan maken. Het eindresultaat zou waarschijnlijk in twee opzichten positief zijn: een lager aantal werklozen dan in het door de Poolse autoriteiten voorgelegde herstructureringsplan is voorzien, en een veel grotere arbeidszekerheid voor de opnieuw in dienst genomen werknemers, omdat de werven door het wegnemen van de schuldenlast levensvatbaarder zijn geworden.

Deze oplossing, die aansluit bij wat recentelijk bij Olympic Airways is gebeurd, maakt een frisse herstart mogelijk, wat ook de werfarbeiders ten goede komt.

De Commissie heeft die mogelijkheid verschillende keren bij de Poolse autoriteiten geopperd. En ik hoop oprecht dat ze van onze flexibiliteit gebruik zullen maken om met een concreet voorstel te komen. Momenteel worden tussen de Poolse autoriteiten en ambtenaren van de Commissie technische besprekingen gevoerd over de mogelijkheid om op de werven van Gdynia en Szczecin de “Olympic Airways-oplossing” in praktijk te brengen.

Wat de werf van Gdańsk betreft, denk ik dat er een goede kans van slagen bestaat wanneer we ons van beide kanten flexibel blijven opstellen en beide partijen hun goede wil tonen. Nu vraagt u mij natuurlijk: “waarom deze bijzondere aanpak voor Gdańsk?”. Daar zijn twee redenen voor. De eerste is dat de werf van Gdańsk al is verkocht aan een particuliere exploitant, die er nieuw kapitaal in heeft geïnjecteerd; de tweede, dat de aansprakelijkheid voor oude steun, vergeleken met de werven van Gdynia en Szczecin veel beperkter in omvang is.

Van de zijde van de Commissie hebben we de Poolse autoriteiten al laten weten hoe we denken over de compensatiemaatregelen die nodig zijn om aan de communautaire voorschriften inzake staatssteun te voldoen. Omdat de werf in het verleden minder steun heeft ontvangen, kunnen we in dit opzicht minder

veeleisend zijn. Tegenover deze flexibele opstelling van de Commissie staat dat de Poolse autoriteiten nu een ontwerpherstructureringsplan voor de werf van Gdańsk moeten voorleggen om de bespreking van nog onopgeloste kwesties mogelijk te maken. Tot mijn spijt hebben we zo'n plan nog niet ontvangen. Het is essentieel dat de Poolse autoriteiten daar nu snel mee komen.

Bovendien kan de Poolse regering een aanvraag doen voor steun uit het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering, welke aanvraag waarschijnlijk zou worden toegewezen. De hoogte van de steun zou afhangen van de hoogte van de medefinanciering van de Poolse regering, met dien verstande dat de steun maximaal 50 procent van de kosten bedraagt.

Volgens analyses van de Commissie is voorts uit hoofde van het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering steun verleend voor een bedrag tussen de vijfhonderd en tienduizend euro per persoon, aangevuld met eenzelfde bedrag van de kant van de lidstaten.

Tot besluit kan ik zeggen dat de Commissie bij de beoordeling van deze zaken zeer tegemoetkomend is geweest en zich behoorlijk flexibel heeft opgesteld. We hebben al het mogelijke gedaan. Toch zullen we samen met de Poolse autoriteiten blijven zoeken naar een economisch levensvatbare en uit sociaal oogpunt duurzame oplossing die in overeenstemming is met het communautair mededingingsrecht en precedënten van de Commissie.

Nu zijn de Poolse autoriteiten aan slag. Of de werven en hun arbeiders een toekomst hebben, is afhankelijk van de bereidheid van de Poolse autoriteiten om samen met de Commissie snel een positieve oplossing te vinden binnen het hiervoor geschetste kader.

De Voorzitter. – Ik doe een beroep op mijn collega's en op hun discipline en verantwoordelijkheidsgevoel, omdat we een zeer strak tijdschema hebben. Er staan voor vanavond zeer veel punten op de agenda en ik zou u dan ook willen vragen u strikt aan de spreektijd te houden.

Jerzy Buzek, namens de PPE-DE-Fractie. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris Kroes, ik zou u van harte willen bedanken voor uw aanwezigheid in het Europees Parlement, alsook voor het feit dat u zich over de kwestie van de scheepswerven heeft gebogen. Daarenboven ben ik erg blij met de positieve noot aan het einde van uw toespraak.

Het ligt voor de hand dat we het mededingingsbeginsel erkennen. Natuurlijk willen we dat de Europese ondernemingen winst maken en dat ze hun werknemers een fatsoenlijk loon kunnen betalen. De Poolse scheepswerven hebben het al geruime tijd moeilijk om deze beginselen toe te passen. Een negatieve beslissing van de Commissie over de scheepswerven zou nu echter aanleiding geven tot hun faillissement. Dat kunnen wij moeilijk aanvaarden.

Wij aanvaarden dat de economische en sociale gevolgen van een dergelijk faillissement enkel op regionaal of hoogstens op nationaal niveau voelbaar zouden zijn en dat de Europese Unie momenteel ook een antwoord moeten bieden op een wereldwijde crisis. Het heeft echter geen zin om aan deze algemene economische vertraging ook nog de benarde situatie van de Poolse scheepswerven en de Poolse werfarbeiders toe te voegen. Het loont de moeite om de Europese en de Poolse scheepsbouwindustrie te redden. Daarom kan ik in geen geval akkoord gaan met een negatieve beslissing. Ik vraag de Commissie om haar beslissing uit te stellen, zodat de Poolse regering en de investeerders meer tijd hebben om gepaste maatregelen te nemen. We wachten dus op een positief signaal van de Europese Commissie. Allereerst kan zo tijdens de herstructureringsperiode worden verzekerd dat de betrokken bedrijven actieve scheepswerven blijven. Het zal immers onmogelijk zijn om de scheepsbouwindustrie nieuw leven in te blazen wanneer de structuur van de werven uiteenvalt als gevolg van privatiseringen. Ten tweede zal een positieve afloop tot gevolg hebben dat de werfarbeiders hun baan kunnen behouden of dat er ander geschikt werk voor hen wordt gevonden, zonder dat de continuïteit van de productie of de werkgelegenheid in het gedrang komt.

Ten derde zullen er gedurende deze periode een beperkt aantal beschermende maatregelen moeten worden genomen om de productie in stand te houden en ervoor te zorgen dat de veranderingen een duurzaam karakter hebben. Het lijkt wenselijk om te onderzoeken wat in deze situatie de meest geschikte oplossingen zijn en ik ben er vast van overtuigd dat commissaris Kroes en de Commissie met dergelijke oplossingen zullen instemmen.

(Applaus)

Martin Schulz, namens de PSE-Fractie. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijn fractie heeft dit debat met u, geachte commissaris, aangevraagd omdat wij het op bijna geen enkel punt met u eens zijn. In de wereldwijde

economische situatie waarin wij ons bevinden, kunt u niet zonder meer zeggen: omdat aan bepaalde regels niet is voldaan, moeten de scheepswerven gesloten worden. Als u de werven nu in deze economische situatie zou sluiten, zoals u net heeft aangekondigd, stort u de hele regio in een economische ramp. Dat is onaanvaardbaar. Daarom moet de Poolse regering, maar ook u als Commissie en wij als Parlement, meer tijd krijgen. In deze economisch moeilijke tijden kunt u niet simpelweg zeggen 'bepaalde regels zijn niet opgevolgd, einde verhaal'.

Dan ten tweede het argument dat er 24 000 euro naar elke werkplek stroomt, alles goed en wel. Maar ik wil u wat vertellen: ik ben burgemeester geweest van een stad in Duitsland met een steenkolenmijn. Nu werd ons verteld dat er naar elke werkplek te veel geld stroomde. Toen werd de mijn gesloten. Het heeft twintig jaar geduurd – twintig jaar – voordat we de helft van de arbeidsplaatsen die waren verdwenen, weer terug hadden. Dat zal in de Poolse werven niet anders zijn. Als u nu zegt dat u deze werven gaat sluiten, zult u ten minste twee decennia nodig hebben om deze regio te herstructureren.

Daarom moeten de krachten worden gebundeld om de werven te behouden, niet om ze te sluiten. Ik verwacht van de Commissie en van de Poolse regering – en dat doen mijn collega's in mijn fractie ook – dat alles in het werk zal worden gesteld om de Poolse scheepswerven te behouden, en wel op alle drie de locaties. Dat is een van de cruciale punten die wij van u vragen.

Als de Poolse autoriteiten niet snel genoeg gewerkt hebben, als de actieplannen, de bedrijfsplannen die u genoemd hebt, geachte commissaris Kroes, nu niet beschikbaar zijn, laat mij u dan de volgende vraag stellen: moeten de arbeiders op de Poolse werven dan gestraft worden voor de nalatigheid van bepaalde autoriteiten of de regering? Dat is toch min of meer wat u voorstelt? De arbeiders betalen de prijs voor de tekortkomingen van de regering of het bestuur. Dat is absoluut onacceptabel.

Het is daarom een goede zaak om het globaliseringsfonds aan te spreken. U moet het echter inzetten om lokaal hulp te bieden tot behoud van de locaties, met als doel het in stand houden van een concurrerende Poolse scheepsbouw.

Dat is ook voor ons als niet-Poolse Sociaal-democraten, een belangrijk punt, daarom neem ik hier het woord. De Poolse werfindustrie, de locaties zoals Gdansk en Stettin, waren voor ons allemaal een symbool van de democratische strijd van het Poolse volk tegen de dictatuur. Ook daarom moeten deze locaties behouden blijven.

Janusz Onyszkiewicz, namens de ALDE-Fractie. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, het probleem van de Poolse scheepswerven is niet nieuw. Integendeel, het is al enkel jaren aan de orde. De opeenvolgende Poolse regeringen zijn er helaas niet in geslaagd om het probleem op adequate wijze aan te pakken. Waarom heeft men dit laten gebeuren? Dit is noch de geschikte plaats, noch het geschikte ogenblik om deze specifieke vraag te beantwoorden. Diegenen die voor deze wantoestanden verantwoordelijk zijn, zullen zich hiervoor overeenkomstig de Poolse democratische procedures moeten verantwoorden.

We bevinden ons vandaag echter in een bijzonder moeilijke situatie. Het is begrijpelijk dat de Europese Commissie dit gebrek aan initiatief en tastbare resultaten niet langer kon negeren. Er dient echter ook op gewezen te worden dat aan de verschillende scenario's verschillende kostenplaatjes verbonden zijn. De mogelijkheid om de situatie te verbeteren door de facto te stellen dat de scheepswerven gesloten zouden moeten worden, brengt overduidelijk een aantal ernstige gevolgen met zich mee. Allereerst zullen er op grote schaal banen verloren gaan. De getroffen werknemers zullen in de toekomst misschien terug in dienst worden genomen, maar tot het zover is, komen ze in een uiterst onzekere en moeilijke situatie terecht.

Bovendien moeten we nog een andere factor in overweging nemen. Ik wil niet herhalen wat al is gezegd, maar dit hele debat over het probleem van de sluiting van de Poolse scheepswerven en deze moeilijke periode vallen samen met de verkiezingen voor het Europees Parlement. Het zou erg jammer zijn indien deze beslissingen munitie zouden verschaffen aan personen die zich nog altijd verzetten tegen het Poolse lidmaatschap van de Europese Unie – en daar zijn er in mijn land helaas heel wat van.

Met het oog hierop zou ik de Commissie willen oproepen om zich zo flexibel mogelijk op te stellen tegenover de scheepswerf van Gdańsk. Het spreekt vanzelf dat wij van onze kant ook in Polen al het mogelijke zullen doen om te verzekeren dat de Poolse regering vastberaden optreedt en blijkt geeft van flexibiliteit.

(Applaus)

Elisabeth Schroedter, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, geachte commissaris, namens de groene fractie roep ik de Commissie op om mee te helpen aan het veiligstellen van de toekomst van de werven.

Het gaat hier niet om een kortdurende herstructurering, zoals dat vaak in landen in het westen het geval is. We mogen niet vergeten dat deze werven een grote last uit het verleden moeten dragen, niet alleen de last van de socialistische staatseconomie, maar ook de last van de fouten die gemaakt zijn in het toetredingsproces. U hebt er toen als Commissie geen rekening mee gehouden dat er in dit land een moeizaam proces van verandering gaande is. Er zijn toen eisen gesteld die niet realistisch waren en die niet hebben bijgedragen aan een goede sociaaleconomische ontwikkeling. Dat zijn fouten in dit proces waarvoor u medeverantwoordelijk bent.

Het heeft daarom helemaal geen zin om nu overheidssteun te weigeren en arbeidsplaatsen te vernietigen om vervolgens de ontslagen werknemers te ondersteunen vanuit het *Globalisation Adjustment Fund*. Welk nut dient het om werklozen te subsidiëren? Dat zou een grote teleurstelling betekenen voor de mensen ter plaatse, waarvoor de EU verantwoordelijk zou zijn. Het is zaak om nu te zorgen voor een goede ontwikkeling van deze werven en daardoor de drie steden Szczecin, Gdańsk en Gdynia een duurzaam perspectief te bieden. Dit is een kans die we zouden moeten steunen, en er niet alleen achteraf op reageren. Dat is mijns inziens de enige mogelijkheid die wij nu hebben.

Wat de Commissie nu zou kunnen doen, is overheidssteun toezeggen, maar in het kader van deze overheidssteun vooropstellen dat deze arbeidsplaatsen ecologisch gemoderniseerd worden, zodat deze locaties een duurzame toekomst krijgen en de werknemers een goede werkplek hebben op de lange termijn.

Adam Bielan, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, de zetel van het Europees Parlement, waar we ons vandaag bevinden, wordt beschouwd als een symbool van de Frans-Duitse verzoening. Dit is de enige reden waarom het Europees Parlement nog steeds over twee zetels beschikt die beide uitgerust zijn voor het houden van plenaire vergaderingen, met name in Brussel en in Straatsburg. Dit systeem kost de Europese belastingbetaler enkele honderden miljoenen euro per jaar.

De Poolse scheepswerven, en met name de scheepswerf van Gdańsk, zijn het symbool van de strijd tegen de communistische regering. Ze symboliseren de val van het IJzeren Gordijn dat Europa tot dan toe in tweeën had gedeeld. Daarom zijn de masten die voor de gebouwen van het Europees Parlement staan en waaraan de vlaggen van de lidstaten wapperen afkomstig uit de scheepswerf van Gdańsk. Het is dankzij het heldhaftige verzet van de Poolse werfarbeiders die voor een herenigd Europa hebben gestreden, dat we hier vandaag kunnen samenkomen. Deze mensen verdienen niet alleen ons respect, maar hebben ook recht op een waardig leven en een fatsoenlijk loon.

Ten gevolge van de door de Europese Commissie voorgestelde sluiting van de scheepswerven zullen duizenden gekwalificeerde werknemers genadeloos op straat worden gezet. Daarnaast zullen nog eens tachtigduizend mensen hun inkomen verliezen. Een dergelijke maatregel zou tot massale economische migratie kunnen leiden. Dit is echter niet wat de Poolse werfarbeiders willen. Zij willen in hun vaderland blijven en in moderne, rendabele scheepswerven werken.

Ik zou commissaris Kroes bijgevolg met klem willen verzoeken om dit enorme potentieel niet verloren te laten gaan. Laten we de Poolse scheepswerven de kans geven om uit dit financiële dal te klimmen. Mevrouw de Voorzitter, ik ben me ervan bewust dat de Poolse regering en in het bijzonder de minister van Financiën het voorbije jaar tal van fouten hebben gemaakt. Het zou echter niet eerlijk zijn om tienduizenden onschuldige mensen te laten opdraaien voor de onbekwaamheid van Aleksander Grad. Vooral nu, op een moment waarop de West-Europese landen tientallen miljoenen euro in hun bankwezen injecteren, zonder daarbij de beginselen van vrije mededinging in aanmerking te nemen, zou een negatief besluit van de Commissie in Polen worden opgevat als een bewijs van kwade trouw.

Tot slot wil ik het Parlement eraan herinneren dat de Europese Commissie zich lang niet zo strikt heeft opgesteld toen ze aan het begin van de jaren negentig akkoord ging met steun voor de Oost-Duitse scheepswerven. De Poolse scheepswerven hebben zonder twijfel recht op een soortgelijke behandeling.

(Applaus)

Ilda Figueiredo, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (PT) Mevrouw de Voorzitter, het wordt tijd dat de Commissie haar strategie voor de scheepsbouw in de Europese Unie herzielt. De Europese scheepsindustrie is geofferd

op het altaar van het neoliberalisme en er bestaat een groot risico dat wat er nog van over is, hetzij in Polen, hetzij in Portugal, verwoest zal worden.

Vandaag blijkt weer dat de algemene strategie van de Europese Commissie ter verbetering van het concurrentievermogen van de communautaire scheepsbouwsector ontoereikend is. Er zijn landen waar een opleving is van de scheepsbouw, maar er zijn ook landen waar dit niet het geval is. In Portugal zijn de belangrijkste scheepswerven verdwenen, waaronder Lisnave in Almada, waar duizenden mensen werkzaam waren. Er zijn nog altijd geen maatregelen genomen voor het herstel van het gebied. Er zijn nog scheepswerven in Viana do Castelo, die strategisch zijn voor deze regio en die steun nodig hebben om te kunnen moderniseren ter voorkoming van ernstige nieuwe problemen.

Daarom moeten wij hier onze solidariteit tonen met de mensen die werkzaam zijn in de scheepsbouwindustrie, hetzij in Polen, hetzij in Portugal, of in welke lidstaat dan ook en dringen wij erop aan dat er oplossingen komen die deze industrie levensvatbaar maken. Als er specifieke maatregelen mogelijk zijn voor de financiële crisis, waarom dan niet ook voor de scheepsbouw? Aldus luidt mijn vraag, mevrouw de commissaris.

Witold Tomczak, namens de IND/DEM-Fractie. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, solidariteit is synoniem met 'samenwerken' en niet met 'het elkaar moeilijk maken'. Het probleem van de Poolse scheepswerven werpt de volgende fundamentele vraag op: staat de mens ten dienste van de economie of de economie ten dienste van de mens? In het geval van de banken die de financiële crisis in een stroomversnelling hebben gebracht door hun hebzucht en slecht beheer, werd de schuld in de schoenen geschoven van de mensen, of liever van de bankiers. De wereld gebruikt vandaag het geld van de belastingbetalers om het financiële stelsel van de ondergang te redden, hoewel louter economisch gezien de schuldigen zouden moeten worden veroordeeld en de banken over de kop zouden moeten gaan. Helaas wordt in het geval van de Poolse scheepswerven een andere filosofie toegepast. Is een bankier dan meer waard dan een werfarbeider?

De Poolse scheepswerven staan symbool voor de veranderingen die aan de basis lagen van de val van de Berlijnse Muur en de totstandkoming van een nieuw Europa. De banken hebben in veel mindere mate hun stempel op onze geschiedenis gedrukt. Nochtans snellen we vandaag de banken te hulp, terwijl we de beslissing over de scheepswerven op de lange baan schuiven. De moeilijke situatie waarin de Poolse scheepswerven zich bevinden, is noch te wijten aan de werknemers, noch aan een gebrek aan kennis op het gebied van scheepsbouw. Slecht beheer, politieke spelletjes en duistere financiële belangen in verband met de ineenstorting van de scheepswerven zijn de echte oorzaken van dit probleem.

Terwijl talrijke scheepswerven in de oude EU-lidstaten staatssteun hebben ontvangen, werd de scheepswerf van Gdańsk, een symbool van de strijd voor vrijheid en mensenrechten, om politieke redenen te gronde gericht. De financiële puinhoop van de Poolse werven is in het belang van diegenen die veel winst hopen te maken met de overname van hun infrastructuur en van de aantrekkelijke percelen waarop de scheepswerven zich bevinden. Daarnaast zal de teloorgang van de scheepswerven duidelijk in het voordeel zijn van onze concurrenten, zowel van binnen als buiten Europa. Er dient op gewezen te worden dat het aandeel van de hele Europese Unie in de wereldwijde scheepsbouwindustrie drie keer kleiner is dan dat van Zuid-Korea alleen, een land dat zijn scheepsbouwsector subsidieert.

Dames en heren, intussen is gebleken dat een aanzienlijk gedeelte van de staatssteun die voor de scheepswerven was bestemd voor andere doelen is gebruikt. Deze kwestie dient grondig te worden onderzocht. Commissaris Kroes, het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor de Poolse scheepswerven zal niet alleen aan duizenden Poolse werfarbeiders en hun gezinnen, maar ook aan de werknemers van aanverwante industrieën bestaansmiddelen garanderen. Bovendien is dit een unieke kans om een moderne Poolse economie te ontwikkelen. Dit is op lange termijn in het belang van de Europese Unie die haar scheepsbouwsector zou moeten steunen. Het dwarsbomen van de Poolse scheepswerven staat bijgevolg haaks op de Lissabon-strategie.

(Applaus)

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, het lijkt geen twijfel dat de situatie waarin de Poolse scheepswerven zich vandaag bevinden onmiddellijke actie vereist van de Poolse regering, de volledige scheepsbouwindustrie en de Europese Commissie. Het zou veel beter zijn om de scheepswerven te nationaliseren in plaats van ze te privatiseren, zodat een uitgebreid hervormingsprogramma ten uitvoer kan worden gelegd. Wat heeft het voor zin om welke steun dan ook toe te kennen als de enige mogelijke oplossing privatisering is en de scheepswerven toch overgenomen zullen worden door entiteiten van buiten de Unie? Dit zou niet alleen neerkomen op een aantasting van de mededingingsregels van de Europese Unie, maar zou ook betekenen dat de Poolse economie een strategische sector verliest, gelet op het feit dat op dit

moment meer dan honderdduizend personen aan het werk zijn in de scheepsbouwindustrie en aanverwante sectoren.

In het licht van de wereldwijde economische crisis zal de steun die de banken onlangs hebben ontvangen de facto tot hun nationalisering leiden, met als gevolg dat ze onder staatstoezicht komen te staan. Algemeen genomen wordt staatssteun toegekend om ondernemingen weer winstgevend te maken door ze te herstructureren. Met dit soort maatregelen zou bijvoorbeeld ook de Poolse scheepswerfindustrie kunnen worden gered. De Europese Commissie vraagt nu al sinds 2005 waarvoor de overheidssteun voor de Poolse scheepswerven is gebruikt. Het zou goed zijn indien de Commissie dezelfde criteria zou toepassen voor soortgelijke activiteiten van scheepswerven in andere delen van de Europese Unie.

In plaats van over te gaan tot de overhaaste sluiting van de scheepswerven, zou Polen de personen ter verantwoording moeten roepen die zich schuldig hebben gemaakt aan het slechte beheer van deze ondernemingen, gaande van de bedrijfsleiding tot de centrale overheden. We moeten onderzoeken wie verantwoordelijk is voor de foute beslissingen aangaande de scheepswerven en mogen in geen geval de Poolse belastingbetalers straffen wier geld zal worden gebruikt om de toegekende overheidssteun terug te betalen. Ik verzoek u, mevrouw de commissaris, om behoedzaam te werk te gaan. We hebben tijd nodig om passende en doeltreffende maatregelen te nemen. Ik ben ervan overtuigd dat deze tijd niet zal worden verspild.

(Applaus)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, iedereen in mijn land hoopt op een positief besluit van de Commissie. We moeten alles in het werk stellen om een goede afloop te verzekeren. We zouden de Poolse scheepswerven bij hun herstructurering en modernisering moeten helpen in plaats van ze met sluiting te bedreigen. De stopzetting van de scheepswerven in Gdynia, Gdańsk en Szczecin zal aanleiding geven tot de ineenstorting van een hele economische sector. Honderdduizenden mensen zullen hun baan verliezen en de straat opgaan om te betogen. Is dat wat we willen?

Er zijn tal van argumenten om de Poolse scheepsbouwsector te redden. In de eerste plaats zijn deskundigen het erover eens dat de wereldwijde vraag naar schepen zeer snel toeneemt. Ten tweede hebben de scheepswerven voor de eerstvolgende jaren volle orderboeken, waardoor hun rentabiliteit in deze periode verzekerd is. Ten derde beschikken de Poolse scheepswerven over gekwalificeerd personeel en uitstekende technologie, twee factoren die de sleutel vormen tot succes in de concurrentiestrijd met de Aziatische scheepswerven. Ten vierde zullen de teloorgang van de scheepswerven en de massale ontslagen die daaruit voortvloeien een nog zwaardere hypotheek leggen op het Poolse socialezekerheidsstelsel.

De weinig flexibele houding van de commissaris zou ons aan het denken moeten zetten, in het bijzonder wanneer we de situatie analyseren met in het achterhoofd de enorme bedragen die sommige Europese landen hebben vrijgemaakt om hun banken van de financiële crisis te redden. Zijn deze twee gevallen dan zo verschillend? Of gaat het hier misschien alleen om een gebrek aan goede wil van de kant van de Commissie?

Ik zou de Europese Commissie nogmaals willen vragen om op zoek te gaan naar een positieve oplossing voor het probleem van de Poolse scheepswerven.

(Applaus)

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik vertegenwoordig de regio West-Pommeren. Net als Gdańsk en Gdynia beschouwt Szczecin, de regionale hoofdstad, zijn scheepswerf als een van zijn belangrijkste symbolen. Mevrouw de commissaris, dames en heren, we gaan momenteel gebukt onder een financiële crisis, een bankencrisis en een crisis in verband met de ratificatie van het Hervormingsverdrag. Het huidige tijdperk van liberalisering loopt ten einde. De Europese Commissie moet zich bijgevolg flexibeler opstellen in verband met het toekennen van staatssteun én niet alleen ten opzichte van banken. Blijkbaar is een bankmedewerker uitgedrukt in overheidssteun veel meer waard dan een Poolse werfarbeider.

Ik dien een motie in om de doeltreffendheid van de aan de Poolse scheepswerven toegekende staatssteun te erkennen. Aangezien het hier om staatssteun gaat, zou deze niet moeten worden terugbetaald. Er is vertraging opgelopen bij de hervormingen van de scheepsbouwindustrie. Zoals de Voorzitter, de heer Schulz, ook al zei, mag de Commissie geen honderdduizend Poolse burgers straffen voor de nalatigheid en de onverschilligheid van drie regeringen.

Hoe staan de zaken er vandaag voor? Er zijn investeerders gevonden voor de scheepswerven die op een positief besluit zitten te wachten. Er zijn herstructureringsprogramma's uitgewerkt voor de scheepswerven. Als deze plannen nog voor verbetering vatbaar zijn, is dat de taak van de Commissie en de Poolse regering.

We weten welke schepen kunnen worden gebouwd en welke andere producten daarnaast kunnen worden vervaardigd. Zowel de werknemers als de vakbonden werken uitstekend mee. Laten we de scheepswerven daarom hervormen zonder aardverschuivingen, zonder faillissementen, zonder gedwongen ontslagen en zonder lopende contracten met leveranciers en klanten te verbreken.

We moeten de scheepswerven omvormen tot efficiënte en concurrerende ondernemingen. Dit kan onmogelijk gerealiseerd worden in enkele weken tijd. Dit zal minstens een jaar vergen en dat is ook wat ik voorstel. Mevrouw de commissaris, u bent zich er terdege van bewust dat we meer tijd nodig hebben en uw vergelijking met Olympic Airways lijkt niet op te gaan voor de situatie waarin de scheepswerven zich vandaag bevinden. Een jaar is helemaal niet lang wanneer het lot van bijna honderdduizend gezinnen op het spel staat.

(Applaus)

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik stel vast dat de woede en de bitterheid in Polen almaar toenemen. De publieke opinie kan niet begrijpen waarom de Europese Commissie de Poolse scheepsbouwindustrie te gronde wil richten. Mijn landgenoten stellen zich steeds vaker de volgende vragen: Wie doet hier het meeste voordeel mee? Zal de vernietiging van deze industrietak daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van Europa? Is het in het licht van de wereldwijde crisis en de beslissing om honderden miljarden euro aan subsidies toe te kennen aan de financiële sector wel verstandig of redelijk om de terugbetaling te eisen van de slechts enkele tientallen miljoenen euro steun die de scheepswerven een paar jaar geleden hebben ontvangen? Is dit het geschikte ogenblik om de werkgevers het mes op de keel te zetten en om toeleveranciers hun voornaamste klanten te ontnemen? Zijn we werkelijk voorbereid op het domino-effect dat met het oog op de huidige crisis rampzalige gevolgen kan hebben?

Ik hoop dat de geruchten over de invloed van lobbyisten op de onbuigzame houding van de Commissie niet op waarheid gebaseerd zijn. Het idee van solidariteit, dat in de ogen van het Poolse volk in de scheepswerven is ontstaan, betekent in eenvoudige bewoordingen dat we allemaal voor elkaar zouden moeten zorgen, tenzij de Europese Commissie, net als een aantal personages uit *Animal Farm* van George Orwell, gelooft dat alle Europeanen gelijk zijn, maar sommigen iets gelijker dan anderen.

Filip Kaczmarek (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik roep de Europese Commissie op om haar goedkeuring te hechten aan de herstructureringsplannen voor de samengevoegde scheepswerven van Gdynia en Gdańsk enerzijds en de scheepswerf van Szczecin anderzijds. De Commissie zou deze plannen niet moeten aanvaarden omdat de scheepswerf van Gdańsk een symbool is. Symbolen zijn belangrijk, zeker wanneer ze zoveel betekenis hebben als de scheepswerf van Gdańsk, maar dit betekent niet dat de werf zich niet aan de wetgeving en algemeen geldende beginselen moet houden. De herstructureringsplannen zouden om andere redenen moeten worden aangenomen: het zijn goede plannen die waarschijnlijk de enige mogelijke oplossing zijn. Deze plannen spelen immers in op de noodzaak om de scheepsbouw te moderniseren. Daarenboven zal de tenuitvoerlegging van de herstructureringsplannen – wat in de praktijk zal neerkomen op de privatisering van de scheepswerven – ervoor zorgen dat de beginselen van vrije mededinging worden gehandhaafd. Ten gevolge daarvan zullen de scheepswerven in staat zijn om onafhankelijk onder de voorwaarden van de markteconomie te functioneren.

We zouden tevreden moeten zijn met het feit dat de huidige Poolse regering de eerste regering is in vele jaren die echt probeert om voor de scheepsbouwsector een uitweg te vinden uit deze moeilijke situatie. De heer Bielan heeft het hier totaal bij het verkeerde eind, aangezien we vandaag juist dankzij minister Grad de mogelijkheid hebben om een duurzame oplossing te vinden voor deze problemen.

President Sarkozy heeft vanmorgen in het Europees Parlement de volgende uitspraak gedaan: "Wij willen dat Europa verenigd is". Een verenigd Europa impliceert echter ook dat ieder van ons inziet dat het de moeite loont om mogelijkheden te creëren om de Poolse scheepswerven te redden. De goedkeuring van de herstructureringsplannen zou hier een goed voorbeeld van zijn. President Sarkozy zei ook het volgende: "Europa heeft een sterke industrie nodig. Europa moet auto's en schepen produceren." Als de Commissie deze herstructureringsplannen verworpt, betekent dit dat de scheepsbouw ook in dit Europees land ophoudt te bestaan.

De goedkeuring van de herstructureringsplannen voor de Poolse scheepsbouwindustrie zou het logische gevolg moeten zijn van de oproep die het Franse voorzitterschap hier vandaag heeft gedaan. Als dat gebeurt, bestaat de kans dat we erin slagen om een Europese consensus over deze aangelegenheid te bereiken, waarbij het Parlement, de Commissie en de Raad de handen ineenslaan om de Poolse scheepswerven van de ondergang te redden.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Mevrouw de commissaris, ik ben het volledig oneens met de liberale standpunten die u vandaag in dit Parlement uiteengezet hebt. U hebt voorgesteld om de bezittingen van de Poolse scheepswerven op te delen en ze via een onvoorwaardelijke biedprocedure te verkopen, waardoor ze in de handen van particuliere investeerders terecht zouden komen. Ik vraag me af in wiens belang dit voorstel is. Volgens mij is het zeker niet in het belang van de werfarbeiders of de scheepswerven zelf, maar in dat van de investeerders.

Ik zou u er eveneens op willen wijzen dat het voorstel dat u hebt gedaan helaas onuitvoerbaar is volgens de Poolse wetgeving, aangezien het neerkomt op insolventie. Waarom hebben de Commissie en uzelf niet voorgesteld om de activa van de Europese banken op te delen en ze via een onvoorwaardelijke biedprocedure te verkopen? Regeringen komen vandaag voor de dag met 10 miljard euro aan garanties voor Nederland, met 10,5 miljard euro voor Frankrijk en 400 miljard euro voor Duitsland omdat Europa sociale waarden en solidariteit hoog in het vaandel heeft.

Ik weet dat bepaalde Poolse regeringen talrijke fouten hebben gemaakt. Helaas moeten deze blunders vandaag worden rechtgezet. Met het oog hierop heeft de Poolse regering nu behoefte aan tijd – minstens een jaar – om ervoor te zorgen dat deze fouten niet ten koste gaan van de Poolse werknemers. Ik zou u met klem willen vragen om ons meer tijd te geven. Ik verzoek u om blijk te geven van sociale gevoeligheid en economisch inzicht. De Poolse scheepswerven zijn immers ook Europese scheepswerven.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik herinner me nog goed hoe vertegenwoordigers van de scheepswerf in Szczecin me vijftien jaar geleden vertelden over de hoge steunbedragen die de Europese Unie en Duitsland aan de Duitse scheepsbouwindustrie hadden toegekend wegens de concurrentie van de scheepswerf van Szczecin. Ik zeg dit hier, opdat niet plots zou blijken dat Brussel dubbele normen toepast en dat er in de Europese Unie betere en slechtere scheepswerven zijn, gelijke en gelijkere scheepswerven, scheepswerven die kunnen rekenen op de welwillendheid van de Commissie en andere waarover oeverloos wordt gekibbeld.

Terwijl eerst de leiders van de vier grootste lidstaten, vervolgens de landen van de eurozone en ten slotte alle zevenentwintig lidstaten van de Unie de onbezonnen beslissing nemen om miljoenen euro beschikbaar te stellen voor de redding van banken die honderden werknemers in dienst hebben, worden grote vraagtekens geplaatst bij de steun voor de scheepswerven waar duizenden arbeiders werken, zelfs tienduizenden als de werknemers van toeleveranciers worden meegeteld. De Poolse werfarbeiders mogen in geen geval het slachtoffer worden van deze bizarre krachtmeting tussen de Europese Commissie en de huidige Poolse regering. Het zou onaanvaardbaar zijn wanneer zij hun werk zouden verliezen. De Commissie springt te lichtzinnig om met het besluit dat van doorslaggevend belang zal zijn voor het definitieve lot van de scheepswerven van Szczecin en Gdynia. Als de Commissie van plan is om dergelijke controversiële beslissingen te nemen, moet ze de betrokken partijen op zijn minst wat tijd geven. Ze zou moeten instemmen met de oprichting van een commissie van deskundigen en mag de Poolse scheepbouwers en hun gezinnen niet de rug toekeren.

Urszula Gacek (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik heb met genoegen naar het debat over de Poolse scheepswerven geluisterd. Ik ben van oordeel dat de meeste leden van de Poolse delegatie getoond hebben dat ze berekend zijn voor hun taak. Ze hebben waterdichte argumenten naar voren gebracht, zonder anderen de schuld in de schoenen te willen schuiven.

Wij kunnen niet instemmen met de liquidatie van de scheepswerven, die tot gevolg zal hebben dat hun bezittingen worden verdeeld. U hebt hier verwezen naar het voorbeeld van de Griekse luchtvaartmaatschappij die dankzij liquidatie in staat was om haar schulden te vereffenen en verder kon blijven bestaan. Jammer genoeg is het volgens de Poolse wet niet mogelijk dat een onderneming een dergelijke insolventiekuur ondergaat en daar slanker en gezonder van wordt. Deze therapie zou het doodvonnis zijn van de Poolse scheepswerven. Door hun schuldenlast zullen deze werven echter nooit meer in staat zijn om zich tot winstgevende ondernemingen te ontwikkelen. U hebt in een interview met een Poolse krant gezegd dat het redden van banken die met grote schulden kampen iets heel anders is dan het redden van scheepswerven met financiële problemen. De scheepswerven zijn in het verleden misschien slecht beheerd en ook hun moeilijke herstructurering werd keer na keer uitgesteld, maar wat als een paal boven water staat, is dat de scheepswerven nooit hun toevlucht hebben gezocht tot zulke uiterst onverantwoorde en dubieuze praktijken als de banksector. De Poolse belastingbetalers hebben voor de fouten van de Poolse scheepswerven betaald, terwijl wij vandaag allemaal betalen en nog een hele tijd zullen moeten blijven betalen voor de fouten van de Europese banken.

Uit dit debat is gebleken dat we het eens zijn over de noodzaak om de scheepswerven zodanig te hervormen dat er een reële kans bestaat dat ze in de toekomst rendabel zullen zijn. Wij zijn ons er allemaal van bewust dat we geen nieuwe kans meer krijgen wanneer de Commissie nu onze argumenten aanvaardt en Polen deze gelegenheid niet met beide handen zou grijpen.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, is het niet de hoogste tijd om te erkennen dat er iets nieuws aan de gang is in Europa en in de rest van de wereld? Is het niet de hoogste tijd om onze perceptie en onze manier van denken enigszins aan te passen? Is het niet de hoogste tijd om toe te geven dat er geen twee partijen zijn in dit conflict, maar dat we allemaal aan dezelfde kant staan? Dat we allemaal hetzelfde doel nastreven en een goede oplossing willen vinden? Is het niet de hoogste tijd om de Poolse arbeiders en burgers te laten zien dat de Europese Unie in deze specifieke situatie iets goeds kan doen?

Ik zou u willen aanmoedigen om aan de goede kant te komen staan. Ik zou u ertoe willen aanzetten om meer fijngevoeligheid en fantasie aan de dag te leggen en om resoluut voor deze nieuwe kant te kiezen, aangezien we hier en nu geschiedenis schrijven en u de mogelijkheid hebt om aan de goede kant te staan.

(Applaus)

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, in het geval van de banken en financiële instellingen konden in een mum van tijd enkele honderden miljarden euro beschikbaar worden gesteld om de vrije markt en de Europese Unie te beschermen. Voor de Poolse scheepswerven had de Unie echter niet eens een symbolisch bedrag veil, terwijl de wereldwijde crisis in de eerste plaats toe te schrijven is aan de speculatie van deze financiële instellingen. In mijn land heeft de opwaardering van de Poolse munt met meer dan 30 procent tot de ineenstorting van de scheepsbouwindustrie geleid.

De Unie geeft vandaag steun uit de zak van de EU-burgers aan diegenen die verantwoordelijk zijn voor de crisis en laat de slachtoffers van dit drama in de kou staan. Het vonnis dat de Poolse scheepswerven boven het hoofd hangt, is tevens een geschenk voor de Duitse scheepswerven die na 1989 voor honderden miljarden Duitse mark aan niet-terugvorderbare subsidies hebben ontvangen. Het verlies van meer dan honderdduizend banen, voornamelijk in mijn land, is de prijs die de Polen – en niet de Europese Unie – zullen betalen.

Moeten de mensen en de plaatsen die aan de basis lagen van de beweging 'Solidariteit', van de val van de Berlijnse Muur en de bevrijding van Europa het slachtoffer worden van arbitraire besluiten uit Brussel die zijn genomen in het belang van speculanten die hun slag willen slaan op het puin en de woestenij van de scheepswerf? Wij verzoeken de Commissie beslissingen te nemen die ons zullen helpen om de scheepsbouwindustrie te redden en verder te ontwikkelen.

Janusz Lewandowski (PPE-DE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, na al deze bijdragen, voornamelijk van Poolse Parlementsleden, zou ik nog slechts twee opmerkingen willen maken. Allereerst zou ik willen verwijzen naar de brief die de Poolse delegatie van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten naar voorzitter Barroso heeft gestuurd om hem erop te wijzen dat scheepsbouw achter het IJzeren Gordijn als een Poolse specialiteit werd beschouwd. Dit verklaart meteen het relatief hoge technologische niveau en de goede kwaliteit van het menselijk kapitaal. Deze troeven vormden een soort bruidsschat die Polen aan het verenigde Europa heeft geschonken. Deze kwaliteit komt tot uiting in onze kleine en middelgrote ondernemingen die vandaag goed presteren, maar zit ook verborgen in het potentieel – waaronder het menselijk potentieel – van de drie scheepswerven waarover we hier vandaag debatteren. De geloofwaardigheid van de plannen voor de scheepswerven kan worden afgemeten aan de belangstelling van de huidige en potentiële particuliere investeerders die het aandurven om hun geld in de toekomst van deze locaties te investeren.

Mijn tweede opmerking betreft de verstandige invulling van het mededingingsbeleid in deze woelige tijden. Deze benadering mag zich niet alleen beperken tot het verzekeren van billijke betrekkingen tussen concurrenten in Europa, maar moet ook het hoofd bieden aan en rekening houden met de mondiale situatie. We moeten opgewassen zijn tegen concurrenten die soms een ander spel spelen: terwijl wij in Europa voetballen, doen zij aan rugby. Uit een voorbeeld dat niets met Polen te maken heeft, blijkt dat de resultaten niet altijd goed zijn. Ik vermoed dat u de Aker Groep kent, het machtigste scheepsbouwconcern in het moderne Europa, waarin de Scandinavische, Franse, Duitse en zelfs de Braziliaanse scheepsbouwindustrie werd verenigd, waarschijnlijk om de concurrentie met het Verre Oosten aan te gaan. De Aker Groep bestaat echter al lang niet meer en is overgenomen door het Koreaanse STX. Blijkbaar is niet alles volgens planning verlopen. In deze turbulente tijden is het daarom des te belangrijker om beslissingen te nemen die voor stabiliteit zorgen in plaats van voor gevaar. Dit geldt uiteraard ook voor de Poolse scheepswerven.

(Applaus)

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, het plan dat u hebt voorgesteld, zou werkelijk als basis kunnen dienen voor een geslaagde herstructurering van de Poolse scheepswerven. De Poolse regering heeft zich reeds intensief beziggehouden met dit plan, maar we weten allemaal dat de cruciale factor in dit proces tijd is. Wij roepen de Europese Commissie bijgevolg op om haar beslissing met betrekking tot de scheepswerven uit te stellen. Wij verzoeken u om de Poolse overheden meer tijd te geven om een programma uit te werken dat kans van slagen heeft en ons in staat zal stellen om honderdduizend banen te redden in Polen. Dankzij dit plan zal Europa er eveneens in slagen om een belangrijke industrietak te behouden die de internationale concurrentiestrijd kan aangaan. Mijns inziens zijn er minstens twee redenen die mijn verzoek om meer tijd rechtvaardigen. Ten eerste zijn er met het oog op het door u voorgestelde plan in Polen belangrijke wetgevingswijzigingen noodzakelijk. Dit is geen kwestie van weken, maar van maanden. Ten tweede worden we allemaal getroffen door de huidige situatie. De financiële crisis dreigt uit te monden in een algemene Europese crisis. Het laatste wat Europa op dit ogenblik nodig heeft, commissaris, is het ineensstorten van een volledige industrietak.

(Applaus)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, in het kader van dit debat zou ik drie kwesties onder de aandacht willen brengen. Ten eerste is de financiële steun die de Poolse scheepswerven tot dusver hebben gekregen doelgerichte steun. Bijgevolg zou de Europese Unie niet mogen vragen om deze steun terug te betalen. Ten tweede staat steun voor de Poolse scheepswerven gelijk met steun voor de Europese scheepsbouwindustrie, zoals ook het geval was voor de steun die destijds aan de Oost-Duitse scheepsbouwsector is toegekend. De Europese Unie heeft behoefte aan een moderne en productieve scheepsbouwindustrie die tegemoet kan komen aan de bestellingen van Europese scheepvaartondernemingen. Ten derde zijn de omvang van de staatssteun die de Poolse scheepswerven tot nu toe hebben ontvangen en het bedrag dat zij mogelijk in de toekomst zullen krijgen, een peulenschil ten opzichte van de bijna twee miljard euro steun die naar verluidt ter beschikking is gesteld van de particuliere banksector in Europa. Daarenboven nemen de regeringen van bepaalde EU-lidstaten zulke overhaaste beslissingen dat ze zelfs niet de tijd hebben om de Europese Commissie hiervan op de hoogte te brengen.

De voorstellen van de Europese Commissie, die van mening is dat de beste oplossing voor de Poolse scheepswerven bestaat in hun herstructurering door afzonderlijke productiebedrijven op te richten, zijn onaanvaardbaar, aangezien dit er in de praktijk hoogstwaarschijnlijk op zou neerkomen dat de bezittingen van de scheepswerven zouden worden opgedeeld, waardoor ze niet meer in staat zouden zijn om schepen te bouwen.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - (PL) Mevrouw de commissaris, enerzijds waardeer ik het feit dat u zich bewust bent van de historische en morele dimensie van deze scheepswerven. Anderzijds denk ik dat u te intelligent bent om niet in te zien dat het economische argument vandaag niet langer opgaat. Het feit dat we in de bres springen voor de banken en weigeren maatregelen te nemen voor de scheepswerven, houdt mijns inziens geen steek. Verder ben ik ervan overtuigd dat we in moeilijke situaties moedige beslissingen moeten nemen. Misschien is de tijd hier nu rijp voor.

Ten derde, als ik terugdenk aan het duistere scenario van een faillissement en de verkoop van de bezittingen van de scheepswerven aan investeerders – die waarschijnlijk niet afkomstig zullen zijn uit Polen, aangezien er in mijn land geen kandidaat-investeerders zijn – maak ik soms de vergelijking met de overname van Siemens of Airbus door een Koreaans bedrijf. De vraag is of Polen en Europa er voordeel bij zouden hebben als een zo belangrijke nationale industrietak als de scheepsbouw in andere handen zou vallen.

Bogdan Golik (PSE). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de commissaris, aangezien ik in juli en september twee keer een schriftelijke vraag heb ingediend waarop ik geen antwoord heb gekregen, zou ik deze vraag dit keer mondeling willen stellen. Mijn vraag luidt als volgt: is het correct dat een zekere heer Soukup, vertegenwoordiger van de Commissie, tijdens een ontmoeting tussen de Europese Commissie en een delegatie van een mogelijke investeerder, de Ulstein Group, op 20 juni op de vraag naar de voorgestelde prijs voor de aankoop van de Szczecin Nowa-scheepswerf heeft geantwoord – en ik citeer de nota's van de Europese Commissie – dat deze prijs niet al te hoog zou zijn gezien de verplichtingen en verliezen van de ondernemingen? Daarna zou hij gevraagd hebben waarom de Ulstein Group niet overwoog om de failliete boedel aan te kopen na de eventuele faillissementsprocedure die van start zou gaan nadat het besluit over de terugbetaling van de verleende steun is genomen. De heer Soukup wees op het feit dat er bij de overname van een failliete boedel geen mogelijkheid is om herstructureringssteun te verkrijgen, maar dat het in de

plaats daarvan wel mogelijk zou zijn om in het kader van de regionale bijstand hulp te vragen voor nieuwe investeringen en het creëren van nieuwe banen. Als ervaren zakenman ben ik van oordeel dat deze uitspraak de suggestie inhoudt om te wachten met investeren tot de scheepswerf failliet wordt verklaard, wat in strijd zou zijn met de belangen van de onderneming. Is dit de ware toedracht van het verhaal, mevrouw de commissaris?

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) De scheepswerf van Gdańsk, de bakermat van solidariteit, de hoofdrolspeler in de strijd tegen het communisme en tegelijkertijd de scheepswerf die meer dan eens het slachtoffer is geweest van discriminatie en als gevolg van de politieke besluiten van de communisten in een erbarmelijke financiële situatie is terechtgekomen, hoopt vandaag op een positieve beslissing van de Europese Commissie. Eigenlijk geldt dit voor de volledige scheepsbouwsector. Niet alleen de Poolse scheepsbouw, maar ook de positie van de Europese scheepsbouwindustrie in de wereld hangt af van deze beslissing. Dit heeft te maken met de concurrentie van scheepswerven uit Korea en uit andere landen die niet alleen overheidssteun toekennen, maar ook de minimumnormen op het gebied van arbeidsvoorwaarden verlagen en de rechten van hun werknemers met voeten treden. Deze concurrentiestrijd zal geen eerlijke strijd zijn wanneer we de scheepswerven slechter behandelen dan de banken die misleidende methoden hebben gebruikt om het afsluiten van hypotheeklen aan te moedigen.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, noch Polen, noch de Europese Unie heeft baat bij de ondergang van de Poolse scheepsbouwsector. We dienen bijgevolg samen tot een oplossing te komen.

Allereerst moet de Europese Commissie haar eis intrekken met betrekking tot de terugbetaling van de toegekende staatssteun, vooral omdat het grootste gedeelte hiervan werd ondersteund door overheidsgaranties voor de kredietnemers. Ten tweede is het niet alleen oneerlijk om van de scheepswerven te verlangen dat zij deze som terugbetalen in een periode waarin de Unie afstapt van de markteconomie en haar banken nationaliseert, maar plaatst dit ook vraagtekens bij de zin van de Europese Unie.

Ten derde moeten de Europese en de Poolse economie zich verder ontwikkelen. Ontwikkeling mag niet uitsluitend gebaseerd zijn op het liquideren of aan banden leggen van de productie van bepaalde industrietaakken. Ten vierde zou het voornemen om de scheepswerven te sluiten, die als de bakermat van de beweging 'Solidariteit' en de veranderingen in Europa worden beschouwd, op grote schaal een defensieve reactie van maatschappelijk ongenoegen kunnen veroorzaken. Dat kunnen we op dit ogenblik missen als kiespijn. Ten vijfde hebben in de Europese Unie nu al bijna honderd miljoen mensen het moeilijk om te overleven. Waarom zouden we nog meer armoede willen?

Marcin Libicki (UEN). - (PL) Mevrouw de Voorzitter, wij zijn vandaag zonder enige twijfel getuige van een vertrouwenscrisis in de Europese instellingen, niet alleen in Ierland, maar ook in Nederland en Frankrijk. In Polen is er echter geen sprake van een vertrouwenscrisis. Nog niet, in ieder geval. Polen heeft vertrouwen in de Europese instellingen. Indien de Europese Unie de Poolse scheepswerven zou verhinderen om naar behoren te functioneren en stap voor stap hervormingen door te voeren, zou helaas ook in mijn land een vertrouwenscrisis in de Europese instellingen de kop kunnen opsteken. Het is immers voor iedereen zonneklaar dat er met twee maten en gewichten wordt gemeten: er golden andere normen voor het voormalige Oost-Duitsland en ook vandaag gelden er andere normen voor de banken. We kunnen nader ingaan op de schaalverschillen, maar daar hebben de burgers die hun banen verliezen geen boodschap aan. Mevrouw de commissaris, toen ik onlangs de eer had om u samen met Poolse werfarbeiders te ontmoeten, kreeg ik de indruk – en die was waarschijnlijk correct – dat u een goede oplossing wilt vinden. Ik vraag u bijgevolg om alles is het werk te stellen om tot de best mogelijke oplossing te komen en om de Poolse scheepswerven een kans te geven. Ik dank u voor uw aandacht.

De Voorzitter. – Mijn verontschuldiging aan de heren Janowski, Wojciechowski en Pęk, maar we kunnen helaas niet doorgaan. Ik ben dertig jaar actief geweest in vakbonden en ik begrijp de tragedie en het drama waarmee dit onderwerp gepaard gaat, maar ik moet het woord nu aan commissaris Kroes geven.

Neelie Kroes, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben onder de indruk van de betrokkenheid van de geachte afgevaardigden bij dit onderwerp en heb met veel aandacht geluisterd naar de opmerkingen die hier vanavond zijn gemaakt.

Ik zal mijn uiterste best doen uw vragen te beantwoorden. Als u mij toestaat, zal ik wat tijd nemen om u uit te leggen hoe de zaken er op dit moment voor staan.

De heer Buzek begon met het geven van zijn interpretatie van de situatie in Polen en zei terecht dat we bereid moesten zijn tot aanreiken van een positieve oplossing, dat wil zeggen: een oplossing waarbij de bedrijfsactiviteiten kunnen worden voortgezet. En het aanreiken van zo'n oplossing is ook precies wat we doen. Wanneer investeerders geïnteresseerd zijn in scheepsbouw, en bij sommigen bestaat die interesse inderdaad – en dit is een boodschap die we niet alleen van een lid van de regering, maar ook van verschillende betrokkenen buiten de regering hebben gehoord – dan kunnen ze een bod op de bedrijfsmiddelen doen. Dat is iets wat ik voortdurend heb beklemtoond. Deze oplossing zou volgens de Commissie tot levensvatbare economische activiteiten kunnen leiden. We moeten het hebben over levensvatbare economische activiteiten, want ik wil de betrokken arbeiders geen voorstel aanreiken dat niet levensvatbaar is.

Het heeft te veel tijd gekost. Al die mensen hebben het recht te weten wat er gaande is en hoe hun toekomst eruit zal zien. Niemand verwacht dat we zullen zeggen: “laten we maar gewoon doorgaan, wat maakt het ook uit, we kunnen toch niets doen, laten we maar gewoon op de oude voet verder gaan”. We weten dat de situatie niet langer levensvatbaar is. Dat gezegd hebbende, hebben wij, de Commissie, ons uiterste best gedaan om met een oplossing te komen.

De Poolse regering moet daarom, zoals gezegd, een ondernemingsplan voorleggen dat een levensvatbare toekomst garandeert, om te beginnen voor Gdańsk. Alle vaklieden op die werf zijn uiterst bekwaam in het beroep dat ze uitoefenen en er is goede reden om aan te nemen dat hun werk kan worden uitgebreid – per slot van rekening is de werf geprivatiseerd, de eigenaren hebben erin geïnvesteerd en de mogelijkheid bestaat dat ze dat blijven doen. Er moet echter dringend een ondernemingsplan komen, dat is mijn verzoek. De Poolse afgevaardigden die allemaal zo betrokken zijn bij de situatie in hun land zouden zich rechtstreeks tot hun regering moeten wenden en er op moeten aandringen dat zij nu met een oplossing komen, dat u als leden van het Europees Parlement niet langer accepteert dat de regering niet met de oplossing komt die u in gedachten heeft.

Ervan uitgaande dat het probleem in Gdańsk wordt benaderd zoals ik heb geschetst, komen we vervolgens bij de twee andere werven. Ik heb u zojuist beschreven hoe voor Gdynia en Szczecin duurzame arbeidsplaatsen kunnen worden gecreëerd. Dat is waar we het hier over hebben en daarom ook noemde ik het voorbeeld van Olympic Airways. Het gaat natuurlijk om volstrekt verschillende economische activiteiten: scheepsbouw en luchtvaart. Maar ook bij de Olympic Airways-oplossing was de oorspronkelijke gedachte dat het bedrijf eerst moest worden geliquideerd en vervolgens de bedrijfsmiddelen moesten worden verkocht, waarna de onderneming met de nieuwe investeerders, niet belast met een enorme schuldenberg, de kans zou hebben om aan een levensvatbare toekomst te werken.

Mijnheer Schulz, we hebben niet gezegd dat de werven gesloten moeten worden. We zoeken naar een manier om deze werven sterk genoeg te maken om het hoofd te bieden aan de komende recessie en daarbij de activiteiten terug te brengen tot die met de beste rentabiliteitsvooruitzichten. Aangezien een aantal potentiële investeerders geïnteresseerd is in het bieden van een levensvatbare toekomst aan deze werven, ligt daar hun kans als de bedrijfsmiddelen eenmaal zijn gebundeld.

Mevrouw Schroedter, de Poolse werven hebben langer in een overgangsfase gezeten dan de Oost-Duitse, en ook nog eens in een economische bloeiperiode. En niet alleen aan de heer Chruszcz maar ook aan de heer Czarnecki wil ik zeggen dat wanneer u dit vergelijkt met de situatie bij de Duitse werven – en het is zeker zo dat er overeenkomsten met de Duitse werven zijn – dan wil ik toch twee algemene opmerkingen maken.

Ten eerste, we moeten ons realiseren dat de scheepsbouwindustrie in andere landen, zoals Denemarken en het Verenigd Koninkrijk, waar de staat minder genereus was, aanzienlijk is ingekrompen of zelfs gesloten. Ik heb enig recht van spreken op dit punt: in mijn eigen land moesten vrij veel scheepswerven gesloten worden. Dus als we het hebben over gelijke behandeling, moeten we niet vergeten dat in andere lidstaten van de Europese Unie werven die niet langer levensvatbaar waren, gesloten moesten worden.

Enkele afgevaardigden hebben een vergelijking getrokken met de situatie in Duitsland. De totale grootte van de drie Poolse werven – Gdynia, Gdańsk en Szczecin – is vergelijkbaar met die van de Duitse werven voordat ze werden geherstructureerd, en de staatssteun die in de periode 2002-2008 aan de Poolse werven is verleend, is vergelijkbaar met die welke de Duitse staat aan de werven in Duitsland heeft verleend, namelijk ongeveer drie miljard euro. Dus er is zeker een basis voor vergelijking.

Zowel uit het oogpunt van concurrentievervalsing als het waarborgen van duurzame arbeidsplaatsen is de duur van het herstructureringsproces in Polen echter een verzwarende factor. Terwijl de werven in Duitsland in 1993 zijn geprivatiseerd en in 1995-1996 hun herstructurering hebben afgerond, zijn de activiteiten van

de Poolse werven nog heel lang gesubsidieerd, terwijl daar ruim voor de toetreding tot de EU mee is begonnen. Bovenop de subsidiëring hebben er sindsdien ook nog verschillende reddingsoperaties plaatsgevonden.

Ik zei al eerder dat het nu, in 2008, meer dan vier jaar geleden is dat Polen tot de EU toetrad, en acht jaar geleden dat de eerste voorschriften inzake staatssteun in Polen werden ingevoerd, namelijk in 2000, ingevolge de associatieovereenkomst van 1994. Daarnaast heeft de scheepsbouw de laatste vijf jaar van een ongekende opleving geprofiteerd. Maar zelfs in deze periode van grote bloei in de sector, bleek het niet mogelijk om de Poolse werven levensvatbaar te maken. Ook dat moeten we in onze overwegingen meenemen. Zelfs in die periode functioneerde de sector niet naar behoren zoals dat bij andere werven wel het geval was.

Als we dus in ogenschouw nemen dat de opleving en de gegarandeerde instroom van orders en almaar stijgende prijzen die daarmee gepaard ging, gunstige voorwaarden creëerde voor een vergaande herstructurering van de scheepsbouw, dan moeten we constateren dat Polen die kans onbenut heeft gelaten. Deskundigen voorspellen dat al in twee tot drie jaar tijd een economische omslag zal plaatsvinden en er op de wereldmarkt overcapaciteit zal ontstaan.

Tot besluit: de vergelijking met Duitsland zou een zinnige vergelijking kunnen zijn. Ja, het komt dichtbij, de situatie is bijna vergelijkbaar. De vergelijking laat zien dat de Poolse werven op precies dezelfde wijze worden behandeld als de Duitse. Staatssteun wordt beoordeeld volgens dezelfde criteria, waarvan 'levensvatbaarheid' het belangrijkste is.

Tot slot: er zou ook een vergelijking moeten worden getrokken met gevallen waarin de Commissie geen toestemming heeft gegeven voor staatssteun en soms zelfs de invordering van illegale staatssteun heeft bevolen. Wat het laatste betreft, herinneren sommigen van u zich waarschijnlijk net als ik de zaak van de Spaanse staatswerf 'IZAR', enkele werven in Griekenland en nog enkele andere gevallen.

Als de heer Bielan net als ik zegt dat we er jaren over hebben gedaan, dan is dat vanwege het economische, sociale en symbolische belang van de werven. Dat kan ik beamen en durf ik ook te verdedigen. Maar wat we de helden van de werven het beste kunnen geven, is een levensvatbare toekomst, en dat is ook het verzoek dat ik bij u neerleg: gewoon een realistische benadering, een benadering waar die helden recht op hebben.

Er is een vraag gesteld over Europese scheepsbouw. In samenwerking met de Europese scheepsbouwindustrie is de Commissie momenteel actief bezig met de implementatie van een geïntegreerde strategie voor het vergroten van de concurrentiekracht van deze sector in alle lidstaten. We noemen deze strategie "Leadership 2015". In dit verband helpen we de scheepsbouwindustrie in Polen en elders het hoofd te bieden aan de belangrijkste uitdagingen waarvoor men staat, bijvoorbeeld door het faciliteren van innovatie en het beter beschermen van intellectuele eigendomsrechten. Het kan niet zo zijn dat bedreigingen van de concurrentiepositie tegemoet worden getreden met een continue stroom subsidiegelden.

De Commissie is net als u geïnteresseerd in een levensvatbare industrie die kan functioneren zonder inmenging en steun van de overheid en die kan concurreren op eigen kracht. Dat is het geval bij tal van werven in Europa, met name in de sector van technologisch geavanceerde schepen.

De heer Tomczak en enkele andere afgevaardigden trekken een vergelijking met de huidige situatie van de financiële sector en het bankwezen en vragen zich af voor wie de economie er eigenlijk is. De dalende trend van het EU-aandeel in de mondiale scheepsbouw wordt niet omgebogen door de werven onrendabele activiteiten te laten verrichten. En de heren Chruszcz en Tomczak hebben kort de algemene relatie met de financiële crisis aangevoerd. Ik heb dit in mijn eerste verklaring proberen uit te leggen. Ik wil graag nog iets meer zeggen over de vragen die door sommigen van u zijn gesteld.

In het licht van de door de Commissie goedgekeurde staatssteun voor financiële instellingen is gevraagd naar de mogelijkheid om de regels voor staatssteun minder streng toe te passen. Dat is een interessante vraag, niet alleen in het kader van de vergadering van vandaag. We moeten echter ook nagaan waarom de Commissie de regels voor staatssteun in het geval van de Poolse werven schijnbaar zo streng toepast, terwijl ze wel haar goedkeuring geeft aan massale steun voor de Europese banken.

De situatie van de Poolse werven is volstrekt anders dan die van het bankwezen. En wel om twee redenen. Ten eerste, het faillissement van een grote Europese bank kan de ineenstorting inleiden van andere financiële instellingen en negatieve systemische effecten hebben op de hele economie van een of meer lidstaten. Dus overwegen we op dit moment voor de korte termijn noodmaatregelen voor banken, in tegenstelling tot de jarenlange herstructureringssteun die de Poolse werven ontvangen. Overigens, wanneer de banken zouden vragen om langetermijnsteun van de staat zouden zij aan soortgelijke eisen als de Poolse werven moeten voldoen. Ze moeten dan een geloofwaardig herstructureringsplan voorleggen. Ze moeten hun begunstigden

kunnen garanderen dat hun bedrijf voor de lange termijn levensvatbaar is. Het is dus inderdaad zo dat we momenteel ook de banken vragen om levensvatbare ondernemings- en herstructureringsplannen op te stellen voor de toekomst.

Ik begrijp niet waarom sommigen van u zo bezorgd zijn over de nationaliteit van de kopers van de bedrijfsmiddelen van de werven. Als zij als ondernemers geïnteresseerd zijn in deze bedrijfsmiddelen, laten we dan met hen aan de slag gaan. We zijn het de arbeiders op de werven verplicht om naar een oplossing te zoeken zonder ons te laten afleiden door nationalistische of protectionistische overwegingen. Dat zou niet het antwoord zijn dat ik wil geven aan arbeiders die hun baan willen behouden en willen dat die baan duurzaam is.

Ik ben erg blij dat enkele afgevaardigden erkennen dat de werven flexibel moeten zijn en handhaving van de scheepsbouwactiviteit niet als een heilige plicht beschouwen. Als we de scheepsbouw als enige activiteit voor de werven zien, dan benaderen we deze zaken niet op een professionele manier. Met het vakmanschap van de mensen daar moet duurzame productie van welk product dan ook mogelijk zijn. Als de vraag groeit en de arbeiders en werven over de noodzakelijke capaciteiten beschikken – dit is volgens mij het geval – dan kunnen we hun een kans geven door hen te bevrijden van de last van de staatssteun die in het verleden is verstrekt.

Ik zal proberen tot een afronding te komen, want uw lichaamstaal spreekt boekdelen. Een van de belangrijkste vragen waarvoor ik stond, was of de werven meer tijd moesten krijgen. Maar is dat de manier waarop we met deze zeer ingewikkelde kwestie moeten omgaan? Ik denk dat al die arbeiders het recht hebben ons te vragen met een levensvatbare oplossing te komen die hun toekomst veilig stelt. Wat wij als Commissie aan de Poolse regering vragen – en daarbij hebben wij uw steun hard nodig – is dat zij de feiten en omstandigheden goed tot zich laten doordringen. Kom nou alstublieft met dat ondernemingsplan voor Gdańsk! En realiseer u dat er ook voor Gdynia en Szczecin een kans is.

Er is een toekomst, maar dan moet de enorme last van de nog terug te betalen staatssteun die de laatste jaren is ontvangen, van de balans wordt gehaald, en moeten de resterende bezittingen worden gebundeld. Zo creëren we voor de bedrijfsactiviteiten op beide werven en in beide regio's een nieuwe toekomst.

Het is absoluut cruciaal dat de bezittingen worden verkocht zonder de schuldenlast, want als er op de bezittingen nog een berg schulden rust, zal de belangstelling van potentiële investeerders een stuk geringer zijn. Dat is gewoon het resultaat van logisch denken. Een eventuele liquidatie kan tegelijkertijd plaatsvinden en neemt dan niet zo veel tijd in beslag.

Wanneer ik tegenover al die arbeiders zou moeten staan, dan zou ik hen liever vragen akkoord te gaan met de oplossing van de Commissie dan met de oplossing van de Poolse regering. Ik zou erop wijzen dat als zij ermee akkoord gaan, een snelle uitvoering mogelijk is. En zeg me niet dat u de Poolse wet niet kunt veranderen. Ik ben er niet absoluut zeker van of de Poolse wet ruimte biedt voor deze oplossing, maar als ze die ruimte wel biedt, dan moet de regering gewoon haar werk doen. Met de ervaring die ik in de vorige eeuw in een andere functie heb opgedaan, weet ik – en dat wist ik toen ook al – dat wanneer je iets wilt oplossen, er altijd een uitweg is. Ik verzoek de leden van het Parlement uit de grond van mijn hart, voor al die arbeiders: richt u zich alstublieft tot de Poolse regering.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), schriftelijk. – (PL) Mevrouw de Voorzitter, als ik het huidige optreden van de Commissie ten opzichte van de Poolse scheepswerven gadesla, sterkt dit mij in mijn overtuiging dat Polen nooit tot de Europese Unie had mogen toetreden onder de voorwaarden die ons enkele jaren geleden zijn aangeboden. Miljoenen van mijn landgenoten waren dezelfde mening toegedaan, maar de meerderheid van hen liet zich misleiden door het idee dat de Europese Unie Polen zou helpen om het ontwikkelingsniveau van de zogenaamde 'oude' lidstaten te bereiken. Dit geldt niet alleen voor de scheepswerven, maar ook voor een groot aantal andere domeinen, zoals de landbouw. Ik sta achter het EU-lidmaatschap van mijn land, maar ik aanvaard niet en verzet me er uit alle macht tegen dat Polen vanuit economisch oogpunt als veroverd gebied wordt behandeld. Ik stel vast dat in het geval van het voormalige communistische Oost-Duitsland en de banksector andere criteria golden. Zij hadden blijkbaar wel recht op staatssteun.

Aangezien het Verdrag van Lissabon vandaag een onzeker lot beschoren is, ben ik er vast van overtuigd dat dit Verdrag Polen op economisch vlak volledig afhankelijk zal maken van de Brusselse bureaucratie. Daarom

moeten de Europese volkeren bij de aanstaande verkiezingen voor het Europees Parlement hun steun verlenen aan politici die 'nee' zullen zeggen tegen dit Verdrag.

17. Bevordering van schone wegvoertuigen (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0291/2008) van Dan Jørgensen, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het gewijzigd voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen [COM(2007)0817 - C6-0008/2008 - 2005/0283(COD)].

Dan Jørgensen, rapporteur. – (DA) Mevrouw de Voorzitter, elke dag worden er Europeanen ziek door luchtverontreiniging. Elke dag sterven er Europeanen ten gevolge van de luchtverontreiniging door het verkeer in Europa. We weten dat we geconfronteerd zullen worden met een aantal extreme klimaatveranderingen. Deze klimaatveranderingen zijn niet in de laatste plaats te wijten aan het overmatige gebruik van brandstof in de vervoerssector. Om deze twee redenen is de wetgeving die wij vanavond behandelen van het allergrootste belang. Om deze twee redenen ook is het compromis waarover we tijdens de onderhandelingen tussen het Parlement en de Raad overeenstemming hebben bereikt en dat we morgen hopelijk zullen aannemen, van enorm groot belang.

Als we het voorstel aannemen, zullen de overheden in Europa een veel grotere rol gaan spelen in de bestrijding van luchtverontreiniging. Het voorstel houdt ook in dat autoriteiten die besluiten een voertuig te kopen om overheidstaken mee uit te voeren, bijvoorbeeld een vuilniswagen, een bus of een ander voertuig, niet alleen moeten kijken naar de prijs in kronen en öre of euro's en centen, maar ook rekening moeten houden met de kosten voor de volksgezondheid en de kosten voor het milieu en het klimaat. Deze kosten ontstaan door het feit dat het voertuig verschillende soorten deeltjes uitstoot en dat het voertuig door het verbranden van fossiele brandstoffen bijdraagt aan de luchtverontreiniging en daardoor aan de opwarming van de aarde.

Wij dwingen de lokale overheden niet om de meest milieuvriendelijke oplossing te kiezen, maar we dwingen hen wel om de gezondheids- en milieugerelateerde consequenties mee te nemen in hun berekeningen. Daarbij creëren we openheid en transparantie rond de besluiten die worden genomen en daarom ben ik er ook zeker van dat vanuit de meeste overheidsinstanties in Europa de juiste, groene keuze zullen maken in plaats van de kortzichtige, wellicht goedkopere keuze, als men alleen naar de euro's en centen kijkt, en dat is nu precies het hele doel van dit voorstel.

Bovendien zal het voorstel vermoedelijk, naar ik hoop, in zekere mate direct effect hebben op het milieu, aangezien de overheid een groot aandeel heeft in de aankopen van een uitgebreide reeks voertuigen. In het geval van bijvoorbeeld bussen zijn Europese overheidsinstanties goed voor een derde van alle busaankopen. Afgezien van het directe effect op het milieu zal het voorstel ook een secundair effect hebben. Er zal namelijk een vraag naar bijzonder milieuvriendelijke voertuigen worden gecreëerd en deze vraag kan de markt stimuleren, waardoor het voor de sector rendabel kan worden om nieuwe en meer milieuvriendelijke voertuigen te ontwikkelen, nog voordat de wet vereist dat zij dat doen.

Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat dit geen bijzonder bureaucratische regeling is. Het gaat er niet om overheden een hoop lastige regels op te leggen en om bureaucratische lasten te creëren. Integendeel, we hebben een regeling opgesteld die zeer gemakkelijk door te voeren, te implementeren is. De regeling bevat ook uitzonderingen waar ze wellicht vereist zijn en garandeert dat landen die al een goed functionerend systeem hebben ten aanzien van milieu- en gezondheidsgerelateerde consequenties, dat systeem kunnen handhaven.

Zoals reeds gezegd, hebben we in de onderhandelingen een akkoord, een compromis bereikt. Daarmee hebben we naar mijn mening ook een belangrijk signaal afgegeven, namelijk dat we wat deze belangrijke wetgeving betreft schouder aan schouder staan hier in het Parlement. Ik wil graag alle schaduwrapporteurs bedanken voor de goede samenwerking. Ik wil het Franse voorzitterschap bedanken voor de doeltreffende inspanningen, die mede hebben bijgedragen aan het bereiken van dit compromis. Ik ben er trots op dat we morgen over wetgeving kunnen stemmen die de verontreiniging in Europa zal verminderen en die ervoor zal zorgen dat de overheidsinstanties de regie krijgen in de strijd tegen de opwarming van de aarde en tegen de luchtverontreiniging, die elk jaar vele Europeanen ziek maakt.

VOORZITTER: LUIGI COCILOVO*Ondervoorzitter*

Antonio Tajani, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het doel van het voorstel is, zoals u weet, het vergroten van de aanwezigheid op de Europese markt van schone en energiezuinige wegvoertuigen, met als doel zowel het verbruik van energie als de uitstoot van CO₂ en andere verontreinigende stoffen te reduceren. De inwoners van de grote steden, die nu een groot deel van de Europese bevolking uitmaken, zullen hiervan profiteren.

Allereerst wil ik de rapporteur, de heer Jørgensen en de schaduwrapporteurs bedanken voor hun inzet en hun constructieve inbreng, en ook voor de nauwe samenwerking bij het interinstitutionele overleg tijdens de zomer. Dit samenwerkingsproces heeft het ons mogelijk gemaakt een compromistekst op te stellen die in eerste lezing brede steun heeft gekregen.

Op grond van de bepalingen in het voorstel voor een richtlijn, moeten overheidsorganen en overheidsbedrijven, maar ook bedrijven die personenvervoersdiensten aanbieden, het energieverbruik, de uitstoot van CO₂ en andere verontreinigende stoffen onder de criteria vermelden bij de keuze van voertuigen die door middel van openbare aanbesteding zijn aangeschaft. De gunning zou dus in de toekomst niet alleen maar op de prijs, maar ook op de kosten voor het milieu gebaseerd zijn, kosten die gemoeid zijn met de levensduur van het voertuig. Tegelijkertijd geeft het voorstel de lokale overheden de mogelijkheid om over de toepassing van de details te beslissen, en is dus volledig in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. Er worden met de wetstekst die wij goedkeuren, geen nieuwe administratieve procedures ingevoerd. Het voorstel is daarom volledig coherent aan de bestaande regelgeving voor overheidsopdrachten en openbare diensten. Alle bepalingen die deze regelgeving bevat, bijvoorbeeld betreffende de vrijstellingsdrempels, blijven van kracht.

Het voorstel betekent bovendien een belangrijke stap voorwaarts in de communautaire politiek op het gebied van energie, klimaat en milieu. De richtlijn zal in de door openbare aanbesteding gegunde overheidsopdrachten, algemene parameters voor energieverbruik, de uitstoot van CO₂ en verontreinigende stoffen opnemen. De publieke sector in Europa zal daarom als voorbeeld dienen door meer geavanceerde innovatieve technologieën te steunen, om in de toekomst te beschikken over duurzame vervoerssystemen. Het lijkt mij een heel duidelijke boodschap, die door lokale instanties of instanties die plaatselijke diensten verrichten kan worden overgebracht aan de sector die zo belangrijk is om de vervuiling te reduceren.

Het voorstel brengt bovendien het aspect duurzame economie in de overheidsopdrachten voor de levering van voertuigen, zonder dat het tot hogere kosten leidt. Integendeel, de gevolgen voor de kosten van de voertuigen kunnen tijdens de gehele levensduur worden voorspeld en inzichtelijk gemaakt, voordat deze ontstaan. Daarom zal over de aanschaf van het vervoermiddel op een rationele wijze worden besloten, zodat hogere kosten kunnen worden vermeden, zowel voor de exploitanten als voor de openbaarvervoersdiensten zelf.

Het is te verwachten dat de gevolgen van de richtlijn – en ik ben aan het afronden, mijnheer de Voorzitter – verder zullen gaan dan het directe toepassingsgebied. De overheidsopdrachten zijn een belangrijke en zeer goed zichtbare markt, en kunnen de beslissingen beïnvloeden die door bedrijven en door particulieren worden genomen. Het ligt in de verwachting dat men dankzij dit voorstel op den duur grotere aantallen schone, energiezuinige voertuigen op de markt krijgt, en een kostenreductie door schaalvoordelen. De energieprestaties zullen als gevolg daarvan toenemen, en de uitstoot van CO₂ en andere verontreinigende stoffen zal dalen bij alle voertuigen die er in Europa rondrijden.

Nu zou ik graag horen wat de andere Parlementsleden die aan dit debat deelnemen ervan vinden, zodat ik u aan het einde ervan de nodige verduidelijking kan geven. Ik hoop dat wij, dankzij dit debat, een positief resultaat zullen bereiken, en dat het herziene voorstel voor een richtlijn kan worden aangenomen.

Andreas Schwab, *rapporteur voor advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, geachte collega's. Allereerst wil ik zeggen dat dit ontwerpverslag aantoont dat de milieu- en klimaatbescherming een belangrijk onderwerp is voor het gehele Europese Parlement, voor alle parlementaire commissies, maar ook voor de Commissie en de Raad.

Daarom ben ik van mening dat de heer Jørgensen zonder meer gelijk heeft als hij zegt dat iedereen in Europa erop moet letten dat de uitstoot van verontreinigende stoffen wordt beperkt en dat milieu- en klimaatbescherming een belangrijke rol moeten spelen bij de aanschaf van voertuigen. Het is echter van

belang dat milieu- en klimaatbescherming leeft bij de mensen zelf, de burgers van de Europese Unie. Het moet een autonoom streven zijn, dus ook een streven van degenen die auto's of bussen in de Europese Unie aanschaffen. Daarom vraag ik mij net als eerder af of deze voorschriften uiteindelijk het bewustzijn van de burgers werkelijk zullen versterken, of dat het hierdoor juist wordt afgezwakt. Verder vraag ik mij af of deze richtlijn wel het doel dient, dat wij ermee willen bereiken, of dat zij zal leiden tot meer frustratie over de vermeende Brusselse bureaucratie.

Naar mijn idee zijn er namelijk al diverse voorbeelden in Europese landen waar nu al zonder deze richtlijn voertuigen op waterstof en CO₂-arme voertuigen worden aangeschaft, hetgeen betekent dat er op dit moment al een milieubewustzijn bestaat. Of wij dit met een richtlijn daadwerkelijk kunnen versterken, waag ik te betwijfelen. De richtlijn heeft naar mijn idee namelijk nauwelijks effect. En het is niet zoals u zegt, mijnheer Jørgensen, dat het milieueffect groot zal zijn.

Ons doel moet zijn om het bewustzijn van de koper te versterken en niet om per se 1 procent van de automarkt en 6 procent van de vrachtwagenmarkt te beïnvloeden met deze richtlijn. Ik denk dat het effect hiervan relatief gering zal zijn. Ik voorzie dat er relatief veel voorwaarden voor de aanbestedingen zullen gelden, maar dat uiteindelijk bij de toekenning de uitvoering op nationaal niveau zal overheersen. Ik verwacht dat het goed mogelijk is – zo is althans de inschatting van de juridische dienst van de Raad – dat de weging van de milieueffecten slechts op één procent zal uitkomen, waardoor het effect voor het milieu relatief gering is.

De richtlijn zal echter ook geen schadelijke gevolgen hebben omdat uiteindelijk alle betrokken partijen min of meer op dezelfde wijze verder kunnen als zij nu doen. En dat is de verdienste van de Raad en ook van de schaduwrapporteur in de milieucommissie en mijn vriend Karsten Hoppenstedt. Ook de Commissie interne markt en consumentenbescherming heeft met haar advies, waarvan ik rapporteur was, een standpunt in deze richting ingenomen, en door de dialoog kon de richtlijn vergaand verbeterd worden.

Daarom vind ik dat er zonder meer enkele punten zijn die als positief kunnen worden beoordeeld, er zijn immers verschillende bureaucratische belemmeringen weggenomen. De richtlijn voorziet nu in de mogelijkheid dat de lidstaten voor de aanbesteding technische vereisten kunnen bepalen. Dat betekent een belangrijke mate van flexibiliteit. Verder is bepaald dat speciale voertuigen in het algemeen buiten de werkingssfeer vallen.

Het risico van nulweging blijft echter bestaan en daarom wil ik concluderend stellen dat met de richtlijn weliswaar het juiste doel wordt nagestreefd, maar dat daarvoor de verkeerde middelen worden aangereikt. De amendementen als gevolg van het compromis in de dialoog betekenen dat – als het in de lidstaten wordt uitgevoerd ten gunste van de aanbestedende instanties – zij in veel lidstaten waarschijnlijk nauwelijks effect zal hebben.

In deze vorm moeten de betrokkenen in de EU-instellingen zichzelf afvragen of de richtlijn uiteindelijk, na het moeizaam tot stand gekomen compromis in de dialoog, nog werkelijk het doel dient waarvoor zij was bedoeld. De kwaliteit van de bepalingen is nagenoeg volledig afhankelijk van de omzetting ervan door de lidstaten en dan is communautaire regelgeving eigenlijk niet meer nodig.

Ik wil nogmaals in herinnering brengen dat deze richtlijn uiteindelijk helaas slechts 1 procent van het aantal auto's en 6% van het aantal vrachtwagens omvat en daardoor geen al te grote voordelen voor het milieu kan opleveren.

Silvia-Adriana Țicău, rapporteur voor advies van de Commissie vervoer en toerisme. – (RO) Met de richtlijn worden groene criteria toegevoegd aan de reeds onderzochte criteria voor de aankoop van schone en energiezuinige wegvoertuigen. De lidstaten moeten de aanbestedende diensten en instanties die openbaar-personenvervoersdiensten leveren, informeren omtrent de bepalingen inzake de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen.

De Commissie vervoer en toerisme stelt momenteel voor dat de lidstaten en de Commissie tijdens de tussentijdse herziening van de nationale strategische referentiekaders en de nationale en regionale operationele programma's nadenken over de vraag of stedelijke mobiliteitsprojecten in aanmerking kunnen komen voor financiële steun en over hoe het gebruik van milieuvriendelijke voertuigen kan worden bevorderd. Daarnaast moeten stedelijke vervoersinitiatieven en de programma's Civitas en Intelligente energie voor Europa worden voortgezet.

De Commissie vervoer en toerisme heeft voorgesteld dat de autoriteiten die bij het merendeel van hun jaarlijkse specifieke aankopen kiezen voor milieuvriendelijke voertuigen het label "schoon en energiezuinig

stedelijk wegvervoer” mogen voeren. Ik wil de rapporteur gelukwensen en ik ben er zeker van dat dit document een verandering teweeg zal brengen in de houding van de plaatselijke autoriteiten ten opzichte van het milieu.

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dit voorstel van de Commissie inzake de bevordering van energiezuinige voertuigen is een herziene versie van het oorspronkelijke voorstel, dat wij twee jaar geleden hebben afgewezen. Het nieuwe Commissievoorstel is een grote verbetering. Toch kan ook op deze tekst veel worden aangemerkt, zoals het ontbreken van een effectbeoordeling van de regelgeving, de relatief kleine marktaandelen van de betreffende voertuigen – dat is reeds aangehaald – en, niet in de laatste plaats, de verplichte toepassing van milieucriteria in de aanbestedingsprocedure, hetgeen in strijd is met de rechtspraak van het Hof van Justitie.

De zaak werd nog verslechterd door de stemming in de verantwoordelijke commissie, die zou hebben geresulteerd in een starre en bureaucratische richtlijn. Het resultaat zou voor mij onacceptabel zijn geweest. In het kader van de inspanningen om een compromis te bereiken – dit is een positief punt – is vervolgens met de Raad en de Commissie de inhoud volledig veranderd. De tekst die nu in de plenaire vergadering in stemming wordt gebracht, kan onze steun wegdragen.

Daarbij staat de flexibiliteit voor de gemeenten centraal. De lidstaten hebben de vrijheid om eigen normen te bepalen die de gestandaardiseerde methodologie van het Commissievoorstel vervangen. Ik weet dat er alleen al in Duitsland tal van normen bestaan voor de aanschaf van milieuvriendelijke voertuigen. Deze worden nu al succesvol toegepast en zouden volgens verklaringen van onze verenigingen van gemeenten ook in de toekomst in deze vorm gehandhaafd moeten worden. In deze gevallen zijn dus geen nieuwe verplichtingen te verwachten.

Voor lidstaten die niet over dergelijke regels beschikken, biedt de tekst anderzijds richtsnoeren voor een milieuvriendelijk aankoopbeleid. Als lidstaten echter kiezen voor het door de Commissie ontwikkelde model, kunnen zij nu rekenen op vereenvoudigde procedures. Bij aankopen tot 249 000 euro hoeft er geen officiële aanbestedingsprocedure ingeleid te worden. Hierbij gelden de vastgestelde minimumdrempels. Speciale voertuigen zijn uitgesloten, zoals al eerder genoemd.

De tekst van het compromis wordt gesteund door de Raad en door de Commissie en geaccepteerd door de gemeenten en de auto-industrie. Ook al was het mogelijk geweest om de hele wetstekst achterwege te laten, er zijn praktisch geen tegenstrijdige belangen meer. Al met al ben ik een voorstander van deze compromisaanpak.

Inés Ayala Sender, *namens de PSE-Fractie.* – (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst de rapporteur bedanken voor zijn doorzettingsvermogen ten aanzien van dit onderwerp dat door het Parlement in eerste instantie werd verworpen. Verder dank ik de Europese Commissie omdat ook zij dit onderwerp heeft doorgezet met een herziene tekst die fundamenteel is in de zin dat er gebruik wordt gemaakt van een instrument dat ons al ter beschikking staat. Ik doel hierbij op de capaciteit van lokale overheden om beste praktijken te bevorderen binnen overheidsopdrachten, vooral op een gebied als het openbaar wegvervoer met schone voertuigen, die op dit moment van vitaal belang zijn.

Verder ben ik blij dat men de nek heeft uitgestoken om de invoering te bespoedigen, waarmee naar ik hoop kan worden doorgegaan, zoals eerder al is gebeurd in het overleg en de bemiddeling.

Verder verwelkom ik de ondersteuning en erkenning van initiatieven zoals CIVITAS (City VITALity Sustainability) en Intelligente energie voor Europa, die ten grondslag liggen aan dit type programma. Wij hopen dat die steun zal blijven bestaan, dat de deelname van alle betrokkenen op erkenning kan blijven rekenen, en dat waterstof bevorderd zal worden.

Anderzijds betreurt ik het echter, wat betreft de toeleveringsinfrastructuur, dat we uiteindelijk geen gebruik hebben kunnen maken van een instrument dat eigen is aan de wereld van het vervoer en dat in zekere zin is afgewezen door het Parlement, namelijk de trans-Europese energienetwerken, die wij eerder voorstelden maar die uiteindelijk niet zijn aanvaard.

Er is gesproken over alle middelen en alle staatssteun, maar er wordt geen specifieke melding gemaakt van een fonds of programma voor trans-Europese energienetwerken, die de laatste jaren een beetje in het slop zijn geraakt, terwijl ze voor de levering van nieuwe alternatieve brandstoffen, zoals gas of waterstof, nu van vitaal belang zijn.

Daarom verzoek ik de commissaris, de heer Tajani, op een later tijdstip, bij herziening van deze tekst of zelfs eerder, ons zo mogelijk een voorstel te doen voor het inzetten van dit instrument van trans-Europese

energienetwerken ter veiligstelling van de levering van deze nieuwe brandstoffen op een van de terreinen waar daaraan de meeste behoefte bestaat, namelijk het terrein van deze essentiële infrastructuur voor nieuwe brandstoffen.

Vittorio Prodi, *namens de ALDE-Fractie.* – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik dank de heer Jørgensen voor zijn verslag. Ik denk dat dit verslag werkelijk een coherent geheel vormt met het complete energie- en milieupakket dat wij nu bespreken. Het zal zeker gevolgen hebben voor de procedures voor de plaatsing van overheidsopdrachten, en de instellingen ongetwijfeld helpen bij het maken van hun keuzes, maar vooral bij de keuzes die door de fabrikanten worden gemaakt.

Het gaat dus om de introductie van een samenhangend kader van specificaties waaraan voertuigen moeten voldoen, zowel ten aanzien van de parameters voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen als ten aanzien van andere parameters die direct verbonden zijn aan vervuiling en gezondheid.

Een monetaire evaluatie zou enigszins problematisch kunnen zijn: voor wat de kooldioxide betreft is het al een actueel onderwerp voor het Kyoto Protocol op het gebied van de handel in emissierechten. Op andere gebieden zou het strikt genomen betekenen dat de gezondheid in geld of in monetaire waarde wordt uitgedrukt. In dit geval is het doel echter om vergelijkingspunten te vinden, zeker niet ter verhoging van, maar juist ter verlaging van emissies, inclusief de emissies die gevolgen hebben voor de gezondheid. Dit resulteert dus in technische specificaties voor energierendement en milieuprestatiedoelstellingen.

Hierin ligt de voornaamste kans die deze richtlijn biedt. De situatie is dus duidelijk, zonder dat de instellingen in hun keuzemogelijkheden worden beperkt. Ik verbaas mij een beetje over de kritiek die naar voren is gebracht, en die vol vooroordelen lijkt te zijn. Deze richtlijn vormt een sterke aanbeveling aan de instellingen, maar is mijns inziens vooral gericht op de voertuigfabrikanten.

Margrete Auken, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DA) Dank u, mijnheer de Voorzitter en dank aan Dan Jørgensen voor de goede en open samenwerking. De wet die we morgen hopelijk zullen aannemen is noodzakelijk en de ervaringen van in elk geval Denemarken, waar Dan en ik vandaan komen, hebben ons geleerd dat het bij woorden blijft, als er geen degelijk kader voor groene aankopen wordt gecreëerd. De overheidsinstanties kiezen voor het goedkoopste aanbod, niet het groenste. Daarom is het een goede stap om overheden in Europa te verplichten om rekening te houden met onder andere de uitstoot van CO₂ en fijnstofdeeltjes, wanneer ze in voertuigen investeren. We hadden het liefst gezien dat aan alle overheden een verplichte methode was opgelegd om de effecten op het milieu in te calculeren bij de verdeling van hun aanbestedingen, zodat duidelijk zou worden dat de vervuiler betaalt. Deze internalisering van externe kosten, zoals we dit principe noemen, is iets dat we allemaal wensen. Producenten zouden daardoor ook enige zekerheid hebben ten aanzien van de toegepaste verdelingscriteria voor aanbestedingen. We kunnen echter goed leven met de oplossing die we in het Parlement hebben bereikt, waarbij gemeenten en de staat zelf kunnen beslissen of ze specifieke eisen willen stellen aan brandstofgebruik en de uitstoot van deeltjes in het aanbestedingsmateriaal, of dat ze een model willen gebruiken waarbij de milieueffecten van het voertuig een prijs krijgen toegekend en aldus onderdeel uitmaken van de basis van het contract. In dit verband zijn wij ermee ingenomen dat deze prijs, die in het voorstel wordt vastgesteld per kilogram CO₂, dichterbij de buurt van de verwachte marktprijs komt. Alleen op die manier wordt er een sterke stimulans gecreëerd om schone bussen, vrachtwagens en personenwagens te ontwikkelen. Het is jammer dat we in de commissie geen meerderheid hebben kunnen krijgen voor het voorstel om dezelfde eisen te stellen aan de handel in tweedehands voertuigen. Er zijn geen objectieve redenen om de eisen op dat gebied niet toe te passen. Als we de eisen alleen toepassen op nieuwe voertuigen, zal het te lang duren voordat de positieve effecten van het voorstel merkbaar worden, en we hebben gewoonweg geen tijd om met deze absoluut noodzakelijke verbeteringen te wachten. Niettemin is deze wetgeving een belangrijke stap in de richting van de benutting van de enorme koopkracht van de overheidssector om overal tot groene oplossingen te komen.

Bairbre de Brún, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (GA) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij met de aanbevelingen in het voorstel inzake schone wegvoertuigen dat in onderling overleg tussen vertegenwoordigers van het Parlement, de Raad en de Commissie is overeengekomen.

De plaatselijke overheden en andere overheidsorganen moeten worden aangemoedigd om te investeren in duurzaam, schoon vervoer.

Groene en efficiënte keuzes op het gebied van vervoer, met name in onze steden, komen de gezondheid van de burgers en het milieu ten goede. Dit helpt ons om onze klimaatverplichtingen na te komen en, wat nog belangrijker is, het kan ook als marktkatalysator dienen voor groene keuzes op het gebied van vervoer.

Degenen die verantwoordelijk zijn voor openbare aanbestedingen zouden ook rekening moeten houden met de voordelen op lange termijn.

Bij de berekeningen moet rekening gehouden worden met alle kosten die met de gekozen maatregelen verband houden.

Met name in de vervoerssector doen zich in Europa de meeste problemen voor.

Ik hoop dat deze richtlijn zal worden aangenomen – en wel zo snel mogelijk – zodat deze tegen 2010 ten uitvoer kan worden gelegd ter ondersteuning van plaatselijke overheden en van overheidsorganen die het milieu hoog in het vaandel hebben staan.

Johannes Blokland, *namens de IND/DEM-Fractie*. – Voorzitter, in het klimaat- en energiedebat dat op dit moment in dit Huis wordt gevoerd, benadrukken we steeds weer het belang van een duurzame samenleving. Een onderdeel hiervan is een duurzame transportsector. In de afgelopen maanden probeerden we strengere normen voor vrachtverkeer (Euro 6) en personenauto's op te leggen. Dit is een aanpak bij de bron. Maar ook in andere fasen kan gekozen worden voor een verduurzaming van transport, en wel door middel van groene aanbestedingen, zoals wordt voorgesteld in het voorstel dat we nu bespreken.

Ik steun van harte het principe om energie- en milieueffecten in de aanbesteding van voertuigen op te nemen. Dit stimuleert een duurzame voertuigontwikkeling, doordat de vraag naar duurzame voertuigen wordt bevorderd en fabrikanten hierdoor meer worden aangespoord tot innovatie. Belangrijke aspecten die meegenomen dienen te worden, zijn het brandstofverbruik en de daaraan gekoppelde CO₂-uitstoot, maar ook de uitstoot van giftige en anderszins schadelijke deeltjes en stoffen, zoals stikstofoxide en fijn stof.

Voor een effectief beleid is het van belang om te zorgen voor een goede kennis- en informatie-uitwisseling tussen de lidstaten. Beste praktijken kunnen op die manier worden uitgewisseld, waardoor de groene aanbestedingsprocedures geoptimaliseerd kunnen worden.

Ik wil rapporteur Dan Jørgensen bedanken voor het compromis dat hij met de Raad over dit onderwerp heeft bereikt. In een eerdere fase verliep de behandeling van dit dossier moeizaam, maar in tweede lezing is er mijns inziens toch een alleszins redelijk akkoord tot stand gebracht, waar ik mijn handtekening onder heb kunnen zetten.

Luís Queiró (PPE-DE). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de commissaris, vanochtend nog sprak president Sarkozy hier over het verschil tussen protectionisme en op intelligente wijze interveniëren op de markt. Als we hierbij de talloze voorbeelden optellen waarop de Europese industrie overladen is met regels en restricties, die hoe nodig ook, de markt minder concurrerend maken, dan is het eenvoudig te begrijpen waarom het voorstel waarover we vandaag discussiëren, geprezen moet worden en waarom wij dus voor moeten stemmen.

Het is algemeen bekend dat de Europese Unie over verscheidene instrumenten beschikt om de voorgestelde 20-20-20-doelstelling te verwezenlijken. Een van de meest bewandelde wegen is het opleggen van milieu- en uitstootcriteria aan de Europese industrie. Een alternatief waarover we hier vandaag spreken, stelt voor dat de overheid als marktkatalysator moet werken. Dat is volkomen logisch. Overheidsafnemers moeten worden gestimuleerd om de markt in beweging te brengen en om de vraag naar schone en energiezuinige voertuigen te creëren. De productie hiervan is zeker eerlijker en milieuvriendelijker en het is bovendien een legitieme, passende en te billijken manier van interveniëren op de markt.

Uiteraard kan een dergelijke interventie niet uitgevoerd worden tegen het belang van de belastingbetaler in. Voor dit belang moeten zowel de directe kosten, als de milieuvoordelen voor het dagelijks leven van de burger meegewogen worden. Door deze verplichting waarover we vandaag spreken zullen de openbare diensten rekening moeten houden met de aankoop van hun wagenpark. Er moet echter niet alleen rekening gehouden worden met de aankoopprijs van een voertuig, maar ook met de kosten van brandstof, CO₂-uitstoot en luchtverontreiniging voor de levensduur van een voertuig. Uiteindelijk zullen deze kosten overwogen moeten worden bij de aanschaf van een voertuig.

De overheid krijgt zo de kans om in de toekomst een voorbeeld te stellen en als katalysator te dienen voor de auto-industrie zodat deze de productie van ecologische voertuigen met een steeds lagere uitstoot van CO₂ en andere schadelijke stoffen ontwikkelt en hierin investeert. Tenslotte wil ik de heer Jørgensen en de rapporteurs voor advies bedanken, die het document waarover we vandaag debatteren, mogelijk hebben

gemaakt. Ik hoop dat het inderdaad zal helpen om een verandering op dit gebied tot stand te brengen en positieve gevolgen zal hebben voor de duurzame toekomst van onze samenlevingen.

Holger Krahmer (ALDE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook al hebben wij nu compromissen gesloten, of misschien wel juist omdat wij compromissen gesloten hebben, die, zoals de heer Schwab net zei, belemmeringen in deze wetstekst hebben weggenomen, rijst de vraag in welke mate deze richtlijn zin zal hebben.

Gezien het geringe marktaandeel van de voertuigen die door overheden worden aangeschaft (het gaat om 1 procent bij auto's en 6 procent bij vrachtwagens) kan er geen sprake zijn van een significante bijdrage aan de bescherming van het klimaat. Het is niet meer dan een druppel op een hete plaat. Het nut weegt daarom niet op tegen de inspanningen die wij moeten leveren.

Ik zet met name vraagtekens bij het gebruik van het aanbestedingsrecht als instrument. Als het aanbestedingsrecht door overheden wordt gebruikt als instrument voor een economisch verantwoorde aankoop, gaat het puur om het product, de geschiktheid en de prestatie ervan. Aanvullende milieucriteria blijven hierbij simpelweg buiten beeld.

Ik wil in herinnering brengen dat wij ons in Brussel bezighouden met productnormen. Wij richten ons op normen ten aanzien van uitlaatgassen voor vrachtwagens en auto's, binnenkort zullen wij ons daarnaast buigen over de CO₂-grenswaarden voor auto's en vrachtwagens. Er is geen behoefte aan extra Europese regels voor de aankoop van producten. Daardoor creëren we opnieuw extra bureaucratie, nutteloze bureaucratie en schenden we eens te meer het subsidiariteitsbeginsel.

Pierre Pribetich (PSE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, nu alle debatten alleen maar om de crisis draaien, kan ik de verleiding niet weerstaan om het werk van collega Dan Jørgensen te kwalificeren als cyclus, maar deze keer als deugdzaam en bovendien deugdzaam door de transparantie.

Bij openbare aanbestedingen waarmee het oude wagenpark wordt vervangen door nieuwe voertuigen staat de economie in dienst van het milieu. Als wij de CO₂-uitstoot willen verminderen om vraag te creëren, staat het milieu in dienst van de economie, een volmaakt evenwicht waarmee deze deugdzaam cyclus in budgettaire en ecologisch opzicht en wat betreft transparantie vorm krijgt. Tegen deze prijs zal het een echte stap voorwaarts betekenen.

Hiervoor moeten twee voorwaarden gelden: een beoordeling van de werkelijke kosten van een voertuig gedurende de volledige levensduur en transparantie van lokale besluitvorming zodat burgers kunnen nagaan wat de gevolgen ten gunste van het milieu zijn. Zonder transparantie zal het een cyclus zijn die deugdzaamheid ontbeert. Ik juich het werk van onze collega toe gericht op het vergroten van deze transparantie. Als burgers komen te beschikken over alle gegevens over hun aankopen en over een lijst waarmee de reële wil van lokale overheden om schone voertuigen aan te schaffen wordt benadrukt, kunnen zij op concrete en openbare wijze toetsen of beloften daadwerkelijk zijn nagekomen en het niet alleen bij woorden is gebleven.

Wij kunnen een milieukeurmerk als zichtbaar, duidelijk en begrijpelijk label voor deze ecologische benadering, alleen maar toejuichen. Het vormt absoluut geen belemmering; de Europese auto-industrie zal in deze crisistijd met een nieuwe vraag naar schone voertuigen met een milieukeurmerk juist het hoofd boven water kunnen houden en zich kunnen ontwikkelen. De economische crisis mag niet worden aangewend om af te zien van een kentering van onze praktijken en van milieubewust handelen.

Wij moeten deze kans aangrijpen om nieuwe deugdelijke cycli te scheppen voor onze planeet, niet alleen voor nu, maar vooral voor later.

Avril Doyle (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, dank voor uw geduld. Na veel debat over haar eerste verslag, heeft de Commissie afgelopen januari een herzien voorstel voor een richtlijn ingediend waarmee wordt beoogd om door het bevorderen van schone en energiezuinige voertuigen een bijdrage te leveren aan het omvormen van Europa tot een zeer energie-efficiënte economie met een lage uitstoot van broeikasgassen. Dit sluit aan bij verschillende andere voorstellen, waaronder die welke in het klimaat- en energiepakket worden gedaan. De richtlijn zou volgens mij de komst van schonere en energiezuinigere voertuigen versnellen en een marktdynamiek ten gunste van zulke voertuigen creëren.

De Raad heeft de conceptversie van het voorstel geamendeerd en de reikwijdte ervan veranderd om te zorgen voor coherentie met de aanbestedingsrichtlijnen. Hij heeft bovendien wijzigingen aangebracht die strekken tot een grotere flexibiliteit met betrekking tot alternatieven. De ontwerp-richtlijn is nu van toepassing op

aankopen van voertuigen door aanbestedende diensten en verscheidene partijen en exploitanten die onder de aanbestedingsrichtlijnen vallen, en op aankopen van voertuigen door exploitanten van openbaar-vervoerdiensten die onder de verordening inzake openbaardienstverplichtingen vallen. De richtlijn schrijft voor dat de betrokken diensten de vereisten met betrekking tot energieverbruik, CO₂-uitstoot en de uitstoot van andere verontreinigende stoffen hetzij in het aanbestedingsdossier opnemen hetzij in de gunningscriteria voor de opdracht meenemen.

Ik steun deze algemene benadering, waarbij diensten een aantal mogelijkheden hebben voor het meenemen van de levensduurkosten en ook een zekere flexibiliteit bij het bepalen van het gewicht van deze kosten in de gunningscriteria. Verder zal de richtlijn goed in de duurzaamheidsagenda passen, ingevolge waarvan steeds de schoonst mogelijke voertuigen moeten worden verlangd. Deze richtlijn zou overigens een belangrijke aanvulling kunnen zijn op de niet-handelsgerelateerde agenda van de lidstaten voor het verminderen van de CO₂-emissies in het kader van het klimaat- en energiepakket.

De richtlijn zal gelden voor alle door nationale en lokale overheden aangeschafte voertuigen, natuurlijk met uitzondering van legervoertuigen en reddings- en andere voertuigen voor noodgevallen. Mij is verzekerd dat veel overheidsdiensten levenscycluskosten, waaronder begrepen brandstofkosten, al in de gunningscriteria meenemen. Geschat wordt dat de effectieve kosten, inclusief emissies, slechts een klein deel van de totale kosten zouden uitmaken. Ik ben geen liefhebber van bureaucratische formaliteiten, en dit voorstel bevat volgens commissaris Tajani gelukkig ook geen nieuwe administratieve lasten. Maar als we onze economieën willen omvormen tot de energie-efficiënte, broeikasgasarme economieën die we zo verschrikkelijk hard nodig hebben, dan is actie op elk niveau vereist. Daarom steun ik dit voorstel.

Paweł Bartłomiej Piskorski (ALDE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, zoals u kunt zien, zorgt de kwestie die we vandaag behandelen niet voor verdeeldheid, maar voor eensgezindheid in het Europees Parlement. We bespreken hoe we onze burgers kunnen dienen en ervoor kunnen zorgen dat de voertuigen die we gebruiken zo milieuvriendelijk mogelijk zijn.

Het document dat hier ter tafel ligt, is verre van ideaal. Het staat bol van compromissen, maar dat is in deze fase van het debat allicht noodzakelijk. De tekst is echter zonder twijfel een stap in de goede richting. In het verslag worden met name openbare gebruikers van voertuigen – lokale en centrale regeringsinstanties – aangemoedigd om milieuvriendelijke voertuigen aan te kopen. Dit is het grote pluspunt van deze richtlijn, maar zoals bij vele kwesties op het gebied van verkeersveiligheid die we in dit Parlement aan de orde hebben gesteld, is dit waarschijnlijk pas het begin en nog lang niet het einde van het debat.

Horst Schnellhardt (PPE-DE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. Dit voorstel voor een richtlijn inzake de bevordering van schone wegvoertuigen in openbare instellingen heeft een hoog bureaucratisch gehalte en is onpraktisch. De verwachting is dan ook niet dat het een reële uitwerking zal hebben op het milieu. De doelstelling is zeker correct, wij staan hier ook achter. Wij willen echter alles in het werk stellen voor een goed klimaat in Europa.

Ik kan echter niet meegaan in deze bureaucratische aanpak, die in feite meer problemen veroorzaakt dan oplost en geen verbetering oplevert. Als het om 1 procent van het aantal auto's en 6 procent van het aantal vrachtwagens gaat – dat is vandaag al meerdere keren gezegd –, kan er geen reëel effect verwacht worden. Als gemeenten continu moeten berekenen wat een voertuig tijdens zijn levensduur zal produceren, welke kosten er zullen ontstaan, en hierop hun aankoopbeslissing moeten baseren – vandaar ook de kritiek dat de richtlijn tot meer bureaucratie leidt –, gaan zij volledig voorbij aan het aanbestedingsrecht. Wat wij nu in feite zeggen is dat er afwijkende regels komen. Gemeenten moeten hun beslissing echter baseren op de prijs, dat is de regel.

Aangezien er op deze wijze dubbele wetgeving ontstaat, creëren wij rechtsonzekerheid. Dat is een zeer verwerpelijke ontwikkeling waarin ik niet kan meegaan. Zelfs het nivellerende compromis levert geen verbetering op. Er valt ten aanzien van het klimaat geen verbetering te verwachten. Ook op het vlak van vermindering van de bureaucratie is op korte termijn geen verbetering te voorzien.

En dit alles gebeurt een half jaar voor de Europese verkiezingen. Deze discussie zou niet moeten worden gevoerd door u, geachte commissaris, maar door ons in het kader van de verkiezingscampagne.

Als ik hier over twee jaar nog steeds ben en de Commissie haar verslag presenteert, zal de uitkomst naar mijn verwachting als volgt zijn: de richtlijn was geen succes en de maatregelen moeten verder worden aangescherpt. De Commissie zal haar fout niet inzien, net zoals zij de afwijzing twee jaar eerder niet inzag, en zal op de ingeslagen weg verder gaan: Zoals in de overwegingen al wordt aangekondigd, moet nu ook het

personenvervoer van particulieren worden meegenomen. Dat is het doel en daar kan ik simpelweg niet achter staan. Wij moeten onze discussie aan de basis voeren, de Commissie moet beseffen dat zij beter moet luisteren naar het Parlement en de afgevaardigden.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Hartelijk dank, mijnheer de Voorzitter. Geachte commissaris, dames en heren, in het debat van vanmorgen waren we het al over één ding eens: de wereld stevent momenteel af op een milieuramp. Daar kunnen we nu nog iets aan veranderen en dat wil Europa ook. Noch de financiële crisis, noch enig ander argument mag ons ertoe dwingen om onze leidende rol in de totstandkoming van duurzame ontwikkeling op te geven. Als we dit serieus nemen, zijn er radicale veranderingen nodig om tot een milieubewustere auto-industrie te komen.

Het is moeilijk de consumenten zo ver te krijgen dat ze milieubewustere auto's kopen, omdat die nu nog duurder zijn. Maar met goede regelgeving kunnen we in belangrijke mate bijdragen aan de verwezenlijking van een schoner autopark. Enerzijds kunnen we bij auto's die via openbare aanbestedingen worden aangeschaft meer aandacht besteden aan milieuaspecten, waarmee we het goede voorbeeld kunnen geven van overheidswege; anderzijds kunnen we de vraag zodanig toe laten nemen dat de ontwikkeling van schonere technologieën met minder kosten gemoeid gaat. Deze regelgeving is niet alleen vanuit milieuoogpunt belangrijk, maar biedt ook een cruciale kans voor het behoud van een sterke Europese auto-industrie en daarom moeten we deze zo snel mogelijk en op een zo groot mogelijke schaal invoeren. Dank u wel.

Fiona Hall (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, deze richtlijn is bijzonder welkom, omdat daarmee eerdere voorstellen in de richtlijn van 2006 en in het Actieplan voor energie-efficiëntie juridisch worden versterkt.

Openbare aanbesteding speelt een cruciale rol, niet alleen omdat de overheid daarmee het goede voorbeeld geeft, maar ook omdat grote opdrachten massaproductie stimuleren en zo de kosten van energiezuinige voertuigen omlaag brengen. Ook uit technisch oogpunt is de tijd rijp voor deze richtlijn. De verscheidenheid in en de snelheid van elektrische voertuigen is door innovaties in accutechnologie enorm toegenomen. Veel voertuigen die door aanbestedende diensten worden aangeschaft, maken deel uit van een wagenpark – 's nachts worden ze naar een centrale plaats teruggebracht waar ze gemakkelijk op het stroomnet kunnen worden aangesloten om de accu weer op te laden. Er hoeven dus niet eerst oplaadfaciliteiten op servicestations te worden ontwikkeld.

Concluderend: ik hoop dat deze richtlijn zal fungeren als springplank naar een veelomvattend voorstel voor de beperking van CO₂-emissies van bedrijfsvoertuigen.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Mijnheer de Voorzitter, de feiten spreken voor zich: 26 procent van het totale energieverbruik en 24 procent van de CO₂-emissies. Het energieverbruik en de emissies nemen met ongeveer 2 procent per jaar toe.

De emissies zijn er de oorzaak van dat de luchtkwaliteit in veel Europese steden verslechtert en in veel gebieden zal het lastig blijken de communautaire doelstellingen voor de luchtkwaliteit te verwezenlijken. Door de hoge ontwikkelingskosten is de vraag naar emissiearme voertuigen minder snel gestegen dan voorzien. Daardoor dalen de aanschafkosten ook minder snel, ook al zou uit de effectbeoordeling kunnen worden opgemaakt dat de voorschriften voor lagere brandstofkosten de mogelijk hogere aanschafkosten voor emissiearme voertuigen zouden compenseren.

Deze feiten met betrekking tot het wegvervoer zijn alom bekend en nu is dan eindelijk de tijd aangebroken om tot actie over te gaan. In het onderhavige voorstel voor een richtlijn wordt de kostenbesparing geschat op rond de 21,5 miljard euro, en dan hebben we het nog niet eens over de voordelen voor het milieu. Het is echter uitermate belangrijk om goed te kijken naar de wijze waarop de gestelde doelen moeten worden verwezenlijkt.

We kunnen allemaal een groot aantal voorbeelden noemen van overlappende wetgeving waardoor men dubbel wordt getroffen en waarbij ideologische ambitie uiteindelijk tot een bureaucratische tredmolen heeft geleid. De voorstellen van de rapporteur, bijvoorbeeld voor een groen aankooplabel of voor het aanbrengen van verbeteringen aan bestaande voertuigen op basis van de criteria voor nieuwe voertuigen zouden er in de praktijk toe leiden dat het kostenvoordeel dat via de wetgeving moet worden bereikt door de bijkomende kosten gedeeltelijk weer verloren gaat. Dat is nu precies de reden waarom we niet overhaast te werk moeten gaan in ons streven om milieuproblemen op te lossen.

De bedoelingen van de heer Jørgensen waren echter goed en op vele terreinen is hij in zijn doelstellingen geslaagd. Grotere transparantie bij openbare aanbestedingen is onze steun waard, zolang we ervoor zorgen

dat de informatie niet voor populistische doeleinden wordt misbruikt. Ook is het waarschijnlijk onvermijdelijk dat openbare aanbestedingen als katalysator zullen fungeren voor de markt van milieuvriendelijke voertuigen.

Desondanks heb ik begrip voor degenen hier die van plan zijn morgen tegen dit wetgevingsvoorstel te stemmen. Compromissen voldoen bij de eerste lezing maar zelden aan de voorwaarden voor democratie: dat is iets dat duidelijk werd toen we debatteerden over het klimaat- en energiepakket van het Parlement, zo niet eerder.

Thomas Ulmer (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, geachte collega's. Klimaatbescherming is ons gemeenschappelijke doel. Er zijn verschillende methoden mogelijk die soms niet meteen herkenbaar zijn. Ik heb niets tegen een groene aanbestedingsprocedure in gevallen waarin dat zinvol is. Deze richtlijn wijs ik echter af, hoewel ik besef dat dat weinig zal veranderen aan de algehele uitkomst in het Parlement. Ik zal toch uitleggen waarom ik hiertoe besloten heb.

Een akkoord in eerste lezing over een belangrijke medebeslissingskwestie zoals deze, waarbij het om veel meer gaat dan alleen een technische aanpassing, betekent een uitholling van de democratie. De rapporteur, wiens werk ik zeer waardeer, spreekt niet namens het Parlement, maar slechts namens de betreffende commissie, op basis waarvan hij onderhandelt met de Raad en de Commissie. Het Parlement blijft hier in feite buiten.

Ten tweede is de richtlijn door de compromissen zodanig veranderd, dat deze nauwelijks inhoud bevat, maar wel veel bureaucratie oplevert voor de gemeenten. Bureaucratie is niet gratis, maar vaak wel tevergeefs. Wij dragen hierdoor onnodig bij aan meer euroscepticisme onder onze burgers en gemeenten.

Toen de richtlijn op veel belangrijke punten was afgezwakt, hoopte ik dat de Raad en de Commissie de hele kwestie zouden laten vallen. Alle nog relevante vragen zijn inmiddels in Europese context geregeld, of er is geen regeling nodig, of een oplossing op basis van subsidiariteit verdient de voorkeur. Het intrekken van de richtlijn zou het signaal hebben afgegeven dat wij ernst maken met de debureaucratisering.

Zo zijn er op mijn gebied bijvoorbeeld tal van gemeenten die nu al gebruik maken van het EMAS-systeem om relevante besluiten te nemen. De kosten die hierdoor ontstaan, zouden honderd keer meer voor het klimaat hebben betekend als dit geld besteed was aan methoden voor de isolatie van openbare gebouwen.

De vraag die zich aan mij opdringt is of deze richtlijn doorgezet wordt omwille van de richtlijn zelf, of om te laten zien dat er actie genomen wordt. De meeste burgers zullen geen van beide beweegredenen begrijpen.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). - (SK) Ik ben verheugd over het verslag van de heer Jørgensen ter bevordering van schone, goedkope en energiezuinige voertuigen op de Europese wegen. Ik ben ervan overtuigd dat we door middel van gemeenschappelijke regels op Europees niveau goede resultaten kunnen boeken voor het milieu. Lokale autoriteiten spelen een essentiële rol bij de bepaling van de criteria voor openbare aanbestedingen op het gebied van het wegvervoer. Daarom sta ik achter het voorstel, waarin wordt bepaald dat bij openbare aanbestedingen niet alleen moet worden uitgegaan van de aankoopprijs, maar ook rekening moet worden gehouden met de kosten voor verbruik, de CO₂-uitstoot en de informatie over de luchtvervuiling tijdens de gehele levensduur van het voertuig. Ik ben ervan overtuigd dat duidelijke milieueisen een belangrijke rol kunnen spelen bij het stimuleren van de markt voor schone voertuigen.

Ik sta ook achter het standpunt dat informatie over de aanschaf van voertuigen voor het gemeentelijk openbaar vervoer transparant moet zijn en toegankelijk voor het publiek. Een intensieve en open dialoog tussen de lokale autoriteiten, milieuorganisaties en de burger zal beslist bijdragen aan de versterking van het belang van milieufactoren bij de aankoop van nieuwe voertuigen.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Schone auto's, dat is inderdaad een legitiem doel, maar nu reeds kunnen gemeenten bij openbare aanbestedingen voor het openbaar vervoer het milieuaspect opnemen als criterium. En dat doen ze ook. Deze richtlijn biedt geen enkele toegevoegde waarde voor het milieu, maar is een volstrekt overbodige administratieve belasting voor gemeenten en regio's. De lidstaten hebben zich ertoe verbonden de uitstoot met 20 procent te verminderen en het zou wellicht beter zijn om hen de vrijheid te geven zelf te bepalen of ze liever willen investeren in het isoleren van woningen of in andere zaken. Laat het gewoon over aan de regio's. Niemand heeft hier de waarheid gesproken. Het draait feitelijk allemaal om het creëren van een afzetmarkt voor de Europese automobiellindustrie die we zo belast hebben met allerlei voorschriften ter verlaging van de uitstoot. Dat betekent dus dat het gaat om de vraag wie die dure auto's moet kopen nu de consumptie daalt en we afglijden naar een recessie. En dus wentelen we met deze richtlijn die last af op de

schouders van de gemeenten en de regio's. En daar ben ik het volstrekt niet mee eens. Daarom wil ik u allen hier vragen om u aan te sluiten bij al diegenen die vinden dat dit voorstel simpelweg van tafel moet.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). - (CS) Geachte Voorzitter, ik zou graag als voormalig burgemeester mijn afkeer willen uitspreken van het hier besproken voorstel. Dit soort richtlijnen is volstrekt overbodig. Om meer dan één reden kunnen we deze richtlijn missen als kiespijn: ze gaat in tegen de spelregels van de vrije markt en schendt de subsidiaire bevoegdheden van lokale overheden die zelf hun eigen prioriteiten dienen te kunnen vaststellen. Verder omvatten openbare aanbestedingen nu reeds de nodige milieucriteria en wordt de uitstoot van voertuigen reeds nauwlettend in de gaten gehouden. Ten vierde bereiken we met deze richtlijn een minimaal effect tegen een zeer hoge prijs doordat de administratieve belasting van gemeentebesturen enorm toeneemt en de bureaucratie erdoor groeit. Het zou veel verstandiger zijn om de reeds beperkte middelen van gemeenten in te zetten voor bijvoorbeeld de isolering van gebouwen, de verhoging van de isolatiewaarde van ramen en de vervanging van oude lampen door moderne. Dat zou veel meer effect sorteren op het gebied van milieu- en klimaatbescherming en tot veel grotere besparingen leiden.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Deze richtlijn draagt ertoe bij dat de plaatselijke overheden zich beter bewust worden van de gevolgen van stedelijk vervoer voor het milieu. De lidstaten kunnen strengere gunningscriteria toepassen voor de verwerving van schone en energiezuinige voertuigen dan in de richtlijn wordt voorgesteld. Ze kunnen ook kiezen voor de aanschaf van aangepaste voertuigen of overgaan tot modernisering van bestaande voertuigen door ze bijvoorbeeld van roetfilters te voorzien of door motoren aan te passen voor minder vervuilende brandstoffen.

Persoonlijk ben ik van mening dat het mogelijk moet zijn om schone en energiezuinige wegvoertuigen aan te schaffen en deze voertuigen achteraf uit te rusten met motoren en onderdelen zolang zij niet meer dan 75 procent van hun volledige levensduur in kilometers hebben afgelegd. De huidige richtlijn voorziet niet in de mogelijkheid om wegvoertuigen achteraf van motoren en onderdelen te voorzien wanneer zij meer dan 75 procent van hun volledige levensduur in kilometers hebben afgelegd. Mijns inziens zijn dit noodzakelijke aspecten wanneer we praten over een investering die duurzaam moet zijn.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, wat ontbreekt, is simpelweg een systeem met stimulansen, hier zou eigenlijk commissaris Kovács naar gevraagd moeten worden. Zou het niet zinnig zijn om ook te overwegen de afschrijvingstermijnen te verkorten of vergoedingen of bonussen te verstrekken?

Uit oogpunt van de Europese Unie kan ik mij voorstellen dat wij op dit gebied ook door middel van steun een bijdrage kunnen leveren, bijvoorbeeld in het kader van het CIP-programma, dat is het programma voor concurrentievermogen en innovatie. Daarnaast hebben we het programma "Intelligente Energie" en ook het zevende kaderprogramma voor onderzoek.

Mijn voorstel is om op dit gebied actie te ondernemen, enerzijds door middel van belastingverlichting en anderzijds door middel van steun. Op dit vlak kan veel bereikt worden, laten wij daarom een nieuw initiatief in het leven roepen.

Antonio Tajani, vicevoorzitter van de Commissie. - (IT) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst de heer Rübiger en mevrouw Sender mededelen dat ik met de betreffende commissarissen zal praten en dat ik hen zal vragen om antwoord te geven op de vragen die aan hen zijn gesteld. Ik bedank alle andere Parlementsleden die aan dit debat hebben deelgenomen, dat zeker niet saai te noemen was, maar juist levendig, met gedegen, maar soms ook controversiële observaties, wat natuurlijk altijd goed om te horen is.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn slechts drie zaken die ik in mijn antwoord wil benadrukken. Ten eerste blijkt uit een kosten-batenanalyse die bij de effectbeoordeling van het voorstel is uitgevoerd, dat het mogelijke rendement aanzienlijk is, omdat de initiële investeringskosten voor de voertuigen, die waarschijnlijk hoger zullen uitvallen, zullen opwegen tegen de besparingen die worden verkregen dankzij een lager energieverbruik en een lagere uitstoot van CO₂ en andere verontreinigende stoffen.

Ten tweede zal het meewegen van de levensduur van de voertuigen bij de beoordelingscriteria niet alleen hogere kosten met zich meebrengen, maar juist ook aanzienlijke besparingen opleveren, zowel voor de exploitanten als voor de samenleving.

Ten derde overschrijdt alleen al de besparing op brandstofkosten die direct aan de exploitanten ten goede komt, ruimschoots de hogere kosten ten tijde van de aanschaf.

Dan Jørgensen, rapporteur. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, ik ben van oordeel dat Europese burgers over tien tot twintig jaar een heel ander milieubewustzijn zullen hebben dan vandaag de dag het geval is. Volgens mij kan men zich tegen die tijd helemaal niet voorstellen dat het geld van belastingbetalers, dat wil zeggen de euro's die de burgers opbrengen, wordt gebruikt om iets te kopen dat niet het meest milieuvriendelijke product is. Tegen die tijd kunnen wij, die dit compromis steunen, wellicht met trots terugkijken op het feit dat we hebben bijgedragen aan de eerste aanzet in de goede richting. Daarom wil ik ook graag de schaduwrapporteurs, die aan het compromis hebben meegewerkt nogmaals bedanken. Ik ben ook erkentelijk voor de vele positieve woorden die vandaag in dit Parlement zijn gesproken over de onderhandelingen die zijn gevoerd.

Daarnaast wil ik toch nog even terugkomen op de kritische geluiden die ik in dit Parlement heb gehoord, en daarvan waren er enkele. Ik geloof dat de heer Ulmer het meest uitgesproken was in zijn kritiek. Hij zei bijvoorbeeld dat dit alles veel te bureaucratisch is, maar daarvan is geen sprake. In feite gaat het om een zeer eenvoudig en flexibel voorstel. Het zit zo in elkaar dat zelfs de kleinste gemeente, in een klein gehucht of kleine regio, de mogelijkheid heeft om op een heel gemakkelijke manier met dit soort zaken om te gaan. Er zijn ook uitzonderingen opgenomen voor die gevallen waar ze gerechtvaardigd zijn. Daarnaast zei de heer Ulmer nog iets anders, namelijk dat het voorstel helemaal geen effect zal hebben. Geachte collega's, er worden jaarlijks honderdduizenden personenwagens aangeschaft door overheidsinstanties in Europa. Honderdduizenden, dat is een miljoen per decennium. Zeg niet dat het geen effect heeft, als we ervoor zorgen dat aankopen groener worden. Natuurlijk heeft het effect. Voor vrachtwagens gaat het om 35.000 stuks per jaar en voor bussen 17.000 per jaar. 17.000 komt neer op een derde van alle bussen die jaarlijks in Europa worden aangeschaft. Het is duidelijk dat het een groot effect zal hebben. Wat ik daarentegen wel waardeer in de toespraak van de heer Ulmer, is zijn opmerking dat zijn houding nauwelijks van invloed zal zijn op het resultaat van morgen. Daarin heeft hij volgens mij gelijk en daar kan ik alleen maar verheugd over zijn.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt op woensdag 22 oktober plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Ivo Belet (PPE-DE), schriftelijk. – Voorzitter, Commissaris, als we een geloofwaardig klimaatbeleid willen voeren – en we staan wat dat betreft voor cruciale weken – dan moet de overheid in de eerste plaats zelf het goede voorbeeld geven.

Daarom is dit een prima richtlijn en doen we er goed aan haar zo snel mogelijk in te voeren. Niemand belet de nationale overheden om hiermee over een jaar al te beginnen. Dat is perfect mogelijk.

Een etiket op Europees niveau komt er voorlopig niet, maar we kunnen perfect op nationaal niveau met initiatieven komen die sensibiliserend werken en een wervend effect op de publieke opinie hebben.

Dat is namelijk uiteindelijk de bedoeling: de consumenten, ons allemaal, ervan overtuigen dat milieuvriendelijke voertuigen beschikbaar zijn en niet duurder hoeven te zijn dan andere, vervuilende exemplaren.

Daarom is het belangrijk dat er maximale openheid over de aanschaf van die nieuwe voertuigen komt, zodat iedereen, met name op lokaal niveau, zaken concreet kan nagaan en vergelijken.

Ook wijzelf, beste collega's, kunnen het goede voorbeeld geven, door bijvoorbeeld niet met een 4x4 naar Straatsburg of Brussel af te zakken, maar met een milieuvriendelijke versie, die minder stof en roet en minder CO₂ uitbraakt. En je comfort hoeft daaronder niet eens te lijden.

Krzysztof Hołowczyc (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het lijkt geen twijfel dat alle initiatieven die worden genomen om te beantwoorden aan de criteria op het gebied van de klimaatverandering, die de Raad van Europa in maart 2007 heeft gedefinieerd en die in de conclusies van het huidige voorzitterschap zijn overgenomen, de leidende positie van de Europese Unie in de strijd tegen de klimaatverandering in de wereld zullen versterken.

Met het oog hierop maakt het huidige verslag ook deel uit van de richting die we met dit debat inslaan, met name door op zoek te gaan naar efficiënte manieren om de schadelijke uitstoot van CO₂ te beperken.

Mijns inziens is de nieuwe impuls die de overheidsinstanties aan autofabrikanten zullen geven een stap in de goede richting. We dienen evenwel inspanningen te leveren om het evenwicht te bewaren tussen het

bevorderen van innovatie in de economie van de Europese Unie enerzijds en het behouden van vrije mededinging tussen de Europese ondernemingen anderzijds. Laat ons hopen dat de automobieliindustrie dit opvat als een stimulans om zich intensiever te gaan bezighouden met onderzoek dat tot de snellere invoering van nieuwe, milieuvriendelijke en energiezuinige technologieën kan leiden.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), schriftelijk. – (EN) Klimaatverandering en uitputting van natuurlijke hulpbronnen zijn belangrijke vraagstukken in de wereld van vandaag. Met dit initiatief wordt een geweldige start gemaakt met het beschermen van ons milieu en het duurzamer maken van Europa. Als we onze doelstelling willen realiseren om vóór 2020 de broeikasgasemissies met 20 procent te reduceren, de energie-efficiëntie met 20 procent te verbeteren en het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik met 20 procent te vergroten, dan kan dat niet zonder deze wetgeving.

Schone en energiezuinige auto's zijn in de regel duurder dan auto's die dat niet zijn. Wanneer de vraag naar groene voertuigen toeneemt, zullen de prijzen voor deze voertuigen dalen, waardoor ze voor de consument betaalbaarder worden en hun concurrentiepositie verbetert. Het is belangrijk dat we alle Europeanen aanmoedigen om bij te dragen aan de bescherming van het milieu.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN) Ik ben blij met de aanbevelingen in het compromispakket.

Het is goed om lokale overheden aan te sporen om met betrekking tot duurzaam, schoon vervoer het voorbeeld te geven. Openbare aanbestedingen moeten op duurzaamheid zijn gebaseerd.

Met name in onze steden kan de overheid door te kiezen voor efficiënte, groene vervoeralternatieven bijdragen aan een betere volksgezondheid, een beter leefmilieu en nakoming van onze klimaatverbintenissen en daarmee tevens de markt voor zulke alternatieven bevorderen. Deze langtermijnbaten zouden door degenen die verantwoordelijk zijn voor openbare aanbestedingen in aanmerking moeten worden genomen.

We weten dat het vervoer een van de sectoren is waarin de CO₂-uitstoot moet worden verminderd. Ik hoop dan ook dat de herziening van deze richtlijn zo snel mogelijk kan worden afgehandeld, zodat hij in 2010 kan worden geïmplementeerd ter ondersteuning van milieubewuste lokale overheden.

schriftelijk. – (GA) Ik ben van mening dat de commissie terecht de bal bij de plaatselijke overheden neerlegt. We weten allemaal dat het vervoer een van de gebieden is waar de CO₂-emissies moeten worden teruggedrongen. Deze richtlijn zou de plaatselijke overheden en overheidsorganen ondersteunen die het milieu hoog in het vaandel hebben. Openbare aanbestedingen moeten gebaseerd zijn op duurzaamheid en er moet niet alleen worden gelet op de prijs, maar er dient ook rekening te worden gehouden met alle andere kosten, in de zin van bijvoorbeeld aantasting van de gezondheid en het milieu, en van CO₂-emissies.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), schriftelijk. – (RO) Het op de markt brengen van schone en energiezuinige voertuigen zal door het terugdringen van vervuilende emissies een belangrijke bijdrage leveren aan de bescherming van het milieu, de verbetering van de luchtkwaliteit en het energiezuiniger maken van diverse vormen van vervoer. De doelstellingen van de richtlijn luchtkwaliteit en die welke zijn voorgesteld in het Groenboek over stedelijke mobiliteit zullen effectiever ten uitvoer worden gelegd door bevordering van milieuvriendelijk openbaar vervoer. Tegelijkertijd vormt de Japanse motorvoertuigenindustrie, die haar inspanningen met name richt op het produceren van schone auto's, een bedreiging voor de Europese markt, die meer moet investeren in de technische ontwikkeling van voertuigen die minder CO₂ uitstoten en in het bevorderen van alternatieve brandstoffen.

Om autofabrikanten te stimuleren tot uitbreiding van het aantal milieuvriendelijke auto's dat zij produceren, moet er bij openbare aanbestedingen rekening worden gehouden met de kosten aan de respectieve voertuigen gedurende hun gehele levensduur en met de invloed van deze voertuigen op het milieu en de volksgezondheid. Deze eisen zullen de concurrentie tussen de openbare en de particuliere sectoren niet verstoren aangezien wat dit aangaat dezelfde verordeningen en voorwaarden gelden bij het aanbieden van openbaarvervoersdiensten.

Richard Seiber (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) Het voorstel van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid voor de verplichte vaststelling van normen voor energie-efficiëntie en uitstoot, welke door plaatselijke en regionale overheden moeten worden toegepast als criteria voor de aanschaf van wegvoertuigen, is op enkele punten niet in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel en brengt bovenal een ondraaglijke extra bureaucratische last met zich mee. Zo is bijvoorbeeld de garantie van "schone en energiezuinige voertuigen" te complex om in te voeren en te handhaven om er wezenlijk nut uit te trekken.

Het ingediende compromis voorziet echter wel in een zekere mate van vereenvoudiging van dit bureaucratisch overbelaste systeem.

Wat ik in dit verband zeer toejuich, is het feit dat lidstaten weer meer flexibiliteit krijgen bij de uitvoering van het voorstel. Maar ook het principe met minimumdrempels, op grond waarvan voertuigen onder een bepaalde drempelwaarde niet onder dit aanbestedingsproces vallen, is een grote verlichting voor kleine gemeenten. Het blijft echter de vraag of de gehoopte impact van dit model op de particuliere automarkt daadwerkelijk zo groot zal zijn als wordt verwacht, als je bedenkt dat het marktaandeel van voertuigen die door overheden worden gekocht slechts 6 procent bedraagt.

18. Invloed van veiligheidsmaatregelen voor de luchtvaart en van body scanners voor de mensenrechten, de privacy, gegevensbescherming en persoonlijke waardigheid (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de mondelinge vraag (O-0107/2008) van Philip Bradbourn en Marco Cappato, namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, aan de Commissie, over de invloed van veiligheidsmaatregelen voor de luchtvaart en van body scanners voor de mensenrechten, de privacy, gegevensbescherming en persoonlijke waardigheid (B6-0478/2008).

Philip Bradbourn, auteur. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de aandacht van het Parlement vestigen op de recente aankondiging van de Commissie om vanaf 2010 op de Europese luchthavens body scanners te gaan gebruiken.

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken heeft hierover tal van opmerkingen gemaakt. Ik wil de Commissie vragen hierop te reageren en haar maatregel te verduidelijken en te rechtvaardigen. De belangrijkste vraag die de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken stelt, is waarom deze maatregel uitsluitend wordt gezien als een technische aanpassing van de bestaande veiligheidsvoorschriften in de burgerluchtvaart en het Parlement zodoende niet de gelegenheid krijgt tot toetsing van een besluit dat raakt aan het recht op privacy en persoonlijke waardigheid.

Deze scanningtechnologie leidt er in potentie toe – en ik zeg met nadruk in potentie – dat vliegtuigpassagiers worden gedwongen tot handelingen die kunnen worden gezien als in strijd met hun waardigheid. Dit kan dus zeker niet worden gekwalificeerd als een kleine technische maatregel.

Als we dit tegenover onze burgers moeten rechtvaardigen, dan moeten we toch eerst weten waarom het überhaupt nodig is. Gaan we nu meer technologie gebruiken alleen maar omdat die technologie beschikbaar is? En in welke mate zal die technologie worden gebruikt? Als secundaire methode kan ik het gebruik van een body scanner begrijpen, wanneer iemand liever niet door een veiligheidsbeambte wordt gefouilleerd. Maar als primaire screeningmethode vormt het een ernstige inbreuk op het fundamentele recht op privacy en is het zonder meer invasief.

Met de regels voor vloeistoffen hebben we al gezien dat extra veiligheidsmaatregelen de norm worden op luchthavens. Maar hoe ongemakkelijk deze regels ook zijn, ze vormen zeker geen inbreuk op de privacy van reizigers.

Andere grote bezwaren die ik met deze maatregel heb, betreffen de opslag van gegevens. Ik begrijp dat het verzamelen van gegevens niet de eerste intentie van deze maatregel is, maar het is natuurlijk wel mogelijk. Kan de Commissie daarom aangeven wat voor gebeurtenissen daartoe aanleiding zouden kunnen geven, hoe de geheimhouding van de aldus verzamelde gegevens wordt verzekerd en of, en zo ja hoe, vandaag kan worden geregeld dat van deze mogelijkheid onder geen enkele omstandigheid gebruik wordt gemaakt, waarmee veel zorgen van gezagsgetrouwe passagiers zouden worden weggenomen?

Ik zou ook graag zien dat gebruikersgroepen naar behoren worden geraadpleegd. Op enkele luchthavens zijn wel tests uitgevoerd met deze machines – onder meer in mijn eigen land, op London Heathrow – maar ik begrijp dat de resultaten daarvan nog niet door deskundigen of de relevante parlementaire commissies zijn onderzocht.

Tot slot zou ik de Commissie met klem willen verzoeken mensen niet te dwingen zich te onderwerpen aan een proces dat in potentie hun waardigheid aantast zonder eerst stil te staan bij de rechtmatige zorgen van onschuldige reizigers.

Natuurlijk is veiligheid een ernstige zaak, maar deze vorm van ongedifferentieerde toepassing van technologie draagt het gevaar in zich dat een legitiem veiligheidsprobleem verandert in een onaanvaardbare peepshow voor de beveiligingsindustrie.

Antonio Tajani, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, ik bedank het Parlement voor het indienen van deze mondeling vraag, omdat het mij de mogelijkheid biedt om duidelijkheid over een gebeurtenis en een kwestie te verschaffen die ik van belang acht. Het gaat om de rechten van passagiers, hun recht op *safety* en *security*, om het eens in het Engels uit te drukken, hun recht om niet in soms wel heel erg lange rijen te hoeven staan, alsmede gebruik te moeten maken van een controlesysteem dat verouderd, en niet altijd even effectief leek. Wij hebben hier allemaal onze kritiek over geuit, en toen ik Parlements lid was, deed ik dit ook. Wij moeten in plaats van het leveren van kritiek, proberen een controlesysteem tot stand te brengen dat het de burgers mogelijk maakt om zo eenvoudig en prettig mogelijk te reizen. Wij hebben aldus enkele weken geleden aangegeven welke voorwerpen mee mogen worden genomen als handbagage en welke niet.

Het voorstel van de Commissie en het Directoraat-generaal Energie en Vervoer is gericht op de belangen van de burger: ik heb het Parlement beloofd de rechten van de burgers altijd en onder alle omstandigheden te beschermen en ik ben van plan deze belofte na te komen.

Het doel van het voorstel – ik wil hier heel duidelijk over zijn, en daarom ben ik blij dat wij deze kwestie vandaag kunnen bespreken – is niet het besluit van de Commissie om vanaf 2010 body scanners te plaatsen. Dit moet duidelijk een misverstand zijn geweest. De Commissie heeft het Parlement een vraag gesteld: acht het Parlement het opportuun de toepassing en het gebruik van de body scanners op de vliegvelden als niet-verplicht controlesysteem te bespreken? Dat is het doel van het voorstel, en dat is wat er vermeld staat in artikel 4, lid 2, van de verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart. De maatregel die momenteel door het Europees Parlement volgens de comitologieprocedure met toetsing wordt onderzocht, is beperkt tot het bieden van de mogelijkheid om body scanners als middel te gebruiken als waarborg van de veiligheid van de luchtvaart.

Wat het tijdschema betreft, alléén als het Parlement hier positief tegenover staat, en alléén als wij hebben geverifieerd of deze apparaten bruikbaar zijn en niet schadelijk, vooral voor de gezondheid van de burgers, alleen dán zullen wij in staat zijn om te beoordelen of wij kunnen beginnen met het nemen van een beslissing die bepaalt onder welke omstandigheden deze technologie kan worden gebruikt.

Wat de procedure betreft, deze is in overeenstemming met de comitologieprocedure met toetsing. Ik heb op 4 september de voorzitter van de parlementaire commissie in kwestie, ofwel de Commissie vervoer en toerisme, geïnformeerd. De heer Costa heeft mij op 26 september per brief geantwoord, waarin hij om meer informatie vroeg met betrekking tot het gebruik van de body scanners, zoals de Commissie namelijk van plan zou zijn om de body scanners te gebruiken, indien een positief advies zou worden gegeven.

In mijn schriftelijke antwoord van 7 oktober aan de heer Costa heb ik enkele punten benadrukt. Het eerste punt betrof of de beoogde maatregel wellicht de mogelijkheid van het gebruik van body scanners als een supplementaire optie voor de controle van passagiers, en niet als een eis kon bezien. Kortom, passagiers zouden de keus hebben om al dan niet door een body scanner te gaan, indien de body scanners daarvoor geschikt zouden worden geacht, en anders zouden de passagiers de handmatige fouillering moeten ondergaan, zoals nu het geval is.

Ik heb verklaard dat enkele aspecten, vooral het effect op de gezondheid van passagiers en op hun privacy, nader moeten worden onderzocht, voordat enige verordening betreffende body scanners wordt goedgekeurd. Bovendien zal de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming worden ingeschakeld – dit betreft nog steeds de inhoud van de brief van 7 oktober aan de heer Costa – die onder andere al is uitgenodigd, samen met nationale experts, sectorale deskundigen, en Parlementsleden uit de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie vervoer en toerisme, om deel te nemen aan de workshop die plaats zal vinden op 6 november, met als doel het garanderen van transparantie, en natuurlijk voordat er ook maar één beslissing wordt genomen. Deze bijeenkomst, die herhaaldelijk kan plaatsvinden, dient om vast te stellen of er gezondheidsrisico's zijn. Dit is de kwestie die mij het meest verontrust. Wij moeten vaststellen of deze body scanners schadelijk zijn voor de gezondheid van burgers die zich vrijwillig laten scannen. Wij moeten daarna op consciëntieuze wijze de doeltreffendheid van de body scanners evalueren, en dit betekent natuurlijk dat wij oog moeten hebben voor alles wat met het recht op privacy van de burgers te maken heeft. Op dit punt moet, en ik herhaal dit, de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming

worden gehoord, en ik ben ook van plan om de mening te vragen aan het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten.

Hoe zouden de body scanners worden gebruikt als het Parlement zou beslissen om groen licht te geven aan een onderzoek naar de toepassing van body scanners? Naar mijn mening zouden zij alleen als niet-verplicht apparaat gebruikt kunnen worden, en natuurlijk zou er altijd en onder alle omstandigheden een alternatief voorhanden moeten zijn, en daarom zouden de vliegvelden altijd over een dergelijk alternatief moeten beschikken. Het is dus niet de enige, maar één van de oplossingen.

Wat het tweede punt betreft: de beelden zullen niet worden bewaard, maar onmiddellijk worden gewist; er zou dus een technisch mechanisme moeten zijn dat de opname van het beeld van een persoon die besluit om langs een body scanner te lopen, verhindert, en dus direct wist en absoluut niet opneemt - het maken van opnames zou onmogelijk gemaakt worden.

Het andere punt betreft de gezondheid, welke ik als prioriteit beschouw. Tijdens de workshop die op 6 november gehouden zal worden, zullen wij aan allen die voor de veiligheid van het luchtvervoer verantwoordelijk zijn, vragen om ons mededelingen uit de verschillende EU-landen te doen betreffende de schade die door de body scanners aan de menselijke gezondheid zou kunnen worden berokkend. Dit betekent studies door universiteiten, onderzoeken door de diverse Ministeries van Volksgezondheid of dergelijke organen, statistische gegevens uit landen die de body scanners al in gebruik hebben, om te beginnen met Groot-Brittannië, om erachter te komen of zulke risico's bestaan.

Dit gezegd hebbende, heb ik nog geen enkele beslissing genomen, noch ben ik van plan om de kwestie op dit punt te forceren. Ik leg alleen een probleem voor aan het Parlement. Willen wij deze alternatieve, niet-verplichte vorm van controle op de vliegvelden, of niet? Dat is de vraag. Als wij dit voorstel willen onderzoeken, dan moeten wij nagaan of dit voorstel uitvoerbaar is, vooral wat de gezondheid betreft. Daarna zullen wij naar de andere criteria moeten kijken, te beginnen met de eerbiediging van de individuele rechten.

Verder moet in de eventuele bestuursrechtelijke bepalingen die worden opgesteld, hoe dan ook worden vastgelegd dat de bedieners van de body scanner ver verwijderd moeten zijn en niets direct kunnen waarnemen, en zich in een speciale, afgesloten ruimte moeten bevinden. Er moet met andere woorden worden gegarandeerd dat de body scanner geen apparaat wordt dat inbreuk op de privacy maakt, omdat het slechts een apparaat zou dienen te zijn dat het de burgers makkelijker maakt, en om hen betere zekerheden te bieden. Het is ook waar dat, uit de gegevens die wij tot onze beschikking hebben, is gebleken dat op vliegvelden waar het systeem van body scanners wordt gebruikt, het merendeel van de mensen ervoor kiest om liever langs de body scanner te lopen, dan een andere vorm van controle te moeten ondergaan.

Dit zijn enkele kwesties die in overweging moeten worden genomen. Natuurlijk hebben wij de mogelijkheid om de regels vast te leggen als het Parlement besluit om onderzoek te doen naar de toepassing van body scanners. Dan is er ook nog de mogelijkheid tot een verdere controle door het Parlement. Het is mijn bedoeling, zoals ik steeds heb aangegeven, mede door mijn lange ervaring in deze vergaderzaal, om het Parlement erbij te betrekken. Daarom was ik erg blij om vandaag naar deze vergaderzaal te komen om de kwestie betreffende body scanners te bespreken. Mijn doel is om het Parlement erbij te betrekken en om samen een beslissing te nemen.

Willen wij dat er een communautaire verordening komt, als alle stadia in het onderzoek naar body scanners zijn afgerond, of laten wij het over aan de afzonderlijke lidstaten hoe dit apparaat te gebruiken? Ik denk dat, als er een besluit is genomen om naar de toepassing van body scanners te kijken, en als deze mogelijkheid uitvoerbaar is, het eerlijker en beter voor de Europese burgers zou zijn om over communautaire wetgeving te beschikken. Ik denk dat dit een betere garantie zou zijn voor alle burgers die er voor kiezen om vrijwillig door de veiligheidscontroles te gaan, hierbij gebruik makend van het systeem van body scanners als alternatief voor handmatige fouillering die toegepast zal blijven worden op alle andere vliegvelden.

Ik houd er natuurlijk rekening mee dat iedere vorm van controle voor iemand persoonlijk ingrijpend is. Voor mij persoonlijk is handmatige fouillering wellicht ingrijpender dan de controle door een body scanner. Iedereen is vrij om een eigen keuze te maken. Wij leven niet in een ideale wereld. Wij worden helaas geconfronteerd met tal van moeilijke problemen, wij moeten helaas het terrorismeprobleem aanpakken, wij moeten de criminaliteit aanpakken, wij moeten de drugshandel aanpakken, wij moeten de maffia en de camorra in het land dat ik het beste ken aanpakken, en daarom zijn controles helaas noodzakelijk. Dit zal de nodige gevolgen hebben, ook voor individuele personen, en wij moeten ons ervan verzekeren dat de gevolgen voor deze personen zoveel mogelijk worden beperkt, door te garanderen dat er geen opnamen en

geen aantekeningen worden gemaakt, en er geen inbreuk op de privacy of andere fundamentele mensenrechten plaatsvindt.

Ik ben daarom van mening dat het een goede zaak is om dit onderwerp te bespreken. Ik conformeer mij natuurlijk aan de wensen van het Parlement, nadat ik geprobeerd heb om uit te leggen waarom ik deze mogelijkheid onder de aandacht van het Parlement heb gebracht. Ik hoop dat het onderwerp kan worden behandeld en besproken, waarbij men uitsluitend de belangen van de burgers in gedachte houdt.

Luis de Grandes Pascual, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de vicevoorzitter van de Commissie en commissaris voor vervoer, wij zijn ons terdege bewust van uw inspanningen om de Commissie vervoer en toerisme te informeren, via de voorzitter, de heer Costa, en van de inhoud van de correspondentie dienaangaande. Ik wil u nu van harte bedanken voor de informatie die u aan dit Huis als geheel verstrekt.

Ik moet mij evenwel kritisch uitlaten over het feit dat deze resolutie nu wordt gepresenteerd, wanneer de termijn ervoor om tien uur 's ochtends verstrijkt. Dat werkt niet. Met andere woorden, en in alle oprechtheid, zo kunnen wij niet te werk gaan. Evenzo moet ik u zeggen dat, ook al was er consensus, de comitologieprocedure, zelfs met controle, mijns inziens volstrekt ontoereikend is voor een dermate gevoelige kwestie als die van de body scanners.

Naar mijn oordeel moeten we de gevolgen voor de grondrechten evalueren. We moeten vooraf het effect op de gezondheid evalueren. We moeten het beginsel van proportionaliteit toepassen tussen hetgeen wordt voorgesteld en het te verwachten voordeel ervan.

Het Parlement is teleurgesteld op het punt van de vloeistoffen, en dat zeg ik u als iemand die de Spaanse afgevaardigden in het Europees Parlement heeft aanbevolen niet te stemmen voor afwijzing, omdat het doen van concessies, in de strijd tegen het terrorisme, ten aanzien van het nut van een maatregel ons te ver leek gaan. Inderdaad hebben we een motie van vertrouwen ingediend en ook stelt u in uw brief terecht dat het zelfs met de nieuwe controles op vloeistoffen die op dit moment worden uitgetest, geenszins doenlijk zal zijn om alle mogelijke explosieve vloeistoffen tegen te houden.

Ik vind echter dat de beoogde toepassing van de body scanner – ondanks de vrijwillige aard ervan – volstrekt inadequaat is.

Weliswaar kan het apparaat op vrijwillige basis en als aanvullend middel worden ingezet – zoals nu al het geval is – bij vermoeden van drugsmokkel, wanneer iemand iets in zijn lichaam verborgen heeft, maar het zou niet mogen dienen ter vervanging van een volkomen redelijke controle die heel nuttig kan zijn en door iedereen wordt geaccepteerd.

In elk geval, mijnheer de vicevoorzitter, zal deze kwestie moeten worden voorgelegd aan het Parlement en aan de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken. We moeten de grondrechten en ieders persoonlijke waardigheid te allen tijde garanderen. Maatregelen in de strijd tegen terrorisme zullen we altijd steunen maar ze kunnen niet zo maar worden gepresenteerd. Ik denk dat u heel zorgvuldig en behoedzaam te werk zult moeten gaan met het aankondigen hiervan.

Claudio Fava, *namens de PSE-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik bedank de vicevoorzitter, de heer Tajani, ook voor de verduidelijkingen die hij heeft gegeven, en ik wil onmiddellijk antwoord geven op zijn vraag. U vraagt dit Parlement of wij dit voorstel samen willen bestuderen: het antwoord hierop is 'ja'. De mondelinge vraag komt voort uit ons dringende verzoek. Wij willen dit voorstel bestuderen, omdat wij al de informatie tot onze beschikking willen hebben die nodig is om te begrijpen, zoals u zich terecht afvraagt, of dit apparaat noodzakelijk is, en vooral of het veilig is en of het de privacy van de burgers eerbiedigt, hetgeen onze prioriteit heeft.

Wij stellen het op prijs dat u een brief naar de heer Deprez, voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, heeft verzonden, waarin u een toezegging doet, die wij graag als formele toezegging beschouwen, namelijk dat u de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming zult consulteren. Onze fractie heeft nog geen officieel standpunt betreffende de body scanners ingenomen: wij hebben meer informatie nodig om de kwestie grondiger te bestuderen. Wij willen voor wat de gezondheid betreft eerst begrijpen wat een overdosering aan straling voor gevolgen heeft, vooral voor de zogenaamde *frequent flyers*, en daarom moeten wij er op dit punt zeker van zijn dat de informatie betrouwbaar is, omdat ons jarenlang verboden werd om vloeistoffen mee te nemen, en wij nu weten dat dit waarschijnlijk een

overdreven voorzorg was, en dat de beoordelingen waarschijnlijk ongegrond waren. Wat wij nodig hebben is een beoordeling van het evenredigheidsbeginsel en een volledige deelname van het Europees Parlement.

Wij denken niet dat deze maatregelen slechts als technische maatregelen kunnen worden beschouwd: het zijn maatregelen die een directe invloed op de mensenrechten en op de privacy hebben. Het is gecompliceerd om veiligheid, privacy en de bescherming van de gezondheid van de passagiers te combineren, maar dat is de verantwoordelijkheid die dit Parlement deelt en aan u toevertrouwt. Wij hopen deze informatie te verkrijgen en dat u en de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming ons deze informatie zullen geven. Wij hebben meer informatie nodig om in staat te zijn om een objectieve beslissing te nemen over de vraag over het nut van deze body scanners.

Marco Cappato, namens de ALDE-Fractie. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, mijnheer de vicevoorzitter, het lijkt mij in de eerste plaats een procedureel, en niet een inhoudelijk probleem, waarover het duidelijk niet moeilijk is om tot een akkoord te komen. Het is met andere woorden voor wat de inhoud betreft duidelijk dat bij ieder veiligheidsapparaat onderzoek moet worden gedaan naar de gezondheid en privacy van de burgers, en de effectiviteit van de maatregel zelf, de kosten-batenverhouding – hoeveel deze machines kosten, omdat dit ook een probleem is – en ik denk dat dit het meest gevoelige aspect zal worden.

In feite zijn deze technologieën door goed georganiseerde groepen terroristen eenvoudig te omzeilen, terwijl deze technologieën gevolgen hebben voor de burgers. Dit geldt voor vingerafdrukken, dit geldt voor het aftappen en bewaren van telefoongesprekken – goed georganiseerde groepen zijn niet bang voor deze controles, maar ze worden wel toegepast als massaconroles van tientallen miljoenen mensen. Ik denk dat wij het er daarom over eens kunnen zijn dat een dergelijk apparaat alleen groen licht van de Europese Unie kan krijgen na een grondige analyse van alle aspecten, en alléén als een dergelijke analyse heeft geresulteerd in een positief advies ten aanzien van al deze aspecten.

Wat de procedure betreft, hebben wij een document gekregen waarin in deel A van de bijlage van document 1258, dat als titel: “*Methods of screening allowed*” heeft, hetgeen betekent “toegestane methoden voor screening”. Misschien heeft de titel van dit document ons al te zeer wakker geschud als het gaat om de procedure vanwege de betekenis van het woord “allowed”. Waar wij om vragen is dat body scanners alleen mogen worden toegestaan, nadat er een technische beoordeling heeft plaatsgevonden, en dat er daarom een volstrekt politieke besluitvorming moet plaatsvinden. Dat is de onderliggende boodschap in de resolutie van morgen.

Op dit moment is het aan u, om na de politieke inzet die u heeft getoond, langs de technische weg verder te gaan, en u zult in het Parlement een eerlijke gesprekspartner vinden.

Eva Lichtenberger, namens de Verts/ALE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, beste collega's. In de Commissie vervoer en toerisme hebben wij de mogelijkheid besproken om deze apparaten te bekijken. Vervolgens ontvingen wij de eerste foto's waarop duidelijk werd hoe het resultaat er daadwerkelijk uitziet. Toen bleek dat het voorstel het op een technisch argument niet zou halen. Het is al eerder gezegd en ik wil er nu niet nader op ingaan, maar er is geen effectbeoordeling uitgevoerd, zoals dat bijvoorbeeld wel gebeurd is bij achteruitkijkspiegels voor vrachtwagens. Toen is bijna elke ondernemer in Europa gevraagd of hij akkoord zou gaan met de invoering van een ander soort achteruitkijkspiegel. Bij dit zeer belangrijke onderwerp heeft dit echter niet plaatsgevonden. Dat werd niet nodig gevonden.

De afbeeldingen die wij gezien hebben, lijken op een onscherpe zwart-witfoto van een naakt lichaam, dat is heel duidelijk. En het is beslist niet preuts als ik u zeg dat ik hier mijn bedenkingen bij heb. De afbeelding van een naakt lichaam is immers een zeer persoonlijke zaak, en ik wil dat mensen erover kunnen beslissen of zij naakt bekeken worden. U zegt dat het allemaal op vrijwillige basis geschiedt. Dat hebben we eerder gehoord. Als iemand niet meewerkt, wordt hij direct als verdacht aangewezen. De volgende stap is de verplichte invoering, en wat dan de volgende stap is, daar durf ik niet aan te denken.

Ik ben van mening dat deze aanpak zo niet acceptabel is. Na een paar jaar zal het gebruik verplicht worden gesteld, veiligheidsmensen weten daarvoor altijd argumenten aan te dragen. De volgende stap is dan ongetwijfeld dat gegevens zullen worden opgeslagen, hetgeen nu nog wordt afgewezen. Wij weten echter dat wat voor veiligheidsmensen technisch mogelijk, ook zal worden doorgevoerd.

Geachte commissaris, de Europese Unie slaagt er op deze wijze in zichzelf nog minder geliefd te maken en in populariteit nog verder te zakken. De lidstaten zullen immers de Unie de schuld geven en niet zelf de verantwoordelijkheid nemen voor de invoering.

Giusto Catania, namens de GUE/NGL-Fractie. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zou ook de heer Tajani willen bedanken en enkele punten naar voren willen brengen. Het eerste punt betreft het feit dat vliegvelden de afgelopen jaren plaatsen bij uitstek zijn geworden voor het in de praktijk brengen van de 'veiligheidsobsessie'. Er loopt een rode draad door dit voorstel en het PNR-voorstel, met het onzorgvuldig beheer van de vliegtuigpassagiersgegevens en de vloeistoffenregeling, die was ingesteld na een vermeende aanslag twee jaar geleden, om uiteindelijk te ontdekken dat, nadat de regeling van kracht was geworden, allen die van terrorisme werden verdacht waren vrijgesproken.

Het invoeren van de body scanner is de laatste grens van de moderne marteling, zoals Stefano Rodotà het beschrijft. De vurige wens om nóg meer nuttige informatie in de strijd tegen het terrorisme af te dwingen, dreigt steeds meer een autoritaire interpretatie van de rechtsstaat aan te moedigen. Het is een overduidelijke schending van de privacy, van de mensenrechten en van de persoonlijke waardigheid. De nieuwe behoefte aan totale controle geeft de handhaving van de sociale controle weer. Het controlemechanisme van een "Panopticon-gevangenis" wordt binnen de maatschappij ontwikkeld, zodat alle burgers geleidelijk worden veranderd in verdachten die in de gaten moeten worden gehouden.

Het invoeren van deze apparaten is een bevestiging van de theorieën van Foucault, en de body scanner lijkt op een pagina die uit het boek "Discipline, toezicht en straf: de geboorte van de gevangenis" is gehaald. Het is geen toeval dat het doelwit van deze strategie bij uitstek het lichaam is: Foucault stelt dat wij aan de politieke technologie van het lichaam, de gedeelde geschiedenis van machtsverhoudingen kunnen aflezen. Om deze redenen en in deze context wordt het autoritaire karakter van de body scanner duidelijk, en om deze politieke en filosofische redenen is het, naar mijn mening, onacceptabel om onze lichamen aan dit apparaat bloot te stellen, omdat het het zoveelste despotische vertoon van technologische macht is.

Saïd El Khadraoui (PSE). - Voorzitter, collega's, commissaris, wij zijn vóór een Europese aanpak. Daar mag geen twijfel over bestaan. Maar het moet ook duidelijk zijn dat met het verschuiven van de beslissingsbevoegdheid van de lidstaten naar Europa, ook het Europees Parlement veel meer bevoegdheden moet hebben om beslissingen op het gebied in kwestie te nemen en controle uit te oefenen. Dat is ook de afspraak die we een aantal maanden geleden bij de aanpassing van de verordening gemaakt hebben.

Vandaag hebben we een eerste reeks maatregelen die we moeten onderzoeken. Er zijn twee belangrijke aspecten aan. Ten eerste de afschaffing van het vloeistoffenverbod tegen april 2010 – dat is heel positief. We zouden graag hebben dat het sneller gaat, maar goed.

Ten tweede de plaatsing op het lijstje van mogelijke screeningmethoden van de fameuze body scanner. Wat dat betreft, verwijst u naar het feit dat er al proefprojecten zijn in een aantal luchthavens – Heathrow, Schiphol enz. – en dat Europese afspraken nodig zijn.

Volgens mijn interpretatie is het zo dat de lidstaten in kwestie hun proefprojecten niet kunnen voortzetten, indien we de kwestie niet Europees regelen. De redenering is dus eigenlijk omgekeerd. Ik denk dat wij dit als Europees Parlement ten gronde moeten onderzoeken en dat we, vooraleer het licht definitief op groen te kunnen zetten, een gedetailleerd antwoord moeten hebben op een aantal vragen die onder meer hier gesteld zijn.

U hebt al gedeeltelijk geantwoord, dus daar ben ik zeer blij om, maar ik denk dat meer systematiek nodig is, met betrekking tot de privacy – er is al naar verwezen –, met betrekking tot de gezondheidsrisico's en ook met betrekking tot de impact: wat levert het nieuwe systeem op in vergelijking met bestaande screeningmethoden? Ik denk dat we op deze en andere vragen van u op een structurele manier een antwoord verwachten en indien de antwoorden bevredigend zijn, kunnen we in een latere fase het licht effectief op groen zetten.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, wij zijn hier vanavond niet om te praten over technische maatregelen op vervoersgebied of over de vraag of het ene apparaat efficiënter of goedkoper is dan het andere wat veiligheidscontroles betreft.

We voeren dit debat omdat het hier gaat om grondrechten, het recht op privacy en het feit dat een onverantwoorde, bureaucratische en onbeheerste installatie van een apparaat een ernstige inbreuk op de rechten van de passagier kan betekenen.

Daarom verlangen wij dat er pas een besluit wordt genomen over deze zaak nadat de gevolgen ervan zijn onderzocht, nadat de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd, nadat er een rechtskader is dat bepaalt wie bevoegd is om ons allemaal naakt te zien en onder welke voorwaarden, nadat

is bevestigd hoe wordt gewaarborgd dat in de praktijk op elk vliegveld het gebruik ervan daadwerkelijk vrijwillig zal zijn en niet verplicht door de op dat moment aanwezige functionarissen. Zegt u ons alstublieft wie die privébeelden van ons lichaam gaat bewaren.

Ik heb zelf meegewerkt aan de Spaanse wet inzake het gebruik van bewakingscamera's in openbare ruimtes. In Spanje is dat bij wet vastgelegd. Ik was destijds voorstander van het systeem omdat ik het nut ervan inzag, mits alle garanties werden geboden. Die garanties zijn in het onderhavige geval niet gegeven en tot dat wel zo is, is het goedkeuren van dit voorstel via de comitologieprocedure, mijnheer de commissaris, niets meer dan een oefening in machtsmisbruik.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, zoals het gezegd luidt: "Een ongeluk komt nooit alleen". Tot heel kort geleden was een deel van de beveiligingsverordening geheim. Die heimelijkheid, dat gebrek aan transparantie, ging sterk ten koste van de burgers, die geen idee hadden wat ze konden verwachten. Nu draaien we de schroef nog wat verder aan met een procedure die op alle fronten onvoldoende is omdat er geen rekening wordt gehouden met de standpunten van dit Huis. Het gaat er echter niet alleen om dat rekening zou moeten worden gehouden met het Parlement, in plenaire vergadering, maar ook dat er voor eens en voor altijd een openbaar debat met de burgers wordt aangegaan, zodat zij hun mening kunnen geven. We zijn als het ware aangekomen bij een rode lijn die we niet mogen overschrijden, omdat anders het recht op privacy, gegevensbescherming en persoonlijke waardigheid in het gedrang komt.

Wat het Parlement daarom wil is dat we als vertegenwoordigers van onze burgers het voortouw nemen en dat we dit debat nu echt beginnen, want er moet een oplossing komen voor alles wat verband houdt met deze zogenaamde rode lijn, dat wil zeggen, het recht op privacy, gegevensbescherming en persoonlijke waardigheid.

Wij zetten vraagtekens bij de doelmatigheid, de noodzaak en de proportionaliteit van deze maatregel en zijn dan ook van oordeel dat hij officieel moet worden besproken door de plenaire vergadering van dit Huis – en niet via de comitologieprocedure – en dat er natuurlijk een openbaar debat moet komen met de burgers van Europa. Zij zijn het immers die alle controles moeten ondergaan – zoals nu al gebeurt – op alle luchthavens in de Europese Unie.

Javier Moreno Sánchez (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, de inzet van body scanners op luchthavens is een gevoelige zaak die directe gevolgen heeft voor de veiligheid en privacy van de burgers.

Onze burgers willen transparantie in een dermate delicate kwestie als deze en wij op onze beurt willen transparantie van de Commissie.

Dit is niet een louter technische zaak die via de comitologieprocedure kan worden opgelost. Op die manier zou het resultaat legitimiteit en democratische controle ontberen. De burgers moeten volledig geïnformeerd zijn over maatregelen die directe gevolgen hebben voor hen. We mogen niet toestaan dat het gebrek aan transparantie waarin de laatste veiligheidsmaatregelen op luchthavens gehuld gingen, zich opnieuw voordoet.

Het spreekt voor zich dat wij in dit Huis voorstander zijn van maatregelen die reizigers verzekeren van een grotere mate van veiligheid en die leiden tot een vlottere controle op luchthavens. We zijn echter vooral voorstander van maatregelen die onze gezondheid en privacy beschermen.

We willen een technologie die de gezondheid en privacy respecteert en niet meer overlast veroorzaakt dan zij beoogt te voorkomen.

Daarom is het nodig, zoals gezegd, dat er eerst medisch-wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan naar het directe effect van extreem hoge frequenties op de gezondheid van passagiers en met name op die van de meest kwetsbaren onder hen: aanstaande moeders, kinderen, zieken, bejaarden en invaliden.

Wat het maken en het verwerken van de beelden betreft, wil ik de Commissie vragen wat zij voorstelt om de vertrouwelijkheid en privacy ervan te garanderen. Zoals u al zei, het is van groot belang dat de beelden direct worden gewist en dat er geen kans bestaat dat ze worden afgedrukt, bewaard of verzonden.

Mijnheer Tajani, is het zo dat passagiers kunnen kiezen of moeten zij weigeren door de scanner te gaan? Dat zijn duidelijk twee verschillende dingen. Is er voorzien in een specifieke opleiding voor het beveiligingspersoneel dat met deze nieuwe technologie moet omgaan? Is er gekeken naar de verhouding tussen kosten en baten en de proportionaliteit van een technologie waarvan de toepassing optioneel is?

Mijnheer de commissaris, geachte afgevaardigden, ons doel is duidelijk. We moeten ervoor zorgen dat de mensen worden geïnformeerd en dat alle maatregelen ter beveiliging van de luchtvaart de grondrechten respecteren en op alle vliegvelden op dezelfde manier worden toegepast.

De inzet van deze nieuwe technologie als stap naar meer veiligheid – ik ben aan het afronden – mag niet ten koste gaan van de grondrechten. Het is een kwestie van evenwicht.

Adina-Ioana Vălean (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben vóór het bestrijden van terrorisme en het garanderen van de veiligheid van alle burgers. Laat daar geen twijfel over bestaan. Maar ik ga de mensen uit mijn kiesdistrict niet vertellen dat elf leden van het Europees Parlement in een obscure bureaucratische procedure hebben besloten akkoord te gaan met bodyscanning op Europese luchthavens, waardoor veiligheidsbeambten ze naakt kunnen zien.

Deze hele comitologieprocedure is het zoveelste voorbeeld van hoe Europese burgers tot eurosceptici worden gemaakt. Het argument van de Commissie – maar ook van de ontwikkelaars van deze technologie – is dat body scanners als alternatief voor fysieke foullering zijn bedoeld. Maar op het moment dat we deze technologie toestaan, is er geen enkele garantie dat ze niet ook als primaire screeningmethode zal worden gebruikt. We weten allemaal uit eigen ervaring dat op sommige luchthavens reizigers zich gedwongen aan een fysieke foullering moeten onderwerpen. Vandaar dat het hier om de vraag gaat of we body scanners wel of niet moeten toestaan. Misschien moeten we ze verbieden.

Ik verzoek de Commissie dus met klem om opschorting van deze procedure, die ons in een lastig parket heeft gebracht. Er moet een groot democratisch debat komen waarbij ook het Parlement en de EDPS moeten worden betrokken. Dit is een invasieve technologie, en er moet dus zorgvuldig worden gekeken naar aspecten als privacy, proportionaliteit en efficiency.

Inés Ayala Sender (PSE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, zoals al diverse keren is gebleken, is de Commissie vervoer en toerisme voorstander van maximale veiligheid en minimaal ongemak voor passagiers en reizigers. Wij zijn het er in beginsel dan ook mee eens om het ongemak voor passagiers te beperken en de controle en veiligheid op hetzelfde hoge niveau te houden.

In het geval van vloeistoffen heeft het Parlement al het alternatief van scanners geopperd juist om al die problemen voor te zijn, iets wat inderdaad mogelijk zou moeten zijn met de voortschrijdende technologische ontwikkelingen.

In het geval van body scanners zou men kunnen denken dat foullering vraagt om een meer discrete benadering en dat een apparaat daarbij wellicht uitkomst zou kunnen brengen, met name in bijzondere situaties waarin niet kan worden volstaan met een oppervlakkige controle.

Ik ben het er echter volledig mee eens, en zo is dit door de Commissie vervoer naar voren gebracht, dat het nodig is allerlei voorzorgsmaatregelen te nemen, dat bij toepassing van deze technologie, als ze inderdaad wordt toegepast, reizigers en burgers in Europa volledig verzekerd moeten zijn van hun veiligheid, en dat de lopende onderzoeken en proefnemingen – die overigens niet meer zijn dan dat – positieve uitkomsten moeten laten zien. De scans moeten volstrekt onschadelijk voor de gezondheid zijn, geen inbreuk maken op de privacy, niet mensonterend zijn, en de gegevens en beelden moeten onderworpen zijn aan gegevensbescherming.

Colm Burke (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort houden. Ik wil maar twee opmerkingen maken. Ik vind niet dat we met betrekking tot deze kwestie alle deuren moeten dichtgooien. Tijdens een vier jaren durende proef op London Heathrow verkoos 98 procent van de reizigers een body scan boven fysieke foullering. Dit is duidelijk een uiting van vertrouwen in deze technologie. Bodyscans vergroten bovendien de veiligheid. Ik weet dat niet alle aanwezigen het daarmee eens zijn, maar het vergroot wel degelijk de veiligheid omdat daarmee ook keramische en plastic wapens kunnen worden opgespoord, wat met standaard metaaldetectoren niet mogelijk is.

De tweede opmerking die ik wil maken, betreft personen die als gevolg van een lichamelijk letsel of handicap metalen implantaten in hun lichaam hebben. Deze personen worden er tijdens luchthavencontroles voortdurend uitgepikt voor aanvullende fysieke foullering, wat bijzonder vernederend is. Ik stel een systeem voor waarbij op het paspoort van de betreffende personen een aantekening ter zake wordt gemaakt, zodat ze niet meer constant deze vernedering hoeven ondergaan. Ik verzoek de Commissie hiernaar te kijken, omdat het momenteel voor mensen met een metalen implantaat een bron van vernedering is. Nogmaals, kijkt u naar dit probleem.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) In de luchtvaartindustrie is de veiligheid van de passagiers natuurlijk van vitaal belang. Maar het maken van een bodyscan betekent dat er gedetailleerde beelden van het menselijk lichaam worden gemaakt. Deze beelden vormen een inbreuk op de privacy. Ik wil graag ingaan op de wijze waarop deze opnamen zullen worden gebruikt.

We hebben begrepen, mijnheer de commissaris, dat de beelden niet zullen worden opgeslagen. Maar zal het gebruik ervan wel voldoen aan alle voorwaarden die door de wetgeving inzake gegevensbescherming zijn opgelegd? Welke maatregelen denkt u te nemen om ervoor te zorgen dat het personeel dat deze scanners bedient, bekend is met de wetgeving inzake gegevensbescherming en zich eraan houdt? Mijnheer de commissaris, ik wil graag dat we de garantie krijgen dat de gemaakte opnamen zullen worden gewist, ook als passagiers toestemming geven om deze scanners te gebruiken. Helaas zal het nog een aantal jaren duren voordat we iets weten over de effecten van het gebruik van deze scanners op de menselijke gezondheid.

Erik Meijer (GUE/NGL). - Voorzitter, een maatregel die misschien verdedigbaar lijkt om redenen van verkeersveiligheid en terrorisme, is vanuit andere oogpunten allerminst vanzelfsprekend. Persberichten over body scanners hebben in de Nederlandse pers een stroom van verontwaardiging teweeggebracht. Als de body scanner een goed instrument is, is het op de verkeerde manier gepresenteerd. Zeker zolang de gevolgen voor gezondheid en privacy onbekend zijn, moeten we het niet gebruiken. Juist omdat mensen zich door allerlei andere nieuwe ontwikkelingen bedreigd voelen, is er alle reden om hier nu heel terughoudend mee te zijn.

De Voorzitter. – In afwachting van de noodzakelijke verduidelijkingen en onderzoeken, commissaris, rust nu op u de taak dit debat eens grondig door te lichten.

Antonio Tajani, *vicevoorzitter van de Commissie.* – (IT) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat er vandaag een belangrijk doel is bereikt, en dit betreft het openen van een debat over de body scanners, om te begrijpen of dit een kwestie is die moet worden behandeld of niet. Het lijkt mij dat het debat heeft aangetoond dat er een duidelijke bereidheid is om dit onderwerp te bespreken.

Wat de methodologie betreft, en gedeeltelijk voor hetgeen dat is besloten met de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon – en ik hoop dat het later door alle EU-landen zal worden goedgekeurd – realiseer ik mij dat het Parlement zijn mening wil geven, en zich een volledig wetgever wil voelen. Ik heb mij slechts aan de geldende regels gehouden. Ik heb niet het recht om de comitologieprocedure aan te passen, dat ligt niet in mijn macht. Ik kan alleen om een verslag vragen en ervoor zorgen dat het Parlement er altijd bij wordt betrokken wanneer er een debat over een belangrijke kwestie plaatsvindt, en ik kan ook zeggen of er een debat zou moeten plaatsvinden.

De workshop die wij voor 6 november hebben gepland, en waarbij de vertegenwoordigers van de lidstaten en de Parlementsleden aanwezig zullen zijn, zal een gelegenheid zijn – niet dat het de enige gelegenheid is, omdat het misschien de eerste van een reeks speciale vergaderingen zal zijn – om alle gebruikaspecten van de body scanners te beoordelen, om te beginnen met wat ik het belangrijkste vind: de gezondheid van de mens. Wij kunnen dan alle andere problemen die betrekking hebben op het niet-verplichte gebruik van dit apparaat aanpakken, op dat ogenblik met de toestemming van het Parlement. Ik wil niemand iets opleggen: ik wil alleen de mogelijkheden overwegen.

Ik zeg nogmaals dat het correct is om dit samen met het Parlement te doen, met de verplichting die ik ben aangegaan – en ik herhaal dit nu, ter afsluiting van dit debat – om de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming officieel te consulteren en te luisteren naar de standpunten van het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten. Wat mij betreft, als er na alle evaluaties, die ik weer opnieuw aan het Parlement zal voorleggen, wordt besloten om verder te gaan met het gebruik van body scanners zal het gebruik hiervan – en dit kan ik garanderen, en ik zeg dit nogmaals – nooit verplicht worden gesteld, en een alternatief hiervoor moet altijd op de vliegvelden worden aangeboden.

Indien er een Europese verordening komt dan moet het onder deze voorwaarden zijn. Indien de wetten vervolgens worden overtreden, dan is het duidelijk dat hier consequenties aan verbonden zullen zijn. Indien er een wettelijke bepaling is goedgekeurd, en als er een Europese verordening is, dan mag voor wat de Commissie betreft men het ermee eens of oneens zijn, zo is het nu eenmaal. Ik zet mij in om iets te doen: als iemand dan niet gelooft in wat ik zeg, en als iemand denkt dat dit niet uitvoerbaar is, dan doen wij niets.

Voor wat de beelden betreft, deze zullen niet worden opgenomen en nooit worden opgeslagen. Dus het zal alleen om een soort van dóórlopen gaan, gezien alles wat van tevoren al gedaan is. Indien er een beslissing wordt genomen over de body scanners als facultatief apparaat, dan zullen de beelden nooit worden opgenomen

of opgeslagen. Dit punt komt in de tekst te staan van de verordening van de Europese Commissie. Indien er iemand vervolgens toch de regels overtreedt, dan zal de Europese Commissie de nodige maatregelen treffen. Hetzelfde geldt voor elk voorschrift, voor ieder wetboek van strafrecht. Indien iemand een wet overtreedt, dan zijn de sancties van kracht die in het wetboek van strafrecht staan.

Tegenwoordig vindt er ook handmatige fouillering plaats: iedere functionaris die een burger betast, schendt de privacy en overtreedt de regels, en houdt zich dus niet aan de wet. Deze functionaris zal zeker worden aangeklaagd en, na een juiste rechtsgang, schuldig worden bevonden. Ik getroost mij vooral veel moeite voor wat de gezondheidswestie betreft. Ik denk dat al deze garanties achteraf door het Parlement moeten en zullen worden beoordeeld. Ik ben van plan om het Parlement in de opeenvolgende stadia te consulteren, om te beginnen tijdens de workshop van 6 november. Dit zal een vergadering zijn waar de Parlementsleden de mogelijkheid zullen hebben om (technische) vragen te stellen, te zeggen wat zij denken en hun twijfels te uiten. Ik kan garanties van politieke aard geven, maar niet van technische aard. De technische experts moeten hier antwoord op geven. Na de technische evaluaties zullen wij op dat punt antwoord kunnen geven. De Parlementsleden die zijn uitgenodigd voor de workshop zullen ook aan deze evaluaties deelnemen.

Ik denk daarom dat ik het vooral met de heer Fava en de heer Cappato eens ben, met betrekking tot wat er over dit punt is gezegd. Er kan een algemene consensus worden bereikt, wat een gezamenlijke beoordeling zal zijn van de vraag of het nu wel of niet raadzaam is voor ons om in de toekomst gebruik te maken van dit technische apparaat. Indien het gebruik ervan niet mogelijk blijkt omdat niet aan de relevante criteria wordt voldaan, dan zal het niet worden toegevoegd aan de lijst met apparaten die voor gebruik in aanmerking komen. Indien wij een positief oordeel zouden uitspreken, na het uitvoeren van alle stappen die ik heb beloofd te nemen, dan zou de tekst van de verordening alle garanties bevatten, waarvan ik heb beloofd dat deze erin opgenomen zouden worden, zoals ik dit zowel in mijn opmerkingen aan het begin in het antwoord op de vraag, als in mijn afsluitende antwoord heb aangegeven. Dit is een verplichting, en ik ben gewend om mijn verplichtingen na te komen, vooral alle verplichtingen tegenover het Parlement, waarvan ik bijna vijftien jaar deel heb mogen uitmaken.

De Voorzitter. – Mevrouw Lichtenberger, ik moet een einde maken aan deze scanprocedure die buitengewoon gevaarlijk is, vooral voor de gezondheid van de tolken, die wij danken voor hun medewerking.

Ik heb een ontwerpresolutie ontvangen die door zes fracties is ingediend⁽³⁾.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt op donderdag 23 oktober plaats.

19. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

20. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 00.14 uur gesloten)

⁽³⁾ Zie notulen.